HANS HELLMUT

KIRST

08/15

ÎN RĂZBOI

comando
NEMIRA

HANS HELLMUT KIRST

08/15
ÎN RĂZBOI

Născut în 1914, HANS HELLMUT KIRST a fost, rând pe rând, agricultor, funcționar, soldat, dramaturg, cantonier, grădinar, critic. A început războiul ca simplu caporal, promovând la gradul de locotenent. Vasta experiență care a stat la baza romanelor sale l-a făcut unul dintre cei mai cunoscuți scriitori germani. Aproape toate operele i-au fost ecranizate. A rămas totuși indiferent față de succesele obținute, iubind singurătatea și liniștea unui sat din Bavaria.

HANS HELLMUT KIRST

08/15
ÎN RĂZBOI

TRADUCERE DE CLAUDIU FLORIAN

NEMIRA
1997

Coperta colecției: DAN ALEXANDRU IONESCU

HANS HELLMUT KIRST
IM KRIEG
© C. Bertelsmann Verlag GmbH, München, 1954/1977
© Editura Nemira & Co, 1997
Comercializarea în afara granițelor țării fără acordul editurii este interzisă.
Difuzare:
Editura NEMIRA & Co, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București
Telefon: 223.00.79 Telefax: 222.89.16
Clubul cărții: C.P. 26-38, București

ISBN 973-9301-56-7

Vehiculul străin se afla în mijlocul drumului de țară. Un morman părăsit, din tablă, cauciuc și pânză de cort. De roțile sale se lipise un amestec terciuit de zăpadă și noroi, frământat de coloanele de mașini.

Wachtmeisterul Asch, care se îndrepta într-acolo, îl privi scurt pe șoferul său și ridică puțin mâna. Însă acesta începuse deja să acționeze frânele camionului de mare tonaj, pe care-l conducea. Tunul agățat în spate se mai legănă ușor și se opri.

– Care idiot o fi lăsat hârbul ăsta aici? întrebă șoferul.

– Vom vedea imediat, răspunse Asch și sări din cabină.

Soldații aflați pe platforma camionului, înfășurați în mantale ca în niște saci, abia luară în seamă incidentul. Unul dintre ei își întinse alene picioarele pe o banchetă, ce părea că trosnește din toate încheieturile. Altul își ridică până peste cap gulerul mantalei, și fumul țigării sale ieșea ca dintr-un horn.

Asch se îndreptă agale spre vehicul. Privit din apropiere, mormanul de fiare părea să fie un Mercedes-Kübel. Capota motorului nu se răcise încă, avea ușile blocate, iar prelata din foaie de cort se sfâșiase pe alocuri. Asch trase cu ochiul printre sfâșieturi și zări două geamantane și un sac marinăresc burdușit.

Șoferul mai ambală o dată motorul, după care îl opri. Se tolăni peste volan și întrebă:

– Să strivesc în șanț păduchele ăsta de șosea?

– Ți-ar conveni, așa-i?

– Dacă-mi dai ordin, spuse șoferul cu larghețe, atunci o fac bucuros.

Asch privi cercetător în jur. La prima vedere, figura lui era dominată de smocurile de barbă și de ochii reci, ironici, puțin obosiți.

Satul, situat la numai câțiva kilometri în spatele frontului, părea să fie părăsit. Pe lângă case, se înghesuiau câteva vehicule ale armatei, iar din câteva hornuri răzlețe se înălțau fuioare de fum.

Războiul își permitea un somn de iarnă, și în această regiune nimic nu părea să-l tulbure. Dar primăvara ce se apropia urma să pătrundă și în „trupul" războiului, ajutându-l să renască. Prima lui hibernare rusească nu era de durată.

Lângă vehiculul părăsit se afla o colibă ce se căznea, parcă, să se ascundă în pământ. De ușa ei atârna un petic din pânză de corabie, pe care era vopsit un „F" grosolan.

– După cum se vede, tipii tocmai sunt pe cale să dea un telefon, făcu șoferul, știind că „F"-ul galben indica un post de emisie-recepție. Pesemne că pun la cale o întâlnire.

Rânji, la propria-i glumă.

Asch rânji la rândul său, apoi se îndreptă către altă colibă, pe al cărei perete era mânjit cu cretă un „F" asemănător. Împinse ușa înțepenită cu umărul și, când aceasta se izbi de perete, pe podea se așternură fărâme de tencuială.

Încăperea în care intră mirosea puternic a ciorapi și a tutun. Îl învălui o căldură de grajd și se trezi înghițit de un semiîntuneric somnoros. Avu nevoie de câteva secunde pentru a se orienta.

– Vezi de închide ușa, măi! îi strigă o voce aspră, dar plăcută. Aici nu ești acasă.

Asch trase ușa după el cu putere și din nou se cernu tencuială pe jos. Privi cercetător în jur, de parcă ar fi intenționat să cumpere ceva.

Odaia era tixită cu soldați, tolăniți care pe unde se nimerea. Ședeau întinși, fumau, picoteau, căscau a lehamite, jucau cărți și își strigau câte ceva reciproc. Nici unul însă nu părea să-l ia în seamă pe celălalt. Asch simți că se înghesuise într-o cutie de sardele.

Chiar lângă ușă, în dreapta, exact sub fereastra de grajd, se găsea un dulăpior portabil, pentru zece linii telefonice. Alături, un soldat într-o haină de blană uzată stătea rezemat de o grindă. În

fața lui, un alt individ, îmbrăcat într-un palton de stofă nou-nouț, încerca să telefoneze. Strigă atât de tare să obțină legătura, încât îi alunecă boneta de pe frunte. Era o bonetă de Offizier.

Asch nu-l băgă în seamă pe cel care țipase energic la telefon și întrebă prin furnicarul de oameni:

– A cui e mașina de-afară?

Nu primi nici un răspuns. Nimeni nu-l auzise. O dată ce nimerise în cutie, era o sardea între atâtea altele.

Asch urlă, aproape turbat:

– Am întrebat a cui e mizeria de hărăbaie de-afară!

– Aia se-ntâmplă să fie a mea, răspunse, imperturbabil, soldatul cu haina de blană uzată, stând mai departe rezemat de grindă.

– Atunci, fă bine și vino să-ți muți rabla într-o parte, spuse Asch. Ne stă în drum.

– E destul loc, zise omul, îndărătnic, și scuipă cu boltă, țintind meseriaș între doi soldați, în direcția sobei. Oricine poate trece.

– Nu și un camion cu platformă, insistă Asch, menținând tonul ridicat. Hai, dă-i drumul! Ai grijă să eliberezi calea. N-am chef să alunec doar pentru că ție ți-e lene să-ți muți tinicheaua mai încolo.

– Aia nu-i tinichea, replică tipul, fără să se clintească. Ăla-i un Mercedes-Kübel.

– Ieși imediat afară! strigă Asch. Altminteri îți fac limuzina arșice.

Offizierul de la telefon, care nici acum nu obținuse legătura solicitată, se simți deranjat.

– Ține-ți și tu gura, omule! îl mustră el fără răutate, ba chiar cu o ușoară urmă de camaraderie ofițerească. N-auzi că tocmai telefonez?

– *Jawohl!* răspunse Asch.

– Atunci, caută să nu mă mai tot întrerupi.

Asch încuviință din cap, apoi se apropie atât de mult de șoferul mașinii Mercedes-Kübel, încât acela îi simți respirația și încercă să se retragă.

– Ai de gând să vii, băiețaș, sau nu? Vrei cumva să te mân din urmă?

– Nu-i comanzi dumneata șoferului meu, zise Offizierul, pe un ton tăios. Dacă cineva îi ordonă, acela sunt eu.

– Atunci, ordonați-i o dată!

Offizierul de la telefon, care așteptase zadarnic legătura, coborî receptorul și privi cu totul nedumerit la Wachtmeisterul Asch.

– Cum vorbești cu mine? întrebă el. Nu vezi că ai în fața dumitale un Offizier?

– *Jawohl!* făcu Asch. Văd. *Jawohl.*

– Sunt Hauptmann, spuse Offizierul.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann.

Soldații din încăpere își întrerupseră treptat îndeletnicirile plictisitoare și începură să urmărească incidentul, nu fără interes. Unii se și ridicaseră puțin. De fapt, în calitatea lor de telefoniști și transmisioniști, erau familiarizați cu astfel de discuții, mai cu seamă în zilele de criză; de obicei însă diferiții cocoși de luptă erau despărțiți de câțiva kilometri de cablu, ceea ce le sporea curajul. Confruntarea directă, ochi în ochi, cum s-ar spune, fiind prea rară, se dovedea, prin urmare, și mai pătimașă.

– Herr Hauptmann, spuse Wachtmeisterul Asch cu indulgență, dându-și silința să rostească cât se poate de clar iminentele povețe ce aveau să urmeze. Poziția noastră de artilerie se află la patru kilometri în față.

– Ești de la Artilerie? întrebă Hauptmannul, interesat.

– *Jawohl.*

– Cumva din Regimentul Luschke?

– *Jawohl.*

– Nu uita că sunt Hauptmann.

– Nu, Herr Hauptmann.

– De la ce baterie?

– A 3-a, Herr Hauptmann.

– Așa! strigă acesta, și fața lui netedă, dar un pic colțuroasă, radia triumfător. De la bateria a 3-a? Tocmai de-acolo? Asta-i o chestie tare!

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse Asch, impasibil. Iar în clipa de față nu se află în poziție de tragere decât trei baterii. Cea de-a 4-a stă de două zile în reparații. Acum trebuie s-o duc din nou în față. Dar mașina dumneavoastră e postată în mijlocul drumului.

– Dacă bateria s-a descurcat două zile fără tunul ăla, atunci o să mai poată aștepta zece minute până isprăvesc aici cu această convorbire.

– Șoferul, Herr Hauptmann...

– Vreau să văd eu însumi, spuse Offizierul, răspicat. Să mă conving personal dacă cererea dumitale exprimată cât se poate de neregulamentar e întemeiată sau dacă nu cumva e vorba de incompetență, de tendință spre comoditate, de șicană indirectă.

– Dar nu trebuie decât ca șoferul să...

– Tocmai ți-am transmis un ordin, Wachtmeister.

– Și dacă între timp...

– Obișnuiesc ca, o dată cu ordinele, să preiau și întreaga responsabilitate. Ține minte asta, Wachtmeister. Probabil, îți va folosi și mai târziu.

Asch preferă să amuțească și privi gânditor chipurile soldaților din încăpere, care rânjeau încântați. Avuseseră parte de o reprezentație aparte, iar acest lucru aducea puțină culoare în cotidianul lor cenușiu. Li se și cuvenea!

Șoferul însă, care continua să stea rezemat de grindă, rânjea acum, nestânjenit, cu gura până la urechi. Scuipă din nou, cu o boltă și mai mare decât înainte, și nimeri drept în mijlocul plitei. Hauptmannul urla iarăși în receptor, energic și perseverent, încercând să obțină legătura.

Wachtmeisterul Asch se răsuci pe călcâie, deschise ușa larg cu piciorul și le strigă soldaților așezați pe platformă:

– Coborâți și intrați! Se pare că situația va mai dura.

– Care-i treaba? întrebă șoferul, cu asprime. E vreun băgător de seamă care ne face greutăți?

– Aici nu face nimeni greutăți, spuse Asch, fără jenă. Aici se face disciplină.

– Pesemne că ăla e picat din lună, așa-i?

– Și mie mi se pare că vine tocmai din Patrie.

Soldații Wachtmeisterului Asch lăsară baltă tunul și camionul și se îmbulziră, mormăind, în coliba strâmtă, accentuând înghesuiala. În colțul cel mai întunecat, cineva gemea disperat și încerca zadarnic să arunce cu un obiect greu. Oamenii de pe margine mârâiau proteste furioase, dar, cu toată justețea lor, acestea rămâneau fără efect.

Hauptmannul, care tot nu obținuse legătura, își șterse sudoarea de pe frunte și întrebă ostil:

– Oamenii ăștia nu puteau să aștepte afară?

– Nu, spuse Wachtmeisterul Asch. Pentru că afară e frig.

Hauptmannul nu mai apucă să răspundă, fiindcă, în sfârșit, se stabilise mult dorita legătură telefonică. Deveni brusc extrem de vioi, iar glasul său nu mai suna deloc provocator, ci aproape amabil:

– Vă rog cu Majorul Bär.

Majorul Bär, care făcea parte din AOK (Comandamentul Superior al Armatei), se prezentă imediat. Iar Hauptmannul, aflat în culmea încântării, deveni dintr-o dată intim, adresându-i-se interlocutorului său, de la capătul opus al firului, pe numele mic, ca un prieten la cataramă.

– Cum îți merge, Richard? Aici Witterer, Hauptmann Witterer, Paul Witterer. Ești uluit, stimabile, așa-i? Slavă Domnului, ești în țară!

Hauptmannul Witterer, a cărui convorbire o ascultau cu interes două duzini de soldați ușor plictisiți, revărsa un potop de camaraderie ofițerească.

– E cam ca într-o cocină! strigă el, vesel. Nici nu te puteai aștepta la altceva. Dar îi dăm noi de capăt. Sper că Marele Sfârșit va veni la timp. Pentru că mie îmi ajunge ce-am văzut până acum. E nevoie urgentă de sânge proaspăt. Dar să trecem peste mărunțișuri. Ce face micuța Lisa, bătrâne? E și ea pe drum?

Soldații ciuliră urechile, cu un interes crescând. Fie și numai rostirea unui nume femeiesc îi înviora vădit. Nutreau speranța sinceră ca nu cumva „Lisa" să fie vreun nume de cod, eventual pentru muniție, ci o femeie autentică, în carne și oase.

Până și Wachtmeisterul Asch era preocupat – această Lisa despre care se vorbea aici, în Rusia, deci indirect în spatele frontului înghețat, îl purta cu gândul la Elisabeth a lui. Lisa-Elisabeth. Pentru cei mai mulți, doar un simplu nume – pentru el, o lume întreagă, mai exact *singura* lui lume. Dar nu mergea după el. Soldaților nu li se cere părerea. Unora chiar le pria acest lucru. Mai degrabă și-ar fi vărsat sângele decât să-și pună creierul la contribuție.

Hauptmannul care urla încântat la telefon îl smulse pe Asch din gândurile sale. Poate că erau lipsite de sens, pentru că prea

puțini le împărtășeau. Trebuie să vezi mai întâi realitatea, și apoi să cauți să profiți la maximum de ea. Și reveni imediat cu picioarele pe pământul bătătorit al colibei.

– Dar asta-i grozav! trâmbiță încântat Hauptmannul Witterer. Tocmai în sectorul nostru de front. Și încă atât de repede! Crede-mă, dragul meu, că mă voi lasa consolat de micuța asta cu o deosebită încântare. De Lisa, oricând. Așadar, rămâi cu bine, bătrâne prieten. Am să te sun cât de curând.

Hauptmannul Witterer îi înapoie receptorul operatorului de la stație. Încă mai radia. Convorbirea recentă îl delectase. Dar imediat trecu la obiect.

– Ia spune, așa e mereu la voi? îl întrebă pe centralist.

– De cele mai multe ori, răspunse acesta.

– La voi, poți să-ți dai sufletul până primești o legătură telefonică.

– N-a murit încă nimeni pe-aici, mormăi centralistul. Și pentru a accentua confuzia, adăugă: Din păcate.

Hauptmannul Witterer nu-l mai luă în seamă. Își împinse chipiul înapoi pe frunte, îl îndreptă și-l privi cu atenție pe Asch. După o pauză bine studiată, i se adresă:

– Și acum să trecem la dumneata, Wachtmeister!

Asch se întoarse și ieși în tăcere. Hauptmannul îl urmă. Șoferul se urni și el anevoie după Hauptmann. Personalul bateriei dădu buzna automat în spatele lor.

Protăpindu-se în fața colibei, Wachtmeisterul Asch arătă spre vehicul, camion și tun cu o mișcare lejeră a mâinii. Hauptmannul Witterer se apropie de controversatele obiecte, le cercetă pe îndelete și zise:

– Hm!

Soldații se hliziră.

Hauptmannul își dădu seama imediat că Asch avusese dreptate. Vehiculul plasat pe drumul îngust constituia pentru un camion un obstacol cu neputință de ocolit. Tocat în decursul lunilor lungi de iarnă de mii de vehicule, drumul nu aducea nici pe departe cu o autostradă.

– Mută-ți sania mai încolo! îi spuse Hauptmannul, fără convingere, șoferului său.

– În fine! făcu Asch. De ce nu imediat?

Hauptmannul Witterer își plimbă degetele pe centiron și se postă în fața lui Asch. Wachtmeisterul rămase uluit de echipamentul nou-nouț al acestuia și savură priveliștea unui palton aproape fără pată, căptușit cu blană. Toate astea le găsea remarcabile.

– Comportamentul dumitale, vorbi Hauptmannul cu asprime, e sub orice critică.

Wachtmeisterul nu scoase nici un cuvânt. Contemplă peisajul pustiu, apoi un horn din care fumul se chinuia să se înalțe la cer, și tăcu mai departe.

– Cum te numești, de fapt?

– Asch.

– Și ții de bateria a 3-a a Regimentului de artilerie Luschke?

– *Jawohl*. Oberleutnant Wedelmann.

– Păi tocmai asta e marea dumitale eroare, spuse Hauptmannul Witterer și surâse cu nesfârșită superioritate. Începând de azi, comandantul bateriei a 3-a sunt eu.

– De câte ori îți văd figura dumitale pătrunsă de loialitate germană, spuse Oberstul Luschke, cu o amabilitate crispată, știu că războiul va fi cu siguranță lung. Totuși, ia loc.

Oberleutnantul Wedelmann mimă o reverență și murmură formule convenționale.

– Suntem aici cumva la cazinou? întrebă Luschke cu o ironie binevoitoare. Ne aflăm în Rusia, dragă Wedelmann! Adăpostul meu nu e cu mult mai mare decât căcăstoarea ce-mi stătea la dispoziție în garnizoană, pentru propria-mi folosință.

Wedelmann râse înfundat, dar fără intenția de a se face agreat. Nu părea nici pe departe „un râs de subaltern"! Era arhicunoscut faptul că Luschke obișnuia să reacționeze înspăimântător la așa ceva. Însă Wedelmann îl venera pe omul-Luschke; nu se strecura în spatele superiorului Luschke. Nu făcea parte dintre cei care chicoteau politicoși, căutând să simuleze un devotament de cazinou.

– Noi doi avem ceva de discutat, spuse Oberstul. Caută-ți un loc.

Wedelmann își trase mai aproape un fotoliu grosolan din lemn de mesteacăn și se așeză lângă comandant, care se tolănise

într-un balansoar obosit, de pe vremea străbunicii. Cei doi se înțelegeau atât de bine, nu în ultimul rând fiindcă erau străini de orice fel de eroism. Pentru ei, moartea nu constituia un titlu de glorie. Doar în privința a ceea ce reprezenta Germania, punctele lor de vedere se deosebeau radical.

Încăperea joasă și strâmtă, în care Luschke sălășluia de câteva luni, era sumar mobilată. Un pat de campanie, câteva scaune, plus o masă pentru hărți, care, prin comparație, părea uriașă. Și pe pereții proaspăt văruiți atârnau hărți – dar acelea jucau mai degrabă un rol igienic, decât strategic: acopereau petele de sânge, mari cât gămăliile de chibrit, ale plosnițelor strivite.

– Ce fac soldații dumitale? întrebă Oberstul, chipurile în treacăt, și se rezemă înapoi.

Wedelmann ciuli urechea, suspicios.

– Din câte știu, Herr Oberst, totul e în ordine.

– Conștiința dumitale se pare că nu e niciodată curată, Wedelmann?

– Câtă vreme depinde numai de mine...

– Nici eu nu mai am de multă vreme o conștiință curată, spuse Oberstul cu detașare și cât se poate de firesc, de parcă ar fi vorbit despre vreme. Întotdeauna am crezut că aș fi apărătorul înnăscut al Patriei. Dar cu Patria asta e așa o chestie, Wedelmann! Câteodată mi se pare ca o firmă ce caută cu tot dinadinsul concurența.

Wedelmann dădu să protesteze, însă Oberstul îl opri cu un semn plictisit al mâinii.

– Noi toți, spuse Luschke, suntem acum, mai mult sau mai puțin, bătăuși. Ne supunem trup și suflet. Suntem cei mai viteji când e vorba să ne apărăm pielea. Iar unii nu sunt „viteji" decât atunci când se află în afara oricărui pericol. Dar nici unul nu poate să dispună de el însuși. Cine înoată însă împotriva curentului, Wedelmann, fie dispune de un curaj enorm, fie de o nemărginită prostie. Parteneriatul ăsta dintre idealiști și idioți mă aduce câteodată la disperare.

Oberleutnantul îl privi în tăcere pe comandantul său de regiment, Oberstul cu mutra de cartof și cu ochii de vulpoi, care ședea tolănit și nemișcat în balansoar. Vestonul uniformei sale, încheiat ca de obicei regulamentar, făcea cute în jurul trupului firav. Picioarele îi atârnau, legănându-se, în cizme din pâslă, căptușite cu blană.

– Nu-i o imagine din cale-afară de impozantă, așa-i? întrebă Luschke, cu voce domoală.

Wedelmann era confuz. De fiecare dată, Oberstul reușea să-l zăpăcească. În fața lui Luschke până și cei mai duri bărbați se topeau ca țurțurii de gheață pe o plită încinsă.

– Să nu te ascunzi niciodată în spatele unei măști, Wedelmann, spuse liniștit Mutră-de-Cartof. Pentru că altminteri va veni, fără doar și poate, ziua în care ai să regreți amarnic.

– *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Wedelmann, docil.

Era limpede că nu știa cum să interpreteze observația comandantului său de regiment.

– De altfel, făcu Luschke, schimbând brusc subiectul, se pare că unul dintre Unteroffizierii dumitale își permite iarăși escapade.

– Soeft?

– Bineînțeles. Cine altcineva? Se pare că Soeft a primit alimente pentru o unitate care nici nu există în perimetrul nostru.

– Fiți sigur că imediat am să...

– N-ai să faci absolut nimic, dragă Wedelmann. Pe de o parte, fiindcă nu s-a stabilit încă dacă tot Soeft a fost cel care i-a tras în piept pe grangurii cu aprovizionarea de la AOK. Apoi, nu văd de ce trupa de front trebuie neapărat să încaseze papara pentru erorile celor din serviciul logistic. Dar, dacă se-ntâmplă să-l surprinzi vreodată în flagrant pe Soeft al dumitale...

– Consider că este exclus, Herr Oberst.

– Și eu. Dar nu se știe niciodată dacă nu va veni o vreme în care până și serviciile din teritoriu să înceapă să gândească. Și dacă va fi să se producă imprevizibilul, iar Soeft al dumitale să fie luat ca din oală, atunci, Wedelmann, nu te aștepta să închid ochii.

– Am să mă ocup de Unteroffizierul Soeft, Herr Oberst, și am să-i spun cum stă treaba.

Luschke râse abia perceptibil. Presupusa conștiință a Unteroffizierului Soeft și zelul cu care Wedelmann intenționa să facă apel la ea îl distrau. Întotdeauna îl bucura nespus tot ceea ce-i împiedica pe specialiștii militari de pe câmpurile minate să-și facă treaba.

Luschke luă receptorul stației telefonice de campanie și răsuci scurt manivela.

– Lemne și ceai, spuse el domol, după care urmă o pauză de o jumătate de oră.

Apăru ordonanța Oberstului, împinse doi butuci în soba încinsă la roșu, apoi așeză două căni cu apă fierbinte pe masa hărților și lângă ele o sticlă cu rom. Apoi dispăru, fără zgomot, așa cum apăruse.

– Servește-te, Wedelmann, îl invită Luschke, cu o mișcare scurtă a mâinii. Bea, ca să-ți faci curaj. Poate îți va fi de folos. Lasă modestia. Statutul meu îmi permite un sfert de litru de rom. Dacă vei bea mai mult, Soeft al dumitale va trebui să se ocupe de provizii noi.

Wedelmann umplu o cană. Oberstul abia dădu drumul câtorva picături de rom în apa sa fiartă. Ridică încet cana în direcția Oberleutnantului și începu să bea cu înghițituri mici. După care spuse:

– Hibernăm deja de vreo câteva luni pe aceste meleaguri. În următoarele zile s-a putea ca hibernarea să se cam termine. Primăvara care se apropie începe să pătrundă și în „mădularele" frontului. Peste câteva săptămâni, războiul o să se urnească din nou.

– Era și timpul, Herr Oberst.

– Pesemne că tânjești după noi aventuri, așa-i?

– Nu vreau să îmbătrânesc pe-aici, Herr Oberst. Asta-i tot.

Luschke încuviință din cap.

– N-ai să îmbătrânești pe-aici, Wedelmann. Fii sigur.

– Am folosit cum trebuie lunile de iarnă, Herr Oberst. Arme, materiale și mașini – toate sunt asigurate. Unitățile s-au odihnit. Muniția se acumulează.

– Bravo, Herr Oberleutnant! strigă Luschke, ironic. Și în vreme ce voi făceați toate astea, rușii au dormit. Pentru că Hitler e un geniu și Stalin un dobitoc. Pe partea noastră umblă eroi, iar pe partea lor dai numai peste creaturi. *Deutschland, über alles*, restul e sub orice critică. Dragă Wedelmann, fă-mi cel puțin plăcerea și păstrează-ți judecata sănătoasă, de om întreg la minte! Mai cu seamă în ceea ce privește Marea Germanie, Wedelmann!

Wedelmann tăcu. Ținea cana cu amândouă mâinile, ușor nedumerit. De fiecare dată, simțea la Oberstul Luschke lipsa încrederii în Victorie. Însă îl respecta prea tare pe omul scund, cu ochi șireți, pentru a cântări până și un simplu reproș.

– Logistica, spuse Luschke, cu dispreț, a fost sub orice critică. Sigur că iar ne-au pompat din plin – până la gât, ca să zic așa. Dar

în sectorul meu n-am simțit nici o tentativă de a ne întări, de a ne îmbunătăți, sau de a ne moderniza puterea combativă.

– Poate au avut prioritate alte categorii de arme, Herr Oberst.

– Adesea, prioritate nu au decât băieții care se află la surse. Îl privi pieziș pe Oberleutnantul uluit. Te surprinde comandantul dumitale, Wedelmann? Se vede treaba că nu ești obișnuit cu așa ceva. Nu cred că te-ai așteptat la asta, ce zici? Un Oberst nu e doar nemulțumit – nu, o mai și spune!

– Herr Oberst o fi avut motivele sale.

– Ba bine că nu, Wedelmann! Cu zecile. De luni de zile încerc să obțin stații de emisie-recepție. Știi prea bine care a fost punctul nostru vulnerabil în timpul operațiunilor: imposibilitatea stabilirii unei legături directe. Deseori, n-am putut să iau contact direct cu bateriile mele, zile în șir. Rătăceau și ele pe undeva, prin zonă. Doar prin cabluri de kilometri lungime, e greu să ții legătura de la baterie la baterie și de la tun la tun, mai cu seamă atunci când toate sunt antrenate într-o bătălie de blindate.

– Poate că totuși aparatele or sosi, Herr Oberst.

– Cu siguranță, Wedelmann. Dar noi nu le vom aștepta. Ne vom duce pur și simplu și ni le vom lua.

– Să le luăm pur și simplu? De unde, Herr Oberst?

– Direct din Patrie – de unde altundeva? La noi acasă, Wedelmann, la trupele noastre de rezervă, se găsesc de toate: stații de emisie-recepție și echipaje instruite în acest scop. N-avem decât să le transportăm până aici. Și cu ele vom echipa apoi secțiunea I, din care faci și dumneata parte.

– *Jawohl*, spuse Wedelmann, docil ca de obicei, când se afla în fața lui Luschke.

Comandantul surâse cu superioritate către Oberleutnantul său. Începu să se legene încet în balansoar, iar acesta gemu îngrozitor. Crucea de Fier clasa I sclipea pe pieptul îngust al Oberstului.

– Totul e foarte simplu, anunță el. Un camarad de-al meu e comandant al aeroportului din perimetrul corpului de armată. În clipa de față, unele dintre aparatele sale Junkers[1] transportă material fabricat în orașul nostru de baștină, unde se află un alt

[1] Aparate de zbor construite de Hugo Junkers (1859-1935), fondatorul uzinelor cu același nume. Firma a fost unul dintre principalii furnizori de avioane de luptă ai Luftwaffei germane în timpul celui de-al doilea război mondial (n. tr.).

prieten. Camaradul meu de-aici c dispus să-i permită unui om de nădejde de la noi să zboare până la aeroportul cu pricina și tot el să se ocupe apoi, la secția Aprovizionare, de aparate și de personalul calificat pentru deservirea lor. Iar când a rezolvat problema, să zboare înapoi încoace.

– Excelent! zise Wedelmann, cu sinceră admirație.

– Alege pe cineva dintre oamenii dumitale pentru treaba asta.

Wedelmann chibzui, apoi spuse:

– Asta-i o recompensă.

Luschke încuviință.

– Și o răspundere destul de mare. În orice caz, nu poate fi vorba de o distracție. Așadar – cine? Îți e atât de greu să decizi? Doar nu trebuie să te sfătuiești mai întâi cu Hauptwachtmeisterul dumitale? Nu-mi face una ca asta, Wedelmann!

– Îl propun pe cel mai bun om al meu, decise Wedelmann. Unteroffizierul Vierbein.

Luschke tăcu și încetă să se mai legene. Mutra sa de cartof devenise impasibilă. Își împreună mâinile mici și așteptă.

– Unteroffizierul Vierbein, spuse Wedelmann, e comandantul nostru de tun cel mai bun. Prin măiestria lui, a reușit să lichideze șapte tancuri. Deține Crucea de Fier clasa I.

– Cunosc toate astea, replică Oberstul, apoi continuă să tacă.

– Tocmai Unteroffizierul Vierbein, îl asigură Wedelmann cu convingere, ar merita o asemenea recompensă. Și, în afară de asta, n-a mai fost în permisie de peste un an de zile.

– Desigur, făcu Luschke, gânditor. S-ar putea ca lucrurile să se prezinte astfel, dar nu uita că frontul înseamnă cu totul altceva decât jungla birocrației de-acasă.

– Mă pun chezaș pentru Unteroffizierul Vierbein.

– Asta îți face cinste, spuse Muțră-de-Cartof și surâse cu suficiență, fără a-și dezvălui, câtuși de puțin, intențiile. Dacă ar fi s-o iau încă o dată de la obiele, atunci aș dori să slujesc în bateria dumitale, Wedelmann. E drept că ești încă tânăr, dar dispui de excelente calități paterne.

Wedelmann încercă să se prefacă a nu fi sesizat această remarcă a comandantului său de regiment.

– Dacă Herr Oberst nu poate aproba propunerea mea, spuse el circumspect, atunci doresc ca, în locul Unteroffizierului Vierbein, să-l desemnez pe Wachtmeisterul Asch. El se va descurca negreșit.

– Asch? Pentru numele lui Dumnezeu, Wedelmann! N-am nevoie de nici un fel de complicație în această misiune dificilă. Dacă un lucru nu merge cum trebuie, e belea mare. Atunci, voi avea o grămadă de Generali pe cap și se va termina cu postul meu de comandant al regimentului din care faci parte. În nici un caz pe acest Asch! Decât așa, mai degrabă pe Vierbein.

– Așadar, Unteroffizier Vierbein! constată cu mulțumire Oberleutnantul.

– Mă rog, făcu Luschke. Apoi zâmbi și spuse: Să nu încerci prea des figura asta cu mine, Wedelmann. Nu-mi face plăcere să mă las îmbrobodit de alții cu propriile mele metode.

Wedelmann râse din inimă. Oberstul îi ținu isonul. Se înțelegeau amândoi de minune.

– Întreaga mizerie de aici, continuă Luschke, bucuros, ne-a apropiat reciproc. Dar așa e la război! Oamenii ori se înfrățesc, ori își fac viața un iad, unul altuia.

Telefonul de campanie țârâi ușor. Luschke ridică receptorul și se prezentă. Redeveni dintr-o dată grav.

– E bine, spuse el. În cinci minute.

Oberstul puse receptorul în furcă, dus pe gânduri. Îl cercetă cu privirea pe Wedelmann, de parcă ar fi analizat o nouă baterie de tun. Apoi zise:

– Afară, așteaptă un Hauptmann – Witterer.

– *Jawohl*, Herr Oberst.

– Acest Hauptmann sosește aproximativ cu opt zile prea devreme. Se vede treaba că a fost tare grăbit. Însă acum e aici, și cu asta, basta! Îmi pare rău, Wedelmann.

– *Jawohl*, Herr Oberst, făcu acesta, complet nedumerit.

– Să lămurim lucrurile: Hauptmannul Witterer e noul șef al bateriei a 3-a.

– Bateria mea?

– Întocmai. Noul șef al bateriei care, până astăzi, a fost a dumitale.

– Și eu?

– De utilizarea dumitale în continuare, Wedelmann, mă voi ocupa personal. Vei auzi la timpul potrivit. Până atunci însă predai bateria și rămâi pe loc mai departe, până când Hauptmannul Witterer se familiarizează, în toate privințele.

Wedelmann păli. Nu-și găsea cuvintele. Puse pe masă paharul pe jumătate plin, cu o mișcare precipitată, și se îndreptă de șale.

Lemnele trosneau în sobă, iar în încăpere căldura te moleșea și aerul era uscat. În fața adăpostului comandantului, un camion se strecura prin țesătura străzilor.

Tolănit adânc în balansoar, legănându-și picioarele, Luschke îi făcu Oberleutnantului un semn încurajator cu ochiul.

– Liniștește-te, Wedelmann, ce naiba!

Acesta clătină din cap. Se vedea limpede că se simte profund jignit. Însă simțul disciplinei mereu treaz îi interzicea să încerce vreun comentariu – în nici un caz față de Luschke.

Oberstul se cufundă mai adânc în balansoar.

– Dragul meu Oberleutnant Wedelmann, rosti el, încântat, știu ce gândești în clipa asta. Dacă ar fi după dorința dumitale, ai încerca să-i tragi un șut în fund bătrânului comandant și să-l azvârli cât colo. Sau nu? Nici măcar nu protestezi, Wedelmann.

– Herr Oberst, eu tocmai am...

– Știu, Wedelmann, știu. Am și ochi, și urechi, și toate funcționează. Ești de departe cel mai bun șef de baterie al regimentului meu. Erou înnăscut și supus al Führerului. Prima însușire îți face cinste, pentru cea de-a doua te iert. În orice caz, un lucru e limpede: fără dumneata, Regimentul Luschke ar fi mediocru, prin dumneata e de elită. Știu toate astea! Și Crucea de Fier clasa I am obținut-o, nu în ultimul rând, datorită realizărilor bateriei dumitale. Toate astea îmi sunt cunoscute.

– Atunci, dacă-mi permiteți, Herr Oberst, chiar că nu mai înțeleg...

Luschke îl opri printr-o mișcare a mâinii.

– Dragul meu Wedelmann, spuse el, ce știi dumneata câte planuri am eu în ceea ce te privește? Nici nu bănuiești pentru câte lucruri te am în vedere. Ce-ți închipui dumneata, ce-o să umeze aici? Dragă prietene, ascultă-l pe bătrânul dumitale comandant: războiul ăsta de rahat nici măcar n-a început de-a binelea!

– Herr Oberst, dacă Führerul...

– Nu pune la inimă, dragul meu. Dacă spun și eu o dată „rahat", nu trebuie să te gândești imediat la național-socialism. Dar să lăsăm subiectul ăsta spinos. Spune-mi mai bine, ce fac fetele?

– Cine, Herr Oberst?

– Nu mai fii așa, măi, omule, îl tachină Luschke cu bunăvoință. Când am trecut acum câteva zile prin satul vostru văcăresc, Soeft tocmai stătea de vorbă cu un exemplar superb. Însă m-a deranjat un lucru: cei doi nu se potriveau deloc. Pentru că fata părea inteligentă. De când se ocupă tocmai alde Soeft cu așa ceva?

– Nu mă interesează asemenea lucruri, Herr Oberst.

– Ar trebui să te intereseze, Wedelmann! Cine știe cât vei mai avea timp pentru ele? La urma urmei, șandramaua asta poate sări în aer mai repede decât ne așteptăm noi.

Unteroffizierul contopist al bateriei a 3-a țâșni ca o cometă din coliba în care se adăpostiseră Hauptmannul și dosarele sale. Alergă peste terenul descoperit al poziției, pe lângă bucătăria de campanie, în direcția casei din lemn, pe a cărei ușă stătea scris cu litere groase, trasate cu creta: AS. Și AS semnifica, foarte elegant: Aprovizionare Soeft.

Unteroffizierul contopist deschise prima ușă și nimeri într-un holișor, iar de-acolo intră într-o anticameră, cu pereții proaspăt văruiți și podeaua presărată cu pietriș. Doi bărbați în combinezoane închise la culoare tăiau niște cârnăciori pe care-i cântăreau cu generozitate pe un cântar zecimal și apoi îi împachetau.

– Soeft e aici? întrebă Unteroffizierul contopist și se uită, hămesit, la cârnăciori.

Ajutoarele lui Soeft clătinară din cap.

– Se știe unde se află?

Cârnățarii ridicară din umeri.

Unteroffizierul contopist, căruia îi făcea rău priveliștea cantității imense de carne, pentru că îi amintea fără echivoc cât de sumar fusese micul său dejun, se retrase. Rămase afară în curte, lângă ușă, mic, zgribulit și cuprins de o nehotărâre chinuitoare. Îl pătrunsese frigul și își frecă mâinile.

Privi în jur ca un pițigoi obosit. Îl izbi un miros puternic de condimente de la bucătăria de campanie, ce funcționa în șopronul din spatele casei. În fierăria încropită provizoriu, fierarul îl ocăra cu năduf pe un șofer, care nu reușea nici măcar să îndrepte o aripă de mașină.

– Ca o muiere! strigă fierarul, ajuns la disperare.

Pentru Unteroffizierul înfrigurat, care nu cuteza să se înfățișeze înaintea Hauptwachtmeisterului cu misiunea neîndeplinită, „muiere" suna ca un cuvânt-cheie. Se mobiliză imediat, frecându-și în continuare mânuțele, și alergă peste ulița pustie în direcția unei case mai izolate, în formă de ciupercă.

După cum se aștepta, acolo îl găsi pe Soeft, care tocmai se pregătea să-și ia rămas-bun de la o tânără rusoaică. Unteroffizierul contopist rămase încremenit, continuând să-și maseze în mod reflex mâinile sensibile.

Fata în fața căreia stătea Soeft parcă se învelise într-un sac de cafea. Ceea ce la femeile obișnuite se numește rochie flutura lejer în jurul trupului ei, îndesat și gingaș, totodată, care nu putea trece neobservat. Unteroffizierul contopist o privi cu atenție, de parcă ar fi fost ceva de o mare importanță.

– Chiar nu se poate face nici o afacere, Natașa? întrebă Soeft.

Aceasta clătină din cap energic, cu mișcări scurte și puternice, cum fac uneori poneii când nu vor să fie prietenoși.

– Nu închei afaceri, spuse ea, într-o germană școlărească, încet, accentuând fiecare dintre primele silabe. Nu cu dumneavoastră, Herr Soeft.

– Doar nu vrei să ridici prețul, Natașa?

– Trimiteți-mi-l pe Offizierul dumneavoastră, Herr Soeft. Poate că voi negocia cu el.

Soeft stătea răscrăcărat și părea furios. Se întoarse către Unteroffizierul contopist și-l repezi:

– Ce cauți aici? Mă deranjezi la negocieri.

– O situație urgentă, Soeft.

– Nu înainte de micul dejun! spuse acesta. Nu mai devreme de un sfert de ceas.

Și cu asta se despărți de Natașa, fără a-i mai arunca vreo privire. Voia să-i demonstreze că-i era indiferentă. Înainte de a coti după casele vecine, se mai uită o dată în urmă. Natașa îi zâmbi ușor ironic, ceea ce-l necăji peste măsură.

Soeft pășea prin zăpada frământată și cleioasă, absent, cu o ținută neglijentă. Un camion ce se târa pe stradă frână brusc pentru a nu-l călca. Șoferul înjură. Soeft nici măcar nu-l băgă în seamă. Era ocupat. Calcula.

Se îndreptă spre adăpostul său, cercetând scurt, ca de obicei, AS-ul de pe ușă. Unteroffizierul contopist, care se străduise să circule tot pe partea stângă a lui Soeft, dădu să se strecoare și el înăuntru. Dar Soeft îi trânti ușa în nas.

Unteroffizierul contopist așteptă răbdător câteva minute. Bătu pasul pe loc pentru a se încălzi și adulmecă mirosul puternic de condimente ce plutea dinspre bucătăria de campanie. Stomacul său gol începu să se revolte. Se îndreptă spre baracă și-i făcu ochi dulci bucătarului, dar acesta îi răspunse doar cu un rânjet de măcelar.

Simțindu-se profund jignit, porni cu pași siguri spre perimetrul lui Soeft.

Cei doi cârnățari, care-și vedeau de treaba lor, ridicară privirea. Unul dintre ei îi făcu un semn cu capul, apoi îi arătă cu mâna liberă următoarea ușă, unde scria pe un carton: „Cabinet particular. Ciocăniți înainte de a intra."

Unteroffizierul avu o scurtă ezitare. Privi anunțul cu o ușoară indiferență. Se simțea observat, și acest lucru îl încurca. Hotărî să nu ciocănească. Și, o dată decizia luată, își recăpătă curajul. Bătu, ca din întâmplare, în ușă. Așteptă o clipă, după care deschise.

În această zi liniștită, Soeft, acum șef absolut al Aprovizionării, lua un al doilea mic dejun, mai ușor, format din ton, pâine prăjită, salată de fructe și o bucată de unt. Delicatesele tronau pe un ștergar mare, de un alb imaculat. În spatele mesei, ședea Soeft și mesteca.

– Să te prezinți la Hauptmann, zise Unteroffizierul contopist, uitându-se fix la masa întinsă. Imediat. Umblu după tine de-o jumătate de oră.

– Poți să te servești, spuse Soeft și continuă să mestece pe îndelete.

Unteroffizierul contopist nu stătu pe gânduri. Înșfăcă o felie de pâine prăjită cu amândouă mâinile, o unse cu un strat gros de unt și puse deasupra bucățele de ton. Apoi căscă gura mare, închise ochii strâns și îmbucă totul cu grijă. Mestecă, se înecă, înghiți și treptat deveni stacojiu.

Soeft nici măcar nu zâmbi. Continua să calculeze. Și nu se lăsa niciodată deranjat de la această îndeletnicire preferată. Scoase o țigară dintr-un pachet gros, marcă străină, o aprinse și azvârli chibritul pe podeaua cu pietriș.

Încetul cu încetul, părea să-i iasă calculul: nu toate fetele aveau același preț – iar această Natașa era demnă de un Offizier. O să-i facă hatârul, dacă altfel nu se putea. Pentru că, la drept vorbind, în această țară pustie, translatorii erau pur și simplu inestimabili. Pe deasupra, faptul că translatorul era o femeie nu făcea decât să sporească farmecul afacerii. Aproape ca în Franța!

– Ce vrea de fapt Spiessul de la mine? întrebă Soeft într-un târziu. Trase cu voluptate fumul în piept, convins că avea toate motivele să fie mulțumit. Sunt cam ocupat, amice, astăzi trebuie să mai mulg și compania de brutari.

Unteroffizierul contopist clătină energic din cap. Într-atât se îndopase, încât nu reuși să rostească nici un cuvânt. Se înecă puternic și tuși.

– Vreau să comand pâine proaspătă pentru duminica viitoare, spuse Soeft, grijuliu.

– Dom'le! făcu Unteroffizierul contopist, încercând să-și lingă degetele unsuroase.

– După cum vezi, nu-mi pot permite timpi morți. Asta să-i transmiți Spiessului.

– Haide, Soeft. Vino să i-o spui personal Hauptwachtmeisterului. Unde mai pui că de data asta cred că s-ar putea să merite osteneala.

– De ce?

– Nu vreau să divulg nimic, zise Unteroffizierul contopist, arătând două degete unsuroase și făcând pe misteriosul. Doar atât: femei!

– Ce fel de femei? întrebă dintr-o dată Soeft, interesat.

– Amănunte la Hauptwachtmeister, răspunse contopistul și se retrase precipitat, înfășcând o conservă de ton pe care scria: „Peștele e sănătos!"

Soeft nu se grăbi. În orice caz, devenise curios. Își bău cafeaua, care, bineînțeles, era naturală, mult mai repede decât de obicei. Apoi își îmbrăcă paltonul ușor, cu guler de blană. Verifică scurt treaba cârnățarilor săi, nu găsi nimic de reproșat și trecu în biroul de-alături.

Hauptwachtmeisterul Bock, mimând cu succes o energie debordantă și o activitate febrilă, îl întâmpină cu vădită neliniște.

– E timpul, Soeft! spuse el precaut și dădu de înțeles prin tonul său că nu era exclus un posibil reproș. Se apropie timpul!

– Nu și pentru mine, spuse Unteroffizierul Soeft și se așeză calm pe una dintre lăzile din birou, după ce, în prealabil, șterse locul cu o batistă supradimensionată, din mătase de parașută.

Se priviră reciproc, cu toate că nu mai era necesar, fiindcă se cunoșteau prea bine. Știau exact ce să creadă unul despre celălalt. Și nu era puțin lucru, pentru că fiecare nutrea convingerea că are bateria la degetul mic.

Spiessul, încântat de vraja curții interioare a cazărmii, alerga într-un du-te-vino de la un post la altul. Putea să-și piardă, eventual, autoritatea, dar nicidecum încrederea în sine. Unteroffizierul responsabil cu aprovizionarea, care dispunea de relații de-a dreptul fantastice, își permitea cam tot ceea ce voia. Pentru că standardul de viață al bateriei a 3-a, care atinsese un nivel comparabil cu cel al eșaloanelor superioare, se datora doar vredniciei sale.

– Ce s-a-ntâmplat de fapt? întrebă Soeft, umezindu-și buzele cu o limbă neobișnuit de mare.

– După cum probabil știi, făcu Hauptwachtmeisterul, ne va sosi un șef nou.

– Ei și ce? Crezi că se schimbă vremea? Sau cârnații mei o să aibă alt gust din cauza asta? Un nume nou și-o firmă veche. Alde-ăștia sunt croiți cu toți pe-un calapod. Sunt făcuți pe bandă rulantă. Cei mai interesanți sunt îndeobște ăia cu un ușor defect de fabricație. Și chiar dacă noul șef nu va atinge cota lui Wedelmann – lucru ușor de imaginat –, atunci îl vom da noi pe brazdă. Nu?

Hauptwachtmeisterul Bock făcu pe surdul la afirmațiile lui Soeft. Ca vechi tactician al aparențelor, își cunoștea caii de paradă! Nu era întotdeauna recomandabil să auzi chiar tot ce spune unul ca Soeft. Să-l mustre pe Soeft, ar fi fost curată pierdere de vreme, fiindcă era conștient de poziția lui privilegiată și o exploata fără jenă.

– N-am putut vorbi decât foarte scurt cu noul șef, Hauptmannul Witterer. Adineauri, la telefon. Se pare că ajunge la noi abia mâine. Pentru că astăzi mai are de lucru la Regiment.

Soeft dădu din cap înțelegător.

– Oberstul Luschke o să vrea întâi să-l cântărească, spuse el. Știu eu cum vine treaba.

– În orice caz, făcu Hauptwachtmeisterul, trecând din nou cu eleganță peste remarca lui Soeft, Hauptmannul Witterer s-a interesat dacă suntem în posesia vreunui gradat de mare încredere.

– Da' grăbit mai e! spuse Soeft și rânji larg.

– Bineînțeles că am rostit numele dumitale, Soeft.

– Desigur, spuse el. Și în ce domeniu trebuie să strălucesc?

– E vorba de-o misiune de ordin mai degrabă personal.

– Specialitatea mea, îl asigură Soeft, cu delicatețe.

– Astăzi după-amiază, spuse Hauptwachtmeisterul, așa, cam spre ora trei, pe aeroportul orașului în care se află poziția noastră va sosi o grupă de caritate.

– În care, câte muieri sunt?

– Trei doamne și un domn, îl corectă Hauptwachtmeisterul Bock, fără reproș în glas. Între ele, o anume Lisa Ebner.

– Și mititica e punctul sensibil, așa-i?

– Hauptmannul Witterer dorește ca domnișoara Lisa Ebner să fie cazată corespunzător și să i se pună la dispoziție tot ceea ce i-ar putea face șederea cât mai plăcută, spuse Bock cu oarecare demnitate, întinzând mâna spre pachetul cu țigări de foi, pe care Soeft îl pusese în fața lui.

– Prea bine. De ce nu? Arătă spre țigara de foi pe care Hauptwachtmeisterul o mușcase. Aveți cumva nevoie și de foc?

– I-am spus deja Hauptmannului Witterer că se poate bizui pe dumneata, Soeft.

– Și altceva? întrebă Unteroffizierul, cu nările umflate și cu ochii mici și ageri de vulpe, suflând în chibritul cu care Spiessul își aprinsese țigara de foi.

– Din partea mea, nu.

– Cum stă treaba cu chestia aia de opt tone?

– Dragă Soeft, zise Bock, zelos, ți-am spus de câteva ori că Henschelul de opt tone trebuie să-l lăsăm la subunitatea de aprovizionare cu muniție.

– Se vede treaba că pe-aici muniția e mai importantă decât mâncarea, făcu Soeft, agasant de liniștit.

– Fii rezonabil, Soeft! Cu siguranță că Oberleutnantul Wedelmann nu e meschin...

– În clipa de față, nu știu altceva despre Wedelmann decât că nu mai e șef. Iar cel nou n-a sosit încă. Așa că ocazia pare mai

favorabilă ca oricând. Eu capăt Henschelul de opt tone pentru aprovizionarea cu alimente și renunț în schimb la Fordul meu.

– Hârbul ăla!

– Intendentul a acceptat!

– Însă Wachtmeisterul Asch, sub nici o formă nu e de acord cu asta, Soeft. Și câtă vreme Asch e aghiotant aici...

Ochii mici ai Unteroffizierului responsabil cu aprovizionarea se micșorară și mai mult. Suflă un rotocol de fum și spuse:

– Nici Asch nu va rămâne veșnic aghiotant. Dacă Oberleutnantul o să plece, probabil că Wachtmeisterul său o să plece și el. Sau credeți în permanența lui Asch? Dacă noul șef nu e un Wedelmann, și se pare că nu e un Wedelmann – misiunea ce mi-a fost încredințată mă convinge de contrariul –, atunci o să se lipsească și de un Asch.

Hauptwachtmeisterul se lupta să ia o hotărâre oficială. Sigur că Soeft avea dreptate. Momentul de față era deosebit de favorabil schimbărilor în orice domeniu.

– Prin urmare, spuse el, dacă dumneata consideri că ai neapărată nevoie de Henschel, și dacă intendentul acceptă...

– E-n ordine, spuse Soeft. Rezolv eu totul urgent. Și adăugă imediat, cu tupeul său specific, profitând de momentul prielnic: Și cum rămâne cu Obergefreiterul Kowalski? Pentru că de el am mare nevoie.

– Exclus, făcu Hauptwachtmeisterul Bock, fără să mai stea pe gânduri. Exclus, fără discuție! Ăla trebuie să rămână șoferul principal. Toate ca toate, Soeft, dar aici se oprește înțelegerea mea pentru dumneata.

Soeft clătină din cap. Intuise acest refuz și știuse că va fi radical. Spiessul adulmeca lupul care dădea târcoale turmei lui. Chiar și singur, Soeft era o mare putere în bateria a 3-a. Dar, în combinație cu Kowalski, ar forma un imperiu.

Ca mai toți cei de-aici, Hauptwachtmeisterul Bock purta și el un mic război personal. Știa prea bine unde bătea Soeft, sau cel puțin bănuia. În ceea ce-l privea, distribuirea forțelor în baterie cât mai echilibrat cu putință ținea, la urma urmei, de purul instinct de conservare.

Soeft se arătă mulțumit, cel puțin pentru început. Și el era adeptul zicalei după care ceea ce e amânat, nu e obligatoriu și

anulat. Deocamdată, se asigurasc de Henschelul de opt tone. Acesta îi oferea un spațiu de depozitare considerabil mai mare, pentru proviziile sale, care se acumulaseră vertiginos în lunile de odihnă.

– Acum, spuse Hauptwachtmeisterul, totul depinde de buna noastră colaborare. Noul șef o să simtă astfel că s-a ajuns la o înțelegere pe care se poate bizui.

Pieptul i se bombă în uniformă, lucru pe care Soeft îl constată cu interes.

– Dacă nu e smintit, făcu Soeft, o să priceapă ce așteptăm de la el.

Înainte ca Soeft să se deplaseze în orașul în care se afla poziția lor, pentru a organiza acolo festivitatea de întâmpinare a doamnelor din grupa de caritate, consideră necesar să-și asigure mai întâi Henschelul de opt tone făgăduit. Și pentru versatul Soeft era clar că acest schimb nu putea să decurgă fără fricțiuni.

Hotărî să procedeze cât mai sistematic. Mai întâi se aținu scurtă vreme în adăpostul său, făcu din nou plinul cutiei de trabuce, își îndesă buzunarele cu țigări, printre care și unele de calitate mai bună, apoi se duse la intendent.

Până aici totul se rezolvă fără probleme. Îi relată intendentului că Hauptwachtmeisterul îi repartizase lui, Soeft, Henschelul de opt tone. Acesta nu făcu decât să clatine din cap. Pe el nu-l interesa unde circulau vehiculele sale, important era ca acestea să se afle în stare de funcționare. Înțelept, ca de obicei, Hauptwachtmeisterul rămăsese în umbră; pur și simplu dispăruse.

Soeft știa că șoferii o să-i facă probleme. Cel de pe Henschel avea să accepte bucuros ca, începând din acel moment, să fie șofer la serviciul de aprovizionare cu alimente. Cel de pe Ford însă, cu siguranță că avea să înjure amarnic – cui îi convenea să plimbe muniție de colo-colo, și încă în vreme de război? Oricum, câtă vreme se rezuma doar la înjurături, nu era atât de grav, dar, dacă urma să facă plângere – fapt foarte posibil –, puteau apărea complicații.

– În regulă, zise voios șoferul de pe Henschel. Se face! Imediat. Și unde să las muniția?

– O descarci pur și simplu undeva, spuse Soeft. Tragi o foaie de cort deasupra, și gata treaba.

– Din partea mea! ... făcu șoferul și adună câțiva oameni.

Întrucât șoferul de pe Ford era foarte stresat, Soeft nu-i spuse deocamdată nimic. Bine că mașina cea nouă intrase în posesia lui. Pe cea veche o putea preda oricând. Și, cine știe? Putea să apară brusc o schimbare de situație. Pe urmă, cei doi șefi! Nici unul nu știa nimic despre celălalt! Iar până să-i vină vreunuia dintre ei ideea de a cântări situația, el, Soeft, urma să aibă, pe lângă mașina nouă, și pe cea veche. Trebuia să fii idiot să predai ceea ce nu-ți cerea nimeni!

Această multitudine de aspecte îmbucurătoare îi provocară sete. Se grăbi către adăpostul său și scoase la iveală o ladă specială. Cotrobăi prin buzunar după legătura de chei și se lăsă furat de vis. Descuie lada specială, plină de sticle cu băuturi selecționate, împachetate în rumeguș fin, și alese un coniac Benedictine. Îl destupă și-l mirosi.

– Franța! făcu el și adulmecă, încântat.

Se așeză și-și îngădui un pahar plin. În timp ce sorbea, îl copleși un sentiment delicat de fericire. „Dacă acum închid ochii", își spuse el, „mă simt ca în Franța!" Însă nu închise ochii săi de vulpe; era prea prudent s-o facă – nu risca niciodată să fie surprins.

Și astfel auzi la timp pașii ce se apropiau de adăpostul său. Nu era de neglijat nici tropotul cu care năvălitorul pătrunse în anticameră. Soeft își putea închipui lesne cine era în stare de asemenea maniere de om al pădurii.

– Iei și tu un păhărel? întrebă în clipa în care vizitatorul intră în încăpere.

Wachtmeisterul Asch înregistră în tăcere imaginea ce i se înfățișa înaintea ochilor.

– Ce e cu Henschelul? vru să știe Asch. Șeful depozitului de muniții e ca scos din minți! Doar nu poți băga în buzunar vehiculul nostru de transport cel mai bun!

– Ba pot, spuse Soeft și făcu semn cu ochiul. Ba bine că nu!

– Obergefreiterul rămâne la subunitatea de aprovizionare cu muniție, spuse Asch.

Soeft îl privi pe vizitatorul său ca un unchieș blând, care șade pașnic în fața unui pom de Crăciun.

– Întotdeauna am crezut că ești un om absolut normal, Asch. Dar câteodată am impresia că, de fapt, ești un maniac al războiului.

Pentru tine muniția e mai importantă ca haleala. Prin urmare, ți-e mai drag să lichidezi oameni decât să-ți pui burta la cale.

– Ascultă, Soeft! N-am inventat eu războiul, ci am fost vârât în mijlocul lui. Așa că trebuie să-mi apăr pielea. Și pentru asta e nevoie în primul rând de muniție.

– Wedelmann luptă în exclusivitate pentru Germania Mare și pentru Apus. Iar tu ești mâna lui dreaptă.

– Soeft! Dacă am de ales între un stomac gol și o gaură în țeastă, atunci prefer stomacul gol. Ai priceput?

– De ce Wedelmann nu se preocupă și el o dată de fetițele alea, ci doar de război? zise Soeft. Așa ceva nu-i normal. În privința asta i-aș putea face o ofertă extrem de tentantă. Pe mititică o cheamă Natașa. O rusoaică de suflet. Descrise cu mâinile niște curbe elegante. Uite-așa un suflet!

– Hai, hai! spuse Asch, relaxat. Nu-mi juca rolul peștelui. Scuipă Henschelul și pe urmă poți continua să tragi la măsea în liniște.

– Asch, iată ultima mea ofertă: o fată pentru Wedelmann și o ladă pentru tine, spuse Soeft. Conținutul la alegere. În schimb, vreau un Henschel de opt tone la dispoziția mea.

– Ridică-te, făcu Asch tăios, ca să-ți pot trage un șut în fund!

– E ultimul tău cuvânt în afacere?

– Dacă nu te miști mai repede, Soeft, atunci ți-ai ciripit tu ultimul cuvânt.

Soeft clătină din cap și încercă să fie detașat.

– Atât am vrut s-aud de la tine, Asch. Atât și nimic mai mult. Acum mi-e clar.

– Era și timpul!

– Iar în ceea ce privește Henschelul – ordin de la comandantul bateriei, Asch.

– Ești țicnit, Soeft! Doar știu exact ce-a ordonat Wedelmann și ce nu.

– Cine vorbește de Wedelmann? Noul șef al bateriei se numește Witterer.

– Dar ăla încă n-a sosit, omule!

Soeft își mai îngădui încă un păhărel de Benedictine. Avea nevoie urgent de un întăritor și mai cu seamă de un anume curaj. Se linse pe buze, după care spuse:

– În cazul în care încă n-ai aflat, Asch, există o chestie care se cheamă telefon. Și am deja în buzunar – pe această cale – unele însărcinări speciale de la Witterer.

– O să verific, spuse Wachtmeisterul, și să te ferească Dumnezeu dacă ce mi-ai spus nu-i adevărat.

Soeft îl urmări cu ochii mijiți pe Asch, care se îndepărta. Apoi se scărpină intens cu mâna stângă la nas și își frecă genunchiul. Bău restul de coniac Benedictine, dar nu i se mai păru atât de grozav.

„E dificil", își zise el, dar nu ezită nici o clipă. Se afla tare pe poziție, pe când Asch era deja pe picior de lichidare. Totuși, ar fi al naibii de necugetat să-l subaprecieze pe Asch!

Hotărî deci să-l convingă pe Wachtmeister că el, Unteroffizier Soeft, era cel mai important om din bateria a 3-a.

Soeft dădu ordin să i se pregătească mașina personală – o limuzină capturată, a cărei parte dorsală fusese transformată într-un portbagaj spațios conform instrucțiunilor sale. Soeft părăsi tabăra în acest vehicul, însemnat cu inițialele AS. După primii kilometri, motorul începu să fiarbă, să gâfâie și să scuipe, pe drumul cu hârtoape.

În orașul de garnizoană, situat la o distanță de optsprezece kilometri, toți oamenii erau ocupați. Din fostele biserici răzbătea vacarmul atelierelor de campanie. În clădirile de partid se încartiruiseră, de nevoie, Statele-Majore cu personal mai numeros. Cele mici preferau adăposturi private, pe cât posibil locuite de familiile respective.

Pe lângă case se înghesuiseră vehicule de toate tipurile și de toate mărimile. Câțiva curieri își căutau din ochi mașinile. Doi soldați păreau că fac o mică plimbare. Din toate hornurile ieșea fum.

Soeft se decise – și asta „de fiecare dată sistematic" – să dea o probă de măiestrie. Știa prea bine unde trebuia să acționeze din obișnuință, pentru că avea darul de a se orienta dintr-o privire în jungla situațiilor create, la fața locului. În rest, se baza pe mâna norocoasă, pe ocazia favorabilă și pe o porție zdravănă de tupeu.

Pentru început, Soeft trecu direct pe lângă subunitatea de aprovizionare. Îl căută pe Offizierul responsabil cu aprovizionarea, căruia îi explică destul de convingător că era atașat al Comandamentului și că voia să mai discute încă o dată relativ la

grupa de aprovizionare ce avea să sosească astăzi. Rămase impasibil la mustrările primite, și astfel obținu cam toate informațiile pe care le dorea.

După această etapă, Soeft se îndreptă spre Comandament, unde se prezentă, conform adevărului, drept membru al subunității de aprovizionare, însărcinat cu asigurarea proviziilor. Și aici, Offizierul responsabil începu să-l ocărască pe Soeft, care încasă frecușul fără să clipească. De astă dată obținu și restul de informații necesare.

– Așa procedați mereu, făcu Offizierul de la Comandament, cu o distincție crispată. Voi ăștia de la Aprovizionare decideți distribuirea trupelor, iar noi trebuie să ne ocupăm cu încartiruirea.

– Pot să văd încartiruirea? ceru Soeft cu tupeu.

Offizierul încuviință fără tragere de inimă. Îl desemnă pe un Feldwebel să-l conducă pe Soeft în ceea ce odinioară fusese o școală. Acolo, la etajul superior, era rezervată o cameră curată, cu trei paturi de campanie.

– Pentru femei! spuse Feldwebelul. Am instalat și o toaletă specială. Destul de dificil. Tot timpul am fost nevoiți să improvizăm. Mulțumiți-i lui Dumnezeu că n-ați nimerit la Comandament. Și pe urmă, bărbatul va dormi jos, împreună cu doi Offizieri.

– Nu mă interesează unde doarme bărbatul, făcu Soeft cu toată demnitatea sa de aghiotant. În orice caz, nu-i posibil ca toate cele trei dame să doarmă laolaltă. Una dintre ele trebuie să capete o cameră specială.

– Cum adică, *trebuie*? făcu Feldwebelul, apăsat. Doar nu suntem în Franța!

– Din păcate! spuse Soeft și oftă, ca întotdeauna când se întorcea cu gândul la Franța lui iubită.

Și de data asta gestul său era sincer. Ah! Fusese o plăcere să poarte un război în Franța! Cerule – cât putea iubi această țară! Un adevărat El Dorado pentru intendentul înnăscut. În viața lui nu se simțise atât de fericit, atât de împlinit. Și oftă din nou. Apoi spuse:

– Uneia dintre dame i se va da o cameră specială. Generalul în persoană insistă asupra acestui lucru. Și adăugă, după un semn discret cu ochiul: Se pare că-i o rubedenie – sau cam așa ceva.

– Voi ne dați mereu bătaie de cap, făcu morocănos Feldwebelul de la Comandament. Tot timpul regimurile astea speciale! De

parcă aici ar fi o stațiune pentru sporturi de iarnă. St. Moritz – poate. Ne străduim și noi cât e posibil. Sper ca Generalul să recunoască treaba asta. Și dacă nu reușim...

– Pe doamnă o cheamă Lisa Ebner, spuse Soeft. Aranjați să i se pună niște flori în cameră.

– Poate și un baldachin! exclamă Feldwebelul cu sarcasm.

– Dacă faceți rost de așa ceva – de ce nu? replică Soeft, încuviințând.

O dată depășit acest episod, Soeft se lăsă condus la aeroport, ba chiar direct la comandant, pe care, în urma unei discrete atenționări din partea lui Luschke, bun prieten cu șeful Aviației, îl aprovizionase din când în când cu specialități. Comandantul îl întâmpină cu amabilitatea de rigoare și-i oferi toate informațiile solicitate.

La scurt timp după ora cinci după-amiază ateriză avionul de transport anunțat pentru ora trei. Se lăsă, hurducăind, pe pistă și apoi se opri. Motoarele încă mai vibrau când burta i se deschise. Din el coborâră câțiva militari, majoritatea Offizieri, apoi patru civili – trei femei și un bărbat.

Soeft îi cercetă mai întâi cu atenție. Bărbatul arăta ca un soldat în concediu și nu-l interesă prea mult. Însă femeile erau bune de ceva. Făceau impresie fie și numai pletele lor lungi, să nu mai vorbim de picioare, care puteau fi considerate de-a dreptul senzaționale. E-adevărat că zborul prelungit le cam șifonase pe doamne și așternuse câteva cute de praf sau de sudoare pe fețele lor, acum palide. Dar șasiurile – constată Soeft – erau grozave.

Una dintre ele, aparent cea mai vârstnică, ducea un geamantan și o mapă pentru acte. Privirea ei rece și pătrunzătoare te purta cu gândul la o pedagogă a unei școli de fete. Cea de-a doua, blondă ca spicul de grâu, cu buze de un roșu-aprins, țopăia veselă pe pistă, lăsând impresia clară, găsi Soeft, că ar fi dispusă să „pună pe picioare" o armată întreagă. A treia, mică, delicată, cu ochi mari, rotunzi, și cu pași de balerină, strângea la pieptul său nu prea impozant o chitară învelită într-o husă.

Soeft se apropie de doamne și se postă în fața lor.

– Ei, iată-vă, în sfârșit! spuse el, clătinând binevoitor din cap.

Apăru și Offizierul de la Comandament, cu care Soeft negociase în prealabil. Bâlbâi un discurs cam lung de întâmpinare,

repetând de vreo trei ori: „Bine ați venit!" Civilul privea ferm în jur. Doamnele tropăiau discret pentru a se încălzi. Doar blonda își legăna fără jenă șoldurile, „blocând" minute în șir toate activitățile de pe aeroport.

– E rece pe-aici, așa-i? întrebă Soeft, rânjind.

– De-aia suntem în Rusia, spuse civilul, nu lipsit de eleganță, în timp ce blonda chicoti stupid, dar drăgălaș.

Offizierul de la Comandament îi pofti apoi pe distinșii oaspeți să treacă în vehiculul alăturat, transformându-se brusc și cu succes într-un hamal zelos. Când însă civilul dădu să-i întindă un geamantan, îl refuză glacial.

– Care dintre dumneavoastră e domnișoara Lisa Ebner?

Fata cea oacheșă și drăguță, cu chitara, îl ațintì cu ochii ei mari și răspunse nerăbdătoare:

– Eu.

– Veți fi asistată de mine personal, explică Soeft. Veniți!

Offizierul de la Comandament puse jos cele două geamantane grele pe care le cărase. Deschise gura și încercă să protesteze cam nepoliticos, judecând după înfățișarea sa.

– Ordin de la General! preciză Soeft.

Apoi o luă înainte, iar fata îl însoți cuminte și curioasă.

Rândui bagajele Lisei Ebner în mașina sa specială, în timp ce ea îi urmărea fiecare mișcare cu ochi lacomi, de copil. Soeft se simți admirat.

– Sunteți puțin uluită, așa-i?

– De ce-aș fi? întrebă cu delicatețe Lisa Ebner.

– O să aflați destul de curând, replică Soeft. Și abia după aceea veți fi într-adevăr uimită. Garantat!

Rigid, cu privirea lui inocentă, de puști, și cu bărbia împinsă zelos înainte, Unteroffizierul Vierbein ședea la masă lângă Oberleutnantul Wedelmann. Rucsacul său burdușit, din foaie de cort, era deja pregătit și atârna de ușă, alături de casca de oțel, arma și masca de gaze. Toate păreau așezate cu grijă, de parcă cineva ar fi intenționat să le fotografieze pentru *Illustrierten Beobachter.*

Wedelmann îi surâse Unteroffizierului viteaz și totodată încurcat, spunându-i:

– Mă bizui întru totul pe dumneata, dragă Vierbein. Întotdeauna m-am bizuit pe dumneata.

Vierbein încuviință scurt, cu o dârzenie de-a dreptul solemnă. Avea un aer atât de hotărât, ca și cum ar fi tras încontinuu cu urechea dacă nu cumva se rostea pe undeva vreun ordin care să-i fie adresat lui. Iar pe vestonul ponosit, dar foarte curat, strălucea întunecată Crucea de Fier clasa I.

Oberleutnantul Wedelmann încuviință la rândul său. Un Vierbein n-avea să-l dezamăgească vreodată, după cum niciodată un idealist nu l-ar lăsa pe altul în pană. Pentru că Vierbein făcea parte, ca și el, din ordinul ales al credincioșilor.

Wedelmann ciuli urechea în amurgul ce începuse să învăluie tabăra. Frontul tăcea, ca de obicei la ora asta, în ultimele săptămâni. O tăcere urâtă, încertă, încordată.

Soldații din ambele tabere continuau să evite un atac, încercând cu încăpățânare să nu-și îngreuneze reciproc viața, mai exact ceea ce rămăsese din ea. Și totuși, fiecare știa cât de ridicole și de zadarnice erau în timp asemenea încercări. Tăcerea apăsătoare a frontului îi pândea aidoma unui animal de pradă. Părea să pândească și în fața colibei în care se aflau Wedelmann și Asch. Până și focul din vatră ardea, parcă, într-o tăcere desăvârșită.

Nu se auzea zgomotul nici unui vehicul. De paisprezece zile nu se mai zărise nici un avion. Deasupra liniilor celor mai înaintate ale frontului, aflate la o distanță de trei kilometri, se întinsese o liniște mormântală.

Wedelmann făcu din nou un semn cu capul către Unteroffizierul Vierbein. Se bătu cu putere pe coapsă, după care se uită la Asch. Acesta îngenunchease în fața sobei, cu privirea ațintită la jar, și părea să aștepte cu indiferență să fiarbă apa.

– Încă nu-i gata, Asch? întrebă Oberleutnantul pe un ton răstit, ca și cum îi făcea plăcere să-și audă vocea.

– Avem timp destul, spuse Asch. Mult, mult timp.

Wedelmann împinse cu zgomot scaunul rudimentar pe care ședea, improvizat dintr-o ladă, și i se adresă din nou lui Vierbein:

– Să nu uiți nici o clipă: misiunea dumitale e dificilă.

Asch se ridică pe îndelete, luă ceaunul cu apă și se apropie de masa acoperită cu hârtii.

– Micuțul nostru, spuse el – și-i făcu lui Vierbein cu ochiul –, o va scoate cu bine la capăt.

– Desigur, făcu zelos Oberleutnantul. Desigur.

Wedelmann îl privea acum pe Unteroffizierul său, Vierbein, cu bunăvoință. Acest bărbat palid, cu trăsături copilărești, cu ochii săi docili, de școlar, era unul dintre cei mai viteji soldați ai regimentului. Liniștit și curajos – cum era și de așteptat din partea unui idealist. Și, cu toate astea, tocmai Vierbein! Același Vierbein care, în urmă cu câțiva ani, abia dacă putea să fugă, și cu atât mai puțin să gândească, așa era de rigid! Acest Vierbein stătuse aidoma unui mesteacăn lângă tunul său, distribuise ordinele de tragere cu o siguranță de somnambul și, doar într-un sfert de oră, aruncase în aer trei blindate inamice, iar peste două săptămâni repetase figura. Apoi, un ceas mai târziu, lichidase încă un tanc.

– Dacă ar fi fost după mine, spuse Wedelmann cu sinceritate, ai avea acum Crucea de Cavaler, Vierbein. În orice caz, ai meritat ca nimeni altul această călătorie acasă.

– Mulțumesc, Herr Oberleutnant, spuse cuminte Unteroffizierul.

Wachtmeisterul Asch murmură câteva cuvinte ininteligibile, care însă nu sunau deloc prietenos.

– Ce individ de rahat! făcu el.

Părea să se refere la dopul unei sticle de rom ce nu voia să iasă. După alte câteva demonstrații de forță, destupă, în cele din urmă, două sticle și le puse pe masă cu câteva pahare.

– Pentru ce toată osteneala, Asch? Nu suntem decât trei persoane – nu știu să aibă loc pe-aici vreun ospăț.

– O să ne mai vină oaspeți, Herr Oberleutnant, anunță Asch. Mi-am permis să-i invit pe Hauptwachtmeister și pe Unteroffizierul Soeft. Unul emite actele de deplasare, celălalt asigură proviziile pentru drum. În afară de asta, trebuie să-l mai puric puțin pe Soeft și într-o altă problemă. Al șaselea oaspete o să fie Obergefreiterul Kowalski, cel care îl va duce dis-de-dimineață pe micuțul nostru la aeroport cu mașina.

Wedelmann acceptă explicația de parcă ar fi fost vorba de livrarea zilnică a muniției. Se dezvățase de mult să se mai mire de dispozițiile aghiotantului său. Asch obișnuia să lucreze aproape întotdeauna independent. Întrucât cunoștea prea bine mentalitatea lui Wedelmann, deciziile sale erau, aproape fără excepție, cele ale Oberleutnantului său, și prin urmare potrivite.

– Să ai grijă de tine, micuțule, făcu Asch către prietenul său, Vierbein.

– E-n regulă, Asch, spuse Vierbein. Misiunea mea e clară. Am s-o îndeplinesc cât se poate de repede.

– Păi, de ce? întrebă Asch fără jenă. Cine te zorește? Ia-o pe-ndelete. Mai vezi și tu ce-i pe-acasă. Profită de ocazie.

Vierbein, care devenise ușor neliniștit, se uită la Wedelmann. Însă acesta se prefăcea că nu auzise nimic. Își turnă un grog puternic, cu care prilej lăsă apă și rom în cantități egale să se amestece în pahar. Și această ocupație părea că-l absorbise cu totul.

– Lenevește în voie câteva zile, îl sfătui Asch. Încearcă să uiți, chiar dacă-ți vine greu, că războiul nu poate trăi fără tine. Spune-i bătrânului meu să-ți dea camera mea. Lasă-te răsfățat de soră-mea, dar să nu vă apucați de prostii amândoi. Poți să te plimbi o dată și cu soția mea, Vierbein. Și povestește-le tuturor că noi o ducem grozav!

– Așa am să fac, îl asigură Vierbein.

Asch se uită în jur, la lumina palidă a lămpii cu gaz, la dușumea, la mormanul de paie din colțul încăperii, pe care erau aruncate câteva pături, și spuse:

– Trebuie să-i lămurești pe-ai noștri de-acasă că noi trăim aici ca niște domni. Că avem de toate, și nu ne trebuie nimic. Singura noastră dorință e să îngenunchem Rusia, pentru ca Patria să poată dormi în liniște.

– Așa am să fac, spuse Vierbein.

– Te cred, consimți Asch, mustrându-și din ochi prietenul.

Wedelmann, care gustase grogul și găsise că era destul de bun, se amestecă din nou în vorbă:

– Rezolvă totul pe-ndelete, temeinic, Vierbein. Nu te pripi.

– Și asta înseamnă în traducere liberă: Nu fii idiot! O asemenea ocazie nu ți se va mai ivi curând.

Wedelmann surâse aprobator, dar nu dădu glas aluziei sale. Se bucura sincer pentru zborul în Patrie al lui Vierbein și știa prea bine că el n-avea să profite de această favoare, pe care o meritase mai mult decât oricine altcineva.

Afară zăpada era îngălbenită. Noaptea care se apropia se lipise, cenușie, de ferestrele îmbâcsite. Asch le acoperi cu folia de camuflaj. Lampa abia pâlpâia și părea să încălzească încăperea.

Din depărtare se auzea tot mai mult un zgomot înecat de motor, care acoperea trosnetul sobei. Asch trase scurt cu urechea și spuse:

– Ne sosesc oaspeții!

Obergefreiterul Kowalski pluti cu mașina sa printre câteva gropi adânci, apoi călcă brusc frâna și vehiculul ateriză chiar în fața colibei comandantului.

– Un bulevard e ultimul gunoi în comparație cu ăsta! făcu Kowalski și privi cu savoare drumul desfundat pe care venise.

Hauptwachtmeisterul, cu un dosar sub braț, sări din mașină și se împiedică spre intrare. Soeft nu se grăbi. Își desfăcu tacticos pătura pe care și-o înfășurase în jurul picioarelor și apoi își netezi, cu mișcări domoale, mănușile personale din blană.

– Adu lada înăuntru! îi spuse el lui Kowalski.

– Da' ce-s eu, valetul tău? îi aruncă Kowalski, slobozind un vânt și coborând din mașină.

Unteroffizierul Soeft murmură câteva ocări grele, pe care Kowalski le luă, se vede treaba, drept glume, pentru că râse prelung și sincer. Iar lada lui Soeft, din spatele mașinii, rămase deocamdată pe loc.

Cei trei soldați înfofoliți în șube groase intrară în colibă, împreună cu Soeft, care, la adăpostul nopții, își permitea să poarte paltonul său de blană.

Wedelmann le făcu amabil semn cu mâna și exclamă:

– Bine-ați venit la castel!

Hauptwachtmeisterul Bock încercă să ia poziția de drepți și să salute cât se poate de corect. Acest lucru nu-i reuși prea bine în încăperea joasă. Soeft schiță ușor un gest de salut, iar Kowalski nu făcu absolut nimic.

– Am adus o lădiță cu marfă de vivandieră, anunță Soeft.

– Grozav, spuse Wedelmann. Îi găsim noi un rost.

– E afară, în mașină, spuse Soeft. Și, deoarece nu se găsea nimeni care să reacționeze așa cum dorea de el, adăugă: Prin urmare, va trebui adusă înăuntru.

– Fă în așa fel încât să fie adusă, spuse Wedelmann.

Soeft îl privi insistent pe Obergefreiter și ordonă:

– Kowalski! Lada!

Kowalski nu reacționă. Se scobea în ureche și se uita, transpus, la sticla de rom desfăcută.

– Ce-aștepți, de fapt? întrebă Wedelmann.

Obergefreiterul termină încet-încet cu scobitul în ureche, se întoarse enervant de leneș, își târî picioarele până la mașină și reveni imediat.

– Nu văd nici o ladă, spuse el calm.

Soeft își pierdu răbdarea îndelung exersată – lucru care i se întâmpla foarte rar – și se repezi afară. Kowalski eliberă calea cu solicitudine. La scurt timp, Soeft intră din nou, roșu la față, cărând lada.

– Așadar și prin urmare, făcu Kowalski, profund împăcat, de ce n-ai procedat așa de la început!

Asch râse în gura mare. Soeft își miji ochii și-l săgetă furios cu privirea pe aghiotant, care însă nu se sinchisi.

Wedelmann îi întâmpină pe soldați cu o strângere de mână, îndemnându-i prietenos să ia loc. Kowalski se așeză primul. Și până să-și lepede ceilalți paltoanele, el sorbea deja cu vădită voluptate din grogul său, ce conținea aproape numai rom pur.

Hauptwachtmeisterul îi aruncă Obergefreiterului o privire plină de reproș, ceea ce nu deranjă pe nimeni, și cu atât mai puțin pe Kowalski. Apoi Bock scoase la iveală foile de drum pentru Vierbein, le sortă încă o dată cu grijă și i le întinse Oberleutnantului spre a fi semnate. Asch se aplecă interesat peste umărul lui Wedelmann să citească și el.

– Păi, astea sunt acte de la Comandament! exclamă Asch, mirat. De ce nu i se dă lui Vierbein o permisie?

– Pentru că mai nou în toată armata s-au blocat permisiile, explică Hauptwachtmeisterul Bock, cât se poate de acru.

– Dar ăia din Patrie habar n-au despre asta.

– În schimb, noi avem habar, Asch, replică Hauptwachtmeisterul, și va trebui să ne conformăm.

Avea o stare de proastă dispoziție, pe care n-o ascundea deloc. Dacă cineva încerca să-și bage nasul în domeniul lui personal, se lovea de orgoliul său nemăsurat.

Prefăcându-se că citește documentele cu mare atenție, Wedelmann stătea aplecat și trăgea cu urechea. Asch, care se afla înapoia lui Wedelmann, se uită la Hauptwachtmeisterul Bock și clătină din cap.

– Nu știu dacă e corect ceea ce faci, spuse el cu îndoială în glas.

– În orice caz e conform ordinelor în vigoare. Cred că ești convins, Asch.

Kowalski îi făcu lui Vierbein cu ochiul, încurajator. Soeft trăgea cu voluptate dintr-un trabuc cât toate zilele, pe care-l scosese dintr-un toc de piele, în timp ce Wedelmann continua, chipurile, să citească hârtiile dinaintea lui. Bock și Asch se aflau față în față, gata de duel.

– Dacă-i dai micuțului hârtii de la Comandament, Bock, atunci trebuie să se prezinte la secția Cadre de Rezervă. Și ăia pot dispune de el cât poftesc.

– Păi, oricum trebuie să treacă pe la secția asta, Asch. Altfel nici nu-și poate îndeplini misiunea.

– Și la secția Cadre de Rezervă, făcu Soeft, fără să-și ascundă satisfacția, se află mult iubitul nostru ex-Spiess, Schulz, ca Oberleutnant și șef al bateriei de stat-major.

Wedelmann ridică privirea, gânditor.

– Într-adevăr, asta..., făcu el. Dar nu e obligatoriu să greșească. Războiul a netezit multe lucruri și n-a trecut pe lângă nimeni fără să lase urme. Iar patru ani sunt o cale lungă. Ce părere ai, Vierbein?

– N-am nici un dubiu, Herr Oberleutnant, spuse acesta cu tărie.

Asch clătină încet din cap.

– Cel mai bun lucru ar fi, probabil, adăugă el, să facem în așa fel, încât Micuțul nostru să aibă asigurate toate condițiile și, pe deasupra, să poată profita de călătoria lui. Dă-i actele de la Comandament, plus o foaie de permisie.

– Amândouă!

– De ce nu? Îți închipui cumva că ăla, contopistul tău, o să se spetească muncind?

– Două rânduri de acte..., făcu, nedumerit, Hauptwachtmeisterul. Așa ceva nu e îngăduit.

– Dacă vrei, poți orice! Asta a spus Führerul nostru.

Hauptwachtmeisterul Bock aruncă o privire fugară spre Oberleutnant, căutând ajutor. Fără îndoială că Asch era portavocea lui Wedelmann, dar, într-un asemenea caz, era reco-

mandabilă întotdeauna primirea unei confirmări nemijlocite. În alternativa unui eșec – și acesta nu era exclus –, nu strica existența unui ordin fără echivoc.

– Dacă Herr Oberleutnant consideră...

Wedelmann bătu cu creionul în hârtia de ambalaj, ce acoperea masa butucănoasă. Nu se putea decide, și din cauza numărului mare de persoane din încăpere. Iar atâția martori la ordine mai puțin regulamentare constituiau întotdeauna o problemă. Ceea ce el numea „concepția despre serviciu" îi interzicea acest lucru.

– Tu ce părere ai, Vierbein? îl întrebă pe Unteroffizierul său plin de medalii.

Ca un bun subordonat ce era, Vierbein simți îndată situația neplăcută în care se afla comandantul său de baterie, punându-se, ca de obicei, la dispoziția acestuia.

– Cred că actele de la Comandament ar fi suficiente, Herr Oberleutnant.

– Cum dorești, spuse Wedelmann, ușurat, și semnă.

Asch își goli paharul și-l umplu imediat la loc. Și Kowalski bău aproape continuu, fără a trăda nici cea mai mică reacție. Cuprins de un surprinzător acces de mărinimie, Soeft își deschise tocul de piele și oferi trabucuri. Chiar și Vierbein fumă, dar de data asta nu se înecă.

– Mâine după-amiază, spuse Soeft, vei fi deja în Patrie, micuțule. Îmi închipui ce-ai să faci mâine seară.

Râseră cu toții. Și râsul lor se accentuă atunci când Vierbein începu să roșească.

– Ce zici, micuțule? întrebă Soeft, cu naturaleța sa caracteristică. După cum te cunosc, o să-mi faci cu plăcere un comision. Sau nu?

– Bineînțeles! Dar să nu cântărească mai mult de cinci kilograme, dacă e posibil.

– Cinci kile! La Soeft atât cântărește o scrisoare obișnuită.

Obergefreiterul Kowalski își amestecă tacticos grogul puternic aromat, apoi bău cu sorbituri sonore și spuse:

– Cine știe ce se petrece de fapt la *Bismarckshöh?* Probabil că pe pajiștile noastre grase pasc acum mânjii cei tineri. Știți la ce visez eu câteodată? Presupunând că războiul ăsta de rahat s-ar termina cândva, atunci am organizat acolo, în fiecare sâmbătă,

operațiuni de încercuire, cu nimicire la sol, sub motto-ul: „Doar pentru vechi soldați care au făcut frontul!" Soldat de linia întâi se cheamă cel care i-a venit de hac măcar unuia – și care vrea să-i vină de hac măcar uneia. Dovada va trebui să fie făcută pe baza carnetului de serviciu. Consideră-te cercetaș, Vierbein! Aștept din partea ta să execuți acolo un vals de onoare.

– Pe timp de război doar nu se dansează, spuse cu seriozitate Unteroffizierul Vierbein.

– La război nu faci decât să mărșăluiești! Ți-ai dat perfect de bine seama, micuțule. Nu există dragoste, nu există fete și nici paturi – nu există decât Patria și dușmanii ei. Și mai există pui de eroi, așa ca tine, micuțule, și pentru de-alde ăștia războiul e sfânt.

– Pune frână, Kowalski! interveni Wedelmann, nu fără autoritate. Frânează odată. Pentru un șofer, bei peste măsură.

– Aici nu sunt doar șofer, făcu Kowalski, netulburat. Mai sunt și om. Ca om nu mă preocupă numai războiul. Nu-i ușor să treci peste asta, Herr Oberleutnant.

– În orice caz, ești un om pilit, spuse Asch, încercând să salveze situația ușor penibilă.

– Și tu ești un Wachtmeister pus pe harță, obiectă Obergefreiterul Kowalski. Și asta bate la ochi uneori.

Băură cu toții pentru a nu fi nevoiți să vorbească. Simțeau proasta dispoziție a lui Wedelmann și cunoșteau motivul. Dar nici nu intenționau să afișeze o ipocrizie inutilă. Național-socialismul lui Wedelmann le ajungea tuturora până peste cap.

– De fapt, aveți de gând să înnoptați aici? întrebă Asch, când se termină ultima sticlă.

Porniră bine dispuși, după ce Asch îi asigură că nu mai era nimic de băut, iar Wedelmann consideră că nu se făcea să mai atace și lădița primită de la Soeft.

Îl vârâră pe Vierbein la mijloc. Acesta își luase rămas-bun de la servanții săi din baterie, în după-amiaza respectivă, înainte de se prezenta la Oberleutnantul Wedelmann, în zona apropiată de linia frontului. Acum pleca în zona îndepărtată, unde își avea reședința Hauptwachtmeisterul. De-acolo avea să fie transportat a doua zi dimineața la aeroportul din orașul de garnizoană. Și doar câteva ore mai târziu: Patria!

Wachtmeisterul Asch își bătu prietenul pe umăr.

– Cu bine! spuse el. Salut-o pe nevastă-mea. Transmite-i c-o duc excelent. Povestește-i despre iarba rea care nu piere, și alte chestii asemănătoare.

Asch se retrase. Penumbra lipicioasă a lămpii cu gaz obosite îi adumbrea fața. Îl lăsă pe Vierbein cu Oberleutnantul Wedelmann.

– Te mai conduc până la mașină, zise acesta.

Ieșiră. Zăpada zăcea gălbejită în lumina încețoșată a lunii. Noaptea era rece și umedă. Din norii groși se strecura deja prima geană de căldură a primăverii.

– Vierbein, spuse Oberleutnantul, rezolvă-ți misiunea bine și temeinic. Nu te lăsa tras în piept. Să te întorci sănătos și să vii cu aparatele de emisie-recepție și cu personalul calificat.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Și încă ceva, dragă Vierbein. Ceva personal. Îl luă deoparte pe Unteroffizier, vizibil fâstâcit. Spuse mai precipitat ca de obicei: Adineauri am ordonat să fie împachetate în bagajul dumitale două sticle de coniac foarte bun. Una e pentru dumneata. Și poftă bună, dragul meu! Bea-o și golește-o într-o companie plăcută. Cealaltă sticlă dă-i-o, da, dă-i-o doamnei Schulz. Doamnei Lore Schulz. Doar o știi. Spune-i... nu-i spune nimic. Spune-i doar că-i transmit salutări. Și că-i doresc numai bine. Altceva nimic. Asta-i, Vierbein. Sper că totul va fi în regulă.

Oberleutnantul se retrase vizibil ușurat, chiar înainte ca Vierbein să răspundă. Își frecă mâinile de parcă tocmai apucase un fier încins. Apoi îl înghiți întunericul. Și nu se întoarse în coliba sa; parcă voia să se mai plimbe puțin prin noapte.

– E așa cum spun eu, își permise Soeft o remarcă. Ăsta are nevoie de-o femeie. Numai idealismul nu te face fericit. Ce-ar fi ca Asch să-i facă rost de-o Natașă?

– Tot mai ești aici? întrebă Asch. Dacă nu vă cărați în următoarele două minute, se va trage în plin!

– La revedere! spuse încă o dată Vierbein.

Apoi se sui la Kowalski în mașină, unde se aflau deja Hauptwachtmeisterul și Soeft. Kowalski ambală motorul și mașina porni, luând primele curbe îndrăznețe printre gropi. Se pierdu în noapte.

– Individul ăsta conduce ca un căpiat, constată Wedelmann, care apăruse și se postase în spatele lui Asch.

– Ne putem bizui pe micuțul nostru, făcu Asch, care ghicise gândurile Oberleutnantului său. Dacă nu și-ar băga dracu' coada...

– În vremea noastră, nu este exclus.

Wedelmann își puse mâna pe umărul lui Asch și trase cu urechea după sforăitul motorului. Acesta parcă amuțise. Noaptea înghițise totul. Pentru ei se așternea din nou calmul încordat și nesigur al războiului.

– E frig, făcu Asch, doar ca să întrerupă starea de acalmie. Frig și umed.

Apoi o lună gălbuie își croi drum dintre nori. Părea aureolată. Pătura de zăpadă, de o paloare cadaverică, absorbea lumina lunii. Întunericul începu să se destrame.

În locaș, pe direcția liniilor de foc, se întrezări o santinelă. Păși prin zăpada adâncă, aproape fără zgomot, cu mișcări chinuitor de lente. Ca și cum nu s-ar fi putut urni din loc. Apoi încremeni.

Parcă întreaga lume încremenise. Nu mai existau fronturi și nici mulțimea de cadavre înghețate. Nici un soldat care să respire în păturile sale murdare. Nici un oraș de garnizoană care să nu cunoască liniștea și ceea ce însemna războiul. Și nici o femeie pe pământ de care să te poți agăța. Era lumea asta un cimitir?

Wachtmeisterul Asch spuse:

– De s-ar putea ști ce pune lumea la cale într-o asemenea noapte!

Noul șef, Hauptmannul Witterer, se urcă vioi în Kübelwagenul bateriei a 3-a, care-l așteptase în fața clădirii Statului-Major al regimentului. Arcurile scârțâiră când se trânti pe banchetă, fără însă a-și deranja ținuta.

Șoferul ședea detașat la volan. În spatele mașinii, se vârfuiau numeroasele bagaje. Parcă soarele îl ademenise pe șofer să tragă un pui de somn, fiindcă acesta nu schiță nici un gest.

– Așadar, la bateria mea! exclamă Hauptmannul Witterer, pus pe fapte mari. Dar iute!

– Linia de foc, zona apropiată, zona îndepărtată? întrebă șoferul, lălăind cuvintele ca un chelner foarte ocupat, care înșiră specialitățile din lista de bucate.

– Mai întâi la cancelarie, spuse Witterer, cu oarecare amabilitate.

Comportamentul acestui șofer îi displăcea, tot așa cum îi displăcuseră și alte lucruri întâlnite pe-aici. Remarcase imediat că aproape toți soldații, cel puțin cei din bateria sa, păreau din cale-afară de neglijenți. Situația asta trebuia să se termine – cât mai repede și cât mai temeinic.

– Cum te numești? îl interogă pe șofer.

– Kowalski.

– General Kowalski?

– Doar Kowalski, zise șoferul, apăsând pe accelerator și îndreptându-se spre o groapă.

Mașina se scufundă, trecu, apoi sări cu frenezie; Witterer se agăță instinctiv de-o aripă, și cascheta îi căzu pe ceafă.

– Gradul meu de serviciu e Obergefreiter, specifică apoi Kowalski.

Witterer tăcu și începu să se concentreze asupra drumului. „Bateria a 3-a", își spuse el, și-i păru rău că trebuia s-o spună, „pare o adevărată cocină". Ca și multe altele din zonă! Dar nu era omul care să se lase descurajat. „Cu cât mai dificil, cu atât mai interesant", își mai zise, străduindu-se să-și păstreze echilibrul în această goană nebună. Însă cocina trebuia transformată într-o unitate-model: o sarcină demnă de un bărbat energic!

Hauptmannul Witterer venea direct de la Comandamentul Superior al Armatei, unde se numărase printre aceia care fuseseră mâna dreaptă a unuia dintre cei mai competenți Generali într-ale transporturilor. În curând avea să fie singura mână dreaptă a respectivului General. Ceea ce-i mai lipsea pentru o carieră militară de elită era doar „experiența de front". Însă pentru el, care până acum rezolvase toate dificultățile „cu stânga", cum se spunea, asta nu constituia o problemă. Prin urmare, tocmai se pregătea să corecteze acest mic „defect" estetic. În două-trei luni, ospeția sa aici se va fi terminat, iar frontul va fi beneficiat de o unitate în plus de care să fie mândru.

Kübelul părăsise orașul de garnizoană și alerga cu șaizeci de kilometri la oră pe drumul desfundat. Zăpada cenușiu-albăstruie, copacii morți, cocioabele ca vai de lume – toate păreau să zboare pe lângă el. Benzina puțea, motorul urla, un aer umed îi pătrundea

în nări. Șoferul conducea cu două degete ale mâinii stângi, iar pe cea dreaptă o vârâse adânc în buzunarul șubei.

Witterer îl cercetă pe acest om mai îndeaproape. Avea paltonul soios, pătat de ulei, cu stropi de murdărie din toamna trecută. Pe deasupra, individul nu era nici bărbierit. Iar dacă-l miroseai, te izbea un abur tulbure și dulceag de alcool, cum întâlnești de obicei, dimineața devreme, în bodegi. Și mâinile sale, care aduceau mai mult a înotătoare, arătau de parcă obișnuia să se vâre în fiecare seară în pământ. Ăsta nu era soldat; în orice caz, nu un soldat care să-și aibă locul în unitatea sa. Iată o temă! Însă tipul știa să șofeze. Conducea mașina al naibii de bine. Tot era ceva.

– Cât mai avem de mers? întrebă Witterer.

– Nu mai e mult, spuse Obergefreiterul.

Kowalski se îndreptă spre satul aglomerat până la refuz, în care se afla poziția bateriilor cu tragere lungă. Slăbi numai puțin accelerația, cu toate că oamenii și mașinile încercau să-i blocheze calea. Trecu periculos de aproape pe lângă ei, iar cei amenințați fugiră cât îi țineau picioarele. Witterer era sincer mirat. Își privi noul domeniu de activitate cu o suspiciune crescândă.

Prin curți staționau blindate. Dintr-o fierărie prăpădită răzbăteau zgomotele unui atelier de reparații, în jurul căruia zăceau risipite camioane bolnave. Lazaretul de campanie se înghesuise în clădirea școlii. În casa cea mai impozantă din sat se afla Statul-Major al unui regiment de infanterie. Împrejurul celei de-a doua case ca mărime se instalase poziția tunurilor cu tragere lungă ale bateriei a 3-a.

Kowalski se îndreptă în direcția cancelariei. Când ajunse în fața ei, frână atât de tare, încât Witterer cât pe ce să se lovească de parbriz. Înainte ca Hauptmannul să poată spune ceva, deși simțea o nevoie acută, se deschise ușa colibei și Hauptwachtmeisterul Bock năvăli afară.

Obergefreiterul Kowalski se delectă cu scena neobișnuită ce i se înfățișa privirii: Spiessul se echipase complet, după toate regulile jocului curții de cazarmă; până și carnețelul său pentru notițe se afla la locul potrivit. Își pusese eșarfa pentru decorații și Crucea de Fier clasa I cu Spade, care încă mai strălucea a Sidol. Se vedea până și lustrul centurii, iar în cizme se oglindea zăpada murdară. Kowalski era încântat; nu știuse că mai există așa ceva.

Hauptwachtmeisterul Bock se ridică semeț, execută un salut strict regulamentar și raportă zelos:

– Bateria 3-a – 2 Offizieri, 23 Unteroffizieri, 138 trupă. Dintre care: 2 Unteroffizieri și 9 trupă în Lazaret, 1 Unteroffizier și 4 trupă în misiune, 1 soldat în detenție preventivă și 2 la arest.

Witterer era sincer fericit. În sfârșit, un om din bateria sa care făcea o impresie bună. Un veteran – asta se observa la prima vedere. Coloana vertebrală a armatei! Pe asemenea oameni se putea bizui, de ei avea nevoie aici – tocmai de ei!

Witterer coborî vioi, se îndreptă cu pași apăsați către Hauptwachtmeisterul său și-i strânse mâna, ceea ce-i oferi acestuia prilejul de a se mândri. Se priviră de parcă ar fi vrut să se felicite reciproc. Kowalski se amuza copios.

Hauptwachtmeisterul porni în grabă înapoi spre adăpostul lui și deschise năvalnic ușa. Witterer se aplecă ușor când intră în colibă, cu toate că acest lucru nu era absolut necesar. Aici dădu peste Oberleutnantul Wedelmann, care tocmai studia hărțile secrete.

Cei doi Offizieri se salutară rezervați, apoi își rostiră numele, ascunzându-și curiozitatea în spatele unei evidente cordialități. După câteva complimente de cazinou, se cercetară precum negustorii de cai și se așezară.

– De fapt, mă aflu în țară de-alaltăieri după-amiază, însă Herr Oberst Luschke a considerat mai potrivit să mă introducă pentru început, în linii mari, în problematica acestui sector de front, vorbi Witterer.

– Asta e una dintre metodele Oberstului Luschke, preciză Wedelmann.

Îi aruncă o scurtă privire Hauptwachtmeisterului Bock, care se postase tactic îndărătul lui Witterer și, prin urmare, nu mai trebuia să-și înăbușe zâmbetul obraznic. Wedelmann și Bock gândeau același lucru: una dintre metodele lui Luschke consta în a-l „prăji" pe fiecare Offizier nou, cel puțin douăzeci și patru de ore, în Statul-Major al regimentului, și dacă omul nu era chiar căzut în cap sau sătul de viață avea să se prindă dincotro bătea vântul în regiment și apoi să se orienteze.

– Comandantul regimentului, spuse Witterer precaut, e un domn remarcabil.

Wedelmann confirmă din cap.

– E aproape imposibil să-l ocolești sau să treci peste el. Ține minte.

– Bateria a 3-a a înregistrat succese până acum, așa-i?

– Se poate spune și astfel.

– Sper că nu în dauna disciplinei.

Wedelmann își puse mâinile în șold. Arăta ca un boxer care aștepta prima repriză în colțul ringului.

– Puterea combativă e mai importantă decât disciplina, zise el scurt.

– Una o determină pe cealaltă, făcu Witterer, pe un ton tărăgănat, de dascăl.

La urma urmei era Hauptmann. Câteodată se impunea să le atragă atenția asupra acestui fapt și camarazilor Offizieri.

– O asemenea teorie sună întotdeauna bine, Herr Hauptmann. Dar, de cele mai multe ori, practica arată cu totul altfel. Sau – ce credeți, va exista vreodată o regulă despre felul în care ar trebui să mori corect?

Witterer surâse dur și superior. Wedelmann nu i se păru Offizierul ideal, pe care Oberst Luschke încercase să i-l portretizeze cu atâta insistență. Așa cum stătea în fața lui, Oberleutnantul dădea dovadă de o totală lipsă de ținută ofițerească. Se vedea treaba că stagnarea fronturilor nu-i priise. Atunci, oasele ruginesc, energia amorțește și mintea începe să umble. Cei din primele linii aveau urgent nevoie de sânge proaspăt. De-asta se și afla aici.

– Ați pregătit totul pentru predarea bateriei, Herr Oberleutnant?

– Ce-i de pregătit? îi întoarse întrebarea Wedelmann. Vă predau bateria așa cum e. Și vă predau o baterie experimentată în luptă, distinsă în repetate rânduri. Ce veți face cu ea, e treaba dumneavoastră.

– Într-adevăr, spuse Hauptmannul, glacial. În orice caz, o notă scrisă de predare-primire nu va putea fi omisă.

– Aici nu ținem jurnale de bord, spuse Wedelmann, cu o nemulțumire crescândă. Ordinul de zi oferă date exacte despre personal, mașini, muniție, combustibil – dacă la asta vă referiți, Herr Hauptmann.

Hauptwachtmeisterul se amestecă în discuție și încercă să dea dovadă de tact.

– Procesul-verbal de predare-primire a secretelor și a lucrurilor secrete e pregătit.

– Păi, atunci e bine, acceptă Witterer și se ridică. Mai întâi, vom arunca o privire amănunțită în jur.

– De acord, spuse Wedelmann și se ridică, la rândul său. Să începem cu linia de foc.

În timp ce se îndrepta spre ușă, Witterer se prefăcu a-și aminti brusc ceva – un fapt secundar, dar nu lipsit de importanță.

– Înainte de a merge la tunurile din linia-ntâi, spuse el – încă un lucru: unde voi locui?

Date fiind condițiile de-aici, gândi Wedelmann, „a locui" nu era tocmai expresia potrivită!

– Vă puteți instala în adăpostul meu, Herr Hauptmann, îi propuse el. În caz de nevoie, acolo se găsește oricând un loc. Se află la poziția avansată.

– Pentru început, spuse Witterer, prefer adăpostul de la poziția îndepărtată, ca să cercetez temeinic cum stă treaba.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, consimți Spiessul, străduindu-se cu greu să-și ascundă nemulțumirea privind această perspectivă.

Era vorba de reședința lui. Nu-i convenea deloc să se instaleze aici unul cu funcție mare, care ar fi putut interveni în dispozițiile sale și care părea chiar hotărât s-o facă.

Witterer dădu scurt din cap spre Hauptwachtmeisterul său și-i râse în față, strecurându-i acestuia bănuiala că-l mai așteptau o mulțime de alte surprize. Și, până să priceapă ce se petrecea aici, Hauptmannul Witterer spuse:

– Cel mai bun cvartir de pe poziție îți aparține, cu siguranță, dumitale, Bock.

Wedelmann rânji, plăcut surprins. Hauptwachtmeisterul rămăsese țeapăn și nu scotea un cuvânt. Amândoi știau că nu Spiessul deținea cel mai bun cvartir, ci Soeft, bineînțeles, împăratul aprovizionării. Dar Witterer nu avea de unde să cunoască asemenea finețuri.

– Da, aici mă pricep, dragul meu, spuse Witterer voios, încântat de superioritatea lui. Cel mai bun cvartir îl are întotdeauna Spiessul. Ăsta e un lucru știut. Dar sunt convins c-ai să-l predai bucuros Hauptmannului dumitale, așa-i?

– *Jawohl*, făcu Bock, gâtuit.

– Păi, atunci apucă-te și evacuează ce-i pe-aici, zise Hauptmannul Witterer, savurându-și umorul autentic și sănătos de soldat. Când mă voi întoarce din linia de foc, voi vedea ce-i pui la dispoziție noului dumitale șef.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, acceptă Bock, amărât.

– Propun să treceți împreună cu biroul dumneavoastră la Soeft, Hauptwachtmeister, interveni Wedelmann, amuzat. Presupunând că dumneavoastră, Herr Hauptmann, nu aveți nimic împotrivă.

– Așa vei face, hotărî Witterer.

Hauptwachtmeisterul simți cum se abat asupra lui cele mai cumplite complicații. Nu numai că pierdea cel mai bun cvartir, dar acum îl mai avea și pe Soeft pe cap. Ce-și închipuia de fapt șeful ăsta nou? Doar nu putea fi mână-n mână cu Soeft? Tocmai cu Soeft? Dacă treaba nu se lămurea la timp, putea să se termine cu rații de subzistență. Proaspătul șef habar n-avea ce se întâmpla aici!

– De fapt, cine e șoferul meu permanent? întrebă Witterer.

– Obergefreiterul Kowalski, răspunse Bock, zelos, și asta îl mai liniști nițel.

Întrucât Kowalski era frânarul ideal pentru oricine avea chef să facă salturi lungi înainte, Wachtmeisterul se consideră recompensat.

– Tocmai acest Kowalski? întrebă Witterer, nu prea entuziasmat.

– E cel mai bun șofer al bateriei, îl informă Wedelmann. E croit pentru orice situație.

Și el simțea o satisfacție profundă la gândul că Obergefreiterul Kowalski îi fusese repartizat lui Witterer. Dacă voia, Kowalski putea să audă iarba cum crește. Una dintre specialitățile lui era ghicirea gândurilor. În clipa în care ele deveneau incomode, avea puterea să le dea peste cap.

– Ei bine, spuse Witterer. O să-l dăm noi pe brazdă și pe-ăla!

Witterer și Wedelmann părăsiră încăperea, aparent în consens, și se îndreptară, însoțiți de Bock, spre Kübelwagen. Obergefreiterul Kowalski nu era prezent. Îl găsiră imediat la bucătăria de campanie, unde se convingea dacă într-adevăr carnea era fiartă.

Kowalski îi conduse pe fostul șef și pe cel nou la pozițiile avansate într-o viteză nebună. De-aici amândoi se duseră pe jos la tunuri, care fuseseră așezate în poziție, la marginea satului.

Witterer își puse casca de oțel și, folosind regulamentar fiecare adăpost natural, cercetă împrejurimile, rezemat de un copac, ușor aplecat de spate și concentrat. Liniile inamice nu se zăreau.

– Doar două dintre tunurile noastre pot fi folosite pentru tir direct, explică Wedelmann, care stătea crăcănat lângă el, în zăpadă. Celelalte două domină dealurile din față, dincoace de linia noastră de demarcație, și sunt folosite special ca tunuri antitanc.

– Și indirect?

Wedelmann scoase din manșeta mânecii o hartă rufoasă, mânjită cu tot felul de creioane colorate, și i-o întinse.

– Indirect, cele patru tunuri controlează pe toată raza lor de acțiune sectorul de front din fața noastră.

Cu gesturi scurte, indică punctele de sprijin, desemnă pe hartă și în teritoriu pozițiile bateriilor vecine, după care încercă să evidențieze linia îngustă de front a adversarului.

– Și cât de des îi încingeți pe frații de dincolo?

– În ultimele săptămâni, pe-aici a fost o liniște absolută.

– Ce? Nu tu salut de dimineață? Nu tu urare de noapte bună?

Wedelmann împături din nou harta.

– Herr Hauptmann, spuse el sec, consumul nostru de muniție este adaptat situației și nu mai e nevoie să executăm exerciții de tragere. Bateria noastră a acumulat deja destulă experiență de front.

Stând în continuare la adăpost, Witterer nu se învrednici să comenteze în nici un fel aceste afirmații. Atitudinea lui critică față de Oberleutnantul Wedelmann părea pe deplin îndreptățită, lucru ce i se confirma de fiecare dată. Wedelmann era obosit de front, iar soldații săi dezorientați. Lipsea scânteia detonatoare.

După ce se convinse de liniștea desăvârșită din acest sector de front, Hauptmannul Witterer merse de-a lungul pozițiilor și-i înveseli cu vorbe bine alese pe soldații încordați, pe santinelele de la tunuri și pe cei din echipele de servanți aflate în buncărele de siguranță. Se auziră din belșug expresii cunoscute precum: „a activa", „a nu rugini", „a arăta cum stă treaba" și așa mai departe. Wedelmann tăcea la toate astea și nu se mira. Soldații se mirau, dar tăceau și ei. Witterer o luă drept venerație.

Cei doi Offizieri, care de-acum își făceau gânduri dintre cele mai felurite și opuse, trecură apoi în adăpostul Oberleutnantului Wedelmann. Aici dădură peste Wachtmeisterul Asch. Când îl

văzu, Hauptmannul Witterer rămase contrariat. Apoi surâse crispat, ca un pedagog care tocmai se pregătea să corecteze caietele.

– Aproape să te uit! i se adresă Witterer.

– Știam că o să vă amintiți de mine, Herr Hauptmann.

– Wachtmeisterul Asch e aghiotantul bateriei noastre, îl informă Wedelmann. Habar n-aveam că deja l-ați cunoscut.

– Da, l-am cunoscut, făcu Hauptmannul Witterer. Și cred că l-am cunoscut temeinic.

Se așeză la masă. Asch se așeză și el alături, cu naturalețe, fără să fie poftit. Witterer hotărî să tolereze asta în tăcere. Mai târziu, când avea să se lămurească situația, lucrurile urmau să se schimbe.

– Ceva deosebit în linia de foc, Asch? întrebă Oberleutnantul.

– Tunul al treilea ar trebui ajustat din nou. Dacă-l ducem astăzi la atelier, poimâine e gata.

– De acord, Herr Hauptmann?

– Dar armurierii nu pot veni încoace, în linia de foc? se interesă Witterer. Sau ăia au deja nădragii plini?

– Nu există nici un motiv pentru asta, Herr Hauptmann, spuse Asch. Prin urmare, armurierii ar putea să ajusteze tunul chiar aici, în linia de foc, dacă noi am insista. Totuși, în ateliere, munca e mai rapidă și mai sigură.

– Vorbești cu atâta ușurință! Și dacă între timp se întâmplă ceva pe-aici, Wachtmeister?

– Exclus să se întâmple de pe-o zi pe alta, Herr Hauptmann. În tot sectorul inamic de front nu se află în momentul de față nici un blindat, iar artilerie mai deloc. Observatorii noștri n-au semnalat nici un fel de întăriri, materiale sau în personal. Am fi cu cel puțin câteva ceasuri înainte...

– Pe viitor, judecarea unor asemenea chestiuni, Wachtmeister, s-o lași în seama mea.

Witterer vorbise cu măsură, de parcă ar fi dat un simplu sfat. Dar, fără îndoială, nici n-avea chef de discuții.

Asch îl înțelese imediat pe Hauptmann și tăcu. Se uită la Wedelmann, însă el îi evită privirea.

– Am să țin cont de asta, spuse Wachtmeisterul.

Ușa se trânti de perete și Kowalski intră cu pas tărăgănat. Își împinsese pe ceafă căciula soioasă de campanie, iar sub palton își descheiase larg gulerul de la veston.

– Ce cauți aici? întrebă Witterer.

– Vreau să mă încălzesc, răspunse Kowalski și se îndreptă către sobă.

Își întinse mâinile și rânji mulțumit. Apoi își scutură zăpada de pe cizme.

– Și altceva? îl iscodi Wedelmann, care era obișnuit cu asemenea scene de la Asch.

– N-ar trebui să-i dăm Unteroffizierului Krause tunul lui Vierbein.

Witterer vru să știe cine e Vierbein. Wedelmann îl lămuri. Pe urmă, Witterer căută să afle din ce motiv nu se afla Vierbein în linia de foc. Wedelmann îl lămuri și în această privință. Și cine e Krause? Și de ce să nu preia tunul Vierbein?

– Unteroffizierul Vierbein, explică Asch, are o relație armonioasă cu servanții săi. Unteorffizierul Krause e un tip total diferit, de fapt, e tocmai opusul lui Vierbein. Soldații nu se vor obișnui cu el, decât cu multă greutate. S-ar putea să strice toată echipa lui Vierbein.

– Am să-l cercetez odată pe Unteroffizierul Krause, declară Witterer. Iar în sinea lui își spuse: „Dacă Asch e într-atât de pornit împotriva lui Krause, atunci, Krause trebuie să fie un exemplar opus acestui Asch. Și asta e interesant. Pentru că Asch..."

– N-aveți ceva de băut pe-aici? întrebă Kowalski fără jenă, de parcă s-ar fi aflat într-o berărie.

– După cum se pare, ăsta e unicul tău țel, așa-i? întrebă Witterer, ironic.

– Cam așa ceva, răspunse Kowalski. Ce altceva ne mai rămâne? Cel mai mult mi-ar plăcea dacă, o dată cu băutura, am putea sorbi și muieri.

Witterer căută în continuare să fie ironic, mai ales că Obergefreiterul Kowalski, după cum bănuia el, în mod eronat, părea un teren propice pentru asemenea glume soldățești. Folosi deci ca pretext cuvântul „muieri", pentru a aduce în discuție una dintre temele sale favorite.

– Când a fost pe-aici ultima echipă de surori de caritate? se interesă Hauptmannul cu amabilitate.

– Aici la noi? întrebă uluit Wedelmann. Glumiți.

– Iată încă un domeniu neglijat, făcu Witterer cu convingere. Pur și simplu vă lipsește inițiativa. Trebuie puțină acțiune, fiindcă altfel nu va veni nimeni. Iar eu nu ezit să iau măsurile necesare. Mașina e pregătită, Obergefreiter?

– Pentru așa ceva oricând, spuse acesta, cu un zel de care Wedelmann și Asch se mirară sincer.

Motorul pufăi puternic, ca un cal care e strunit brusc, după un galop nebunesc. Mai gâfâi o dată și pe urmă tăcu. Obergefreiterul Kowalski rânji calm către Hauptmannul Witterer, căruia viteza nebună încă îi stăruia în oase.

– Asta-i! făcu Obergefreiterul.

Ajunseseră în fața școlii din orașul de garnizoană, unde fusese cazată echipa de caritate. Witterer cercetă clădirea relativ stabilă, de parcă ar fi ieșit la raport în fața lui, își luă mapa cu dosare și coborî. Kowalski dădu și el să coboare.

– Așteaptă aici, îi spuse Hauptmannul Witterer.

Kowalski își privi șeful în tăcere, cu o figură înduioșător de devotată, ca de oaie. Acesta însă nu-l luă în seamă pe șoferul a cărui docilitate li se putea părea celor care-l cunoșteau de-a dreptul periculoasă. Witterer dispăru cu pași ageri, elastici, în clădirea școlii, în care se aflau acum membrii Comandamentului.

Rămânând singur, Obergefreiterul se tolăni adânc în scaunul său de șofer, își ridică picioarele, cu cizmele din cale-afară de murdare, pe banchetă din piele de-alături și, prost dispus, își îngropă mâinile în buzunarele paltonului. Se uita fix, fără să se clintească, la toți soldații care se perindau pe lângă el, indiferent de grad.

– Ce hardughie împuțită mai e și asta! spuse Kowalski, hotărât.

Vorbise atât de tare, încât un Leutnant care tocmai trecea prin preajmă se simți vizat și se întoarse spontan. Kowalski privi dincolo de el și oftă disprețuitor.

Prin localitate, șerpuiau străzi desfundate și întortocheate. Din câteva foste biserici șubrezite răzbăteau vălătuci de fum negru-albăstrui; acolo funcționau acum atelierele, iar unele dintre ele ardeau și combustibil, după cum știa Kowalski. Casele scunde, construite pe jumătate din lemn, se aflau la distanțe neregulate;

arătau ca niște lemne de foc risipite și uitate. Peste tot, zăpada era îmbibată de apă și lipicioasă.

„Mi se pare", își spuse Kowalski, privind apatic clădirea cărămizie în care dispăruse Witterer cu geanta de acte, „că șeful ăsta mă confundă c-un șofer". Și se întrebă, cu seriozitate, așa cum i se întâmpla câteodată, dacă era cazul să lămurească această eroare sau nu. Iar pentru că fusese întotdeaunna un adept al claritătii, așa cum o înțelegea el, se mai întrebă dacă acest lucru trebuia să se petreacă „imediat".

Apariția Unteroffizierului Soeft îl smulse din frământările sale, în cazul lui de-a dreptul profunde. Soeft ieșea țanțoș din clădirea școlii, frecându-și mulțumit mâinile, înainte de a le vârî, aproape ceremonial, în mănușile de blană. Se străduia să lase impresia că tocmai ar fi avut o aventură. Îi rânji complice lui Kowalski, clipi din ochii săi mici și dădu să treacă mai departe.

– Hei, Unteroffizier! strigă Kowalski. Ia vino-ncoa'. Se vede treaba că ești bătut și de Dumnezeu și de Führer, așa-i? Ai uitat pesemne că un Unteroffizier trebuie să salute primul un Obergefreiter!

Soeft se legănă înapoi, se proțăpi în fața „saniei" lui Kowalski, îi cercetă pe amândoi și spuse:

– Oare de ce strigi tu, cățeluș? Probabil că ți-e frig? Dar las' că nu-ți strică, inimă de slugă!

– Stau aici pentru că așa vreau, îl contrazise Kowalski, care se simți puternic afectat, dar se pricepu să-și mascheze starea cu măiestrie.

– Așa și arăți, îi aruncă Soeft, rânjind mulțumit. Omul de voință înnăscut!

– Dacă am chef, îți sparg mutra, zise Kowalski, cu mult calm. În fond, sunt un om pașnic. Mă poți înmuia cu o sticlă de rachiu – una de-un litru, se-nțelege.

– O poți avea imediat, dacă vrei, îl tentă Soeft, balansându-se pe genunchi. Fiindcă trebuie să bei, să-ți faci curaj.

– Pentru ce, omule?

Soeft își înclină într-o parte capul său în formă de pară și adulmecă în direcția clădirii școlii, cu ochii mijiți. Lui Kowalski i se părea că semăna cu un vițel înjunghiat, dar vesel nevoie-mare.

– Ai văzut deja păpușelele, șofer?

Obergefreiterul înghiți cu greu apelativul de „șofer", cu toate că se arătă interesat.

– Sunt grozave? întrebă el.

– Supergrozave, răspunse Soeft și făcu semnul bine cunoscut, cu degetul mare îndreptat în sus. Absolut supergrozave! Apoi adăugă, expert: În comparație cu oferta generală.

– Aproape ca în Franța?

– Măi! exclamă Soeft cu dispreț. Incultule! Cum poți face o asemenea comparație?

– Ochii tăi au început să se micșoreze, Soeft. Halești prea mult. Poate că asta-ți strică vederea.

– Convinge-te singur, mașinistule. Du-te o dată sus, șofer! Sau șoferii n-au voie?

– Cară-te, bă! urlă Kowalski, furios. Sau mătur cu tine pe jos. Dar aproape imediat îl iscodi: Unde se află, de fapt, păpușelele?

– La ultimul etaj, pe stânga, ultima ușă, îl informă Soeft. Când șeful o să te azvârle de-acolo, ceea ce e mai mult ca sigur, atunci să vii la mine, în căminul Wehrmachtului. Camera din fund. Vezi, întreabă de sora Betty.

– Așteaptă tu mult și bine, spuse Kowalski, încrezător. Pe mine nu mă azvârle nimeni afară. Cine încearcă una ca asta înseamnă că s-a săturat de viață.

– Într-un sfert de ceas vei fi acolo. Mă pricep. Garantat, dacă vrei. În cinspe minute, ori ești în căminul Wehrmachtului, ori aștepți mai departe cuminte aici pe stradă, așa cum se cade pentru un șofer.

Spunând acestea, Soeft plecă. Kowalski ieși gemând din mașină și se îndreptă spre clădirea școlii, care semăna cu o cutie de chibrituri. Pe un panou cât un perete, de un galben strident, scria cu vopsea neagră că aici se instala personalul Comandamentului. Dedesubt, pe un alt panou, mai mic, se anunța că intrarea era „strict interzisă" pentru cei „neautorizați". Ca de obicei, Kowalski se considera autorizat.

Țopăi înăuntru și urcă până la ultimul etaj, unde, după ce-și suflă nasul cu degetele, o luă la stânga. La capătul unui așa-zis coridor, se opri și trase cu urechea. Auzea voci de femei. Le ascultă încântat și rămase gură-cască, scărpinându-se în bărbie.

Însă vocile de femei nu veneau, cum se așteptase de fapt, din ultima încăpere, ci din direcția penultimei uși pe stânga. Kowalski

se trase mai aproape, cu o încântare crescândă. Deschise ușa și-și vârî capul înăuntru.

Mai întâi văzu o femeie cu o privire cam severă, care stătea la geam și scria. La apariția lui, își ridică ochii, părând că așteaptă ceva. Și o făcea cu răbdare.

Dar privirea curioasă a lui Kowalski se plimbă mai departe prin cameră și Obergefreiterul zări o altă femeie, întinsă pe pat, într-o poziție lascivă; se uita lung la el, fără jenă, însă nici din cale-afară de galeș.

Femeia de la geam îi aruncă o căutătură glacială.

– Ați bătut cumva la ușă? întrebă ea.

– Nu, spuse Kowalski, surprins, și vocea acesteia i se păru obișnuită să comande.

– N-ați auzit până acum că există și așa ceva?

– De auzit am auzit, admise Kowalski, preferând s-o contemple pe fata întinsă în pat. Deschise ușa de-a binelea și intră în cameră. Dar mi-am pierdut antrenamentul. De peste un an nu mai cunosc uși la care trebuie să bați. Și cu atât mai puțin uși în spatele cărora se află niște fete.

– Atunci, ar cam fi timpul să vă obișnuiți din nou cu ele, spuse femeia, zâmbind ușor. Vă rog, cu ce vă putem ajuta, Herr...

– Kowalski, se prezentă șoferul, rânjind, și se strădui să pară fâstâcit.

– Vă rog, Herr Kowalski.

Femeia de la geam avea ochii blânzi, învăluitori – și acum o voce! Domnilor – ulei și mătase! Kowalski se arătă impresionat.

– Îl caut pe Hauptmannul meu, preciză el.

– Aici nu e nici un Hauptmann, explică femeia de la geam și surâse.

– Poate că e la mine în pat! chicoti blonda, cu seninătate.

– Aș vrea să arunc o privire! insistă Kowalski, bine dispus.

– Așadar, Herr Kowalski, ce altceva mai doriți? întrebă femeia brunetă, cu părul tuns scurt.

– Îmi închipui ce vrea, zise blonda.

– Nu vor toți ceea ce-ți închipui tu, Viola, spuse bruneta, în timp ce blonda își vârî șoldul sub pătura subțire.

– Sigur că nu, preciză Kowalski, pe un ton suspect de blând, cu siguranță că nu. Sunt absolut inofensiv.

Și avu senzația penibilă de a se îmbujora, uitând pe moment că, de obicei, nu-l pândea acest pericol. Femeia de la geam împinse deoparte scrisoarea pe care tocmai o terminase și zâmbi. Blonda din pat chicoti din nou. Pe Kowalski, zâmbetul îl zăpăcea, iar chicotitul îl irita.

Trebui să facă adevărate eforturi pentru a reveni la vechea lui obrăznicie.

– Dacă tot mă întrebați ce vreau, atunci tare aș vrea să știu cum vă cheamă. Eu sunt Kowalski – asta știți – și pe numele mic Bruno. Dar dumneavoastră?

– Ei, vezi? comentă blonda. Mereu același lucru! Mai întâi are chef să stea de vorbă.

– Bine, deci, conchise femeia cu ochii blânzi, pe un ton temperat de prietenos. Facem parte dintr-o echipă de surori de caritate. Eu mă numesc Charlotte, cânt la pian, recit poezii și încerc să prezint numerele noastre de divertisment. Ea e Viola – pe numele adevărat, Wilma, dacă nu mă înșel – și dansează. În orice caz, în pașaportul ei scrie: „dansatoare".

– Asta și sunt – dansatoare!

– Îmi închipui, spuse Kowalski, făcându-i îndrăzneț cu ochiul și arătând cu degetul mare în sus, în semn de admirație.

– Acum, gata cu reprezentația în particular! spuse cu fermitate bruneta, din a cărei voce dispăruse orice urmă de amabilitate. La revedere.

– Și unde-l găsesc pe Hauptmann? Trebuie să fie prin partea locului. Sunt și altele ca voi pe-aici?

– Încă un exemplar, răspunse Charlotte. Se numește Lisa și locuiește în camera de-alături. Anturajul ei e format din oameni de vază. Probabil, va fi la fel de încântată ca și noi la apariția dumitale.

– Dacă doriți să fiți încântate și în continuare, atunci rămân cu plăcere, propuse Kowalski, mărinimos.

– În momentul de față nu e nevoie, afirmă Charlotte. Se ridică și se îndreptă spre Kowalski, căruia nu-i scăpă silueta ei înaltă și bine făcută. Poate altă dată, mai spuse ea, privindu-l mai puțin amabil când deschise ușa.

Kowalski se lăsă împins pe culoar fără să se opună. Își pipăi mâneca pe care stătuse mâna ei. O mirosi, dar îl pocni duhoarea

de sudoare, de umezeală și de paie ce emana din vestonul său. Mai dispunea încă de atâta rafinament, încât să găsească prea puțin ademenitor acest lucru.

– Măi să fie, măi să fie! exclamă el, asemenea unui țăran care tocmai a constatat că grindina i-a stricat toată secara.

Dar Kowalski nu era un sentimental, un idealist. Lua viața ca atare. Nu plusa niciodată; cel mult frâna. Și încercă să se autoconvingă că toate aceste porniri ale sale erau doar efectul curiozității. Iar muierile, reflectă el, meritau asemenea imbolduri; mai ales în împrejurările date!

Bătu repede la ultima ușă și intră imediat. Era limpede că deranja, chiar dacă situația în care se nimeri nu părea din cale-afară de critică. Cei doi oameni, care-l priviră surprinși, păstrau distanța. Ședeau la o masă și beau cafea. Era cafea-boabe și mirosea a Soeft.

– Ce cauți aici? întrebă Witterer, repezit.

Lisa, fata cu ochii mari și învăluitori, tăcu, într-o atitudine frumoasă. Întinse un deget și-l plimbă de-a lungul cantului mesei.

– Voiam să întreb cât trebuie să mai aștept.

– Asta ai să vezi.

– Dacă mai durează mult, spuse Kowalski și o privi pe Lisa cu îndrăzneală, atunci aș merge între timp la popota soldaților, să beau una mică.

– Du-te în plata Domnului, la popota soldaților, omule! Dar, de băut, o să bei cel mult ceai.

Kowalski găsi mai interesant degetul Lisei, care părea să mângâie muchea mesei. Spuse cu o blândețe exagerată: *Jawohl.* Și gândi: vasăzică, doar ceai – cum dorești. Ceai cu rom. Mai exact, rom cu ceai. Și zise cu bunăvoință:

– Puteți să mă luați de-acolo când terminați.

– Ce-ți închipui dumneata, de fapt? clocoti Hauptmannul Witterer, iar pe figura sa colțuroasă, de robot, i se reliefară mușchii fălcilor.

Lui Kowalski i se păru interesantă această reacție și-i lăsă Hauptmannului său timp suficient pentru a-și găsi din nou cuvintele.

– Totul e foarte simplu, interveni Lisa, cu multă amabilitate. La ora cinci avem o repetiție. Până atunci, mai e un ceas. N-ar fi mai practic, Herr Hauptmann, dacă șoferul dumneavoastră v-ar lua de aici la cinci fără un sfert?

– Mă rog, făcu Witterer, ostil, străduindu-se să evite eventualele ocări, doar de dragul Lisei.

Kowalski înregistră: n-au ajuns prea departe ăștia doi. Încă își mai vorbeau cu „dumneavoastră". Dar situația se putea răsturna rapid, mai ales într-o vreme ca asta. Și micuța urma să nimerească sub roți. Păcat de biata copilă! Dar, în război...

– Ai de gând cumva să hibernezi aici? întrebă Witterer ironic, cu o notă marcantă de superioritate.

Kowalski se află pe punctul de a-i răspunde: „De ce nu?" Dar se opri la timp, schiță ceva în genul unui salut și tropăi afară.

Se duse la popota trupei, intrând în arhicunoscuta clădire ca într-o sală de așteptare. Trecu prin încăperea cu mese lungi și se îndreptă spre camera din dos.

Aici se lăfăia, ca de obicei, camaradul de la Aprovizionare, Soeft. Tocmai încheiase o afacere rentabilă cu sora Betty și acum bea una mică în cinstea evenimentului.

– Ești un tâlhar! spuse cu fermitate sora Betty. Fiind însă vorba de un cămin pentru soldați, mi-e indiferent cine ne livrează cele mai bune lucruri. Soldații mei au nevoie de ele în permanență.

Kowalski se așeză la masa celor doi. Își împinse coatele pe tăblia lustruită, își propti teasta în palme și rânji cuceritor.

– Și dumneata ești tot unul dintre ăștia? întrebă sora Betty.

– În nici un caz, răspunse Kowalski, pașnic. Din când în când, trag la măsea pe cheltuiala lui, și asta îl onorează.

Sora Betty râse, clătină din cap și se îndepărtă. Din spate arăta și mai corpolentă decât din față.

– E leită maică-mea, mărturisi Soeft, uitându-se după ea cu o figură pierdută și surprinzător de tandră. La fel de meticuloasă ca și mama! Când mă bate asta pe umăr, nene, parcă mă lovește un camion încărcat cu conserve.

– Ai nevoie cumva de batistă? întrebă Kowalski, sec. Nu conta pe faptul că aș avea una.

Soeft își recăpătă cu ușurință siguranța de sine.

– Ei? întrebă el și se linse pe buze. Cum au fost păsărelele?

– Grozave! exclamă Kowalski, ceremonios și apăsat. Absolut grozave!

– Ți-am promis oare prea mult?

– Una era pornită pe mine, spuse Kowalski, prefăcându-se împăcat, prilej cu care se frecă în bărbie. Pur și simplu nu voia

să-mi mai dea drumul. Ce ochi! Și toate celelalte! Și o voce, Doamne! Să-ți iei câmpii, nu alta.

– Ești țicnit, făcu Soeft cu convingere. Le cunosc pe dame. Ele nu-s dintre alea!... O privire mi-a fost de-ajuns. Și un tip la valoarea ta are cele mai mici șanse în cursă.

– Dacă-ți spun că i s-a pus pata pe mine, atunci i s-a pus! Ai priceput? Poți fi sigur!

– Ascultă liniștit ce-ți zic, nătărăule. Eu știu care-i lista de prețuri valabilă la ora actuală, pentru că știu care-i oferta și care-i cererea.

– Un rahat, asta știi, măi, suflet de geambaș!

– Nătărău Kowalski, făcu Soeft detașat, doar n-o să navighezi contra vântului. Charlotte, aia care cântă la pian, încă-i cumsecade. Se vede treaba că vrea să fie luată de nevastă înainte de a se culca în vreun pat. În orice caz, aia știe prea bine că pe-aici prețurile sunt al naibii de ridicate. Și ca s-o facă sub nivelul unui Offizier de stat-major, ăla ar trebui să fie director general în viața civilă. De asta poți să fii convins. Un Obergefreiter nu-i ajunge nici măcar până la gaura cheii.

– O să mai vedem noi!

– Sărmane nebun! spuse Soeft cu superioritate. Și Viola aia alunecoasă – e un gen care are și mai puțină căutare. Micuța care-și leagănă fundul în fața trupei adunate e o târfă de lux, una din alcovurile Offizierilor. Unul cu o mutră de maimuță ca a ta trebuie să fie cel puțin Major pentru a ajunge pe lista ei. Da – și a treia... A treia, băiețaș!

– La mine n-a nimerit-o. Nu e genul meu. Aia cere suflet, or, sufletul mi l-am lăsat la magazia de efecte, când mi-au pasat uniforma. Dar, să-mi fie cu iertare – Witterer ăsta n-are ce căuta la ea!

– Tot el o s-o aibă, chit că vrei tu sau nu. Sau îți închipui că se va prezenta mai întâi la tine. „Cer permisiunea Obergefreiterului Kowalski să fac exerciții libere!"

– Oricum, i se poate strica șusta, Soeft.

– Sigur că se poate! admise Unteroffizierul, căzând pe gânduri.

Așa făcea de fiecare dată când se punea problema unor dificultăți, de orice fel – bineînțeles, ale altora. De cele mai multe ori, acestea prezentau și avantaje. Mai întâi distrăgeau

atenția, dar apoi puteai contribui la înlăturarea lor – ceea ce atrăgea automat gesturi de recunoștință și ți se oferea prilejul unui profit.

Soeft scoase din tocul de piele unul dintre trabucurile sale de General. Kowalski se servi și el fără să fie invitat. Și le aprinseră reciproc și pufăiră vârtos.

– Lui Wedelmann, spuse Kowalski într-un târziu, i-aș dori să pună mâna pe micuță.

– Se pare că Wedelmann n-o să mai aibă răgaz s-o consoleze, zise Unteroffizierul Soeft, prin fumul cenușiu-albăstrui, care urca spre tavan. Probabil că ăla va ajunge de-acum Offizier de baterie și va trebui să stea aproape tot timpul în linia de foc. Noul șef nu prea pare să fie un suflet caritabil.

– Doamne, Soeft! spuse Kowalski, ușor amărât, apucând paharul de rachiu care se afla în fața Unteroffizierului și golindu-l. Dacă mă gândesc bine, Wedelmann s-a bătut împreună cu noi în toți anii ăștia și până acum nu s-a uitat în bluza nici unei muieri. Nici măcar în Franța! Iar Witterer a venit abia de-o zi și se și dă rotund în cămăruța unei păpuși de zahăr.

– Așa-i viața, filozofă Soeft. În ceea ce-l privește pe Wedelmann, s-a îngrijit de el Moș Soeft – am să-i atrag odată atenția asupra Natașei.

– Cine-i Natașa, măi, agent de legătură? Doar n-o fi una dintre bucătărese! La gusturile tale ordinare! Ce-i drept, Wedelmann e un nătărău, dar totuși un tip finuț.

– Ai s-o vezi tu, șofer, și-ai să-ți belești ochii ăia chiompi. După mine, Natașa e o marfă de lux!

– Nu mă las eu impresionat prea ușor, Soeft. Știi că sunt de neclintit.

– Mai vedem noi! făcu Soeft, rânjind, și privi nerăbdător spre ușă.

Hauptmannul Witterer intrase în încăpere, cu pas vioi ca întotdeauna. Semăna cu un înger al războinicului. Părea să clocotească, fiindcă fața îi dogorea. Se postă înaintea lui Kowalski și i se adresă, periculos de calm:

– Ce-ți închipui dumneata? Ce-ți permiți dumneata să faci? Te aștept pe frigul ăsta de-o jumătate de oră, iar dumneata tragi la

măsea! Trebuia să mă iei la cinci fără un sfert – acum e deja cinci și jumătate, Obergefreiter.

Kowalski își scoase ceasul și constată:

– Într-adevăr.

Avionul Junkers 52, numit îndeobște „Tanti Ju", o pasăre uriașă din tablă și vopsea de camuflaj, aterizează după un zbor de mai multe ore, cu o siguranță de somnambul. Când pluti spre pământ, păru să se clatine ușor. Apoi aterizează lin, alunecă pe pistă și se opri.

– Stația terminus, Patria! strigă un soldat, entuziasmat, dar agitat. Coborârea!

Unteroffizierul Vierbein își încheie regulamentar mantaua, cu un gest reflex, dar aproape ezitant. Parcă ar fi stat pe gânduri dacă să facă sau nu următorii pași. Își atârnă îngândurat arma pe umăr și înșfăcă rucsacul.

Vierbein aștepta, dezorientat. Le dădu întâietate la coborâre camarazilor săi de zbor, care se înghesuiră, se împinseră și năvăliră afară. Abia după aceea coborî și Vierbein, pășind aproape solemn pe pistă.

Privi în jur asemenea unui călător ajuns pe un deal încă necunoscut. Se lăsa amurgul. Aeroportul era scăldat într-o lumină palidă, de seară. Soarele șters încerca să coloreze încă o dată orizontul cu dungi purpurii. Dar lumina lunii părea fără vlagă.

Din umbra serii se desprinse un camion, care apăru de după baracă și se legănă ușor înspre „Tanti Ju". Tușea, bolborosea și scuipa. Preluă niște lăzi și câțiva saci, îndepărtându-se apoi ca un om beat.

Dintr-un difuzor striga un glas metalic, ce răsuna peste întinderea câmpiei:

– Soldații nou-sosiți se vor prezenta la Comandament, iar avionul la Offizierul de serviciu. Atențiune – eliberați pista!

Unteroffizierul Vierbein își strânse în chingi rucsacul burdușit și-și spuse: „Se pare că acum sunt acasă. După mai bine de-un an!"

Cunoștea din cărți semnificația unui asemenea moment, dar găsea bizar faptul că nu-l bântuia cine știe ce sentiment măreț sau nemaipomenit. Dimpotrivă, îl cuprinsese o ciudată strângere de inimă, pe care o resimțea până în stomac. Se afla aici – și mai departe?

Pași în urma celorlalți și prezentă documentele unui Feldwebel de la comandamentul aeroportului. După ce au fost cercetate și găsite „în regulă", au fost prevăzute cu o ștampilă de transport și bifate. Vierbein ceru apoi permisiunea, într-o manieră neobișnuit de corectă, și deci bătătoare la ochi, să vorbească personal cu comandantul; avea o scrisoare pentru el.

Feldwebelul care-i rezolva pe soldații proaspăt-sosiți era un om comod. Le stătea la dispoziție, atâta vreme cât nu-i creau complicații. Îl îndrumă pe Vierbein la contopist, acesta îl pasă aghiotantului, care-l anunță la comandant.

Comandantul aeroportului, un domn în vârstă, cu o chelie mai lucioasă decât ochelarii săi, se străduia cu succes să răspândească în jur o bunăvoință părintească. Luă scrisoarea pe care i-o înmână Vierbein, îl privi scurt pe expeditor și-l invită să se așeze.

Apoi se apucă să citească și lectura păru să-l amuze; izbucni de mai multe ori în râs, după care spuse:

– Înainte de a zbura înapoi, te mai prezinți o dată la mine. O să-ți dau două pachetele: unul pentru comandantul aeroportului de pe front, celălalt pentru Oberst Luschke.

– *Jawohl*, Herr Major, consimți Vierbein, plin de respect.

Acum știa că zborul în Patrie îl datora acestei triple prietenii dintre Offizierii de stat-major. Avea voie să treacă printr-unul dintre acele celebre canale, care erau mult mai rapide și mai sigure din punct de vedere logistic decât fluviile supraaglomerate și suprasolicitate, cu nesfârșitele lor ecluze de admisie.

– Dacă ți se ivesc niscaiva probleme, Unteroffizier Vierbein, să mi te adresezi imediat. Și chiar dacă în acel moment mi-ar fi cu neputință să te ajut în mod direct, îl pot informa amănunțit pe Oberst Luschke, prin legăturile mele, în decurs de douăsprezece ore. Aghiotantul meu îți va spune cum să iei contact telefonic cu noi.

– *Jawohl*, Herr Major. Mulțumesc mult.

– N-ai pentru ce, spuse acesta și se uită la ceas. Îmi închipui că arzi de nerăbdare să aterizezi chiar astăzi în orășelul dumitale natal. Asta se va rezolva. Mai ai de străbătut încă treizeci și doi de kilometri, așa-i? Dacă legăturile trenurilor sunt proaste, se va găsi cu siguranță vreun camion care să te ia. Și dacă nici asta nu merge, vei căpăta o mașină specială.

După această convorbire, Unteroffizierul Vierbein rămase o oră încheiată în baraca popotei, împodobită cu ghirlande șifonate de hârtie, odinioară colorate, acum prăfuite și cenușii. Stătea cuminte și modest în colțul său, urmărind fumul ce se ridica din țigările soldaților. Discutau zgomotos, debordau de râs, dar fără cordialitate. Iar un aparat de radio răcnea încontinuu.

Pe urmă apăru un șofer, într-o manta cauciucată. Privi scurt în jur, apoi se îndreptă spre Vierbein și-i explică cum că are ordin să-l ducă la destinație. Era un Gefreiter foarte tânăr, curios și săritor, cu o figură care încă mai păstra aerul obraznic de copil. Luă rucsacul lui Vierbein și-l cără până la motocicleta sa cu ataș, care se afla în fața barăcii.

– Direct din Rusia, Herr Unteroffizier? se interesă el.

– Direct din Rusia, răspunse Vierbein, prietenos.

– Ați avut contacte efective cu inamicul până acum? întrebă Gefreiterul.

– Ocazional, da, spuse Vierbein.

– Trebuie să fie un mare rahat, așa-i?

– Depinde.

Vierbein așeză rucsacul cu grijă, după ce, în prealabil, mai pipăise o dată sticlele lui Wedelmann și se convinsese că erau neatinse. Se urcă în ataș, își puse pușca între picioare și se acoperi cu husa din foaie de cort.

– Putem să-i dăm drumu'! zise el.

Gefreiterul ambală, băgă în viteză, și motocicleta porni. Atinse repede o turație mare. Gefreiterul, mereu dispus să demonstreze ce șofer remarcabil zăcea în el, goni, în scurt timp, cu o viteză apreciabilă. Și gândi: un Unteroffizier, acolo, probabil de la partea sedentară; unul cu pile speciale; poate, fără nici un fel de experiență; se plimbă și el de colo-colo, făcând comisioane. De unde și vehiculul ăsta special pentru el! Încă unul dintre ăia din Rusia! Și acceleră din nou.

– Nu-i nevoie să mergi atât de repede, spuse Vierbein.

– Asta numiți dumneavoastră viteză? i-o întoarse Gefreiterul, considerându-se infinit superior. Tipic pentru partea sedentară, gândi cu dispreț: încet, prudent, fără elan.

Totuși, gâtui puțin motorul. Se știa că niciodată nu era recomandabil să-i nemulțumești pe protejații comandanților. Lucrul

ăsta putea avea urmări urâte. Doar acum două săptămâni fusese mutat unul, și încă direct în Rusia, aproape de linia frontului – și numai fiindcă refuzase, chipurile, să-i dea cuiva benzină pentru o brichetă.

Vierbein nu bănuia nimic despre un asemenea curs al gândurilor. Ședea în ataș, rezemat mult pe spate și totuși rigid. Curentul puternic îi usca fața și i-o înfierbânta. Tot corpul îi ardea, cuprins parcă de febră. Cu cât se apropia de țintă, îi creștea încordarea și sângele începea să-i fiarbă.

– Mai sunt încă doisprezece kilometri prăpădiți, anunță Gefreiterul. În cel mult douăzeci de minute le dăm de capăt.

Vierbein aprobă mecanic din cap. N-avea chef de vorbă. Dar, din amabilitate, nu-și permitea să i-o spună și șoferului.

Era familiarizat cu strada pe care goneau. Îi cunoștea pavajul, șanțurile de pe ambele laturi, copacii care o străjuiau și drumurile de peste câmp, dintre care unul ducea la un lac liniștit de pădure. Mărșăluise de mai multe ori pe șosea, în timpul marșurilor forțate, se plimbase pe ea, cu prilejul excursiilor duminicale și al plimbărilor de seară – ultima oară, împreună cu Herbert Asch, cu Elisabeth, soția acestuia, și cu Ingrid. Cu Ingrid Asch. Cu Ingrid a lui!

Fusese o zi ca de mătase! Însorită și fericită. O zi între campaniile din Franța și cele din Rusia. Războiul se ascunsese. Vierbein se străduia să uite repede toate astea.

Orașul creștea încet-încet din beznă, în fața lor. Casele deveniră mai înalte și mai voluminoase. Însă erau întunecate. Un complex masiv de clădiri obtura priveliștea cerului de seară.

– Asta doar nu-i cazarma? întrebă Vierbein.

– E noua hidrocentrală, preciză Gefreiterul. Și adăugă mândru: Am ridicat-o, cum s-ar spune, peste noapte, din pământ. Coșmelițile din jur sunt barăcile muncitorilor.

Gefreiterul redusese din nou viteza. Un amestec eterogen de cocioabe din lemn, colibe din tablă ondulată și construcții din plăci de beton, cu un singur etaj, împrejmuia strada. Prin întuneric răzbătea până la Vierbein vacarmul muncii.

– Sunteți uluit, așa-i? Totul peste noapte! Ca scos din pământ.

Instantaneu apăru în fața lor clădirea cazărmii, amenințător de mare, de parcă ar fi fost trasă brusc o cortină. Iar Vierbein avu dintr-o dată senzația că această cazarmă ar fi cufundată într-o

lumină orbitoare. Cunoștea fiecare bloc, fiecare hală, fiecare alee, fiecare fereastră, fiecare ușă – cunoștea fiecare piatră.

– Vreți să mergeți la cazarmă, Herr Unteroffizier?

– Nu, spuse Vierbein, precipitat. Nu.

Și căldura trupului său i se urcă în obraji. Mâinile i se crispară pe husa din pânză de cort de pe genunchi.

– Atunci unde doriți, Herr Unteroffizier?

– Du-mă în centru, în piață. Știi unde se află *Café Asch*? Bine – acolo să oprești.

Șoferul ambală din nou motorul. Lumina săltăreață a farului șterse câțiva oameni, pe urmă îi pierdu din nou. Apărură alții ca niște umbre, pentru a fi iarăși înghițiți de întuneric. Orașul părea ca și mort. Zgomotul vehiculului reverbera de ziduri și părea absorbit de ele. Orășelul nu era luminat. Motocicleta se opri în față la *Café Asch*. Unteroffizierul Vierbein coborî. Își săltă rucsacul, arma, casca și masca de gaze. Apoi se despărți de Gefreiter. Acesta scuturâ în grabă mâna Unteroffizierului, porni motorul și o luă din loc.

Piața întunecată îl pândea pe Vierbein. I se părea că totul devenise mai mic, mai îngust și mai sumbru. Stătea aproape nemișcat. Rucsacul, armele și echipamentul îi atârnau din mâini. Însă pe urmă își spuse: „De fapt, ce caut eu aici? Ar fi trebuit să mă prezint la cazarmă." Și tot el își răspunse: „Aici locuiește bătrânul Asch, tatăl singurului meu prieten. Și tot aici locuiește Ingrid Asch, fata pe care o iubesc și cu care vreau să mă însor. Aici sunt acasă!"

Încet, cu pașii grei ai unui om împovărat, Unteroffizierul Vierbein se îndreptă spre *Café Asch*. Deschise ușa cu umărul și împinse la o parte perdelele de camuflaj. Îl inundă lumina și gălăgia. Vierbein rămase câteva clipe locului, de parcă ar fi fost orbit și asurzit.

Totul era altfel decât își închipuise. Și *Café Asch* se schimbase. Amintirile sale parcă-l trădaseră – localul cu ungherele liniștite și cu conversațiile duse în șoaptă se transformase. Era mult mai plin și mai zgomotos decât altădată. Fumul plutea în vălătuci groși pe deasupra meselor și mirosea a bere fadă. Iar un difuzor cu volumul dat la maximum absorbea tot vacarmul discuțiilor.

Nimeni nu părea să-l ia în seamă pe Vierbein. Chelnerii se strecurau ocupați prin încăperea lungă și la bufet serveau cu mișcări reflexe două femei pe care nu le cunoștea. Bătrânul Asch nu era de văzut nicăieri, și nici Ingrid. Nici o figură familiară.

Un grup de oaspeți nou-sosiți se îmbulzi pe ușă, împingându-l în lături pe Vierbein, care se lovi de un scaun gol de la intrare și se așeză tăcut.

Abia după câteva minute se ridică din nou. Își puse rucsacul într-un colț, își atârnă echipamentul de luptă de-un cuier și își dezbrăcă mantaua. Apoi se așeză din nou.

Acum însă oamenii la masa cărora ședea începură să-l observe. Pentru că zăriseră numeroasele sale decorații și, printre ele, Crucea de Fier clasa I. Vremea eroilor încă nu trecuse în umbră.

– Ei, cum arată acolo afară, pe front? îl interogă unul, cu o voce dogită, de băutor de bere.

– Bine, ca întotdeauna, spuse Vierbein, grăbit, ridicându-se.

Nu era prea talentat în a se erija în apărător al Patriei.

Se îndreptă precipitat spre bufet. Acum le vedea mai clar pe cele două ospătărițe, dar nu le cunoștea. La fel ca atâtea altele, fuseseră și ele schimbate în cursul ultimului an. Multe figuri începeau să se asemene.

– Pot să vorbesc cu Herr Asch? întrebă el.

– Nu-i aici, răspunse una dintre fete, fără a-l privi, și turnă cu mișcări sigure o bere.

– Și Fräulein Ingrid?

– Nici ea nu-i aici, adăugă fata, după o scurtă privire aruncată Crucii de Fier clasa I. Doriți un rachiu? Pe ăsta-l puteți bea în contul meu. Pentru soldații de pe front.

– Mulțumesc, spuse Vierbein și se îndepărtă.

Se uită nedumerit prin localul supraaglomerat, prin fum, la aburii ce se ridicau din pahare. Îl zări apoi pe chelnerul-șef Anton și se îndreptă spre el, fericit că, până la urmă, dăduse peste un om familiar. Însă Anton nu-l recunoscu imediat. Pus din nou în încurcătură, Vierbein îl ajută să-și amintească.

– Da, desigur, Herr Vierbein! exclamă Anton, încântat. Ați mai slăbit și ați devenit mai palid. Mai masculin, ca să zic așa. Da, asta face războiul. Aici ne pricepem. La urma urmei, am fost și noi soldați. Când ați ajuns? Ce doriți să beți?

– Unde e Herr Asch?

– Pe undeva! Abia se mai ține prin prăvălie. Dar nici nu mai are nevoie s-o facă. Aici lucrurile merg acum de la sine.

– Și Fräulein Ingrid?

– Tot pe undeva! Probabil că pe la vreo reprezentație sau pe-acasă, la treabă. Sau în Lazaret. Totul pentru soldații noștri, pentru Victoria Finală și altele. Pricepeți?

– Desigur, spuse Vierbein. Bineînțeles că pricep. Așadar, o să aștept.

– Foarte bine, spuse Anton. Și beți ce doriți. Firește, pe cheltuiala casei. Pentru Herr Asch, asta e o chestiune de onoare.

– E-n regulă, făcu Vierbein și se întoarse la masa lui.

Îi studie mai îndeaproape pe cei patru comeseni ai săi, cărora le zâmbi amabil și distant. Fetele îi zâmbiră cordial, la rândul lor, mai cu seamă aceea care ședea lângă el. Bărbații se rezumară să clatine din cap. Păreau să fie muncitori specialiști, cu leafă mare. Aveau mâinile bătătorite, însă erau bine îmbrăcați. Și beau vin. Încercau să-l atragă într-o discuție, dar, întrucât era vorba despre chestiuni militare, Unteroffizierul se dovedi dintr-o dată circumspect.

În cele din urmă, fata care ședea lângă el deveni și mai prietenoasă. Râdea senină, cu ochii larg-deschiși, și îi făcea semne cu piciorul pe sub masă. Un interes atât de viu pentru soldații de pe front nu rămase neobservat de însoțitorul ei.

Încurcat, Vierbein se ridică și căută salvarea la Anton, chelnerul-șef.

– Aveți vreo idee, Herr Anton, pe unde ar putea fi Herr Asch?

– E greu de spus. De fapt, ar trebui să sosească din clipă-n clipă, fiindcă va fi în curând ora zece. Dar, când îl vizitează pe prietenul său de suflet, meșterul Freitag, de fiecare dată întârzie.

Vierbein mulțumi pentru informație, apoi îl rugă să aibă grijă de armele și de echipamentul său. Anton răspunse imediat cu solicitudine.

– Pentru soldații noștri facem totul, îl asigură el. La urma urmei, am fost și noi soldați.

– Am să văd dacă-l găsesc pe Herr Asch, spuse Vierbein și plecă.

O dată ajuns afară, respiră adânc. Aerul de-aici, așa i se părea, era bun. După cum își spunea el, era aerul de-acasă.

Merse pe străzile nocturne ale orașului său de garnizoană de altădată. Zidurile îi răsfrângeau zgomotul pașilor, ceea ce-i dădea plăcuta senzație că nu mai era singur.

Se întâlni doar cu puțini oameni – majoritatea soldați și, în general, grade de serviciu. Unii dintre ei erau însoțiți de fete, alții păreau să se mulțumească doar cu alcoolul. Erau artileriști și infanteriști, cum fuseseră și în timp de pace. Din unitățile și batalioanele de odinioară se formaseră unități de rezervă și batalioane de rezervă, cărora li se mai adăugau regimentele muncitorilor, echipele de ingineri și de funcționari. Cazarma se extinsese și ajunsese un lagăr al armatei. Însă războiul din Patrie avea încă un somn liniștit.

Orașul lăsa impresia de oboseală și de calm aparent. Întotdeauna arătase ușor adormit – dar acum, cufundat și în bezna camuflajului, somnul său părea ca de plumb. Iar fațadele caselor îl priveau cu ochi morți.

Vierbein se înfioră și grăbi pasul. Trecu pe lângă *Bismarckshöh*; aici îl întâmpină, prin ferestrele camuflate, un vacarm înăbușit. Pe urmă, aproape brusc, se ridică din nou în fața lui clădirea cazărmii, mare și amenințătoare. Stătea asemenea unui animal la pândă. O coti repede la stânga, înspre grădina de zarzavat a coloniei, unde se afla căsuța meșterului Freitag. După o scurtă ezitare, păși dincolo de portița grădinii, apoi bătu la ușă, timid.

I se deschise destul de repede. Meșterul Freitag, îmbrăcat doar în pantaloni și cămașă, apăru în prag. Lumina lămpii din spatele lui îl proiecta pe omulețul îndesat mai mare decât era.

– Bună seara, Herr Freitag, spuse Vierbein. Herr Asch e întâmplător la dumneavoastră?

Meșterul privi cu atenție prin întuneric. Se aplecase puțin, de parcă ar fi tras cu urechea.

– Nu-i aici, răspunse el. Am auzit eu bine? Vocea mi se pare cunoscută. Sunteți cumva Herr Vierbein?

– *Jawohl*, dar n-am vrut să deranjez...

– Intră în casă, omul lui Dumnezeu! Poftește înăuntru! strigă meșterul bucuros și deschise larg ușa.

Apoi se întoarse și strigă în casă:

– Veniți cu toții încoace! Avem un oaspete. A sosit Herr Vierbein!

– Dar nu voiam decât să...

Neobișnuita cordialitate cu care era întâmpinat aici îl punea în încurcătură.

Însă tata Freitag îl apucă pe Vierbein de mâini și nu-i dădu drumul decât atunci când ajunseră în sufragerie. După ce se asigură în grabă dacă perdelele de camuflaj erau trase, meșterul aprinse toate luminile. Se uită cu drag la Vierbein și întrebă:

– Când?

– Tocmai am sosit, spuse acesta. Cu avionul. Ieri-seară mai dormeam încă la Baterie.

– Și cum îi merge?

– Dacă vă referiți la ginerele dumneavoastră – lui Herbert Asch îi merge bine.

– Slavă Domnului! strigă ușurat bătrânul Freitag. Asta mă bucură. Pentru Elisabeth a mea.

Apăru și Frau Freitag, care-l privi cu o căldură maternă, apoi intră Elisabeth, puțin agitată și puțin adormită. Meșterul le povesti imediat că Herbert Asch o duce bine.

– Îi merge bine!

Și aseară, „închipuiți-vă, cu exact douăzeci și patru de ore înainte", Vierbein ar mai fi fost împreună cu el.

– Mulțumesc, spuse Elisabeth încet și-i strânse mâna lui Vierbein.

Pe urmă trebui să istorisească. Pe urmă trebui să mănânce. Pe urmă trebui să bea. Pe urmă trebui să vadă copilul lui Elisabeth – copilul prietenului său, Herbert Asch. În camera lui Elisabeth, dormea dus un sugar cu pielea trandafirie, pe care-l privi lung, pentru că voia să-i relateze totul amănunțit prietenului său.

Aproape de miezul nopții, își luă rămas-bun, cu promisiunea că o să-i viziteze mai des. Când se întoarse la *Café Asch*, meșterul Freitag îl însoți până la marginea orașului.

Chelnerul-șef Anton tocmai isprăvea cu cei din urmă clienți. Făcea socotelile și verifica atent casa.

– Îmi pare rău, zise el. Herr Asch tot n-a sosit. Și nici Fräulein Ingrid.

– Nu face nimic, spuse Vierbein, încercând să-și ascundă marea dezamăgire. Atunci rămâne pe mâine.

– Regret, făcu Anton. Dar așa se-ntâmplă. Războiul le învălmășește pe toate. Mă pricep, că doar și eu am fost soldat. Acum, ce aveți de gând?

– Ceva foarte simplu, spuse Vierbein. Își îmbrăcă mantaua, își încinse centironul, de care agăță masca de gaze, puse mâna pe carabină și își aruncă rucsacul pe umăr. E într-adevăr foarte simplu, repetă el. Bineînțeles că o să înnoptez la cazarmă.

Una dintre primele directive pe care o emise Hauptmannul Witterer, noul comandant al bateriei, suna scurt:

– Nu vreau să-l văd pe individul ăsta.

„Individul ăsta" era Obergefreiterul Kowalski, care, fără să clipească, îi predă comandantului Kübelwagenul și trecu pe un camion Henschel de opt tone. Căutând să împiedice acest lucru, Hauptwachtmeisterul încercă, în mod aluziv și cu tact, dar zadarnic, să atragă atenția asupra rodajului și a obișnuinței cu mașina. Witterer rămase de neclintit.

După două ceasuri, proaspăt-numitul șofer al comandantului intră în derapaj la o curbă acoperită cu gheață și se lovi instantaneu de singurul copac din regiune. Rezultă un zgomot înfundat, de tăblărie stricată, și imediat se auzi o bufnitură îngrozitoare când Hauptmannul Witterer se izbi cu țeasta de parbriz. Urlă cât doi lei la un loc.

Noul șofer, cu moralul la pământ, stătea în fața mormanului de ruine, sub amenințarea Curții Marțiale. Pe de altă parte, primi calificativul de „inapt" și i se interzise să mai transporte oameni pe viitor – cu atât mai puțin superiori.

– Cel mult muniție! urlă Witterer.

Ajuns la pozițiile îndepărtate, îl căută pe Hauptwachtmeister.

– Șoferii bateriei, afirmă el, sunt cu toții niște nulități.

Bineînțeles că Hauptwachtmeisterul nu-și contrazise șeful, dar avea destulă tărie de caracter să nu încuviințeze.

– Acum patru luni, explică el, a fost primul accident.

– În ultimele patru luni, bateria a fost țintuită aici – asta lămurește totul.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann.

– În orice caz, Bock, de regulă, cel mai bun șofer al bateriei trebuie să fie și șoferul comandantului de baterie. Așadar, ocupă-te să-mi fie repartizat cel mai bun om.

– Asul șoferilor bateriei este Obergefreiterul Kowalski, Herr Witterer.

– Individul ăsta să se țină departe de mine.

Exact așa gândea și Hauptwachtmeisterul. N-avea nevoie de Kowalski în tot dispozitivul, și cu atât mai puțin în teritoriul lui Soeft. Trecând însă peste asemenea povești, Kowalski era recunoscut într-adevăr ca șoferul cel mai priceput din toată zona.

– Herr Hauptmann, Kowalski are la volan un fel de-al șaselea simț. E pur și simplu formidabil. Nu se rătăcește niciodată, poate rezolva urgent orice fel de pană și nici un teren accidentat nu-i pune probleme. Nu știe ce-i oboseala, iar la salturile înainte și în luptă te poți bizui întru totul pe el.

– Așa? făcu Witterer. Zău? Dar ăsta n-are deloc maniere.

– O să și le recapete, cu siguranță, Herr Hauptmann. În ultimul timp s-a sălbăticit nițel.

– S-ar putea, zise Witterer, dus pe gânduri. Și adăugă, după o scurtă chibzuire: Același lucru pesemne că e valabil pentru întreaga baterie, așa-i?

Hauptwachtmeisterul își permise să se lase bănuit cum că ar reacționea încet. Asta, i se părea lui, era o lovitură sub centură pentru Oberleutnantul Wedelmann și o invitație clară la încuviințare. Numai că Wedelmann fusese, fără îndoială, un superior cu care se putea discuta. Acum însă, Witterer era noul șef al bateriei, lucru care nu putea fi trecut cu vederea.

– Herr Oberleutnant Wedelmann, spuse Bock, înțelegător, a avut propriile sale metode.

– Iar eu le am pe ale mele! ripostă Witterer, energic. Și acum astea sunt în vigoare. Cine nu se orientează după ele, va fi pus pe jăratic!

– Desigur, Herr Hauptmann, spuse Bock, uluit de graba nou-venitului.

Oare când va începe ăsta să pună frână, și cine ar fi cel mai nimerit să-l determine să se mai domolească, se întrebă Hauptwachtmeisterul, care în doi ani de război devenise foarte prudent.

Așezat pe un scaun acoperit cu pături, pe care de obicei ședea numai Hauptwachtmeisterul, Witterer ceru procesul-verbal de predare-primire, alcătuit după indicațiile sale. Citi cu atenție cele patru pagini scrise mărunt, apoi clătină din cap.

– Până aici, totul e-n regulă, Hauptwachtmeister. Un original și trei cópii. Pe cât posibil, astăzi.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann. Și Obergefreiterul Kowalski?

– Poate fi din nou șoferul meu. Dar să-l previi. Încă un lucru nelalocul lui – și l-am mutat.

– Herr Oberst Luschke s-a interesat de mai multe ori până acum dacă-l poate avea pe Kowalski la Statul-Major al regimentului.

– Herr Oberst Luschke pare să se intereseze foarte îndeaproape de bateria a 3-a, așa-i?

– Așa s-ar spune, Herr Hauptmann.

– Legături personale între Oberstul Luschke și Oberleutnantul Wedelmann!.

– Așa s-ar părea, Herr Hauptmann. În orice caz, succesele bateriei noastre au adus multă glorie regimentului.

– Treaba asta nici nu trebuie să se schimbe, Hauptwachtmeister.

– Sigur că nu.

– Și nici nu se va schimba, făcu Witterer convins. Cel mult vom avea grijă să rămână așa. Înțeles?

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, strigă Bock, țeapăn și cu un aer supus. Însă gândi: „Ăsta mai vrea să fie și erou pe deasupra! Cine știe pe spinarea cui!"

Hauptmannul Witterer desemnă principalele puncte pentru procesul-verbal de predare-primire. Chipul său încă tineresc, energic, rămase neclintit. Întrebă cu o voce crispată, dar hotărâtă, de comandant:

– Când am avut ultimul exercițiu de alarmă?

– Exercițiu de alarmă?

– Da.

– Nu știu – parcă... În linia de foc...

– Asta am și bănuit, Hauptwachtmeister. Bateria pare să se afle într-o hibernare prelungită, lucru periculos pentru puterea combativă a trupei. Recunoști?

– *Jawohl*, făcu Hauptwachtmeisterul, tărăgănat.

– Ce se-ntâmplă, de pildă, dacă trec avioane la mică înălțime?

– Pe-aici nu trec, Herr Hauptmann. Iar dacă ar trece, toată lumea s-ar refugia în adăposturi.

Witterer clătină dispreţuitor din cap. În ochii săi senini se citea triumful. Pusese mâna pe indivizii de-aici de la bun început.

– Așa și arătați, făcu el. Ați auzit vreodată de respingerea aviației inamice? Cu carabina și cu pușca-mitralieră? Și dacă vor sări și niște parașutiști? Dacă pătrund unități de partizani? Dacă sovieticii pornesc o ofensivă prin surprindere și vom fi nevoiți să facem schimb de poziții? Ce se-ntâmplă în toate cazurile astea?

– Suntem pregătiți de alarmă la orice oră, Herr Hauptmann. Asta-i clar. Dar planuri încă n-am făcut.

– Mi-am închipuit eu, spuse Witterer și zâmbi satisfăcut, cu toate că dorise să zâmbească sumbru. Scrie deci în procesul-verbal de predare-primire: „Punctul 23: Nu există planuri speciale pentru caz de alarmă."

Hauptwachtmeisterul Bock se conformă. O făcea independent de voința lui însă, ce-i drept, conștiincios. „Nu intră în atribuțiile mele să aduc critici", își spuse el sugestiv, repetându-și de mai multe ori acest lucru. Bineînțeles că voia să spună: „critici rostite cu voce tare". Ceea ce gândea era treaba lui.

– Să nu uit, adăugă Hauptmannul Witterer, împingându-și înainte bărbia energică, prezintă-mi documentele personale ale Wachtmeisterului Asch.

Hauptwachtmeisterul notă: Asch – documente personale – șef. Și gândi: Domnule, doar n-ai să... Dar își ascunse gândurile – cel puțin în clipa de față.

– De fapt, cel fel de om e acest Asch?

– E aghiotant aici, Herr Hauptmann.

– Asta am aflat. E aghiotant la Oberleutnant Wedelmann. Dar asta ține de domeniul trecutului – Oberleutnantul nu mai are nevoie de aghiotant. Ce altă destinație i se poate da?

– Asch ar fi, cu siguranță, un bun Offizier de baterie, spuse Bock, precaut.

– Poate mai târziu – mult mai târziu, probabil. Deocamdată, postul ăsta va fi preluat de Oberleutnantul Wedelmann, până când va părăsi bateria.

De data asta, Hauptwachtmeisterul își ascunse greu uluirea. Puse jos carnetul de notițe și-l privi țintă pe noul șef. Pe toți sfinții, dar lucrul ăsta era nemapomenit! Semăna cu o curată degradare. Omul care condusese bateria mai bine de un an – și cum o condusese! – să ajungă în ultimele zile... Nemaipomenit!

– Ce-ar fi, Bock, dacă l-am face pe Wachtmeisterul Asch responsabil cu muniția?

– Wachtmeisterul Asch e un aghiotant într-adevăr excelent, zise Hauptwachtmeisterul, șovăielnic, ușor speriat la gândul că Asch, și-ar putea exercita pe viitor serviciul în amplasament, deci în imediata sa apropiere. E făcut pentru orice situație, iar în linia de foc e de neînlocuit. Nu există nici un domeniu pe care să nu-l stăpânească. Poate fi folosit oriunde.

– Și ca Hauptwachtmeister? întrebă calm Witterer.

Bock amuți. Lovitura nimerise în plin. Apoi spuse, curajos:

– Dacă eu aș fi înlăturat, atunci – *Jawohl!*

– Bine, făcu Witterer, încăpățânat. Dacă omul e atât de multilateral înzestrat, va putea face față și ca responsabil cu muniția.

– Și cine va deveni aghiotant, Herr Hauptmann?

– Ai grijă, Hauptwachtmeister, ca Unteroffizierul Krause să se prezinte la mine. Cât se poate de repede. Caută-mi și hârtiile sale personale.

– Unteroffizierul Krause să ajungă oare...

– Lasă-mă pe mine să decid, Hauptwachtmeister!

Ușor botit, dar în nici un caz grav avariat, Bock plecă să caute consolare la Soeft și la marfa acestuia de prăvălie. Sosi și Krause. Krause își adulmecă imediat șansa, lucru obișnuit la el.

Krause era un om energic și ambițios, dar cu pieptul vitregit de decorații. Deși participase la cele mai critice momente ale bateriei, nu reușise să se facă remarcat personal. De vină erau servanții tunului său, pe care nu te puteai bizui, apoi lipsa unei ocazii favorabile și, în cele din urmă, ostilitatea diferiților camarazi și superiori. Pe scurt: climatul din baterie nu-i fusese favorabil. Până acum!

Bărbatul potrivit de statură, vânjos și cu ochii ageri, de copoi, se prezentă regulamentar la noul său comandant de baterie. Fie și numai asta îi aduse simpatia lui Witterer. Cu uniforma periată,

proaspăt bărbierit, putea trece drept remarcabil. Părul său încă ud, pieptănat ferm, cu cărare, părea dat cu briantină.

Înfățișarea lui Krause îl încântă pe Hauptmannul Witterer, care iubea corectitudinea, fiindcă în ea sălășluia respectul, grija vădită și manifestarea atitudinii lăuntrice față de superiori. Era convins că în special uniforma trăda calitatea omului, iar bateria neglija tocmai acest punct într-o manieră scandaloasă.

Witterer nu zăbovi prea mult asupra generalităților și a întrebărilor de rutină. După câteva minute, pătrunse în miezul problemei.

– Ce părere ai despre Wachtmeisterul Asch?

– E un soldat excelent! răspunse prompt Krause, fără a se arăta câtuși de puțin surprins de faptul că i se ceruse puțin cam ferm să-l judece pe unul dintre superiorii săi. Doar ceva cam dificil.

– Dificil – pentru cine?

– Pentru toate părțile. În funcție de situație. Comportamentul său ar putea fi considerat oarecum inadaptabil.

Krause emise aceste informații subiective nestânjenit și fără să stea pe gânduri, fiindcă lăuntric se pregătise pentru ele. Își putea imaginea ce se întâmpla. Vestea ciocnirii cam dure dintre Wachtmeisterul Asch și Hauptmannul Witterer se răspândise rapid. Bateria se distrase o seară întreagă pe tema asta. Pentru că la tunul numărul trei, doi oameni beți jucaseră, spre deliciul tuturor, „Asch și Witterer". Mai târziu, dădură reprezentații cu acest număr peste tot, de-a lungul poziției.

– Știi, Krause, că Wachtmeisterul Asch nu ți-e prieten?

– Sunt la curent, Herr Hauptmann. Pot spune că regret acest fapt, deoarece Wachtmeisterul Asch e într-adevăr un soldat remarcabil. Pe de altă parte, e firesc, întrucât suntem două naturi complet diferite. În afară de asta, eu sunt aspirant la gradul de Offizier.

Witterer făcu pe atotștiutorul și încuviință din cap. Demonstra limpede cât de bine își stăpânea meseria. Și Krause se prefăcu că-l înțelege de minune. Începeau să se placă reciproc.

Apoi Witterer îl chestionă pe Krause referitor la origine, calificare și meserie în viața civilă. Spre mulțumirea sa, primi răspunsuri exacte și complete. Încet-încet, imaginea începea să se întregească. Pentru Witterer deveni tot mai clar că acest Krause era un om spiritual, cu studii superioare, și provennea dintr-o

familie bună. Pretendent la gradul de Offizier! Probabil, tocmai de aceea – lucru foarte semnificativ! – era marginalizat în cadrul bateriei, complet scăpată de sub control. Witterer simțea că acest om putea fi extrem de folositor.

– Vrei să fii aghiotantul meu, Unteroffizier?

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse Krause, pe un ton conspirativ, dar disciplinat.

Căuta să dea impresia că se ostenește să-și ascundă orice reacție personală. Dar nu avea sângele rece necesar pentru a-și ascunde bucuria sinceră privind această ofertă onorantă pentru el.

– Am să revin asupra problemei, anunță Witterer, clătinând din cap, cunoscător, și-l eliberă pe promițătorul Unteroffizier cu o mișcare binevoitoare a mâinii.

Ceva mai târziu, Hauptmannul Witterer, condus de Kowalski, se duse cu mașina până la pozițiile avansate, la Oberleutnantul Wedelmann. Kowalski îi rânji pașnic, după care porni cu o asemenea viteză, încât mașina trosni din toate încheieturile, fluturând din aripi, iar motorul stătu gata să pocnească. Însă Witterer, spre nemulțumirea lui, trebuia să recunoască faptul că acesta conducea surprinzător de sigur.

Wedelmann se ținea, ca de obicei, pe lângă tunuri. Wachtmeisterul Asch îl chemă, în timp ce Hauptmannul Witterer întinse pe masa grosolană din colibă procesele-verbale de predare-primire: un original și trei cópii – toate pe hârtie albă și groasă, cum se cuvenea pentru niște documente. Când sosi Wedelmann, îl salută scurt, deocamdată camaraderește, fără vreo anumită rezervă de superior, apoi îl expedie.

– Semnătura dumneavoastră, vă rog!

Wedelmann semnă, fără să citească, după care strânse din nou foile.

– De acord cu toate? întrebă Witterer, surprins. Nici un comentariu?

– Doar nu-i decât un petic de hârtie, spuse Wedelmann, liniștit.

– Cum credeți, Herr Oberleutnant.

Hauptmannul Witterer împături cu grijă procesele-verbale semnate – prin umare, valabile de fapt și de drept –, în afară de un exemplar, și le bagă în servietă.

– Un exemplar vă aparține dumneavoastră, zise comandantul.

– Poate c-o să am nevoie de el mai încolo, spuse Wedelmann, apoi luă cele patru foi scrise și le vârî în buzunarul din spate al pantalonilor.

– Și cu asta, am preluat, așadar, bateria a 3-a, a Regimentului Luschke, făcu Hauptmannul Witterer, cu o undă de solemnitate, fiindcă iubea, așa cum se cădea pentru un soldat, ceremonialul militar.

Dădu mâna bărbătește cu Wedelmann, marcând astfel importanța momentului.

– Și mai departe? întrebă Wedelmann.

– Da..., zise Witterer și se comportă de parcă tocmai în clipa aceea formula în minte ordine, lăsând să se întrevadă că gândea intens. De fapt, clocise câteva ceasuri ceea ce căuta acum să-i comunice omului: Herr Oberst Luschke dorește ca dumneavoastră, Herr Oberleutnant, să mai rămâneți câteva zile în perimetrul bateriei. Încă se mai discută folosirea dumneavoastră în continuare. În orice caz, Herr Oberst Luschke dă dovadă de generozitate, repartizându-vă să mă asistați, cu toate că nu e nevoie. Cred că lucrul cel mai bun ar fi să preluați linia de foc în calitate de Offizier al bateriei.

– Dar există deja unul.

– Atunci, până la noi dispoziții, acesta va lucra sub comanda dumneavoastră.

– E un ordin?

– Da. Dacă tot veni vorba, nu mai aveți nevoie acum de un aghiotant. Wachtmeisterul Asch este eliberat din funcție și preia aprovizionarea cu muniție.

Cu aceasta, Hauptmannul Witterer ieși sprinten. Wedelmann rămase fără grai. Wachtmeisterul păși înăuntru și întrebă:

– Ei, a intrat elefantul în magazinul cu porțelanuri?

– Până dincolo, făcu Wedelmann și încercă să râdă.

– Mult porțelan nu mai avem, zise Asch.

Îl pironi cu privirea pe Wedelmann, dar acesta nu-l băgă în seamă. Se apropiase de fereastra murdară a colibei și se uita afară, asemenea unui țăran care e obligat să vadă cum grindina îi strică toată recolta.

Obergefreiterul Kowalski pătrunse fără jenă în colibă, de parcă ar fi fost o crâșmă. Wedelmann se întoarse. Kowalski trâmbiță un salut voios și destul de civilizat. Purta sub braț un pachețel și-l puse pe masă, în fața lui Wedelmann. Apoi rânji cu subînțeles.

– Ce-i asta, Kowalski?

– De la Unteroffizierul Soeft – cu salutări cordiale.

– Haleală?

– Posibil, Herr Oberleutnant. Însă nu chiar pentru dumneavoastră. Pentru o damă!

– Mai spune o dată, Kowalski!

– Frumoasa copilă se pare că locuiește în sat. Casa cu numărul 17. O figură – Herr Oberleutnant! Garantată. Pe păpușă o cheamă Natașa. Soeft e de părere să-i aruncați o privire. Merită.

– Drept cine mă iei, Kowalski?

– Drept cineva care are în sfârșit timp, Herr Oberleutnant. Ce altceva? Și ar trebui să profitați de el.

– Kowalski, spuse Asch, dacă nu dispari imediat de-aici, Hauptmannul tău te va mânca fript.

– Nu-i bai, zise Kowalski și dădu disprețuitor din mână. Ăla poate să aștepte. Oricum, va trebui să învețe încetul cu încetul acest lucru.

Afară, Witterer striga după șofer. Lui Kowalski parcă-i făcea plăcere să-i audă vocea.

– Are un organ numai bun de folosit, așa-i? spuse el rânjind. Un organ bun înseamnă deja o jumătate de soldat. Dar asta numai în curtea cazărmii! Noi trebuie să-l facem să priceapă ceea ce se cere aici. Apoi Kowalski se retrase, dar, înainte, mai spuse o dată: Ce mai figură!... Garantată!

Pachețelul pentru „frumoasa copilă" Natașa, despre care se zicea că locuiește în sat, la numărul 17, zăcea în mijlocul mesei. Wedelmann și Asch îl contemplară gânditori.

– Ce-i mai trece prin cap și lui Soeft ăsta! spuse Oberleutnantul, încet. După care adăugă: Dar timp aș avea acum.

Și zâmbi puțin încurcat, fiindcă i se părea aproape o rușine să aibă timp așa brusc – și încă pentru asemenea lucruri.

– Aici e mantaua dumneavoastră.

– Imediat! zise Wedelmann, cu un elan subtil. Imediat. Mai întâi vreau să-i dau un telefon scurt Oberstului Luschke.

Wachtmeisterului Asch nu-i plăceau complicațiile. Prefera întotdeauna „linia de urgență", nu numai pentru că era cea mai

clară, ci, de multe ori, și cea mai bună. Dar asta îl costa un mare consum nervos – al lui sau al celorlalți.

Pentru el nu toate ordinele erau sfinte. Își permitea luxul de a avea idei proprii. Și când dorea, putea fi de o încăpățânare care, de obicei, trecea drept privilegiu al Obergefreiterilor.

Astfel, Wachtmeisterul Asch ignoră pe moment ordinul șefului său de baterie, conform căruia trebuia să preia grupa de aprovizionare cu muniție. Deocamdată, preferă să aștepte și nu renunță nici la altă îndeletnicire.

Se lungi pe paie, în colibă, privi spre tavanul scund și afumat, din grinzi, și se gândi la tânăra lui soție, Elisabeth, și la copilul pe care nu-l văzuse niciodată. Zâmbi, fiindcă nu se putea regăsi în rolul de tată. Lumina mată și lină a lămpii cu gaz îl obosi, dar de dormit nu putea dormi.

Ceva mai târziu, năvăli în colibă Oberleutnantul Wedelmann. Când îl văzu pe Asch lungit pe paie, nemișcat, aparent adormit, căută să pășească mai ușor. Micșoră puțin lumina lămpii și începu să se dezbrace.

Își scoase mantaua și o întinse lângă Asch. Apoi își prinse pe rând cizmele între piciorul mesei și bancă și se eliberă de ele, înjurând înfundat. Își împături vestonul sub formă de pernă, potrivind-o cu grijă în paie. Acum se chema că se dezbrăcase.

Aprinse lanterna de buzunar și suflă în lampa de gaz, după care se lungi lângă Asch, se înfășură bine în cele două pături ale sale și puse mantaua deasupra. Paiele foșneau zgomotos. În cele din urmă, stinse orice sursă de lumină și imediat respirația îi deveni regulată.

Însă nu dormea. Trăgea cu urechea prin întuneric. Asch mișcă un braț. Nici el nu dormea.

– Ciudat, făcu Asch, acum există nopți în care încerc să privesc.

– Încet-încet se face primăvară, spuse Oberleutnantul. O simt deja în toate oasele. Și mai simt cum o să vină câteva sute de nopți în care iarăși nu vom închide un ochi.

Asch tăcu. Wedelmann lua parte la acest război din convingere. Pentru Asch era mai degrabă un rău inevitabil. Wedelmann confunda național-socialismul cu Germania și-l considera pe Hitler un om de onoare. Asch vedea realitatea și se gândea la ce

ar fi putut să vină. Unul credea că lumea trebuia schimbată, celălalt nu căuta decât să păstreze vieți omenești.

Wedelmann se apucă să caute o țigară. În cele din urmă, găsi una mototolită în buzunarul de la veston. O pipăi pe întuneric până când i se păru dreaptă și cu tutunul răspândit uniform. Asch îi oferi un foc. Oberleutnantul trase câteva fumuri și apoi îi întinse țigara Wachtmeisterului său. Asch trase scurt din ea și i-o înapoie. Fumul dulceag acoperea mirosul sec și sufocant al încăperii strâmte.

– Ciudată fată! spuse Wedelmann după o pauză.

– E vreuna dintre protejatele lui Soeft?

– Nu vreuna, Asch – ceva deosebit. În pachețelul pe care i l-am dus erau alimente, în schimbul cărora ea a spălat rufe. Până aici totul e tipic pentru Soeft.

– Soeft e negustorul înnăscut, Herr Oberleutnant. La el, toate își au prețul lor. Nu oferă nimic pe gratis.

– Se poate, făcu Wedelmann, dus pe gânduri.

Bobița de jar arse încă o dată cu putere, apoi o aruncă, cu boltă, în direcția sobei. Săriră câteva scântei și o înghiți din nou întunericul.

– Pentru Soeft al nostru, continuă Asch, însuși războiul e un gen de afacere, ceva rentabil. Câteodată am impresia că pentru el nu există fronturi, ci doar terenuri de negocieri, nu există adversari, ci doar diverși parteneri de afaceri.

– Fata asta e deosebită, Asch. O studentă care a nimerit pe-aici în urma deplasării rapide a războiului. O cheamă Natalia, dar i se spune Natașa. Vorbește foarte bine germana.

– Ați discutat mult cu ea.

– Mi-a făcut plăcere. E o femeie, Asch. De luni de zile n-am mai stat de vorbă cu o femeie.

– O damă foarte dispusă, probabil.

– Categoric, nu!

– V-a respins?

– Nici asta. Ne-am înțeles grozav, și nimic altceva.

– Și când aveți de gând să continuați această înțelegere?

– Ești veșnic bănuitor, Asch. Realmente, n-am făcut decât să stăm de vorbă, într-un mod foarte plăcut – mai mult nici nu vreau. Și nici ea nu e persoana cu care să...

– Cu care să – ce?

– Cred că ar trebui să încercăm, în sfârșit, să dormim, Asch.

– Să ne culcăm așadar pe lauri!

– Noapte bună, șef al grupei de aprovizionare cu muniție.

– Noapte bună, Offizier al bateriei.

Râseră pe înfundate și apoi încercară să adoarmă. Mai dură o vreme până când li se închiseră ochii.

Dormiră până a doua zi târziu, pentru că acum timpul le permitea. Când se sculară, în cele din urmă, Wachtmeisterul Asch era din nou aghiotantul bateriei a 3-a, iar Oberleutnantul Wedelmann nu mai era Offizier al bateriei.

Oberstul Luschke îl „prăjise" pentru prima oară telefonic pe Hauptmannul Witterer. Pentru Witterer, prelucrarea de la distanță a lui Luschke era o noutate absolută. Vocea lină, șuierată și îngrijorător de penetrantă a comandantului îl ridicase fără dificultate din șa până și pe Hauptmannul atât de sigur pe el.

„Îmi plac oamenii cu inițiativă", spusese Luschke, „dar îi prefer pe cei cu minte. Energia e un lucru bun și recunoscut. Însă totul trebuie să fie sistematic și să decurgă conform planului". Witterer replicase cu multă siguranță de sine: „Asta-i și metoda mea, Herr Oberst." „Metodele dumneavoastră, Herr Hauptmann", adăugase Luschke, „merită toată considerația. Dar nu uitați că, și pentru dumneavoastră, mai există un comandant, care posedă, dacă nu aveți nimic împotrivă, metodele sale proprii. Și, ceea ce o să vă cam surprindă, cunoaște destul de bine bateria a 3-a". „Desigur, Herr Oberst." „Cunosc bateria a 3-a chiar ceva mai bine decât o cunoașteți dumneavoastră în clipa de față, Herr Hauptmann. Asta însă n-are nimic de a face cu eventualele calități – e pur și simplu o chestiune de experiență. Și experiența cu bateria a 3-a, dragă Witterer, se pare că vă mai lipsește – în afară de cazul în care sunteți un geniu, și deocamdată nu sunt convins. Va trebui, așadar, să vă însușiți aceste experiențe, ceea ce va necesita un anumit timp. Și, pentru a vă ușura sarcina, l-am lăsat o vreme acolo pe Oberleutnantul Wedelmann. Wedelmann nu va lucra sub comanda dumneavoastră, ci cu dumneavoastră." „*Jawohl*, Herr Oberst." „Până una-alta, nu doresc nici un fel de modificări de personal în bateria a 3-a, cât timp Wedelmann rămâne pe loc. Aici

se încadrează și înlocuirea aghiotantului. Înțeles?" „*Jawohl*, Herr Oberst", spusese Hauptmannul Witterer, pe deplin consternat.

După ce Oberstul închise, aruncă receptorul în furcă. Privi cu dispreț în jur și pe chip i se puteau citi clar gândurile: „Așa o porcărie!"

Îl chemă urgent pe Hauptwachtmeisterul Bock, pe care soldatul de la centrală îl informase imediat despre felul și conținutul acestei convorbiri îmbucurătoare pentru el. Bock își frecă mâinile, nu doar din pricina frigului, și se îndreptă voios spre adăpostul șefului de baterie.

– Hauptwachtmeister, spuse Witterer și făcu din nou pe geniul improvizației într-ale milităriei, să procedăm metodic – am stat și-am chibzuit foarte precis. Bineînțeles că toate dispozițiile mele rămân în vigoare – asta e limpede. Doresc însă ca această trecere să fie făcută în mod inteligent.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, consimți Bock, răbdător.

– Unteroffizierul Krause va funcționa și pe mai departe ca aghiotant.

– În cazul ăsta avem acum doi aghiotanți, Herr Hauptmann.

– Tot un singur aghiotant avem, Hauptwachtmeister. Ceea ce, după cum știi, corespunde regulamentului. Când celălalt se va fi acomodat, cel vechi va fi înlocuit.

– Înțeleg, Herr Hauptmann, îl asigură Bock. Înțeleg perfect.

Și se bucură tainic și din inimă de situația încurcată pe care desigur o anticipase. Figura sa rotofeie radia. Doi aghiotanți la grămadă, și încă ăștia doi – era o chestie tare! Witterer avea să-i dirijeze cu greu.

Dar Witterer nu părea deloc orbit în acest caz special, așa cum bănuia Hauptwachtmeisterul, ci lua pe deplin în considerare posibilele complicații. Nu degeaba rămăsese învingător nedisputat în bătălii de birou, care duraseră ani de zile. Witterer știa prea bine că, pentru a evita eventualele ciocniri înainte de vreme, trebuia să fie iscusit, fiindcă în situația sa – lucru confirmat cu prisosință și de discuția telefonică – nu-și putea permite astfel de extravaganțe.

– Am o misiune specială pentru Wachtmeisterul Asch, spuse el.

Hauptwachtmeisterul Bock ciuli urechea. Jocul ăsta îi provoca o plăcere nebună. Cu cât se îmbârligau ceilalți mai mult, cu atât mai sigură devenea poziția lui.

– Wachtmeisterul Asch să organizeze reprezentația unei echipe de caritate în apropierea frontului.

– Wachtmeisterul Asch? întrebă Bock, neîncrezător.

– Cine altul? Doar asta-i o sarcină tipică pentru un aghiotant. Sau nu-l vezi pe Asch în stare de o asemenea acțiune?

– De văzut îl văd în stare, Herr Hauptmann. Însă treaba asta nu se poate rezolva în câteva ceasuri. Date fiind condițiile, poate dura mai multă vreme. Și atunci vom rămâne aici fără aghiotant.

– Dar cine zice așa ceva, Hauptwachtmeister! Tot n-ai priceput? Cât timp Asch va avea de lucru cu organizarea, sarcină pe care va trebui s-o execute temeinic, va fi înlocuit de către Unteroffizierul Krause.

– *Jawohl*, spuse Bock, nu fără respect, începând încet-încet să priceapă.

Asch primi noua însărcinare la fel cum le primise și pe toate celelalte. Nu-l mai surprindea nimic. Era specialist în ordine neobișnuite. În războiul ăsta de rahat, comandase unități de intervenție și golise latrine, îngrijise răniți și săpase morminte, reparase mașini capturate și lichidase blindate inamice, efectuase misiuni de recunoaștere în spatele frontului și construise fântâni, pusese la punct un atelier de croitorie și transformase ziare vechi în înlocuitori pentru haine de blană. Acum avea să organizeze o reprezentație a unei trupe de divertisment pentru soldații din apropierea frontului. De ce nu?

Făcu rost de o motocicletă și se deplasă în orașul de garnizoană. Indicațiile lui Witterer fuseseră destul de vagi: trebuia organizată o trupă de divertisment, cazată pe moment în clădirea școlii, în care se afla o cântăreață cu numele de Lisa Ebner. Până aici totul era limpede. Asch porni fără ocolișuri către țintă. Întrebă de Lisa Ebner și găsi cu ușurință camera ei. Intră acolo după o scurtă bătaie în ușă.

Fata cu ochii mari, naivi, și totuși lacomi, se sperie, pentru că nu era complet îmbrăcată.

– Faceți bine și așteptați afară, până când sunt gata! strigă Lisa Ebner.

– Nu prea am timp, replică Asch, hotărât să-și îndeplinească neîntârziat misiunea.

– Și nici maniere n-aveți.

– Nu-mi pot permite acest lux, domnișoară.

– Nu vedeți că nu sunt complet îmbrăcată?

– Așa ceva trec cu vederea din principiu, spuse Asch. În afară de asta, sunt însurat, dacă vă interesează.

– Nu mă interesează câtuși de puțin, strigă Lisa, furioasă. Măcar întoarceți-vă cu spatele.

– Plăcerea asta am să mi-o fac, consimți Asch și se întoarse.

Copila brunetă din spatele său își foșnea hainele cu mișcări precipitate, care-i trădau nervozitatea.

– Veniți de la Hauptmannul Witterer? întrebă Lisa.

– Ați ghicit.

– E un om distins – sau nu?

– Nu-mi permit asemenea aprecieri. Relația mea cu Hauptmannul Witterer e, de bună-seamă, cu totul alta decât a dumneavoastră.

– Chestia cu relația puteți s-o lăsați baltă, spuse Lisa și bătu din picior, chipurile pentru a-și potrivi pantoful. Despre așa ceva nici nu poate fi vorba!

Asch cercetă ușa tocită din lemn, în fața căreia stătea. Peretele alăturat, vopsit odinioară în verde, era scorojit, iar tencuiala începea să se scuture. O hardughie – și în ea această fată, care venea din Patrie.

– De fapt, de ce vă aflați aici?

– Dar dumneavoastră?

– Sunt obligat!

– Iar eu am venit de bună voie.

– Și mai sunteți pesemne și mândră, așa-i?

Lisa Ebner pufni indignată pe năsucul ei drăgălaș.

– Hauptmannul Witterer m-ar fi putut scuti de un exemplar ca dumneata.

– Nu prea cred, domnișoară. Pe-aici există cam mulți de felul meu. O s-aveți vreme să constatați. Ați terminat o dată?

– Să nu vă-ntoarceți.

– Atunci dați-mi un scaun.

Ea ezită o clipă, apoi îi împinse un taburet. Asch se așeză, tot cu fața la ușa tocită, și așteptă.

Foșni din nou îndărătul lui o rochie. Un obiect dur, probabil o sticlă, trecu sonor peste o suprafață din lemn, și Asch adulmecă mirosul unui parfum greu.

– Faceți cheltuieli imense, constată el.

– Doar pentru a nu fi nevoită să vă miros pe dumneavoastră!

– Eu mă volatilizez imediat, după ce voi primi câteva informații concrete.

– Ce informații?

– Când, în ce zi și la ce oră puteți veni la noi cu „adunătura" voastră? Câte persoane sunteți? Dacă trebuie să fiți luate, sau dispuneți de o mașină proprie? Cât durează reprezentația? Ce dorințe speciale aveți?

– Toate astea nu mă privesc, domnule! Discutați-le cu managerul. El e maestrul nostru iluzionist și stă cu un etaj mai jos, în camera Offizierilor.

Asch se ridică.

– Puteați să-mi comunicați asta imediat, fără să mă puneți ceasuri întregi la zid! Salutare!

– Așteptați! Acum vă puteți întoarce!

Se întoarse încet și rămase uluit. Buzele sale se destinseră într-un surâs de admirație.

Fata cu ochii mari era drăguță. Dar nu numai acest lucru îl uimi. În rochia pe care o purta – o rochie lucioasă, bleumarin, ușor pensată la șolduri – îi amintea puternic de Elisabeth, care avea tot asemenea predilecții. Și pe urmă nu se numea ea și Lisa?

– Ei, ce zici?

– Remarcabil! făcu Asch, cu sinceritate. Îmi amintiți foarte mult de cineva.

– De cine?

– De o persoană pe care-o iubesc.

Lisa Ebner îl privi cu ochii larg-deschiși. Apoi zise într-o doară:

– Nu-i nici o noutate. Așa spuneți cu toții. E doar o iluzie optică, din pricina faptului că, între timp, ați uitat cum arată o femeie.

Asch încuviință din cap, nu prea convins.

– Se poate. Dar nu neapărat.

Vierbein se afla din nou în sânul cazarmei. Agitația ei înăbușită îl smulse din somn. Rămase multă vreme treaz, înainte de a veni timpul să se scoale.

Aterizase într-o cameră oarecare, de Unteroffizier. Offizierul de serviciu îl îndrumase aici, noaptea trecută, când Vierbein se prezentase la subunitatea lui de rezervă.

– Dormiți deocamdată pe săturate – toate celelalte o să le rezolvați mâine.

Unteroffizierii în a căror cameră se afla îi atraseră imediat atenția că ăsta era teritoriul lor și că el n-ar fi aici decât un musafir, prin urmare tolerat.

– Ori ești cumva pe cale să fii repartizat la subunitatea de rezervă?

– Nu fac decât să iau câteva rezerve. O să dispar de-aici cât se poate de repede.

– Asta-i frumos din partea ta, spuse unul dintre Unteroffizieri.

– Să știi însă că noi nu suntem rezerve. Noi nu facem decât să le livrăm, preciză celălalt Unteroffizier.

Cei doi „locatari" se numeau Bartsch și Ruhnau. În oraș erau cunoscuți drept „siamezii de la garnizoană", fiindcă amândoi făceau totul în același timp. Se știa că ieșeau mereu împreună și că, tot împreună, se delectau cu femeile.

În orice caz, legătura lor se baza pe prietenie, respect și camaraderie. Aceste „bombe" erau extrem de întreprinzătoare, mai cu seamă în afara orelor de program, așadar, „atacanți" sau „vânători de noapte", sau „căutători de mine", cum se autodenumeau ei, în funcție de situație. Unul singur ar fi putut nimeri ușor sub roți în atare împrejurări, pe când împreună, se acopereau reciproc.

– Cât vrei să stai, Vierbein?

– Câteva zile.

– Mare lucru nu se-ntâmplă în cuibul ăsta. Dacă ai o sticlă de rachiu, ni te poți alătura o dată. Pentru două sticle, e garantat cel puțin un număr.

Unteroffizierul Vierbein trecu la spălător. Bartsch și Ruhnau cerură să li se aducă apă în cameră. Când Vierbein reveni, cei doi Unteroffizieri erau din nou tolăniți în paturile lor.

– A fost o noapte obositoare, spuse unul.

– Și toate luptele dinainte, măi să fie! Se părea că aia încă nu aflase că războiul e în plină desfășurare.

Vierbein se pregăti să se prezinte la Hauptwachtmeisterul bateriei de stat-major. Încercă să le dea puțin lustru cizmelor sale, însă nu reuși. Transpiră ușor.

– N-ai nevoie, spuse Bartsch. Principalul e să-ți strălucească Crucea de Fier.

– Aici avem o slăbiciune pentru eroi, preciză Ruhnau.

– Și, în afară de asta, Spiessul e un nătărău. Nu trebuie decât să-l ocolești pe șef, și poți face tot ce-ți place.

– Dar n-ai probleme. În momentul de față, Oberleutnantul Schulz este foarte ocupat, cum s-ar spune, e sufletul întregului rahat.

– Cine?

– Oberleutnantul Schulz. Nu-l știi? A fost mai demult Spiess pe-aici.

– Ăla încă mai e Spiess. De data asta, pentru toată unitatea de rezervă.

Vierbein clătină din cap. Îl cunoștea pe Schulz – și ce bine îl cunoștea! Spiessul l-a frecat odinioară până „i-a fiert apa-n cur", după toate regulile artei. Însă Vierbein nu-i purta pică. Schulz își făcuse doar datoria, chiar dacă manifestase exces de zel.

Unteroffizierul Vierbein trecu în cancelaria baterici și se prezentă la Hauptwachtmeister. Acesta îi răsfoi hârtiile, după care zise:

– Păi, da! Din partea mea, e-n regulă!

Vierbein aștepta în fața biroului.

– Puteți rămâne la baterie până vă rezolvați misiunea.

– Sunt scutit de serviciul regulat, Herr Hauptwachtmeister?

– Ce spui, ce spui? făcu el, mirat. Doar n-ai chef de ăsta?

– Nu, Herr Hauptwachtmeister!

– Așa, omule! Fă ce vrei! Ai grijă de problemele tale. Celelalte nu te privesc. Înainte de-a o lua iarăși la picior, mai treci o dată pe-aici. În rest, liber până la loc comanda.

– Mulțumesc.

– E de la sine înțeles. Vrem și noi să trăim! Sau nu? Păi, vezi? Și dacă ai nevoie de ceva, să vii la mine.

Vierbein își adună hârtiile și-și luă rămas-bun de la Hauptwachtmeisterul bateriei de stat-major.

Acesta părea un tip cumsecade, un Spiess sufletist. Să trăiești și să lași și pe altul să trăiască! Și avea deplină înțelegere pentru omul venit de pe front.

Unteroffizierul Vierbein chibzui scurt dacă să intre la cantină și să-l sune pe Asch. Deocamdată însă, se hotărî s-o facă mai târziu, iar acum să pornească repede la îndeplinirea misiunii.

Se duse la Statul-Major al subunității, în aceeași clădire în care Luschke își avusese odinioară reședința. Ceru permisiunea să se prezinte la aghiotant. După o lungă așteptare, printre actele cu miros stătut și contopiștii care se plictiseau peste măsură sau purtau discuții telefonice particulare, cineva îl introduse în biroul aghiotantului.

Aghiotantul de rezervă al subunității, un Leutnant rezervist, în viața civilă fabricant de lichior, părea extrem de agitat și avea foarte puțin timp, după cum anunță de la bun început.

– Sunt foarte ocupat, Unteroffizier.

Vierbein prezentă cererea regimentului: aparate de emisie-recepție și personal calificat, solicitate de Oberst Luschke. Cerere aprobată de Comandamentul Superior al Armatei.

– Avem de toate, făcu Leutnantul. Dar, în clipa de față, totul e vraiște pe-aici. Zilele astea se însoară comandantul.

Vierbein, care pe moment nu vedea ce legătură avea nunta comandantului cu cererea regimentului său, spuse:

– Există o anumită urgență.

– Și la noi, dragul meu, replică aghiotantul, rezemându-și cele două chintale de spătarul capitonat al fotoliului.

– Herr Oberst Luschke a insistat să nu existe greutăți de nici o natură, Herr Leutnant.

– Nici nu există! Cine vorbește de așa ceva? Nouă nu ne poate reproșa nimeni că facem greutăți, și încă celor de pe front. Nuu, dragul meu! Din contră! Va trebui să mai așteptăm doar câteva ceasuri.

– Bineînțeles, Herr Leutnant, spuse Vierbein, ușurat.

– Păi, vezi? Cum a așteptat regimentul o jumătate de an, mai poate aștepta o jumătate de zi.

– *Jawohl*, Herr Leutnant.

– Nici nu bănuiești câte se-ntâmplă pe-aici. După ce se-nsoară, comandantul e pe cale să-și ia câteva zile libere, pentru că

pe-aici, de atâta muncă, nu ne permitem să ne luăm concediu. Însă locțiitorul său va fi disponibil chiar în după-amiaza asta – și apoi cazul dumitale va avea prioritate. Deci, să fii prin preajmă.

– Mă duc la bateria de stat-major, spuse Vierbein și se îndreptă spre ușă, gata să se împiedice de covor.

– Încă un lucru, adăugă Leutnantul, binevoitor. Felicitări pentru Crucea de Fier clasa I!

– Mulțumesc, spuse Vierbein și plecă.

Cum ajunse la bateria de stat-major, Hauptwachtmeisterul îl chemă imediat la cancelarie. Atât de amabil până mai adineauri, acesta devenise incomparabil mai rece. Îl privi pe Vierbein de parcă l-ar fi văzut pentru întâia oară.

– Să te prezinți urgent la Oberleutnantul Schulz, spuse Spiessul. Ai halit ceva?

– N-am avut ocazia până acum, Herr Hauptwachtmeister.

– La voi ăștia nu se știe niciodată. Cum ați sosit de-un ceas în Patrie, cum ați și pus la cale cine știe ce tâmpenie. Mai deunăzi, a venit unul care, în decurs de douăzeci de minute, a bătut un om de l-a lăsat lat și a fost cât pe-aci să violeze o fată. Dar la noi nu se face una ca asta, la noi domnește disciplina.

– Nici pe front, Herr Hauptwachtmeister, nu se face una ca asta. Și acolo domnește disciplina.

Preocupat permanent de liniștea funcției sale, Spiessul înghiți replica fără dificultate. Se ridică și spuse:

– Atunci, să te anunț.

Se apropie de ușa cabinetului șefului, ciocăni scurt și decent, apoi trase cu urechea câteva secunde. În cele din urmă, se strigă: „Intră." Țâșni cu pas vioi în cabinet.

Acolo se înălță un răcnet scurt, și Hauptwachtmeisterul țâșni din nou, și tot vioi, afară.

– Fă bine și așteaptă! îl repezi el pe Vierbein.

Vierbein aștepta. Se familiarizase cu acest fel de reacție în lanț. El era ultima za; înghiți răcnetul, docil și fără să se mire. În război, asemenea scene deveniseră obișnuite.

Se întrebă, oare ce avea să urmeze. Cercetă fiecare etapă din ultimele ore, de la aterizare până în clipa de față, și continuă să aștepte. Observă spinarea încovoiată a Hauptwachtmeisterului contopist, care răsfoia preocupat niște hârtii, pregătit să sară la

orice chemare. Schulz, gândi Vierbein, părea să fie tot cel de odinioară. Dacă era nevoie, se impunea chiar cu...

Ușa de la biroul șefului se izbi de perete și în prag apăru Oberleutnantul Schulz – corpolent, chiar mai corpolent ca altădată. Purta o uniformă splendidă. Toți cei prezenți încremeniră în poziție de drepți.

– Dar ăsta-i Vierbein al nostru! exclamă el și, ca de obicei, vocea îi răsună ca o fanfară.

Unteroffizierul Vierbein încuviință.

– Vino-ncoace, orfănelule.

Vierbein se opri în fața lui și raportă cu toată puterea și corectitudinea de care era în stare:

– Unteroffizier Vierbein, bateria a 3-a, Regimentul de artilerie Luschke, detașat la unitatea de rezervă a Artileriei, cu scopul preluării de personal și aparatură.

Oberleutnantul Schulz râse bărbătește.

– Școala mea! strigă el. Întru totul școala mea! Așa-i, Vierbein?

– *Jawohl*, Herr Hauptwachtmeister!

Schulz părea să crape de râs. Necheza ca un cal de berar. Apoi, în timp ce-l bătea pe umăr pe Vierbein, spuse:

– Tot vechiul spirit, așa-i? Vechiul spirit, dragul de el! Hauptwachtmeister! Doar că, între timp, dragul meu, am mai urcat cu câteva grade de serviciu.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, făcu Vierbein, uluit peste măsură de bunăvoință neașteptată cu care era întâmpinat.

– Priviți-l, Hauptwachtmeister! spuse Schulz. Ăsta a fost odinioară cel mai „strâmb" individ din bateria mea. Și acum – Unteroffizier. Și încă ce Unteroffizier! Are și Crucea de Fier clasa I.

– Grozav, Herr Oberleutnant, spuse Spiessul și mimă admirația.

– Pentru ce-ai primit-o, Vierbein?

– Am distrus tancuri, Herr Oberleutnant. Șapte bucăți.

– Școala mea! exclamă Schulz. Poți să vezi, Hauptwachtmeister! Ăsta a fost individul cel mai „strâmb"! Și acum – șapte tancuri. Și Unteroffizier. Intră, Vierbein!

Continuând să fie ușor zăpăcit, Vierbein îl urmă pe Oberleutnant în cabinet. Schulz se trânti în fotoliul masiv și-l îndemnă pe Vierbein să se așeze pe un scaun. Acesta se conformă cuminte.

– O țigară? întrebă Schulz.

– Mulțumesc, nu, Herr Oberleutnant.

Schulz zâmbi cu superioritate.

– Tot vechiul papă-lapte, așa-i? Ei, nu-i nimic. Principalul e că am făcut din dumneata un bărbat, și asta ai demonstrat-o.

Oberleutnantul își aprinse o țigară, în timp ce Vierbein tăcea, prudent. Schulz suflă în chibrit, îl aruncă peste umăr și se rezemă înapoi.

– Prea bărbătește tot nu arăți, îl taxă Schulz. Dar estetica nu-i prea importantă. Crucea de Fier Clasa I compensează multe. Și, bineînțeles, tresele de Unteroffizier.

Oberleutnantul Schulz nu așteptă ca Vierbein să aprobe remarcele sale. Consideră că era de prisos. Știa că Vierbein îl respecta.

– Probabil că nici în visele dumitale cele mai îndrăznețe nu ți-ai fi închipuit să mai ajungi vreodată în fața mea.

– Nu, Herr Oberleutnant. Cu siguranță, nu.

– Doar fostul dumitale Spiess nu e un neom, Vierbein, spuse Schulz, și fața lucioasă îi strălucí de satisfacție. Și recunosc faptul că imaginea dumitale mă liniștește. Se vede încă o dată că nimic n-a fost în zadar. Noi te-am pus pe picioare, Vierbein. Noi am făcut din dumneata ceea ce ești. Și succesul obținut ne îndreptățește.

Vierbein tăcu, calm.

– Sau nu, Vierbein?

– Ba da, Herr Oberleutnant. Desigur.

– Poate că am să te prezint odată la cazinoul Offizierilor, Vierbein. Aia o să rămână uluiți văzând ce iese din școala mea. Ascultă ce-ți spun. Și pe urmă o să le povestești treaba cu cele șapte tancuri.

– Nu e prea mult de povestit, Herr Oberleutnant.

– Fără falsă modestie, dragul meu. Și când spun să povestești, atunci ai să povestești! E clar? Cu toate detaliile.

Vocea lui suna la fel ca odinioară – penetrantă și periculos de binevoitoare.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, admise Vierbein, docil.

– Da, făcu Schulz, mulțumit. Așa se-ntâmplă. Cei mai buni se impun. Uită-te la mine! Când am început războiul, am devenit aspirant la gradul de Offizier. Apoi am absolvit Școala de Război cu felicitări. Bineînțeles. Am ajuns Leutnant. Am aterizat iar aici,

în cele din urmă, și am primit bateria de stat-major. Acum, fiindcă se însoară comandantul, îi țin locul. Practic, asta e subunitatea mea, Vierbein.

– Soția dumneavoastră trebuie să fie foarte mândră, Herr Oberleutnant, spuse Vierbein, cu naivitate.

– Nevasta mea nu te privește, Vierbein. Bagă la cap. Aici suntem în serviciu. Lălăielile particulare le poți păstra pentru tine.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

Vierbein atinsese, fără să știe, punctul cel mai sensibil al lui Schulz. Bunăvoința Oberleutnantului se sparse ca un balon de săpun. Subiectul ăsta era pentru el tabu, o curată provocare. Trebuia să-și ducă crucea – astăzi, mai mult ca oricând. Îl durea până în adâncul sufletului când venea vorba despre soția lui.

Schulz își strivi țigara. Mirosea înăbușit.

– Ce vrei de fapt, Vierbein? întrebă el.

Unteroffizierul Vierbein raportă tot ce-i spusese și aghiotantului subunității. Sublinie încă o dată urgența misiunii sale și dorința expresă a Oberstului Luschke ca această treabă să decurgă fără probleme.

– Deoarece tocmai îi țin locul comandantului, spuse Schulz cu demnitate, chestiunea îmi va fi prezentată personal, spre a decide în privința ei. Atunci voi vedea.

– Dacă-mi e permis să-l rog pe Herr Oberleutnant...

– Între timp, dumneata vei ține automat de bateria de stat-major, al cărei șef sunt în continuare. Înțeles?

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, spuse Vierbein, supus.

– Și asta în vechiul spirit! Să nu uiți niciodată: școala mea!

Hauptmannul Witterer se afla la adăpost îndărătul tunului numărul doi și privea cercetător în direcția inamicului. În spatele său, stătea Unteroffizierul Krause, care tocmai își făcea instrucția pentru funcția de aghiotant. Se uita zelos la comandantul său de baterie. Santinela, care se mișca pe lângă ei de colo-colo, părea indiferentă la cele văzute.

– Foarte interesant, spuse Witterer, important, după ce coborî binoclul.

– *Jawohl*, veni ecoul vocii lui Krause, fără ca acesta să priceapă ce ar putea fi atât de „interesant".

Se prefăcu însă că înțelege la ce se referă Witterer, ceea ce nu putea să-i dăuneze. Cine se simte superior se bucură întotdeauna atunci când subordonații săi îl înțeleg.

Liniile inamice se aflau pe dealurile din față. Expuse provocator, după opinia lui Witterer. Se vedeau limpede câteva gropi de adăpostire și tranșeele de legătură. Inamicul „rezemase" o parte a pozițiilor sale de casele unui sat, iar prin peisaj se deplasau fără teamă mulți oameni.

– De necrezut! constată Witterer. Curată migrație a popoarelor! Și ăsta se mai cheamă război.

– Și pe deasupra, inamicul de dincolo nici n-are artilerie, îl susținu Krause, făcând pe Mefisto.

Cel ce stătea de santinelă nu spuse nimic, dar gândi în legea lui. Încerca tot timpul să se încălzească, tropăind. Nu-l interesa decât faptul că într-o jumătate de oră o să fie schimbat. Prietenii săi de Skat îl așteptau de bună seamă cu nerăbdare, ceea ce-i surâdea.

– Când a fost aici ultimul schimb de focuri? îl întrebă Witterer pe cel de santinelă.

– Schimb de focuri? Cu cine? făcu santinela de parcă n-ar fi știut ce-i ăla.

– Ce porcărie! mormăi Witterer.

– *Jawohl* – totală porcărie! adaugă Krause, zelos.

Witterer se uită însă neîncrezător la tun, fiindcă vedea pe țeavă imaginea albă a unui tanc și dungile ce reprezentau numărul carelor distruse. Pe urmă aruncă o privire mormanului înalt de muniție, acoperit cu pânză de cort, care zăcea lângă tun. Apoi se uită din nou la inamic, mai iscoditor decât adineauri, împreună cu Krause.

– Toți comandanții de grupă la mine, pentru o discuție! ordonă Witterer. Să zicem într-o oră. Locul: pozițiile avansate, adăpostul lui Wedelmann.

Krause repetă ordinul cuvânt cu cuvânt. Witterer se convinse din nou de faptul că acest Krause era aghiotantul înnăscut. Constată mulțumit, încă o dată, că nu se înșelase.

În timp ce Krause alerga la telefon, să-i adune pe toți comandanții de grupă sau pe înlocuitorii lor, Witterer inspectă linia de foc. Se asigurase deja că situația inamicului îi permitea o inspecție

amănunțită. Echipele de servanți ai tunurilor și ai mitralierei, observatorii, topografii și agenții de legătură simțiră imediat acest lucru.

Tocmai se pregătea să verifice numeric muniția la tunul al patrulea, să controleze capsele de detonare și să se încredințeze dacă și tuburile de obuze erau unse conform ordinului, cu un strat gros de vaselină, când Krause îi raportă:

– Comandanții de grupă au fost convocați!

Hauptmannul Witterer mulțumi, îi scuti pe servanții tunului de prezența sa și se îndreptă cu pas vioi spre adăpostul Oberleutnantului Wedelmann. Acesta ședea la o masă și abia ridică privirea. În fața lui se afla un manual de gramatică rusă, iar alături un caiet de notițe și un creion.

– Cred că invers ar fi mai indicat, spuse Witterer, voios. Ar cam fi timpul ca omuleții de-aici să învețe, încetul cu încetul, germana.

– La urma urmei, omuleții aceștia, spuse Wedelmann, fără amabilitate, nu se află în Germania.

Witterer luă această observație drept o glumă și râse scurt și politicos. Dacă împrejurările îi permiteau, era mereu bine dispus.

– Depinde cum privești lucrurile, spuse el apoi și râse din nou.

Wedelmann era mult prea Offizier ca să poată contrazice un Hauptmann, care pe deasupra mai era și comandantul său de baterie. Mai credea încă în puterea disciplinei și în valoarea supunerii.

Witterer îi ceru Unteroffizierului Krause, aghiotantul în funcție la acea oră, să-l lase singur cu Wedelmann, având grijă să nu fie deranjați. Urma să-i dea de știre atunci când se vor fi adunat comandanții de grupă.

În vreme ce Krause îi strângea afară, în fața colibei, pe Unteroffizierii pe funcții și-i dirija, cu oarecare eleganță, însă cu un ton clar de comandă, în altă colibă, Hauptmannul Witterer îi prezentă Oberleutnantului situația, așa cum o vedea el. Și era hotărât să nu lase nici un dubiu privind faptul că avea cea mai bună intenție.

– Dragă Herr Wedelmann, spuse el, nu peste mult timp, fronturile încremenite se vor dezmorți, și atunci vom trece din nou la războiul activ.

– Aici aveți dreptate, consimți Wedelmann, fără urmă de ironie. Asta-i posibil să se-ntâmple.

– Și credeți că trupa e gata?

– Ce altceva îi rămâne de făcut?

– Ei bine, dragă Herr Wedelmann, puteți considera că trupa e gata. Atunci vin eu și vă întreb: Este și pregătită?

– Cam pentru orice, zic eu.

– Dar pregătirea asta a fost sistematică?

– Oricum, am participat la câteva luni de război, cu toate șicanele lui.

– Să admitem! Dar pe urmă ați hibernat câteva luni și ați uitat totul.

– Cred că într-o zi vom intra din nou în joc. Aproape nouăzeci la sută dintre oamenii noștri au experiență de luptă.

– Până și asta se poate uita! Dacă ei nu mai știu cum se execută corect „stânga-mprejur", vor fi uitat cu siguranță și cum îi pocești mutra inamicului. Nu vi se pare?

– Într-o anumită măsură, da, răspunse Oberleutnantul, precaut. Dar nu trebuie să umblăm cu prejudecăți. Frontul nu e un teren de instrucție, și cu forța n-o să reușiți să faceți nimic aici. Regulamentele sunt adesea folosite doar ca hârtie igienică.

– Herr Wedelmann, războiul nu e un joc de copii.

– Cui îi spuneți asta? întrebă Oberleutnantul, puțin resemnat.

– Pe mine mă interesează, spuse Witterer – accentuând clar fiecare silabă –, următorul lucru: contez pe sprijinul dumneavoastră, sau măcar pe consimțământul dumneavoastră, atunci când voi începe să pregătesc trupa pentru a fi din nou aptă de luptă.

Apăru Unteroffizierul Krause și raportă, scurt și răspicat, adunarea în număr complet a comandanților de grupă. Wedelmann rămase mirat.

– Atunci să începem, spuse Witterer, pus pe fapte mari. Înăuntru cu ei!

Krause salută, dar nu plecă.

– Și Wachtmeisterul Asch? întrebă el, mult prea regulamentar.

– E și el aici? Credeam că ăla organizează reprezentația.

– Tocmai s-a întors, Herr Hauptmann. Abia mâine trebuie să se ducă din nou acolo.

– Ce părere aveți, Herr Oberleutnant? întrebă Witterer, sec, dând limpede de înțeles că aștepta un refuz.

– Wachtmeisterul Asch, spuse Wedelmann calm, e aghiotantul bateriei. Cel puțin, deocamdată. Se obișnuiește ca aghiotantul să participe la discuțiile cu comandanții de grupă.

– Dacă dumneavoastră credeți..., spuse Witterer, tărăgănat, fără să priceapă cum de Oberleutnantul lăsa să-i scape ocazia de a fi în consens cu vederile șefului său.

– Ca să nu mai spun că Wachtmeisterul Asch e un soldat cu experiență. E recomandabil întotdeauna să fie ascultată și părerea lui.

– Atunci ce mai aștepți? îl întrebă Witterer, ușor iritat, pe Unteroffizierul său, Krause. Vreau să începem odată.

Comandanții de grupă – cei de la tunuri, mitraliere, stații radio și de telecomunicație, de la muniție și aprovizionare –, Hauptwachtmeisterul și intendentul, aghiotantul Asch și aghiotantul Krause se înghesuiră în încăperea strâmtă. Obergefreiterul Kowalski își croi loc și el, cu nonșalanță, în mijlocul lor.

La un semn al lui Witterer, cei prezenți încercară să se așeze. Unii, printre care desigur și Soeft, capturară scaunele, iar ceilalți se lăsară să cadă pe paiele ce acopereau o bună parte a podelei. Odaia neîncăpătoare era acum plină de oameni până la refuz. Imediat se împrăștie un miros pătrunzător de sudoare și de haine stătute.

– Deschide geamul, Krause! spuse Wachtmeisterul Asch.

Krause ezită scurt și privi întrebător spre Hauptmannul Witterer, care se adâncise însă în notițele sale.

– Nu mai auzi bine, Unteroffizier Krause? întrebă Wachtmeisterul Asch.

Krause împinse geamul în lături, mormăind vorbe de neînțeles. Kowalski rânji satisfăcut. Comandanții de grupă urmăriră scena cu o ușoară încântare.

Hauptmannul Witterer ridică privirea.

– Domnilor, rosti el, a trecut timpul în care am stat și n-am făcut nimic.

– Despre cine vorbește? întrebă Kowalski în surdină.

– În curând va începe nebunia pe-aici, și trebuie să fim pregătiți pentru orice.

– Se poate fuma? se informă Soeft, făcând pe disciplinatul.

Vorbele mari îl transpuneau întotdeauna într-o stare sărbătorească, dar fără consecințe practice.

– Bineînțeles, spuse Wedelmann. Lasă întrebările prostești!

Soeft puse ca de obicei în circulație tocul său burdușit, din piele. Îi oferi și Hauptmannului Witterer o țigară, însă acesta mulțumi scurt. Kowalski scuipă capătul mușcat al țigării drept în mijlocul comandanților de grupă. Scânteiară chibritele și, în curând, prin fereastra cea mică năvăleau afară nori imenși de fum.

– Prin urmare, acum e vorba să punem din nou căruța pe roți, spuse Witterer, energic. Și asta în cel mai scurt timp. Chiar astăzi am să comand un exercițiu de alarmă pentru întreaga baterie. Mâine dimineață, același lucru, și tot așa până la completa disponibilitate, folosind materialul, fără excepție.

– Exclus, spuse Soeft, răspicat. Păi, mai întâi trebuie să-mi lichidez colhozul.

– Ce să faci? întrebă Witterer, care credea că nu auzise bine. Să-ți lichidezi colhozul? Ce-i aia?

– Unteroffizierul Soeft, explică Wedelmann, a organizat în timpul iernii ceva în genul unei ferme particulare a bateriei a 3-a. Prin aceasta, s-a creat o stare de autarhie privind economia aprovizionării.

Soeft încuviință, cu o ușoară mândrie. Witterer se uită la el ca la un copil-minune.

– Despre asta vom mai vorbi pe larg, la timpul potrivit.

– Cu plăcere, Herr Hauptmann, spuse Soeft, bine dispus.

Neputându-și stăpâni în continuare surprinderea, Witterer regăsi cu greu firul pierdut.

– Așadar, spuse el, un exercițiu de alarmă până la completa pregătire de marș. Și-l vom relua așa, de două-trei ori, până când vom atinge timpul de-o jumătate de oră. Ăsta va fi baremul.

Wachtmeisterul Asch era gata să protesteze, dar Wedelmann, care ședea în fața lui, clătină din cap. Asch ridică din umeri și tăcu.

– Și acum să ne ocupăm de consumul normal al unei zile de luptă, preciză Witterer.

– Scuzați-ne, Herr Hauptmann, interveni Wedelmann, cu spirit de corectitudine – dând astfel intenționat un exemplu bun subordonaților –, dar expresia asta ne este total necunoscută.

– Probabil că aveți calculată o medie zilnică a consumului de materiale – sau nu?

– Un asemenea calcul, răspunse Weldelmann, ar fi inexact. Vă referiți cu siguranță la cifrele standard ale aprovizionării cu materiale.

– Să nu ne încurcăm în cuvinte! strigă Witter, cu o mărinimie neobișnuită la el. Vreau să știu: pentru cât timp ne ajunge combustibilul?

– Pentru aproximativ două săptămâni.

– Muniția?

– Pentru aproximativ patru săptămâni.

– Și proviziile?

– Cam pentru trei-patru luni, făcu Soeft, cu detașare.

Witterer rămase iarăși uimit și-l privi scurt pe Soeft. Apoi se mobiliză din nou și confirmă:

– Conform informațiilor pe care le dețin, logistica a funcționat în general bine. O aprovizionare completă, care să se întindă pe o perioadă mai mare de două săptămâni, e inutilă. Prin urmare, domnii mei, avem prea multă muniție.

Comandanții de grupă tăceau, așteptând. Wedelmann părea neliniștit. Asch își împinse bărbia înainte.

– Aerul de-aici poți să-l tai cu cuțitul, spuse, în cele din urmă, Hauptwachtmeisterul Bock. În afară de asta, mie mi-e prea cald.

Își dezbrăcă mantaua, dând un exemplu și altora, printre care și Witterer. Deasupra pieptului bine bombat, vestonul impecabil al comandantului era lipsit de distincții și decorații, fapt îngrijorător.

– Unde rămăsesem? întrebă Hauptmannul.

– La muniție, răspunse Krause. Conform calculelor dumneavoastră, avem prea multă pentru două săptămâni.

– Mai bine prea multă decât prea puțină, replică Weldelmann, cumpătat.

– Domniile voastre, continuă Witterer, mi-au oferit astăzi certitudinea că muniția putrezește. Putrezește, pur și simplu!

– Dar de stocat o stocăm regulamentar, Herr Hauptmann, aminti Wachtmeisterul Asch, cu un calm iritant.

– Avem aici ținte mai mult decât suficiente. Chiar adineauri m-am convins personal de acest lucru. De ce nu le luăm sub tir? Doar muniție se găsește în cantități suficiente!

– Și, în afară de asta, zise Krause, în sectorul nostru de front, inamicul nu are artilerie.

Asch îi aruncă o privire lui Wedelmann. Acesta îi ocoli privirea. Părea să se uite la degetele osoase, care odihneau pe genunchii lui.

– Herr Hauptmann, intervèni din nou Asch, de săptămâni de zile n-a mai căzut în sectorul nostru de front nici o împușcătură – dacă nu punem la socoteală tragerile regulate pentru păstrarea în formă a mitralierelor și împușcăturile răzlețe asupra câinilor vagabonzi.

– Asta e cea mai bună dovadă că aici se doarme adânc, preciză Witterer. Și asta de ambele părți.

– La câteva sute de metri în fața noastră, continuă Asch, se află infanteria. Unii dintre ei stau în niște gropi mizerabile. Când acești soldați sunt înlocuiți, se retrag în câteva cocioabe din apropiere. În fața infanteriei se află inamicul, vizibil cu ochiul liber, exact în aceleași condiții – în gropi de rahat. Are și el cocioabele lui. În condițiile date, infanteria – infanteria noastră – consideră schimburile de focuri lipsite de sens.

– De când e lipsit de sens, Wachtmeister Asch, să-i provoci inamicului pierderi?

– Este, fiindcă inamicul, Herr Hauptmann, ne poate provoca, la rândul lui, exact aceleași pierderi.

– Se pare că încă n-ai auzit de faptul că asemenea lucruri se petrec frecvent într-un război, Wachtmeister.

– Herr Hauptmann, orice acțiune de luptă trebuie să aibă o justificare. Fie ești obligat să-ți aperi poziția, fie intenționezi să-l izgonești pe inamic din poziția lui. Nimic din toate astea nu se potrivește aici. În situația dată, orice acțiune individuală e nejustificată, lucru pe care infanteria noastră l-a priceput perfect. În consecință, ea nu trage asupra celor care le aduc rușilor mâncarea, iar rușii nu trag nici ei asupra celor care ne aduc nouă mâncarea.

– Pe-aici mai e oare război, sau se joacă „Nu te supăra, frate"? întrebă Witterer, ironic.

– Evităm o vărsare inutilă de sânge, asta-i tot.

– Și uiți, prieten al oamenilor ce ești, că, din punct de vedere al artileriei, suntem superiori inamicului.

– Asta se poate schimba peste noapte, insistă Asch, imperturbabil. Dacă o să-i tocăm cumva inamicului adăposturile, atunci o să aducă urgent artilerie și o să vizeze și el adăposturile noastre.

lar trupa care luptă va fi nevoită să trăiască exclusiv în gropile ei mizerabile.

– Wachtmeister Asch, ripostă Witterer, tăios, dumitale îți lipsește forța necesară. Și, pe deasupra, cred că-ți mai lipsește și spiritul de luptă. Eu găsesc situația îngrijorătoare în cel mai înalt grad. Aici nu ducem un război doar ca să mâncăm liniștiți. La noi se trage în plin!

– Recomand insistent, vorbi Wedelmann, cu calm, să nu se întreprindă nici un fel de acțiuni pe cont propriu fără a fi înștiințat, în prealabil, comandantul infanteriei sectorului nostru de front.

– Pe-ăla o să-l vizitez imediat, promise Witterer.

Aruncă o privire hotărâtă comandanților săi de grupă, rămânând sincer dezamăgit de a fi descoperit un spirit de luptă atât de slab. Și din nou își spuse: „Ce porcărie!" Și își jură: „Asta se va schimba!"

– În ceea ce-l privește pe Wachtmeisterul Asch...

– Exact, în ceea ce-l privește pe acest domn, mă interesează să aflu în ce măsură a pregătit reprezentația trupei noastre de divertisment.

– În principiu, totul e-n regulă, confirmă Asch, afișând indiferența. Mai trebuie încă puse la punct detaliile organizatorice.

– Atunci, pune-le, Wachtmeister! Cât mai repede. Executarea rapidă și temeinică a misiunilor de serviciu le consider cu mult mai importante decât discursurile populare despre obiceiurile curioase ale frontului. Fă bine și ține minte asta.

– Am s-o țin minte, încuviință Wachtmeisterul Asch, cu un calm aparent. *Jawohl.*

Oberleutnantul Wedelmann se îndreptă, cu un pachețel sub braț, înspre casa unde locuia Natalia, numită Natașa. Se întâlni cu câțiva soldați, care-i rânjiră complice. Alți locuitori ai satului, dintre cei care mai rămăseseră, se făcură că nu-l văd.

Ajuns în fine la țintă, urcă prin intrarea cu aspect de grajd, pe o scară incomodă și trosnitoare, pași cu atenție peste podeaua șubredă, din scânduri, și ciocăni apoi la ușa îngustă.

– O clipă! se auzi vocea Nataliei. Așteptați puțin, vă rog. Imediat sunt gata.

Era o voce plină, caldă, cu un ton ușor gutural.

– Cu plăcere, spuse Wedelmann.

I se părea că aude fata cum trebăluia dincolo de ușa firavă. Parcă un obiect greu – probabil o ladă – era împins într-o parte. Pe urmă, se auzi un zgomot de hârtie ruptă.

Wedelmann zâmbi ușor gândindu-se la zelul pe care-l dovedea fata. Avea impresia că acesta se putea simți până la ultima grindă a casei. „Dar așa sunt femeile!" își spuse. „Peste tot în lume!" Deretică, se fac frumoase, iar apropierea unui bărbat le alarmează automat. Da, așa erau – și Wedelmann era convins de acest lucru.

Apariția unor ochi curioși sub un păr ciufulit și blond îl smulse pe Oberleutnant din asemenea exerciții de gândire. Din capătul scării de lemn îl priveau pătrunzător niște ochi de copil. Era chipul unei fetițe de vreo zece ani.

– Ei, tu! o strigă Wedelmann, prietenos.

– Porc de câine! spuse copilul în germană, la fel de prietenos.

Wedelmann rămase perplex.

– Ce-nseamnă asta? întrebă el. Ce vrei? Eu îți spun: „Bună ziua."

Și Wedelmann repetă cuvintele, cu un accent clar, pe un ton foarte cordial:

– Bună ziua!

– Bună ziua, porc de câine! răspunse copilul, la fel de cordial.

Wedelmann clătină puternic și iritat din cap. Ce se petrecea aici? se întrebă. Însă nu reușea să-și răspundă la întrebare. Asta-i Rusia, n-ai ce-i face! gândi el. Apoi, bătu din nou la ușa îngustă.

– Imediat! strigă Natalia. Vă rog să aveți răbdare.

„Deci, vrea să facă o impresie bună, pentru că nu suportă s-o iau prin surprindere", își spuse el. „Femeile astea! Ce-o fi făcând de fapt? Nu cred să aibă vreun scop practic, fiindcă, la urma urmei, e ca și intangibilă." Iar intențiile sale le putea desemna, cu sinceritate, onorabile. Încă din primul sfert de oră, ea îl făcuse să priceapă că era vorba de o prietenie curată, mai mult spirituală, unde „prietenie" trecea drept un termen chiar mult prea generos. Și totuși! Și totuși! Ce-o îndemna să se aranjeze într-atât și să-l lase să aștepte? Asta nu putea fi decât pură cochetărie, conchise Wedelmann, cu îndrăzneală.

Natalia deschise ușa. Părea cam fără suflu, pentru că ochii îi străluceau fierbinți, iar fața ei plinuță era îmbujorată. Părul îi atârna cam răvășit pe frunte.

Wedelmann rămase ușor dezamăgit: nu se făcuse frumoasă pentru el! Dar atunci, de ce zăbovise?

Fata îl pofti în camera ei minusculă, mai degrabă de dimensiunea unei cămări. Cunoștea deja puținele obiecte din această încăpere: un pat, o masă cu câteva cărți și câteva caiete, un scaun șubred și o sobă. Într-un colț, o ladă acoperită cu ziare, tăiate cu grijă. Totul foarte primitiv, dar foarte curat.

– Așezați-vă, îl îndemnă Natalia, în germana ei școlărească. Vă rog.

El se lăsă precaut pe pat. I se recomandase acest fel de a se așeza încă de la prima sa vizită, cu motivația credibilă că scaunul nu ar fi suportat greutatea lui.

– Vreți ceai? întrebă ea.

Wedelmann încuviință și privi atent cum mânuia ceaunul de pe sobă. Avea umeri lați și, după cum vedea el, rotunjimi frumoase... „Dar acest lucru, nu mă privește", își spuse Wedelmann.

– Am avut un samovar adevărat... începu ea.

– Știu, spuse Wedelmann cu zel, bucuros că-și putea ocupa mintea și cu alte lucruri. Știu că ați avut un samovar adevărat, însă nemții vi l-au rechiziționat. Ați mai avut și câteva cești și mai multe pahare. Și alea v-au fost rechiziționate. Acum nu mai aveți decât o ceașcă și un pahar.

– Sunteți prost dispus, constată Natalia și-l privi cu atenție. Sunteți supărat. V-ați supărat pe dumneavoastră înșivă? Sau aveți necazuri? Ce s-a întâmplat?

– Ce să se-ntâmple cu un porc de câine! zise Wedelmann și se străduí să zâmbească.

– Ah! exclamă Natalia. V-ați întâlnit cu aia mică a noastră, sărmana. V-a ieșit în cale.

– A urcat în urma mea.

– Nu trebuie să fiți supărat pe copil. Cineva a învățat-o să folosească expresia aia urâtă.

– Nemții, probabil.

– Desigur. Cine altcineva? Copilul habar n-are ce spune. Nu știe decât cuvântul ăsta în germană. Și-l spune fiecărui neamț. N-ar trebui să fiți supărat pe sărmana micuță.

– Probabil că nemții i-au omorât părinții!

– Așa e! încuviință Natalia, cu o strângere de inimă. Chiar așa!

Wedelmann luă ceașca pe care ea i-o întinse, fără un cuvânt, și o așeză pe genunchi. O privi cu plăcere pe față, oricât ar fi crezut că se străduia să n-o facă.

Natalia era de talie mijlocie, cu o siluetă plinuță și bine conturată. Mâinile ei cu degete lungi trădau o nervozitate greu stăpânită. În ochii săi negri sclipeau atât tandrețe, cât și răceală.

– Ne urâți pe toți, așa-i?

Natalia clătină din cap. Părul ei lins abia se clinti.

– N-aș spune. Dar cum aș putea să vă iubesc?

– Nu înțelegeți... nici măcar acest lucru?

– Pentru ce trebuie să fiți aici?

– Să lăsăm povestea asta, spuse Wedelmann. Să vorbim despre altceva.

– Nu există altceva!

Wedelmann puse ceașca jos cu grijă și scoase meticulos din buzunarul mantalei pachețelul îngust pe care Soeft i-l pusese la dispoziție. I-l întinse fetei.

Ea ezită. Mâinile îi deveniră ceva mai nervoase ca de obicei.

– N-am dat nimic în schimb. Ce trebuie să fac? întrebă Natalia.

– Nimic, răspunse Wedelmann, absolut nimic.

Ea nu pricepea cât îi era de fidel, cu totul dezinteresat.

– Luați-l. E un cadou. E ciocolată.

Natalia întinse mâinile.

– Un cadou? Fără obligații?

– Desigur! exclamă Wedelmann, sincer înspăimântat de neîncrederea ei. Și dumneavoastră îmi oferiți ceva! Nu simțiți?

– Eu să vă ofer ceva – ce?

– Simpla dumneavoastră prezență! Faptul că pot să fiu aici. La dumneavoastră mă simt ca într-o altă lume. Uit ce se află în fața colibei în care sălășluiți. Gândesc altfel. Respir altfel. Sunt un alt eu. Ăsta e un mare cadou!

Natalia luă ceașca pe care Oberleutnantul o pusese jos, se aplecă, și el avu senzația că simțea pe față răsuflarea ei. Îi întinse apoi ceașca.

– Mulțumesc, spuse Wedelmann.

Când dădu să bea, vărsă puțin din ceai. Râseră amândoi. Pe urmă, chipul ei deveni brusc stacojiu, de parcă s-ar fi speriat de sine însăși.

Cineva bătu la ușă, ezitant și abia perceptibil. Natalia se ridică în grabă, merse pe vârfuri și întredeschise ușa. Privi afară. Apoi, vizibil ușurată, după ce-l recunoscu pe vizitator, rosti câteva cuvinte ruscești, care sunau foarte prietenos, și deschise ușa cu totul.

În prag stătea fetița cu ochi curioși. Îl privea uimită pe Wedelmann. Natalia trase copilul în cameră.

Învelită într-un veșmânt ce semăna cu un sac, micuța se balansa, grozav de încurcată, de pe un picior pe altul. Își apăsă mânuțele împreunate pe burtă și nu-l slăbi din ochi pe Wedelmann. Deodată, zâmbi încrezătoare și din cale-afară de înduioșător. Deschise gura și rosti copilărește:

– Porc de câine!

– Copilul vă iubește, spuse Natalia.

– Aud, zise Wedelmann, nesigur.

Natalia rupse pachețelul pe care îl adusese Oberleutnantul, frânse o bucățică de ciocolată și i-o dădu micuței. Aceasta o înșfăcă încântată și o pipăi cu emoție. Apoi mușcă din ea lacom.

Natalia o împinse încet către Wedelmann și-i vorbi insistent, aproape rugător, în rusește. De două ori se auzi cuvântul german „mulțumesc".

Copilul întinse mânuțele înspre Wedelmann și spuse cuminte:

– Mulțumesc, porc de câine.

Wedelmann tresări. Îi aruncă Nataliei o privire neajutorată și totodată furioasă. Aceasta îi făcu un semn binevoitor cu capul. Încercă să apuce mâna copilului cu gingășie, după care fetița alergă afară, în culmea fericirii.

– Câteodată e foarte plăcut să fii un porc de câine, spuse Wedelmann, cu amărăciune.

– Nu vă supărați, zise Natalia, așezându-și protectoare mâinile peste ale lui.

El îi apucă degetele, o mângâie până spre încheieturi, apoi pe braț în sus.

Ea se smulse cu putere. Ceașca alunecă pe podea și se sparse.

– Nu! strigă Natalia. Asta nu! Vă rog, asta nu! După aceea șopti: Vă rog!

Wedelmann era zăpăcit. Se ridică în capul oaselor și se rezemă pe spate.

– Scuzați-mă, spuse el. N-am vrut să vă jignesc. M-am purtat ca...

Cineva ciocăni puternic în ușă. Wedelmann tresări, speriat. Nu-l auzise venind pe cel care ciocănise. Și, având în vedere că scândurile din podea trosneau, ar fi trebuit să-l audă.

Natalia se zăpăci iarăși. Își netezea rochia cu mâinile, din nou neliniștite, deși totul era în ordine. O roșeață ușoară îi acoperea fața rotundă. Și, până să scoată vreun cuvânt, cineva deschise ușa cu băgare de seamă.

Wachtmeisterul Asch își strecură ușor capul înăuntru.

– Deranjez cumva? întrebă el.

– Nu, deloc! exclamară Natalia și Wedelmann aproape la unison.

Asch rânji amabil.

– Îmi pare rău, dar deranjamentul ăsta chiar n-a putut fi evitat. Oberstul vrea să se delecteze cu imaginea dumneavoastră, Herr Oberleutnant. Și asta cât mai repede.

– Imediat, spuse Wedelmann, bine dispus, și se ridică.

Era bucuros că putea să pună capăt astfel situației penibile pentru el.

Între timp, Asch îi ocupă locul și se făcu comod.

– Nu-i chiar atât de mare graba, zise el. Dar, dacă doriți, eu nu vă reține. Am adus și mașina dumneavoastră, e jos. O să vă reprezint aici cu demnitate.

– Bineînțeles că dumneata vei veni cu mine, Asch, spuse insistent Oberleutnantul Wedelmann.

– Trebuie neapărat? se interesă Asch și o privi binevoitor pe Natalia.

– Ne putem lua rămas-bun, Fräulein Natalie? întrebă Wedelmann, ca un cavaler desăvârșit ce era, evitând cu greu privirile uluite pe care i le arunca Asch.

– Vă rog să reveniți cât de curând, spuse Natalia încet.

– La revedere, Natașa! salută Asch, rânjind. Vă aștept jos! strigă el către Oberleutnant înainte de-a ieși.

Wedelmann îl urmă pe coridorul din scânduri. Coborâră cu grijă, unul după altul, pe scările fără balustradă. În ușa deschisă stătea fetița blondă, privindu-l radios pe Wedelmann.

– La revedere, porc de câine! strigă copilul, sincer.

– La revedere, mucoaso! răspunse Asch, indiferent.

Wedelmann așteptă puțin până când Asch se îndepărtă. Apoi se urcă în Kübelul decapotabil și se lăsă condus în orașul de garnizoană, la Oberst Luschke.

În timp ce mașina se târa pe drumurile desfundate, gândurile sale erau la Natalia, pe care acest Asch o numise pur și simplu „Natașa". Și asta doar după fix cinci minute. Cât de simplu putea fi acest Asch.

– Mai întâi, la Statul-Major al regimentului – sau direct la comandant? întrebă șoferul, obligat să reia întrebarea, înainte de a căpăta un răspuns.

– Direct la Oberst Luschke, spuse Wedelmann.

Mașina gâfâia pe șoseaua accidentată. Cerul atârna greu. Era încărcat de zăpadă, de o zăpadă grea și apoasă de primăvară. Wedelmann continua să se gândească la Natalia.

– Am ajuns, anunță șoferul.

Wedelmann sări din mașină.

– Încălzește-te la Cartierul General al regimentului, spuse el. Când termin aici, vin să te iau.

Intră în casa de lemn, în care își avea camera comandantul regimentului. Îl găsi pe Luschke la masa hărților. Oberstul stătea sprijinit în coate, adus de spate.

– Vino mai aproape, Wedelmann, îi strigă Luschke. Am aici harta sectorului nostru de front. Ce vezi?

– Același lucru ca și în urmă cu trei luni, Herr Oberst.

– Devii tot mai comic, Wedelmann. Creierul dumitale se pare că a înghețat încetul cu încetul. Dar va veni dezghețul, dragul meu. Sper asta pentru dumneata.

Wedelmann îi zâmbi precaut comandantului său, iar acesta îi întoarse zâmbetul, crispat. Se înțelegeau bine, dar nu găseau că era cazul să vorbească despre asta.

– Și acum ce vezi, de fapt, Wedelmann?

– Aceeași veche tâmpenie, Herr Oberst. În sectorul nostru, frontul face o buclă. Armata a înfipt un fel de colț în inamic, și cam în vârful acestui colț ne aflăm noi. O retragere a frontului pe sectorul nostru ar fi corijat situația. Asta ar fi întărit automat liniile și ar fi ușurat sarcina trupelor.

– O să te miri, Wedelmann, dar, între timp, armata a observat și ea lucrul ăsta.

– Sunt uluit, Herr Oberst.

– Armata a recunoscut că e mai bine ca ofensiva de primăvară să fie întreprinsă de o forță de șoc cât se poate de compactă și fără bucle complicate ale frontului.

– Așadar, pe un front în linie dreaptă.

– Întocmai, Wedelmann, consimți mulțumit Mutră-de-Cartof și-i făcu un semn cu capul elevului său favorit. Înainte să pornească din nou hărmălaia, ne vom desprinde de inamic și vom ocupa mai în spate o linie dreaptă a frontului.

Wedelmann privi gânditor pe hartă.

– Întrucât suntem cei mai avansați, va trebui să ne și retragem cel mai mult. Aproape patruzeci de kilometri, socotesc eu.

– Un joc de copii, spuse Wedelmann, cu convingere.

Luschke își miji ochii.

– Pentru dumneata, poate, Wedelmann. Dar oare și pentru Hauptmannul Witterer? El e total lipsit de experiență.

– Asta se compensează la el prin energie, Herr Oberst.

– Să sperăm, făcu gânditor Mutră-de-Cartof. Câtă vreme însă vei fi dumneata la baterie, nu se poate întâmpla mare lucru. În orice caz, asta e o chestiune strict secretă, Wedelmann. Deocamdată, în tot regimentul, nu știm de acest plan decât noi doi. Gândește-te mereu la asta când o să faci pregătirile necesare cu toată atenția. Bateria dumitale va părăsi poziția ultimă, împreună cu infanteria.

– Bateria mea? Herr Oberst se referă poate la bateria Hauptmannului Witterer?

– Dragă Wedelmann, spuse Luschke și rânji cu suficiență, nu face aici pe gingășia jignită. Când mă voi convinge de faptul că bateria a 3-a se va putea lipsi de dumneata, atunci vei vedea pentru ce te am în vedere. Și atunci vei face o mutră și mai prostească

decât acum, dacă-i posibil. Deocamdată însă, Wedelmann, fă pe dracu-n patru! Mă bazez întru totul pe dumneata.

Unteroffizierii Bartsch și Ruhnau, porecliți „siamezii de la garnizoană", deciseră să-l ia pe Vierbein sub protecția lor, după ce acesta le plăti un tribut sub forma unei sticle de rachiu. La masa de prânz îl introduseră în tainele frontului din Patrie.

– Trebuie să te faci de neînlocuit, spuse Ruhnau.

– Și apoi, pe cât posibil, și invizibil, completă Bartsch.

Vierbein își mânca tocana și încuviință din cap fără prea mare interes, din pură prietenie. Nu voia să-i jignească pe cei doi „vânători de noapte", cum le plăcea lor să-și spună – „La mine urmează pe listă victima numărul 59!"

– Eu administrez măști de gaze, spuse Ruhnau. Asta-i o îndeletnicire absolut sigură.

– Iar eu sunt aici șef de hală, zise Bartsch. Câtă vreme cazarma stă în picioare, stau și eu.

– Și dacă începe vreun atac aerian? întrebă Vierbein, mestecând, doar pentru a arăta că participă la discuție și că știe să aprecieze încrederea pe care i-o arătau „siamezii".

– Bombe! strigă Bartsch, cu o ușoară spaimă. Atunci rămân fără pâine.

– Dacă ar fi măcar bombe cu gaz, spuse Ruhnau, resemnat.

Dintr-o dată i se aprinse o lampă și începu să priceapă că urmările unui atac cu gaze ar reprezenta pentru el o conjunctură strălucită.

– Păi, în cazul ăsta, omule, aș avea o activitate intensă. Ar trebui probabil chiar să mă extind, și întreaga cazarmă să devină un depozit unic de măști de gaze. În orice caz, tu, Bartsch, ai avea o ocupație nouă și foarte solidă.

– Nu vreau o ocupație, vreau un post.

– Păi asta și încerc să spun!

Bartsch îi făcu semn unei ordonanțe să se apropie și, după o privire scurtă și încurajatoare, îi puse în tăcere farfuria lui goală în mână. Omul dispăru de îndată. Vierbein nu știu imediat cum să interpreteze acest gest, pentru că în fața lui pe masă se afla un blid aproape plin.

Ordonanța apăru din nou și-i puse lui Bartsch în față o farfurie plină-ochi. Părea să fie exact aceeași tocană pe care o mâncau toți. Însă, când Unteroffizierul începu să-și amestece cercetător mâncarea, ieșiră la iveală bucăți mari de carne.

– Umflatul de la bucătărie s-a dat pe brazdă, spuse Ruhnau și-i făcu lui Bartsch un semn cu capul.

La rândul lui, Bartsch îi făcu un semn lui Ruhnau. Încă o dată erau amândoi în deplin consens.

Vierbein, cu atenția mărită, își permise un comentariu:

– O rază apreciabilă de acțiune pentru un administrator de măști de gaze ori pentru un șef de hală. Cum se face de fapt una ca asta?

– Tu n-ai să rămâi aici? întrebă Ruhnau.

– Nu. Cu siguranță, nu.

– Și n-ai de gând să administrezi nici hale și nici măști de gaze? întrebă Bartsch. Nici acum și nici mai târziu?

– Niciodată. Ai cuvântul meu.

– Atunci e bine.

„Siamezii", care se simțeau acum „detectori de mine", mestecau cu răbdare, chiar dacă pe față nu li se citea încântarea. Bartsch alese în treacăt câteva bucăți de carne grasă, iar Ruhnau aruncă un os, cu boltă, peste umăr. Apoi, unul dintre cei doi „spărgători de blocadă" zise:

– Aici suntem oameni de încredere, pricepi?

– Nu, spuse Vierbein sincer, n-am auzit niciodată despre asta.

– Îl știi pe comandantul nostru?

– Nu. Știu doar că se însoară în câteva zile.

– Probabil că de data asta încă va mai putea fi în stare, spuse cel care tocmai terminase de mestecat.

Și cele două „bombe de apă" se priviră reciproc, rânjind.

Ruhnau comandă apoi trei pahare de bere și-i permise lui Vierbein să le plătească. Bartsch consideră că ar fi fost bune niște țigări, pe care tot Vierbein le plăti. Marfa adusă personal de intendentul de la cantină era de o calitate aproape ca în vreme de pace.

– Așa-i pe-aici, spuse Bartsch, pufăind. Comandantul habar n-are de toate învârtelile.

– Și aghiotantul, explică Ruhnau, după ce sorbise din bere, îl ajută în chestia asta.

– Tocmai de-aia comandantul are nevoie de cineva care să-i manevreze prăvălia așa cum se cuvine.

– Și ăsta e Oberleutnantul nostru, Schulz.

– Pricep, făcu Vierbein, bănuitor.

– Și fiindcă Schulz nu poate învârti totul singur, are nevoie de sprijin.

– Iar sprijinul ăsta suntem noi!

Vierbein clătină din cap. Acum pricepuse. „Siamezii de la garnizoană" nu administrau pe-aici numai materiale, erau și copoii lui Schulz. Se căutaseră și se găsiseră.

– Treaba vine cam așa, zise Bartsch, care permise să se-aducă cea de-a doua bere, bineînțeles tot pe cheltuiala lui Vierbein. După ce-am ajuns zonă de război de interes național – cu hidrocentrală, antiaeriană, unități de rezervă, un lagăr pentru prizonieri de război și altele –, aveam urgent nevoie de un comandament local.

– Ei, și cine e vrednic să ajungă comandant local? În cazul de față, comandantul celui mai vechi corp din garnizoană.

– Prin urmare, dobitocul nostru.

– Propriu-zis, Schulz – mai ales acum, când idiotul-șef e ocupat cu însurătoarea.

Vierbein își goli dintr-o sorbitură paharul cu bere. Se înecă puțin și „siamezii" îl bătură camaradereşte pe spinare.

– Nu-i lucru ușor, spuse Bartsch, dar le dăm noi de cap la toate.

– Suntem pur și simplu de neînlocuit, îl susținu Ruhnau. Și, în afară de asta, știm cam multe.

Vierbein începea încet-încet să se cam lămurească în ce situație se afla. Oriunde se întorcea, dădea peste Schulz. Nu era o priveliște îmbucurătoare și nici n-o putea evita. Schulz trebuia acceptat pur și simplu, ca un fenomen al naturii.

– O încurcătură pe cinste, spuse el, dus pe gânduri.

Cei doi „vânători de noapte" erau de cu totul altă părere.

– E cât se poate de limpede, zise unul. Poți scuipa unde vrei – ai să-l nimerești întotdeauna.

– Cu Schulz n-ai cum s-o scoți la capăt pe-aici, spuse celălalt, cu convingere.

– Comandantul, explică tărăgănat Ruhnau, un adevărat popândău de rezervist, nu pricepe nimic din militărie. Schulz le știe pe toate din manual.

– Ăla habar n-are nici de războiul hârtiilor, spuse Bartsch, cu superioritate. Însă Schulz îl stăpânește ca nimeni altul.

– În afară de asta, comandantul nu-i de prin partea locului și nu cunoaște zona. În schimb, Schulz a mirosit până acum fiecare căcăstoare din regiune.

– Pe urmă, idiotul-șef vrea să se-nsoare și are nevoie de Schulz ca de pâinea cea de toate zilele. Nici nu m-ar mira dacă primul plod al comandantului va avea urechiușele clăpăuge și botul de bivol ale lui Schulz.

Vierbein era pe deplin edificat. Înghiți, cu o ținută rigidă, observațiile nerespectuoase ale celor doi. Se abținu să aprobe ceva, dar nu-și manifestă nici dezacordul. În anii de serviciu militar, prelungiți ca urmare a campaniilor Führerului, pricepuse totuși că există o mulțime de legături între cazarmă și front despre care era mai bine să păstrezi tăcerea.

Comandă și un al treilea rând, după care se retrase, pentru a se putea prezenta „la începutul după-amiezei", la subunitatea de rezervă, așa cum i se ordonase. Aici aștepta răbdător în anticameră o oră încheiată, cu ținuta sa regulamentară, caracteristică, pregătit să execute orice ordin. Apoi, i se permise să se prezinte la Oberleutnantul Schulz.

Schulz ședea, cu demnitate, la același birou și în aceeași încăpere de unde, odinioară, comandantul subunității, Luschke, își stăpânise cazarma până în cel mai îndepărtat ungher. Schulz părea conștient de valoarea acestui loc de onoare; ca urmare, se străduia să înlăture orice îndoială cum că îl meritase ca nimeni altul. Trona țanțoș în fotoliul său, cu brațele întinse aproape de marginile biroului.

Vierbein dădu raportul, tare și răspicat, dar în nici un caz tărăgănat. Uniforma și înfățișarea lui corespundeau întocmai regulamentului, rămas aproape neschimbat încă de pe vremea răposatului Wilhelm.

Schulz ascultă cu o ușoară satisfacție acest solo milităresc și clătină aprobator din cap.

– Încă n-ai uitat nimic! spuse el, admirativ. Dar nici nu m-am așteptat la altceva, Vierbein. Cine a trecut o dată prin școala mea, ăla stă drepți și în groapa comună – sau nu e vrednic să poarte aceeași uniformă cu mine.

După ce Oberleutnantul termină de spus ceea ce i se părea absolut necesar, îi permise Unteroffizierului să rămână pe loc. Schulz răsfoi prin hârtii, prefăcându-se că meditează profund. De fapt, știa prea bine ce voia să spună; chibzuise mult și, cum credea el, temeinic.

– Cererile Regimentului Luschke sunt în regulă din punct de vedere formal, spuse Oberleutnantul, care specifică încă o dată că el îl înlocuia – ce-i drept, temporar, însă cu puteri depline – pe comandant, ocupat cu pregătirile de nuntă.

Apoi făcu o pauză artificială, îl privi pătrunzător pe Vierbein, după care se uită lung pe fereastră, apoi din nou cu insistență în hârtiile împrăștiate pe birou. Cine n-ar fi avut experiență cu superiorii, ar fi trebuit să admită că Oberleutnantul tocmai se lupta să ia ultimele decizii.

– Formal, spuse Schulz din nou, domol, totul e în regulă. Teoretic, predarea de oameni și de materiale ar putea să fie deja efectuată. Numai că eu sunt un om al practicii, Vierbein.

Unteroffizierul nu îndrăzni să-l contrazică, fiindcă acest lucru era clar; numai că viziunea lui Schulz asupra „practicii" era diferită de a altora.

– Prin urmare, conchise Vierbein, trebuie să-i raportez Oberstului Luschke...

– Că totul e în bună regulă, interveni Schulz.

Acum, Unteroffizierul era atât de nedumerit, încât nu mai pricepea absolut nimic, ceea ce îi și comunică Oberleutnantului.

Schulz zâmbi cu superioritate, dar fără urmă de amabilitate.

– Eu, ca om al practicii, accentuă el din nou, nu-mi pot lua răspunderea să livrez așa, pur și simplu, oameni și materiale. Vreau să livrez oameni instruiți și materiale verificate. Pricepi, Vierbein?

– Cred că da, răspunse Unteroffizierul, încercând cu greu să-și ascundă mirarea.

Oberleutnantul Schulz, cu totul pătruns de ceea ce credea el a fi gândurile și conexiunile sale adânci, nu remarcă modul incorect în care i se adresase Vierbein.

– Unteroffizier Vierbein, spuse Schulz, de data asta cu o logică zdrobitoare, doar ai învățat să aștepți. Așadar, vei aștepta! În primul rând, trebuie terminate instruirea soldaților și verificarea

aparatelor de transmisiuni. Abia după aceea îmi voi putea asuma răspunderea de a pune totul la dispoziția frontului.

– Și când va fi asta, Herr Oberleutnant?

– În patru sau cinci zile. Pe urmă, va avea loc tragerea. Douăzeci și patru de ore mai târziu, regimentul va primi tot ceea ce solicită.

– Am să-i raportez asta Oberstului Luschke, anunță Vierbein, lăsând chiar să se întrevadă că un asemenea raport putea fi periculos.

Fără să cunoască deloc puternicele legături de care dispunea Oberstul Luschke, Schulz primi cu detașare această explicație. Și gândi: raportează liniștit, rățoiule! Poșta până-n Rusia durează cel puțin o săptămână. Și până când Mutră-de-Cartof va mirosi friptura pe care-o voi face din Vierbein, aici se vor petrece lucrurile așa cum vreau eu.

– Între timp, spuse Schulz, frecându-și mâinile, o să activezi la noi. Asta nu-ți poate strica. Deocamdată, până la rezolvarea misiunii dumitale, ești consemnat la subunitatea de rezervă. Și, pe moment, eu sunt subunitatea de rezervă, dragul meu.

Vierbein rămăsese rigid ca un par înfipt în pământ. În clipa de față, nici nu-și dorea să gândească. Îl privi țintă pe Schulz, aparent cu un aer de subordonat.

– O să găsim noi lucrul potrivit pentru dumneata, îi făgădui Oberleutnantul. Doar nu ești chiar un prostănac.

– Pot să-l rog pe Herr Oberleutnant să mă învoiască astăzi după-amiază? întrebă Vierbein, cu ultima fărâmă de corectitudine.

– Păi, de ce nu! tună Schulz. La urma urmei, oameni suntem. Vii de pe front, vrei să te bălăcești și tu. Am toată înțelegerea, dar, fii atent, băiețaș! Nu cumva să vii cu vreo blenoragie sau altceva. Aici nu știu de glumă, Vierbein. Sunt absolut ferm pe poziție. Pentru că eu consider așa ceva drept automutilare. Ai priceput?

Până la urmă, Schulz îl puse pe liber, specificând încă o dată, din bogăția experienței sale practice, că în ziua de azi trebuie să fii precaut și cu „femeile măritate, și chiar cu miresele", fiindcă nimeni nu putea ști prea bine unde își „vârâse războiul coada".

Unteroffizierul Vierbein se consideră norocos că scăpase deocamdată de Schulz și părăsi cazarma în grabă. Se îndreptă aproape alergând spre *Café Asch*, indiferent la oamenii care-i

ieșeau în cale și chiar la primăvara timpurie, cu pomii ei deja înmuguriți. Doar pe superiori îi luă în seamă Vierbein.

La *Café Asch*, „permisionistul" era așteptat cu nerăbdare. Ingrid – imaginea pură a unei iubite de război – i se aruncă la piept, îl îmbrățișă strâns și-l sărută, privindu-l cu ochi scânteietori. Când zări Crucea de Fier clasa I, îl sărută din nou.

– Sunt foarte mândră de tine, zise ea, cu duioșie.

– Și eu mă bucur că ești aici, spuse bătrânul Asch și-i întinse mâna „permisionistului". Nu mă deranjează deloc că mai ești și erou, pe deasupra.

Îl conduseră pe Vierbein prin localul slab populat – acum, la începutul după-amiezei – până în încăperile din spate, de la primul etaj. Ingrid îl ținea de mână, iar bătrânul Asch îl luașe pe după umeri.

– Povestește! îl îndemnă Ingrid, după ce abia se așezară.

– Mai întâi să mănânce, interveni bătrânul Asch. Să mănânce și să bea. Știu eu cum e.

– Trebuie să plec imediat, spuse Vierbein, zelos, cu convingerea că va face impresie. Trebuie să transmit un mesaj important.

– Și mâine e o zi de război, zise tata Asch și deschise o nouă cutie cu trabucuri.

– Dar mesajul ăsta nu suportă amânare, explică Vierbein. Acum am vrut doar să trec și să vă salut.

– Ei, asta-i! făcu bătrânul Asch. Deocamdată ești aici, și aici rămâi. Führerul poate să aștepte. Nu zicea c-a fost și el odată soldat? Tocmai! Așa că a învățat să aștepte.

– Totuși, mesajul e important, tată! zise Ingrid, cu părtinire. Nu-l poți împiedica să-și facă datoria.

– Datoria? Să nu aud de așa ceva! Datorie are și față de noi. Bătrânul Asch destupă o sticlă. Ca soldat, și-a făcut în orice caz datoria, chiar mai mult decât atât. Acum, poate să tragă și el la măsea.

– Ah, tată! făcu Ingrid, cu reproș. Ție îți lipsește orice entuziasm.

– Ăsta-i un defect de care sunt mândru. Să bem în cinstea lui!

Băură, surâzând reciproc. Erau fericiți să se afle atât de aproape unii de ceilalți. Privirile lor sclipeau de bucurie și tandrețe.

Vierbein povesti pe scurt despre Herbert Asch și făgădui un raport mai amănunțit la un ceas tihnit.

– În orice caz, zise el, o ducem bine, suntem sănătoși, starea de spirit e excelentă, mâncarea ne ajunge. Nu există motive de îngrijorare.

– Cam așa scrie și prin ziare, spuse bătrânul Asch. Și încă mai există unii care cred toate astea.

Vierbein strânse tandru, dar ferm, mâna fetei care stătea foarte aproape de el. Simțea o adevărată bucurie s-o poată vedea, să-i audă glasul.

– Copii, copii! exclamă tata Asch, după o pauză lungă, și-i privi cu admirație pe cei doi.

– Ai nevoie de hârtie? întrebă Ingrid. Hârtie și cerneală?

Vierbein încuviință. Bătrânul Asch clătină puternic din cap și își umplu un pahar mare.

– Încep să mă tem din ce în ce mai mult că într-adevăr vom câștiga războiul, spuse el, scuturându-se.

Ingrid și Vierbein nu-l luară în seamă. Pregăteau împreună mesajul ca pe o acțiune sărbătorească. Fata aduse cerneală și hârtie, iar Vierbein verifică tocul. Apoi se apucă să scrie, dar încet și anevoios. Ingrid stătea acum lângă el; se sprijinise protector pe umerii lui și-l privea cu interes.

După ce așternu pe hârtie mesajul pentru Oberstul Luschke, Vierbein îl mai citi o dată cu atenție. Adăugă o virgulă și repetă cu grijă o adunare. Abia pe urmă îl semnă.

– Mesajul merge direct la Oberst, spuse Ingrid, cu o mândrie naivă, și-i făcu semn tatălui ei.

– Ei și? Ce-i cu asta? Și eu expediez scrisori unui General adevărat. Înainte ca războiul să-l facă General, a fost reprezentantul unor firme de mașini, aici, în regiune.

– În orice caz, acum e General, tată.

– Și eu i-am scris. Și încă scrisori de somație. Pentru că ăla nu e numai General, ci are și datorii de General.

Vierbein nu-și permise decât un surâs ușor și neregulamentar, pe care Asch îl înregistră surprins și încântat, totodată. Ingrid îl ignoră, cu tact.

– Așa, făcu ea mulțumită, după ce-l ajută să împăturească hârtia de două ori. Și acum o să ducem amândoi la poștă scrisoarea cu mesajul tău.

– Mesajul e foarte urgent, spuse Vierbein. Trebuie să ajungă mai întâi la comandantul aeroportului, din vecinătate, și de-acolo va pleca direct în Rusia.

– Chiar trebuie? întrebă Ingrid și abia reuși, oricât se străduia, să-și ascundă dezamăgirea crescândă. Cu asta o să pierdem toată după-amiaza!

– E absolut necesar, insistă Vierbein, sincer amărât că nu putea corespunde așteptărilor fericite ale lui Ingrid. Și adăugă: Din păcate!

Bătrânul Asch împinse impulsiv în față sticla de coniac.

– Ce vremuri! mormăi el. De când am devenit din nou un popor de eroi, nu mai suntem întregi la minte. Câștigăm bine, ce-i drept, dar trăim ca niște câini. Și întotdeauna apare câte unul, pe undeva, care așteaptă să reacționăm la primul semn. Și noi ce facem? Ne supunem! Asta ne stă în sânge. Pe toți dracii!

– E război, tată!

– Păi asta spun și eu. Dar voi puteți să luați mașina mea de marfă și să plecați împreună. Am nevoie de praf de budincă pentru așa-zisele torturi.

– Mulțumesc, tată.

– Mulțumesc, Herr Asch.

– Să-i mulțumim Führerului nostru! spuse bătrânul Asch. Lui îi datorăm toate astea.

Hauptmannul Witterer, care se îndrepta plin de elan spre cele dintâi țeluri ale sale, îl chemase la el, în colibă, pe Unteroffizierul Soeft. Soeft apăru aproape imediat, fapt pe care cei cu experiență îl găseau remarcabil. Doar Oberleutnantul Wedelmann se mai putea lăuda cu un tratament special din partea regelui aprovizionării.

Soeft intră, salută scurt și nu prea corect. Apoi privi în jur, căutând o posibilitate să se așeze. Unteroffizierul Krause, care urma să devină aghiotant aici și care era dispus să-l însoțească peste tot, ca o umbră, pe Hauptmannul Witterer, făcu repede rost de-un scaun.

Cu acest prilej, Unteroffizierul Krause încercă să-i rânjească lui Soeft, complice. Soeft schiță și el un rânjet, dar mai puțin

complice. Javra de Krause, gândi Soeft, trebuie să mai dea mult din coadă pe-aici, până când o să-mi atragă atenția.

Dar Krause nu era o javră. Era un om cu un orgoliu profund și dezlănțuit, foarte pornit pe o carieră, pe cât de strălucită, pe atât de fulgerătoare. În 1938, renunțase la catolicism, pentru că acesta îl împiedica să progreseze rapid. Bineînțeles că avea să revină în sânul bisericii catolice dacă vremurile – ceea ce nimeni nu știa prea sigur – urmau să se schimbe din nou. Încercase și cu Partidul, dar acesta nu știuse să prețuiască o personalitate ca a lui. De când exista însă în armată un Witterer, pentru el, războiul – și prin acesta cariera lui de Offizier – intra pe un nou făgaș. Toate astea nu aveau câtuși de puțin de-a face cu convingerea sau cu alte trăiri. El era pur și simplu un om al faptei, al realităților.

Krause plecase în Rusia cu bateria a 3-a ca proaspăt bărbat și Unteroffizier, și ca un aspirant promițător la gradul de Offizier. Dar fusese tratat ca un recrut. Pentru că nimerise într-o adunătură în care oamenii se cunoscuseră temeinic în perioada celor două campanii – din Polonia și din Franța.

Iar bateria a 3-a era – după cum bine se exprimase Hauptmannul Witterer – o porcărie. Eficientă, ce-i drept, chiar din cale-afară de eficientă, însă la capitolul disciplină stătea prost. Încă de la început, de pildă, echipa de servanți a tunului său încercase să-l tutuiască pe el, Unteroffizierul Krause. Ei bine, le arătase dincotro bătea vântul. Puteau să facă așa ceva cu Vierbein, dar nu cu el!

– N-am nimic împotrivă, Krause, dacă ai s-ajungi aghiotant pe-aici, spuse Soeft cu tupeu, în prezența Hauptmannului Witterer. Însă bagă la cap un lucru: în sectorul meu, al aprovizionării, nimeni nu are vreun cuvânt de spus.

– Nici eu, Soeft? întrebă Witterer, amuzat.

– Herr Hauptmann o să bage curând de seamă că la mine totul merge strună și o să-mi dea apoi mână liberă, așa cum sunt obișnuit, răspunse Unteroffizierul Soeft, suveran.

– Dacă lucrezi în spiritul meu, de ce nu?

– Unteroffizierul Soeft e în stare să aprovizioneze și un regiment întreg, spuse Krause, zelos, împăcând cu măiestrie ambele părți.

– Cum faci, de fapt, Soeft?

Acesta se eschivă cu modestie, își ridică nasul masiv și mîji ochii.

– Totul prin relații, Herr Hauptmann!

– Ai avut vreodată probleme? întrebă Witterer, cu oarecare suspiciune.

– Întotdeauna! afirmă Soeft, agitat. Face și asta parte din serviciu.

– Și Oberleutnantul Wedelmann? A acceptat asemenea probleme?

– Nici n-a fost nevoie, Herr Hauptmann, fiindcă habar n-avea de ele. Știa foarte bine că o scoteam singur la capăt, în ipoteza că mi se lăsa mână liberă.

– Doar Wachtmeisterul Asch a încercat câteodată să se amestece, interveni Unteroffizierul Krause, din fundal.

– Dar nici nu i-a căzut prea bine, explică Soeft, cu o liniște suverană. L-am trecut pur și simplu pe jumătate de rație și în curând a revenit la normal.

– Se pare că acest Asch vrea să se amestece peste tot, spuse Hauptmannul Witterer.

– Până acum, nici nu l-a împiedicat nimeni, se băgă în vorbă Krause, turnând gaz peste foc.

Soeft stătea cu mâinile în sân și aștepta. S-ar fi putut amesteca foarte simplu în discuția asta speculativă, dar n-avea motiv. El, Soeft, o să-și dreagă supele din timp la focul la care cei doi socoteau că se vor încălzi. De altfel, nu făcea deloc parte dintre inamicii Wachtmeisterului Asch – dimpotrivă!

Cu excepția lui Wedelmann și a lui personal, în bateria a 3-a nu-l respecta decât pe Asch. Ce-i drept, era un mare căpos, dar poseda al șaselea simț. Aici îi semăna. Soeft adulmeca proviziile cale de șapte poște. Asch intuia din vreme unde va lovi războiul. Să te pui cu el direct, ar fi fost aproape sinucidere curată.

– Uită-te la hardughia asta! îi spuse Witterer lui Soeft.

Soeft o privi. Era ca toate celelalte, poate ceva mai spațioasă și mai curată. Dar și ea mirosea a piele udă și uscată la foc, a haine putrezinde, a sudoare de bărbat și a damf de tutun.

– Ăsta-i un grajd, nu un adăpost pentru un Hauptmann, constată Witterer.

Soeft aprobă din cap. Se stăpâni cu ușurință să remarce: „V-ați așteptat probabil la un palat!" Era omul care nu risca nici măcar un pachețel de unt de dragul unei poante. Dacă voia, putea să fie un mare taciturn. Și asta voia în momentul de față.

– Unteroffizierul Krause consideră că mi-ai fi de folos în problema asta, Soeft.

– Așa! Asta crede Unteroffizierul Krause? făcu acesta.

– Dacă e în stare cineva, atunci numai Soeft e acela, spuse Krause, zelos. La relațiile lui!

Soeft tăcu. Situația începea să se limpezească. Hauptmannul Witterer intenționa să-și schimbe coșmelia. Soeft nu știa de ce, dar deocamdată nu conta. Poate că Witterer avea un cult pentru locuință – cine ar fi râs de el? Sau voia să primească dame în vizită. Și de ce nu? Era posibil ca bruneta cu ochii mari de la trupa de divertisment să încerce o dată cum se iubește în perimetrul artileriei inamice. O fi vreo nuanță nouă!

– Ce părere ai, Soeft?

– Orice e posibil la prusaci, la Führer și la Bunul Dumnezeu, răspunse acesta.

– Deocamdată, ne-ar fi de folos câteva suluri de hârtie. Hârtie albă. Ca înlocuitor de tapet, spuse Krause.

– Înțeleg, zise Soeft. Hârtie de ambalaj pentru alimente. Ei bine, o să fac rost de trei suluri. Pentru început sunt suficiente.

– Și lipici, Soeft. Cel mai bun ar fi cleiul pentru tapet.

– Prostii, Krause, spuse Soeft, priceput. O să fac rost de câteva cutii de pioneze. E mult mai practic. Fixezi colile pe perete – la ce bun să le lipești? Doar nu rămânem aici o veșnicie.

– Cu lipitul însă iese mai curat!

– Dacă prinzi pionezele cum trebuie, rezolvi treaba. Iar când ne vom schimba pozițiile, vei rula tapetul la loc.

– De acord, consimți Hauptmannul Witterer. Așa să faci, Krause. Și ce altceva îmi mai poți oferi, Soeft?

– La ce vă mai gândiți? întrebă curios regele aprovizionării.

– Păi, răspunse Witterer, tatonând terenul, poate să-mi faci rost de un samovar, de câteva pături și de două scaune.

Trase adânc aer în piept, dându-i lui Soeft ocazia să-l întrerupă, dar acesta nu reacționă.

Witterer interpretă atitudinea drept favorabilă și își inventarie în continuare dorințele:

– Poate și un fel de pat pliant, iar în locul paielor astea putrede o saltea. Mai am nevoie de cești, pahare și farfurii – din fiecare câte două. Și ce-ai zice de-o pernă?

– De acord, făcu Soeft, generos.

Witterer răsuflă ușurat. Acest Soeft era pur și simplu neprețuit! Un izvor în aparență nesecat. Ăsta nu mai era comandant de subunitate, ci director de depozit! Și, profitând de ocazie, mai tatonă puțin terenul.

– Ai cumva și-un covor, Soeft? Unul mic?

– Am să renunț la unul dintr-ale mele, răspunse acesta.

Krause îi aruncă o privire triumfătoare lui Witterer, care clipi mulțumit.

– Și încă ceva, dragul meu Soeft. Doar știi că am ordonat să se facă pregătirile necesare pentru o reprezentație a unei trupe de divertisment?

– Sunt la curent, spuse Soeft, vizibil interesat. După informațiile mele, l-ați făcut pe Asch grădinar în această problemă.

Witterer rămase o clipă descumpănit, dar nu se lăsă distras de la intenția lui inițială.

– În orice caz, atunci când vor sosi artiștii, vreau să organizez o mică întâlnire în particular. Ce părere ai?

– Se face, acceptă Soeft, mulțumit, întinzându-și picioarele în lături. Întotdeauna am avut o slăbiciune pentru trupele de divertisment.

Soeft se gândi la zilele fericite din Franța. Și, ca de obicei, se simțea profund mișcat. Doamne, ce timpuri mai fuseseră alea! Acolo, divertisment! Cum arăta fata aia – n-o chema Yvonne? – cu picioarele lungi și fundul bombat...

– Cu ocazia asta, aș propune să oferim o mică gustare și câteva băuturi alese, spuse Witterer.

Soeft se smulse cu greu din amintirile sale și încuviință din cap. Apoi zise:

– Icre negre și vin de Crimeea.

Witterer ciuli urechea. Figura sa în general inflexibilă dădea semne de încântare.

– N-ar fi rău deloc, zise el. Ar fi chiar excelent. Și poți pune la dispoziție toate astea, Soeft?

– În orice cantități! se oferi Soeft, cu detașare. Cine n-a gustat icrele negre și vinul de Crimeea o să aibă ocazia de a le savura. Pentru mine, n-au nici o semnificație. Eu prefer șunca fiartă și șampania franțuzească. Dar șampania seacă! Nu dulcegării și nimic colorat. Iar temperatura trebuie să fie și ea potrivită. În bagajul meu personal am un termometru special pentru șampanie.

Witterer tăcu, respectuos, iar Krause îi făcu triumfător un semn cu capul. Promisese prea multe? Prea puține! Era omul un geniu într-ale aprovizionării? Era! Și Krause se simțea de parcă el însuși ar fi băgat icrele negre în cutii și ar fi tras vinul în sticle.

– Da, Franța asta! oftă Soeft din rărunchi și încercă zadarnic să-și întindă și mai mult picioarele. Cât de dor îmi e de ea! Aveam trei pivnițe pline la îndemână și o centrală pentru schimb de delicatese – invenția mea personală. Să nu mai vorbim de propriul meu local. Cum spuneam: Franța! Acolo te puteai extinde. Aici însă îmi irosesc talentele.

– Ei, ei, Soeft! făcu Witterer, amuzat. Ce scoți de-aici, din țara asta, îmi e de-ajuns.

– Nimic, în comparație cu Franța! spuse Soeft, solemn. Și cu siguranță veți înțelege asta, Herr Hauptmann, fiindcă vă este cunoscută importanța divertismentului.

– Firește. Soldatul are nevoie și de puțină variație, și trebuie să i se ofere.

– Să v-audă Führerul! zise Soeft. În ultima jumătate de an, am așteptat în zadar asemenea vorbe.

– Divertismentul se pare c-a fost un domeniu complet neglijat pe-aici.

– Complet neglijat, Herr Hauptmann! veni ecoul vocii lui Krause.

– Din păcate, nu există înțelegere pentru așa ceva, explică Soeft. Când am vrut să organizez un „zbang" aici...

– Un ce? întrebă Hauptmannul, sincer surprins.

– Un „zbang"! repetă Soeft, și asta suna de parcă ar fi fost apărătorul unei cauze nobile, de-a dreptul patriotice. Un bordel. O casă de plăceri. Felurite cuvinte pentru aceeași chestie.

– Pricep, spuse Witterer, puțin cam neajutorat.

– Când ne-am împotmolit aici, în Ajunul Crăciunului, am știut imediat că va dura luni de zile până când ne vom urni din nou.

Atunci, ar fi trebuit pregătit imediat totul pentru administrarea timpului liber. Pe scurt: eram gata să organizez un „zbang".

– Aha! făcu Witterer, continuând să fie nedumerit.

– Deloc simplu, asigură Soeft, cu un zel neobișnuit. Ia închipuiți-vă câte probleme! În țara asta! Numai fecioare și babe. Dacă o întrebi pe una ce-i aia sexualitate, ți-o confundă cu o instalație electrică. Atât sunt de înapoiați pe-aici. Nici pomeneală de Franța. Dar aș fi scos-o eu la capăt. Aș fi reușit!

– Cu siguranță, spuse Witterer.

– Nu prea era „material" din belșug, însă pentru unități mai mici era de-ajuns. Asta s-a dovedit clar, în ultimele luni, la unele eșaloane. Cunosc mai multe unități care au o duzină de târfe pe statele de plată. Și de ce n-ar fi posibilă una ca asta aici, pe front? Că doar aici avem cea mai mare nevoie.

– Și cine ți-a sabotat planurile, Soeft? întrebă Unteroffizierul Krause, mereu la pândă.

Krause zâmbi ușor, fiindcă știa răspunsul.

– Bineînțeles că Asch, spuse Soeft, cu un regret sincer. Wachtmeisterul Asch e cu siguranță un bun organizator – asta nu i-o poate contesta nimeni. Dar pentru genul ăsta de organizare n-are nici un talent.

– E căsătorit, zise Witterer. I-am verificat hârtiile personale. Se pare că-i căsătorit chiar temeinic.

Și Hauptmannul se felicită în taină că i-l repartizase tocmai pe acest Asch Lisei, fata care, se vede treaba, avea o fire cam aventuroasă. Asta, găsea el, era o mutare bună de șah, dacă nu chiar genială.

– Să nu exagerăm, spuse Soeft. Ăsta e, cu tot respectul, un bărbat întreg. N-are nimic împotriva muierilor. Dar e pentru vânătoarea liberă și categoric împotriva oricărei organizări în acest domeniu.

– Interesant, făcu Witterer, dus pe gânduri.

– În Franța însă a fost cu totul altfel. Acolo mă puteam impune aproape fără probleme. Și Wedelmann închisese ochii. Iar Asch, ce-i drept, nu mi-a frecventat casa, dar nici n-a sabotat-o. Mai mult nici nu voiam.

– Cum? În Franța bateria a avut propriul ei „zbang"? întrebă Witterer mirat.

– Cam așa ceva, răspunse Soeft, cu mândrie. Și a fost aproape exclusiv meritul meu, cu toate că nu vreau să diminuez rolul Hauptwachtmeisterului. Măsurile sale administrative s-au dovedit destul de utile. Și nimeni n-a contestat utilitatea unei asemenea întreprinderi.

– În afară de Asch! interveni Krause.

Soeft făcu un gest cu mâna, a lehamite. Tema sa favorită îl captiva.

– Vedeți dumneavoastră, spuse el, un asemenea stabiliment e o instituție care întreține puterea combativă.

– Cum adică? întrebă Witterer, pentru care această discuție era o noutate.

– Pe de o parte, continuă Soeft, cu o mare participare lăuntrică, fetele ridică moralul trupei. Bine regulat – bine dispus. Și, nu în ultimul rând, înseamnă caritate. Pe urmă însă fiecare soldat simte o anumită nevoie trupească. Întrucât aceasta crește automat într-un război de poziții și sporește procentual o dată cu înaintarea frontului, trebuie luată în considerare.

– Hm, făcu Witterer.

– Conducătorul de trupe, conștient de responsabilitatea sa, spuse Soeft, de parcă ar fi dictat o prevedere regulamentară, n-are voie să se eschiveze de la astfel de probleme. Trupul își cere dreptul și, într-un asemenea stadiu, naturile primitive sunt înclinate spre viol. Cei sensibili, mai rar întâlniți, caută zadarnic. Ceilalți însă se năpustesc asupra primei muieri care le cedează. Și tocmai aici e problema. Există pericolul bolilor venerice, care-l scot automat pe bărbat din luptă. Deci, se ajunge la distrugerea forței combative. Iar pentru a evita una ca asta, trebuie organizate „zbanguri".

– Pare logic, făcu Witterer, cu o ușoară ezitare. Pare destul de logic.

– Așa și este, constată Soeft, cu convingere. Sau poate vă închipuiți, Herr Hauptmann, că acele câteva iepuroaice de la trupa de divertisment satisfac, fie și numai parțial, cererea?

– Ușurel, Soeft, ușurel! zise Witterer, amenințător. Fără asemenea comparații. Ești mai mult decât îndrăzneț. Aici e vorba evident și de doamne de societate.

Soeft rânji, netulburat.

– De ce-mi povestiți mie lucrurile astea, Herr Hauptmann? Mai bine i le-ați comunica Wachtmeisterului Asch. El are mai multă nevoie de ele. La urma urmei, chiar dumneavoastră personal l-ați trimis la sursă.

– La fel de bine ai fi putut veni dumneata la mine, spuse Lisa Ebner, privind cu superioritate în jur. Sau îți închipui că mă poți comanda ca pe soldații dumitale?

– Asta o las în seama altora, spuse Asch, de-a dreptul ostil.

– E o aluzie la Hauptmannul Witterer?

– De ce nu-l întrebi dacă se simte lezat? Dar acum amână chestiunea pentru mai târziu. Deocamdată, așează-te.

Lisa Ebner îl privi pe Asch ca pe un animal ciudat, și încă slobod. Apoi aruncă din nou o privire în jur, pufnind cu dispreț pe năsucul ei simpatic.

Se aflau în camera principală a Căminului de soldați numărul 1, din orașul de garnizoană. Semăna întrucâtva cu o sală de așteptare prăpădită de clasa a treia, din care nu lipsea decât orarul cu mersul trenurilor. Oricum, pe pereții scorojiți atârnau câteva afișe de propagandă, însă dintre cele care îndemnau la rezistență. Nici Führerul nu lipsea.

Erau de față doar câțiva soldați, pentru că nu sosise încă ora adevăratei aprovizionări. Mult așteptatul și întăritorul sfert de litru de vin amestecat se distribuia întotdeauna abia după lăsarea întunericului. Toți cei inițiați renunțau cu mărinimie la ceaiul de după-amiază sau la supa cu pâine. Dar cei prezenți erau în majoritate niște novici rătăciți.

Într-un colț fâtra încontinuu un difuzor. Nimeni nu-l băga în seamă. Urletele stațiilor de difuzare făceau parte din acest război, ca aerul pe care-l respirai.

Lisa Ebner se strecură pe o bancă și se așeză în fața lui Asch. Își potrivi în mod reflex rochia, pentru că avea senzația, ușor penibilă, că i se urmărea fiecare mișcare. Se străduí să-l privească pe Asch cu condescendență, ceea ce nu părea să-l impresioneze prea mult.

– Nu sunt angajata dumitale, spuse ea.

– Nici n-a fost vorba despre asta, replică Asch.

– Atunci să te porți altfel cu mine!

– Cum? Ca și cu un ou crud?

– Ești imposibil! strigă Lisa, iar ochii ei mari scânteiară, jigniți. Ești de-a dreptul impertinent! Unii ar fi fericiți să stea aici cu mine. Dumneata însă îți închipui că-mi faci o favoare. Ce-ți imaginezi de fapt?

– Mai bine nu mă-ntreba.

– Sau asta-i tactica dumitale?

– Draga mea domnișoară Ebner, i se adresă Asch, privindu-și cu detașare mâinile. Eu sunt însurat.

– Ai mai spus-o. Așadar, lasă placa asta! Ori face parte tot din tactica dumitale?

Asch se sprijini în coate, se aplecă peste masă și o privi cu ochii mari.

– Dragă domnișoară, ca femeie nu mă interesezi câtuși de puțin! Pentru mine ești doar un partener de negocieri, cum ar fi unul de la depozitul de provizii sau de la magazia de sicrie. Intenționez să discut cu dumneata o chestiune de serviciu – și-atât. Pentru chestiuni personale, nu sunt disponibil.

– Asta să fie din nou o săgeată împotriva Hauptmannului Witterer?

Asch clătină încet din cap, dând astfel limpede de înțeles că o considera căpățânoasă.

– L-am trimis pe unul dintre camarazii mei la locul de cazare al trupei dumitale de divertisment, ca să se arate cineva pe-aici îndreptățit să negocieze cu mine – cine, mi-e absolut indiferent. N-am venit personal în coșmelia voastră ca să nu deranjez vreo idilă. Presupuneam că va apărea însoțitorul vostru masculin – vrăjitorul și cărăușul de bagaje. Dar nu mă așteptam să apari dumneata. Și pe urmă mi-e indiferent.

– Așa!

– Absolut indiferent.

– Ei bine, spuse Lisa Ebner, cu o hotărâre greu stăpânită. În orice caz, ne-am împărțit munca organizatorică în cadrul echipei. S-a stabilit ca reprezentația specială care va avea loc la voi s-o pregătesc eu. Așa că, vă convine sau nu, va trebui să dai ochii tot cu mine.

– După cum vezi, dau ochii cu dumneata, spuse Asch, împăciuitor, și se rezemă din nou pe spate.

Pe urmă, o căută din priviri pe sora Betty și-i făcu semn cu mâna. Aceasta se apropie fără grabă și se postă în fața lor. Asch se uită la ea prietenos.

– Dumneavoastră sunteți sora Betty, așa-i? se interesă Asch și o cercetă pe femeia corpolentă și mămoasă cu o simpatie crescândă.

– De unde știți, Herr Wachtmeister? întrebă ea, ferm.

– După descrierea pe care-am primit-o, ar trebui ca dumneavoastră să fiți sora Betty.

– Ați primit o descriere a mea? întrebă înspăimântată sora.

– Vă transmit salutări de la Unteroffizierul Soeft. Sunt din bateria lui.

– Deci, așa arată prietenii geambașului ăla scăpătat de Soeft. Mi i-am închipuit cu totul altfel! Dar dumneata faci o impresie relativ normală, Herr Wachtmeister.

– E o aparență înșelătoare, spuse Lisa Ebner, cu convingere.

– M-ar fi mirat! exclamă sora Betty și-i făcu fetei un semn energic cu capul. Dar acum, fiindcă tot ești aici, nu vreau să-l dezamăgesc pe Soeft. Așadar, ce vrei să bei?

– Dacă mi-e permis să aleg, spuse Asch, dintr-o dată vesel, atunci o bere. Însă una cu spumă! De luni de zile n-am mai băut așa ceva.

– O s-o capeți, spuse sora Betty, cu o amabilitate aspră. Și dumneata, domnișoară?

– O cafea, se poate?

– De ce nu, spuse energica soră. Bineînțeles. Șeful ăla de bandă de hoți, Soeft, o să aibă el grijă să facă rost de altă cafea.

Sora se îndepărtă, duduind pe podeaua de scânduri, care cedă. Întregul stabiliment soldățesc părea să se clatine.

– Îmi amintește de soacră-mea, spuse Asch.

– Și asta nu-i decât o iluzie optică, zise Lisa Ebner, ușor iritată. În apropierea frontului, femeile sunt în mod clar doar ceva de rezervă! Mereu vă amintim de câte cineva! Când suntem tinere, de domnișoara mireasă, când suntem bătrâne, de doamna mamă. Încet-încet, lucrul ăsta nici nu mai pare curios.

– Se vede treaba că ai adunat multe experiențe, spuse Asch. De când ești în branșa asta?

– Pe front, mă aflu pentru prima oară.

– Nu te afli pe front, ci în spatele frontului, o corectă Asch, amabil. Și unde ai activat înainte?

– În Lazaret.

– Foarte bine, spuse Asch. Acolo îți e locul. Dar nu prea cred să-l fi cunoscut acolo pe Hauptmannul Witterer al dumitale.

– Nu e Hauptmannul *meu*! Nu ți-am spus? Face parte dintre cunoscuții mei – asta-i tot.

– Mai știi și alții din aceeași tagmă?

– Cu riscul de a te neliniști – o mulțime! De exemplu, pe Majorul Bär, și pe Hauptmannul Runge, și pe Majorul von Falckenstein. Iar apoi și...

– Mi-ajunge! făcu Asch, ostil.

– Nume ca astea îți pot înșira cu zecile!

– Fă o listă, multiplic-o și împarte-o pe la toți cei interesați – ca pe un fel de certificat de capacitate, de evidență a realizărilor sau cum vrei să-i mai spui.

Lisa Ebner îl privi cu ochii din ce în ce mai mari. Și ochii ăștia erau adânci și triști. Erau, i se păru lui Asch, ochi de copil. Și încet, foarte încet, se umplură de lacrimi.

– De ce spui așa ceva? întrebă ea, aproape deznădăjduită. Drept cine mă iei? De ce crezi că eu... că eu...

Lisa începu să plângă. Lacrimile grele i se rostogoleau pe față și picurau pe tăblia aspră a mesei. Și plânse în tăcere, cu gura ușor întredeschisă. Umerii îi rămaseră nemișcați.

– Nu plânge! spuse Asch, total neajutorat. De ce plângi?

Wachtmeisterul privi din cale-afară de încurcat prin încăpere, bucurându-se de faptul că nu erau de față decât vreo câțiva soldați, care, pe deasupra, nici nu observaseră ce se petrecea la masa lui.

Lisa continua să plângă. Tăcută. Înmărmurită.

– Stăpânește-te, spuse Asch. Doamne, dacă fiecare ar începe numaidecât să plângă...

Sora Betty se îndreptă spre masa lor, puse pe ea o cafea care răspândea o aromă puternică, apoi puse o carafă cu bere în fața lui Asch. Pe urmă îi cercetă pe cei doi cu o nemulțumire intensă.

– E doar un prieten de-al neisprăvitului de Soeft, vorbi ea în cele din urmă, ferm convinsă. Se vede limpede! Dar nu te necăji, domnișoară. Cu siguranță nu e singurul bărbat de pe-aici.

– Nu mai lipsește decât să te pui și dumneata pe plâns, soră Betty! spuse Asch, cu un glas iritat.

– În privința asta, așteaptă tu cât o ține războiul, tinere!

Și cu aceasta impunătoarea soră se îndepărtă, pufnind.

Râul de lacrimi al Lisei încă nu secase. Asch se simțea neputincios. Duse instinctiv mâna la batistă, dar mai avu destulă prezență de spirit să nu i-o ofere, pentru că era departe de a fi curată.

– Dar liniștește-te odată! insistă el. N-am vrut să te jignesc. Zău că nu.

– Ba da! strigă Lisa răspicat.

– Bine, dacă așa crezi, atunci îmi cer scuze. Te rog, așadar, să mă scuzi. N-am vrut să te jignesc. Scuză-mă, te rog!

Lisa nu spuse nimic. Însă lacrimile i se opriră. Se acumulau în ochii ei mari, care acum străluceau lin.

– Vezi, dumneata, spuse Asch, vioi, aici nu prea suntem răsfățați, Fräulein Ebner. Și multe lucruri le-am uitat. Nu-i cunoaștem decât pe camarazi – și pe ăștia doar după haleală și după moarte.

– Eu n-am nimic de-a face cu asta.

Lisa își șterse cu palmele urmele lacrimilor de pe față. Asch constată cu plăcere că tenul ei nu era pudrat. Acum arăta puțin îmbujorată.

Scoase o oglindă din poșetă și se privi în ea. Ce văzu acolo păru s-o liniștească. Pufni scurt de două ori pe năsucul ei cel gingaș; pe urmă, încercă din nou să privească dârz către Asch.

– Nu lăsa cafeaua să ți se răcească, spuse Wachtmeisterul.

Lisa bău docilă și cu mișcări cam precipitate. Era o fată remarcabilă. Fragedă, aproape naivă.

Brusc, pe Asch îl cuprinse dorința ca ea să rămână așa – așa cum se afla acum în fața lui. La asta se gândi când trase o înghițitură mare din carafa cu bere. Și gândul ăsta nu-i dădu pace.

– Trebuie să încerci și dumneata să vezi lucrurile cu ochii noștri, spuse el mai apoi. De pildă, ăsta e veșnicul subiect numărul unu: femeile! Însoțite de multe gânduri bune, așternute în câteva milioane de scrisori expediate de pe front. Dar, pe lângă aceste gânduri, mai există și imaginile din ziarele armatei, revistele răscitite, cântecele languroase de la posturile de radio pentru soldați. Pe urmă, discuțiile de noapte și de latrină și viziunile din timpul beției. Și deodată apar femei, în carne și oase, care ne taie pur și simplu calea, amestecându-se aici printre soldați. În medie, cam una la o sută de mii. Din când în când se mai și întâmplă câte ceva – sau vrei cumva să negi lucrul ăsta? Iar ocazia favorabilă e mereu a celor puțini, care mai au încă o cameră proprie și ceva în

genul unui pat personal. Știri ca astea circulă repede. Așadar, în ochii multora, dumneata treci drept o târfă de Offizier. Și invidia sexuală e la fel de tare reprezentată aici ca și invidia pentru o bucată de pâine. Ține cont de asta! N-ai ce face.

– Cu indivizi care gândesc așa nu vrem s-avem de-a face.

– Nu vă puteți alege privitorii.

– Slavă Domnului că mai există încă bărbați pe care să te poți bizui.

– Nu mă jignește din cale-afară că nu mă considerați și pe mine ca făcând parte din categoria asta, spuse Asch cu detașare.

Bău din carafă, pe îndelete, savurând berea. Apoi, după ce se șterse la gură, întrebă:

– Și Hauptmannul Witterer– pe ăla te poți bizui?

– Pe Hauptmann l-am cunoscut în Germania și era foarte drăguț cu mine, foarte cavaler. Întrucât avea relații mari – Majorul Bär îi e bun prieten –, l-am rugat să mă ajute să obțin un contract pentru călătorii și reprezentații pe front.

– De ce? Asemenea contracte sunt mai avantajoase financiar?

– Și asta. Dar nu asta m-a interesat. Am vrut să particip efectiv. Să capăt experiență. Să văd lumea! Nu poți înțelege așa ceva?

– Nu, spuse Asch, cu fermitate. Pentru asta n-am înțelegere. Ei bine, acum participi! Și care-i experiența? Ce vezi din lume? Un rahat! Șezi aici cu un prăpădit de Wachtmeister și lași cafeaua să ți se răcească. Te produci prin hardughii din scânduri și prin șoproane, cu câteva sute de soldați, care se holbează la tine și pentru care, după propriile-ți cuvinte, nu ești decât un surogat de ibovnică. Dar ești consolată de Hauptmannul Witterer.

– Doar nu e totul atât de murdar după cum crezi dumneata, Herr Asch. Poate că ai avut parte de prea multe lucruri urâte – ceea ce te-a făcut să fii atât de nedrept. Războiul are însă și el două laturi: unii se duc de râpă, alții se depășesc pe sine. Cu siguranță vor mai fi existând bărbați care, în adâncul ființei lor, să fi rămas curați.

– E posibil. Trebuie însă să te pricepi să-i alegi pe cei potriviți. Poate că nici nu-i atât de greu.

Lisa Ebner îl privi cu atenție. Își puse mâinile firave pe ceașca de cafea. Deschise gura pentru a spune ceva, dar nu apucă.

Unteroffizierul Krause se îndreptă spre ei. Îi aruncă o scurtă privire lui Asch, apoi o privi intens pe fată.

– Fräulein Lisa Ebner? întrebă el.

Ea aprobă din cap, puțin mirată, dar și curioasă, fiindcă avea senzația că Wachtmeisterul Asch se simțea și mai deranjat decât ea.

– Sunteți așteptată, spuse Unteroffizierul Krause.

– Mai am ceva de discutat cu Fräulein Ebner, făcu Asch, expeditiv.

– Herr Hauptmann Witterer, adăugă insistent Unteroffizierul Krause, purtându-se de parcă Wachtmeisterul nici n-ar fi existat, se află deja în camera dumneavoastră, Fräulein Ebner.

– Asta nu schimbă cu nimic faptul că discuția noastră încă nu s-a încheiat, spuse Asch, liniștit.

– Veniți, Fräulein Ebner? întrebă Krause, îndărătnic.

Lisa se uită la Asch și acesta negă din cap, lucru care o bucură.

– Vin mai târziu, răspunse Lisa Ebner.

– Atunci am să aștept, spuse Krause și se așeză la masa lor.

Își întinse mantaua și privi cercetător în jur.

– Hei, soră! strigă el fără reținere.

Sora Betty se apropie și se proțăpi în fața lui, îl privi întrebătoare și tăcu.

– Ei, ce-ai zice de-o cafea, soră?

– N-avem, răspunse aceasta, sec.

– Dar dama?

– Dumneata ești o damă? i-o întoarse sora Betty.

– Atunci dă-mi o bere.

– Ceai sau nimic, spuse sora. Aici e un cămin pentru soldați, și nu un loc de distracții. Iar dacă-ți închipui cumva că și dumneata ar trebui să capeți o bere doar fiindcă Wachtmeisterul are una, atunci te-nșeli amarnic. În prăvălia asta eu comand, și nimeni altcineva.

Krause privi buimăcit în urma surorii care se îndepărta, apoi se răsuci din nou către Lisa Ebner și Herbert Asch, care, așa cum i se păruse lui, își făcuseră, complice, semn cu ochiul. Iar asta era o situație care te punea cel puțin pe gânduri. Chibzui o vreme ce ar trebui să facă.

– Herr Wachtmeister, așadar, vreți s-o împiedicați pe Fräulein Ebner să dea curs unei dispoziții a Hauptmannului Witterer? spuse în cele din urmă.

– Unteroffizier Krause, nu știu ca Hauptmannul Witterer să aibă căderea de a-i da vreo dispoziție de orice natură domnișoarei Ebner, răspunse Asch.

– Prin urmare, sabotați o dorință clară a comandantului de baterie?

– Dorințele nu se pot sabota. Ar trebui să gândești, Krause, înainte de a te lansa în generalizări. Recomandă-i asta și Hauptmannului Witterer.

– Am s-o raportez! făcu Krause, tăios.

– Cară-te! zise Asch. Sau am să-ți dau peste degete, de n-ai să mai fii în stare să mânjești vreun raport.

Pentru Unteroffizierul Vierbein un ordin era sfânt, iar dorința unui superior era pentru el ordin, mai cu seamă când acest superior se numea Wedelmann. Dar, în nemărginita sa naivitate, ajunse să-i întrebe de adresa doamnei Lore Schulz tocmai pe camarazii de cameră, Bartsch și Ruhnau.

„Siamezii" presimțiră ivirea unor probleme și se arătară radioși. Se înțeleseră rapid din priviri. Cum venea vorba de „muieri", creierele lor păreau să se conecteze automat.

– Domnule! exclamă Bartsch. Vrei una dintre cel mai bune adrese ale noastre! Dar nu fără onorariu!

– Dacă vrei, spuse Ruhnau, cu un rânjet lat, îți dăm și un prospect cu niște instrucțiuni de folosire.

– Trebuie doar să îndeplinesc o misiune, anunță Vierbein, rezervat. Toate celelalte nu mă interesează!

– Asta-i bine, făcu Bartsch, chiuind de încântare. Asta-i chiar foarte bine! Cunoaștem metoda. „Măsoară-mi pulsul", cum a zis dama către mine, „dar nu băga mâna atât de adânc pe-alături".

Ruhnau găsea că e din cale-afară de comic și plusă la rândul său.

– Chiar ieri i-am spus uneia: „Ia întinde-te odată în pat, nu vreau decât să verific dacă nu cumva e prea scurt!"

„Bombele" păreau să explodeze de atâta râs și se priviră cu ochii mijiți. Astea erau micile lor plăceri de fiecare zi.

În cele din urmă, Vierbein obținu adresa Lorei Schulz, nu înainte de a promite aproape solemn că o să le facă cinste

„vânătorilor de noapte" cu o sticlă de rachiu la *Café Asch*. Cu cele mai calde urări pentru ea! Și salutări ca de la pat la pat.

Vierbein nu înțelegea asemenea subtilități. Pentru el, Lore Schulz era soție, și încă a unui superior respectabil, deci, tabu. Nici un gând murdar în legătură cu ea!

În afară de asta, Vierbein păstrase un respect tacit, însă sincer, pentru Lore Schulz – dintotdeauna îi fusese milă de ea, așa cum, odinioară, își plânsese și lui de milă. Îi rămăsese, totuși, recunoscător pentru bunătatea ei.

În timp ce se pregătea de ieșire, cei doi „vânători de multe" tocmai erau pe cale să stabilească planul de campanie pentru noaptea ce avea să vină. În cazinoul Offizierilor fusese prevăzută o „petrecere în societatea damelor". De data asta, era vorba de doamnele inginerilor și ale șefilor administrativi ai hidrocentralei. Cu această ocazie „siamezii" fuseseră disponibilizați de către organizator, Oberleutnant Schulz, pentru servicii speciale.

– De data asta, încearcă să fii mai atent, îl preveni Bartsch pe prietenul său. N-ai voie să-i mai pui aghiotantului ochelari de orb, pe post de cunună de lauri, atunci când se matolește. S-ar putea să se dezmeticească înainte de vreme și să demonstreze că nu are deloc simțul umorului.

– Dar cine a zăvorât toaleta dameselor și a încuiat apoi intrarea principală, de-a fost nevoit Schulz să trimită o ordonanță să se cațere prin gura de aerisire? Dacă te-ar fi prins, acum ai fi putut să-ți strângi rucascul și să-ți faci testamentul. Pentru că tocmai pe dama aia încuiată pusese el ochii – și cred că amândoi!

Vierbein își dădea silința să depășească asemenea discuții. Înveli cu grijă sticla de coniac pe care i-o dăduse Wedelmann într-o hârtie mai bună de ambalaj și o legă cu doi metri de sfoară. Cei doi îl priveau cu interes.

– O să ajungă cu prisosință, spuse unul.

– Pentru o dată, cu siguranță, întări celălalt.

– Dacă vreți să știți, spuse Vierbein, sec, misiunea mea e să predau această sticlă.

– Te și credem! exclamară ironic cei doi „distrugători".

– Diseară sunt invitat la Asch. N-o să rămân nici un minut la Frau Schulz. Băgați la cap!

Vierbein se îndepărtă demn, indiferent la cuvintele de îmbărbătare strigate din urmă. Părăsi cazarma și intră în orășel. Căută Ritterstrasse 12, găsi și casa din apropierea pieței și citi cu atenție tăblița de pe ușă:

Oberleutnant Schulz
Etajul întâi
Sunați:
Pentru chestiuni de serviciu – *o dată.*
În afara serviciului – *de două ori.*

Vierbein urcă la etajul întâi și, după o scurtă chibzuință, sună de două ori. Apoi făcu un pas mare înapoi, adoptând o atitudine încordată și distantă.

Se străduia să nu trezească bănuiala cum că aici n-ar fi vorba decât despre o chestiune de serviciu. Și era convins de posibilitatea ca Oberleutnant Schulz, în persoană, să fie cel care să-i deschidă ușa. În acest caz – așa își propusese – avea să înmâneze fără ezitare sticla de coniac „cu salutări de la Herr Oberleutnant Wedelmann pentru Herr Oberleutnant Schulz și soția".

Salut! Întoarcere! Plecare!

Mai așteptă puțin, cu o nerăbdare crescândă. Apoi mai sună o dată. După aceea de două ori – prin urmare în afara serviciului! Imediat auzi pași – și ușa pe care stătea scris *Oberleutnant Schulz* se deschise enervant de încet.

Vierbein răsuflă adânc, văzând-o pe Lore Schulz. Salută, vizibil ușurat, după care spuse:

– Pot să vă vorbesc?

– Herr Vierbein! exclamă Lore Schulz, surprinsă. Mai trăiești! Ce surpriză! Simpaticul Herr Vierbein, ca o plăcută sperietură, la ceasul ăsta de seară. De unde vii?

– Dacă-mi permiteți, spuse Vierbein, zelos, aș vrea să...

– Dar de ce nu intri? Sau tot mai crezi că muște? Doar n-o să rămâi aici, pe culoar.

– Ba da, spuse Vierbein, din ce în ce mai încurcat. De ce nu? Voiam doar să... nu voiam să deranjez.

– Intră! zise Lore Schulz și-i zâmbi. Nu deranjezi niciodată. Și pe mine cu atât mai puțin.

Deschise larg ușa și Vierbein, nehotărât, se împiedică în cele din urmă de prag, intrând în casă.

Lore Schulz izbucni într-un hohot vesel de râs.

– Primul pas greșit, spuse ea, amuzată. Ai avut întotdeauna un talent deosebit pentru așa ceva.

Vierbein murmură câteva cuvinte care sunau ca o scuză. Refuză să-și lase hainele în hol. Cu boneta în mână, păși în sufragerie. După cea de-a doua invitație se așeză pe o margine de scaun și privi grijuliu în jur.

– Dacă-l cauți cumva pe soțul meu, zise Lore Schulz, veselă, atunci n-o să ai fericirea să-l găsești – ca de obicei, nu-i aici.

– Vă admir aranjamentul, spuse Vierbein, stângaci.

– Dacă asta e tot ce admiri, mă rog. Vezi că ne aflăm pe o treaptă socială superioară, decât în trecut – nu-i așa? Acum am ajuns Offizieri. Se mai ajunge omul!

Vierbein găsi pentru prima oară timp s-o privească mai îndeaproape pe Lore Schulz: abia dacă se schimbase. Se mai împlinise puțin la față, dar gura îi părea mai îngustă și ochii mai adânciți – în rest, arăta ca odinioară!

– Am mai îmbătrânit cu toții, nu ți se pare, Herr Vierbein?

– Oamenii devin mai copți, spuse acesta, cu fermitate.

– Depinde cum o iei, zise ea, cu un aer resemnat, dar, totodată, parcă amuzat. Prin urmare, dumneata ai devenit mai copt, iar eu mai bătrână. Și crezi că acum facem mai puține prostii decât înainte?

Vierbein nu știu ce să răspundă. Luă pachețelul pe care și-l pusese pe genunchi și i-l întinse Lorei Schulz.

– Pentru dumneavoastră, cu calde salutări de la Herr Oberleutnant Wedelmann.

Ochii ei tresăriră puțin, dar fără urmă de supărare.

– Doamne! făcu ea, cu o bucurie naivă. De la Wedelmann! Asta nu se poate. Dragul, prostuțul de el! Tot se mai gândește la mine. La mine! De necrezut. Cum îi merge?

– Bine, firește, răspunse Vierbein. Conform condițiilor.

– Și nu m-a uitat?

– Nu, spuse Vierbein.

Și se simți tentat să adauge: „Nu s-ar prea zice." Însă, cu mult tact, cum îi era firea, renunță la această observație. În afară de asta era decis să facă tot posibilul pentru a nu-și prelungi inutil șederea. Și astfel dădu să se ridice.

– Doar nu vrei să pleci?

– Trebuie, spuse Vierbein, răspicat. În plus, vreau să evit ca...

– Da..., ca bărbatul meu să dea peste dumneata aici? Lore Schulz râse puțin batjocoritor. Dragă Herr Vierbein, în nici un caz să nu te temi din pricina asta. Oberleutnantul Schulz e un om foarte ocupat. Comparativ cu el, Hauptwachtmeisterul Schulz părea să fie într-un concediu permanent.

– Oricum, cred că diseară, la cazinoul Offizierilor, veți...

– De unde știi dumneata ce fac oamenii distinși? Cine ți-a povestit?

– Doi Unteroffizieri de la bateria de stat-major. Stau cu ei în cameră. Se numesc Bartsch și Ruhnau.

– Așa! făcu Lore Schulz, pe un ton sec. Vasăzică îi cunoști pe acești domni. Și de la ei deții informațiile.

– Într-o anumită măsură.

– Și informații despre mine?

– Așa s-ar zice.

– Vasăzică de-acolo! exclamă Lore Schulz, cu dispreț. Atunci înțeleg unele lucruri. De aceea ești atât de grăbit. Ei bine – atunci nu vreau să te mai reții.

Vierbein se ridică în grabă.

– Sigur, nu cred nimic din ceea ce se spune, adăugă el. Nici o iotă.

– Nu mă crezi în stare de așa ceva?

– Nici pe departe, răspunse Vierbein, sincer.

Lore Schulz surâse, recunoscătoare.

– Te cred, afirmă ea. Pe dumneata te cred. Dumneata nu ești de teapa celorlalți. Și asta mă bucură.

Vierbein încercă să se încline și aproape că reuși. În clipa asta o onora de-a dreptul pe Lore Schulz. Iar ea simți prea bine acest lucru.

– Vreau să fiu foarte sinceră cu dumneata, mărturisi Lore Schulz, care-l conduse la ușă. Diseară nu mă voi duce la cazinoul Offizierilor. Nici astă-seară și nici altă dată. Fiindcă mi-a fost dat de înțeles de multe ori, cu toată claritatea, că locul meu nu e acolo.

– Cine v-a dat de înțeles?

– Soțul meu, Herr Vierbein.

– Așa! făcu acesta, stânjenit.

– Pe vremea când locuiam în cazarmă, spuse Lore, mai aveam câte și de câte niște prieteni. Mai exact, cunoscuți. Dar toate astea s-au schimbat foarte mult. Pe atunci, comportamentul meu era doar câteodată imposibil – astăzi, sunt pur și simplu nevrednică. Vezi dumneata – soțul meu e convins că el a evoluat permanent, către ceva mai înalt. Eu însă, lucru de care e și mai convins, am rămas în urmă.

Vierbein nu știa ce să răspundă. Deschise gura, dar nu rosti nimic. În schimb, pe față i se citea un protest sincer.

– Zău că nu vreau să te reții, spuse Lore Schulz. Pentru că dumneata cu siguranță ai prieteni care-și fac griji din pricina dumitale. Te invidiez pentru asta – însă ți-o doresc din tot sufletul. Dumitale da, Herr Vierbein.

– Mulțumesc mult, făcu acesta, zăpăcit.

– Am o rugăminte, adăugă Lore Schulz. Și dacă e posibil, o să mi-o îndeplinești? Într-una din zilele următoare, poate ai timp o oră sau o jumătate de oră, sau chiar câteva minute, să mă suni și să ne întâlnim undeva. Iar dumneata o să-mi povestești puțin cum îți merge, ce faci pe-acolo. Și tot atunci o să-mi spui câte ceva și despre Oberleutnantul Wedelmann. Vrei?

– Da! Desigur!

– Într-adevăr, Herr Vierbein?

– Cu siguranță, răspunse acesta, sincer. Absolut sigur.

Unteroffizierul Vierbein se duse apoi la *Café Asch*, unde era deja așteptat. Anton, chelnerul-șef, se îndreptă iute prin local către el și-l anunță:

– Sunt deja cu toții sus!

Vierbein urcă în grabă scara ce ducea la locuința particulară a proprietarului. Îi deschise Ingrid care, cu simțul datoriei unei iubite pe timp de război, îi întinse gura cuminte pentru un sărut – știa ce i se cuvenea unui „permisionar de pe front".

– Puteai să fi venit liniștit ceva mai devreme, spuse ea.

– Am mai avut de rezolvat o misiune, preciză Vierbein, cu oarecare demnitate.

– Bineînțeles că asta te scuză, spuse Ingrid, fără să manifeste vreo curiozitate privind misiunea lui.

În încăperea mare, pe sub tablourile cu veterani, îl așteptau deja în jurul mesei bătrânul Asch, meșterul Freitag și fiica sa,

Elisabeth – soția Wachtmeisterului Asch. Mama Freitag încă nu apăruse, dar o scuzară, fiindcă trebuia să aibă grijă de copilul-Asch.

Vierbein primi un loc de onoare. Stătea țeapăn și mândru, iar cei prezenți îl înconjuraseră, nerăbdători.

– Am vrut chiar să încoronăm scaunul dumitale, Herr Vierbein, îl asigură bătrânul Asch, clipind din ochi. Dar apoi, cu tot protestul energic al lui Ingrid, am renunțat la idee. Asta n-ar fi făcut decât să te incomodeze la șezut. Așa se întâmplă uneori din cauza distincțiilor. O rudă îndepărtată de-a mea, de când a primit Crucea de Cavaler, refuza să se mai descheie la guler decât seara, când mergea la culcare. Nici măcar atunci când se spăla n-o făcea! Uite-așa de severe sunt câteodată tradițiile.

Cei prezenți se amuzară. Veniseră pentru a-l asculta pe Vierbein și-l îndemnară să le povestească. Dar el nu era un povestitor și se simțea încurcat să fie în centrul atenției.

Bătrânul Freitag își dădu seama repede de acest lucru și începu să-i pună întrebări. Procedeul fiind mai pe gustul lui, Vierbein răspundea conștiincios. Doar cu greu reușiră cei doi tați, unindu-și forțele, să scoată de la el unele fapte, care însă îi puseră pe gânduri.

– Cursul războiului depinde destul de mult de problema materialelor, spuse bătrânul Freitag. Dacă încă de pe-acum armatele au vehicule paradite, care nu mai dau randament sută la sută, mizeria din primăvara viitoare le va deteriora simțitor, iar într-un an le poți arunca la fiare vechi.

– În nici un caz nu sunt în stare să ofer relații concrete despre lucruri care depășesc cadrul bateriei noastre, spuse Vierbein, străduindu-se să nu dea loc la interpretări prin povestirile sale. E drept că vehiculele sunt foarte uzate, dar, la urma urmei, au și fost solicitate peste măsură.

După părerea lui Asch, doar Führerul ar avea o imagine globală în acest sens. Freitag era convins că soldații din linia întâi simțeau deja în oase desfășurarea ulterioară a evenimentelor.

Ingrid și Elisabeth folosiră prilejul favorabil pentru a-l trage deoparte pe Vierbein. Dar nu apucară să-și astâmpere curiozitatea personală, fiindcă în casa scării izbucni un vacarm cât toate zilele.

În chenarul ușii, apăru imediat Anton, chelnerul-șef, cu o expresie disperată pe chip. În spatele lui rânjeau mutrele lui Bartsch

și Ruhnau. „Siamezii" luaseră strașnic „la bord". Ochii le sticleau în cap, vocile li se frângeau și emanau un puternic damf de alcool.

– Am venit să-l vizităm pe dragul nostru Vierbein, tună Ruhnau.

– Pentru că vrem să-i ușurăm conștiința, gâlgâi Bartsch.

– Credeam că aveți treabă la cazinou, spuse Vierbein, care se simți penibil după apariția lor.

– Am avut treabă la cazinou! Dar am zburat. Schulz ne-a azvârlit afară.

– Și avem urgent nevoie de consolare. Acum e cazul să sari cu sticla ta de rachiu, Vierbein. Scoate-o din contul socrului tău. Ne-ai promis.

– N-am promis așa ceva! spuse Vierbein, consternat. Am spus doar că o să vorbesc cu Herr Asch despre asta.

– Atunci vorbește odată cu el, omule! Uite-l acolo.

– Nu-i nevoie, interveni bătrânul Asch. Nu primiți nici un strop de alcool. Sunteți deja plini până la refuz.

– Atunci, spuse Ruhnau, îndărătnic, ne ducem la Frau Schulz.

– *Jawohl*, așa facem! făgădui Bartsch. Și aia va trebui să sară pe interval cu sticla de rachiu pe care i-a dus-o Vierbein adineauri.

– Ce-ai făcut? întrebă Ingrid, tăios.

– I-a dus o butelcuță de tărie. Și ce dacă? Și alții au făcut la fel!

Zicând acestea, „siamezii de la garnizoană" se îndepărtară. Gălăgia lor se mai auzi încă multă vreme.

O nouă zi se furișă încet deasupra orizontului. Se târî până la santinela care se sprijinise de țeava tunului.

Santinela găsi că era o dimineață cum mai fuseseră înainte cu sutele. Nori groși înghițiseră soarele, iar gerul mușca lacom din pământ.

Poate c-o să ningă, gândi santinela. Sau poate n-o să ningă. Important era să nu plouă. Dacă se punea pe plouat, atunci iarna urma să fie măturată din cale. Iar ploaia ajungea ca o binecuvântare pentru război.

Privi dincolo de parapet, pe colina din față. Acolo, la câțiva kilometri depărtare, un om tropăia mărunt prin zăpadă. Tot o santinelă.

Și ăla de sus, gândi sántinela, cu figura lui de asiatic, cu țeasta cheală și cu uniforma brună, care vorbește și rusește, face totuși același lucru ca și mine. Exact același lucru.

Ciudat, gândi el. Face exact același lucru!

Soeft cel matinal petrecuse noaptea în orașul de garnizoană. Asta i se întâmpla deseori. Unuia ca Soeft îi stăteau mereu la dispoziție mai multe posturi deodată.

În timp ce se bărbierea, purta o discuție particulară, de dimineață, cu unul dintre prietenii săi, furierul-șef al unui depozit de provizii. Feldwebelul stătea tolănit pe sacul său de paie, pândindu-și cu atenție partenerul de discuție.

– Bună crema asta de ras, aprecie Soeft. Mi-ar trebui cinci tuburi.

– Cât dai pe ele?

– O gâscă bună de tăiat.

– Avem conserve, spuse Feldwebelul, aparent dezinteresat.

– Conserve! făcu Soeft, cu dispreț. Tăiată proaspăt, pregătită proaspăt – în asta stă deliciul. Sunt mulți care și-ar linge toate degetele după ce-ar mânca-o.

– Trei tuburi pentru o gâscă grasă, propuse Feldwebelul. Oricum nu mai poți face prea multe cu inventarul tău viu.

– De ce nu, cămătarule?

– Fiindcă în curând se pare că vom trece pe alte poziții! Intendentul-șef a început deja să împacheteze pe ascuns.

Soeft dădu drumul briciului.

– Despre asta o să vorbim amănunțit, spuse el.

Individul care-i aducea lui Luschke apa pentru spălat, în fiecare dimineață, îl văzu pe Oberst pironit deja în fața mesei hărților. Parcă dormise acolo. Pe mutra sa obosită erau vizibile urme ușoare de sudoare din timpul nopții.

– Nu te mai holba așa la mine! spuse Oberstul. Sau n-ai mai văzut un bărbat nebărbierit?

Individul puse jos în grabă ligheanul cu apă și se făcu nevăzut.

Luschke răsfoi rapoartele de dimineață. Prognoză meteo: nici o schimbare a vremii. Raport despre muniție: situație staționară. Ordin special de la Comandamentul Superior: au fost constatate

acțiuni sporite de recunoaștere; verificare și eventual întărire a măsurilor de prevedere. Raport despre pierderi: nu există pierderi.

Oberstul împinse hârtiile deoparte și cercetă harta. Ca în fiecare dimineață. Și tot ca în fiecare dimineață spuse:

– Rahat!

Apoi se duse la ligheanul cu apă, care se afla pe un taburet, și își cufundă capul în el. De mai multe ori.

O zi asemănătoare se ridică deasupra Patriei ca un tânăr robust după un somn sănătos. Soarele apăru imediat și lumină orășelul. Și îndată se trezi și cazarma.

Ca întotdeauna de-a lungul anilor, soldații se foiră și coborâră din paturi. Un fluierat strident le curmă somnul. Unteroffizierul de serviciu răcnea.

Soldații parcă îmbătrâniseră. Unii aveau burtă și umerii diformi. Multe dintre picioarele goale erau subțiri și strâmbe.

Dar toți aceștia erau tratați ca niște tineri recruți. Și se supuneau. Iar majoritatea lor credeau că așa trebuia să fie.

Unteroffizierul Vierbein se afla printre ei la spălător. Se dezbrăcă până la brâu și lăsă apa rece să-i curgă pe piele. Soldații îl priviră suspicioși.

– Bine-a fost! spuse Vierbein.

Soldatul de lângă el, un bărbat cu fața cutată și cu mâinile lungi și subțiri, care păreau să-i tremure de frig, spuse:

– Când eram tânăr ca dumneata, îmi pria și mie apa rece.

– Dar încă nu sunteți bătrân! strigă Vierbein.

– Sunt soldat. Am varice, un picior mai scurt, ulcer la stomac, doi copii care se pierd încet-încet și o nevastă care mă-nșeală – dar sunt soldat.

Și Vierbein tăcu.

Wachtmeisterul Asch îi scria soției sale. Și, ca întotdeauna, îi povestea că o duce bine, că e cu gândul la ea și că nu trebuie să-și facă griji. Totul avea să fie bine, scria el.

Între timp, Wedelmann își lua micul dejun. Mesteca încet și fără prea mare poftă. Din când în când, sorbea din apa fierbinte și maronie căreia i se zicea cafea.

– Ești de invidiat, spuse Wedelmann, într-un târziu. Dumneata știi unde ți-e locul.

– Asta știți și dumneavoastră foarte bine, Herr Oberleutnant.

– Ai nevastă și copil.

– Și dumneavoastră aveți Germania și pe Führer.

– Nu face glume, Asch! spuse Wedelmann cu asprime.

– Herr Oberleutnant, zise Wachtmeisterul, ați văzut vreodată Germania? Și l-ați privit vreodată mai atent pe Führer?

– Cu dumneata nu discut despre asemenea chestiuni, Asch.

– Atunci cu cine, Herr Oberleutnant? Cu Oberstul Luschke? Cu Hauptmannul Witterer? Ori cu Unteroffizierul Vierbein? N-aveți o paletă prea bogată – pentru asemenea gânduri mari!

– Termină-ți scrisoarea și lasă-mă în pace! făcu Wedelmann, supărat. Ești un tip cumsecade, Asch, dar n-ai să fii niciodată un bun german.

– Poate, totuși, spuse Asch, dacă va exista vreodată o Germanie bună.

La început, Obergefreiterul Kowalski protestă când Unteroffizierul Krause cuteză, „cu noaptea-n cap", cam pe la ora opt, să-l trezească dintr-un somn adânc.

– Cară-te, făcu Kowalski, sau te inspir!

Krause adoptă un ton strict oficial, dar Kowalski îi întoarse fundul.

– Am să-i raportez Hauptmannului Witterer! strigă Krause.

– Un rahat o să faci! se stropși Kowalski. Doar n-o să cutezi să apari în fața Hauptmannului tău ca un târșelos. Un Unteroffizier care nu se poate impune în fața unui Obergefreiter! Așa ceva nu există – în orice caz, nu la Witterer.

Pricepând că acest Kowalski știa foarte bine dincotro bătea vântul, Krause o dădu pe camaraderie și adoptă un ton conciliant.

– Să nu-mi faci una ca asta, omule!

– Ba, bine că nu! spuse Kowalski și-și trase păturile peste cap.

– Kowalski! insistă Krause și, oricât îi venea de greu, puse o „placă" mai lină, cu tonuri ademenitoare. E o chestie dată naibii! Așa ceva nu vezi în fiecare zi.

– Ce? întrebă Kowalski, cu o curiozitate bruscă.

– Ai să rămâi uluit, promise Krause, pe un ton conspirativ. Nu-ți spun decât atât: o chestie dată naibii!

– Păi, atunci să nu fiu eu ăla care strică jocul, admise Kowalski și se ridică alene.

Ingrid Asch ședea în fața tatălui ei la masă. Bătrânul Asch citea din *Völkischer Beobachter* și se amuza.

– Războiul se extinde tot mai mult. Până și Führerul nostru doarme acum într-un pat de campanie. Ce zici de asta?

Ingrid tăcu. Amestecă în cafea o vreme, neatentă la spusele tatălui ei. Era îngândurată.

– Ăla să doarmă într-un pat de campanie! comentă bătrânul Asch, pe un ton provocator. Vreau să știu cine crede una ca asta. Generalul pe care-l cunosc – ăla cu datoriile – s-a lăsat odată fotografiat lângă o bucătărie de campanie. Și dedesubt scria: „Generalul împarte masa cu simplii soldați." Un rahat împarte ăla! Cel mult, ei cu el, dar nu el cu ei! Întâmplător, știu că ăla-i nebun după pateul din ficat de gâscă, bineînțeles cu trufandale. În ultimul său concediu a comandat două lăzi pline.

Ingrid continua să fie îngândurată și nu auzi nici măcar aluzia la iubitul de Führrer.

– Ești bolnavă, copilă?

– Tată, spuse Ingrid Asch, crezi că Johannes mă înșeală?

– Vierbein? Sunt sigur că nu. Dacă totuși se-ntâmplă, atunci o face cel mult cu târfa asta de război, ceea ce tu i-ai permis în mod limpede.

– Te rog să nu vorbești așa.

– Copilă dragă, spuse bătrânul Asch, gânditor, dacă aș fi în locul tău, aș ști ce trebuie să fac pentru a nu fi înșelată. Dar ca tată îți spun: așteaptă până se va sfârși totul. Ești încă foarte tânără. Până atunci cu siguranță n-o să ajungi o domnișoară bătrână.

Natașa stătea la geam în cămăruța ei îngustă. Își pusese o scândură pe genunchi și pe ea o foaie de hârtie. Desena litere mari, gravă și concentrată, ca un copil care învață să scrie.

Scrise: Wedelmann, bateria a 3-a, 4 tunuri, 32 de vehicule. Apoi șterse totul cu tărie. Scrise din nou: Wedelmann.

Pe fruntea ei, de obicei atât de netedă, apăru o cută lungă, care se adânci. Aplecase capul, iar umerii ei largi erau rotunzi și egali. Respira cu greutate.

După numele de Wedelmann scrise mai departe: mărime 1,78, greutate 70, ochi albaștri, păr blond-închis, nas drept, gură îngustă, dentiție completă.

Râse scurt, și râsul său o surprinse. Dintr-o dată deveni însă foarte gravă. Cu mișcări precipitate tăie tot ceea ce scrisese și întoarse hotărâtă foaia de hârtie.

Pe dosul foii scrise: 1 regiment de artilerie – comandant Oberst Luschke; 3 regimente de infanterie – comandanți Hanke, Niekisch, von Behringer; 1 regiment de blindate, echipat cu Panzer IV – comandant Schwaiger.

Și se porni să scrie până când foaia de hârtie se acoperi în întregime cu cifre și nume. Apoi, o privi lung.

Se ridică brusc, deschise ușa sobei și aruncă hârtia în foc, contemplând flăcările intens, ca hipnotizată.

Hauptmannul Witterer stătea lângă camaradul său, un Hauptmann de la jandarmeria militară, pe o colină, în fața orașului de garnizoană. În spatele lor, la distanța cuvenită, se aflau Krause și Kowalski.

În față, doi bărbați săpau o groapă. Lucrau încet, dar cu mișcări regulate. Doi jandarmi militari se uitau la ei, rezemați ușor în puști.

– Nu-i de-ajuns? întrebă Hauptmannul de jandarmi.

Unul dintre cei doi jandarmi se apropie de bărbații care săpau și cercetă din priviri groapa. Apoi clătină din cap.

– Cred că ajunge, spuse el.

– Ei bine, atunci ce mai așteptăm? zise Hauptmannul de jandarmi.

Celălalt jandarm se îndreptă spre săpători, le luă lopețile și le aruncă neglijent într-o parte. Apoi își încărcă încet carabina, ceea ce făcu și camaradul său.

Hauptmannul Witterer se mai apropie puțin de groapă. Înăuntru, cei doi bărbați stăteau deja îngenuncheați; cu capul plecat, încât li se vedea ceafa.

– Oamenii mei, explică Hauptmannul din jandarmeria militară, ochesc mereu numai la baza craniului. În general, o împușcătură e de-ajuns.

Așa se și întâmplă. Țestele săpătorilor se sparseră și creierul împroșcat lăsă locul unei răni din care țâșni un sânge roșu-apos. Cei doi se frânseră și alunecară pe pământ.

– Îngroparea! porunci Hauptmannul de jandarmi.

Obergefreiterul Kowalski scuipă și se îndepărtă.

Oberleutnantul Schulz se ridică în capul oaselor în pat, căscă din rărunchi, apoi desfăcu brațele și se întinse. Pe urmă își privi soția care se uita la el somnoroasă, dintre perne, cu ochii mijiți.

– Vreau să știu, întrebă Schulz, de ce ești tu mereu atât de obosită?

– Din cauza ta, nu! răspunse Lore Schulz, aluziv.

– Asta știu, spuse Schulz, sever.

– Și dacă știi? făcu ea, supărată. Poate o să te pună pe gânduri.

– Lore, zise Oberleutnantul Schulz și o privi abătut, în momentul de față îi țin locul comandantului. Deci, sunt pe post de comandant.

– Și atunci eu sunt doamna comandant!

– Dar tu habar n-ai nici cum se mănâncă sparanghelul.

– Însă de plăcut îmi place, oricum!

– Te-ai uitat în dicționar, așa cum ți-am ordonat? Acum știi ce-i aia o Excelență, ce înseamnă o conversație și ce se-nțelege prin etichetă? Nu știi nimic.

– Știu, în schimb, că tu nu ești zdravăn la cap!

– Iar tu ești nenorocirea mea! spuse Schulz și se prefăcu adânc zguduit de această constatare. Se ridică și se postă înaintea ei, în cămașa sa lungă de noapte. Tu n-ai clasă. Nu poți să fii soția unui Offizier, ca să nu mai vorbim de a unui comandant. Și ce e mai rău, nu-ți dai deloc silința – pur și simplu nu vrei!

– Tu și cazinoul tău, se stropși ea, vă puteți duce dracului!

– O să regreți odată și-odată, spuse el, profund jignit. Și, luat ca atare, ăsta e chiar un motiv de divorț.

– Am să-ți mai dau eu și alte motive de divorț, tună ea, furioasă. În curând.

– Trebuie să mă pun la dispoziția dumitale, spuse Soeft și-i făcu Lisei Ebner cu ochiul.

Lisa îl cercetă mirată pe ciudatul oaspete matinal, care pătrunsese la ea și se așezase cu o naturalețe de neconceput. În comparație cu el, până și Wachtmeisterul Asch se purta ca un cavaler.

– Poți să dispui de mine, o îmbărbătă Soeft, și ochii săi mici licăriră.

– Hauptmannul Witterer v-a trimis?

– Bineînțeles. Ori crezi că am venit singur?

– E cu putință.

– Nu și la mine, o asigură Soeft. Pentru că eu n-am neapărată nevoie de așa ceva. În domeniul ăsta am o mulțime de oferte. Gama nici măcar nu e atât de redusă, dacă știi unde sunt izvoarele. Și eu știu. Iar dumneata nu ești cu tot dinadinsul genul meu.

– Ce vreți de fapt de la mine?

– Să-ți împlinesc dorințele, răspunse Soeft și făcu pe Califul din Bagdad. De ce-ai nevoie? Săpun, ciorapi, pantofi căptușiți cu blană? Delicatese? Câteva sticle bune?

– Și ce vreți în schimb?

– Nota de plată va merge la Hauptmannul Witterer, spuse Soeft, rânjind complice.

– Afară! strigă Lisa Ebner.

– Ușurel, ușurel! o îmbună Soeft. Tocmai ești pe cale să irosești o avere.

– Acum m-am dumerit! strigă indignată Lisa Ebner. Pe dumneata te-a trimis acest Wachtmeister Asch ca să mă jignești. Pentru că voi doi sunteți foarte buni prieteni. Asta a spus-o chiar sora din căminul de soldați. Dumneata vii de la Asch! E limpede.

– Chiar că am plecat, spuse Soeft, ușor derutat. Se pare că dumneata mă confunzi total! Așa ceva încă nu mi s-a mai întâmplat până acum.

În linia de foc s-a schimbat santinela. Aceeași santinelă dintotdeauna: aceleași mișcări, același fel de a gândi.

S-ar putea să ningă. Sau să nu ningă. În orice caz, important e să nu plouă. Pentru că ploaia e pentru război ca și apa răcoritoare. Îl reîmprospătează, iar el se urnește din nou.

Santinela privi dincolo de parapet, către colinele din față, în care se îngropase inamicul.

Acum gândea: porcii ăștia, sărmanii porci! Tu însuți nu ești altceva decât un porc amărât! Mulți porci amărâți mai sunt pe lumea asta!

O dată pe săptămână, îndeobște joia, Unteroffizierul Soeft avea obiceiul să viziteze personal linia de foc. Cu acel prilej se purta ca un General, iar respectul pe care unii i-l arătau nici nu se deosebea de cel arătat unui General. Și câteodată părea că el, regele aprovizionării, primea chiar omagiile supușilor săi.

În realitate însă, Soeft nu urmărea altceva decât să testeze apetitul și pretențiile celor pe care-i aproviziona.

Obișnuit să aibă o suită, Soeft îl solicitase pe Unteroffizierul Krause să-l însoțească de data asta în runda sa de inspecție. Krause pricepu imediat că i se făcea o favoare specială și se grăbi să-și arate disponibilitatea.

– Spune-mi doar unde să te-aștept, Soeft.

– Poți veni să mă iei, spuse Soeft, prompt, fiindcă niciodată nu pierdea oazia de a exploata la maximum orice gest de întâmpinare din partea altcuiva.

Krause apăru devreme în „sectorul de depozitare și aprovizionare", situat în zona îndepărtată. Aștepta răbdător în „anticameră", unde unul dintre ajutoarele rusești ale lui Soeft tocmai sorta pâinea. Între timp, în „biroul principal", regele aprovizionării se uita la o rusoaică – ajutoare la bucătărie – cum îi ungea cu seu cea de-a doua pereche de cizme. Ca să-i treacă vremea, pălăvrăgea cu ajutorul de bucătar despre modul de preparare a fripturii de rinichi.

Cam după un sfert de ceas, i se permise și lui Krause să participe la discuție. Aspirantul la funcția de aghiotant propuse – la îndemnul, ce-i drept, indirect, însă foarte sugestiv al lui Soeft – să fie procurată o a doua tigaie. Când Soeft solicită și o a doua bucătărie de campanie, auxiliară, Krause începu să evite orice afirmație cu privire la acest punct, desigur, extrem de delicat.

– O bucătărie auxiliară de campanie, spuse Soeft, ar rezolva lejer toate complicațiile. În cazul unei noi avansări sau chiar retrageri – indiferent de direcție –, dacă vreau să mențin hrana caldă la standardele noastre ridicate, atunci am neapărată nevoie de această bucătărie.

– S-ar putea să ai dreptate, admise Krause, precaut, și se consideră din cale-afară de diplomat.

– Am dreptate, făcu Soeft, suav. Pentru că în acest domeniu mă pricep. Să considerăm, de pildă, că facem șnițele. Pe-alea doar nu le poți plimba cu bucătăria de campanie peste tot. Ca să-i pot servi întregii baterii mai multe feluri de mâncare, aș avea nevoie, practic, de cel puțin două mașini: una de prăjit, care să producă șnițele pe bandă rulantă, și una de transport, care să ducă, tot pe bandă rulantă, șnițelele la fiecare grupă și eșalon în parte.

– Îmi dau seama, zice Krause, aprobator, clătinând și din cap.

În domeniul lui special, Soeft dispunea de o fantezie foarte bogată. Și nu era niciodată recomandabil să contrazici cu ușurință îndrăznețele planuri ale regelui aprovizionării, decât, poate, în cazul în care aveai de gând să intri în greva foamei. Fiindcă, lăsând la o parte indiscutabilele succese practice ale lui Soeft, toți soldații din baterie aflaseră imediat ce geniu binecuvântat într-ale bucătăriei de campanie se afla în rândurile lor. A afirma că era divinizat, ar fi fost cu siguranță o exagerare; dar nu încăpea îndoială că se bucura de o anumită considerație.

– Prin urmare, îi spuse Soeft lui Krause, va trebui să-l pregătești încet-încet pe șef, dându-i să înțeleagă că trebuie să se mai întâmple câte ceva, dacă nu vrea să treacă prin război pierzând din greutate.

– Bineînțeles că am să-ncerc, zise Krause, precaut, pentru că, la urma urmei, nu sunt un Asch!

Soeft rânji, cu suficiență. Și acest rânjet amintea foarte clar de Oberstul Luschke, ceea ce nu era deloc întâmplător, fiindcă „Mareșalul bucătăriilor de campanie" tocmai de la el îl copiase. Și tot așa ca și Oberstul, pe care până și un Soeft știa să-l respecte, regele aprovizionării evită să i se dicteze de timpuriu prețul pentru cererile sale: se prefăcu a nu auzi numele de Asch.

Se deplasară în linia de foc și trecură pe la tunuri, unde se dădu imediat alarma de „afumături și haleală". Părea că toată

lumea era prezentă. Mai întâi, Soeft împărți fiecărei trupe de servanți țigări în plus, din rezervele sale speciale, prilej cu care nu-i uită nici pe fumătorii de trabuc. Pe urmă, ceru să i se raporteze despre diversele lacune din aprovizionare. Chibriturile ajunseseră iarăși marfă de contrabandă, și Soeft le făgădui soldaților că, în decurs de douăzeci și patru de ore, or să aibă mai mult ca sigur în buzunar mult doritele chibrituri.

Apoi, consolatorul de stomacuri anunță grupele de servanți, care-l ascultau cu atenție, că e dispus din nou să livreze o mâncare specială, de duminică, „după botul fiecăruia". Își scoase la iveală carnețelul de note și întrebă:

– Așadar – ce vă dorește inima?

– Ficat ! strigă prima echipă de servanți, care se adunase nerăbdătoare în jurul lui, între buncărul de muniții și groapa de alarmă.

Unora le lăsa gura apă; puteau vedea deja ficatul, îl puteau mirosi și gusta, mușcau chiar din el.

Soeft îi privi pe soldați, abătut. Mirositorul său imens se ridică și ochii lui mici străluciră triști, de parcă tocmai ar fi fost rănit în străfunduri.

– Ce-nseamnă asta? întrebă el apoi, dojenitor.

– Am vrea niște ficat! exclamară soldații, începând să-și facă griji privind friptura lor de duminică. Doar tu însuți ai spus că...

– Ce fel de ficat? întrebă Soeft, cu o voce suferindă. De porc sau de vițel? Prăjit sau fiert? Dulce-acrișor sau cum?

Soldații îl priviră din nou pe Soeft al lor de parcă ar fi fost un animal fabulos, un fel de inorog al aprovizionării, o balenă a delicateselor. Își făcură semne cu capul, își dădură coate și se uitară cu devotament la geniul lor într-ale aprovizionării. Aproape toți știau că Soeft e un excroc, dar nimeni nu-i purta pică – fiindcă, la urma urmei, excroca și pentru ei. Trăiască Soeft! Prin el trăim și noi!

Într-un târziu, prima grupă de servanți conveni asupra ficatului de vițel, împănat cu ceapă, și Soeft notă cu detașare în carnețel.

A doua grupă de servanți ceru carne de oaie cu varză acră. Cea de-a treia anunță că are poftă de berbec cu fasole. Iar comandantul bateriei a 4-a se rezemă de țeava tunului său, rânji cu superioritate spre grupa lui de servanți și spuse cu un gest larg:

– Pentru noi – caviar.

– Caviar, notă Soeft, cât ai clipi, după care îl lăsă baltă pe soldatul uluit la culme.

– Încetul cu încetul, indivizii o să-și facă un sport din a-ți comanda cele mai imposibile lucruri, interveni Krause.

– La mine nimic nu e imposibil, zise Soeft. În domeniul ăsta am și eu o ambiție sportivă.

– Nu faci decât să-i răsfeți pe tipii ăștia!

– Dragul meu prieten și tablagiu, spuse Soeft și se opri, lasă grija asta în seama mea. Soldatul are dreptul la ceva porc la cazan, câtă vreme tunul meu încă mai fierbe tocana. Iar între timp stăm lungiți pe burtă și așteptăm. Ce anume? Să ne luptăm și să murim în stare de subnutriție?

– La urma urmei, suntem în război, Soeft.

– Fac ceva pe război, rosti acesta duios și sincer. Deocamdată vreau să mănânc bine. Să trăiesc și să-i las și pe alții să trăiască! De aceea mă străduiesc să fac viața de-aici cât mai plăcută cu putință. Cine nu mă deranjează în chestia asta va avea mereu burta plină. Sau ai cumva ceva de obiectat?

– Bineînțeles că nu, se grăbi Krause să-l asigure.

– Nici n-ar fi prea bine pentru tine, spuse Soeft, cu convingere. Cine nu are o digestie normală, sau cel puțin să simtă nevoia ei, ăla mi-e dușman personal.

Se duseră la transmisioniști, de unde luară legătura cu observatorii, apoi se opriră mai multă vreme la maistrul armurier, în atelierul său provizoriu. Pe urmă, Soeft notă dorințele grupei de aprovizionare cu muniție. Până și Unteroffizierului sanitar, căruia Soeft i se adresa consecvent doar cu „Sanitätsgefreiter[1] Neumann", i se permise să-și aleagă o grupă la care să ia masa de duminică.

– Și ce vrea șefia bateriei? îl întrebă Soeft pe aspirantul la funcția de aghiotant.

– Eventual, friptură de rață? presupuse Krause, precaut.

– De ce nu?

– Dacă ești de acord, o să-l întreb pe Hauptmannul Witterer ce dorințe are.

– Așa să faci, spuse Soeft. Însă cât mai repede. Cel târziu până mâine la prânz, toate comenzile trebuie să ajungă deja la mine.

---

[1] Agent sanitar (n. tr.).

Partenerul meu de afaceri de la compania măcelarilor nu așteaptă mai mult.

– Până atunci, o să fii precis informat, îl asigură Krause. Și o să aflu care sunt preferințele Hauptmannului Witterer în materie de băutură.

– Din partea mea!... făcu Soeft cu mărinimie. Dar, dacă tot ești pe cale să te interesezi de una și de alta, atunci căută să afli și cum stă treaba cu schimbarea de poziție.

– Schimbare de poziție? întrebă Krause, surprins. Ce-ți veni? O să stăm aici ca bătuți în cuie – cel puțin până când se va isprăvi cu topirea zăpezii și cu inevitabila mizerie de primăvară.

– Poate că da, poate că nu. În orice caz, am prins o vorbă la Comandament. Intendentul de la Statul-Major, care mi-e îndatorat, se pregătește, pare-se, să-și mute catrafusele mai în spate.

– Asta-i o noutate absolută pentru mine, zise Krause, sincer mirat. Cred că Hauptmannul Witterer încă nu știe nimic despre asta.

– Mi-e de-ajuns că știu eu, spuse Soeft. La momentul potrivit, Witterer al tău o să afle, probabil, mai multe detalii. Așa că tu cască urechile și dă-mi de știre din timp, dacă afli niscaiva date utile despre mișcarea frontului. Pentru că, la urma urmei, trebuie să-mi mut nu numai proviziile, ci și tot colhozul.

Krause clătină din cap și chibzui. Ca întotdeauna, Soeft părea să fie bine orientat. Mișcarea frontului? În război, orice era posibil. Iar unul ca Soeft, datorită numeroaselor sale relații, se orienta mai bine decât un șef de baterie.

– Colhozul meu, explică Soeft, e o valoare de primă mână. În nici un caz nu putem renunța la el. Dacă se-ngroașă treaba, am să-l ofer diviziei de blindate ca obiect de schimb. Ăia tocmai au primit niște conserve a-ntâia.

Colhozul Unteroffizierului Soeft se afla la circa doisprezece kilometri în spatele frontului și fusese declarat obiect de interes al Comandamentului Superior al Armatei. Soeft făcuse rost de plăcuțe originale de interdicție, ordonase să fie montate în locuri vizibile, după care pusese întreaga curte sub administrarea unui Unteroffizier și a trei soldați, dotați, la rândul lor, cu documente aproape impecabile. Oberleutnantul Wedelmann închisese ochii și lăsase toată răspunderea în seama lui Dumnezeu și a geniului său într-ale aprovizionării.

În momentul de față, colhozul lui Soeft mai deținea patru vaci, nouă porci, șaptesprezece oi, nouăsprezece rațe și douăzeci și opt de găini, dintre care unele ouau. Tot inventarul viu și mort îi servea lui Soeft, în parte ca obiect de schimb cu alte unități, în parte ca surplus de aprovizionare pentru propria-i baterie. De aici veneau și unele dintre „micile cadouri", care întrețin în general prietenia – la Soeft, prietenia de afaceri.

– Cu timpul, Hauptmannul Witterer, spuse Soeft cu subînțeles, va trebui să se lămurească de adevărata dimensiune a bateriei sale.

– Pesemne că știe el, chiar dacă nu vrea să știe tot – pricepi?

– Nu mă încălzește și n-am ce-i face, spuse Soeft, amenințător. E treaba aghiotantului să-l facă să priceapă asemenea nuanțe. Dacă ăsta nu poate face față sarcinilor sale...

– O să colaborăm bine, Soeft, fii sigur.

– Sper, Krause. Dacă știi exact dincotro bate vântul, vei putea naviga cum trebuie. Însă ai grijă să nu nimerești în barca greșită.

– Fii liniștit, Soeft!

– Cine spune că mă îngrijorez, măi, omule? În locul tău aș aștepta până când vântul din spate e destul de puternic.

– Witterer se va impune, de asta sunt ferm convins.

Soeft rânji cu toată gura și fruntea i se încreți.

– Vom trăi și vom vedea! Așadar, colhozul și bucătăria auxiliară de campanie – deocamdată astea mă interesează. Vezi cum te descurci. Dacă durează prea mult, îl înham pe Wachtmeisterul Asch la treaba asta.

– Nu-i nevoie, spuse repede Krause. O să văd eu cum o scot la capăt. Apoi adăugă: Și pe urmă, Asch nici n-ar face una ca asta.

– Să încerc?

– Soeft, vorbi Krause, pe un ton de ușoară implorare, e clar că trebuie să ții cont de contraconcurenți. Însă, dacă am sprijinul tău în treburile astea, atunci ne vom impune amândoi. Dar trebuie să te decizi – aș zice eu.

– Să mă decid? Pentru cine?

– Pentru Asch sau pentru mine, ceru Krause.

Soeft radia ca un prunc mulțumit, însă ochii săi mici licăriră șiret.

– Dragul meu bărzoi, spuse el, eu sunt om de afaceri. Ține minte. Și sunt întotdeauna de partea celui cu care se fac afacerile profitabile. Așadar, dă-ți silința – și treaba va merge ca pe roate!

Soeft îl bătu pe Krause pe piept și-l părăsi. Se îndreptă spre depozitul său de provizii, fluierând jalnic de fals. Stătea aproape evlavios în mijlocul sacilor și al lăzilor lui, concentrându-se intens.

De data asta avu remarcabila idee de a-și împărți proviziile de alimente în trei grupe: a) de transportat în orice condiții; b) de transportat doar în cazuri speciale; c) de transportat numai când timpul și spațiul o vor permite. Și decise să transporte imediat grupa a).

Inspirat de cererile radicale ale lui Soeft, Krause se hotărî: se impunea ca situația lui în cadrul bateriei să fie clarificată urgent și temeinic.

I se ivise, fără îndoială, marea și mult râvnita șansă și nu trebuia cu nici un chip s-o rateze. Doar nu era un dobitoc! Era un om cu o ambiție sănătoasă, gândi el, care confirma tocmai principiul selecției, denumit și principiul conducătorului. Pur și simplu nu mai avea chef să se irosească pe-aici, ca unul dintre cei patru comandanți de tun, ca un oarecare între douăzeci de Unteroffizieri. Să aștepte până când un Panzer avea să i se târască în dreptul liniei de ochire? El voia să fie avansat, decorat și să ajungă Offizier! La ce altceva era bun un asemenea război?

Krause se furișă după toate regulile subalternului disciplinat lângă Hauptmannul Witterer. Acesta stătea în adăpost, în apropierea telefonului, și părea cufundat în gânduri. Îi permise aghiotantului său personal să ia loc.

– Tocmai am vizitat cu Unteroffizierul Soeft fiecare grupă în parte, raportă Krause, cu devotamentul zelos al unui școlar care tinde să câștige simpatia profesorului.

– Bine, făcu Witterer, sec.

– Unteroffizierul Soeft organizează pentru fiecare grupă un meniu special, de duminică.

– Frumos, spuse Witterer și se jucă la receptor.

– Realizările lui, Herr Hauptmann Witterer, sunt remarcabile. Dar el vrea să se autodepășească. Are niște idei demne de luat în considerare, iar pentru reușita lor are nevoie, între altele, de o bucătărie auxiliară de campanie.

– O... ce?

– Bucătărie auxiliară de campanie, Herr Hauptmann.

– Nu știu să fi întâlnit un asemenea vehicul în vreun regulament. Și mă pricep la așa ceva. Eu însumi am elaborat unele prevederi importante.

– Unteroffizierul Soeft, spuse Krause, vrea să încerce un experiment de la care speră foarte mult.

– În bateria mea? Dragul meu Krause, trebuie să bagi la cap un lucru fundamental: în eventualitatea unor neclarități, la mine e decisiv în cele din urmă ceea ce scrie în regulament. Regulamentul e Biblia soldatului; doar prin el se obține o concentrare a forțelor care-l va îngenunchea cu siguranță pe orice adversar lipsit de țel și de planificare.

Krause tăcu, însă aprobator. În orice caz, trăsăturile feței sale exprimau o supunere hotărâtă. Găsi regretabil faptul că nu-i reuși imediat acest prim atac în spiritul lui Soeft, dar nu se lăsă descurajat.

Witterer se afla în continuare sub impresia convorbirii telefonice avute în urmă cu câteva minute cu Oberstul Luschke.

– Cine e Unteroffizierul Vierbein? întrebă el brusc.

– Copilul de suflet al Wachtmeisterului Asch, răspunse Krause, prompt.

– Aha! făcu Witterer, nedumerit de faptul că întrebase „cine" și nu „ce", și fără să remarce că răspunsul Unteroffizierului Krause nu era nici pe departe obiectiv sau complet.

– Acest Unteroffizier Vierbein e propriu-zis în misiune sau în permisie?

– Nu prea știe nimeni exact, spuse Krause și se simți din cale-afară de șiret. Oficial și conform evidenței personalului, figurează în misiune.

– Cine l-a desemnat pentru asta?

– Wachtmeisterul Asch, se pare – oficial însă Oberleutnantul Wedelmann.

– Acest Asch, spuse Witterer, începe să mă calce ușor pe nervi.

– Înțeleg, îl asigură Krause, cu năduf.

Hauptmannul Witterer nu trecuse cu vederea peste acest caz special, asupra căruia tocmai i se atrăsese atenția, și recunoscu acest lucru, chiar dacă nu-i făcea plăcere. Convorbirea telefonică cu Oberstul Luschke fusese departe de a-i oferi o imagine de ansamblu.

De ce oare insistase Oberstul atât de categoric ca acest Vierbein să fie dotat cu suficiente documente? se întrebă acum Witterer. Ce înțelegea Oberstul prin „suficiente"? Și la ce-i foloseau aceste hârtii?

Îl sună pe Hauptwachtmeisterul Bock, care-l informă că Vierbein primise documente pentru misiune, și în nici un caz pentru permisie. Despre misiunea specială pe care Unteroffizierul Vierbein trebuia s-o îndeplinească din ordinul comandantului, Bock nu era îndeajuns de informat. În legătură cu asta, Hauptwachtmeisterul pomeni ceva despre „transport de materiale" și „strict secret", ceea ce-l făcu pe Hauptmann foarte bănuitor.

Ca urmare, Hauptmannul încercă să-l sune pe Oberleutnantul Wedelmann. Dar acesta nu era de găsit. Se zicea că plecase în sat. Unde anume – nimeni nu știa. Cercetările scoaseră la iveală faptul că Wedelmann plecase cu un mic pachețel sub braț și anunțase că o să lipsească „două până la trei ceasuri". Asta era culmea!

După alte căutări fără succes, Witterer se văzu obligat să-l întrebe pe Wachtmeisterul Asch despre felul și amploarea misiunii lui Vierbein. Dar și Asch lipsea. Informația primită spunea că s-ar găsi în orașul de garnizoană, „în scopul rezolvării misiunii sale speciale".

– Asta-i culmea! strigă Witterer, indignat.

– E tipic pentru Wachtmeisterul Asch, îl asigură Krause. Probabil că o lungește din nou pe la damele din trupa de divertisment. Se pare că-i prieste pe-acolo, fiindcă, după câte am văzut...

– Ei, ce-ai văzut?

Krause, care avea în sfârșit ocazia favorabilă să se descarce în legătură cu Asch, povesti pe îndelete și destul de amănunțit. Raportă cu multă fantezie, însă în fraze corecte, militărești, despre întâlnirea sa cu Asch la căminul soldaților și despre influența pe care Wachtmeisterul voia s-o exercite, după opinia lui, asupra domnișoarei Lisa Ebner.

– În orice caz, Herr Hauptmann, comportamentul său a fost atât de provocator, încât am considerat că trebuia să depun plângere.

– Ia așterne tu pe hârtie toate astea, sub forma unui raport, ordonă Witterer. Poate că mai târziu se va dovedi folositor. Și acum ai grijă să fie găsit Oberleutnantul Wedelmann. Trebuie

să-mi țină locul. Pe urmă, mobilizează-l pe Kowalski. Plecăm în oraș să vedem spectacolul trupei de divertisment.

Prima reprezentație oficială a cabaretului de front *Cei patru pinguini* de desfășură în fosta casă de cultură din orașul de garnizoană.

Sala pentru conferințe, teatru și film era deja plină cu o jumătate de oră înainte de începerea spectacolului. Spre tavan se înălțau nori groși de fum și un vacarm vesel.

Jandarmii de campanie, porecliți „câinii de lanț", făceau pe plasatorii, cu figuri severe.

– Fumatul interzis! strigă unul.

– Pe asta vreau s-o văd în scris! replică un soldat.

Toate eșaloanele și subunitățile de la ateliere și aprovizionare făcuseră o mulțime de rezervări. Se vedeau și câțiva membri ai subunităților de pe front. De data asta, gradele de serviciu se aflau aici în majoritate.

Rândurile din față fuseseră rezervate Offizierilor de stat-major. Erau așteptați chiar și trei Generali, cu colaboratorii lor apropiați. O fanfară începu să cânte melodii săltărețe, ce păreau să fie ale lui Herms Niel. Când tobele imense făcură „bum-bum-bum", câțiva soldați tropăiră cu cizmele în ritm și se bucurară de zgomotul stârnit. Unul dintre „câinii de lanț" strigă din nou:

– Fumatul interzis!

Și un altul montă o placă pe care scria: „Fumatul interzis. Comandantul."

– E interzis fumatul pentru comandant! strigă un soldat, prompt.

Hauptmannul Witterer se lăsase condus cu mașina aproape de intrarea din dos. Aici, îi eliberă mărinimos pe Unteroffizierul Krause și pe Obergefreiterul Kowalski „pe durata reprezentației", după care se duse să căute garderoba.

– Păi, atunci să-i dăm drumul! spuse Unteroffizierul Krause. Hai să intrăm!

– Eu sunt liber, zise Kowalski, și de-aici fac ce vreau.

Krause se îndepărtă cu un mormăit disprețuitor. La intrarea în sală, prezentă biletul pe care i-l pusese la dispoziție Hauptmannul

Witterer. Hotărât să se lase distrat, intră în sală și se așeză în penultimul rând.

Kowalski își consultă ceasul și constată că mai avea puțin timp la dispoziție. Ca urmare, se duse la garderobă, tot pe intrarea din dos, ca și Witterer, și căută pe tăblițele prinse pe uși numele de Charlotte. Când îl găsi, bătu, intră și rânji încântat. Charlotte stătea în fața unei oglinzi, îmbrăcată în rochie de seară.

– Aveți fantezie? întrebă el. Atunci, închipuiți-vă că v-am adus un buchet de flori.

– Florile mele preferate sunt garoafele, spuse Charlotte și-l privi cu răceală.

– Am ghicit! zise Kowalski și întinse mâna goală. Trei duzini.

– Ce gest mărinimos din partea dumitale! făcu Charlotte, ironic. Un cavaler înnăscut.

– Pot să vă invit undeva după încheierea reprezentației? întrebă Kowalski. Cum ar fi un supeu intim?

– Știi și ce e ăla un supeu?

– Păi, sigur – ceva de mâncare!

Egon, iluzionistul, deschise ușa fără să ciocănească și vârî capul în micuța garderobă.

– Totul e gata? întrebă el, preocupat. În cinci minute începem.

– Sunt gata de mult, răspunse Charlotte.

– Se și vede! spuse Obergefreiterul Kowalski, închipuindu-și că e galant.

– Tot timpul, vizitele astea la garderobă! strigă Egon, morocănos. Doar nu ne ocupăm cu așa ceva, Charlotte!

– N-am destulă forță să-l arunc afară pe individul ăsta cât un taur.

Iluzionistul îl privi provocator pe Kowalski, care se postă în fața lui. Apoi se resemnă, intuind bătăușul din el. Se gândi că persoana sa era prea prețioasă pentru a risca.

– Se pare că nici puterea dumitale nu-i suficientă, spuse Obergefreiterul, cu detașare. Vrei să-ncerci?

– Aici, parcă ar fi un cuibar de guguștiuci, aruncă Egon, furios, și se retrase în grabă spre ușă. La Viola, s-a adunat jumătate din corpul Offizierilor, iar din garderoba Lisei tocmai a zburat unul. Cu boltă. Doar am vrut să evităm cu orice preț toate astea.

Charlotte ridică din umeri. Kowalski încercă să-și suflece mânecile. Egon părăsi garderoba, clătinând din cap, și trânti ușa în urma lui.

– O grămadă de concurenți dintr-o dată, așa-i? Ăstuia se vede treaba că nu-i convine. Dar împotriva uniformelor n-ai ce face! În caz că o să se prindă civilii, n-o să mai avem loc pe-aici de atâția voluntari.

– Dacă nu pleci imediat, spuse Charlotte, vei găsi toate locurile ocupate în sală.

– Și ce? făcu el. Eu am locuri rezervate.

– Dacă nu pleci acum, Herr Kowalski, atunci voi pleca eu!

– Tocmai asta vreau să evit, spuse Obergefreiterul, cu patos, făcând o reverență și îndepărtându-se.

Se îndreptă spre intrarea principală, obținu un bilet de intrare și păși în sală. Mai întâi, privi cercetător în jur și analiză situația. Pe urmă, se îndreptă spre rândul întâi și se așeză la mijlocul lui.

Se întoarse imediat către el un „câine de lanț" și-i explică:

– Locurile astea sunt rezervate.

– E bine! spuse Kowalski și dădu aprobator din cap.

– Sunt rezervate pentru General, omule!

– Și? întrebă Kowalski, tolănindu-se în scaun, nerăbdător.

– Ești cumva tare de urechi?

– Deloc! Totul e-n regulă! Tocmai vin de la General. Mi-a ordonat să-i păstrez un loc.

Kowalski puse picior peste picior și rânji tolerant, camaraderește. Jandarmul înghiți obrăznicia lui, consternat. După câteva secunde se retrase.

Obergefreiterul Kowalski își încrucișă brațele pe piept. Era conștient de atuurile sale! Poanta era veche, dar veșnic valabilă. Nimeni nu risca să se ciocnească de un General adevărat.

Kowalski privi nerăbdător la cortină, apoi la ceas, și constată că ora prevăzută pentru începerea spectacolului fusese depășită considerabil. Clătină nemulțumit din cap. Pe urmă privi în jur, prin sală.

Chiar lângă el mai existau câteva locuri libere. Ceva mai departe mișunau „șenilele", adică Offizierii de stat-major, printre care se aflau numeroase grade sanitare și administrative. Mai în spate, se înghesuiseră Unteroffizierii și trupele.

În fundul sălii, rezemat de peretele din lemn, stătea în picioare Wachtmeisterul Asch.

Obergefreiterul îi făcu un semn scurt cu mâna jandarmului care trebuia să supravegheze primele două rânduri. Acesta rămase mai întâi surprins, apoi ezită puțin, dar se apropie.

– Îl vezi pe Wachtmeisterul de colo? îl întrebă Kowalski pe „câinele de lanț" și-l arătă pe Asch.

– *Jawohl*, răspunse jandarmul.

– Adu-l încoace! ordonă Kowalski, cu o naturalețe dezarmantă. Iar când jandarmul dădu să protesteze, pe bună dreptate, Obergefreiterul îi explică: Ăla e fiul Generalului.

– Așa! făcu jandarmul militar și se duse la Asch să-l poftească în primul rând.

– Ia loc, amărâtule, îi spuse Kowalski, rânjind. Fă-te comod. Aici suntem între noi; fiii de Generali.

– Tu nu mai ești zdravăn la cap, replică Asch și se așeză. Mie mi-e totuna. Mai mult decât să zburăm de-aici, n-are ce să ni se-ntâmple. Și la așa ceva mă pricep – tocmai am exersat de curând chestia asta.

– Vasăzică, tu ai fost ăla! spuse Kowalski. Ar fi trebuit să-mi închipui. Witterer te-a zburătăcit din garderoba fetiței cu ochii cât sarmaua.

– De unde-o mai știi și pe-asta?

– Avem și noi relațiile noastre, răspunse Kowalski și făcu pe misteriosul.

După ce își consultă din nou ceasul, clătină din cap, și-l chemă iarăși pe jandarmul militar, de data asta cu mișcări scurte și repezite. Acesta sosi prompt.

– Spune-i Offizierului ăla care se află-n treabă, îl îndemnă Kowalski, că poate da drumul la spectacol. E timpul. Generalul vine mai târziu.

Jandarmul militar, continuând să lupte cu suspiciunea care-l copleșea, dispăru în spate. Pur și simplu, nu putea accepta gândul ca un individ să-l ia într-un asemenea hal peste picior. Și mai ales unul din cadrul armatei, unde el era spaima tuturor sabotorilor.

Străduindu-se totuși să adopte o atitudine demnă, „câinele de lanț" se duse într-adevăr la Offizierul responsabil cu spectacolul și-i raportă cum că „domnul fiu al domnului General a comunicat

că domnul General va sosi mai târziu și că domnul fiu al domnului General e de părere că reprezentația ar putea începe".

– Domnul fiu să mă mai pupe și-n..., făcu Offizierul responsabil cu spectacolul și dădu semnalul de începere.

Sala se întunecă treptat și soldații exclamară: „Ah!" Câțiva fluierară. Un Offizier de stat-major slăbănog privi cu dispreț în jur.

– Acum îi dau drumul! spuse Kowalski și-l înghionti pe Asch.

– Și tu care le observi pe toate! zise acesta și se tolăni pe scaun, în așteptare.

Încă o dată, soldații exclamară: „Ah!" când cortina se ridică și Frau Charlotte apăru în rochie de seară, scăldată în lumina caldă a reflectoarelor. Zâmbi către mulțimea de oameni și se lăsă admirată, cu detașare.

– Incredibil! strigă un soldat, sincer entuziasmat.

Câțiva râseră zgomotos. Și același Offizier de stat-major slăbănog, care mai devreme se întorsese dojenitor, se ridică, în toată măreția lui, și aruncă o privire severă spre cârdul gălăgios al soldaților veseli.

– Huo! strigă unul, la adăpostul mulțumii.

– Huo! strigară mai mulți.

Offizierul cel slăbănog roși puternic, ceea ce se observă chiar și în semiîntunericul din sală, dădu să deschidă gura, dar nu apucă, fiindcă Charlotte începu să vorbească:

– Dragi prieteni, rosti ea, cu o voce caldă, mămoasă, ușor batjocoritoare, astăzi vrem să ne distrăm puțin și să încercăm să uităm de război!

– Am și uitat de el! zise Kowalski în gura mare, încât Charlotte îl auzi de pe scenă.

Privi în sală și-l recunoscu pe Obergefreiter, care-i făcea vioi semn cu capul, rânjind. Charlotte surâse și vorbi mai departe, amuzată.

– Toți cei de-aici, spuse ea, vă aducem un salut din Patrie. Noi suntem reprezentantele tuturor femeilor, care ar fi fericite să să se afle aici, cu voi. Ale tuturor mamelor și surorilor voastre.

– Și ale mândrelor! strigă unul, încântat.

– Și în numele lor suntem aici, admise Charlotte. Dar pe ele le reprezentăm doar simbolic.

– Păcat! exclamară câțiva.

Un spectator oftă adânc, și oftatul său se auzi limpede în toată sala. Offizierul de stat-major slăbănog se înfioră.

Charlotte o anunță apoi pe Lisa Ebner, în timp ce Hauptmannul Witterer intră în sală pe vârfuri, cu cizmele sale cu scârț, și se așeză la capătul rândului doi, pe scaunul rezervat anume pentru el.

– A apărut șeful! șopti Kowalski, căruia nu-i scăpa nimic. Ce zici, să-i ofer unul dintre locurile astea?

– Ăla stă bine și-acolo, răspunse Asch, pe un ton de refuz.

Lisa Ebner purta o rochie lucioasă, neagră, ușor pensată pe șolduri. Ochii ei păreau și mai mari ca de obicei. Mâinile lungi și suple îi alunecară nervoase pe chitară, chiar înainte de-a începe să cânte.

– Micuța are trac, zise Kowalski, cunoscător. Trebuia să tragă și ea un gât zdravăn de tărie mai-nainte.

– Poate că te-a recunoscut, spuse Asch. Doar dacă ar fi cineva bivol, ar suporta fără probleme imaginea ta.

Lisa Ebner începu cu un cântecel popular, despre dragoste, despre credință și despre o coroniță de flori de câmp, care – of! – odată și-odată avea să se ofilească. Dar, în fiecare primăvară, florile înfloresc din nou și soarele nu apune niciodată. De aceea, trebuie să iubești!

– Asta mă dărâmă! spuse Kowalski, câtuși de puțin impresionat. Auzi, flori de câmp! Da' ce-s eu, vacă?

– Exact! replică Asch. În ochii mei ai fost întotdeauna o vită.

Lisa Ebner interpretă un al doilea cântecel, nu mai puțin sentimental, cu vocea ei suavă. Spectatorii aplaudară moderat. Hauptmannul Witterer se ridică și aplaudă îndelung, ceea ce-i atrase atenția lui Asch!

– Acum însă o să devină, în sfârșit, ceva mai omenește, se veseli Kowalski.

Charlotte o anunță pe Viola, dansatoarea, în cuvinte scurte și răspicate.

– Atingerea persoanei e strict interzisă, spuse ea.

Din sală se ridică un adevărat vacarm. Un soldat slobozi o șuierătură stridentă. Și Offizierul cel slăbănog se cutremură din

nou. Un jandarm militar țâșni ca un uliu prin sală, dar, când vru să-l înhațe pe șuierător, se lovi de proteste indignate.

Charlotte surâse cu o ironie nedisimulată; se așteptase la acest interes viu. Înainte de-a ieși de pe scenă îi aruncă lui Kowalski o privire batjocoritoare, iar acesta își corectă imediat poziția, manierat, rămânând el însuși surprins de o asemenea ipostază.

Viola apăru și rămase grațioasă în lumina ușor umbrită a reflectoarelor. Purta un costum unguresc, sau cam așa ceva. Poate, din zona Balcanilor. Și avea cizme roșii.

– Prea mult nu-i de văzut, spuse Kowalski, ușor dezamăgit. Dar asta o să mai revină. Cred că dansează de mai multe ori.

Viola țopăi plină de temperament peste scânduri, își mișcă brațele și picioarele, își rostogoli ochii și își scutură buclele. Când termină, spectatorii delirau. Părea să se năruie toată șandramaua. Viola făcea bezele. În rândurile din spate, unul trebui să fie oprit cu forța.

După Viola, apăru Egon, iluzionistul, și evoluă o jumătate de oră. Se ostenea să antreneze publicul ca să participe direct la numerele sale, lăsă să fie trase cărți de joc, împărți inele, căută baticuri și-i scoase unui intendent-șef, spre deliciul general, monede de aur din nas. Dar, când Kowalski încercă și el să ia parte la scamatoriile acestuia, doar cu intenția de a-l batjocori, Egon i-o reteză scurt.

Mai târziu, pe măsură ce atmosfera se încălzea, Charlotte recită câteva versuri aproape ordinare, de Ringelnatz, Lisa interpretă cântecele vesele, de cheflii, iar Viola evoluă în costume din ce în ce mai sumare. Aplauzele, chiar și cele din primele rânduri, deveniră tunătoare. Cabaretul de front *Cei patru pinguini* a fost sărbătorit cu entuziasm.

Asch se smulse tumultului și trecu direct peste scenă, spre garderobă, unde Lisa Ebner își pieptăna părul în fața unei oglinzi. Îl privi cu ochi scânteietori.

– Ei, cum ți-am plăcut? întrebă ea, curioasă.

– Excelent, spuse Asch, cu sinceritate. De-a dreptul excelent! Acum însă trebuie să te întorci la locul de cazare.

– Trebuie? Doar suntem invitate!

– Mi-am închipuit eu! strigă Asch. Dar asta precis nu se va-ntâmpla. E păcat de dumneata. Mult prea păcat.

– Vorbești serios?

– Haide! Te conduc.

– Dacă mă conduci, atunci vin, spuse Lisa Ebner și-i zâmbi. Asch îi ținu paltonul, iar ea păru că-și pierde puțin echilibrul. Se împiedică și se agăță de el.

– Atenție! zise Asch și o apucă de braț. Stai pe loc.

– Ești foarte puternic, spuse Lisa Ebner.

– Nu din cale-afară, dar suficient, cât să nu mă înmoi în fața dumitale.

– Sigur nu?

– Haide odată!

Abia părăsiseră „casa de cultură", că, la garderobă, apăru Hauptmannul Witterer. O căută pe Lisa Ebner, dar n-o găsi. Se ciocni însă de Kowalski, care era furios la culme, fiindcă jandarmul militar cu pricina avusese ideea să-i mai pună câteva întrebări suplimentare.

– N-ai văzut-o pe Fräulein Lisa Ebner? îl iscodi Witterer.

Kowalski, intenționând să ajungă la garderoba Charlottei, care era puternic asediată, îl privi absent pe Hauptmann. Continua să clocotească de mânie.

– Ce mă-ntrebați pe mine? Adresați-vă mai degrabă Wachtmeisterului Asch!

– Așa! făcu Witterer. Așa zici?

Unteroffizierul Vierbein urmări cu vădit dispreț mișcările matinale, obosite, ale „siamezilor" Bartsch și Ruhnau. Îi privi în silă cum se sculară din paturi, căscând cu gura cât o șură, după care ieșiră din cameră, clătinându-se.

– Nu v-ar fi rușine! strigă Vierbein.

Bartsch se uită la el inexpresiv, cu ochi apoși. Vierbein era deja echipat. Cei doi sufereau cumplit de pe urma mahmurelii provocate de cantitatea uriașă de alcool, de proastă calitate, pe care o consumaseră.

– Domnule! gemu Bartsch și se ținu strâns de piciorul patului. Prin câte trebuie să mai trecem și noi!

– *Jawohl!* gâjâi Ruhnau. Un război ca ăsta nu-i o joacă de copii.

– Vă purtați ca ultimii sălbatici, bețivanilor! îi apostrofă Vierbein, hotărât să-și exprime disprețul pentru comportamentul

din afara serviciului al celor două „sugative". Ca niște scroafe tăvălite! Ce v-ați închipuit voi aseară, când ați năvălit la *Café Asch* și v-ați purtat ca niște elefanți într-un magazin de porțelanuri? Ei? Răspundeți odată, secăturilor! Ce v-ați închipuit?

– Ce-i, ce-i? Vrei să mai și gândim?

„Distrugătorii" se așezară alături pe unul dintre paturile de campanie și își pipăiră țestele suferinde. Se uitară la podea și li se păru că văd o viermuială îngrozitoare. Unul gemu.

– Ascultă, glăsui Bartsch, în cele din urmă, ia ascultă cum vorbește Vierbein ăsta cu noi.

– Lasă-l să vorbească, spuse Ruhnau. Va trece și asta.

– Nici nu mă gândesc să vă permit să vă bateți joc de treburile mele! Îmi pare rău, dar trebuie să vă cer...

– Vierbein, îl întrerupse Bartsch, dacă ai ști ceea ce știm noi, ai plânge.

– Și încă de milă, Vierbein...

– Pentru că, uite, Vierbein, spuse Bartsch, cu o voce de înmormântare, acum suntem candidați la moarte.

Ruhnau încuviință din cap, cu greu.

– Poți comanda încă de pe-acum o coroană pentru noi.

– Să ne dai ultima cinstire, Vierbein – un erou adevărat la mormântul nostru îi va mai întări pe părinții îndurerați.

În fața unei asemenea nenorociri jelite, lui Vierbein i se risipi toată mânia acumulată.

– Ce s-a-ntâmplat? se interesă el.

– Ne-a ajuns din urmă viața de câine, răspunse Bartsch. Și asta va fi pieirea noastră.

– Deoarece câinele a fost câinele care nu trebuia.

– Despre cine și ce vorbiți? întrebă Vierbein.

– Despre câinele căruia i-am prins aseară coada cu un capac de closet, la cazinoul Offizierilor. Dar câinele ăsta nu aparținea, așa cum am crezut, nevestei intendentului, pe care Schulz n-o poate suferi, ci taman miresei comandantului.

– Și asta nu-i tot! Nici Schulz și nici altcineva n-a descoperit în toaletă câinele care urla, ci tocmai comandantul, care-și însoțise mireasa până la ușa cu pricina. Acum ai priceput?

– Nu pe de-a-ntregul, răspunse Vierbein, care încă nu reușise să conștientizeze tragedia în toată amploarea ei.

– Foarte simplu! Mireasa comandantului a schelălăit, comandantul a fost indignat, iar Soeft a răcnit ca în vremurile lui bune. A jurat să-i găsească pe vinovați. Pentru renumele său. Și i-a găsit.

– Și de-aia am zburat – ca rachetele!

– Așa vă trebuie! spuse Vierbein.

Cele două „tunuri" clătinară încet din capetele lor grele ca plumbul.

– Dac-am fi nimerit câinele care trebuia, Schulz ar fi râs de s-ar fi spart. Ăla are umor! Și dacă Schulz ar fi râs, nici nu ne-ar fi azvârlit afară. Glumele de felul ăsta îi priesc. Și dacă nu ne-ar fi azvârlit afară, nici n-am fi nimerit la *Asch*. Și dacă n-am fi nimerit la *Asch*...

– Așa că, vezi bine, Vierbein: totul din cauza câinelui nepotrivit!

Vierbein se străduia din răsputeri să-și regăsească furia. Însă îl împiedica imaginea celor două figuri jalnice, care ședeau pe patul de campanie, în cămașă de noapte, și priveau în gol, profund îndurerate.

– Compătimește-ne! strigă Bartsch. Dacă Schulz nu-și revine din starea în care se afla ieri, atunci se poate întâmpla cel mai înspăimântător lucru, cel mai îngrozitor!

– Până la urmă, te pomenești că o să ne și mute, spuse Ruhnau, cu o voce de înmormântare.

– Sper că nu pe frontul nostru, spuse Vierbein, sincer îngrijorat.

„Siamezii" tresăriră, speriați, dar se dezmeticiră brusc. Parcă le-ar fi fost vărsate în cap găleți întregi de apă ca gheața.

Cuvântul „front" le inundă creierele, încercând să se strecoare prin vine și să le intre în oase. Aveau senzația că făcuseră febră.

Grijile mărunte pe care i le provocaseră lui Vierbein, în urma apariției lor turbulente din seara trecută, la *Asch*, se topiră în aceeași clipă. Refuzară chiar cu îndărătnicie să-i ofere lui Vierbein vreun ajutor în această situație critică, de-a dreptul riscantă.

Se echipară, cuprinși de panică, și alergară la locurile lor de activitate. Aici așteptară, gata de acțiune. Pândeau un cuvânt, orice cuvânt de-al lui Schulz. Însă acesta nu venea. Nervozitatea crescândă, care pusese stăpânire pe ei din ce în ce mai mult, le tăie chiar și pofta de mâncare, lucru pe care ei înșiși îl considerară un simptom peste măsură de îngrijorător.

În cele din urmă, aproape de pauza de prânz, se furișară lângă Hauptwachtmeisterul lor. Acesta îi trată neutru și speranțele lor renăscură. Cu această ocazie, reușiră să afle că Schulz nu se arătase deloc la bateria de stat-major – se afla, zice-se, la comandamentul subunității, ca să pună în ordine afacerile uzuale de-acolo și să facă personal ultimele pregătiri în vederea nunții comandantului. Astfel, problema rămânea deschisă. Nu se puteau face previziuni certe. Se putea întâmpla cam orice.

– Asta mă dărâmă! spuse Bartsch, frământat. Aici îți trebuie nervi, nu glumă.

Ruhnau dădu energic din cap și înghiți mâncarea cu noduri.

– Cum spuneam eu mereu: războiul e al naibii de dur.

– Ia ascultați, măi rataților, spuse Vierbein. Nu vreți să-l sunați pe Herr Asch și să vă cereți scuze pentru ce-ați făcut aseară? Și pe urmă n-ar strica să-i explicați domnișoarei Ingrid Asch că vorbăria voastră despre Frau Lore Schulz, despre sticla de rachiu și despre mine au fost pure tâmpenii.

– Așa e, omule! spuse Bartsch, părând să se înșvioreze din nou. Dama aia a lui Schulz mai deține încă sticla de rachiu care ni se cuvine.

– Deci, n-ați mai fost deloc la Frau Lore Schulz? întrebă Vierbein, ușurat.

– O să recuperăm noi treaba asta cu prima ocazie, făgădui Ruhnau.

– Să nu-ndrăzniți, îi preveni Vierbein. Dacă mă mai călcați pe coadă, pot deveni foarte nervos. Atunci o să ajungeți să mă cunoașteți!

– Zău? întrebă Bartsch, curios.

– Dacă ați fi detașați la noi pe front, îi avertiză Vierbein, atunci ați vedea voi ce n-ați mai văzut. Vă spun eu!

La îngrozitorul cuvânt „front", „siamezii" deveniră din nou irascibili. Înghițiră cu greu resturile mesei lor de prânz, turnară în grabă o bere pe gât, după care se făcură nevăzuți. Ținură apoi consiliu de război în depozitul cu măști de gaze.

– Vreau să știu în sfârșit care-i treaba, spuse Bartsch. Situația asta e insuportabilă.

– Chiar și pentru un Unteroffizier.

– Îți arde de glume? întrebă Bartsch, încrâncenat. Acum nu e momentul.

După îndelungi și disperate consfătuiri, cu ultima picătură de curaj, hotărâră să-l sune direct pe Schulz. Cerură legătura cu Statul-Major al subunității, extrem de neliniștiți. Se prezentă la telefon aghiotantul.

– Herr Leutnant vrea să fie atât de amabil și să-l întrebe pe Herr Oberleutnant Schulz dacă, în după-amiaza asta, are nevoie de noi?

– Dacă va fi nevoie de dumneavoastră, spuse aghiotantul, străduindu-se, ca întotdeauna, să-și păstreze tonul milităros și corect, Herr Oberleutnant Schulz vă va comunica.

– *Jawohl*, Herr Leutnant. Dacă nu e nevoie de noi, vrem să mergem la depozitul principal să luăm niște filtre.

– Așa! făcu aghiotantul. Un moment.

Trecură câteva minute de încordare. Bartsch ținea receptorul, de care își lipise urechea și Ruhnau, tremurând ușor. Dar nu băgă de seamă.

Cele o mie de măști de gaze aranjate pe rafturi parcă le rânjeau. Puțea a cauciuc și a praf de clor. Lui Ruhnau i se făcu greață și deschise larg o fereastră.

Bartsch respira precipitat și-l treceau sudorile. Se așezase și asculta înfrigurat la receptor. Era cât pe-aci să înceapă să se roage, ceea ce nu i se întâmplase niciodată.

Brusc, aghiotantul se prezentă din nou.

– Nu, spuse el. Astăzi după-amiază nu e nevoie de dumneavoastră.

Bartsch închise telefonul și-l privi pe Ruhnau. Ruhnau îl privi pe Bartsch și verifică automat dacă receptorul fusese așezat bine în furcă. Gâfâiau și cântăreau situația.

– Ce să-nsemne asta? Schulz chiar nu are nevoie de noi sau nu vrea să mai audă de noi? Totul e în regulă sau dimpotrivă? Totul e anulat sau intră în contul nostru? A uitat totul sau vrea să ne țină pe jăratic?

– Da, da, omule! Un asemenea război poate fi al naibii de dur!

Astfel că nu le rămase altceva de făcut decât să aștepte. Ședeau ca bătuți în cuie pe locurile lor, bântuiți de gânduri înspăimântătoare. Se frământau și se frământau – însă totul era în zadar.

– Vierbein ăsta ne amenință cu frontul! Pe noi! Mi se face rău doar când mă gândesc

– Măcar de-am avea acum o sticlă cu rachiu.

– Sau mai multe!

– Ar trebui să ne consumăm provizia de la cârciumarul de lângă pod. Și ăsta cât mai repede. Cine știe cât timp ne mai rămâne?

– Hai să mergem acolo! Oricum trebuie să ajungem în oraș. Pentru noile filtre. La urma urmei, asta i-am raportat Obergefreiterului Schulz.

După cum li se părea lor, ăsta a fost cuvântul salvator! Activitatea – dacă nu degenera în oboseală – îi mai distrăgea nițel într-un mod plăcut. Iar un rachiu tare le-ar mai fi consolat greu-încercatele suflete. Se urcară în Opel Blitzul lor, care le fusese repartizat ca mașină de transport, și demarară către oraș.

Când ajunseră în dreptul crâșmei de lângă pod, hotărâră că se defectase pompa de ulei și duseră mașina într-un atelier de reparații cunoscut. Acestea urmau să dureze între trei și patru ceasuri, după calculele lor.

Intrară în cârciumă și-și cerură proviziile. Primiră trei sticle de rachiu, pe cea de-a patra oprind-o cârciumarul, ca „taxă de înmagazinare". Îl făcură „tâlhar", „nemernic" și „porc infect", ceea ce pe om îl lăsă rece. Lipsa vădită de sensibilitate a cârciumarului le dădu prilejul să schimbe localul, pentru a scăpa de o eventuală „taxă de consum".

Apoi se așezară la *Café National*, pe o stradă mai jos, comandară ceai, îl vărsară sub masă și umplură cestile cu rachiu. Încă de la prima înghițitură se trezi în ei o nouă poftă de viață. La cea de-a doua ceașcă, situația deveni mai roz.

Astfel înflăcărați, începură să se intereseze de cele din jur. Descoperiră două fete, care priveau hotărâte să petreacă într-un mod cât mai plăcut o după-amiază liberă. Cele două „elicoptere" le poftiră pe „dame" să ia loc la masa lor. Iar „damele" nu stătură mult pe gânduri. Și li se comandă ceai.

Când se goli prima sticlă, cele două „rachete" începură să le tutuiască. Mai către sfârșitul celei de-a doua sticle, ajunseră încet-încet intimi, la care „damele" chicoteau, iar ospătărița tușea cu subînțeles și nu se opri până când nu-i vârâră în sân o bancnotă de douăzeci de mărci. Ce-i drept, n-avea chef să suporte ca unul

dintre „tunuri" să verifice dacă bancnota nimerise într-adevăr în siguranță. Însă în rest suportă totul.

La cea de-a treia sticlă atmosfera se învioră foarte tare. Din când în când, una dintre fete trăgea câte-un țipăt. Bartsch și Ruhnau aveau mâinile ocupate. Iar în fundal, patroana localului, care fusese alarmată din vreme, ridică implorator mâinile ei masive spre cer.

– Aveți camere de închiriat? întrebară „atacanții".

– Puah! strigă patroana. Arăt eu a așa ceva?

– Da! făcură „siamezii", convinși.

Patroana îi amenință cu poliția, Wehrmachtul și comandourile de asalt. Când făcu și tentativa de a folosi telefonul, cele două „superbombe" se hotărâră să-și schimbe radical poziția. Le oferiră brațul „damelor", care, între timp, își puseseră din nou veșmintele în ordine, și ieșiră cu ele, clătinându-se.

Afară, la câteva case mai încolo, se afla o droșcă părăsită, cu cai. „Siamezii de la garnizoană", care acum se considerau „gonaci", declarară droșca „rechiziționată" și își așezară însoțitoarele în vehicul. Bartsch se urcă vioi după ele. Ruhnau pretinse că vrea să-l caute pe vizitiu, însă acesta nu era de găsit și se părea că se oprise prin vreo cârciumă din apropiere. Așa că, Unteroffizierul dezlegă căpăstrul de pe stâlpul felinarului și se sui pe capră, legănându-se.

– Pe locuri! strigă Ruhnau. Cursa numărul unu!

Pocni din bici și calul se urni docil. Roțile se rostogoleau pe pavaj pentru victoria lui Ruhnau. Vizitiul de pe droșcă, auzind vacarmul din jurul vehiculului său, năvăli dintr-o crâșmă și privi nedumerit priveliștea care i se înfățișa dinaintea ochilor. Unteroffizierul urcat pe capra sa era pentru el o imagine inedită:

– *Halt! Halt!* strigă vizitiul.

Ruhnau dădu bice calului, iar acesta o luă la galop. Vizitiul alerga în urma lor, cu gesturi disperate și cu strigăte de alarmă. În droșcă, „damele" țipau, iar Bartsch ridică triumfător un fel de stindard, care era de fapt un articol de îmbrăcăminte.

O dată pus în mișcare, vehiculul părăsi centrul orașului, însoțit de privirile uluite și de râsetele numeroșilor spectatori, de strigătele de îmbărbătare ale lui Ruhnau, de țipetele „damelor" și de înjurăturile vizitiului, care alerga în urma lor. Se îndreptă în direcția periferiei, drept spre cazarmă.

Santinela, un biban tânăr și fără experiență, cu ochi apoși și urechi de măgar, rămase gură-cască și se holbă, uimit.

– Deschide poarta cea mare! strigă Ruhnau, de departe. Transport un Offizier!

Santinela se năpusti spre poarta mare a cazărmii și o izbi în lături. După ce trecu vehiculul, santinela dădu buzna înapoi în locul său și încercă să execute un salut. La care Bartsch îi făcu un semn binevoitor din droșcă, tot cu un articol de îmbrăcăminte.

Droșca se legăna, hurducăia și gemea din toate încheieturile, până când, în cele din urmă, se opri în fața clădirii bateriei de stat-major. Calul pufnea, iar Ruhnau sări de pe capră și strigă:

– Acum, roiul! Mai repede!

Și imediat „torpiloarele" dispărură în clădirea bateriei.

Vehiculul părăsit, din care priveau două „dame" pilite în regulă și cam smotocite, găsi imediat spectatori interesați. Câțiva soldați se aplecară prin ferestrele clădirii bateriei, uluiți, iar printre ei și Vierbein.

Ruhnau și Bartsch se năpustiră în cameră, explodând de râs. Apoi se înghesuiră la fereastră, lângă Vierbein, și nechezau de încântare. Își dădeau coate reciproc, cât pe-aci să se sufoce de bucurie.

– Hai, Vierbein! Ai niște damese în vizită! Fă-te-n jos! spuseră ei.

– Dar voi sunteți beți? întrebă Vierbein.

Între timp, la poarta cazărmii, se auziră strigăte stridente. Acolo ajunsese vizitiul, gâfâind și spumegând de-o furie profundă de birjar, și acum voia să treacă. Santinela însă părea decisă să-l împiedice să pătrundă în unitate pe acest civil, care ocăra cu nerușinare.

– Acum e rândul meu! strigă Bartsch. Voi, Ruhnau și Vierbein, aveți grijă ca muierile să dispară. Băgați-le într-o cameră a vreunui Unteroffizier! Ce eziți, Vierbein? Sau nu știi ce va să zică aia camaraderie?

Și Bartsch se năpusti jos, în curtea cazărmii, către poartă. Aici, la post, santinela era pe cale să dezasigure arma, pentru a feri cazarma de năvălitor.

– Ce se-ntâmplă? întrebă Bartsch. Cine s-a trezit cu un arici în nădragi?

Aproape turbat de îndignare, vizitiul nu-l recunoscu pe Bartsch, care stătuse în droșca închisă. Prin urmare, se agăță plin de speranță de acest Unteroffizier foarte amabil și scuipă îndârjita sa cerere de înapoiere a droștei. Pentru a câștiga timp, Bartsch făcu pe prostul, ceea ce-i reuși cu ușurință, și vru să afle detalii.

După ce ascultă cu luare-aminte, minute întregi, o poveste de fapt știută, Bartsch declară cu generozitate:

– Am să mă ocup personal de problema dumneavoastră!

Se duse cu vizitiul, vizibil mișcat de atâta mărinimie, la punctul de control și aranjă să i se elibereze un bilet de liberă trecere. Apoi se oferi să-l ajute s-o caute. Îl purtă pe vizitiu pe căi ocolite, pe după mai multe clădiri, și abia într-un târziu ajunse cu el la locul în care se afla droșca, de-acum goală.

Vizitiul se năpusti la calul său și încercă să-l îmbrățișeze, când, în spatele lui, Bartsch spuse cu duioșie:

– Vă-nțeleg prea bine. Și tatăl meu e vizitiu pe-o droșcă.

– Sunteți singurul om adevărat de pe-aici! zise vizitiul, care încă mai gâfâia.

– Se prea poate, răspunse Bartsch, cu o modestie neîntrecută.

– E o rușine, spuse Hauptmannul Witterer, că trebuie să mai și ordon așa ceva. Asta se-nțelege de la sine!

– *Jawohl*, făcu Hauptwachtmeisterul Bock. De fapt, se-nțelege de la sine!

– Dacă situația va continua la maniera ăsta, preciză Hauptmannul Witterer, va trebui să specific prin ordin când au voie indivizii să se așeze pe căcăstoare.

– Până acolo se poate ajunge, spuse Hauptwachtmeisterul cu o ironie surprinzător de subtilă și, prin urmare, insesizabilă de către Hauptmannul Witterer.

Împinse peste masă biletul pe care Witterer trebuia să-l semneze, fâstâcit și ezitant, ca unul care tocmai a emis un cec fără acoperire.

Hauptmannul Witterer puse mâna pe un creion chimic, de pe masă, și se încredință rapid că era bine ascuțit. După aceea semnă, elegant și cu litere mari, chipurile îndrăznețe: WITTERER. Își

admiră semnătura preț de vreo patru secunde, cu o încântare evidentă, înainte de a-i împinge biletul înapoi lui Bock.

– Așa, sper că va merge strună cu asta! spuse el și încercă să fie convingător.

Tocmai semnase ordinul pe baterie 18/42, care, în limbajul de serviciu al Hauptwachtmeisterului, era denumit „Ordin pe baterie de pregătire a măștii de gaze". Prin acesta, li se ordona clar încă o dată soldaților bateriei a 3-a – Bateria Witterer! – că, în concordanță cu regulamentul general al armatei – RGA –, emis nu știu când, masca de gaze trebuia avută mereu în dotare „de fiecare soldat", cu excepția cazurilor de somn, învoire sau curățenie corporală, când se cerea să fie în „nemijlocita apropiere a soldatului", permanent pregătită pentru utilizare.

Bock știa că membrii bateriei aveau să înjure când urmau să ia contact cu ordinul. Dar el îi putea lămuri de faptul că Witterer clocise singur acest ordin. Și, în momentul înștiințării, n-o să lase să-i scape ocazia de-a rânji cu subînțeles, cel puțin față de gradele de serviciu – de la Unteroffizier în sus. Își putea permite acest lucru la orice oră, și de data asta chiar cu o conștiință împăcată. Pentru că un asemenea ordin constituia o șicană indirectă. Nici un soldat normal – nici măcar un Vierbein – nu căra după el fără întrerupere masca de gaze!

Dar în această zi mohorâtă, Witterer se simțea cuprins de un imbold neobișnuit spre fapte mari. Era decis să transforme proasta dispoziție din seara precedentă într-o acțiune strict militărească. Pesemne, gândi Hauptwachtmeisterul, nu-i mersese treaba cu iepuroaica de la trupa de divertisment.

– Mai departe, să pregătești un ordin de luptă pe baterie cu folosirea întregului echipament din dotare, spuse Witterer.

– *Jawohl!* răspunse tărăgănat Hauptwachtmeisterul.

– Vreau ca, pe viitor, în afară de masca de gaze, fiecare om al bateriei mele să fie oricând apt pentru misiuni de luptă. Prin urmare, trebuie să aibă în permanență asupra sa: o armă – carabină sau pistol; însă pistolul nu intră în discuție decât pentru Unteroffizieri, mai exact pentru cei care dețin portsabie. Pe urmă: muniție de război, cel puțin două încărcătoare pline, respectiv patru cadre. Pe lângă astea, cască de oțel, trusă de prim-ajutor, plăcuțe de identitate și carnet de serviciu – acesta din urmă cu specificarea

grupei sanguine, care trebuie știută pe dinafară. Amenințați-i cu verificări la întâmplare. Mai departe: baionetă.

– *Jawohl*, încuviință Hauptwachtmeisterul, mai tărăgănat.

– Și ai grijă că baionetele să nu fi fost ascuțite sau transformate în ferăstraie. Dacă-l prind pe vreunul din bateria mea că taie pâine sau sparge lemne cu baioneta, îl bag la arest. La mine, totul merge conform regulamentului, Hauptwachtmeister. Cu strictețe. Doar în felul ăsta putem ajunge mai departe.

– *Jawohl.*

– Cunoști specificația de transport 17 C, referitoare la încărcarea cailor, hrănirea lor în timpul unui transport mai lung, deci mai lung de douăsprezece ore?

– Probabil, spuse Hauptwachtmeisterul fără să ezite.

Bineînțeles că nu cunoștea acea specificație – de ce-ar fi cunoscut-o? La urma urmei, bateria lui era complet motorizată. Însă când nu știa ceva, răspundea invariabil „probabil", ceea ce echivala cu „habar n-am!"

– Asta e un model de specificație, spuse Witterer. Ar trebui s-o știi pe de rost. E gândită până la ultimul detaliu, dragul meu. Aici poți vedea ce înseamnă de fapt un regulament. Lucru cu capul, stimabile, lucru cu capul! Și ai idee cine a conceput această specificație? Eu.

– *Jawohl*, spuse Hauptwachtmeisterul și mimă cu nerușinare admirația.

– Așa deci, asta-i treaba, făcu Witterer, privind întrebător în jur. Mașina mea e aici? se interesă el.

– Stă afară, răspunse Hauptwachtmeisterul.

– Ce? Stă afară? De ce nu-mi dă raportul nemernicul ăla?

– Herr Hauptmann a ordonat strict: să vină cu mașina!

– Și să raporteze! Asta face automat parte din regulă, Hauptwachtmeister. La mine, în orice caz. Caută să lămurești treaba asta în cocina dumitale. Din partea mea, și printr-un ordin pe baterie.

Bock își permise să nu răspundă. Nu era cine știe ce mare îndrăzneală, pentru că Witterer încercase să pună la punct toate pregătirile pentru plecarea sa, și totul în spiritul ordinului pe baterie emis de el. Își încinse pistolul de serviciu, își atârnă masca de gaze, porthartul și casca de oțel. Pe urmă, își pipăi vestonul, în a cărui căptușeală fusese cusut regulamentar un pachețel de fețe. Apoi, mărșălui afară, vioi ca întotdeauna.

Acolo, Unteroffizierul aghiotant Krause raportă că mașina era gata de drum. Și el avea ținută completă de război. Kowalski se afla deja la volan și se zgâia la cei doi eroi. În comparație cu dotarea lor, el părea un civil pașnic.

– Unde ți-e masca de gaze? întrebă Witterer.

– În spatele mașinii, spuse Kowalski, prompt, cu toate că știa prea bine că acolo nu exista nici o mască de gaze.

– De ce n-o porți asupra dumitale?

– E mult prea complicat, răspunse Kowalski. Aia e incomodă și deranjează. Ori conduc obiectul ăsta, ori îmi leg pe burtă o mască de gaze cât toate zilele și mă așez în spate – doar una din două funcționează.

– Dacă am înțeles eu bine ordinul pe baterie, Herr Hauptmann, spuse Unteroffizierul Krause – care căuta să se pună bine cu Kowalski –, atunci e de-ajuns ca masca de gaze să fie la îndemână, deci în apropiere.

– E-n regulă! făcu Witterer. Atunci, ia arată-ne ce va să zică șoferul unui comandant. La amplasamentul tunurilor!

Nu apucase să se așeze bine, când Kowalski porni. Witterer se simți proiectat înapoi și, o fracțiune de secundă, avu senzația sufocantă că inima stătea să-i plesnească. Apoi mașina sări înainte și țâșni cu o viteză, de făcea praful din drum să se înalțe ca o fântână arteziană. Kowalski părea decis să nu evite nici o bâltoacă. Zbură prin zăpada mocirloasă, împroșcându-l cu murdărie pe Krause, care ședea în spate.

Când Kowalski țâșni prin pozițiile avansate și dădu s-o ia de-a curmezișul câmpului, până în mijlocul liniei de foc, Witterer urlă:

– Ai căpiat de tot!

– Cum așa, eu? întrebă Kowalski, prefăcându-se nevinovat.

– La adăpost, omule! strigă Witterer. Doar nu ești angajat aici pe post de țintă.

Kowalski se năpusti asupra unui copac, călcă puternic frâna de motor, trase în paralel și frâna de mână și se opri exact la trei centimetri distanță de trunchiul copacului.

– Toată lumea jos! strigă. Stația terminus.

Witterer nu știa prea bine dacă acum trebuia să înjure sau să râdă. Să râdă, gândi el, ar fi fost poate mai bărbătește. Cum ai putea reacționa altfel la acest porc de tranșee, Kowalski – mai mult

porc și mai puțin de tranșee! Se afla însă într-o dispoziție dintre cele mai proaste, ceea ce nici nu era de mirare după seara de ieri, complet ratată. Așa că preferă să facă pe sfântul. Se deșurubă din mașină, căutând adăpost. Asemenea unei imagini în oglindă, Krause îi imita aproape fiecare mișcare.

– Mergi până la un adăpost complet! ordonă Witterer.

Kowalski clătină din cap și conduse mașina în marșarier, cu motorul gâtuit într-un mod jalnic. Se legănă prin peisaj și dispăru îndărătul unei case. Acolo opri motorul.

Urmat îndeaproape de Krause, Witterer se îndreptă acum către cel de-al doilea tun; țopăiau ca niște iepuri, spre amuzamentul santinelei de alarmă. Chiar lângă poziție, Witterer sări într-o tranșee de comunicare. Krause sări și el imediat, aproape în cârca lui Witterer. Abia în ultima clipă reuși să facă o întoarcere și, ca urmare, se prăvăli grămadă în noroiul de pe fundul tranșeei. Santinela, care se afla la doi pași, găsi această reprezentație foarte distractivă.

Witterer își înșfăcă binoclul de la piept, cu o figură hotărâtă de luptător. Se rezemă, aplecat și cu precauția regulamentară, peste marginea tranșeei și privi concentrat în direcția dușmanului. Abia în această clipă, așa i se părea, se afla cu adevărat în inima războiului și savură aceste minute fericite, simțindu-se ca un chirurg care operează pentru prima oară cu bisturiul, dar care știe totuși cu precizie că operația va reuși pe deplin. Hotărî să relateze amănunțit despre asta într-o scrisoare de pe front, sau chiar în mai multe.

Aici se aflau, așadar, liniile inamice. Tranșee îndepărtate și strâmbe, la fel ca și cele de-aici. Gropi individuale în lanțul lin de dealuri din față, cu multe poteci bătătorite. Și totul părea amorțit.

– Asta nu-i cu putință! Ia uită-te și tu, Krause, spuse dintr-o dată Witterer.

Krause apucă zelos binoclul întins de Witterer și privi concentrat prin el. Zăpada i se strecura pe mâneci, începea să se topească și-i curgea ca un pârâiaș spre coate. Dar Krause era decis să n-o ia în seamă.

– Ei, întrebă Witterer, nerăbdător și din cale-afară de amabil. Nu vezi nimic?

– Nimic deosebit, Herr Hauptmann. În orice caz, nimic care să mi se pară ieșit din comun.

– Măi, să fie! făcu Witterer, ursuz. La trei mii fix, pâlcul de copaci. La cinci grade mai încolo, tufele alea rotunde. Ai văzut?

– Văzut, Herr Hauptmann.

– Ei, și ? Ce se mișcă acolo de la dreapta la stânga?

– Un bărbat, răspunse Krause. Probabil unul care transportă mâncarea. Vrea să ajungă la tranșeele de comunicare de lângă deal.

– Și individul se plimbă țanțoș prin peisaj! Asta e curată provocare!

– Desigur, spuse Krause, bănuitor, neștiind prea bine ce trebuia să facă, să frâneze sau să dea bice. *Jawohl*, Herr Hauptmann, e într-adevăr o provocare. Dar, în fiecare zi la prânz, fac același lucru, de săptămâni în șir. Și adăugă, nesigur asupra atitudinii pe care era recomandabil s-o adopte cu acest prilej: De partea noastră, lucrurile stau la fel.

Witterer înșfăcă brusc binoclul de la aghiotantul Krause. Privi din nou prin el, concentrat. Reglă lentilele la acuratețea maximă. Priveliștea pașnică a celui care transporta mâncarea dușmanului, văzându-și liniștit de drum, îl făcu să scrâșnească din dinți. Inamicul! Aflat în mod provocator în bătaia puștii. Individul se plimba de-a dreptul, cu inima împăcată, prin fața gurilor de tun ale bateriei sale – Bateria Witterer! Asta era prea mult!

– Alarmă de foc! ordonă Witterer, fără a-și lua binoclul de la ochi.

Krause tresări. O secundă prelungită îl bântui spaima.

– Alarmă de foc! strigă apoi către santinelă.

– Ce? întrebă acesta. Ce s-a-ntâmplat?

– Alarmă de foc! strigă din nou Krause.

Santinela ridică din umeri. De ce nu! gândi el. Probabil că bătrânul vrea să declanșeze o alarmă de probă. E într-adevăr o bătaie de cap, dar n-ai ce-i face. Puse în funcțiune mica sirenă răgușită de alarmă și începu, așa cum prevedea regulamentul pentru astfel de situații, să dezvelească mânia.

Witterer nu luă în seamă pregătirile, care i se păreau firești. Ținu în continuare inamicul sub observație și surâse cu răceală.

Servanții tunului numărul doi se postară în scurt timp pe poziție. Pentru că soldații înregistraseră apariția lui Witterer, gălăgia mașinii conduse de Kowalski îi smulsese cu brutalitate din

somnul lor matinal. Pe urmă, apariția personală a șoferului în coliba lor îi trezise definitiv.

– Așteptați-vă la fapte mari, băiețași! îi anunță Kowalski. Pe ăsta nou îl mănâncă șoriciul.

Servanții își ocupară pozițiile și pregătiră tunul de tragere. Comandantul de tun, Unteroffizierul Rauch – un bun executant al ordinelor și cu o accentuată înclinație spre comoditatea civilă –, se îndreptă către Witterer.

– Herr Hauptmann ordonă?

– Vezi ținta dumitale? întrebă Witterer, explicându-i detaliile.

– Țintă recunoscută, răspunse Unteroffizierul.

– Atunci, la treabă! spuse Witterer. Dă ordinele corespunzătoare de deschidere a focului.

– Serios? întrebă comandantul de tun și nu luă în seamă mișcarea imploratoare a mâinii aghiotantului Krause, din spatele lui Witterer.

– Ești cumva bătut în cap? strigă Hauptmannul, cu ceea ce considera el o indignare pur soldățească. De când războiul e o glumă?

Comandantul de tun își mușcă buzele și alergă la servanții săi. Witterer găsi potrivită descrierea țintei pe care le-o făcu acesta, însă prea complicată.

– Mai multă vlagă! strigă Hauptmannul. Mai rapid!

– Distanța trei mii, spuse liniștit comandantul de baterie, apoi își pescui din manșetă tabelul de tragere și-l răsfoi.

– Ținta fixată, anunță tunarul ochitor.

Comandantul tunului ordonă reglarea înălțătorului. Pe urmă se uită din nou la Witterer, împreună cu întregul echipaj, care urmărea din tranșeea adâncă de-un stat de om fiecare mișcare a adversarului „său". Îi intrase în oase febra vânătorii, îi încordase mușchii, îi făcuse inima – inima sa de soldat – să bată mai tare. Și consideră că era o trăsătură a lui foarte bărbătească.

– Ce mai aștepți? urlă Witterer.

– Focos percutant! comandă Unteroffizierul și ridică abia perceptibil din umeri, în timp ce-și privea servanții, rânjind cu resemnare.

Soldații făcură niște figuri nedumerite, contrariate, și se simțeau ca într-un film care s-ar fi vrut hazliu, însă de care nimeni

nu putea să râdă. Tunarul încărcător împinse proiectilul pe țeavă și chiulasa se închise.

– Salvă! ordonă Witterer.

Un pocnet puternic și sec sfâșie liniștea amiezei. Țeava ricoșă și scuipă tubul gol. Apoi aluneca încet la loc, în poziția inițială. Proiectorul gâlgâi prin văzduh.

Continuând să zâmbească glacial, Witterer întredeschise gura, iar mâna sa care ținea binoclul se crispă nițel. Își depărtă ușor piciorul stâng și acum scormonea cu vârful prin noroiul tranșeei.

Dincolo, pe colină, în zona celui care transporta mâncarea, cam la cincizeci de metri distanță, țâșni din pământ un nor albastru-negricios. Witterer văzu prin binoclu cum soldatul inamic, care ducea mâncarea de pânz, rămase ca trăsnit. Pe urmă privi în jur, cuprins de panică, și, cu mișcări precipitate, o luă la goană în direcția opusă celei în care căzuse proiectilul.

– Prea scurt! strigă Hauptmannul Witterer. Altă salvă!

– Alte patru! ordonă supus comandantul de tun. Și când se auzi semnalul „reglat", ordonă: Foc!

De data asta, lovitura căzu în spatele țintei. Soldatul inamic care transporta mâncarea schimbă imediat direcția și începu să sară ca un cangur. Se împiedică, se prăvăli la pământ, se ridică din nou și alergă mai departe, cu povara, prin zăpada adâncă.

– Ăla are nădragii plini până la refuz! strigă Witterer, încântat. Pe pariu?

– Cu siguranță, Herr Hauptmann, răspunse Krause, lângă el.

– Mai departe! strigă Witterer. Pulverizați-l, pur și simplu!

Pentru a pune capăt întregii scene, comandantul tunului n-ar fi trebuit decât să ordone: „Mai scurt!" – și atunci, așa-numita țintă ar fi fost aproape cu neputință de ratat. Dar i se făcuse milă de tipul de dincolo, cu marmita în spinare, care se zbătea în salturi disperate prin zăpadă.

Și întreaga tărășenie i se părea penibilă. Îl scârbea.

– Încă o dată, foc! ordonă comandantul tunului.

Nici nu se uită unde nimeri lovitura. Știa că n-o să lovească ținta – și ăsta era principalul.

– Pe-alături! răcni Witterer, dezamăgit, și bătu cu piciorul în pământ. Porcăria dracului!

– Mai departe? întrebă comandantul de tun.

– Până când distrugi ținta! zbieră Hauptmannul. Până când maimuțoiul de colo ajunge arșice!

Dar, înainte ca Unteroffizierul Rauch să ordone următoarea comandă de foc, sună telefonul de campanie. Rauch, bucuros de această întrerupere, se aplecă și ridică receptorul. După ce se prezentă, anunță, cu un rânjet crispat:

– Pentru dumneavoastră, Herr Hauptmann. Comandantul Infanteriei.

– Ce vrea? întrebă Witterer, nestăpânit.

Unteroffizierul Rauch se informă, conform ordinului, la comandantul Infanteriei, ce doleanțe avea. Când auzi răspunsul, ridică din sprâncene și își mușcă buzele, pentru a nu fi nevoit să rânjească mai tare. Pe urmă, spuse tare și răspicat:

– Comandantul Infanteriei vrea să știe care e idiotul responsabil cu bubuitul. Insistă ca acesta să înceteze.

Witterer, pe care echipajul tunului îl urmărea cu interes, căzu pradă unui acces de furie și urlă:

– Spune-i ăluia să mă pupe-n cur!

– Herr Hauptmann Witterer vă transmite să-l pupați în cur, spuse comandantul bateriei la telefon, pe același ton dinainte, apoi așeză grijuliu receptorul în furcă, aproape cu tandrețe.

Witterer se luptă eroic cu sine însuși.

– Oprește focul! zise el, sec și inutil.

Sări din șanț vioi, cu o mișcare elegantă și îndrăzneață, după care le strigă servanților:

– N-a fost tocmai grandios! Dar o să mai exersăm. Așa ceva se suflă de pe firmament dintr-o singură lovitură.

Pe urmă, se întoarse către aghiotantul Krause și spuse, destul de tare ca să-l poată auzi toți cei prezenți:

– Iar acum să-l luăm la puricat pe bambilicul de la Infanterie!

Dar nu se duse la Infanterie. Decise mai degrabă să aibă, în prealabil, o convorbire telefonică cu Oberstul Luschke. Pentru a se pregăti sufletește, îi ordonă lui Kowalski să-l ducă până la pozițiile bateriilor cu tragere lungă.

– Astăzi a fost, în sfârșit, o zi în care s-a-ntâmplat ceva! spuse el, mergând legănat lângă Kowalski.

Acesta rânji, fiindcă avea mereu o imagine de ansamblu.

– Așa s-ar zice.

– Acțiunea pe care am probat-o astăzi, spuse Witterer, într-adevăr mândru de realizările sale, o vom numi „săritura mânzului"!

– Despre asta se va vorbi încă multă vreme, zise Kowalski, cu convingere. Puteți fi sigur.

– Și cum e pe-aici cu fetele băștinașe, așa, în ceea ce privește serviciile personale? întrebă Witterer, pe care prima sa întâmplare pe front îl stârnise peste măsură.

– Întrebați-l pe Oberleutnantul Wedelmann, strigă Kowalski, îndărătnic. Poate că el se simte responsabil cu problema asta.

Urechile Oberstului Luschke înregistrară limpede ecoul agresiunii cu care Hauptmannul Witterer zgâriase liniile inamice, primejduind astfel echilibrul dintre cele două fronturi, păstrat cu grijă. Luschke notă meticulos în carnetul său tot ce află cu litere mici și frumoase. Deocamdată nu făcu decât atât.

Primul care-l împinsese pe Luschke să treacă la masa hărților, întrerupându-l din lectura unui roman rusesc, fusese Hauptmannul Witterer. După spusele lui, îndrăznise să raporteze din proprie inițiativă. Zicea că ar fi fost vorba de-o acțiune pe care el, printr-o glumă bărbătească, își permisese s-o numească „săritura de mânz", dând de înțeles că se simțea mândru de asta, pe bună dreptate.

Luschke se prăbuși în fotoliul său de mesteacăn, care se afla în spatele biroului.

– O clipă, spuse el.

Puse receptorul jos, apoi pescui din buzunarul pantalonului o batistă imensă, alb-albăstruie, o despături cu grijă și suflă puternic nasul, de mai multe ori. Între timp, își luă carnetul de însemnări cu cealaltă mână.

Pauza se prelungi, însă Luschke împături batista la loc și o puse în buzunar, își aranjă carnetul și un creion – și toate astea doar pentru a avea răgaz de gândire. Apoi ridică din nou receptorul și întrebă:

– La ce oră? Ce țintă? Care a fost efectul? Cât de mare a fost consumul de muniție?

– Doar trei lovituri, nu mai mult, răspunse Witterer, care începea să bănuiască faptul că întreaga tărășenie era mult mai complicată decât și-o închipuise el.

– Herr Hauptmann Witterer, spuse Luschke, limpede și îngrijorător de calm, v-am pus câteva întrebări, cred eu, precise, și nu aștept explicații, ci doar răspunsuri la fel de precise. Vreți să faceți un efort să-mi îndepliniți această dorință?

Prin urmare, Witterer se străduiși să-l mulțumească pe Luschke, scurt și cuprinzător, cu o exactitate militărească, cum s-ar spune. Era ferm convins că va reuși. La urma urmei, experiența sa în privința raporturilor cu tot felul de superiori nu era de neglijat.

Dar Witterer nu apucă să răsufle ușurat, fiindcă Oberstul zise imediat, periculos de pașnic:

– O să mai vorbim!

Luschke cunoștea efectul distructiv al incertitudinii. De aceea, nu se mai obosi să precipite situația și așa destul de critică. Aruncă trei-patru cuvinte în carnetul de însemnări, sublinie unul dintre ele și apoi împinse deoparte hârtia și creionul. Nu se mai întoarse însă la scaunul său de bunic, ci rămase așezat unde se afla, își trase romanul mai aproape și încercă să citească în continuare.

Cum era de așteptat, veni și apelul comandantului Infanteriei. Dar acum nu mai era comandantul de batalion, care se străduise să protesteze energic, ci comandantul regimentului.

– Asta chiar mă surprinde, spuse Luschke. Am crezut că veți împinge imediat divizia înainte.

– Cel mai bine ar fi să rezolvăm chestiunea între noi, spuse Oberstul de la Infanterie, în caz că se mai poate.

– Ce fel de complicații vă trezesc temeri, domnule coleg?

Comandantul regimentului de infanterie, care înregistră fără surprindere calificativul de „coleg", pentru că era ceva obișnuit din partea lui Luschke, răspunse:

– La scurt timp după porcăria făcută de bateria a 3-a a dumneavoastră, rusul a pus mortiere în bătaie. Trei dintre soldații mei sunt răniți, dintre care, unul grav.

Luschke dădu drumul creionului pe care-l ținea în mână.

– Și ce așteptați acum de la mine? întrebă el, cu o voce aspră. Să vă transmit condoleanțe?

– Tăbăciți-i fundul dobitocului, dacă se poate. Probabil că individul a fost beat!

– Beat? întrebă Luschke, dus pe gânduri, plimbându-și alene mâna stângă pe muchia carnețelului. S-ar putea să aveți dreptate. Dar, chiar dacă a fost beat, n-a făcut-o din pricina alcoolului.

– Nu vă înțeleg, Herr Luschke.

– Dacă asta e tot ce nu pricepeți din acest război, domnule coleg, atunci vă felicit.

– Nu-mi pot permite luxul de a vrea să vă înțeleg în acest punct, Herr Luschke, spuse comandantul de la Infanterie. În privința acestui caz, mă interesează dacă veți avea grijă ca asemenea porcării să nu se mai repete cu nici un chip. Nu putem tolera ca vreo unitate să întreprindă acțiuni izolate, care n-au fost stabilite de comun acord între noi, în prealabil. În momentul de față, mi se pare mai important acest lucru, Herr Luschke, decât considerațiile filozofice generale despre război.

Luschke luă din nou creionul și bătu cu el în carnetul de notițe.

– Domnule coleg, cazul în discuție poate fi privit din mai multe unghiuri posibile, zise el, cu o amabilitate atât de insinuantă, încât atingea sarcasmul. Și unul dintre ele arată în felul următor: un Offizier de-al meu descoperă o țintă inamică și-o ia sub foc! Iar asta se-ntâmplă în război. Și basta.

– Îl acoperiți pe individ, Oberst Luschke?

– Pun preț pe completa libertate de mișcare din domeniul meu. Chiar și în cazul cu pricina.

Pleoapa dreaptă a lui Luschke tresări ușor când simți că discuția fusese curmată brusc de comandantul Infanteriei. Se auzi doar un pârâit puternic pe fir – și se lăsă liniștea. Oberstul puse impasibil receptorul la loc.

După aceea își trase mai aproape dosarul cu acte, îl deschise și frunzări câteva hârtii. În cele din urmă, găsi ceea ce căuta: un raport al Unteroffizierului Vierbein care-i parvenise astăzi, prin prietenul său, comandantul aeroportului de campanie al orașului de garnizoană.

Luschke citi încă o dată cu atenție tot ce scrisese Vierbein. Apoi sublinie cu grijă două fraze și ceru legătura cu Oberleutnantul Wedelmann, care, se pare, tocmai aștepta telefonul comandantului său. Acesta se prezentă imediat.

– Cum merge, dragul meu? întrebă Luschke, cu o amabilitate suspectă.

Wedelmann crezu că știe ce voia să audă comandantul său.

– Când s-a-ntâmplat treaba, astăzi la prânz, Herr Oberst, mă aflam...

– Despre ce vorbești, Wedelmann? Care treabă? Pe mine nu mă interesează nici o treabă! Am întrebat doar cum îți merge.

– Mulțumesc, bine, Herr Oberst, spuse Wedelmann, nedumerit.

– Păi, vezi? Atât am vrut să știu. Când o să mă intereseze și alte lucruri, o să-mi permit să te întreb.

– *Jawohl*, Herr Oberst.

– Am noutăți de la Vierbein al dumitale, dragul meu Wedelmann.

– Vești bune, Herr Oberst?

– Ia ghici!

– S-a-ntâmplat ceva, Herr Oberst? întrebă Wedelmann, consternat. Nu-mi vine să cred. Dar, dacă ar fi așa, în orice caz, nu-i vinovat Unteroffizierului Vierbein.

– Poate că ești vinovat dumneata, Wedelmann?

Acesta tăcu. Încercă să-și găsească o vină, dar în clipa de față nu reuși. Niciodată nu era ușor să gândești limpede în prezența lui Luschke.

– I-ai dat lui Vierbein doar un ordin de serviciu. Acum stă la unitatea de rezervă. Dacă avea documentele de permisie și în plus un ordin de transport, ar fi fost mult mai simplu.

– Să-i trimitem documentele de permisie, Herr Oberst?

– Depinde, spuse Luschke, tărăgănat. Depinde dacă Vierbein și-a predat actele sau le poartă în buzunar. Dacă e valabilă varianta a doua, atunci omisiunea poate fi remediată relativ ușor. Dacă nu, Wedelmann, atunci se vor crea complicații mai mari.

– Ce ordonă Herr Oberst? întrebă Wedelmann, pasând cu abilitate mingea în terenul celuilalt.

– Ce ordon? Ordon să nu faci prostii.

– *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Wedelmann și se simți rușinat. Ar fi trebuit să știe că în fața Oberstului Luschke nu se practica jocul cu mingea răspunderii! Și în ce privește cealaltă treabă...

– Pe moment, nu mă interesează, Wedelmann! Și, de altfel, îți amintesc o chestiune: în ochii mei, dumneata deții responsabilitatea pentru bateria a 3-a – asta până când te voi înlocui eu de-acolo.

Wedelmann voia să protesteze, precaut. Să spună ceva despre condițiile nefavorabile, despre confuziile legate de cei îndreptățiți

să dea ordine, despre dubla comandă. Dar nu apucă. Luschke decise să întrerupă discuția.

Oberleutnantul Wedelmann îi purta o ușoară pică Oberstului său, altminteri atât de respectat. Se îndepărtă de telefon, cuprins de gânduri neclare, contradictorii. Între timp, intrase Wachtmeisterul Asch, care își dezbrăcase mantaua și o aruncase neglijent pe grămada de paie din colț.

– Ce voia Oberstul? întrebă Asch. Ne-a felicitat pentru faptele vitejești ale noului nostru comandant de baterie?

– Nici un cuvânt despre asta, răspunse Wedelmann și își dădu drumul să cadă cu spatele pe paie. Vierbein stă țintuit acasă.

– Din cauza documentelor de misiune? întrebă Asch, bănuitor.

– Nu triumfa imediat, Asch. Din întâmplare, ai avut din nou dreptate. Ei bine, am făcut o prostie. Dar asta se repară. Expediem pur și simplu documentele de permisie, par avion, iar mâine seară, Vierbein le poate primi.

– Și credeți că Hauptmannul Witterer le va semna?

– Emiterea documentelor de permisie va fi datată bineînțeles în aceeași zi cu ordinele celelalte de misiune. Atunci însă mai eram șef pe-aici, Asch.

– Bine, o să mă ocup eu de tot ce trebuie, se oferi Wachtmeisterul.

– Așa să faci, spuse Oberleutnantul și-și întinse picioarele lungi, privindu-și vârfurile cizmelor, ca și cum, în acea clipă, ar fi fost cel mai important lucru din lume.

Wachtmeisterul rămase pironit în fața lui Wedelmann.

– Și cum stă treaba cu Hauptmannul Witterer, Herr Oberleutnant?

– Cum să stea, Asch? Lasă-mă-n pace cu el. Mi-e capul plin de alte chestii.

– Herr Oberleutnant, spuse Asch, îndărătnic, Hauptmannul Witterer a tras pur și simplu aiurea.

– N-a tras aiurea, ci a tras asupra unei ținte, Asch!

– L-a pus pe fugă pe unul care transporta mâncare! Cu tunul!

– Ei bine, n-a aruncat cu pietre! Wedelmann încercă să se întoarcă. De ce te consumi pentru asta?

– Pentru că e curată nebunie, Herr Oberleutnant. Ba, aproape o crimă.

Wedelmann se ridică, rigid.

– Vreau să cred că n-am auzit ultimul cuvânt, Asch.

– De la o vreme, păreți să nu auziți foarte multe, afirmă Wachtmeisterul, cu îndrăzneală.

– Ce vrei să spui? întrebă Wedelmann și se ridică încet. Ce înseamnă asta, Asch? Doar nu sunt superiorul Hauptmannului Witterer.

– Dar nici marioneta lui!

Încordat și cu o ușoară roșeață pe față, Wedelmann făcu un pas spre Asch. Acesta rămase neclintit. Stăteau foarte aproape și se priveau, de parcă se vedeau pentru întâia oară.

Deodată, Wedelmann izbucni în râs. Îl înghionti pe Asch în umăr și spuse:

– Doamne, Asch! Ducă-se și fir-ar să fie! Witterer e șef pe-aici și, prin urmare, superiorul nostru. Lucrul ăsta trebuie respectat. Noi nu putem decât să-i dăm sfaturi – de hotărât, hotărăște singur. Iar de prevenit, doar l-am prevenit, Asch!

– Asta nu-i de-ajuns!

– Dar ce-ai fi vrut, Asch? Să-l împiedici cu forța să facă prostii?

– Dacă nu există altă cale, da!

Wedelmann clătină din cap, ușor abătut.

– Dragul meu Asch, ce știm noi cum s-au petrecut lucrurile? Poate că totul a fost în perfectă ordine. Poate că așa trebuia să acționeze, așa și nu altminteri – date fiind împrejurările. Ei, da! E posibil ca, lipsit de experiență cum e, dar totuși de bună credință, să fi judecat greșit situația. Și nu este exclusă nici existența unui ordin, a unei directive, despre care noi doi să n-avem idee. Trebuie să respecți decizia superiorilor, Asch. Unde am ajunge dacă am purta războiul pe cont propriu, peste capul lui Witterer?

– Cu siguranță nu în groapa comună!

– Asch! făcu Wedelmann. Ești țicnit de-a binelea! Pentru dumneata, se pare că Hauptmannul Witterer e doar o cârpă roșie. Ce-ai cu el? Asta e ceva maladiv!

Asch se rezemă ușor de tăblia mesei.

– Herr Oberleutnant, spuse el, calm, în fond, gândiți ca și mine. Numai că nu vă puteți elibera atât de ușor de principiile dumneavoastră. Cel puțin nu vreți să vorbiți despre asta – și în nici un caz în fața unui subaltern. Dar, în realitate, nici dumneavoastră

nu respectați un om pentru simplul motiv că, întâmplător, s-a nimerit să vă fie superior în grad și funcție.

– Lasă, Asch, făcu Wedelmann, retezându-i-o scurt. N-are nici un rost.

– Să nu ne mai învârtim în jurul cozii, Herr Oberleutnant. Știți tot atât de bine ca și mine câte parale face Witterer. Ăsta e aspirant la un glonț în spate, dacă există așa ceva. Vedeți dumneavoastră, Oberstul poartă acest război pentru patria sa, deși, în momentul de față, nu prea știe unde se află patria. Dumneavoastră, Herr Oberleutnant, credeți în Führer și în Germania Mare – și dumneavoastră vreți ca războiul să rămână curat. Însă Witterer e de cu totul alt calibru. El poartă război de dragul războiului. Îi place să bubuie. Ăsta vrea să lichideze oameni și să se împopoțoneze cu distincții. Iar o asemenea creatură mă scârbește, Herr Oberleutnant. Și la fel ca mine gândește nouăzeci la sută din baterie.

– Încetează, Asch! strigă Wedelmann, țăios. Încetează imediat sau te trimit în fața unui Consiliu de Război.

– După Hauptmannul Witterer, replică Asch. Sau împreună cu el!

Wedelmann îl privi cu o uimire fără margini. Avea senzația că devenise de o paloare cadaverică, iar mâinile îi tremurau puternic. Apoi se întoarse, își luă căciula și centironul și alergă afară.

În fața ușii, Wedelmann se opri și inspiră profund. Era extrem de tulburat. Aerul rece îi făcea într-adevăr bine. Își puse automat căciula pe cap și se încinse cu centironul. Pe urmă, porni înainte, neliniștit și fără țintă.

Ieși de pe strada principală a satului. Trecu indiferent pe lângă un grup de soldați din bateria sa, care își schimbau teritoriul precum cerbii. Nu-l interesa încotro mergea. Deodată, observă cu surprindere că se îndrepta spre casa în care locuia Natașa.

Rusoaica părea că-l văzuse venind, fiindcă își pusese un batic pe umeri și stătea în fața ușii. Când ajunse înaintea ei, îi zâmbi, puțin încurcată, însă cu o căldură evidentă.

– Ce frumos din partea ta că mă vizitezi, spuse Natașa.

– Se poate? întrebă Wedelmann, mecanic.

– Sigur, răspunse Natașa și-i întinse timidă o mânuță tare și cărnoasă, pe care Wedelmann o strânse cu putere. Pe urmă, se dădu la o parte din ușă și-l invită să intre, cu o mișcare a mâinii aproape caraghioasă.

În cameră, se așeză ca de obicei în fața lui. Își simțea zăpăceala și neliniștea, ceea ce o făcea generoasă.

– Ai avut necazuri? întrebă Natașa, compătimitor.

– Se vede?

– Noi femeile avem spirit de observație, spuse ea.

– Ești o femeie? întrebă Wedelmann și încercă, cu greu, să adopte un ton glumeț. Am crezut că, în prezența mea, nu ești decât o rusoaică sovietică.

– Asta să fiu?

– Nu, vai! exclamă Wedelmann, destul de tare. Îmi prieste să știu că te frământi dacă am sau nu necazuri. Pentru că am într-adevăr probleme. Și griji. Serviciul aduce inevitabil și ceea ce dumneata numești necazuri. Dacă-ar fi după mine, aș sta cu plăcere doar la dumneata. Însă nu e așa.

– Va trebui să pleci de-aici? întrebă Natașa, cu precauție.

– Cum asta?

Wedelmann găsi neobișnuită întrebarea. Ce voia să spună? Să plece de-aici! Schimbarea radicală de poziție era iminentă, dar cum putea bănui ea un asemenea lucru? Și din nou o iscodi:

– De ce întrebi?

– Doar n-o să rămâi veșnic prin aceste locuri, spuse Natașa, eschivându-se. Așa e mereu în timp de război.

Wedelmann o privi cercetător. Se scurseră astfel secunde lungi. Și observă că ea se neliniștea.

– O să-ți fie dor de mine, Natașa?

– Da, răspunse ea, simplu, pe un ton ce părea sincer.

El îi luă mâna și i-o strânse, iar ea nu și-o retrase. Simțea căldura pe care o emana.

– De ce trebuie să fie război? întrebă Natașa.

– Fără războiul ăsta, nu ne-am fi întâlnit niciodată.

– Asta o spui numai așa! răspunse Natașa cu tărie și-și retrase mâna. E un pretext comod și foarte nepotrivit. Ne-am fi putut întâlni la o mare sărbătoare sportivă, într-o călătorie de vacanță,

undeva într-un teatru, la o galerie. Trebuie să fie mereu un război, pentru ca doi oameni din țări diferite să se întâlnească?

– Am inventat eu războiul, Natașa?

– Nu, asta nu. Dar dumneata îl porți.

A doua zi după scandalul cel mare provocat de furtul droștei, la unitatea de rezervă sosi o scrisoare de amenințare, dar și de mulțumire totodată, din partea vizitiului, în care acesta se plânse amarnic de furtul proprietății sale, ceru pedepsirea vinovatului, amenință cu instructorul-șef local – o rudă apropiată de-a neveste-sii.

În orice caz, scria mai departe posesorul droștei, nu putea să nu pomenească plin de recunoștință de intervenția binevoitoare a unui anume Unteroffizier Bartsch. Numitul Unteroffizier n-a manifestat doar înțelegere, ci a dat un ajutor concret. Dacă cineva i-a întărit lui, vizitiului, credința, puternic zdruncinată, în mărinimia Wehrmachtului german, atunci acesta a fost chiar sus-numitul Unteroffizier Bartsch. Și totuși!...

Și totuși, în scrisoarea vizitiului droștei, la a cărei redactare, se vedea treaba, îl ajutase și ruda apropiată a neveste-sii, instructorul-șef local, se putea citi mai departe că lui, proprietarul acestei întreprinderi de transport, nu i se putea pretinde să păstreze tăcerea, și cu atât mai puțin să uite această tărășenie. Din contră, el pretindea ca vinovatul să fie pedepsit exemplar. În caz contrar!...

– În caz contrar! făcu morocănos Oberleutnantul Schulz, după ce parcurse voluminoasa scrisoare. În caz contrar – ce?

Aghiotantul comandantului subunității, Leutnant și negustor de băuturi spirtoase, care stătea aproape drepți în fața lui Schulz – cel care rezolva temporar toate problemele subunității de rezervă –, spuse:

– Probabil că atunci își va face apariția această rudă, instructorul-șef local.

– Și chiar de-ar apărea aici Gauleiterul[1] în persoană! strigă Schulz, pus pe ceartă. Noi n-avem nimic de-ascuns!

Dar nu credea absolut deloc în ceea ce spunea.

– Desigur, făcu aghiotantul, desigur.

---

[1] Conducător de district (n. tr.).

Și el știa la fel de bine că Schulz spusese cu totul altceva decât îi trecuse prin minte.

– Cu toate astea, trebuie să ne gândim că Partidul...

– O clipă! făcu Schulz, suveran, și sună la bateria sa de stat-major.

Ceru legătura cu Hauptwachtmeisterul. Cum era însă de așteptat, acesta nu știa absolut nimic.

– Cine ajunge în ziua de azi Hauptwachtmeister! strigă Schulz, bubuind, în receptor. După cum se vede, ai mare nevoie de-o schimbare a aerului, așa-i?

Vizibil liniștit, în ciuda informației negative pe care tocmai o primise, se tolăni în fotoliul comandantului. Pe urmă, bătu cu palma în masă și se ridică în același timp în picioare cu un salt. Aghiotantul, căruia energia schulziană îi impunea de fiecare dată respect, făcu involuntar un pas înapoi.

– De n-ar fi scrisoarea asta, spuse el și arătă cu mâna întinsă spre birou, scrisoarea asta din care reiese clar că tocmai Bartsch a fost cel care l-a liniștit pe vizitiu, atunci aș bănui că nemernicii care au făcut-o lată au fost Bartsch și Ruhnau! Așa ceva amintește de ei. E stilul lor!

– Într-adevăr! încuviință aghiotantul. Totuși, Bartsch e cel căruia îi revine meritul de a fi evitat un scandal.

Schulz lăsă impresia că gândește. Și această activitate o stăpânea în chip exemplar. Aghiotantul tăcu, răbdător.

– Relațiile noastre cu vârfurile locale ale Partidului sunt, după câte știu, excelente, spuse apoi Oberleutnantul Schulz.

– *Jawohl.* Sunt absolut excelente, se grăbi aghiotantul să-l asigure. Și domnul comandant, căruia dumneavoastră, Herr Oberleutnant, îi țineți momentan locul, va dori chiar să rămână astfel.

Schulz aprobă din cap.

– Bine, spuse el, cu greutate. În cazul ăsta, nu există decât două posibilități: fie îi găsim pe vinovați, și-i frecăm după toate regulile artei, fie fentăm problema și-o rezolvăm pe șest!

– Desigur.

– Unteroffizierul Bartsch, la mine!

Aghiotantul se grăbi să transmită mai departe dispoziția lui Schulz. Nu aștepta prea mult până când să poată raporta executarea

ei. Bartsch, săritor, pândise acest ordin. Și, cu o mare naturalețe, îl aduse imediat și pe Ruhnau.

Se părea că Schulz n-are nimic împotrivă. Aparent, nici nu se așteptase la altceva decât să-i vadă pe cei doi copoi ai săi cum apar împreună. Se proțăpiră în fața lui și-l priviră cu devotament.

Pentru început Schulz îi lăsă pe „siamezi" să stea unde și cum se aflau. Se uită lung la ei. Pe urmă aruncă o căutătură scurtă asupra scrisorii vizitiului droștei, după care îi fixă din nou cu privirea pe cei doi aventurieri ai săi.

– Contul vostru, spuse el apoi, s-a umplut!

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant! strigară cei doi, de comun acord cu el.

Iar Schulz ar fi putut spune orice, și ei n-ar fi ezitat să-l aprobe. Atât de bine îl cunoșteau.

– Ar trebui să ordon să vă spânzure de picioare!

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Dar vreau să mai fiu o dată mărinimos.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, urlară cei doi „șacali" de la garnizoană.

– Chestia aia cu vizitiul droștei ați rezolvat-o de minune.

„Mistreții" își priviră mentorul cu uimire. Îl înțeleseseră din capul locului greșit. Credeau că știa totul, că nu era supărat deloc, că manifesta chiar îngăduință pentru asta – grație umorului său. Rânjiră cu toată gura, făcându-și semn cu cotul abia perceptibil.

– Ce găsești dumneata de rânjit, Ruhnau? întrebă Schulz, ușor mirat. După informațiile mele, dumneata n-ai apărut deloc. Numai Bartsch a fost cel care l-a liniștit pe vizitiul de pe droșcă.

– Așa, deci! îi scăpă lui Bartsch.

– Ce înseamnă asta? îl întrebă Schulz, bănuitor.

– Nimic, Herr Oberleutnant. Doar așa! răspunse Bartsch imediat și-l înghionti pe Ruhnau în coaste.

– Ia ascultați, măi porcilor, vreau să sper că nu v-ați vârât cozile voastre murdare ...

– Nu, Herr Oberleutnant. Sigur că nu.

– Niciodată, Herr Oberleutnant. Noi nu!

Mult-experimentatul Schulz, veșnic bănuitor și așteptându-se la orice, își mijì ochii și căzu cu adevărat pe gânduri.

– Avem un alibi, Herr Oberleutnant, minți Bartsch, în grabă. Aproape toată după-amiaza am jucat cărți cu Unteroffizierul Vierbein.

– Skat, adăugă Ruhnau, delicat.

– Vierbein joacă Skat? întrebă Schulz, neîncrezător.

– Nu prea grozav, Herr Oberleutnant. Cu ocazia asta, l-am dezbrăcat de pantaloni. Pentru că pe front n-are unde-și cheltui solda. Așa că a trebuit să-l ajutăm, iubitori de oameni cum suntem.

Schulz ezită câteva secunde, înainte de a vorbi cu hotărâre:

– E-n regulă. Deocamdată, vreau să cred că e adevărat. Poate că ocazional am să joc și eu câteva runde cu Vierbein. Acum însă mă interesează următorul lucru, Bartsch: poți lichida definitiv chestiunea cu vizitiul ăla de pe droșcă? Dar fără nici o urmare!

– Foarte simplu, Herr Oberleutnant, îl asigură acesta, zelos. Dacă Herr Oberleutnant dorește, totul se va rezolva. Am să-l îmbrobodesc eu pe vizitiu și, în plus, am să-i plătesc întreaga tărășenie. La sfârșit, va fi convins că a făcut o afacere bună.

– Bine, bine! făcu Schulz, străduindu-se să nu-și trădezc ușurarea ce-l cuprinse. În trei ore, să am raportul care să-mi confirme că problema e rezolvată. Complet! Și acum, dispăreți!

„Siamezii" țâșniră afară, liniștiți.

Schulz îi făcu semn cu capul aghiotantului și spuse:

– Vezi, așa trebuie să învârți treburile în dugheana asta. E drept că ăștia sunt niște zăpăciți, dar, în fond, sunt neprețuiți. Ce mai avem în program?

– Socrul domnului comandant, raportă aghiotantul.

– Exact! spuse Schulz. Și pe urmă, ca lovit de inspirație, strigă: Vierbein!

– Unteroffizierul Vierbein? întrebă aghiotantul, cu un scepticism moderat. Credeți cu adevărat, Herr Oberleutnant, că se poate face?

– Eu pot s-o fac! spuse Schulz, cu convingere. Cheamă-l pe Vierbein. Am să-ți demonstrez care-i procedeul.

După ce apăruse Unteroffizierul Vierbein, „siamezii" se străduiseră din răsputeri să-l prelucreze: îl conjurau, îi aminteau de onoarea lui, apelau la celebra camaraderie de front și îl rugau aproape în genunchi să susțină că toată după-amiaza de ieri jucase Skat cu ei. La care Vierbein spusese: „Dar eu nici nu știu să joc

Skat!" În timp ce se petreceau toate acestea, Oberleutnantul Schulz îi oferi aghiotantului său de rezervă o imagine a talentului său de a improviza.

– Crede-mă! strigă Schulz, neclintit și plin de sine. Experiența mea face față oricărei situații. Socrul comandantului nu-și va reveni din uimire și, până la urmă, va fi convins că fiica lui face o partidă strașnică și că ginerele său e un comandant cum scrie la carte. Iar pentru a obține asta, Vierbein e tocmai omul potrivit. Școala mea!

„Siamezii" îl conduseră pe Unteroffizierul Vierbein până în anticamerele Comandamentului subunității, apelând, în continuare, cu înflăcărare, la spiritului său de camaraderie. Apoi îl anunțară la aghiotant și acesta îl introduse pe Unteroffizier în biroul de serviciu al comandantului, unde sălășluia Schulz.

– Ei, bătrâne jucător de Skat! strigă Schulz, cu amabilitate. Vino-ncoace. Așează-te! E un ordin. Așa! Cum merge?

– Herr Oberleutnant, misiunea mea...

– Înainte să uit, Vierbein, îl întrerupse Schulz, cordial, nu te lăsa tras în piept de tâlharii ăia doi. Mă refer la Skat.

– Nu, Herr Oberleutnant, zise Vierbein, ușurat de faptul că putea spune adevărul, mai cu seamă fiindcă el nici nu juca Skat.

– Și acum la obiect! făcu Schulz și se rezemă comod în fotoliu. Îl privi apoi pe Vierbein prietenos, neliniștindu-l peste măsură. După cum știi, dragul meu, comandantul nostru se însoară peste câteva zile.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Frumos. Și cu ocazia asta, am nevoie de dumneata, Vierbein.

– La nuntă?

Lui Schulz i se păru că aude o glumă și râse în gura mare.

– Ți-ar conveni ție, așa-i? Ești același dintotdeauna! Vierbein, doar nu te gândești la soția comandantului să...

Vierbein se înroși ca un rac, iar Schulz se delectă, văzându-l cât era de încurcat. Hohoti din nou, bărbătește. Adora asemenea glume. La adresa altora.

– Acum pe bune, Vierbein! La nunta comandantului vine și tata-socru. Ajunge în seara asta încoace și poimâine, după cununie, o ia din loc. Fii atent, dragul meu! Socrul e Admiral – ce

fel de Admiral, nu știu. Dar e Admiral. Și încă unul din primul război mondial. Ai priceput, Vierbein?

– Nu pe de-a-ntregul, Herr Oberleutnant.

– Dumneata, Vierbein, te vei ocupa de Admiral. Asta-i toată povestea.

– Herr Oberleutnant îmi ordonă să fiu ordonanță...

– Vierbein, spuse Schulz, cu o ușoară severitate. Se pare că ai cam început să uiți câte ceva din cele ce te-am învățat. Cum adică, ordonanță? Unteroffizierii au ordonanță. Ordonanța Offizierilor se numește însoțitor. Și cu cât e mai mare în funcție cel însoțit, cu atât mai mare va fi desigur și funcția însoțitorului. În mod normal, cu gradul de Wachtmeister, poți să fii ordonanța unui Admiral adevărat. E clar? Acum înțelegi distincția pe care am de gând să ți-o acord?

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, răspunse Vierbein, neajutorat.

Se simțea din nou victima metodelor de-a dreptul șarlatanești ale lui Schulz, care reușea, de fiecare dată, să substituie evenimentele reale cu propria sa viziune asupra lor.

– Dar misiunea mea..., spuse Vierbein, stânjenit.

– Aia e în curs, precizează Schulz. Sau ce-ți închipui? În timp ce dumneata îți irosești după-amiezele cu jocul de Skat, noi lucrăm la capacitate maximă pentru a asigura frontul cu oameni și materiale. Și ca să nu fii nevoit să joci doar Skat, dragul meu, mai ales că pierzi tot timpul, eu mă străduiesc să-ți pun la dispoziție câteva ceasuri plăcute.

Vierbein ședea supus pe marginea scaunului. I se părea logic să aibă o ocupație, dar că trebuia să funcționeze ca însoțitor al unui Admiral, asta nu-i intra prea bine în cap.

– Sau aștepți cumva, Vierbein, să te ținem în puf pentru Crucea ta de Fier clasa I?

– Sigur că nu, Herr Oberleutnant.

Schulz se arătă satisfăcut de acest răspuns și-i făcu semn aghiotantului, care stătea cu modestie deoparte. Leutnantul – fabricant de lichioruri – despături un bilețel pregătit și anunță:

– Herr Admiral Jacoby ...

– Cum îl cheamă? îl întrerupse Schulz și se simți superior. Jacoby? Te pomenești că și Nathan, după prenume? Ăsta ar fi trebuit să se boteze din nou!

Și râse, încântat. Aghiotantul îi ținu isonul.

– Așadar, Herr Admiral Jacoby va sosi la ora șaptesprezece și treizeci și opt. Comandantul, împreună cu viitoarea soție, îl vor întâmpina la gară. Ordonanța, de asemenea. Herr Admiral locuiește la Casa Germană. De pregătit mașina de serviciu.

– Și așa mai departe! strigă Schulz. Dă-i biletul lui Vierbein. Acum el răspunde ca totul să iasă bine.

Vierbein luă biletul, docil. Îl vârî în buzunarul de la veston și dădu să plece. Însă Schulz îl reținu.

– Încă un lucru, Vierbein. Cum i te adresezi, de fapt, domnului Admiral?

– Cu „Herr Admiral", Herr Oberleutnant.

– Greșit! strigă Schulz și savură nedumerirea celor din jur. Total greșit. Și fostul Spiess își făcu din nou simțită prezența. Când Offizierii din vechea armată imperială, mormăi el, ajungeau la gradul de General, respectiv de Admiral, li te adresai cu „Excelență". Deci cum, Vierbein?

– Cu „Excelență", Herr Oberleutnant.

– Bine, spuse Schulz, din ce în ce mai zelos. O să probăm imediat treaba asta, ca să nu iasă vreo boacănă.

Schulz se încordă, în toată măreția lui, și își luă un aer de statuie.

– Așadar, Vierbein, închipuie-ți că eu sunt Excelența Sa, Herr Admiral. Ești în stare?

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, răspunse Vierbein, mirat.

– Bine! strigă Schulz și privi în jur. Aici – arătă covorașul – e peronul, iar aici stai dumneata, Vierbein, și-l aștepți pe Excelența Sa, Herr Admiral. Pune-te odată acolo, omule!

Vierbein se postă docil pe covoraș.

– Aici, continuă Schulz – simțindu-se transportat înapoi, în cele mai frumoase vremuri ale sale de instructor – e trenul, trenul special cu care sosește Excelența Sa, Herr Admiral. Arătă spre masa de scris, îndărătul căreia stătea el. Și acum, fii foarte atent, Vierbein! Trenul intră în gară, Herr Admiral privește pe fereastră, dumneata îl recunoști, și...

– Permiteți, vă rog, o observație, se amestecă aghiotantul. E posibil ca Herr Admiral să nu apară în uniformă, ci doar în civil...

– Ei, și? strigă Schulz, grosolan, din cale-afară de nemulțumit de această întrerupere. Că e în uniformă sau nu, un Admiral rămâne veșnic un Admiral! Și va fi abordat ca atare. Asta-i clar! Sau credeți că va îndrăzni careva să-mi zică mie Herr Schulz când sunt în chiloți de baie?

Aghiotantul tăcu, resemnat. Vru să mai adauge că nu se referise la formula de adresare, ci la modul de recunoaștere, dar își dădu seama că n-ar fi indicat să-l mai întrerupă încă o dată pe Schulz.

Acesta se redresă imediat și ajunse din nou la turație maximă.

– Deci, Vierbein: dumneata pe peron, trenul aici, Admiralul la fereastră. Ce faci?

– Mă îndrept către Herr Admiral ...

– Pentru numele lui Dumnezeu, Vierbein! Aici – aici, Vierbein! – e peronul, aici stau rezemat pe fereastră eu, Herr Admiral. Acum dă-i bătaie!

– Raportez ...

– Raportează odată, omule!

Vierbein luă poziția de drepți în mijlocul covorașului, îl privi supus pe Schulz și urlă:

– Unteroffizierul Vierbein repartizat ca ordonanță pentru Excelența Sa...

– Mai departe, Vierbein!

– Unteroffizierul Vierbein roagă pe Excelența Sa să-i dea geamantanele.

– *Jawohl*, omule! strigă Schulz, satisfăcut. Așa e bine. Așa trebuie să fie. Întotdeauna răcnești: Excelență! Asta-l impresionează pe bătrân – îți spun eu, care mă pricep. O să-i arătăm noi Marinei ce poate Armata.

După ce-i dădu liber lui Vierbein, îl mai asigură încă o dată pe aghiotantul uluit:

– Aici poți vedea, stimate camarad, școala mea! Unul ca Vierbein nu găsești atât de ușor. Dacă stau să mă gândesc cum era atunci când ...

Unteroffizierul Vierbein părăsi, la fel de nedumerit, biroul subunității. În anticameră, îl pândeau deja „siamezii".

– Ei, cum a fost? întrebă Bartsch, mai-mai să plesnească de agitat ce era.

– Totul e pe roze? întrebă Ruhnau, îngrijorat.

Vierbein, tot cu gândul la Excelența Sa, Herr Admiral, își permise îndrăzneala de a le-o reteza celor doi pândari. Se făcu pur și simplu că nu-i vede. Ei îl mai urmară câțiva pași, căutând cu înfrigurare să capete informații, apoi se opriră, din nou înspăimântați pentru frumoasa lor poziție.

– Dacă individul ăsta ne-a turnat cumva lui Schulz, spuse Bartsch amenințător, atunci o să-i pregătim un bal, pe lângă care pățaniile lui de pe front vor fi niște jocuri nevinovate de copii.

– Cu siguranță vom reuși chestia asta, spuse Ruhnau, atunci când îl vom putea lămuri pe Schulz că Vierbein încearcă să-l gâdile la onoarea conjugală.

– Lore, îți aud pașii!

– Și dacă dă greș toată treaba?

– N-are voie să dea greș.

– Și dacă, totuși?

– Atunci o să plecăm toți trei pe front. Dar, înainte, cel puțin ne distrăm cum se cuvine.

– Măi, măi! Atenție. Mă tem că aici se cam termină distracția.

Șura pe care Asch o descoperise în pozițiile tunurilor cu bătaie lungă era destul de spațioasă, și prin urmare potrivită pentru o reprezentație a unei trupe de divertisment în apropierea frontului.

De fapt, nu exista decât un singur impediment în a o folosi, dar acesta avea greutate. În șură, depozitase Soeft o parte dintre proviziile sale și își parcase mașinile de transport. Iar un teren aflat sub stăpânirea lui Soeft putea trece cu siguranță drept un teren minat.

Wachtmeisterul Asch nu se îndoia de faptul că Soeft o să se împotrivească, fără doar și poate, să elibereze șura. O discuție pe tema asta, considera Asch, era absolut lipsită de sens. Și hotărî să pună de la început în bătaie tunurile grele.

Asch îl îndemnă pe Hauptmannul Witterer să aibă în vedere respectivul loc pentru desfășurarea spectacolului de divertisment pentru trupă. În același timp, mecanicul auto, Gefreiterul care administra lăzile cu echipament, șeful grupei de aprovizionare cu muniție și Hauptwachtmeisterul fură rugați să participe ca martori.

Cei chemați se întâlniră în primele ore ale după-amiezei în fața cancelariei, care mai nou se afla într-una dintre clădirile șefului aprovizionării, Soeft.

Deocamdată oamenii stăteau și nu prea știau ce se aștepta de la ei. Soeft, care nu fusese invitat, fapt ce i se părea ciudat, privea interesat de la geamul colibei sale și mai-mai că se topea de curiozitate.

Când în cele din urmă apăru Hauptmannul Witterer, punctual – la minut –, însoțit de umbra sa Unteroffizierul Krause, priveliștea era completă.

– Deci, Asch, arată-ne acum cât de departe merge fantezia dumitale, îl îndemnă Witterer, cu scepticism.

– În direcția asta, spuse Asch, arătând spre șura lui Soeft și luând-o înainte.

Oamenii îl urmară, curioși.

Soeft avu impresia că nu vede bine și scoase capul afară, pe fereastră. Când se dumeri ce urmărea Asch cu toți acei oameni, se înroși ca un rac. Capul său dispăru fulgerător. Apoi deschise brusc ușa colibei și alergă agitat după ei.

– Ce-nseamnă prostia asta! strigă el, dezlănțuit, când Asch se opri în fața porții de la șură. Aici, accesul e interzis. Și încă strict!

– Și pentru mine? întrebă Witterer, glumind.

– În compania mea, sigur că nu, preciză Soeft. Dar, altminteri, nu-mi trece nimeni pragul, dacă nu-i dau aprobare personal. Altfel, e vai și-amar!

– Această șură, explică Wachtmeisterul Asch, liniștit, fără să-l ia în seamă pe Soeft, e singurul spațiu din perimetrul bateriei în care ar fi posibilă o reprezentație a trupei de divertisment.

Soeft își împinse înainte mirositorul uriaș, interesat.

– Doar nu vrei să hotărăști peste capul meu, Asch, ce se va întâmpla cu spațiile mele!

– De ce nu? îl înfruntă Asch.

– Măi omule! Măcar puteai să mă-ntrebi! insistă Soeft.

– Fă-i plăcerea, Asch, îl îndemnă Witterer, neliniștit, deoarece îl durea imaginea funcționarilor săi certăreți.

– Bine, spuse Asch, oarecum în silă. Atunci o să te întreb: Are Maiestatea voastră ceva împotrivă dacă aici ...

– Nicidecum! strigă Soeft, din cale-afară de conciliant, ceea ce produse o uluire generală. Asta-i o idee bună din partea ta, Asch. Una dintre cele mai generoase.

Lui Witterer nu-i veni să creadă ceea ce auzise. Nu era obișnuit cu asemenea schimbări radicale de situații. Se uită consternat la Krause, care, de data asta, ridică și el din umeri, resemnat.

Asch depăși primul acestă stare de uimire. Se întrebă ce urmărea de fapt Soeft – pentru că ăsta făcea afaceri până și cu Moartea. Ei, și acum, Soeft avea să ceară un preț. Dar poate n-o să fie atât de mare.

Wachtmeisterul Asch deschise porțile șurii. Pe locul bătătorit se aflau camioanele lui Soeft. În spatele lor se îngrămădeau lăzi, saci și damigene. Într-o încăpere lăturalnică erau adunate câteva unelte agricole.

– Toate astea am să le evacuez, spuse Soeft, cu emfază, părând să-și însușească el conducerea acestei expediții. Camioanele le ducem afară, în marginea șurii, chiar lângă ușița de intrare prin spate. În camioanele astea putem monta pe urmă garderoba artistelor.

– Vasăzică, dintr-acolo bate vântul! exclamă Asch și rânji cu gura până la urechi. Vrei să le consolezi pe dame.

– Da' de unde! încercă Soeft să se apere. Nu mă interesează câtuși de puțin chestia asta. Doar că nu pot suporta să văd tot felul de neaveniți cum țopăie prin camioanele mele. Asta trebuie s-o supraveghez personal. În rest, interesul meu este egal cu zero!

– Atunci e bine, spuse Witterer. Dar garderoba nu poate fi instalată decât într-o încăpere încălzită.

– Adăpostul dumneavoastră, Herr Hauptmann? întrebă Asch.

– Sunt dispus să-l ofer pentru o cauză bună.

– Ai văzut? întrebă Asch și-l bătu pe umăr pe Soeft, care cu greu își stăpânea dezamăgirea.

Cei doi rânjiră reciproc cu subînțeles, iar soldații din fundal rânjiră și ei.

– Intră odată în miezul problemei, Asch! zise Witterer, neprietenos.

– Ne aflăm deja în miezul ei! spuse Wachtmeisterul. Prin urmare, asta e șura pe care dragul nostru Soeft ne-a pus-o la dispoziție,

cu atâta abnegație și mărinimic. Acolo, în peretele din capăt, trebuie construit un mic podium.

– De treaba asta mă ocup eu, spuse, sec, șeful grupei de aprovizionare cu muniție. În viața civilă sunt tâmplar.

– Foarte bine, îl aprobă Asch. Apoi, mai avem nevoie de o cortină, iar de-o parte și de alta a podiumului, de ceva în genul unor culise. Pentru asta se vor folosi pături și pânză.

– Aha! făcu Gefreiterul care administra lăzile cu echipament.

– Ai ghicit, încuviință Asch. Despături un desen de mână. Aici sunt trecute măsurile aproximative.

– Și eu ce să fac? întrebă mecanicul auto. Doar n-o să le boțesc damelor caroseria.

Răsună un hohot general de râs, la care doar Witterer nu participă, și ca urmare nici Krause.

– Tu, dragul meu mecanic, spuse Asch, o să te ocupi de problema luminilor: faruri de mașină, alimentate de la bateriile vehiculelor.

– Și să nu uiți de lumina mată, interveni cu pricepere Soeft, al cărui interes începea să se stârnească de-a binelea. N-ar strica nici puțină lumină roșie.

Mecanicul auto, un om practic, încuviință scurt.

– Reglez intensitatea luminii prin legături în paralel. Când va fi nevoie de lumină roșie, pun în funcțiune o galerie conectată la rețea, care să arunce lumina finală.

– Ești „luminătorul" înnăscut! spuse Asch.

Până și Witterer dădu aprobator din cap. Iar Krause aprobă și mai tare.

– Și de la mine ce se-așteaptă? vru să știe Hauptwachtmeisterul Bock, dornic de a participa și el.

– Tu te ocupi cu organizarea, Bock.

– De pildă?

– Păi, cu distribuirea biletelor de intrare.

– Inutil, spuse Witterer. Sunt totuși mai multe decât e nevoie.

– Herr Hauptmann, îl contrazise Asch, cu dezinvoltură, fără a se osteni să-și ascundă aversiunea față de el. Când șura va fi evacuată, vor încăpea în ea aproximativ două sute-două sute douăzeci de spectatori. Bateria noastră însă, care evident trebuie să rămână pregătită de luptă, nu poate da decât maximum șaptezeci-optzeci

de oameni. Restul locurilor le vom împărți între bateriile vecine – Infanterie și Transmisiuni.

– Așa ar trebui făcut, explică Hauptwachtmeisterul, dispus. O să elaborez eu o schemă.

– Nu prea știu, făcu Witterer, nesigur. La urma urmei, nu suntem o instituție de binefacere.

– Prin asta ne câștigăm prieteni, dădu Bock de gândit. Și Infanteria, care momentan e furioasă la culme pe noi ...

– E valabilă și reciproca, strecură Krause.

– Așadar, spuse Asch, ne-am înțeles. Haptwachtmeisterul le va pune la dispoziție unităților învecinate o sută treizeci de bilete de intrare. Controlul sălii îl poate prelua Unteroffizierul contopist. Mecanicul se va îngriji în plus și de un loc de parcare. De plasarea locurilor, se va ocupa tâmplarul nostru.

– Iar eu, spuse Soeft, îngândurat, am să ordon să se facă o toaletă pentru dame.

– O... ce, Soeft?

– O toaletă pentru dame! La toate te-ai gândit, Asch, numai la asta nu. O greșeală de organizare. Aici se vede încă o dată cum trebuie să te implici în astfel de chestiuni. Asta am observat-o încă din Franța.

– Cred că deocamdată am rezolvat tot, Herr Hauptmann.

– Cum poți să uiți tocmai toaleta damelor! spuse Soeft, îndărătnic. N-ai nici un pic de rafinament. Și de fapt e foarte importantă. Ia închipuiți-vă: damele călătoresc încoace, sunt puternic hurducăite în toate părțile, apoi se pavoazează, iar înainte de intrarea în scenă le apucă tracul, ceea ce se răsfrânge asupra ...

– E-n regulă, Soeft, e-n regulă! i-o tăie Witterer. Atunci, construiește chestia aia – și cu asta, basta.

– Se face, făgădui Soeft, mulțumit. Cu toate accesoriile. La mine în adăpost.

– Acum, chiar am terminat, spuse Asch. Reprezentația, mâine seară la ora opt.

Witterer consimți din cap.

– Foarte bine, Asch. Se pare că până aici totul e-n ordine. Numai că, la urma urmei, nu părerea noastră contează. Hotărârea definitivă o va lua însăși trupa de divertisment.

– Le-am ascultat dorințele, Herr Hauptmann. Cred că au idee ce se așteaptă din partea lor.

– Se poate, Asch. Se prea poate. În orice caz, aș fi mulțumit dacă un membru al trupei, să zicem, Fräulein Ebner, va supraveghea personal pregătirile noastre. Propun s-o inviți pe domnișoară la noi, astăzi după-amiază. Aș face-o eu însumi, dar aștept aici niște telefoane importante.

– Consider că e inutil, Herr Hauptmann.

Witterer se prefăcu a nu auzi această remarcă.

– Ia mașina mea, Asch, în mod excepțional, și Kowalski să te ducă în oraș. Acum e trei și câteva minute – pe la cinci te aștept cu Fräulein Ebner.

– Am să încep imediat pregătirile necesare, spuse Soeft, pus pe treabă. Inclusiv toaleta damelor.

Hauptmannul îl părăsi pe Asch și ieși din șură. Soldații îl urmară. Asch rămase singur, cu capul plecat.

Conform ordinului, îl căută imediat pe Kowalski, pe care-l găsi, ca de obicei, la bucătăria de campanie. Asch îl îndemnă să pregătească mașina comandantului. Kowalski respinse inițial orice cerere, cum era și de așteptat. Când însă Obergefreiterul află care era ținta marșului, deveni zelos. Cinci minute mai târziu, mașina lui își croia năvalnic drum prin zăpada murdară.

Lisa Ebner stătea întinsă în patul ei de campanie și citea când intră Wachtmeisterul Asch. Se ridică nițel, împinse cartea într-o parte și-i zâmbi, senină.

– Ce vizită onorantă! exclamă Lisa, ironic.

Asch îi dădu mâna și se așeză nepoftit lângă ea, pe patul de campanie. Lisa îl privi cu ochii mari, dar nu se dădu mai încolo. Întredeschise ușor gura și așteptă.

– Ce vrei să faci cu mine, Herr Wachtmeister? întrebă ea, curioasă.

Și fiindcă el nu răspundea, spuse încet:

– Aștept, Herr Wachtmeister!

– Ce anume?

– Ceva. Poate să mă săruți?

– Și ce-ai face atunci, Lisa?

– Încă nu știu. Încearcă.

– Nu sunt un cobai, zise Asch, cu asprime. Și în nici un caz pentru dumneata.

– Dar mie îmi plac cobaii. În general, sunt mare iubitoare de animale.

Asch se ridică în capul oaselor, după care se rezemă înapoi. Era decis să sfârșească odată cu idila asta.

– Ia ascultă ... spuse el, alene.

– Da?

Asch clătină supărat din cap, așa cum fac caii atunci când traista cu nutreț atârnă prea greu.

– Încearcă să rămâi la obiect, Lisa.

– Chiar dacă nu-i ușor?

– Chiar! Nu sunt aici ca să țes cu tine vise dulci.

– Nu?

– Nu. Am o misiune de serviciu. Trebuie să te duci la noi, adică la Hauptmannul Witterer, unde să supraveghezi oficial pregătirile pentru reprezentația voastră.

– Și neoficial?

– Nu mai pune întrebări prostești! În orice caz, am venit aici, și cu asta mi-am îndeplinit ordinul. Acum pot să plec.

– Fără mine?

– Desigur. Ai refuzat să dai curs acestei invitații. Din motive de înțeles.

– Și care ar fi motivele, după părerea dumitale? îl iscodi Lisa.

Asch se ridică brusc.

– Mai întrebi? Doar nu vrei să te joci cu focul, fetițo?

– Câteodată, mi-e foarte frig, spuse Lisa Ebner, cu cochetărie. Și atunci vreau să mă-ncălzesc.

Asch se îndreptă spre fereastră și se rezemă cu spatele de ea. Nu voia ca Lisa Ebner să-i vadă fața cu claritate. Și el dorea s-o privească la lumina zilei. Se uita prin încăperea primitivă și respira mireasma Lisei.

– Ești încă atât de tânără, spuse el. Atât de fragedă.

– Și dumneata – dumneata ești un moș?

– E păcat de dumneata să te irosești în mediul ăsta.

Lisa Ebner se lăsă și mai mult pe spate, dar stătea țeapănă. Avea gura ușor întredeschisă, iar dinții îi sclipeau. Surâse.

– Mă iubești? întrebă ea, tandru.

– Unde te gândești, fetițo! spuse Asch, cu asprime. Îmi fac doar griji pentru dumneata. Nu vreau să ajungi aici în ghearele șacalilor.

– Și dacă eu te iubesc pe dumneata? întrebă Lisa, jucăușă.

– Atunci, încearcă să mi-o dovedești.

– Cum?

– Cum! Rămâi aici, te închizi în cameră și-i scrii o scrisoare mamei dumitale.

– Și care-i răsplata mea?

– Nu faci riduri pe față de timpuriu! Trupul îți rămâne fraged și conștiința curată.

Lisa Ebner își destinse trupul și respiră adânc. Sânii ei mici și tari se ridicau și coborau regulat. Asch o privi încordat, iar când ea observă, își accentuă surâsul.

Răsunară bătăi puternice în ușă și imediat intră Kowalski, vesel. În urma lui apăru Charlotte, prezentatoarea trupei. Lisa nu-și schimbă poziția. Asch se ridică, ușor nedumerit.

– Haidem! strigă Kowalski. Mi-am permis să angajez o domnișoară de onoare, adăugă el și-i făcu entuziasmat cu ochiul Charlottei.

– Găsesc că n-ar fi bine să te duci singură, spuse Charlotte.

– După cum, în general, nu e deloc bine ca omul să fie singur! strigă Kowalski, cu o veselie gălăgioasă.

– Fräulein Ebner nu merge deloc, explică Asch.

– Cum, cum? se zbârli Kowalski. Să cânți doar cântece cum-secade, și să mai strici și jocul?

– Chiar nu vrei să mergi? o iscodi Charlotte pe colega ei.

– Nu vrea! precizează Asch. Și eu o înțeleg foarte bine.

Lisa Ebner nu se mișcă. Îl privea încontinuu pe Herbert Asch, iar ochii ei frumoși, ușor lacomi, păreau să se dilate tot mai mult. Dar nu rosti nici un cuvânt.

– La dracu! tună Kowalski. Ce-nseamnă asta? Domnișoara și-a pierdut graiul?

– Ce-a fost de spus, am spus eu pentru ea, Kowalski.

– Asta-i încă o dată ceva tipic pentru tine, Asch! Vrei să-i strici ploile unui vechi Obergefreiter, așa?

– Herr Kowalski, spuse Charlotte, cu amabilitate. Ce înțelegi dumneata prin „a strica ploile"? Sper că expresia nu are nimic de-a face cu mine?

– Ce-ți veni? se răți oi Kowalski, senin.

Pe urmă se îndreptă spre Asch, care continua să stea la fereastră, și începu să-i vorbească insistent:

– Doar n-o să-ți lași prietenul baltă!

– Exact același lucru l-aș putea spune și eu, Kowalski.

– Am vorbit îngerește, am făcut pe bărbatul nobil! Și am lăsat o impresie bună, omule! Mă simt aproape ca un cavaler. Iar tu vrei să mă faci din nou un porc? Asch, dacă-mi ești prieten ...

– Cât mai durează negoțul ăsta de vite? întrebă Charlotte, cu fermitate.

– Pe cuvânt de onoare! strigă Kowalski.

– Deci, nu vrei să mergi, Lisa?

Aceasta îl privi ca și mai înainte pe Asch și spuse răspicat:

– Nu!

– Bine, atunci n-o să mergem! conchise Charlotte.

– La naiba! tună Kowalski, aprins de mânie, și își smulse căciula, aruncând-o de pământ. Ăsta-i curat sabotaj! Sabotezi dispozițiile Hauptmannului Witterer, Asch? În general, puțin îmi pasă, însă de data asta mă deranjează din cale-afară. Te somez pentru ultima oară să ...

– Totdeauna e atât de ordinar? întrebă Charlotte, cu ironie.

– În halul ăsta îl aduce dragostea, spuse Asch, prietenos, și-i făcu semn Lisei cu capul.

Oberleutnantul Wedelmann se sustrase agitației ce amenința să cuprindă peste noapte sectorul său de front și se refugie la Natașa. Nu suporta să aștepte, să stea inactiv în colibă, în vreme ce în jurul lui se adunau norii unei furtuni.

Natașa îl primi, prietenoasă ca întotdeauna. Poate chiar mai prietenoasă ca de obicei. I se așeză în față inevitabilul ceai, pe care-l lăudă, cu toate că era de calitate proastă, însă delicios preparat. Pe urmă se priviră îndelung, puțin triști, puțin tandri, puțin visători.

– Ce credeți, acum vor fi tulburări mari? întrebă Natașa și se uită gânditoare la ceaiul ușor aburind din ceașcă.

– Războiul nu știe de liniște, cel mult, știe de repaus.

– Păcat că acum pare să se termine și cu odihna noastră, spuse Natașa, de parcă ar fi vorbit despre vreme.

– N-ar trebui să te îngrijorezi, Fräulein Natalia.

– Poți să-mi spui Natașa – dacă dorești.

– Mulțumesc, Natașa.

– Vrei să mă liniștești. Bărbații fac asta cu plăcere, închipuindu-și că și femeilor le place. Dar noi nu mai vrem să fim consolate – vrem să știm adevărul. Nu suntem sexul slab.

– Adevărul? Ce-nseamnă adevărul? De ce să-l știu tocmai eu? Nu pot gândi nici măcar despre ceea ce văd. Din ce în ce mai des am senzația că sunt doar o minge, un fulg, un grăunte de nisip.

Natașa clătină încet din cap.

– Cred că te subestimezi. Dacă e hotărât, individul poate face mai mult decât masele, care suportă totul docile.

– Cu asta vrei să mă încurajezi, Natașa? Vrei să-mi insufli ceva? Dar ce? Și de ce?

– Îmi fac griji – asta-i tot. Doar de-aia am minte! Și de câteva zile aud că frontul se mișcă din nou. Nu mai trag doar mitralierele, ca în fiecare zi, ci bubuie tunurile și mortierele, și iarăși tunurile. Asta mă neliniștește.

– De unde cunoști deosebirile dintre arme? întrebă Wedelmann, mirat. Vorbești despre ele ca un soldat.

Natașa păru să roșească ușor, ceea ce-l încântă pe încrezătorul, naivul Wedelmann.

– Războiul ne învață lucrurile astea, spuse ea. Înainte de război, am studiat – am vrut să ajung învățătoare. Pe urmă, războiul m-a luat la școala lui. Și m-a învățat cum să fur cartofi, cum să fac ceai din ierburi de câmp, cum să mulg vaci și cum să deosebesc arme.

– În orice caz, zise Wedelmann, pe care continuau să-l nedumerească argumentele contradictorii ale Natașei, fiindcă simțea că prin asta era primejduită feminitatea ei, în orice caz, poți să fii liniștită. Agitația din sectorul nostru de front se bazează pe o neînțelegere. Motivul inițial se pare c-a fost o șotie de puștani tâmpiți.

– Știi precis, sau asta crezi?

– Din întâmplare știu precis. Careva a fost cuprins de febră și s-a pus să ordone o tragere de exercițiu. Partea adversă a pornit să tragă și ea. Dar oare de ce vorbim noi despre așa ceva? Doar mai există și alte subiecte.

– Altele decât războiul? Care?

– Dragostea, de pildă.

– Dragoste în război, prin urmare! Ce mai e și asta? Iubești pe cineva acolo – în Germania?

– Nu.

– Și vrei să te cred?

– Chiar trebuie să mă crezi! N-am avut nici o iubită. Trebuie să știi că, la noi, un Offizier e total izolat, mai cu seamă de anumite categorii sociale. Există altele în care poate să intre prin căsătorie. Dar, dacă nu găsește persoana potrivită cu care să se însoare?

– Chiar vrei să te-nsori?

– Da, sigur! Știi, Natașa, să cunoști o femeie care să-ți placă, să ai un copil căruia să-i servești drept exemplu, să ai o căsuță pe undeva, la care să te poți întoarce – asta-i viața!

– Și nu ți-a apărut în cale nici o femeie cu care să fi vrut să te căsătorești? întrebă Natașa, cu blândețe, și ochii îi licărire, întunecoși.

Învăluit de căldura din camera Natașei, departe de agitația frontului, Wedelmann își întinse alene picioarele și simți cu voluptate cum trupul său se relaxa, de la picioarele obosite, vârâte în ciorapi, până la mușchii cefei.

– Ba da, răspunse el după o scurtă pauză, a existat o femeie care mi-ar fi plăcut să-mi fie soție. De fapt au existat chiar două. Una era ospătăriță la popota noastră, a Offizierilor – inimă fierbinte și minte limpede. Dar ea s-a căsătorit cu un Unteroffizier, care astăzi e Wachtmeister la mine. Au un copil și, în măsura în care e posibil astăzi, sunt fericiți. Și au meritat-o.

– Iar cealaltă?

– Cealaltă? Cu asta a fost o situație ciudată – se numea Lore. Un fel de copil vitregit – dacă știi ce-i aia, Natașa. Inițial mi-a stârnit doar mila, pentru că avea o căsnicie nefericită. Pe urmă, mi-a plăcut tot mai mult, fiindcă avea o poftă aproape copilărească de viață – și asta nu i-a fost astâmpărată niciodată. De fapt, ea poseda ceea ce se cheamă la noi un cuget senin – putea fi naturală ca un animal; ca o pisică, de pildă.

– O femeie foarte voluptoasă, pesemne, aprecie Natașa.

Wadelmann trecu ușor peste acest semn clar de gelozie.

– S-o lăsăm baltă. N-are nici un rost. Eu nu te-am întrebat despre bărbații din trecutul dumitale.

– Poți să mă-ntrebi, zise Natașa, cu o voce glacială. Am fost chiar logodită. Bărbatul pe care l-am iubit a căzut. Chiar în primele zile ale războiului vostru. Poate că dumneata ai fost cel care l-a împușcat.

– E posibil, spuse Wedelmann și o privi ca pe o ființă străină. Orice e cu putință.

– Totuși, mărturisi Natașa, nu mai puțin glacială, un lucru e cu neputință: să-i pot iubi vreodată pe ucigașii iubitului meu.

Wedelmann tăcu și lăsă brusc din mână ceașca de ceai, care zornăi. Și Natașa tăcu. Se uita la marginea patului, pe care stătea căpitan Oberleutnantul. I se păru că acesta vede lada cu aparatul de emisie care se afla dedesubt. Neliniștită peste măsură, se forță să privească în altă parte.

Nu mai putură să reînnoade discuția. Wedelmann încercă de mai multe ori să-și ia rămas-bun, dar, de fiecare dată, amâna clipa despărțirii. Iar Natașa era decisă să nu-l oprească, dacă ar fi vrut să plece; dar, de fiecare dată, se străduia să alimenteze conversația, care abia mai pâlpâia.

Se simțiră amândoi ușurați când, în cele din urmă, apăru Wachtmeisterul Asch să-l ia pe Wedelmann.

– Trebuie să vă răpesc, Herr Oberleutnant. S-a anunțat Oberstul Luschke.

– În cazul ăsta ... mă scuzi, te rog.

– Te rog, spuse Natașa.

Își dădură scurt mâna și evitară să se privească în ochi. Nu mai rostiră un cuvânt. Natașa merse tăcută înainte și deschise ușa.

– Cam rece, constată Asch când coborâră treptele.

– Dacă te referi la vreme, zise Wedelmann, atunci îți dau dreptate.

– Și vremea e rece, constată Asch. Exact. Se simte zăpada în aer.

Părăsiră casa, scăpând de data asta, întâmplător, să mai fie blagosloviți cu amabilul „porc de câine". Wedelmann înregistră ușurat acest lucru. Asch păru dezamăgit, pentru că își rezervase câteva cuvinte de ocară strașnice pentru „gura copiilor".

– A sunat Oberstul? întrebă Wedelmann când ajunseră în stradă. Și ce mă interesează pe mine? Hauptmannul Witterer e comandantul bateriei.

– Oberștul Luschke a cerut explicit să vă vadă pe dumneavoastră, Herr Leutnant. Va veni direct în linia de foc.

– Atâta zel, e de-a dreptul suspect! se miră Wedelmann.

– E normal, îl contrazise Asch. După cele ce s-au întâmplat, mă și așteptam să sune Luschke.

Wedelmann găsi că e mai bine să nu se întindă cu Asch la o discuție despre acest subiect, mai mult decât delicat. Mergea apăsat, iar picioarele sale lungi se mișcau în ritm egal. Asch ținea cu greu pasul.

– Menajați un bătrân tată de familie, spuse Wachtmeisterul.

– Vești de-acasă? se interesă Wedelmann.

– Doar vești de la Infanterie, răspunse Asch. Și amicii din față au mare boală pe noi. Pentru ei, suntem acum pe post de cârpă roșie. Cum se pomenește de noi, cum scuipă câte unul.

– Copilării! făcu Wedelmann, cu asprime. Nu mă mai obosi cu subiectul ăsta, Asch.

– Dacă ordonați, spuse Asch, atunci am să vă fac bucuros pe plac. Dintr-o veche prietenie, ca să zic așa. Dar credeți într-adevăr că Oberstul Luschke își va alege alt subiect?

– Dumneata nu ești Oberstul Luschke, Asch.

– Câteodată îmi pare rău. Dar pe urmă există momente în care sunt fericit că nu mă aflu în pielea lui.

Wedelmann își acceleră din nou ritmul pașilor, pe cât mai era posibil. Asch îl lăsă pe Oberleutnant să țâșnească înainte. Privi îngrijorat către cer, unde atârnau nori groși și negri. Până și fumul din colibe, care se chinuia să iasă pe hornuri, părea să anunțe vreme urâtă.

În pozițiile tunurilor cu tragere scurtă, chiar lângă adăpostul lui Wedelmann, era deja parcată mașina comandantului de regiment. Oberstul Luschke în persoană stătea lângă o grămadă de lemne și urina. Hauptmannul Witterer, însoțit de Unteroffizierul Krause, se ținea la o distanță cuviincioasă și priveau cu o reținere respectabilă activitatea Oberstului.

Luschke se îndreptă către cei prezenți, timp în care-și puse uniforma în ordine. Când se apropie îndeajuns, soldații săi executară un salut strict regulamentar. Oberstul dădu morocănos din cap.

– Dacă și războiul l-ați duce la fel de bine, spuse el, cum faceți gimnastică pe-aici, aș fi putut acum să stau lângă sobă și să citesc.

– *Jawohl*, Herr Oberst, făcu Hauptmannul Witterer, care, nu departe de adevăr, se simțea vizat în primul rând.

Luschke își trăsese adânc pe frunte căciula ponosită și mototolită. Un guler gros și cenușiu îi încadra mutra de cartof. Nasul său le părea acum periculos de mare celor care-l priveau.

– Vii mult prea târziu, Herr Oberleutnant, spuse Luschke. Trebuia neapărat să fii căutat? Dar, dacă ai fost la o fată, Wedelmann, atunci ești scuzat.

– Atunci sunt scuzat, Herr Oberst.

– Cu plăcere, spuse Luschke și rânji.

Pe urmă, Oberstul se întoarse drept spre Witterer.

– Herr Hauptmann, i se adresă el, vă informez că am mare înțelegere pentru prostiile mici, cele minuscule mă irită întotdeauna, iar cele monstruoase, la fel. Chestia e buna lor dozare.

– Înțeleg perfect, Herr Oberst, făcu Witterer, prevenitor.

– Dacă, de pildă, unul nu bea deloc, mă face să intru la bănuieli. Dacă e un bețiv, a terminat-o cu mine. Dar, din când în când, câte-un păhărel e-n regulă. La fel și cu fetele.

– Asta corespunde și principiilor mele, Herr Oberst, afirmă Witterer.

Oberstul ridică din sprâncene.

– Se prea poate, Herr Hauptmann, spuse el apoi, să avem aceleași vederi asupra fetițelor. În ceea ce privește însă războiul, stimabile, aici, vederile noastre se despart radical. Dar radical.

Witterer încasă cu demnitate acest reproș evident, ajutat și de faptul că Luschke se îndepărtă de el și se îndreptă cu pași mici și apăsați spre linia de foc. Soldații îl urmară mecanic.

– Harta! ceru Luschke scurt.

Hauptmannul Witterer se grăbi să-i întindă comandantului de regiment harta sa. Luschke se orientă prin peisaj, cu o privire sigură, fără a-și schimba câtuși de puțin ritmul pașilor. Se îndreptă imediat spre al doilea tun.

– Vă rog să vă țineți la adăpost! strigă Witterer.

Oberstul nu luă în seamă această indicație. Se postă în apropierea poziției tunului, cam la zece metri în direcția inamicului, pe o moviliță. Însoțitorilor săi nu le rămase altceva de făcut decât să se grupeze în jurul lui.

Luschke se uită în teritoriul inamic. Pe urmă cercetă harta și spuse:

– De fapt, vă e cunoscută, Herr Hauptmann Witterer, natura meritelor pe care le-ați obținut prin împușcăturile dumneavoastră?

– Nu, Herr Oberst, răspunse Hauptmannul, sincer, bucurându-se precaut că Luschke tocmai folosise cuvântul „merite" – termen care în vocabularul lui Witterer deținea un loc de frunte și onorant prin excelență.

– Mi s-a raportat, continuă Luschke, fără să-și ia privirea de la front, că inamicul a pus noaptea trecută artileria în bătaie.

– Era de așteptat, zise Asch. Se știe despre câte unități e vorba?

– Nu, spuse Luschke. Inamicul n-a avut amabilitatea să ne informeze.

– Putem încerca să aflăm, Herr Oberst, propuse Hauptmannul Witterer, cu un zel lăudabil.

– Cum oare, Herr Hauptmann? întrebă Luschke, interesat, fără a se întoarce.

– Putem trimite o patrulă, Herr Oberst.

Luschke stătea nemișcat pe movilită. Își băgă capul între umerii înguști și părea să asculte cu luare-aminte. Deodată, un șuier despică aerul din jur. O bufnitură înfundată se lovi de pământ. Câteva schije din oțel zburară, fluierând, în toate direcțiile.

Witterer se aplecase, cât pe ce să se arunce la adăpost. Își îndoi se genunchii, iar umerii săi lați atârnau moi. Arăta de parcă ar fi dat să se așeze pe toaletă.

– Doriți cumva să plecați în călătorie, Herr Hauptmann? întrebă Wedelmann, abia perceptibil.

Luschke rămăsese neclintit, aidoma unui copac.

– Mortier, calibru mijlociu! constată Asch, calm, după care se întoarse, făcu lejer zece pași înapoi și dispăru într-o tranșee.

A doua lovitură veni imediat, însă tirul se dovedi iarăși prea scurt. Luschke se întoarse și-și privi suita fără un cuvânt. Witterer stătea acum în poziție de drepți; Krause, lângă el, afișa o ținută la fel de exemplară. Wedelmann părea cu totul indiferent.

Luschke privi mai depare, dincolo de suita lui, către tranșeea din care privea impasibil Asch. Oberstul începu să rânjească, cu gura până la urechi. Pe urmă, se uită cu subînțeles la Hauptmannul

Witterer, care consideră asta ca un îndemn de a-și demonstra calitățile de superior.

– Wachtmeister Asch, strigă el, n-a fost dat nici un ordin de adăpostire!

– Nici nu-i nevoie, i-o întoarse acesta. De când e nevoie de un ordin special pentru asta?

– Ia exemplu de la noi, Asch!

– De ce? se interesă Wachtmeisterul, cu amabilitate. În ce mă privește, ceea ce oferiți dumneavoastră acolo nu e nici pe departe un exemplu bun de urmat.

– Asta-i!... admise Witterer și se uită la Oberst, care continua să rânjească, apoi la Wedelmann, care nu se clintise.

– Ce părere aveți de asta, Her Oberleutnant?

– Aceeași ca și Asch, răspunse acesta, părăsind la rândul lui grupul și, sub bubuitura celui de-al treilea obuz, punându-se la adăpost.

Luschke râse sacadat, iar Witterer avu senzația fatală că Mutră-de-Cartof râde de el.

– Ce adunătură sunteți și voi! strigă Oberstul, bine dispus, apoi alergă iute la tranșee și dispăru în ea.

Witterer și Krause, care rămaseră câteva secunde singuri și nedumeriți în mijlocul peisajului, se grăbiră acum să urmeze exemplul superiorului lor. Cel de-al patrulea obuz al mortierului, care căzu la o distanță amenințătoare, le dădu aripi. Se aruncară aproape cu capul înainte în adăpostul aglomerat.

– Elegant, ca întotdeauna, afirmă Luschke, liniștit.

Sub privirile cercetătoare ale Oberstului, Witterer își îndreptă casca de oțel, care-i alunecase.

– Și centironul, Herr Hauptmann! spuse Asch, amabil.

Witterer își potrivi centironul, a cărui pafta ajunsese deasupra buzunarului stâng al vestonului.

– Ce spuneați adineauri, Herr Hauptmann? întrebă Luschke, cu șiretenie. Voiați să trimiteți o patrulă?

– Presupunând că Herr Oberst e de acord.

– Asta-i de la sine înțeles, făcu Luschke. Și, după părerea dumneavoastră, cine ar urma să comande această patrulă? Doar nu dumneavoastră înșivă?

– Poate un Unteroffizier cu experiență de luptă, Herr Oberst?

– De pildă?

– De pildă, Wachtmeisterul Asch.

– Nu de bună voie, spuse acesta, hotărât.

– Și de ce nu, Wachtmeister Asch? întrebă Luschke, curios.

– Nu vreau să fiu erou cu orice preț, răspunse Asch.

– Așa cum se-ntâmplă, spuse Luschke, rânjind cu seninătate. Nici eu nu sunt.

Admiralul Jacoby, socrul comandantului unității auxiliare de artilerie, căruia îi fusese repartizat ca ordonanță Unteroffizierul Vierbein, se dovedi un om adevărat. Fiindcă Admiralul, dezobișnuit de mai bine de două decenii de serviciul rigid și de disciplina severă, făcuse cunoștință cu binefacerile omeniei.

Ajuns în camera de hotel – și avuseseră grijă să-i rezerve chiar un apartament –, după ce se despărți de fiica sa, care nu mai putea trece cu nici un chip drept tânără, și de viitorul său ginere, comandantul Burtă-Mare, rămase singur cu Vierbein. Și brusc deveni uman.

– Lasă asta, dragul meu, exclamă el jovial când Vierbein dădu să-i despacheteze geamantanul, așa cum era prevăzut clar în biletelul cu instrucțiuni de serviciu. Sau crezi că sunt deja prea bătrân pentru asta?

– Nu, Excelența Voastră! strigă Vierbein, cuminte.

– Și mai lasă Excelența la o parte, când suntem între noi.

– *Jawohl*, Excelență.

– Nu se obișnuiește între vechi camarazi de război.

Vierbein își manifestă acordul pocnind din călcâie și continuă să despacheteze. Admiralul Jacoby insistă să-l ajute. Un sfert de ceas mai târziu, curățau împreună, cu vată, din pură camaraderie, numeroasele decorații ale Admiralului.

– Sunt o mulțime, așa-i? spuse Excelența Sa și zornăi cu degetele pe barete ca pe-un xilofon. O dată ajuns Admiral, primești obiectele astea prin poștă. Desigur, nu pe toate. Uite, ordinul ăsta l-am primit personal de la Maiestatea Sa.

– Excelența Voastră o cunoaște pe Maiestatea Sa! făcu Vierbein cu venerabilă admirație.

Admiralul, care sosise într-un costum civil, albastru-închis, dar își purta uniforma de gală, cu toate accesoriile, în geamantanul său special, se îmbrăcase acum într-un halat comod de casă. Își căută din ochi papucii de pâslă, pe care grijuliul Vierbein îi aduse imediat.

– Maiestatea Sa și cu mine, spuse Excelența Sa, dezlegându-și șireturile, am fost foarte buni prieteni, dacă pot folosi această formulă. Îmi era permis să-i fiu sfetnic în problemele maritime care se iveau, și sunt îndreptățit să spun că Maiestatea Sa prețuia sfaturile mele aproape la fel ca și pe cele ale Marelui Amiral.

Unteroffizierul Vierbein era uluit. Bătrânul cărunt, cu o figură de spărgător de nuci, plină de riduri, era un om ca dintr-o carte de basme germane, și deci un om pe placul inimii de adolescent a lui Vierbein. Unteroffizierul găsi îmbucurător faptul că un mare conducător de bătălii putea fi atât de amabil.

După ce Admiralul se interesă de decorațiile lui Vierbein și de isprăvile ce le precedaseră, marinarul imperial Jacoby anunță jovial:

– Iar acum, dragul meu camarad de război, să golim un păhărel în cinstea ultimei și creștinești călătorii pe mare.

Vierbein, pe care-l aștepta Ingrid Asch, căută, cu băgare de seamă, să se împotrivească.

– Cer permisiunea să raportez Excelenței Voastre că stingerea...

– Nu-i bai, dragul meu! Atâta vreme cât sunt aici, te afli sub ocrotirea mea personală. Dacă ajungi prea târziu, dacă vrei să scapi mai repede de program, dacă mai ai și vreo altă dorință – fără falsă modestie. Spui doar: „Ordin de la Admiral." Pe urmă eu acopăr totul! Noi, camarazii de război, doar ne ajutăm unul pe altul!

Vierbein încremenise de recunoștință în fața împuternicirii în alb, pe care Excelența Sa i-o oferise cu atâta mărinimie. Cum era un idealist, hotărî solemn să nu abuzeze niciodată de această încredere. Între timp Admiralul sună și-l chemă la el pe servitorul de cameră.

– Trei carafe și două pahare! porunci Admiralul. Vrem să bem niște „vitralii".

– „Vitralii"? întrebă chelnerul, uluit.

– Nu ești om al apei, așa-i? N-ai servit în Marină, n-ai fost niciodată pe mare, nici măcar ca steward? Și n-ai fost invitat nici la vânătoare în Prusia Orientală?

Chelnerul clătină din cap.

– M-ar fi mirat, spuse Admiralul și-l privi fix pe chelnerul palid, uscat, aflat într-o poziție șuie, tipică civilului. Așadar, „vitraliul" se prepară din cantități egale de rom, Arrak și vin roșu. Aceste trei culori diferite amintesc de mozaicurile de sticlă din anumite clădiri, de unde și numele de „vitralii".

– *Jawohl*, Excelență, spuse chelnerul, supus, și se făcu nevăzut.

Trecu o vreme până când apăru din nou. Adusese cele trei carafe umplute bine, dată fiind dispoziția de a i se îndeplini Admiralului orice dorință – dar absolut orice dorință!

Unteroffizierul Vierbein evită să se uite la ceas. Bunăvoința Admiralului îi umplea pieptul. Nu avea tăria de a-l dezamăgi pe amabilul și venerabilul domn. Așadar, Ingrid trebuia să aștepte. De data asta, Vierbein se jertfi pentru spiritul soldățesc cu convingere. Și recunoștința se strecura în sufletul lui – se așteptase la un superior în genul unei zeități, și, când colo, dăduse peste unul binevoitor, cu un aer patern.

Admiralul Jacoby savură curata venerație pe care i-o arăta Unteroffizierul Vierbein. Fusese întotdeauna un prieten al subordonaților săi; și această camaraderie cordială, ca de la hamac la hamac, îi lipsise în toți acești ani îndelungați, ce urmaseră pensionării sale, după primul război mondial.

– Și eu, spuse Admiralul la al treilea „vitraliu", mi-am scris amintirile din vreme de pace și de război. Dar, bineînțeles, ele nu se pot publica atât timp cât Maiestatea Sa și cu mine mai suntem în viață.

În perioada umilitoare a Republicii de la Weimar, cultivase varză în Pomerania, mereu în apropiere de coastă, și apoi, fiindcă nu voia să ruginească, luase parte la întreprinderi de transport al sfeclei de zahăr – e inutil de menționat că fusese vorba de acțiuni de transport pe apă, cu vaporul cu aburi. O dată cu cel de-al III-lea Reich, al cărui Führer deținea un grad penibil de mic în armată, reveniră însă și unele dintre acele zile în care putea să poarte cu mândrie uniforma sa de gală, cu toate accesoriile.

– Desigur că actualul Comandant Suprem, spuse Admiralul Jacoby, nu se compară cu Maiestatea Sa – fără să fac aici o judecată de valoare. Vreau să spun doar că Maiestatea Sa purta cu predilecție uniforma Marinei.

Vierbein tăcu plin de respect și bău vitejește, cu înghițituri mici. Admiralul pregăti cel de-al patrulea „vitraliu", care sclipea ispititor când îl priveai în lumină. Sorbi apoi în tihnă lichiorul compact. Pe chipul său de marinar radia curajul conducătorului de flotă.

– N-am nimic împotriva acestui război, spuse mai târziu Excelența Sa, chiar dacă nu-l consider la locul lui.

Așteptând în continuare mărturisiri importante, Vierbein aproape că uită să și respire. Simțea binecuvântarea acelei clipe. Sfetnicul Maiestății Sale tocmai era pe cale să-i administreze o lecție de istorie universală unui simplu Unteroffizier al armatei Marii Germanii, și încă unuia din armata de uscat.

– Prea puțină concentrare asupra stăpânirii mărilor, afirmă Excelența Sa. În anumite împrejurări, asta se poate răsfrânge cât se poate de negativ. În rest însă și acest război aduce în prim-plan toate forțele naționale. Și aici nu pot decât să spun că realizările dovedite sunt respectabile.

Se uită în pahar, satisfăcut, cu un ușor surâs pe buze. *Jawohl* – nu era nemulțumit, dacă trecea peste impresionantele erori în construirea și folosirea Marinei. În rest, până și cele mai șubrede ciolane germane deveniseră iarăși sprintene. La fel se întâmplase și cu fiica sa: șezuse pe-acasă, răbdătoare, dar fără succes, și, când venise războiul, se înrolase și ea. Iar rezultatul? Acum se mărită cu un comandant! Și chiar dacă ăla nu era tocmai un exemplu de lux, fiind și rezervist pe deasupra, era totuși un comandant.

– Un asemenea război, spuse la un moment dat Admiralul, e, de fapt, părintele tuturor lucrurilor.

După cel de-al cincilea „vitraliu", i se permise camaradului de război Vierbein să-și ia rămas-bun. Urma să revină cândva, mâine dimineață, așa, către ora zece. Dar fără trusă de curățat. Și cu indicația de a căuta un croitor, capabil să calce o uniformă de Admiral.

Ușor pilit, Unteroffizierul Vierbein se clătină, cu ultima fărâmă de ținută, spre ieșire. În ciuda orei târzii, voia să se ducă la

Ingrid Asch, dar nebunescul amestec de rom, Arrak și vin roșu îi dădu într-adevăr de furcă, încât căută o ușurare, sprijinindu-se de-un zid.

Cu genunchii moi și capul, după cum i se părea, cât un dovleac, se duse la cazarmă și se aruncă în pat. Înainte de a adormi, îl cuprinse încă o dată un val de mulțumire; privea ca pe un dar al cerului faptul că soarta îl purtase în apropierea Admiralului Jacoby, pe care se hotărî să-l numească „tătucul". Era convins că Ingrid a lui avea să fie la fel de bucuroasă ca și el pentru acest lucru.

Apoi, Vierbein căzu într-un somn de plumb, și vreo câteva ore uită de toate: de războiul fără odihnă și de neliniștita Patrie, de dorința pentru Ingrid, de bunătatea Admiralului și de amețitoarea putere a „vitraliilor".

Se trezi în plină zi. În fața lui stătea Unteroffizierul de serviciu, care rânji complice, se aplecă și șopti:

– Nu fii unul care strică jocul. Schulz nu ți-ar ierta-o niciodată.

Vierbein se ridică în grabă și simți cuțite în creierul mic. Băuse prea mult. Avea gura uscată, iar ochii parcă refuzau să-l servească. Abia după mult timp se dumeri asupra celor petrecute în cameră.

– Am demontat deja oglinda, spuse Unteroffizierul de serviciu și chicoti înfundat.

Acum Vierbein îl recunoscu cu greutate pe Unteroffizierul Ruhnau, care stătea întins pe pat, cu fața neagră ca smoala. Dar și Unteroffizierul Bartsch fusese pictat în negru, ca un corb. Fețele „siamezilor" fuseseră tratate ca niște cizme și date cu cremă de ghete din belșug.

– Asta-i o glumă, spuse satisfăcut Unteroffizierul de serviciu, înghiontindu-l pe Vierbein în umăr. Au fost vopsiți azi-noapte, când erau foarte pleoștiți, după ce încercaseră să intre la Lore Schulz. Și cel mai grozav e că fiecare crede că numai celălalt a fost mânjit cu cremă de ghete. Și asta până când nu se vor vedea într-o oglindă.

Vierbein își scutură, uimit, capul său îndurerat. Pe urmă privi fețele lăcuite cu negru ale celor doi „spărgători de blocade" și găsi că situația nu era lipsită de o anumită nuanță comică.

– Schulz așteaptă pe coridor, împreună cu câțiva domni, spuse Unteroffizierul de serviciu. Imediat o să pornească tărăboiul. Și să nu cumva să-ți vină ideea să-i lămurești pe cei doi. Schulz nu știe de glumă.

Vierbein coborî din patul său de campanie, cu oarecare dificultate, și trecu la ligheanul cu apă. Aici își cufundă capul înăuntru de mai multe ori. Pe urmă își pipăi țeasta dureroasă.

Între timp, Unteroffizierul de serviciu deschise larg ușa. Afară se afla Oberleutnantul Schulz, cu suita. Schulz clătină din cap, încântat și nerăbdător.

Unteroffizierul de serviciu duse fluierul la gură și suflă din toți bojocii.

– Alarmă! strigă el. Alarmă!

Cei doi „comandanți de trupă de asalt" țâșniră din paturile alăturate, căscară ochii și se holbară unul la altul. Încetul cu încetul se dumeriră ce se întâmplase în noaptea precedentă. Apoi explodară într-un hohot sălbatic de râs.

– Alarmă! strigă Unteroffizierul de serviciu.

Cei doi „vânători de noapte" continuau să urle de încântare, și fiecare dintre ei era ferm convins că avea motive să râdă de celălalt, care era „negru"!

– N-ați auzit alarma, mulatrilor? strigă Schulz, mobilizator. Arătați ce va să zică viteza.

Și ochii săi de porc licăreau de o plăcere pură.

Clătinându-se ușor, Unteroffizierii se aruncară în haine, apucară căștile de oțel și țâșniră afară. Schulz și domnii din suita lui nechezau, gata să se sufoce de râs. Aghiotantul subunității, roșu la față ca un rac, își permise libertatea de a-l înghionti pe Schulz, ceea ce acesta păru să nu observe. În spate, Vierbein clătină ușor din cap.

Coridorul se umplu de un vacarm vesel. Câteva zeci de soldați îi înconjurară pe cei doi „negri", care începeau încet-încet să-și dea seama de cele întâmplate. Se năpustiră împreună la oglinda de pe culoar și se priviră în ea, uluiți la culme. Apoi, slobozira înjurături cumplite și alergară înapoi în camera lor, urmăriți de hohote de râs, în rafale.

Stăteau în fața lui Schulz, clocotind de furie pentru păcăleala strașnică pe care o suportaseră. Fețele lor întunecate și lustruite

erau șchimonosite sălbatic. Simțeau nevoia arzătoare de a-i sări la beregată lui Schulz, dar încă nu ajunseseră în stadiul de turbare.

Schulz simți nevoia de aer și-și șterse o lacrimă din ochiul stâng. De mult nu mai râsese atâta! Asta fusese o adevărată glumă între bărbați. Ba chiar umor soldățesc pur.

Însă deodată deveni grav. Făcu un semn suitei sale, și oamenii se îndepărtară. Pe urmă le țintui cu privirea pe „bombe".

– Așa pățiți, șuieră el, dacă vă întindeți ghearele murdare după femei care nu vă privesc.

– N-am făcut decât să greșim adresa, spuse Bartsch, cu voce slabă.

– Promitem că nu se va mai repeta, zise Ruhnau.

– Și ce fel de sticlă de rachiu era aia pe care voiați s-o luați de la nevastă-mea?

– Totul pentru Herr Oberleutnant, spuse Bartsch.

– Bineînțeles că nu ne-am gândit decât la Herr Oberleutnant.

– Ce sticlă de rachiu era aia, derbedeilor?

Rămaseră întunecați, muți și prostiți, făcând o impresie jalnică.

– Aud?

Și când Schulz văzu că nu obținea nici un răspuns, glăsui:

– Dacă nu vreți să vorbiți cu mine, tâlharilor, am să vă fac rost de un alt șef de baterie – undeva, mult mai departe de-aici.

Cei doi „siamezi" parcă păliră sub stratul gros de cremă. Stăteau țepeni și cu privirea tâmpă. Apoi, unul îl înghionti energic pe celălalt.

– E sticla pe care a dus-o Vierbein soției dumneavoastră, mărturisi Bartsch.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, consimți Unteroffizierul Vierbein, dârz.

Schulz rămase câteva secunde ca trăsnit. Își împinsese bărbia înainte, iar mâinile îi atârnau moi. Pe urmă, se răsuci cu o mișcare aproape perfectă de stânga-mprejur și ieși afară.

– Târșeloșilor! făcu Vierbein, cu dispreț.

Bartsch ridică din umeri.

– Lasă, camarade, spuse el, la urma urmei aici ne luptăm pentru viața noastră.

– Da, aprobă Ruhnau, un asemenea război poate fi al naibii de dur.

– Tu n-ai nimic de pierdut, camarade. Oricum te întorci din nou pe front. La noi însă e altceva.

– Poți înțelege asta – sau nu? Nu înțelegi? Atunci, cum rămâne cu celebra camaraderie de front?

– Ia mai pupați-mă-n fund amândoi! strigă Vierbein, cu o asprime neobișnuită la el.

– Ce maniere! făcu Bartsch, amărât.

– Și unul ca ăsta, adăugă Ruhnau, vrea să apere Patria.

„Crucișătoarele blindate" începură, printr-un frumos gest de concordie, să-și curețe reciproc crema de ghete de pe față. Folosiră terebentină, săpun, perii și cârpe. Când toate astea nu-i mai ajutară, apelară la soluție de scos petele.

După o oră, apăru din nou Unteroffizierul de serviciu, le rânji „spălătoreselor" – cum îi numi el – și-i spuse lui Vierbein:

– Urgent la Oberleutnantul Schulz!

Vierbein încuviință din cap. Se așteptase la asta; era pregătit. Și decis să se comporte bărbățește și să nu se mai lase făcut albie de porci. La urma urmei, avusese de îndeplinit o misiune.

Trecu pentru început în biroul bateriei de stat-major. Schulz se afla la Comandament, în calitate de reprezentant al comandantului. Prin urmare, Vierbein se deplasă la clădirea principală și se prezentă acolo. Din nou își sugeră: „Să nu se lase făcut albie de porci!"

Schulz trona îndărătul fostului birou al lui Luschke. Îl privi pe Vierbein cu luare-aminte. Și Unteroffizierul observă cu mirare că Oberleutnantul părea aproape pașnic și, în nici un caz, capabil să facă una dintre celebrele sale scene.

– Vierbein, spuse Schulz, surprinzător de concret, vei lua parte astăzi la pregătirile pentru tragere.

– Îmi cer scuze, Herr Oberleutnant, zise Vierbein, regulamentar, dar Excelența Sa, Herr Admiral, m-a chemat la dânsul.

– Avem însă nevoie de dumneata aici, Vierbein.

– Nu știu, Herr Oberleutnant, dacă Excelența Sa, Herr Admiral...

– Ăluia am să-i repartizez un alt gradat ca ordonanță. Bartsch sau Ruhnau, sau chiar amândoi.

– Excelența Sa, Herr Admiral, a ordonat textual să mă prezint astăzi la ora zece fix ...

– Bine, Vierbein, o să te duci. Însă după-amiază vreau să te văd la pregătirile pentru exercițiul de tragere. N-o să ai decât de învățat. Și de altfel ăsta e și motivul prezenței dumitale aici, Vierbein. La tragere vom utiliza și aparatele de emisie-recepție comandate de Oberstul Luschke. Atunci vei vedea cum funcționează aceste aparate.

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Poate că la tragerea de poimâine o să preiei un tun, Vierbein. Vom trage asupra unor machete de tancuri. Va fi de față și Generalul. O să-i poți arăta și lui ce e aia o greblă.

Vierbein pricepu. Generalul își anunțase – neașteptat, se vedea treaba –, în ultima jumătate de oră, participarea la exercițiul de tragere. Probabil că asta era marea șansă a Oberleutnantului Schulz, care momentan îi ținea locul comandantului, să arate, în sfârșit, cât de grozav era! Iar Vierbein, experimentatul soldat într-ale tragerii, din fericire mereu prezent și disponibil, urma să-i fie în acest caz de ajutor. O, da, Vierbein înțelegea prea bine ce se juca aici. Tovărășia îndelungată cu Asch îl făcuse mai perspicace.

– În ceea ce privește cealaltă chestiune, spuse Schulz, tărăgănat, jucându-se cu un prespapie, nu-mi pot închipui că un soldat atât de strălucit ca dumneata, Vierbein, poate să facă prostii care să-i primejduiască viața.

Schulz tăcu, și, surprinzător, tăcu și Vierbein. Fiecare aștepta să vorbească celălalt, dar amândoi așteptară în zadar.

În liniștea desăvârșită care domnea în încăpere, pătrunse gălăgia cazărmii: cântece strigate și strigăte cântate. Oberleutnantul se ridică și închise geamul de sus, cu o mișcare bruscă.

– Vierbein, spuse el apoi, în sfârșit, poți să-mi dovedești că ești un bun soldat. M-ar bucura dacă ai reuși.

Oberstul stătea în biserică, ușor crăcănat și cu bustul înclinat înainte, de parcă ar fi stat rezemat de o balustradă. Pe locul unde se afla, fusese odinioară un altar înalt, iar acum șuiera un aparat de tăiere prin sudură.

Luschke se uita la flacăra albă, care mușca placa de fier. Soldații lucrau de zor cu ochelari groși de protecție. Prezența comandantului le sporea considerabil ritmul muncii.

Prin încăperea largă, înțesată de vehicule și de transportoare, se apropie de Oberst, vioi ca întotdeauna, Hauptmannul Witterer. Se proțăpi alături de comandant – chiar în fața aparatului de sudură – și schiță un salut.

– Hauptmann Witterer, la ordin!

Luschke se bătu cu două degete pe frunte și scrută cu privirea în ploaia nebună de scântei. În sinea lui, îi compătimea pe soldații din atelier. Știa că-l înjurau pentru că se ațineadeseori în teritoriul lor, și simpla sa prezență declanșa automat mai multă muncă. Când îl căutai, pe-aici îl găseai.

– Hauptmann Witterer, la ordin! se prezentă din nou șeful bateriei a 3-a.

– Mă crezi tare de urechi? întrebă Oberstul, fără să ridice privirea.

Witterer se grăbi să nege. Mai rămase scurt timp în poziția de drepți, apoi trecu în pe loc repaus, cu băgare de seamă, și decise să aștepte.

Cufundat mai departe în priveliștea flăcării șuierătoare, Luschke surâse abia vizibil. Oamenii din atelierul său nu știau de ce se oprea atât de des pe la ei – și nici nu aveau voie să știe. Ceea ce-l atrăgea de cele mai multe ori aici, într-un chip magic, era vechea biserică năruită. În ea domnea un aer de măreție și de pace adâncă, așa cum i se cuvenea acestui tărâm, călcat acum în picioare, sfâșiat, străpuns de furcile morții.

Oberstul ridică încet capul, de parcă ar fi început să-i privească cercetător pe soldații din jur. Toți își vedeau de treabă, și nici unul nu cuteza să se uite la el. Witterer consideră că e nimerit să-și îndrepte ținuta.

Dar Luschke își plimbă privirea pe ziduri, în sus, dincolo de ele, acolo unde arcadele ferestrelor fără geamuri se deschideau către cerul adânc și trist. Părea că uriașele mâini ale unui mort se ridicau spre Dumnezeu – zadarnic.

Deodată se întoarse, făcu doi pași scurți înspre Witterer și întrebă:

– Cât îi trebuie bateriei dumneavoastră să fie gata de marș?

– Patruzeci și două de minute, spuse Witterer, prompt.

– De unde știți atât de exact?

– Am repetat, Herr Oberst. În urmă cu trei zile, bateriei îi mai trebuia aproape un ceas. Ieri am atins patruzeci și două de minute, dar vreau să reușesc s-o aduc la un maximum de treizeci de minute.

– Și sunteți convins, Herr Hauptmann Witterer, că indivizii nu v-au tras în piept?

– Bineînțeles, Herr Oberst. Rapoartele care mi-au fost înaintate...

– ... le-ați verificat?

– În parte, *Jawohl.*

– În parte! Luschke râse scurt și mulțumit. N-o să reușiți niciodată să aflați toate șiretlicurile indivizilor ăstora, Witterer – cel puțin nu deocamdată. Soeft al dumneavoastră, de pildă, numai pentru depozitele sale de marfă are nevoie de-o întreagă coloană de transport.

– Dar Unteroffizierul Soeft mi-a raportat doar după douăzeci și cinci de minute că grupa lui e gata de marș.

– Teoretic, spuse Luschke, sec, o s-o scoateți la capăt în zece minute. În orice caz, Herr Hauptmann Witterer, încercați totuși să vă puneți pe picioare hardughia în două până la trei ceasuri. Prima acțiune după o perioadă mai lungă de odihnă e întotdeauna ceva mai complicată; când însă căruța războiului o să se urnească, cu greu o faci să se oprească.

– *Jawohl,* Herr Oberst, spuse Witterer și se comportă de parcă ar fi înțeles absolut tot ce-i relatase comandantul său.

Oberstul se răsuci pe călcâie și se îndreptă spre un pilastru din colțul încăperii. Witterer alergă sprinten în urma lui.

– Herr Hauptmann, spuse Luschke, o dată ajunși acolo, pregătiți-vă cu bateria dumneavoastră pentru o schimbare de poziție în trei zile. Ținta marșului se află la treizeci și opt de kilometri mai în spate.

– În spate, Herr Oberst?

– Vă nedumerește cumva, Herr Hauptmann? Doar nu credeți că noi mărșăluim numai înainte? În decembrie trecut, o armată întreagă a luat-o la sănătoasa, câteva sute bune de kilometri – de la Tula până aici. Și asta la scurtă vreme după ce Führerul nostru anunțase că, în Răsărit, campania e încheiată. S-a – hai să zicem – înșelat.

– *Jawohl,* Herr Oberst.

– Acum, înainte de ofensiva de primăvară, ne grupăm aici și ne facem o rampă de lansare. Dar se poate spune că, totodată, vom

corecta în sfârșit greșelile făcute în urmă cu trei luni. Numiți-o „îndreptare a liniei frontului", Herr Hauptmann.

– *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Witterer, cu aerul nemulțumit al unui soldat luptător, care arde de nerăbdare să se ia de piept cu inamicul.

– Vasăzică, în trei zile! Mâine cercetați împreună cu Wedelmann noua poziție. Detalii la aghiotantul meu. Însă fără tam-tam! Chestiunea rămâne secretă. Când totul va fi gata, vom mărșălui noaptea – ne depărtăm de adversar la adăpostul întunericului. Prin surprindere. A doua zi dimineața, rușii vor fi nevoiți să privească în gol.

– *Jawohl*, Herr Oberst, încuviință Hauptmannul Witterer, râzând scurt, pentru că își închipui ce mutre idioate, din cale-afară de idioate, vor face adversarii. Asta era aproape ca în Karl May!

Luschke îl privi pe Witterer cu interes. Reacțiile acestuia îl amuzau în taină și simțea clar, ceea ce bănuise dintotdeauna, că totul avea să devină din ce în ce mai amuzant în compania lui Witterer.

– Ce aveți de gând să întreprindeți în după-amiaza asta? întrebă Luschke, cu viclenie.

– Dacă Herr Oberst pune preț pe prezența mea...

– De asta vreau să te scutesc, spuse Luschke, duios.

– Atunci, zise Witterer, plin de el, am să verific ultimele pregătiri pentru reprezentația trupei de divertisment, care, după cum știe deja Herr Oberst, urmează să aibă loc mâine seară pe poziție.

Luschke aștepta tăcut și pipăi stâlpul lângă care stătea. Piatra era bolnavă; avea lepră, care mușca adânc din ea. Încă vreo câțiva ani – și avea să se prăbușească, să moară.

– Pot presupune că Herr Oberst consideră potrivit ca spectacolul de divertisment să aibă loc, în ciuda situației nou-create – într-o anumită măsură și din rațiuni de camuflaj?

– N-am nimic împotrivă ca soldații să se distreze. Găsesc doar că dumneavoastră, Herr Hauptmann, aveți cel mai puțin nevoie de un asemenea divertisment.

– Cum să înțeleg asta, Herr Oberst? întrebă Witterer, ușor neliniștit.

– Așa cum trebuie.

– Dat fiindcă tot sunt aici, Herr Oberst ...

– Apreciez foarte mult, Herr Hauptmann, când Offizierii mei se ocupă și de bunăstarea spirituală și sufletească a soldaților. Iar dorința dumneavoastră de a-i distra este de-a dreptul remarcabilă. Numai că m-ar mâhni dacă ați proceda unilateral.

– *Jawohl*, Herr Oberst.

Și acum Luschke întrebă tăios și șuierat:

– Ați fost vreodată în Lazaret?

Witterer se holbă nedumerit câteva secunde. Privirea de șarpe a lui Luschke îl tulbura din cale-afară.

– Niciodată, până acum, Herr Oberst. Sunt pe deplin sănătos, spuse el, cu greu.

– Aici în Lazaretul de campanie, continuă Luschke, tărăgănat, zac câțiva soldați din bateria dumneavoastră, conform ordinului de zi – trei bucăți. Rănire, degerături, pneumonie. Nu v-a venit niciodată ideea să-i distrați și pe ei?

– *Jawohl*, Herr Oberst, bâlbâi Witterer, voiam să ...

– Atunci, nu vă mai reține, spuse Luschke scurt, apoi se întoarse și privi cu intensitate urmele unei picturi murale, prin care apa săpase canale negre și stranii.

Witterer se simți pus pe liber, mai salută o dată repede și ieși precipitat.

Afară, în fața bisericii, îl aștepta Unteroffizierul Krause, care deschise iute ușa laterală din dreapta a Kübelwagenului, în care stătea tolănit Obergefreiterul Kowalski. Witterer urcă fără un cuvânt. Krause țâșni în spate, iar Kowalski ambală motorul.

– Să pornim, așadar, la duioasa feminitate, spuse Obergefreiterul, calm, și băgă în viteza-ntâi.

– La Lazaret! strigă Witterer.

Sincer surprins, Kowalski, călcă atât de puternic pe ambreiaj, încât mașina făcu salturi scurte și necontrolate înainte. Reuși s-o redreseze și rosti:

– De necrezut!

– Fă bine și renunță la observațiile dumitale tâmpite, Obergefreiter! strigă Witterer, furios.

– Nu sunt deloc atât de tâmpite, îl încontră Kowalski, pașnic.

– Gura! strigă Hauptmannul.

Kowalski ridică din umeri și acceleră. Încă o dată păru să se confirme una dintre experiențele sale de bază: discuții total lipsite de sens cu anumiți superiori. Nici un iepure n-ar putea convinge vreodată un câine de vânătoare să mănânce trifoi împreună cu el.

Mașina se legănă spre o clădire lungă din lemn, în fața intrării căreia atârna pleoștit steagul Crucii Roșii. Witterer coborî, își îndreptă cutele mantalei și-i spuse lui Krause:

– Du-te cu mașina la Fraülein Ebner. Cere-i scuze și anunț-o că voi veni cam într-un ceas.

Unteroffizierul Krause repetă cuvânt cu cuvânt cele ordonate. Kowalski îl ascultă cu interes și se delectă, privindu-l cât era de rigid. Pe urmă, demară în trombă, pentru a juca „Nu te supăra, frate" cu duduia Charlotte.

Între timp, Witterer intră în Lazaret. În anticameră, se ciocni de o soră, căreia ținuta sa de Hauptmann nu părea să-i impună cine știe ce. Era ocupată cu înregistrarea unor date de pe niște bilețele lunguiețe.

– Vă rog..., spuse Witterer, încercând să pară detașat, după ce așteptase câteva secunde, nebăgat în seamă. Vreau să-mi vizitez soldații.

– Numele? La ce secție se află?

Sincer scandalizat de faptul că nu i se arăta respectul cuvenit, Witterer își exprimă dezaprobarea cu privire la „modul incalificabil al chestionării". Sora se încăpățână și țipă, la rândul ei. Lătrară unul la celălalt.

– Nu uitați unde vă aflați! strigă sora.

– Pe toți dracii! zbieră Witterer. Noi ăștia de pe front suntem aici pentru voi, sau voi pentru noi? Ce-i cu porcăria asta?

Ca la o parolă, la expresia „porcăria asta", apăru un medic de stat-major. Dădea impresia că avea de gând să facă pe energicul. Dar când recunoscu gradul lui Witterer, deveni amabil. Și, ca orice camarazi-Offizieri conștienți de valoarea lor, se înțeleseră imediat. Zece minute mai târziu, Witterer obținuse deja date exacte despre soldații săi.

– Țin foarte mult, spuse el, ca soldații mei să se se însănătoșească. Și asta cât se poate de repede. Noi, cei de pe front, avem nevoie de fiecare om – mai ales acum.

– Înțeleg, consimți medicul de stat-major.

Witterer clătină din cap. Acum, credea că pricepuse și el ce avusese de gând Oberstul când îl dirijase într-acolo. Un caz limpede! Departe de a fi gingaș, Luschke voia ca toți comandanții să-i asigure o trupă puternică pentru luptă. Pentru că, în sfârșit, venise din nou vremea în care nu se mai putea renunța la nici un om. Vremea concediilor, a învoirilor și a bolilor trecuse.

Frământat de asemenea gânduri, pe care le considera infailibile, Witterer nu prea luă în seamă ce se petrecea în jur. Cineva îl conduse într-o încăpere mai mare, plină cu bolnavi. Majoritatea zăceau pe saci groși, cu paie. Aveau până și lenjerie de pat.

Un bărbat, care se învelise în mai multe pături, îl privi, palid și supus. Ăsta era, așadar, unul din bateria sa. Witterer se prezentă și puse câteva întrebări de ordin general. Răspunsurile, i se păru, erau destul de bune, chiar dacă nu peste măsură de optimiste.

– Cum te simți? întrebă el.

– Deja mult mai bine, Herr Hauptmann, răspunse bolnavul de pneumonie.

– Ei, vezi? În câteva zile, vei putea reveni la baterie. Te bucuri, nu-i așa?

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse soldatul, fără vlagă.

Witterer își consultă ceasul, adăugă câteva cuvinte de îmbărbătare, după care își luă rămas-bun. Omul cu pneumonia îl privi inexpresiv. Și văzu o spinare lată, deasupra unui pantalon bufant, și un pistol mare atârnând pe fundul Hauptmannului.

Vizita la soldatul cu degerăturile decurse asemănător. Și aici, Witterer avu impresia că întâlnise o disponibilitate de luptă, dar pesimistă. Mâna stângă a soldatului era înfășurată din gros cu vată. O alifie cenușiu-verzuie, cu miros înțepător, pătrundea prin bandaje ca puroiul.

– Important e, spuse Witterer, că ai mâna dreaptă sănătoasă. Sau ești stângaci?

– Nu, Herr Hauptmann.

– Ei, vezi? spuse Witterer, aruncând o privire la ceas și luându-și rămas-bun.

Se opri pe culoar și trase adânc aer în piept. Putoarea alifiei contra degerăturilor îi făcea greață. Oamenii bolnavi erau pur și simplu respingători – iar încăperea fusese plină de ei. Orice, numai să nu putrezești astfel, gândi el, oripilat. Așa ceva e doar pentru

babe. Eroii mor tineri și strălucitori, sau deloc. Și, mai cu seamă, nu put.

Se gândi fugitiv la Lisa și la drăgălășenia ei, apoi și mai fugitiv la Oberst și la iscusința lui de a pune cele mai neplăcute chestiuni în cârca soldaților săi. Pe urmă însă gândul îi zbură la obligația soldatului de front de a dovedi spirit de camaraderie. Ei bine, pe bolnavi îi rezolvase – acum urmau răniții.

Luptă cu succes împotriva nevoii stringente de a fuma. Se uită la scândurile tocite din podeaua culoarului și le auzi trosnind sub pașii lui. Îi atrase atenția o pată întunecată și se opri în fața ei. „Sânge!", își spuse el. Îl cuprinse o stranie mulțumire la gândul că fusese acolo unde cursese sânge. Simți iarăși apropierea războiului, iar acest lucru îi provocă fiori de încântare.

Pătrunse țeapăn în salonul opt, în care se aflau cei cu răni de abdomen, și valul de duhoare care-l izbi îi tăie respirația. Mirosea, constată el, a rahat fiert. Și pe deasupra plutea geamătul unui om scuturat, se vedea treaba, de friguri. Individul ar trebui să se stăpânească, gândi Witterer, bărbătește.

Ocoli câțiva saci cu paie, fără a-i lua în seamă pe răniții care zăceau pe ei, și se îndreptă către soldatul din bateria sa, al cărui nume, număr de pat și diagnostic figurau pe bilețelul său: despicare a abdomenului.

– Sunt șeful dumitale, îi spuse el. Hauptmann Witterer.

Soldatul rănit, cu fața cenușiu-gălbuie, surâse, timid. Avea ochii adânciți în orbite și licărea a febră. Gura îi ajunsese doar o linie.

– Cum îți merge, dragul meu?

Soldatul se dezveli. Witterer văzu bandaje groase, înfășurate peste șolduri, prin care pătrundea un lichid roșu-apos. Se aplecă deasupra și dădu impresia de cunoscător.

– Ei, da! constată. Putea fi și mai rău.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse soldatul.

– O clipă, făcu Witterer și se întoarse, pentru că cineva deschisese ușa.

În prag, se afla Unteroffizierul Krause și Hauptmannul se îndreptă spre el.

– Ei? întrebă Witterer.

– Fräulein Ebner regretă, răspunse Krause.

– Ce regretă?

– Din păcate, nu-l poate aștepta pe Herr Hauptmann. Are treabă.

– Așa! constată Witterer, dezamăgit. Are treabă. Și ea are treabă?

Se gândi la femei, la dorința pe care-o stârnesc și pe care apoi ezită s-o astâmpere. În timp ce se gândea la toate astea și la altele asemănătoare, auzi din nou geamătul, geamătul ascuțit, șuierător și febril, al omului din colț. „Individul chiar că s-ar putea controla ceva mai mult!" își spuse el.

Se uită din nou la ceas.

– Doar ca să-mi comunici, ți-a trebuit o oră?

– Vă rog să mă scuzați, Herr Hauptmann, răspunse Krause, dar mai repede nu s-a putut. Kowalski iar a întins-o.

– A umblat din nou creanga?

– A fost la una dintre dame – la Charlotte.

– Ce-nseamnă asta? strigă Witterer, furios. Așa nu se mai poate!

Îl lăsă baltă pe Krause, aruncându-i o privire care dădea limpede de înțeles cât de puțin îl încânta situația. Trebuia să aibă el de-a face numai cu Obergefreiteri bețivi și cu muieri abstinente! Și totuși! Abstinența îndârjită a Lisei putea fi un semn sigur că ea se temea de el. Mititica! Ei da – pe undeva era de înțeles!

Witterer trecu din nou pe la rănitul din bateria sa. Se aplecă deasupra abdomenului bandajat al acestuia, după care clătină din cap. Pe soldatul ăsta trebuia să-l scoată din calcul, deocamdată. Abia dacă o mai ducea până la ofensiva de primăvară. După câteva cuvinte de îmbărbătare, îl părăsi și se grăbi să iasă, urmărit de un val de duhoare.

Ajuns la mașina lui, spuse, înainte de a se urca:

– Acum avem nevoie de fiecare om, Krause. De fiecare în parte. Trebuie să adunăm tot ce e de adunat.

– Și pe Unteroffizierul Vierbein? întrebă Krause, zelos.

– Pe fiecare!

– *Jawohl*, Herr Hauptmann.

– Ocupă-te de asta! Iar dumneata, Kowalski, ai terminat-o cu viața de șofer al comandantului.

– *Jawohl*, încuviință acesta și dădu să coboare.

– Ce-ți închipui că faci?

– Execut un ordin, răspunse Kowalski și-i întinse lui Witterer cheile mașinii. Și-l execut bucuros.

– Urcă-te imediat la loc! strigă Witterer, mai-mai să se înece de furie. Și când ajungem la poziție, te vei prezenta la mine – pentru a-ți primi pedeapsa.

– Cu plăcere, Herr Hauptmann.

Vestea că din nou Kowalski avea să fie pedepsit se răspândi cu obișnuita repeziciune în bateria a 3-a și stârni o veselie surdă. Kowalski însuși se amuza cel mai tare și-l lămurea pe fiecare soldat, dispus să-l asculte, despre „remarcabilele" calități ale comandantului bateriei, numindu-l în secret „vită".

După ce calificativul cu pricina ajunse și la urechile Hauptwachtmeisterului, acesta alergă la Hauptmannul Witterer și-și permise să-l întrebe dacă Herr Hauptmann ar fi declarat că urma să ia în considerare pedepsirea Obergefreiterului Kowalski.

– E foarte adevărat, răspunse Witterer, ostil. Ăla va fi pedepsit.

– Cer permisiunea de a-i recomanda domnului Hauptmann să n-o facă.

– N-are rost, Hauptwachtmeister. Ce-am spus, aia se va întâmpla.

– Cer permisiunea de a-i atrage atenția domnului Hauptmann, spuse Bock, ușor încăpățânat, că e absolut inutil să-l pedepsească pe Obergefreiterul Kowalski. Pur și simplu, n-are sens. El nu e afectat deloc. Pentru el – să mă ierte Herr Hauptmann – e tot un drac!

– Am să-l încing eu! strigă Witterer, setos de răzbunare. Individul ăla o să afle cine sunt. Doar n-o să mă las tratat ca o cârpă!

Atâta încăpățânare într-o problemă care, în fond, fiind vorba de Kowalski, era ceva cam ca o lege implacabilă a naturii, părea de neconceput pentru Hauptwachtmeister. Lipsa de viziune a lui Witterer într-o asemenea problemă îi lăsa lui Bock un gust amar.

– Herr Hauptmann, spuse Hauptwachtmeisterul, e dovedit faptul că nu trebuie să iei în seamă ce îndrugă Kowalski. De fapt, omul e absolut în regulă – porcul de tranșee înnăscut. Dar de mare folos, în timpul acțiunii.

– Totuși, nu mă pot lăsa încontinuu luat peste picior de mizerabilul ăla!

– Herr Hauptmann, Kowalski a băgat de seamă cu siguranță că Herr Hauptmann se supără la remarcele lui, și tocmai de-aia și le permite. În rest, e destul de zgârcit la vorbă.

Witterer fierbea, devenind din ce în ce mai încăpățânat. Începu să se plimbe de colo-colo prin încăpere. Semăna cu o panteră care pendula prin cușcă, mânată de instinctul de pradă.

– Ăla va fi închis! strigă el.

Bock ridică din umeri și, pentru prima oară, dădu dovadă de delăsare în fața șefului său.

– N-are rost! spuse Hauptwachtmeisterul.

– Atunci, adu-l pe individ în fața Curții Marțiale!

– Pentru asta, numai vorbele lui nu sunt suficiente, Herr Hauptmann.

– Ajunge cu dăscăleala! strigă Witterer, sec. Porcul ăla să se prezinte la mine.

Haputwachtmeisterul ridică încă o dată din umeri, apoi schiță un salut și ieși. Clătină din cap, disprețuitor. Știa din experiență că așa nu se putea conduce bateria. Așa nu!

Bock nu se grăbi. Merse agale spre adăpostul său și mai întâi îl aruncă afară pe Unteroffizierul contopist. Pe urmă încercă să-l contacteze telefonic pe Oberleutnantul Wedelmann, dar nu reuși. Nici Asch nu era de găsit. Chibzui dacă să-l sune pe Luschke – însă își retrase degetele de pe aparat.

După o oră, timp în care nu se mai întâmplase nimic, Witterer ceru telefonic să-i fie adus Kowalski, viu sau mort.

– Ei! făcu Hauptwachtmeisterul, după ce lăsă receptorul, și-l aduse pe Kowalski.

Kowalski se afla în culmea bunei dispoziții. Părea să fi băut – de dovedit nu se putea dovedi, dar se presupunea. Singurul livrant de alcool era Soeft, căruia îi plăceau la nebunie complicațiile.

Bock vedea negru în fața ochilor. Înainte de a-l duce pe Kowalski la Witterer, încercă să-l prelucreze.

– Kowalski, spuse el, camaradereşte, să nu faci vreo prostie.

– Ce vă închipuiți, Herr Hauptwachtmeister? îl asigură acesta. Doar n-o să-mi supăr prietenii!

– Fii corect, Kowalski.

– Întotdeauna sunt!

– Asta-i dorința clară a Oberleutnantului Wedelmann, minți Spiessul, fără înconjur.

– Serios? întrebă Kowalski.

Bock se prefăcu, într-o manieră elegantă, că nu auzea cum tocmai îi fusese pusă la îndoială veridicitatea unei afirmații.

– Am vorbit pe larg la telefon cu Wedelmann, spuse el. Vrea să-ți ții fleanca, măcar cinci minute.

– Zece minute, dacă-i vorba de Wedelmann! admise Kowalski, cu mărinimie.

Bock îl împinse pe Obegefreiter în adăpostul lui Witterer. Kowalski se prezentă aproape regulamentar. Hauptmannul își încinse centironul, își puse cascheta pe cap, strict regulamentar, și luă poziție. Se aflau față-n față, cel care pedepsea și cel pedepsit, în uniformă de serviciu.

Ridică un bilețel și citi:

– Îl pedepsesc pe Obergefreiterul Kowalski cu trei zile de arest sever pentru că, în mod repetat, a dat comandantului său de baterie și altor superiori răspunsuri îndărătnice și provocatoare, până la primejduirea disciplinei.

Rahat! gândi Hauptwachtmeisterul Bock. Ce rahat! Ăsta nu-i ordin de arestare, ci apă de ploaie. „Pentru că" și „a dat" – astea-s motivații? Fiecare motivație trebuie să prezinte un caz cât se poate de concret, nu generalități. Așa pretinde Luschke.

– Nu mai ești șoferul comandantului dumitale de baterie, îi strigă Witterer lui Kowalski. Din clipa asta, vei transporta muniție! Ei – ce-ai de spus?

– Foarte mulțumesc, Herr Hauptmann, răspunse Kowalski.

– Afară! urlă Witterer. Piei din ochii mei!

– Cu plăcere, Herr Hauptmann, acceptă Kowalski și, după ce luă o relativă poziție de drepți, în virtutea îndemnului personal al lui Wedelmann, dispăru.

Fără să mai aștepte imboldul lui Witterer, Hauptwachtmeisterul Bock îl urmă. Continua să vadă negru în fața ochilor, de data asta și pentru Hauptmannul Witterer. Când Luschke avea să pună mâna pe acest „atlet al pedepselor" – și, conform ordinului pe regiment, trebuia să i se raporteze orice pedeapsă în termen de patruzeci și opt de ore –, avea să fie mare tămbălău. Îi dorea lui

Witterer din toată inima noroc, dar și el, Bock, urma să nimerească în bătaia puștii.

– Herr Hauptwachtmeister, întrebă Kowalski, curios, când și unde pot să mă așez?

– Ușurel, răspunse acesta. Nu-i nici o grabă.

– Conform regulamentului pedepselor disciplinare, explică Kowalski, nerăbdător, executarea pedepsei trebuie să fie întreprinsă cât se poate de repede. Și eu abia aștept.

– Potolește-te Kowalski! spuse Bock. Poate că Herr Hauptmann n-a făcut decât o glumă.

– Dar nu cu mine! strigă Obergefreiterul, cu demnitate.

Haupwachtmeisterul dădu din mână a lehamite și se duse în adăpostul său. Kowalski îl urmă ca o umbră. Se amuza copios.

– Ce mai vrei? întrebă Hauptwachtmeisterul, morocănos.

– Să-mi execut pedeapsa, nimic altceva.

– Măi, Kowalski, încăpățânată arătare mai ești!

– Insist să fiu pedepsit, explică acesta, încântat, pentru că știa prea bine ce greutăți urmau.

Hauptwachtmeisterul îl lăsă baltă pe Kowalski. Își luă o manta grea din cauciuc de pe cârlig și-o trase pe umeri. Pe urmă, intră în șopron și-și pregăti de drum motocicleta cu ataș.

Kowalski se ținu după el. Se ridică pe vârfuri și spuse:

– În locul dumneavoastră eu aș pune să se verifice și ventilele, că zornăie.

– Pleacă din calea mea, măi, scaiete!

Bock călcă pedala și ambală motorul. Pe urmă, tăcu din nou.

– Prea multă accelerație, constată Kowalski, sec.

Bock reduse puțin accelerația, călcă din nou pedala și motorul porni. Îl lăsă să se încălzească și-i aruncă Obergefreiterului o căutătură urâtă.

Acesta se apropie și spuse:

– Ia ascultați la ventile – zornăie! Apoi, adăugă rânjind: Ordinul de pedepsire al dobitocului a fost un rahat perfect, așa-i? Puteți recunoaște liniștit. Mă pricep în chestii de-astea. Dar, dacă va schimba fie și numai un cuvânt, am să mă plâng Oberstului Luschke.

– Dă-te la o parte! strigă Hauptwachtmeisterul, care acceleră și demară în trombă.

Bock se duse la pozițiile tunurilor cu tragere scurtă, să-l caute pe Oberleutnantul Wedelmann. Nu-l găsi nici în adăpostul său și nici în linia de foc. Și Wachtmeisterul Asch dispăruse. Hauptwachtmeisterul înjură și căută mai departe. În cele din urmă, unui Obergefreiter i se făcu milă de el și-i vându pontul: Natașa.

Wedelmann și Asch ședeau în încăperea strâmtă a rusoaicei și beau ceai, de data asta din pahare identice, învechite, pe care le procurase Oberleutnantul. Vorbeau despre război – la Natașa nu se putea discuta alt subiect.

– Un asemenea război, spuse Asch, e ca o căcăstoare uriașă – fiecare trebuie să intre, dar, înăuntru, numai o anumită categorie de oameni se simte bine.

– Ar fi mai potrivit, zise Wedelmann, dojenitor, dacă ai folosi expresii mai alese.

– Da' nu pentru rahatul ăsta!

– Pentru noi, rosti Natașa, cu gravitate, acest război, pe care nu noi l-am început, e o obligație patriotică.

– Și noi, explică Wedelmann, la fel de grav, purtăm acest război ca pe o necesitate națională. Atacul nostru e o apărare activă.

– Domniile voastre, interveni Asch, încrâncenat, în urmă cu câțiva ani, la noi în zonă, era un ucigaș de plăcere, care întotdeauna se ruga înainte. Îl chema Schlapprosch pe animal. Ăla era ferm convins că așa îl lăsase Dumnezeu pe lume.

Natașa și Wedelmann tăcură, iar tăcerea lor spunea limpede: „Nu ne înțelegi." Ședeau alături, aproape unul de celălalt, pe patul îngust al Natașei. Mâinile lor se atingeau ușor și părea să le priască.

Așezat vizavi, pe unicul scaun, care scârțâia la orice mișcare, Asch se amuza. În ochii săi licărea ironia și compasiunea.

– Domniile voastre, spuse el, când vă văd pe amândoi, așa, în fața mea, știu că a sosit ceasul.

– Dacă vrei să pleci, Asch, noi nu te reținem.

– Voi doi, continuă Asch, imperturbabil, mărșăluiți într-o eră nouă. Dar, fiecare în altă direcție. Fiecare dintre voi e convins că are în buzunar ideologia sa desăvârșită. Și ce e mai rău, fiecare crede că ideologia lui e cea mai bună.

– Chiar că ar trebui să pleci, Asch. Se pare că nu te mai simți bine aici.

– Eu, spuse Natașa, ascult. Pe mine mă interesează ce vorbește. Convingerea mea e de neclintit.

– Și a mea! zise Wedelmann, zelos. Tocmai de-aia n-are rost să ne dădăcească.

– Dar asta nu-i dădăceală, se împotrivi Asch, cu o detașare prietenească. Nici măcar nu încerc să lămuresc lucrurile. La voi doi, așa ceva nu pare cu putință. Pentru că, în ziua de azi, există creiere care parcă sunt teleghidate. Și iată-vă acum, „acrobați roșii și bruni" de partid, cum vă iubiți, dar, în lumea voastră, dragostea e o îndeletnicire secundară. Mai întâi, vine Uniunea Sovietică sau Reichul, și amândouă vor să fericească omenirea. Șansa ca doi oameni să se poată întâlni nu contează la voi. Și mă întreb: pentru ce fac oamenii copii? Ca să ajungă apărători ai patriei? Sau ca aceștia să trăiască mai departe prin copiii lor?

– Nu știți ce înseamnă patrie, rosti Natașa, cu mândrie. Eu o apăr, pentru ca apoi să pot trăi liniștită în ea.

– Și probabil că n-ai să pricepi niciodată, spuse Wedelmann, nu mai puțin mândru, că poporul e totul – iar individul nu e nimic fără poporul său.

– Fără speranță, conchise Asch și se ridică. Dumnezeu e Unul pentru noi toți. Și dragostea ne poate uni. Și toți oamenii pot fi frați. Nu există nimic pe lumea asta care să justifice un război. Nimic!

Asch plecă, fără să le mai arunce nici o privire celor doi. Închise ușa și coborî duduind scara îngustă și năruită. În încăpere se lăsă o liniște apăsătoare. Departe, pe front, lătra o mitralieră.

– Nu ne înțelege, făcu Wedelmann, abătut.

– Odată poate că ne va înțelege și el.

Wedelmann clătină încet din cap în semn că nu.

– Niciodată, spuse el. Acest Asch e un caz fără speranță.

Natașa îl apucă de mână cu compasiune. El se întoarse și o privi. În ochii ei citea așteptare și teamă. Erau ochi duioși, strălucitori, întunecați, pe care el îi sărută.

Simți cum ochii Natașei se închideau, mâinile pe care el i le strângea începură să-i tremure, dar își ținea capul țeapăn.

Rămaseră astfel multă vreme, și nici unul nu îndrăznea să se miște. Simțea pe față respirația ei caldă. Buzele lui alunecară în jos, în timp ce fața ei se ridica, i se oferea. Îi atinse gura. Și ea tresări.

Stăteau cu fețele apropiate și ochii ei îi căutau chipul – sălbatic și tandru, totodată. Abia respirau.

Pe urmă, fețele se năpustiră lacome una asupra celeilalte. Își simțeau pielea fierbinte și buzele uscate. Gâfâiau.

– Te iubesc, șopti Natașa.

Se desfăcură din îmbrățișare și se priviră, tulburați. Vreme îndelungată, nu făcură nici o mișcare. Tresăriră când mitraliera de pe front începu din nou să latre.

– Vino, spuse Wedelmann. Vino cu noi.

– Unde?

– Trebuie să rămânem împreună, insistă el, cât se mai poate.

– Dar suntem împreună.

Wedelmann clătină din cap.

– Nu pentru multă vreme. În următoarele zile, va trebui să plecăm de-aici.

Ea se retrase, rece ca gheața. Își retrase și mâinile dintr-ale sale și rosti cu tărie:

– Nu-mi vorbi despre asta, te rog!

– Trebuie să vorbim, stărui el.

– Nu.

– Vrei să plec?

– Nu.

– Atunci, vino cu mine.

– Nu.

– Ba da, zise el, cu perseverență. Avem atât de puțin timp pentru noi, atât de puțin! Și trebuie să tragem de el cât se poate. Trebuie să vii cu noi. În două zile, nu vom mai fi aici.

Ochii Natașei se întristară, iar el crezu că se temea. Se temea pentru el, pentru ei amândoi, pentru dragostea lor. Și asta îl făcu fericit. „Niciodată n-am fost atât de fericit! N-am știut că există așa ceva. Doamne, asta n-am știut-o!" își spuse el.

– Te iubesc, șopti Wedelmann.

Natașa închise ochii. Chipul îi devenise palid, iar gura, mică mică și îngustă. Trase adânc aer în piept. Pleoapele îi tresăriră ușor, de parcă ar fi simțit o durere. Pe urmă, expiră, aproape violent.

Deschise ochii și-l privi cu luare-aminte.

– Când trebuie să plecați? întrebă ea.

– Poimâine noapte.

– Voi singuri?

– Toate trupele de-aici. Nu rămâne nimeni. Tot frontul va fi retras din sectorul nostru.

– Cât de mult?

– Vreo patruzeci de kilometri. Vino! Am să-ți caut acolo un adăpost. Pe urmă, vor mai trece săptămâni în șir până când războiul se va mișca pe întregul front. Iar săptămânile astea sunt ale noastre, Natașa. Trebuie să fie ale noastre. Uite – aici tu ești singură. Printr-o întâmplare, războiul te-a aruncat în aceste locuri. De fapt, nu contează unde te afli – principalul e că suntem împreună.

– Vasăzică, poimâine noapte, spuse Natașa, absentă, parcă, și evită să-l privească.

– Vii?

– Te iubesc într-adevăr! strigă ea, cu putere. Trebuie să mă crezi.

– Da, consimți el. Te cred.

Se năpusti asupra lui, de parcă ar fi vrut să-și ascundă fața la pieptul acestuia.

– Indiferent ce se-ntâmplă, spuse ea, cu respirația întretăiată, și se lipi de el. Indiferent ce se-ntâmplă.

Oberleutnantul Schulz era ca turbat. Alerga ca o vijelie prin încăperea comandantului său. Din când în când, dădea câte-un răcnet. Aghiotantul îl privea resemnat, ca pe o catastrofă a naturii.

Acum s-a zis! gândi Schulz. Răbdarea lui ajunsese la limită. Era în pericol propria-i imagine. În timp ce el stătea aici pe post de șef al bateriei de stat-major și, totodată, locțiitor al comandantului, se întâmplaseră lucruri de-a dreptul nepermise.

Exercițiile de apărare organizate de el eșuaseră în toată regula. Și prima alarmă aeriană trebuia considerată o nereușită, însă nu din motive militare, ci, nu în ultimul rând, și pentru că plăcuța cu nostima parolă a adăpostului antiaerian pe care o inițiase el și care spunea: „Vă rugăm să nu vă umpleți nădragii" fusese atârnată chiar deasupra locului comandantului. Noroc că Majorul rezervist șezuse dedesubt fără să bănuiască nimic și nu se putuse dumeri de ce anturajul său pufnea fără întrerupere.

De parcă astea n-ar fi fost suficiente! „Siamezii" săi dăduseră greș de mai multe ori, într-un chip jalnic. Glumele pe care și le permiteau erau deplasate și, mai nou, nu mai aveau nici haz. Niște ratați, niște nulități, niște idioți! Și ăștia se aflau sub aripa lui ocrotitoare.

Dar punctul culminant fusese, incontestabil, Vierbein! Tocmai acest Vierbein se învârtise de un post strașnic de chiulangiu pe lângă Admiral; bidiviul ăsta oceanic nu se lăsa în permanență periat, așa cum era poate de așteptat, ci tindea – se vedea treaba – către o intimă camaraderie de arme. O grămadă de rahat, Marina asta! Dacă el, Schulz, n-ar fi avut mâine atât de mare nevoie de Vierbein la tragere, i-ar fi tăbăcit el fundul.

Și pe urmă, ca să se umple paharul, incredibila poveste cu violul!

– Asta-i de necrezut! strigă Schulz către aghiotantul subunității. Și cu atât mai puțin în subunitatea mea. Așa ceva nu e deloc normal.

– Din păcate, e adevărat, spuse negustorul de spirtoase, bine informat.

– Muierile astea sunt chiar atât de pocite? întrebă Schulz. Trebuie să le acoperi fața cu un prosop?

– Nu prea. Sunt, ca să zic așa, mediocre.

– Atunci nu mai înțeleg nimic! strigă Schulz, patetic.

Pe undeva, după cele întâmplate, existau într-adevăr lucruri pe care nu le înțelegea. Noaptea trecută, trei telefoniste de la centrala din oraș, care se afla sub comanda sa, sub un pretext oarecare, îl atrăseseră în beci pe Offizierul de informații și, acolo, împreună ... îl violaseră. Îl violaseră!

Datorită experienței practice și bogatei sale fantezii în acest domeniu, Schulz reușea să-și explice procedeul tehnic. Acțiunea în sine i se părea însă destul de complicată. Nu era însă prea greu de crezut că trei fete hotărâte ar fi fost în stare să încingă un Unteroffizier coclit de război, fără ca acesta să mai aibă vreo șansă de scăpare.

Ceea ce Schulz nu reușea să priceapă, sub nici o formă, era următorul fapt: cum de se putuse ajunge atât de departe? Cazarma mișuna de soldați și cele câteva muieri de-aici își puteau primi dreptul. Categoric! Numai să fi vrut! Era clar că și astea trei voiseră. Atunci, de ce n-o făcuseră?

– Aici e problema, medită Schulz. Și nu se explică decât prin faptul că gorobeții care poartă uniformă în ziua de azi nu sunt decât niște prăpădiți. Mai demult, așa ceva era de neînchipuit la noi. N-am fi permis niciodată să se ajungă până aici.

– Sunt convins, spuse aghiotantul, precaut.

– Știi ce-i asta? întrebă Schulz. Știi ce reiese limpede din toată povestea? Lipsa puterii combative! Asta e.

– Și ce trebuie să se-ntâmple? întrebă aghiotantul.

– Foarte simplu, îl lămuri Schulz, suveran. Unteroffizierul de informații va fi mutat pe front, ca incapabil, iar celor trei fete bune de compătimit le vor fi repartizați Bartsch și Ruhnau.

– *Jawohl*, spuse aghiotantul, tărăgănat.

– Și la ora trei după-amiază, ordonă Schulz, toți Hauptwachtmeisterii subunității auxiliare să se prezinte la mine. În sala de sport, echipați de instrucție. O să-i încing eu pe nemernici cum se cuvine. Crede-mă, aici mă pricep: când li se face vânt Unteroffizierilor, trupa simte că vine furtuna.

Aghiotantul aprobă din cap și notă. Era convins de faptul că Schulz se pricepea de minune în acest sector. Ăsta știa cum să țină în ham niște Hauptwachtmeisteri.

– Sunt gata pregătirile pentru diseară? se interesă Schulz.

Aghiotantul scoase din mapă o listă a invitaților și apoi o schiță meticuloasă, care reprezenta ordinea de așezare la masa de seară. La ora opt fix urma să aibă loc la cazinou sărbătoarea organizată de Schulz în cercul camarazilor Offizieri, în cinstea comandantului și a distinsei sale mirese.

– Mi-am adus aminte, spuse Schulz, cu prefăcătorie, că trebuie să-l servim cu totul exemplar pe Herr Admiral. O să-l repartizăm și în seara asta pe Vierbein exclusiv Excelenței Sale. Asta va face impresie.

Aghiotantul ridică spre Schulz o față sănătoasă. Părea amărât, dar nu umil. Îl tolera chiar și pe acest Oberleutnant, pentru că-și iubea funcția. Doar aici se putea considera soldat, supraveghindu-și în același timp și negoțul en gros cu băuturi spirtoase. Nu, el n-o să manifeste nici un fel de protest, și cu atât mai puțin unul de natură să zdruncine încrederea superiorilor săi, obținută cu greu.

– Vierbein, zise Schulz, zelos – reconstituind în minte o scenă dintr-un așa-numit film colosal, vizionat de curând și care corespundea nevoii lui crescânde de reprezentare din ultimul timp –, se va afla peste tot în spatele Excelenței Sale, urmându-l la o distanță de trei pași. Nu va servi pe nimeni altcineva, decât pe Excelența Sa.

– *Jawohl*, aprobă aghiotantul, ca și cum ar fi suferit cumplit de pietre la ficat.

Profită de cea dintâi ocazie favorabilă și se retrase. Acest Schulz nu făcea decât să plănuiască totul, iar executarea propriu-zisă o lăsa în seama lui. Și aghiotantul, gata să vorbească la telefon, își spuse, înainte de a ridica receptorul, că „un asemenea război nu era treabă ușoară".

Pe urmă luă legătura mai întâi cu propria sa firmă și, cu precauție, dispuse să fie aduse cincizeci de sticle. După asta, îl anunță pe contopist, un Oberwachtmeister, ca, la rândul lui, să-i anunțe pe Hauptwachtmeisteri să vină la ora trei, în sala de sport, cu ținuta de instrucție. Apoi, îi ordonă Hauptwachtmeisterului bateriei de stat-major să-i scutească, pentru seara respectivă, pe Unteroffizierii Vierbein, Bartsch și Ruhnau, și încă cinci ordonanțe instruite, trei ajutoare la bucătărie și doi oameni suplimentari, ca rezervă pentru cazuri speciale.

O dată rezolvate toate acestea, aghiotantul trecu în cazinoul Offizierilor pentru a supraveghea pregătirile, aidoma unui chelner-șef cu experiență într-ale cazinoului.

Schulz nimeri primul, cu o jumătate de oră înainte de începerea sărbătorii oficiale. Îmbrăcase o uniformă specială, bine croită, cu un guler alb, strident. Bineînțeles că venise singur. Pe soția sa nu o considera demnă de a fi scoasă în societate – lucru bine cunoscut și respectat de toată lumea. Deși această hotărâre a sa îl apăsa, ca o povară, o purta totuși cu o ținută demnă și neschimbată. Nu mai departe decât azi avusese cu soția lui o dispută nouă și, după propria-i părere, decisivă asupra acestui punct delicat. Ea tot nu-l înțelegea.

Îndată după sosirea lui, în bucătăria cazinoului își făcură apariția ordonanțele, ajutoarele și rezervele ajutoarelor. Pentru a verifica temperatura băuturilor, Schulz comandă un coniac – unul dublu. Pe urmă, cu paharul plin în mână, trecu în revistă frontul – „coloana de transport a mâncărilor și băuturilor", cum o numea el, al cărei oameni de frunte erau Bartsch și Ruhnau.

„Bombardierele cu rază lungă" îl priviră supuse, gata de acțiune. Restul se străduiau, de cele mai multe ori în zadar, să-și bombeze piepturile în jachetele albe de cazinou. Schulz le aruncă o privire critică. Nu scăpă din vedere nici o pată, fie ea cât de mică.

Apoi, degustă preparatele și verifică temperatura altor băuturi. Mai găsi el, ce-i drept, câte ceva de observat pe ici-pe colo, însă renunță și, în cele din urmă, înlocui criticile cu vorbe de laudă – ceea ce-i trăda limpede buna dispoziție.

Dar această stare îi dispăru brusc atunci când dădu cu ochii de Herr Admiral. Excelența Sa venea fără Vierbein!

Schulz se învârti de două ori în jurul Excelenței Sale. Prima oară, i se permise să-i strângă mâna energic fostului consilier imperial, iar a doua oară, Herr Admiral îl întrebă unde se afla soția dumnealui. Acest lucru îl surprinse și-l zăpăci pe Schulz, trezindu-i bănuiala că Vierbein s-ar fi putut să atingă în discuții chestiuni semioficiale, pe parcursul executării misiunii sale strict oficiale. Acest lucru îl frământa peste măsură. Îl înfuria și-l făcea nesigur.

Ajunse până într-acolo, încât el, Schulz, nu cuteză să-i adreseze Excelenței Sale întrebarea care-l ardea: unde era acest Vierbein? Dar asta ar fi fost de bună seamă o îndrăzneală prea mare, poate chiar penibilă. Pentru că, dacă Excelența Sa ar fi fost un Luschke, ceea ce din fericire nu era, ar fi putut întreba, la rândul său: „Nu știți unde se află soldații dumneavoastră?"

– Nu, asta nu, așa nu!

Schulz dădu buzna în bucătărie, spre Bartsch și Ruhnau, care tocmai verificau intens platourile cu răcituri, și spuse:

– Ia ascultați, rataților. Să mi-l găsiți imediat pe Vierbein și să-l aduceți încoace!

– *Jawohl*! strigară cei doi, nu prea încântați.

– Și iute! Dacă n-o scoateți urgent la capăt, v-ați lins pe bot de aerul din Patrie.

Cele două „mașini de treierat" mai aruncară rapid câteva sandvișuri pe gât, însoțite scurt de două pahare cu vin. Pe urmă o luară din loc, fără chef.

Îl găsiră pe Vierbein surprinzător de repede, la *Café Asch*, după cum bănuiseră. Vierbein ședea mână-n mână cu prietena sa, Fräulein Ingrid, în camera de zi, pe canapea. Sub pretextul că voia să-l caute pe prietenul său, Freitag, bătrânul Asch se retrăsese tacticos și liniștit, pentru a nu-i deranja pe îndrăgostiți.

Bartsch și Ruhnau priviră, rânjind veseli, idila ce li se înfățișa. Își dădură coate și-și făcură cu ochiul. Pe urmă, oftară artistic, ceea ce părea să-i distreze de minune.

– Vierbein, trebuie să te prezinți de urgență la Schulz. Acum e aproape nouă. Ce dai, dacă te-am găsit abia la zece? spuse unul dintre „siamezi".

– Trei sticle de vin, interveni Ingrid, care se obișnuise încet-încet să folosească limbajul uzual al momentului. Trei sticle – pentru ora unsprezece.

– Nu merge, spuse Bartsch. Două ore de căutare e prea riscant pentru noi.

– O oră ar fi normal, zise Ruhnau. De-aia putem da socoteală.

– Dacă trebuie, vin imediat, spuse Vierbein. Chiar dacă nu mi-e ușor să mă tot las smuls din permisie.

– Permisie? Aud mereu de permisie! Doar te afli în misiune pe-aici.

Vierbein duse mâna la buzunarul de la piept, unde foșniră hârtiile sale de permisie, aduse spre seară de motociclistul comandantului de aeroport – proaspăt importate de pe front. Se gândise la rostul acestora și înțelesese limpede ce se aștepta de la el.

– Aici mă aflu în misiune, spuse Vierbein, cu tărie. La sfârșitul ei, voi lua cu mine transmisioniștii instruiți și noile aparate.

Bartsch și Ruhnau, „aruncătoarele de flăcări", nu prea știau ce se putea face cu această informație. Era prea simplă, prea unilaterală, nu prea le dădea posibilitatea să-și vâre coada. Așa că se prefăcură a nu fi auzit nimic și începură din nou să negocieze. În cele din urmă, ajunseră la un pas să se înțeleagă cu Ingrid asupra a trei sticle de vin pentru nouăzeci de minute de căutare.

– Mai bine mergem acum, și o rezolvăm odată pentru totdeauna, spuse Vierbein.

– Da' de ce vrei să te-nghesui, dacă ești în permisie, omule?

– Probabil că Schulz nu e la curent. Și pe urmă, ordinul e ordin!

– Ah! făcu Ingrid, dezamăgită. Totul e atât de complicat și de neplăcut! Cine să se mai descurce în așa ceva?

Vierbein o apucă tandru de braț, îi zâmbi, după care se ridică, hotărât.

– Mă întorc repede, făgădui el.

– Aici nu e un han, spuse Ingrid, supărată, unde să poți trage când vrei și cum vrei.

– Am să mă grăbesc!

– Și eu mă duc la culcare.

– Într-o jumătate de oră sunt înapoi, promise Vierbein. Cu siguranță n-o să dureze mult, și după aceea totul o să fie în regulă.

Plecă, însoțit de Bartsch și Ruhnau, care-l bombăniră tot drumul, spunându-i lucruri nu prea elegante. Rataseră o afacere bună – fuseseră înșelați, spuneau ei –, și acest lucru îi indispunea. Îi mai înviora nițel faptul că se dovediseră încă o dată niște copoi buni pentru Schulz – iar acesta avea să fie mulțumit cu siguranță.

Dar Schulz nu găsi nici timpul și nici ocazia de a-și lăuda „podoabele". Îl preocupa intens „cazul Vierbein". Se năpusti asupra Unteroffizierului și întrebă:

– De ce n-ai executat ordinul meu, Vierbein?

– Cer permisiunea să raportez că am executat ordinul, Herr Oberleutnant.

– Trebuia să-l însoțești pe Excelența Sa. L-ai însoțit?

– M-am prezentat la Excelența Sa, dar Herr Admiral a spus: „Nu am nevoie de însoțitor!"

– Cine hotărăște aici, Vierbein, explodă Schulz, Admiralul ăsta sau eu?

Vierbein rămase fără replică, fapt care-i dădu satisfacție Oberleutnantului Schulz. Arătă de mai multe ori cu degetul mare înspre sălile cazinoului. Vierbein ezită scurt, apoi se supuse. Acest lucru îl mulțumi și mai tare pe Oberleutnantul Schulz, care își permise încă un coniac dublu.

Zece minute mai târziu, când păși în sălile cazinoului, unde începuse deja dansul, îl văzu pe Vierbein – tocmai pe Vierbein! – șezând în colțul de șah, rezervat exclusiv comandantului, cu un pahar de vin în mână, într-o poziție politicoasă. Și lângă Vierbein ședea Herr Admiral, Excelența Sa, prăpăditul ăla!

Lui Schulz îi trebuiră câteva secunde lungi ca să-și înăbușe furia ce-l sufoca. Prietenia de pahar dintre un Unteroffizier și un Admiral îi întorcea stomacul pe dos. Se strecură mai aproape și-i făcu semn lui Vierbein. Acesta se scuză în fața Admiralului, se ridică docil și-l urmă pe Schulz pe micul culoar lăturalnic, unde se aflau ușile dinspre toalete.

– Faci parte cumva dintre oaspeți, Vierbein? întrebă Schulz, la pândă.

– Excelența Sa, Herr Admiral, m-a poftit să iau loc, Herr Oberleutnant.

– Și dumneata ai îndrăznit și ți-ai plantat curul în fotoliul comandantului!

– După cea de-a doua invitație – *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Cine comandă pe-aici, de fapt? întrebă Schulz, după metoda sa de joc îndrăgită. Un pescuitor oarecare de heringi de pe vremea lui Wilhelm sau un Oberleutnant al Marii Germanii?

Vierbein tăcu, dârz.

– Te întorci numaidecât în cazarmă, Vierbein! strigă Schulz.

Unteroffizierul trase adânc aer în piept, închise ochii, apoi vorbi:

– Cu permisiunea dumneavoastră, Herr Oberleutnant, vă atrag atenția că în noaptea asta nu voi dormi în cazarmă.

Schulz se holbă la el, cu ochii cât cepele. Ăsta era Vierbein? Era imposibil ca ăsta să fie Vierbein!

– Ia suflă spre mine! ordonă Schulz. Vreau să verific dacă nu cumva ești beat.

Vierbein suflă. Schulz adulmecă, după care clătină din cap, continuând să fie uluit.

– Nu ești beat deloc, constată el. Ce-i cu tine, ești bolnav?

– Sunt în permisie, răspunse Vierbein, cu ultima picătură de curaj.

– Prostii! făcu Schulz, cu asprime. Ești în misiune. Ori ți-ai lăsat întâmplător creierul pe front?

– Dacă-mi permiteți, Herr Oberleutnant..., spuse Vierbein.

Își descheie buzunarul stâng al vestonului și scoase din el toate hârtiile pe care la primise recent. I le prezentă liniștit Oberleutnantului.

Schulz, care nu-și mai revenea din uimire, le luă nedumerit și aproape mecanic și le răsfoi. După înfățișare, gândea intens, dar zadarnic.

– Cred că sunt beat! admise, în cele din urmă.

Apoi îi înapoie hârtiile lui Vierbein, cu o mișcare bruscă, și-l lăsă baltă. Fără să fie fericit, Unteroffizierul răsuflă ușurat. Părăsi cu pași repezi cazinoul, chinuit de bănuiala că, după ce va fi depășit acest șoc, Schulz avea să ordone să fie din nou căutat.

Și instinctul nu-l înșelase. Abia se îndepărtă Vierbein, că Schulz se și năpusti iarăși prin încăperile cazinoului, urlând după el. În zadar. Îi chemă pe Bartsch și Ruhnau și le spuse:

– Aduceți-mi-l imediat pe Vierbein ăsta încoace, rataților! Altminteri, v-ați lins pe bot de aerul din Patrie.

În timp ce „căutătorii de mine" porniră, înjurând, la drum, Vierbein încercă să ajungă la Ingrid Asch. Dar Ingrid chiar se culcase. Când Vierbein, disperat, era pe punctul de a intra în dormitor, bătrânul Asch îl opri cu blândețe, dându-i un sfat prietenesc să se ducă acolo unde era încă bine venit la ora asta și unde putea găsi ceea ce aici i se refuza.

Și astfel, după o vreme de rătăcire, Unteroffizierul Vierbein, îi făcu o vizită nocturnă doamnei Lore Schulz, care-l primi într-adevăr cu bunăvoință.

Corespondentul de război B. M. Eberwein, Sonderführer[1], ajunse în primele ore ale după-amiezei la Regimentul Luschke, cu sarcina de a valorifica jurnalistic mișcările de retragere planificată – „o nouă pagină de glorie pentru trupele noastre".

Eberwein se considera un as al corespondenților de război, și nu erau puțini cei care-l credeau. Dispunea de multă fantezie și, în plus, de mult curaj. Își transmitea știrile mai repede decât orice concurență. Metodele prin care obținea asemenea rezultate-record constituiau secretul său profesional.

Hauptmannul Witterer îl salută cât putu de cordial pe marele Eberwein, pentru că se simțea apreciat. Faptul că Luschke îl onorase, trimițându-i acest om de renume, îl făcea mândru și încrezător. De-acum, considera că avea toate motivele să admită că Luschke era bine intenționat față de el. Prin urmare, iată cum înșelau aparențele!

După o gură zdravănă de tărie, ca de bun-venit, Eberwein întrebă, la obiect:

– Așadar, când se urnește șandramaua pe-aici?

– Mâine noapte, spuse Witterer.

Eberwein începu să calculeze. Era un tip arătos, obișnuit să privească în jur, cu precauție.

[1] Sonderführeri – cadre ale Wehrmachtului cu grad de Offizier, având atribuții speciale în afara activității de comandă a trupelor (ex: translatori, corespondenți de război, geologi, meteorologi, experți în balistică etc.) (n. tr.).

– Deja mâine noapte! Dacă vreau ca pozele pentru raportul transmis la Berlin să fie gata poimâine, trebuie să mă grăbesc. Cel mai bine e să încep îndată.

Witterer îl corectă pe vizitatorul său, grijuliu:

– Abia mâine noapte. Nu mai devreme.

Eberwein observă imediat că avea de-a face cu un începător. Își împreună pașnic mâinile rozalii și spuse:

– Totul e improvizație! Și la noi la fel. Pentru asta îți trebuie inspirație. Noi gândim în perspectivă. Ne închipuim ce se va întâmpla și construim întocmai.

– Aha! făcu Witterer, care, încet-încet, părea să priceapă. Fotografii regizate.

– Nespecialiștii, îl corectă Eberwein, folosesc cu predilecție acest termen. Noi, profesioniștii, numim metoda asta „sistem de anticipare".

– Înțeleg, spuse Witterer, zelos. Vă stau bucuros la dispoziție.

– Grozav, Herr Hauptmann, zise Sonderführerul Eberwein. Dar deocamdată nu vreau să vă deranjez personal. Îmi sunt suficienți câțiva Unteroffizieri de nădejde. Cu ei voi pregăti totul în amănunt. Fotografiile propriu-zise le voi rezolva pe urmă, într-un sfert de ceas.

– Vă ajut cu plăcere, îl asigură Witterer, aproape camaraderește. Și, în orice caz, vă rog să fiți invitatul meu la spectacolul de divertisment de diseară.

Eberwein primi invitația cu entuziasm. Fantezia lui înfloritoare începu să funcționeze imediat. În creierul său dinamic și îndrăzneț, se și conturau titluri de articole: „O baterie grea acoperă retragerea"; „Spărgătorii de blindaje dintr-a 3-a intră din nou în acțiune"; „De la spectacolul de divertisment, direct la bătălie."

Witterer i-l repartiză lui Eberwein mai întâi pe Soeft, căruia i se atrase atenția să se ocupe și de bunăstarea personală a corespondentului de război; pe urmă, i se adăugară mecanicul și aghiotantul Krause. Însuși Witterer, extrem de interesat, rămase alături de Eberwein și părea dispus să înlăture orice piedică din calea acestui distins oaspete.

Renumitul corespondent de război și zelosul său ajutor merseră cu mașina comandantului până în apropierea liniei de foc. După vreo trei kilometri, Gefreiterul Dammhirsch îi băgă într-o

groapă cât un stat de om, și se izbiră atât de tare, încât Eberwein simți că i se rupe fiecare oscior. Witterer avea o rană de patru centimetri pe frunte și înjura cumplit. După această poznă, Gefreiterul Dammhirsch a fost destituit din postul de șofer al comandantului.

După Dammhirsch, urmă Obergefreiterul Trinkler, care avea obiceiul să scuipe. Încerca să scuipe tot timpul dincolo de capota motorului, ceea ce nu-i reușea niciodată în timpul mersului. Dimpotrivă, scuipatul venea înapoi – o parte pe parbriz, o parte pe fețele pasagerilor, deci și pe a lui Witterer. După primul scandal în stil mare, Trinkler nu mai scuipă decât lateral. În schimb, chiar în după-amiaza aceleiași zile, i se termină benzina. Witterer și Eberwein se treziră în situația de a alerga pe jos doi kilometri.

În aceeași seară, Kowalski deveni din nou șofer al comandantului.

Între timp, Eberwein, corespondentul de război, se transformase într-un mic tiran. Ca majoritatea soldaților semiinstruiți, ținea și el cu orice preț să treacă drept un soldat instruit. Se juca de-a războiul cu soldații bateriei a 3-a, care-l suportau cu îndărătnicie, fiindcă Witterer era tot timpul cu ochii pe ei.

Prima fotografie: momentul decisiv! Hauptmannul Witterer, șeful glorioasei baterii, stătea lângă tun, în capul oaselor, cu binoclul în mână, privind spre dușman. Fusese ales cu băgare de seamă tunul numărul patru, care se afla după un deal și, prin urmare, în afara razei vizuale a inamicului. Unteroffizierul responsabil cu muniția montase o mică încărcătură explozivă la o oarecare distanță de eroii fotografiați și de cei care fotografiau. Eberwein fotografie detonația. Abia la a treia explozie, corespondentul de război se declară mulțumit de fotografie.

A doua fotografie: incident periculos! O șenileță amenința să alunece lateral într-un șanț. Dar soldații săriră la timp, printr-un salt îndrăzneț – poză –, și se proptiră în coasta mașinii, cu un ultim efort: fețe schimonosite, căști care alunecaseră într-o parte, cizme ce se opinteau în pământ. Totul după ce mecanicul săltase șenileta din partea opusă cu cricuri, fotografiat de jos, din lateral.

A treia fotografie: blindat inamic care înainta, distrus în lupta corp-la-corp! Un colos rusesc din oțel, în flăcări; doar la câțiva metri distanță, într-o groapă nu prea adâncă, un soldat pe cale să mai arunce în el încă o încărcătură. Tancul se afla în apropierea

pozițiilor tunurilor cu tragere scurtă, încă de patru luni în urmă. Nu mai era decât un sicriu demontat și ciopârțit, fără șenile. Mecanicul turnase o canistră de benzină pe el și apoi îi dăduse foc. Fumega grozav, iar Unteroffizierul cu legătura de grenade de mână nu era altul decât Soeft, care-și juca rolul cu măiestrie.

– Destoinici oameni aveți în Baterie, Herr Hauptmann, îl asigură Eberwein sincer, după ce adunase vreo două duzini de fotografii bune în „cutie".

– Materialul nu e rău, spuse Witterer.

Eberwein aprobă din cap.

– Operă de artă – sub așa o conducere!

Witterer înregistră cu nonșalanță această laudă cât roata carului. Își cunoștea valoarea și niciodată nu se îndoise de el însuși. Se întrebă ce-or să spună prietenii săi din Patrie când o să-l vadă poate chiar pe prima pagină din *Völkischer Beobachter*. În fruntea bateriei sale. Cu grenade bubuind împrejur. Ochi în ochi cu dușmanul!

Obergefreiterul Kowalski se prezentă la el, conform ordinului. Witterer îl cercetă, nemulțumit. Faptul că trebuia să-l păstreze în continuare ca șofer al comandantului pe acest individ, care din păcate era un șofer remarcabil, îl indispunea teribil.

– Kowalski, spuse Witterer, le vei lua așadar pe dame. Te așteaptă Wachtmeisterul Asch, care va transporta bagajele trupei.

– Și când am să fac arest? întrebă Kowalski, amabil.

– Asta o amânăm pentru mai târziu, când vom avea din nou liniște, răspunse Witterer. Și poți fii sigur, Kowalski, că aceste trei zile nu vor fi un cadou pentru tine.

– Nici nu l-am cerut, Herr Hauptmann, îl înfruntă Kowalski, enervant de corect.

Witterer se gândi rapid dacă nu cumva era vorba aici de încă una dintre celebrele remarce obraznice ale Obergefreiterului Kowalski. Dar ajunse la concluzia că de data asta nu era cazul, date fiind formularea și tonul. Și totuși, necioplitul de șofer îi deveni și mai antipatic. Aproape că îl ura pe acest individ, care-i rânjea cu o bunăvoință suspectă. Și își jură ca, la prima ocazie, să caute altul mai cumsecade.

În scurt timp, Witterer avu o ușoară controversă cu Oberleutnantul Wedelmann, dar nu lipsită de importanță, după părerea

sa. Wedelmann, care cercetase în zori noile poziții, îl anunță prin telefon că nu are chef să vină la spectacolul de divertisment.

– Noi, Offizierii, afirmă Witterer, ostil, trebuie să fim un exemplu permanent pentru soldați.

– Desigur, admise Wedelmann, dar nu neapărat în domeniul ăsta.

– Vreți să-mi dați peste cap toată organizarea? întrebă Witterer. Pentru astă-seară v-am scutit în mod special de serviciul de observator în linia de foc.

– Foarte mulțumesc, spuse Wedelmann, se acceptă. Știu deja cu ce am să mă ocup.

– M-aș bucura să luați parte diseară la spectacol, îi spuse Witterer, cu un ton incontestabil de comandă. În continuarea reprezentației, vă aștept în adăpostul meu, la o întâlnire festivă cu artiștii.

– *Jawohl*, consimți Wedelmann, indispus, și așeză receptorul în furcă.

Witterer știa prea bine de ce punea preț pe prezența lui Wedelmann. Zâmbi îndelung și cu superioritate. Apoi îl chemă pe Hauptwachtmeister, de la care primi un raport amănunțit despre pregătirile întreprinse.

– Vasăzică, la opt fix, spuse Witterer. Când se face timpul, îi anunți pe cei prezenți Oberleutnantului Wedelmann, iar el îmi raportează mie despre situația bateriei.

– *Jawohl*, spuse Hauptwachtmeisterul Bock, înțelegând acum ce urmărea Witterer: spectacolul. Fostul șef al bateriei urma să raporteze actualului șef, demonstrând astfel în fața trupei fără echivoc poziția sa secundară. Dar lui Bock nu-i convenea.

– Și membrii celorlalte subunități?

– Vor fi raportați și ei.

– Și dacă printre ei se află și Offizieri mai mari în grad?

– Vor fi rugați să se excludă de la raport.

Bock plecă, morocănos. Era nemulțumit. Nu atât de Witterer, cât de el însuși. Își reproșa faptul că făcea prea puțin pentru a-i arăta acestui novice unde-i era locul. Inițial, se gândise la Witterer doar ca la o „mătură nouă", care mătură bine și cu plăcere – dar nu se așteptase la o asemenea tenacitate. Novicele ăsta stârnea ceva cam mult praf.

Între timp, Witterer se pregăti intens pentru seară. Ceru de la bucătăria de campanie apa fierbinte comandată de Krause, se bărbieri temeinic, făcu o baie la picioare și-și tăie unghiile. Pe urmă își luă din geamantanul său numărul doi uniforma cea mai bună, ciorapi noi, o garnitură de lenjerie de corp și se îmbrăcă. Apoi se parfumă cu apă de colonie. O privire mai lungă în oglindă îl convinse că era o persoană prezentabilă. Cu siguranță, Lisa avea să-i cedeze!

În sfârșit, Witterer ordonă să i se facă nițică ordine prin cameră. Soldatul special desemnat de Krause pentru asta, care lucra după indicații foarte precise, aduse mai multe pături noi și le întinse pe masă, pe scaune, pe patul cu arcuri. Într-un colț, pe o ladă mai lungă, soldatul rândui un fel de bufet: sticlele livrate de Soeft, paharele, un platou cu dulciuri și altul cu prăjiturele.

Witterer gustă din fiecare câte puțin, dădu mulțumit din cap și-și propuse să-l laude cum se cuvine pe Soeft.

Chibzui cam pe unde se putea așeza Lisa Ebner. Ajunse desigur la concluzia că o să se așeze lângă el, pe patul de campanie, care arăta acum aproape ca o canapea. Și avu senzația că ea se afla deja acolo: mică și delicată, pisicoasă și mereu jucăușă. Dulce persoană! Două sau trei ceasuri mai târziu, așa, pe la miezul nopții, oaspeții aveau să se cam care. De locuri de cazare se ocupase bravul Soeft. Doar urma să rămână singur cu Lisa.

Și Witterer surâse imaginii sale din oglindă, mai mulțumit decât cu câteva minute înainte.

Imediat sosiră primii invitați și începură să se instaleze în șura în care trebuia să aibă loc spectacolul. Infanteria ședea liniștită lângă Artilerie, și fură tolerate în mod tacit chiar și gradele din serviciul sanitar. Pe un fel de pian, de care făcuse rost Soeft, clămpănea ritmuri vesele un Unteroffizier, acompaniat din când în când de soldați, mai cu seamă atunci când melodia se suprapunea unui text strașnic și obscen.

Afară, chiar în fața șurii și în curte, Hauptwachtmeisterul Bock se juca de-a poliția rutieră, fericit să găsească o mulțime de indivizi care să-l asculte, ceea ce-l transpuse într-o dispoziție pașnică.

– Nu vă înfuriați, camarazi! strigă el, cu toate că nu era nimeni furios, cât vedeai cu ochii. Cine are bilet va găsi și loc.

Așteptând entuziasmat să apară damele trupei de divertisment, Soeft îl privi gânditor și amuzat pe Hauptwachtmeister. În cele din urmă, i se adresă lui Krause, care stătea lângă el:

– Se vede treaba că Spiessul se antrenează pentru când s-o instala pacea.

– Cum așa? întrebă Krause.

– E sirena înnăscută pentru locurile de adunare.

– Nu vă înghesuiți, camarazi! urlă Bock, cu o preocupare jovială.

Pe urmă însă Hauptwachtmeisterul trebui să intre în ședință pentru a atenua scandalul ce izbucnise între niște transmisioniști străini și câțiva șoferi din propria-i baterie, pentru că șoferii bateriei își rezervaseră fără drept de apel două rânduri din față. Cereau de trei ori mai multe locuri decât aveau nevoie în mod normal. Își așteptau prietenii de la compania de mecanici alăturată, față de care voiau să-și arate recunoștința.

Bock manifestă înțelegere pentru asta și se purtă de parcă totul s-ar fi petrecut cu acordul său. Ar fi fost de-a dreptul idiot, gândi el, dacă acum și-ar fi lăsat baltă șoferii, cu care, în calitatea sa, trebuia să colaboreze cât mai strâns. Așa că le-o tăie străinilor de la Transmisiuni și-i expedie în ultimele rânduri.

– Voi, cei de la a 3-a! strigă unul, furios. Poate vă-nchipuiți că aveți prioritate pe-aici?

– Nu mai faceți atâta gură, strigă Bock, la rândul său. Aici nu suntem la meci!

– Dar nici la școală!

Urmărit de privirile recunoscătoare ale șoferilor săi, Bock o zbughi din nou afară. Sosise un Major de infanterie cu o mică suită. Hautwachtmeisterul salută, după ce observase că Majorul purta Crucea de Cavaler, raportă ceva în mare și-l conduse pe oaspetele de onoare în primul rând.

Puțin mai târziu sosiră alți patru Offizieri superiori, printre care și un Hauptmann de artilerie cu un câine. Bock refuză să lase câinele înăuntru. Hauptmannul se opuse cu vehemență, dar Bock rămase ferm. Tocmai apăru și Hauptmannul Witterer, trăsnind de la trei metri a apă de colonie. Cei doi camarazi Offizieri se înțeleseră imediat. Câinele primi permisiunea să intre.

Trupa de divertisment se prezentă la ora stabilită. Wachtmeisterul Asch transporta cu o camionetă bagajele și pe iluzionist.

Acesta stătea înfofolit în remorcă, chinuit, ca mai tot timpul, de teama de a nu răci, ceea ce ar fi putut însemna eșecul trucurilor sale. Lui i se cuvenea, așa credea el, un vehicul demn de un om de vază, nu un mijloc de transport pentru vite. Suferea în mod jalnic și se uita urât.

Kowalski însă le transporta pe dame. Ședea în spatele volanului pe care-l mișca aproape grațios, cu două degete de la mâna stângă, ținându-și nonșalant mâna dreaptă pe spătarul scaunului de-alături, pe locul obișnuit al comandantului bateriei.

Lângă Kowalski stătea Charlotte, prezentatoarea, și surâdea, absentă. În spatele ei, Lisa Ebner privea cu ochi mari și curioși dintr-o șubă de uriaș. Dansatoarea Viola parcă dormea, atât era de blazată și de indiferentă.

Îndată, o mulțime de soldați interesați îi înconjurară pe Kowalski și pasagerii lui, iar șoferul se simți de parcă privirile admirative și curioase îi erau destinate în exclusivitate. Bock, Soeft și Krause, mecanicul, șeful grupei de aprovizionare cu muniție și bucătarul, cărora li se adăugau Sanitätsunteroffizierul[1] și contopistul, dădură să le ajute pe dame. Până și Kowalski acceptă să-i ducă Charlottei geamantanul cel mic, ceea ce le atrase atenția celorlalți. Apoi însă îi lăsă lui Krause plăcerea de a face pe hamalul.

Witterer își croi drum, abordă un zâmbet senin de cazinou și strigă:

– Bine-ați venit, doamnele mele!

După ce strânse trei mâini, în special pe cea a Lisei, întrebă, curtenitor:

– Preferați la început un rachiu, pentru încălzire?

Charlotte scutură din cap. Aceasta preluase fără probleme conducerea trupei de divertisment, întrucât singurul bărbat al ansamblului, iluzionistul, suferea mereu de complexe de inferioritate și era bânuit de presimțiri sumbre din cauza tratamentului degradant la care erau supuși.

– Nu, răspunse ea. Mai întâi munca, apoi distracția.

– Doamnele, aduse vorba Witterer, poate vor să se aranjeze – eventual în locuința mea.

– Suntem destul de aranjate, i-o întoarse Charlotte. Nu avem nevoie de pregătiri.

---

[1] Subofițer sanitar (n. tr.).

– În afară de asta, spuse Wachtmeisterul Asch, există chiar lângă podium o anticameră provizorie. Cred că va fi suficientă.

– Dacă doamnele, interveni Soeft, la obiect, doresc să folosească toaleta ...

Charlotte râse în gura mare. Dansatoarea își mijì ochii și-l privi pe Soeft așa cum îi privesc fetițele mici pe piticii din cartea cu povești. Lisa roșise ușor și se uită la Witterer. Acesta părea supărat.

– Le arăt cu plăcere doamnelor pe unde s-o ia, garantă Soeft.

– Se pare că într-adevăr v-ați gândit la toate, spuse Charlotte, cu o ironie fină.

– Începem odată, sau continuăm să facem conversație? întrebă Wachtmeisterul Asch, în liniștea penibilă ce se lăsase.

Asch porni înainte, urmat de dame și de Witterer. Soeft îi ocoli pe toți, deschise intrarea laterală în șură, dădu pătura la o parte și făcu un gest de invitație.

– Când o să se sfârșească războiul ăsta, îi spuse Asch, ar trebui să te faci portar cu ora la un hotel.

– Visul meu de-o viață! zise Soeft și zâmbi mulțumit. Pe cât posibil, la Paris.

Witterer își luă rămas-bun de la dame – până după spectacol! – privind-o încă o dată adânc, după cum credea el, pe Lisa Ebner în ochii ei frumoși și mari. Pe urmă se precipită spre intrarea principală și pătrunse în șură. Nimeni nu-i raportă nimic. Wedelmann nu venise încă, iar Bock se făcuse nevăzut. Acest lucru îl lovi pe Witterer drept în inima sa de soldat.

Dar și mai adânc îl lovi imaginea Majorului de infanterie, la al cărui gât subțire strălucea, provocator, Crucea de Cavaler. În clipa asta, Witterer se simți de-a dreptul în pielea goală. Și, colac peste pupăză, Majorul de infanterie spuse:

– Deci, dumneata ești trăgătorul nostru!

Și acest lucru sunase de parcă ar fi zis „căcănarul nostru".

În orice caz, Witterer se bucură când începu reprezentația. În timp ce entuziasmul din șură creștea, ceea ce nu era de mirare, în timp ce Crucea de Cavaler a Majorului continua să-l șocheze pe Witterer, în timp ce corespondentul de război Eberwein – numit de Kowalski, în grai popular, „pișat de porc"[1] – „trăgea" câteva

[1] În limba germană, *Eber* înseamnă „vier", iar *Wein* înseamnă „vin" (n. tr.).

din celebrele sale instantanee – în tot acest timp, Asch o consolă cu succes pe Lisa Ebner.

Wachtmeisterul era la curent cu pregătirile pe care Witterer le făcuse în locuința lui și care nu lăsau loc la interpretări. Privirile sugestive cu care Witterer o urmărea pe Lisa Ebner la toate aparițiile ei erau, de asemenea, inconfundabile. În viziunea Wachtmeisterului Asch, era păcat de Lisa să intre pe mâna unuia ca Hauptmannul Witterer. Și, ca atare, Asch se decise să acționeze.

Mai întâi, pierduse vremea cu pretențiile exagerate ale iluzionistului: ba îi fusese prea frig, ba constatase apoi că aerul din sură era alterat, ba se plânse de montarea incorectă a farurilor și de spațiul îngust dintre scenă și public; mai târziu se plânse de nedreptatea publicului, care le prefera pe dame din considerente exclusiv erotice, dar care nu știa să-i aprecieze lui măiestria.

– Ce, ce? strigă Kowalski, întărâtat, încercând să se erijeze în apărător al feminității. Îți închipui cumva că vom organiza în cinstea ta vreo reprezentație specială? Doar pentru poponari!

– Mă scârbești! strigă iluzionistul.

– Înseamnă c-am avut noroc, zise Kowalski și-i trase Charlottei o ocheadă.

Reprezentația se sfârși cu chiote asurzitoare, prilej cu care Viola, frumoasă și îmbufnată, nu se mai sătura să tot fie rechemată în scenă și admirată. Witterer profită de moment și-l invită pe Herr Major de infanterie la un pahărel de împăcare, la el acasă.

– Poa'să fie și unul mare, trăgătorule, strigă Majorul, dându-și acordul. Pentru că cine știe dacă poimâine o să mai fim în stare să închinăm vreunul.

Witterer îi ordonă lui Krause să le ocrotească cu băgare de seamă pe dame și, când totul se va fi terminat, să le conducă la el acasă. După care se înșurubă la stânga Majorului de infanterie și-i zâmbi camaraderește. Majorul înregistră totul cu detașare.

– Una dintre ele are un cur ca de cal, declară purtătorul Crucii de Cavaler. Iubesc caii.

– Și mie-mi place călăria, îl asigură Witterer și râse bărbătește.

Se bucură vizibil când și Majorul de infanterie deveni complice la acest râs. Dar fără vreo urmă de veselie.

– Dragul meu trăgător, spuse cel cu Crucea de Cavaler, enervant de sclipitoare, întotdeauna trebuie să ataci puternic, dacă nu vrei să fii respins – o veche înțelepciune infanterească.

– În viitorul apropiat, îl încredință Witterer, vom avea destule ocazii în care să demonstrăm cât suntem de buni.

– Pe mine nu mă doare nici în cur, spuse senin Majorul de infanterie. Dac-ar fi după mine, aș petrece restul războiului în pat.

– Artă! făcu Witterer, închipuindu-și că știe el ce știe. Dumneavoastră ați făcut deja rost de Crucea de Cavaler.

– Tinicheaua asta? M-a costat șaizeci și doi de soldați, un glonț în coaie și remușcări pentru tot restul vieții, spuse Majorul, sec. Îmi ajunge oare mizerabila mea de viață pentru a răscumpăra toate astea?

– Un asemenea război poate fi al dracului de dur, zise Witterer, luptând să-și ascundă stânjeneala.

– E dur, admise Majorul. Și murdar și împuțit. E pur și simplu un rahat!

Witterer ajunsese acasă cu ciudatul său oaspete. Se uită cercetător în jur și găsi din nou că totul era în regulă. Mângâie cu o privire scură și satisfăcută colțul în care avea să șadă Lisa.

Îl pofti pe Majorul de infanterie să ia loc. Acesta gemu când se așeză. Privi ușor mirat în jur și spuse:

– Arată aproape ca într-un bordel de campanie.

Witterer râse încurcat, gândindu-se cum ar trebui să procedeze pentru a se despărți cât mai repede, fără să-l jignească, de blazatul său oaspete. Acest om nu era destul de rafinat pentru el. Nu avea maniere. Probabil că la vremea lui intrase fără prea mare elan în război.

Apăru Unteroffizierul Krause, aghiotantul, care părea neliniștit. Când dădu să salute, se împiedică de covorul din dotare.

– Ei, ce fac damele, vin? întrebă Witterer.

– Cer permisiunea să raportez, Herr Hauptmann: au plecat deja, domnule. Cu Wachtmeisterul Asch.

– La dracu'! strigă Witterer. Ce mai înseamnă și asta?

– Gata cu bordelul de campanie, spuse Majorul, resemnat.

– Imediat, mașina! țipă Witterer.

– Cer permisiunea să raportez, Herr Hauptmann: Kowalski a plecat și el cu ei.

– Nu te mai necăji, dragul meu trăgător! îl sfătui Majorul de infanterie. Scoate-le pe dame liniștit din calcul pentru următorii câțiva ani. Obișnuiește-te încet-încet cu faptul că într-un război sunt omorâți întotdeauna mai mulți oameni decât apar pe lume. Oricât te-ai strădui.

Wachtmeisterul Asch îi dădu semnalul de încetinire șoferului de pe camionetă. Ajunseră în orașul de garnizoană. Iluzionistul, care ședea în spate pe geamantanul său, obosit și speriat în continuare că ar putea să răcească, răsuflă ușurat.

Kowalski se legănă elegant cu vehiculul în urma lor, fără să rateze vreuna dintre gropile adânci pe care le întâlni în cale. Mașina scârțâia și gemea. Kowalski era convins că acest lucru le amuza grozav pe pasagerele sale.

– Am ajuns! strigă Asch, în spate.

– Acum îi dăm drumul! spuse Kowalski.

Asch sărise deja și începuse să descarce bagajele trupei. Iluzionistul îl ajută, bosumflat. Kowalski privea răbdător.

– Atunci, să începem să ne luăm rămas-bun, spuse Asch.

– Pesemne că tu nu mai ești normal la cap! strigă Kowalski, sincer înspăimântat. Pe mine, chestia asta nu mă amuză nici pe departe. Și-n plus, i-am subtilizat lui Soeft trei sticle de vin, ceea ce e un eveniment. Deci, trebuie să-l sărbătorim.

Asch evită s-o privească, fie și în treacăt, pe Lisa Ebner, care-l sorbea din ochi. Clătină din cap și spuse:

– Nu vreau să le stânjenim mai mult pe doamne.

– Eu am oricum o întâlnire, le destăinui Viola, căreia îi plăcea să-și înceapă programul zilnic de-abia la miezul nopții. Să-mi duceți și mie bagajele sus, copii! Mă grăbesc. Așadar, pe mâine!

– Nu-i rea deloc! mărturisi Kowalski și se uită uluit în urma ei, cum își unduia șoldurile. Ce mișcare! făcu el cu admirație. În altă viață, asta trebuie să fi fost cămilă.

– Nu doar în altă viață, spuse Charlotte, sec. Dar ce-i cu voi, fii de eroi? Vreți să înghețați aici, să dispăreți sau vreți să mai urcați la un păhărel?

– Eu sunt deja sus, zise Kowalski, adunând în brațe diverse bagaje.

– Și dumneata, Herr Asch? întrebă Charlotte, cu ironie în glas. Dorești să-l aștepți aici, jos, pe iubitul dumitale prieten?

Asch era nehotărât.

– Nu prea știu la ce bun, răspunse el.

– Pentru a păstra o promisiune, îl lămuri Lisa Ebner, în a cărei voce, altminteri atât de duioasă, se simțea puțină supărare.

– Care promisiune?

– Dacă imediat după reprezentație – așa era vorba – ne întorceam repede în oraș, un anume Wachtmeister Asch – așa se zicea mai departe – avea să fie foarte fericit. Atunci – s-a mai spus – urma să mai stăm nițel de vorbă și să bem o sticlă de vin.

– Cine-a zis asta? întrebă Asch, sincer mirat.

– Eu! mărturisi Kowalski. Cine altul? Și n-am vorbit tocmai pe sufletelul tău?

– Făcând abstracție de faptul că nu cred ca vreunul dintre voi să știe ce e ăla suflet, explică Charlotte, cu superioritate, am plecat imediat numai datorită acestei promisiuni.

– *Jawohl*, recunoscu Lisa Ebner, cu hotărâre. Altfel, am mai fi rămas la Hauptmannul Witterer. Și mie deja îmi pare rău că n-am rămas. Pentru că nu-mi place să fiu mințită – și în nici un caz pe tema asta.

– Eu nu mă simt vinovat, se disculpă Kowalski, încărcat din greu. Eu spun întotdeauna ceea ce gândesc alții.

Și cu asta, Obergefreiterul se urni din loc, iar Charlotte îl urmă, râzând. Lisa Ebner îl abandonă pe Asch, strânse chitara la piept, smulgându-i un sunet, și se pierdu în urma celor doi. Iluzionistul dispăruse mai de mult.

Asch rămase o vreme afară, cufundat în gânduri. Apoi bătu hotărât cu palma în aripa camionetei. Se aplecă, înhăță restul de bagaje ce mai zăceau pe pământul înghețat și intră în casă.

Nu se întâlni cu nimeni pe culoarele pustii. Dindărătul ușilor de lemn răsunau sforăituri agitate.

Asch deschise ușa care ducea în camera Charlottei și a Violei. Kowalski îngenunchease deja în fața sobei și sufla în focul mocnit. Wachtmeisterul o lăsă pe Charlotte să-l ușureze de bagajele lor.

– Iar ultimul geamantan, te rog să-l duci alături, spuse Charlotte, zâmbind cu subînțeles.

Asch îi făcu un semn cu capul lui Kowalski, care rânjea cu gura până la urechi, și trase ușa după el. Apoi intră fără să bată în camera Lisei Ebner, unde lăsă geamantanul.

– Mai ai vreo dorință? se interesă el.

Lisa Ebner îl privi cu ochii mari, purtându-se de parcă el nici n-ar fi fost acolo. Cu mișcări clare și elegante își descheie încet paltonul, îl dezbrăcă și-l aruncă pe pat.

– De ce crezi că n-am rămas la Hauptmannul Witterer? întrebă Lisa.

– Pentru că ești înțeleaptă. Mult mai înțeleaptă decât am crezut eu.

Lisa Ebner nu răspunse. Îi aruncă o privire scurtă, cercetătoare și întrebătoare. Pe urmă se trânti pe patul de campanie și își scoase pantofii, fără a le dezlega șireturile. Apoi încălță o pereche de papuci de casă, care se aflau într-un colț.

– M-am săturat să tot fiu înțeleaptă, spuse ea, cu vehemență.

– Somn ușor, zise Asch. Și bucură-te că poți dormi singură. Mâine dimineață o să-ți revină pofta de viață.

Lisa Ebner se ridică, grăbită, de parcă ar fi luat o hotărâre bruscă. Acum îl privi intens și foarte lung. În timp ce-l privea, își trase peste cap puloverul. Îl lăsă să cadă lângă ea. Părul îi era tulburător de ciufulit și ochii de jar.

– Ce înseamnă asta, Lisa? întrebă Asch, liniștit.

– Pot să fac ce vreau.

– Ai să răcești, spuse Asch, abătut.

Lisa continuă să-l privească, doar pe el. Și trupul ei mic și vânos se ridică. Asch îi văzu conturul sânilor, umerii albi, brațele subțiri și delicate.

Se îndreptă spre ea, o apucă de umeri și o împinse pe patul de campanie. Lisa nu-i opuse nici un fel de rezistență. Se lăsă în voia lui și-l privi.

Asch se așeză lângă ea.

– Lisa, spuse el, foarte grav, dumneata faci parte dintre fetele care sunt iubite – rare, ce-i drept. Majoritatea ajung doar obiectul plăcerii. Nu vor fi puțini cei care vor dori să-și petreacă toată viața cu dumneata. Până acum n-am găsit decât două femei cărora le-am putut spune așa ceva.

– Cine e cealaltă femeie?

Asch surâse.

– Nu te abandona pur și simplu, Lisa, continuă el. E mult prea păcat de tine.

– Dar eu iubesc! spuse ea, cu convingere.

– Dacă tu-ți închipui că-l iubești pe Witterer, atunci nu știi ce înseamnă dragostea.

– Nu pe Witterer! strigă Lisa. Pe tine!

– Lisa!

Ea i se aruncă la piept cu o mișcare sălbatică. Era de parcă ar fi încercat să-și vâre capul acolo. Mâinile mici și nervoase ale femeii căutară să-l apuce de umeri. Părul îi mirosea puternic și avea respirația fierbinte. Trupul părea să-i dogorească.

– Pe tine te iubesc, șopti Lisa.

Herbert Asch inspiră mireasma pe care ea o emana. Mâinile lui, care încă mai stăruiau pe umerii goi ai Lisei, o apucară cu putere. Își aplecă încet capul, atingându-i părul cu buzele.

Dintr-o dată se smulse de lângă ea și spuse:

– Așa nu merge, Lisa!

Ea îl privi, neajutorată.

– De ce nu?

– Nu știi ce vrei.

– Ba da! susținu Lisa cu tărie, și ochii i se umplură de lacrimi nestăvilite, care se desprindeau ușor și curgeau pe fața ei gingașă. Știu ce vreau. Și nici nu pot altfel. Așa sunt. Și așa vreau să rămân. Iar tu trebuie să mă iei ca atare.

– Nu uita că sunt însurat!

Simți că trebuia să se apere, cu toată puterea ce-i mai rămăsese, chiar cu brutalitate, dacă altfel nu se putea.

Asch se eliberă de ea, se ridică și se îndepărtă atât de mult, încât ajunse de partea cealaltă a măsuței. Se prefăcu a o privi insistent, însă privirea lui țintea în gol, pe lângă chipul ei.

– Ce-ți imaginezi tu, de fapt, Lisa? întrebă el, ferm. Te porți ca o pisică. Ca o pisică în călduri! Să-ți fie rușine!

Pe fața ei palidă se citea spaima. Lacrimile nu-i mai curseră. Buzele îi tremurau, și el o văzu încleștându-și dinții.

– Cum vorbești cu mine! spuse ea, încă suspinând.

– Așa cum meriți! Războiul ăsta o să mai dureze vrei doi-trei ani – când s-o sfârși, o să ai douăzeci și trei. Abia douăzeci și trei! Vrei ca atunci să fii o târfă bătrână?

– Ieși! Ieși imediat!

– Mâine, spuse Asch, nu mai ești aici. Iar eu voi fi la câteva zeci de kilometri mai departe și cu o noapte mai aproape de sfârșitul războiului ăsta împuțit.

– Nu vreau să te mai văd niciodată! Niciodată.

– Asta cam așa o să fie, admise Asch.

Se îndreptă încet spre ușă, cu umerii căzuți. Înainte de-a pleca, se mai întoarse o dată.

– Ai grijă, să nu nimerești sub roți! îi aruncă el. Ar fi păcat.

Deschise ușa în grabă, se împletici pe culoar și, după ce închise ușa, rămase nemișcat. Apoi ridică mâna și o plimbă ușor pe peretele din lemn în spatele căruia se afla Lisa Ebner.

– Trebuia să procedez așa, spuse Asch cu voce tare.

Încercă să râdă și se urni din loc. Se îndreptă spre tăblița care anunța: „Rechiziționat de comandantul local. Ocupat de două femei."

Aici ciocăni și așteptă. După o scurtă pauză, ciocăni din nou. Se deschise ușa și apăru Kowalski, în cămașă.

– Vii? întrebă Asch, convins că întrebarea sa era zadarnică în cazul unui Kowalski, care habar n-avea de complicații – cu atât mai puțin în dragoste.

Dar Obergefreiterul răspunse:

– Da, bineînțeles. Imediat.

Pe urmă dispăru din nou și apăru exact după cinci minute pe culoar. Era zgârcit la vorbă. Merseră prin clădirea adormită, coborâră scările și ieșiră.

Se opriră în fața intrării. Asch privi spre cerul cenușiu, încărcat de nori grei. Atmosfera era apăsătoare.

– Se apropie o vreme mizerabilă, spuse Wachtmeisterul. Noaptea de mâine o să fie cumplită.

Și Kowalski părea cufundat în imaginea cerului înzăpezit și apos, de parcă adulmeca aerul umed și rece. Dar, într-un târziu, spuse, resemnat:

– Muierea asta e un pericol, Asch.

Pricepând imediat că era vorba de Charlotte, Wachtmeisterul zise:

– Dar nu părea!

– Ba da, îl asigură Kowalski. Ba da! Și adăugă, codindu-se: Încă vreo câteva zile ca asta, și aș fi devenit un om cumsecade. Nu-i nemaipomenit?

– Tu un om cumsecade? Asta să n-o crezi, Kowalski.

– Până astă-seară n-am crezut nici eu, îl asigură șoferul. Dar am fost la un pas.

– Ești sigur că nu-i vorba de damă?

– În nici un caz, Asch. Kowalski îl apucă de braț pe prietenul său, sincer abătut. Uite, omule, am vrut, cum era și normal, s-o jumulesc o dată temeinic.

– Și oare să nu fi reușit, tu? Doar nu începi să te ramolești, ca moșnegii?

– Măi, omule! spuse Kowalski și oftă adânc. Aproape că nu mă mai recunosc. Pe mine, doar războiul și muierea asta mă au pe conștiință! Cum ziceam, am vrut s-o regulez. Și nici ea nu era prea departe. Dar când mai aveam puțin, încercă să afle ce părere am despre căsnicie. Foarte bună, i-am spus. Să fie la alții.

– Ți-a șters una?

– Mult mai rău. A râs. A râs în gura mare! Și acum mă-ntreb dacă nu cumva a râs de mine?

– Păi, mai era careva în cameră?

– Tu nu mă iei în serios, Asch, se plânse Kowalski. Și nici ea nu mă ia în serios. Nimeni nu mă ia în serios. Cu timpul, încep să mă simt ca un terchea-berchea.

– Poate că ai băut prea mult, Kowalski.

– Asta o fi! făcu acesta, vizibil ușurat. Asta trebuie să fie. Sunt beat turtă. Pentru că treaz fiind, nu mi s-ar fi întâmplat una ca asta. Niciodată!

– Ei, hai, măi, tu ești om de viață. Probabil că Witterer ne așteaptă cu drag și dor.

– Pe Witterer ăsta, spuse Kowalski, am să-l jupoi într-o bună zi de n-are să se vadă. Pe toți Wittererii din lumea asta.

– După cum se vede treaba, cauți o filozofie de viață, așa-i?

– Pe toți Wittererii! strigă Kowalski, de-a dreptul scandalizat. Numai ei sunt de vină că n-am prins trenul astă-seară. Și n-o să-nghit așa ceva. Ai să vezi tu cum am să-l iau în tărboacă pe individul ăsta.

Noaptea, care învăluia frontul, era apăsătoare și umedă. La orizont, cerul și pământul păreau să se îngemăneze. Zăpada prin care pășea santinela era tare ca aluatul.

Santinela ocoli tunul. Se mișca, pentru a se încălzi. Își vârâse mâinile adânc în buzunarele mantalei. Fața sa învelită în gulerul ridicat semăna cu o masă cenușie și păstoasă.

Dintr-o dată, rămase locului și trase cu urechea în noapte. Și noaptea părea că încremenise, la rândul ei, pentru a-i asculta respirația. I se năzări că auzea mormăitul unor motoare îndepărtate.

„Prostii!", își spuse el, într-un târziu. Duduitul surd, ca prin pâslă, venea din partea rusească. Și era convins că rușii dormeau. „Să doarmă liniștiți."

Soeft își închisese, mulțumit, ochișorii și căscase gura larg. Mirositorul său uriaș se îndrepta spre tavan. Răcnea cântecul despre femeile ușoare, care erau atât de fierbinți, încât nu mai aveau nevoie de lenjerie intimă.

Așa cum Dumnezeu le-a creat,
Așa trupa le-a regulat.
Iar Generalul a strigat:
În-că-o-dat'!

Împreună cu el cântau prietenii cei mai apropiați, Hauptwachtmeisterul, mecanicul și Sanitätsunteroffizierul, pe care Soeft nu pierdea niciodată ocazia să-l tachineze.

Prin cameră, pluteau vălătuci groși de fum, iar masa era udă de rachiu vărsat.

– Tot mai bine e să te bețivești, decât să n-ai muieri! abia îngăimă Soeft.

– Și dacă tot sunt morți, atunci să fie morți de beți, vorbi tărăgănat Hauptwachtmeisterul.

Soeft clătină aprobator din cap.

– Mâine noapte, o să se pornească iar războiul. Dar vă spun un lucru: aprovizionarea e întotdeauna mai importantă decât muniția. Și cel mai important e Soeft.

– Chestia să i-o torni lui Witterer!

– O s-o facă războiul în locul meu – ăsta le-a venit de hac unor granguri mult mai mari.

Noaptea care trona deasupra Patriei părea pașnică și liniștită. Prin întunericul negru-albăstrui se strecura o primăvară timpurie. Pe străzile micului orășel, războiul stinsese toate luminile.

Unteroffizierul Vierbein ședea în fața Lorei Schulz, decis să-și ia inima-n dinți. Iar Lore Schulz părea dispusă să nu-i pună prea mult la încercare curajul.

– Herr Vierbein, și eu fac parte, pentru dumneata, din subunitatea de rezervă? întrebă Lore, și chipul ei părea nerăbdător la lumina caldă a veiozei.

– Frau Schulz, cred că aparțineți secțiunii combatante, răspunse Vierbein, uimit de propria-i îndrăzneală.

– Cine știe! rosti ea, galeș. Poate, fiindcă mă las cu plăcere învinsă. Apoi, adăugă și mai galeș: Nu vrei să-ncerci?

Oberstul Luschke zăcea îmbrăcat pe patul de campanie și somnul nu se lipea de el. Mutra sa de cartof asudase. Își împreunase mâinile peste pături, dar nu se ruga.

Într-un târziu, aruncă păturile și se ridică din pat. Bâjbâi pe întuneric până la masa hărților, apoi pipăi cu mâinile până când dădu de lampa electrică atârnată în tavan. O aprinse. Arunca o lumină mată, pentru că la Baterie curentul era slab.

Luschke avea picioarele subțiri vârâte în ciorapi lungi din lână, iar pantalonii de călărie îi alunecaseră mult în jos, fiindcă în somn i se desfăcuseră bretelele. Crucea de Fier clasa I strălucea șters pe vestonul său de campanie, cu pieptul plin de cute adânci.

Arăta ca un pitic obosit și surmenat, și era conștient de acest lucru. Își aplecă bustul firav peste hartă și se sprijini în palme. Privi liniile subțiri ale străzilor de retragere, pe care, mâine noapte, urmau să mărșăluiască bateriile sale.

Grijile îi marcaseră chipul.

Luă rapoartele care-i fuseseră puse pe masă încă de cu seară, unde probabil erau consemnate: mișcările de trupe ale inamicului în acest sector de front, datele despre starea vremii, despre un emițător al unui agent inamic, instalat în perimetrul diviziei, mijloacele insuficiente de transport în lazaretul de campanie, starea străzilor neschimbată, interzicerea categorică a oricărei mișcări de trupe înainte de lăsarea nopții viitoare.

Stinse din nou lumina, se duse la fereastră, dădu perdeaua la o parte și privi în întunericul de-afară. Fulguia ușor, iar fulgii răzleți de zăpadă se lipeau de geam și se topeau.

– Se pregătește un mare rahat! mormăi Luschke.

Bătrânul Asch ieși din dormitorul lui Ingrid, păși cu grijă pe culoar și intră în sufragerie. Se așeză îndărătul unei sticle de vin și-l privi pe prietenul său.

– Doamne! spuse bătrânul Asch. Doarme singură.

– Doar nu regreți lucrul ăsta?

– Aș fi înțeles-o, zise bătrânul Asch, dus pe gânduri.

Werkmeisterul[1] Freitag sorbi puțin din vin, apoi spuse:

– După cum povestește Vierbein, se pare că în anumite sectoare ale frontului e liniște totală.

– De ce nu? Sau îți închipui că băieții abia așteaptă să tragă?

– Pe ei nu-i întreabă nimeni.

– Dar ei fac războiul. Și dacă ei nu vor, nici n-o să aibă loc.

– Noi am vrut primul război mondial? întrebă Freitag.

– Sigur că nu.

– Vasăzică, n-a avut loc!

Cârciumarul Asch tăie o nouă țigară de foi. După ce-o aprinse încet, întrebă:

– De ce ne supunem noi oare când poruncește Führerul?

– Specific național, omule! La noi, toate ordinele sunt sfinte, indiferent dacă cei care le emit sunt oameni de onoare, idioți sau criminali.

Natașa se lipi de Oberleutnantul Wedelmann. Sânii ei plini se striviră de pieptul lui. O simți tremurând.

– Nu pleca, spuse ea.

Wedelmann se desprinse ușor.

– Trebuie să plec. Mâine va fi o zi obositoare, urmată de o noapte în care nu ne vom vedea. După aceea, vom avea din nou răgaz și pentru noi.

---

[1] Maistru mecanic (n. tr.).

– Nu pleca! repetă Natașa, pe un ton implorator, dar și autoritar în același timp.

Wedelmann se aplecă spre ea și buzele lor se întâlniră într-un sărut timid și tandru, de parcă ar fi fost primul.

– E necesar, spuse el apoi.

Natașa clătină cu putere din cap.

– N-ar trebui să mă părăsești niciodată. Niciodată! Ar trebui să rămâi la mine pentru totdeauna. Și adăugă, aproape în șoaptă: Nu vreau să mai fiu singură.

– Te iubesc ca pe nimeni altcineva.

– Cât pot să urăsc războiul ăsta! strigă ea brusc, cu sălbăticie.

– Și eu îl urăsc, spuse Wedelmann, fără să știe ce spune.

Îi mângâie tandru mâinile tremurânde și se retrase încet.

Natașa privi în urma lui, chiar și după ce ușa se închise. Asculta pierdută în noapte.

Într-un târziu își apăsă palmele pe față cu putere, își trecu mâinile prin păr, apoi îngenunche. Arăta de parcă alunecase și căzuse.

La un moment dat, se aplecă și pipăi după lada de sub patul ei. O deschise în grabă, smulse din ea câteva haine – un batic, ciorapi și o rochie mototolită –, după care scoase la iveală o cutiuță, se ridică și o puse pe masă.

Era un emițător pe unde scurte.

Răcnetele din adăpostul lui Soeft se întețiră. Acum era în toi cântecul despre fata din Hamburg, care făcea orice pentru bani. Urlau din toți rărunchii:

Nu mi-a frânt inima,
Nu mi-a tăiat elanul,
Eu căsnicia i-am promis
Și atunci ea m-a fericit.

Așa cântau – sau ceva asemănător, fiindcă aleseseră bineînțeles originalul soeftian, în care cuvintele „elan" și „fericit" erau înlocuite prin altele, evident mai sugestive.

În timp ce grupul vesel plutea cu o nestăvilită poftă de cântat pe aripile amintirilor din Patrie, în peștera-locuință, îmbâcsită de

fum și de abur de rachiu, intrară Asch și Kowalski, care începură să răcnească imediat, împreună cu ceilalți, nu fără a se drege printre versuri cu niscaiva licori.

– Ca să vezi, sunteți încă vii! spuse Soeft, după ce urletele conteniră.

– De murit poate oricine, făcu Asch, umplându-și un pahar cu rom.

– Dar noi am avut grijă chiar și de urmași, îl asigură Kowalski, rânjind.

Adunarea îl îndemnă îndată cu strigăte vesele să povestească amănunte. Dar privirea batjocoritoare a lui Asch îl opri pe Kowalski să-și „verse" aventurile amoroase.

– Domniile voastre, spuse Obergefreiterul, un lucru e clar: acolo unde mă pun eu, nu mai are ce căuta un Witterer. Cel mult mi-ar putea ține lumânarea.

– O să-ți încingă fundul! chicoti Sanitätsunteroffizierul.

Lore Schulz se juca din nou cu mâinile lui Vierbein, pe care le iubea. Iubea toate mâinile considerate de ea „frumoase". Iar pe cele ce le simțise tandre, le iubea în mod special.

– Viața mea e foarte singuratică, spuse Lore. Crede-mă.

– Te cred, o asigură Vierbein, gata să-i creadă orice.

– Asta nu-i viață! făcu ea. Stau încuiată aici. Nici la cazinou n-am voie să merg. Se zice că nu sunt la nivelul Offizierilor. De soldați, nici nu poate fi vorba. Iar civilii sunt niște prăpădiți. Ce-mi mai rămâne?

– Am un prieten, spuse Vierbein, și ăla e Admiral.

Lore Schulz se ridică în capul oaselor, privindu-l uimită.

– Adevărat?

– Și prietenul meu, Admiralul, e atât de bun cu mine, cum n-a mai fost nimeni până acum, dintre cei care poartă uniformă. Și dacă eu îl rog ceva pe Admiral, sunt sigur că îmi îndeplinește dorința.

– Ce să facă?

– E socrul comandantului. A venit încoace special pentru nuntă. Am să-i povestesc despre tine, cât ești de frumoasă, de bună și de veselă. Iar pe urmă am să-l rog să te ceară ca doamnă de companie la masă.

– Faci tu asta pentru mine? întrebă Lore Schulz, emoționată.

– Cu multă plăcere, răspunse Vierbein. Pentru că meriți. Și adăugă, aproape imperceptibil: Și el merită!

În această noapte, la poșta din orășel sosi o telegramă urgentă, în care se spunea: „Unteroffizier Vierbein... întrerupe-ți grabnic permisia... înapoi la subunitate... Witterer, Hauptmann și comandant al bateriei."

Hauptmannul Witterer, puternic afectat, se afla tot în compania Majorului de infanterie. Stomacul acestuia părea o uriașă groapă, care nu se mai umplea. Bău și bău, dar fără vreun efect.

– Nu reușesc să dorm decât foarte puțin, mărturisi purtătorul Crucii de Cavaler.

– Soldaților nu le trebuie mult somn, zise Witterer, mort de oboseală.

Aghiotantul Krause, care ședea lângă el, încuviință cu greu din cap.

– Pe dracu'! făcu Majorul de infanterie. Dorm puțin pentru că nu pot dormi. Și pe urmă, cine poate dormi în rahat? Odată însă am să clachez – și-am să fiu bun de dus la ospiciu! Mă bucur de pe-acum!

– Mâine noapte pornim, rosti Witterer, cu gândul de a-i sugera oaspetelui său să plece. Atunci vom avea nevoie de toate forțele.

– Mâine noapte o luăm – batem și noi o dată în retragere la ordin, spuse Majorul. Însă, dacă rusul nu ne împinge din urmă, va fi o plimbare.

– Vă temeți de complicații, Herr Major? întrebă Witterer, cu o atenție mărită, în timp ce Krause, umbra lui, ciuli urechea.

– Tot războiul nu e făcut decât din complicații, spuse, indiferent, purtătorul Crucii de Cavaler.

– În orice caz, conducerea noastră va ști foarte bine ...

– Rahat! zise Majorul, cu convingere, și dădu pe gât conținutul unui pahar plin. Să duci război pe hărți e cu totul altceva decât să zaci în mocirlă. Sângele e una, creionul roșu e alta. Aici crăpi, acolo dai o dată cu guma de șters! Unul își borăște în zăpadă

plămânul sfâșiat, celălalt borăște fiindcă a turnat în el prea mult vin roșu.

– Și dacă, într-adevăr, rusul ne va împinge din urmă...

– În acest caz, ai să te joci din nou de-a trasul la țintă, amice!

– Fii bucuroasă că n-ai făcut-o, îi spuse Charlotte Lisei Ebner, care ședea alături de ea pe pat.

– El n-a făcut-o!

– Atunci scrie-i mâine o carte poștală și mulțumește-i.

– I-aș fi arătat cât de mult îl iubesc. Iar el n-ar fi uitat niciodată.

– Copilule, surâse Charlotte, ce înseamnă „niciodată"? Trei zile? Un an? Cât va ține războiul? Asemenea vremuri ne alterează memoria. Suferim cu toții de boala asta. Bărbatul meu a căzut în Polonia – i-am rămas eu credincioasă?

– Asta a fost în urmă cu doi ani.

– Trecuseră abia zece luni când m-am culcat cu altul.

– Dacă l-ai iubit ...

– După alte două luni, a urmat altul, și tot așa, luni de zile.

– De ce?

– O luasem la vale, spuse Charlotte, demnă. Nu mă mai puteam opri. Își privi gânditoare hainele, care zăceau împrăștiate pe scaun și pe jos. Dar acum, adăugă ea, nu mai vreau.

– Ce vrei, de fapt, Charlotte?

– Să mă mărit. Vreau să știu, în sfârșit, unde mi-e locul. Iar tipii ăștia care mă dezbracă din ochi mă dezgustă. Dacă războiul ar avea chip, l-aș scuipa.

Oberleutnantul Schulz tăifăsuia cu mireasa comandantului său. Dama era încă destul de vioaie, în timp ce viitorul ei soț aținase și sforăia metodic în fotoliu.

Schulz făcu uz de ceea ce el numea șarm.

– Stimată domnișoară, i se adresă Schulz, protăpindu-se în fața ei și căutând s-o încânte cu ținuta lui impozantă. Stimată domnișoară, viitorul dumneavoastră soț se poate bizui pe mine în orice situație. Dar în orice situație.

– Noi doi vă apreciem foarte mult, Herr Schulz.

– Sunt onorat, făcu acesta, afectat, cât pe ce să-i facă semn cu ochiul.

– Mă bucur, spuse ea, senină.

Era o persoană subțirică, aproape uscată, cu fața palidă și părul blond-spălăcit, iar viața ei interioară părea la fel de palidă și blond-spălăcită. Dar ochii îi licăreau ca într-o așteptare plină de încântare. Schulz o considera o doamnă, nu în ultimul rând fiindcă urma să fie soția comandantului. Și pentru doamne el avea o slăbiciune.

– Doamne! spuse domnișoara. Întoarse puțin capul spre comandantul adormit și-i zâmbi lui Schulz.

Îi plăcea acest bărbat lat în umeri, care, pe undeva, reprezenta pentru ea imaginea viitorului ei soț militar.

– Permiteți, zise Schulz.

Sună, se prezentă o ordonanță și Schulz porunci scurt:

– Să vină imediat la mine cei doi scafandri de adâncime!

Ordonanța dispăru. La scurt timp își făcură apariția Bartsch și Ruhnau, serviabili, și luară poziție. Deși se clătinau ușor, în general erau apți să pornească în misiune.

– Voi, geamandurilor, o să-l transportați acasă pe Herr Kommandeur. Cu atenția cuvenită! Și să nu-mi faceți vreun pocinog, canarilor! Mâine avem exercițiu de tragere, și vreau să vă văd la post.

„Siamezii de la garnizoană" rânjiră încântați, pentru că înțeleseseră.

– Dacă stimata domnișoară permite, spuse Schulz și se dădu cavaler, atunci am s-o conduc acasă.

În fața casei ei m-am oprit,
De-acolo nu m-am mai urnit.
La o cafea ea mă pofti,
iar eu cheia o învârtii!

Soeft și ansamblul său personal lătrau cu ultimele puteri acest cântec, pe care regele aprovizionării îl dirija cu mișcări frenetice, ostenindu-se, cât putea, să-și păstreze echilibrul.

– Sanitätsgefreiterul Neumann, lălăi Kowalski, cântă ca o scroafă matolită!

Mecanicul, îmbibat până la refuz de alcool, se ridică, clătinându-se, alunecă, se prăbuși, se ridică din nou și tună:

– Tu ești de vină, gloabă de doi bani, că am căzut în cur. Pricepi? Acum cântă, păduche!

– Ia mai pupă-mă-n cur! bâlbâi sanitarul cu o voce obosită.

– Să cânți! zbieră mecanicul.

– Dacă nu mă lași în pace, făcu supărat sanitarul, am să-i raportez Hauptmannului Witterer că tot timpul încerci să mă faci de rahat în fața trupei.

– Huo! strigă Asch.

– Huo! strigară toți cei prezenți.

– Prin trupă, dobitocul face referire la mine, lălăi Kowalski. Ăsta nici nu știe că eu sunt mai imporant decât Offizierii de stat-major. În anumite paturi, chiar și decât generălimea.

– Am să-ți dau eu ție Hauptmann Witterer! urlă mecanicul, pescuindu-și centura dindărătul lăzii pe care ședea. Își smulse pistolul din toc și-l îndreptă spre sanitar. Saltă-ți aripile, Witterer! zbieră el.

Sanitarul îl privi pe provocatorul său cu ochi sticloși. Pe fața ca o lună i se citea panica. Se părea că i se umpluseră nădragii.

– Foc! ordonă Hauptwachtmeisterul Bock.

Mecanicul trase. Sanitarul sări în sus. Mecanicul trase din nou. Sanitarul se aruncă pe dușumea, în praf. Mecanicul mai trase o dată. Sanitarul răcni în gura mare:

– Sunt rănit!

Asch se năpusti imediat spre el. Kowalski rânji disprețuitor. Soeft se aplecă, uitându-se cu interes. Hauptwachtmeisterul nu se clinti din loc. Mecanicul rămase ca înfipt în pământ.

– Are o ușoară zgârietură la fund, spuse Asch, priceput.

– Păi, acolo am și țintit, explică mecanicul. O să-l satur eu pe ăsta de Witterer!

Acum, și Kowalski se repezi la sanitar, care continua să geamă. Împreună cu Asch, îl întinse pe masă și-i dădu jos pantalonii. Fundul îi strălucea alb-cenușiu în lumina lămpii cu petrol.

– Dați-mi iod! spuse Obergefreiterul, încântat.

Și Hauptwachtmeisterul explică fără jenă:

– Mâine dimineață, o să fac cerere să primească medalia pentru răniți. Pentru lupte cu partizanii!

– Primul pe lista victimelor. O să urmeze în curând și alții, spuse Wachtmeisterul Asch.

Noaptea care învăluia frontul începea încet-încet să se ascundă. Acum, cerul și pământul păreau contopite. Fulgii de zăpadă cădeau asemenea picăturilor de apă. Subțiratici. Izolați. Abia perceptibili.

Santinela de la tun se ghemuise sub o foaie de cort. Privea în direcția dușmanului. Și asculta cu încordare, mijindu-și ochii.

Duduitul îndepărtat al motoarelor se apropiase tot mai mult. Erau motoare grele și făceau un zgomot înfundat. Santinelei i se păru că vehiculele inamicului își croiau drum prin mocirla drumurilor.

Erau vehicule? Șenile grele? Sau tancuri?

– Prostii! zise cu glas tare santinela. Ce-o mai fi și asta?

Știa că noaptea orice zgomot se amplifică de patru ori. Treaba asta îl mai liniști. Se simțea însă obosit, obosit ca un câine, obosit de moarte – de ce n-ar fi și rușii la fel?

Continua să ningă. Tăcut. Și fulgii se transformau în picături de apă.

Subțiri. Răzlețe. Abia perceptibile.

Când războiul începu încet-încet să se urnească, primul se cărăbăni corespondentul de război, Sonderführerul Eberwein – numit în continuare de Kowalski, în limbaj popular, „pișat de porc". El n-avea nevoie de războiul propriu-zis, pentru a-și putea scrie reportajele. Evenimentele directe de pe front le lăsa în seama colegilor cu ambiții mărețe, dar cu o fantezie limitată. După cum credea el, avea deja „maimuțele în cutie".

Soeft își luă și el din vreme picioarele la spinare, dar intenționa să revină. Își permise luxul de a efectua personal, înainte cu douăsprezece ore, schimbarea de poziție atât de mult camuflată și pregătită în secret. Până la lăsarea întunericului, orice mișcare de trupe era interzisă, dar Soeft începu operațiunea încă din primele ore ale după-amiezei.

Faptul că nu ceru permisiunea nimănui era de la sine înțeles. Încărcă mai întâi toate delicatesele, spirtoasele și afumăturile pe noul său Henschel, de opt tone. Cu această ocazie favorabilă expedie în Patrie, cu penultimul tren de marfă ce pleca din orașul de garnizoană, trei lăzi la o adresă camuflată – pentru completarea depozitului său personal.

– Dacă vrei să trimiți trei lăzi, îi comunică Oberwachtmeisterul, omul de încredere și ajutorul comandantului gării, trebuie să livrezi patruzeci-cincizeci la sută pentru Tătucu' – mai nou asta e taxa.

– Încet-încet ajungeți la camătă, spuse Soeft, cu reproș.

– Dacă nu vrei, replică omul, imperturbabil, nu vrei. Atunci cliberează măcar rampa de încărcare, ca să vină alții la rând.

Soeft privi, din ce în ce mai indispus, grămada de lăzi, saci și valize de pe peronul gării de mărfuri. Grupa de încărcare ședea degeaba, fumând și moțăind, și aștepta penultimul mărfar. Comandantul gării se plimba țanțoș ca un cocoș pe mormanul de gunoi.

– O ladă pentru trei lăzi, ca de obicei, spuse Soeft, în cele din urmă, și pe deasupra un pachet cu delicatese pentru tine personal.

– Cu icre negre? întrebă Oberwachtmeisterul, la obiect.

– Cu un kil de icre negre, precizâ Soeft.

– Bine, atunci o să fiu de treabă! promise Oberwachtmeisterul și se purtă de parcă această decizie l-ar fi afectat. La urma urmei facem și noi ce putem Și în virtutea vechii noastre prietenii, Soeft...

– Scutește-mă de vorbăria ta dulceagă, tâlharule! îi zise Soeft, camaraderește. Suntem doar între noi, fiicele de pastor.

O dată încheiată tranzacția, Soeft porni cu mașina sa pentru livrări speciale, cu Henschelul și cu Fordul în primul tur oficial de depozitare. Regele aprovizionării nu luă în seamă protestele Hauptwachtmeisterului Bock, care se temea de mari complicații.

– Doar nu poți face asta, Soeft! îl conjură Hauptwachtmeisterul.

– Ba pot, zise acesta.

Soeft ferecă ușa din spate a Henschelului cu un lanț cu lacăt, răsuci cheia sa specială și o vârî în buzunar, rânjind mulțumit. Fiind un om extrem de suspicios, prefera să se asigure mai degrabă de trei ori mai mult, decât o dată mai puțin – pentru că era totuși posibil ca prin preajmă să se preumble și alții ca de-alde el.

– Știi foarte bine, Soeft, spuse Hauptwachtmeisterul, implorându-l și somându-l în același timp, că bateria noastră, conform

ordinului de deplasare, are voie să se pună în mișcare cu totul doar la ora două'ș'două. Iar subunitatea de la tunuri cel mai devreme la miezul nopții.

– Ce știu, făcu Soeft, cu detașare, e că îți umpli cam repede nădragii.

– Orice deplasare de trupe inutilă trebuie evitată, Soeft!

– În sectorul meu e necesară, spuse acesta, și prin urmare inevitabilă.

– Ne putem aștepta, insistă Hauptwachtmeisterul, cu încăpățânare, citând din ordinul diviziei, ca dușmanul să ne observe fiecare mișcare.

Soeft clătină din cap și se urcă în mașina lui specială de marfă.

– Și tocmai de-aia pornesc acum. În caz că dușmanul ne-ar observa într-adevăr mișcările, ceea ce nu cred, fiindcă tipii din eșaloane bat și ei câmpii, că altă treabă n-au, atunci va ști că harnicul Soeft se plimbă ca în fiecare zi, pentru ca tu să-ți poți sătura ceata. Dacă însă n-am să mă arăt astăzi, dușmanul are să intre la idei și are să-și spună: „Aștia, pesemne, că o coc!" Ai priceput?

– Fă ce vrei! strigă Hauptwachtmeisterul, morocănos și totuși împăcat. Pe răspunderea ta. În orice caz, eu nu știu nimic.

– De data asta, o să te creadă toată lumea, spuse Soeft și dădu semnalul de pornire.

O oră mai târziu, telefonă Luschke, care, după ce-l termină scurt pe Bock din cauza lui Soeft, ceru să vorbească imediat cu Witterer. Acesta însă nu era de găsit, oricât se străduia Bock să dea de el.

– Să mă sune imediat! strigă Luschke. Și nu uita, Hauptwachtmeister – am spus imediat!

Bock îl asigură că înțelesese ordinul. Clocotind de furie, puse receptorul în furcă și-l înjură cumplit pe Soeft. Pe urmă îi alertă pe toți subordonații din zonă și-i însărcină să telefoaneze după Witterer, până când zbârnâie firele.

Hauptmannul Witterer, însoțit ca întotdeauna de umbra lui, Krause – numit mai nou de soldați „încălzitor de cur" –, era ferm convins că, în fine, i se ivea acum marea ocazie de afirmare. De când purta uniformă, chiar cu ani înainte, privise cu jind la evenimentul de front, iar acum se apropia de primul său pas! Aproape înflăcărat, supraveghea pregătirile pentru schimbarea de poziții, și asta cu maximum de zel.

Organiză exerciții de încărcare cu subunitatea de la muniții până când oamenilor începu să le atârne limba de-un cot. Îl obligă pe bucătar să gătească în camionul care era deja gata de drum. Se strecură chiar în adăposturile soldaților și cercetă bagajele – adică, îi obligă să le despacheteze din nou. Sortă și delimită destul de drastic bagajele utile de cele inutile. Și apoi dădu ordin, iar Krause îl consemnă, zelos, ca bagajele inutile să fie excluse de la transport.

Soldații rămaseră cu ochii holbați.

Pe urmă, Hauptmannul Witterer făcu instrucție cu servanții mitralierelor grele vreme de-un ceas încheiat. Cu cât exersa mai mult, cu atât oamenii se mișcau mai încet, ceea ce l-a dus la disperare.

– Notează, Krause! țipă el, în cele din urmă. Consemnează-i pe toți! În noile poziții vom exersa mai departe. Până vor zbârnâi!

Krause notă. Hauptmannul bâțâia din genunchi, pus pe fapte mari. Subunitățile de servanți stăteau în poziție de drepți și se holbau la comandantul lor. Doar Unteroffizierul privea în sus.

– Sunt aici, omule! strigă Witterer.

– Ninge, spuse Unteroffizierul, liniștit.

Fulgi de zăpadă grei și încărcați de apă pluteau spre pământ. Ningea liniștit.

– Într-adevăr, ninge, spuse acum și Krause.

– Văd! strigă Witterer. Nu trebuia să mi se atragă atenția pentru atâta lucru. Ei și? De-ar cădea tone de zăpadă – ce-i cu asta? Chiar de-am fi obligați să ne vânzolim prin mocirlă până la gât, și tot vom face o curată schimbare de poziție.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, se grăbi Krause să confirme, nu din cale-afară de încântat.

– Dacă o să gafeze vreunul dintre voi, gorobeților, strigă Witterer, am să-l belesc cu mâna mea.

Sosi în fugă un curier. Gâfâia din greu, cu toate că nu făcuse cine știe ce efort. Gâfâitul său era o făcătură iscusită.

– Herr Hauptmann să-l sune pe Oberst Luschke, dar imediat.

– Asta vrea să însemne, îl corectă Witterer, cu severitate, că Oberstul Luschke îmi cere să iau contact telefonic cu el, și asta fără întârziere.

– *Jawohl*, admise curierul, asta înseamnă.

Hauptmannul Witterer le mai aruncă o privire nimicitoare servanților de la mitraliere, apoi încă una, de data asta, satisfăcută, mormanelor înalte de muniție din poziția de foc, după care, urmat de „încălzitorul de cur" Krause, se îndreptă spre cea mai apropiată stație de comunicare la distanță.

Această stație ținea de observatorii bateriei sale și se afla într-un șopron mic, pe care soldații îl transformaseră – cu scânduri, lut și pături – într-un fel de adăpost primitiv. O peșteră fără nici o fereastră, tixită cu trupuri omenești și obiecte din dotare.

Witterer îi expedie pe cei prezenți, care nu prea păreau să-l bage în seamă.

– Afară cu voi, la aer liber! Vreau să telefonez.

– Hai, afar'! strigă Krause. Dar iute. Aerul proaspăt o să vă înviorеze!

– Du-te și tu cu ei, Krause! ordonă Witterer.

Soldații ieșiră din peșteră, mârâind. Krause îi urmă, așa cum urmează turma un câine ciobănesc. Lătra ca un cățel, însă nici un soldat nu se sinchisi.

După ce Hauptmannul îndepărtase cu precauție orice ascultător, puse mâna pe stația telefonică și ceru legătura la comandant. După două minute, Luschke se prezentă, vorbind, ca de obicei, calm și măsurat.

– Aici Hauptmann Witterer. Trebuia să-l sun pe Herr Oberst.

Luschke își drese la început glasul, apoi spuse, la fel de lin:

– Ce părere aveți, Herr Hauptmann, de ce sunt făcute ordinele?

– Ca să fie executate, Herr Oberst, răspunse Witterer, prompt.

– Cât de frumos ați spus-o iarăși, Herr Hauptmann, făcu Oberstul cu blândețe. Ar trebui să le-o spuneți și soldaților dumneavoastră – și asta cât de curând!

– *Jawohl*, Herr Oberst.

– Pentru că nu ați prea răspândit prin baterie, Herr Hauptmann, descoperirile dumneavoastră, atât de prețioase pentru mine. Știți cumva pe unde se învârtește dragul de Soeft?

– Presupun că în poziție, Herr Oberst.

– Presupuneți, Herr Hauptmann? Mi-ar plăcea mai mult dacă ați ști cu siguranță. Fiindcă, dacă ați ști cu ce se ocupă Soeft al dumneavoastră în clipa de față, atunci ați fi la curent și cu faptul că bateria nu dă o para chioară pe ordinele dumneavoastră, Herr

Hauptmann. Pentru că Soeft s-a apucat să care provizii, și asta cu o risipă de mașini, de parcă ar avea de aprovizionat trei Generali.

– Imediat am să, Herr Oberst ... Dacă-i adevărat, Herr Oberst, atunci îl arestez pe individ!

– Dacă e adevărat? Puneți cumva la îndoială afirmațiile mele, Herr Hauptmann? Ca să vezi! Ce drăguț din partea dumneavoastră! Și vreți să-l arestați? Dragul meu figurant – vedeți să fie ordine în perimetrul dumneavoastră, dar nu neapărat cu măsuri radicale. Ați auzit vreodată ceva despre încredere? Despre colaborare? Ați auzit! Ei, ați văzut? Dar se pare că nu prea știți ce-i asta, așa-i?

– *Jawohl*, Herr Oberst.

– Bine. Și cel mai bine ar fi dacă v-ați și purta în consecință. Colaborarea și încrederea! Întrebați-l pe Wedelmann. Interesați-vă la Wachtmeisterul Asch. Lăsați-vă sfătuit de soldații dumneavoastră. Ăia au mirosit când treaba a fost împuțită pe-aici. Și, întâmplător, știu că până și un Soeft n-a șters-o niciodată în trecut fără să-l fi anunțat, în prealabil, pe șeful său. Asta ar trebui să vă dea de gândit.

– *Jawohl*, Herr Oberst.

– Herr Hauptmann Witterer, șuieră Luschke, amenințător, dacă faceți o porcărie cu bateria a 3-a a mea, atunci să vă ferească Dumnezeu, presupunând că Dumnezeu mai are de spus vreun cuvânt în această Germanie! Aveți acolo o mulțime de soldați excepționali – să purtați războiul cu ei, nu împotriva lor. Dacă vor exista niscaiva fricțiuni, Witterer, și se va dovedi că dumneavoastră sunteți cauza – Doamne! Atunci o să-l cunoașteți pe Mutră-de-Cartof, dar până la ultima fibră.

Și cu aceasta Oberstul puse capăt discuției telefonice. Witterer mai ținu câteva secunde receptorul în mână și privi prin încăperea sumbră. Fusese lovit și chiar zguduit – dar încă nu era distrus.

Hauptmannul Witterer își întrerupse jocurile de instrucție cu trupa prevăzute pentru luptă și se întoarse în adăpost. Aici făcu bilanțul provizoriu. Unteroffizierul Krause îl ajută cu o precauție șireată, însă atunci când i se cerea, dădea dovadă de o vie partici-

pare. Discuția telefonică avută cu Mutră-de-Cartof încă își mai făcea simțite urmările.

– Eu sunt șeful, spuse Witterer. Și pretind încredere.

– Dar e de la sine înțeles, admise Krause, arătându-se de bună-credință.

– Înainte de toate, importantă e colaborarea, zise Witterer.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse Krause, gata să colaboreze.

– Sper că mă pot bizui pe dumneata în orice privință, zise apoi Witterer.

Krause își privi șeful cu supunere, aparent autentică. Era ca o recunoaștere mută. Witterer clătină aprobator din cap, după care spuse:

– În afară de asta, Krause, mai sper să fi înțeles clar că ambiția dumitale de avansare presupune o poziție de extremă încredere!

– Firește, Herr Hauptmann, îl asigură Krause, aproape solemn.

– Bine, admise Witterer, vom vedea.

Apoi, se preumblă încoace și încolo prin încăpere, încercând să-și stăpânească neliniștea ce-l cuprinsese în urma discuției telefonice cu Oberstul Luscke. Își duse mâinile la spate, cu pumnii strânși, își împinse bărbia înainte și își mări ochii.

Deodată se opri, privindu-l pe Krause atent și provocator.

– Îl cunoști cumva mai îndeaproape pe Oberstul Luschke? Ce fel de om e? îl întrebă Hauptmannul.

Krause pricepu importanța momentului și încrederea cu care era investit. Avea voie, la îndemnul unui Hauptmann, să dea un verdict despre un Oberst. Și astfel devenise cu adevărat mâna dreaptă a lui Witterer, sfetnicul său, intimul său.

– Nu cred să existe cineva, spuse Krause, cu precauția care se impunea aici, care să-l cunoască mai îndeaproape pe Oberstul Luschke.

– Nici Oberleutnantul Wedelmann?

– Greu de crezut, Herr Hauptmann, chiar dacă pare limpede că Herr Oberst îl apreciază în mod deosebit pe fostul nostru Oberleutnant.

– Ca om?

– Pesemne mai mult ca șef de baterie – datorită realizărilor sale. Succesele bateriei vor fi fost hotărâtoare.

– Aha! făcu Witerer, care nu se jena câtuși de puțin să discute despre asemenea lucruri cu Krause.

Dar Witterer simțea că se apropie de punctul culminant și începu să se miște tot mai agitat. Apoi se potoli. Dintr-o dată avu impresia că era cât pe ce să-și dea seama cu exactitate ce joc se făcea aici. Drept care își spuse: „Witterer, tu ești un bărbat trecut prin ceva furtuni și, în plus, pe sub comanda câtorva Generali, ca superiori direcți. Ai scos-o tu la capăt cu cei mai complicați strategi de birou, și nu vei fi în stare să-l dai pe brazdă pe unul de-alde Luschke? Chiar dacă nu brusc, dar puțin câte puțin."

– Oberstul, spuse Witerer, mai mult pentru sine, e pornit pe colaborare și încredere. Ăsta-i de fapt răsfățat, dar, din partea mea, n-are decât.

– Și ceea ce-i impune e vitejia, spuse Krause, foarte liniștit, abia sesizabil.

– O va avea!

Krause vorbi, acum în aparență calm, însă stăpânindu-și cu greu agitația lăuntrică și bănuind că următoarea sa afirmație avea să fie cea mai mare momeală care-i putea fi aruncată lui Witterer.

– Dar ceea ce nu are încă Herr Oberst e Crucea de Cavaler.

– Măi, să fie! se rezumă să spună Witterer, uimit și satisfăcut, totodată. Și adăugă: Exact asta e! Punctul nevralgic.

– Herr Oberst, zise Krause, mimând modestia, pe la sfârșitul toamnei trecute s-a aflat aproape de obținerea Crucii de Cavaler. Dar înaintea lui pe listă era comandantul diviziei.

Witterer clătină din cap, însă nu-l aprobă pe Krause, ci, mai degrabă, pe sine însuși. Vasăzică dintr-acolo bătea vântul! Se părea că băiețașul cel bătrâior s-a lămurit că putea obține cu siguranță o Cruce de Cavaler doar dacă realizările trupei sale, în special ale bateriei a 3-a, se menținеau. Și câtă vreme fusese șef aici un Wedelmann, aceste realizări păreau să fie și în continuare garantate.

Vasăzică, asta e! gândi acum Witterer, din cale-afară de ușurat. Lui Luschke îi arde buza după Crucea de Cavaler! Și nu crede că eu, Witterer, sunt la fel de capabil ca Wedelmann. Tocmai aici se înșeală Oberstul. Și de acest lucru trebuie lămurit. Să-și capete Crucea sa de Cavaler! Din partea mea și cu frunze de stejar[1]. Deocamdată, în ce mă privește, mi-e suficient dacă-mi pică Crucea de Fier clasa I sau Crucea Germană în Aur.

---

[1] Crucea de Cavaler, cu frunze de stejar (și spade) – cea mai înaltă distincție militară germană (n.tr.).

De aceea: colaborare! De aceea: încredere! Să le aibă! Să aibă totul! Witterer râse, scurt și ușurat. Începea încet-încet să-i revină superioritatea sa, altminteri fără limite.

– Invită-l la mine pe Oberleutnantul Wedelmann! ordonă el. Poate veni și Wachtmeisterul Asch.

– *Jawohl*, se conformă Krause, tărăgănat. Dacă Herr Hauptmann consideră ...

– Înainte de asta, dispuse Witterer, ia legătura cu comandantul local de la garnizoană și cu ăia de la cazare. Încearcă s-o chemi la aparat pe Fräulein Ebner.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann.

În timp ce Krause telefona zelos și cu pricepere, Witterer își întinse în față harta și privi coordonatele: poziția actuală, poziția viitoare, drumul de marș. Acum începea să se bucure din nou de aventura războiului, bucurie ce-i fusese umbrită de mitocăniile lui Luschke adresate de la distanță.

Telefonul sună cu înverșunare. Fusese stabilită mult dorita legătură cu Lisa Ebner. Witterer comută prompt, și din eroul aventuros se transformă într-un cavaler bine dispus.

– Regret, spuse el, că aseară n-ați mai rămas.

– Și eu regret, zise Lisa Ebner.

– Măcar Wachtmeisterul Asch v-a fost o companie plăcută?

– L-am dat afară!

– Adevărat?

– Și încă cum!

– Ei, bravo! făcu Witterer, încântat.

– Găsesc că nu e deloc îmbucurător, Herr Hauptmann.

– Bineînțeles că nu, admise acesta, zelos. În orice caz, la noi ați fi petrecut cu siguranță o seară mai plăcută.

– Asta, categoric. Păcat că n-o putem recupera astă-seară, dar tocmai ne facem bagajele.

– Dacă reușesc, trec eu puțin pe-acolo după-amiază. Doar nu plecați nici dumneavoastră înainte de lăsarea întunericului.

– Aș fi încântată, spuse Lisa Ebner, cu oarecare rigiditate.

– Și eu, admise Witterer și zâmbi atât de galeș, de parcă Lisa s-ar fi aflat chiar în fața lui.

Discuția asta îl înviora peste măsură. Faptul că se simțea în sfârșit băgat în seamă, și încă de o femeie voluptoasă, care știa

prea bine ce înseamnă bărbăția, îi dădu din nou aripi. Și când lăsă jos receptorul, își recăpătă siguranța de sine.

Când apărură Wedelmann și Asch, îi întâmpină în picioare, făcu chiar doi pași înspre ei, le dădu mîna, ceea ce pe Oberleutnant îl amuză ușor, iar pe Wachtmeister îl făcu bănuitor. Krause se retrase în spate, lângă sobă. De-aici asculta cu atenție. Nimeni nu părea să remarce prezența lui.

– Domnii mei, spuse Witterer, cu o reală cordialitate, v-am invitat ca să mai discutăm operativ unele treburi de ordin general. Dar, luați loc.

Wedelmann și Asch se așezară. Witterer rămase în picioare în fața lor și le zâmbi de sus.

– Deci, domnii mei, pregătirile pentru schimbarea de poziții sunt ca și încheiate. Întrucât dumneavoastră nu mai aveți de îndeplinit sarcini generale în cadrul Bateriei, îmi permit să vă am în vedere pentru unele speciale.

– Ce înțelegeți prin asta, Herr Hauptmann? întrebă Wedelmann.

– Foarte simplu: deoarece nici unul dintre dumneavoastră nu conduce, veți avea sarcini de control.

– Suntem cumva la căile ferate? întrebă Wachtmeisterul Asch, adresându-se inconfundabil Oberleutnantului său.

Wedelmann ridică din umeri.

Witterer se comportă ca și cum n-ar fi auzit remarca și hotărî că asta avea să fie ultima remarcă mizerabilă a acestui Asch pe care o trecea cu vederea.

– Printre altele, sarcina dumneavoastră, spuse el, este și aceea de a mă sprijini în activitatea mea de comandant al bateriei. Dumneavoastră, Herr Oberleutnant, vă veți deplasa pe înserate la noua poziție, unde veți supraveghea sosirea bateriei. Dumneata, Wachtmeister Asch, vei lua o motocicletă și vei însoți toate segmentele în marș ale bateriei, mai întâi pe cei din poziții, apoi pe cei din linia de foc.

– Ca un fel de dulău de pază, probabil.

– Cam așa ceva, Wachtmeister. Dacă în marș vor apărea pene, de orice natură, ai grijă să fie rezolvate. Sau nu te simți destul de tare pentru asta?

– Destul de tare mă simt eu, spuse Wachtmeisterul Asch netulburat, dar nu destul de netrebnic. Însărcinările prevăzute pentru

mine, Herr Hauptmann, fac parte din atribuțiile fiecărui conducător de grupă și, în plus, ale mecanicului.

– Wachtmeister Asch, rosti Hauptmannul Witterer, cu superioritate, și ce se-ntâmplă dacă apar evenimente neprevăzute?

– De când există un Wachtmeister pentru evenimente neprevăzute? insistă Asch, adresându-se din nou lui Wedelmann.

– Cazul e clar, Asch, interveni Oberleutnantul Wedelmann, fără să-și ascundă câtuși de puțin pornirea. Tot nu te-ai lămurit?

– Câteodată sunt greu de cap, răspunse Asch. Și mă gândesc mereu că probabil mai sunt și alții atât de prăpădiți ca mine.

– Domnii mei, există două lucruri pe care pun preț în mod deosebit: încrederea și colaborarea, spuse Witterer, cu oarecare putere de convingere, reușind încă o dată să treacă peste observațiile personale ale Wachtmeisterului Asch.

– Îmi sună oarecum cunoscut, murmură Asch.

– Și la astea, pretinse Witterer, fac acum apel. Încrederea și colaborarea! La care se adaugă disciplina și vitejia. Pentru că, domnii mei – și aici Witterer deveni aproape confidențial –, vreau să văd în sfârșit o baterie care funcționează. Acum să iasă la iveală calitățile soldățești. Și eu aștept să dați un exemplu bun.

– Altceva? întrebă Wedelmann și se ridică.

– Oficial, nimic, răspunse Witterer. Neoficial, încă ceva, pe adresa dumitale, Wachtmeister.

Asch, care nu se clintise, privi curios în sus, spre Witterer.

– Și ce-ar putea fi? întrebă el.

– Nu mă interesează din cale-afară calitățile dumitale umane, preciză Witterer, pe un ton ușor disprețuitor. Ai organizat destul de bine spectacolul de divertisment, și pentru asta te laud. Regret că nu te-ai purtat, omenește vorbind, prea bine, după cum mi-a mărturisit la telefon Fräulein Ebner, dar nu-ți port pică. Aștept însă ca, în orele și zilele ce vor urma, să-ți dovedești mult-lăudatele dumitale calități soldățești. M-am făcut înțeles?

– Pe deplin, admise Asch și se ridică încet.

– Despre disciplină, spuse în încheiere Witterer, tăios, o să vorbim pe îndelete mai târziu.

– Cu plăcere, murmură Asch, sumbru, înainte de-a pleca împreună cu Wedelmann.

– Iar noi doi, i se adresă Witterer lui Krause, simțindu-se deja ca un mare învingător, noi o să-i administrăm lui Ivan un salut de rămas-bun pe care n-o să-l uite atât de repede.

Hauptmannul, împreună cu Krause, se lăsă condus de Kowalski în linia de foc, alarmă două echipaje de tunuri, le arătă, la trei minute mai târziu, niște ținte și le ordonă:

– Atac cu foc!

Detonații puternice aruncară țevile înapoi, proiectilele lătrară în direcția dușmanului și crăpară pe colină, în mijlocul unui șir de case.

Acolo, țâșni o flacără ascuțită și se ridică un fum gros, înecăcios.

– Tot așa! strigă Witterer din groapa în care se adăpostise.

Apoi, îi spuse lui Krause, care se ghemuise lângă el:

– Acum, hai să-i dăm drumul! Tot nu mai contează: poate să aducă Ivan câtă artilerie vrea; până să nimerească aia aici, noi am și luat-o din loc.

Deodată însă se porniră spre ei lovituri grele. Șuierau adânc și amenințător. Witterer dispăru cu totul în groapa sa. În jurul lui, pământul părea sfârtecat în mai multe locuri. Prin aer, fluierau schije.

– Ăștia au artilerie! constată Krause, uluit.

La tunul al doilea, un om scoase un țipăt. La numai câțiva metri de Witterer, un altul era țeapăn. Îi țâșnea sângele din carotidă.

– În adăpost! urlă Witterer.

Din nou obuzele se repeziră asupra lor, se înfipseră în pământ, azvârlind schije și noroi.

– Sanitar! strigă un om, pe un ton strident, ca de sirenă.

– Porcărie blestemată! țipă Witterer, după ce-și veni oarecum în fire. Ce naiba a fost asta? Ordin către observator: localizați bateria inamică. Și pe urmă le stricăm toată șandramaua porcilor ălora!

Un rănit fu transportat într-o foaie de cort. Un altul se târa cu mișcări precipitate pe teren și urla ca un animal. Comandantul tunului sări din adăpost și încercă să-l prindă.

– Individul ăla să se stăpânească! țipă Witterer, și tunurile inamicului tăcură, de parcă nici n-ar fi existat.

– Schijă în cap, probabil, constată comandantul de tun și-l ținu strâns pe rănitul agitat.

Witterer ieși din groapa de adăpost, urmat, cu pași mărunți, de Krause.

– Vreau să știu, spuse Witterer, o dată ajuns la camionul său, de unde are Ivan dintr-o dată tunuri? Aici nu-i lucru curat!

– Păi de ce să n-aibă tunuri? întrebă Kowalski și porni motorul. O să mai vedeți dumneavoastră cum știe să tragă cu ele. Ăsta n-a fost decât începutul.

Tragerea, cu verificarea concomitentă a stațiilor de transmisiuni, prevăzută de Oberleutnantul Schulz pentru ora nouă dimineața, cu prezența comandantului unității auxiliare de artilerie, nu începuse nici la unsprezece.

Tunurile se aflau în poziție, încă din zori, de la ora șapte. La ora opt fu raportată pregătirea de foc, iar la opt și un sfert, stațiile de transmisiuni raportară că sunt gata de acțiune. Către ora nouă sosi Oberleutnantul Schulz, cu aghiotantul subunității și cu Unteroffizierul Vierbein.

La zece, Unteroffizierul supraveghetor raportă că totul era în regulă. Aproape în același timp, Unteroffizierul responsabil cu țintele, din comandamentul poligonului, raportă că țintele mobile, în număr de patru, erau și ele gata de mișcare în pozițiile lor de pornire. La zece și treizeci, se anunță telefonic sosirea Generalului pentru ora unsprezece.

Schulz, comandant din cap până-n picioare, hotărî să folosească timpul rămas. Organiză o instrucție cu tunurile, de ieșiră scântei. Sătea cu ceasul de buzunar în mână și urmărea, bănuitor, fiecare mișcare a soldaților săi de rezervă.

– Am să vă dau eu pe brazdă, trântorilor! strigă el, cu voluptate. Le-am venit eu de hac la alții și mai și! La loc comanda!

Unteroffizierul Vierbein stătea puțin retras, pe un dâmb. Uită pentru câteva minute că Schulz îl luase pe post de cal de paradă al subunității. Soarele blând de primăvară îi surâdea, îl încălzea într-un mod plăcut, așternându-se pe chipul său tânăr și puțin melancolic. Și Vierbein visa cu ochii deschiși.

– La loc comanda, prăpădiților! urlă Schulz. Și mișcați-vă mai repede, momâilor, sau vă încing cururile cu jăratic. Gata? În poziție!

Cele patru echipaje de tunuri acționau cu încrâncenare. Înălțau țevile, ridicau fălcelele, puneau piedicile, poziționau afeturile. Metalul se izbea de metal, sudoarea curgea șiroaie, iar Schulz râdea aspru și disprețuitor.

– Cinci secunde peste timpul normal! strigă el. Și ăștia se cheamă tunari! Instruiți sub comanda mea – niște baligi, asta sunteți! Ce sunteți?.

– Baligi, Herr Oberleutnant! urlară servanții tunurilor.

– La loc comanda! zbieră Schulz. Schimbați poziția!

Vierbein părea să nu audă nimic de pe dâmbul său. Se sprijinea în mâini, cu trupul rezemat pe spate, și privea peisajul. Contempla colinele suple, câțiva mesteceni și verdele crud al pajiștilor. Avea senzația că se află întins pe un covor.

Și apoi i se păru că o vede în mijlocul acestui covor, îngenunchind chiar în fața lui, pe Lore Schulz, cu ochii aproape închiși și gura întredeschisă. Ochii ei licăreau verzui și gura era roșie ca macul. Pe urmă rămase doar pata roșie, care se întinse, umed-strălucitoare, părând să semene, în cele din urmă, cu sângele. Verdele pajiștii pălea din ce în ce mai mult, deveni cenușiu, apoi tot mai alb, până când se transformă în zăpadă. Zăpadă cum era în Rusia.

Se înfioră și duse mâna la piept, ca și cum ar fi vrut să verifice, aproape mecanic, dacă avea vestonul încheiat regulamentar. În buzunarul său foșnea o bucată de hârtie. Era telegrama unui anume Hauptmann Witterer, care îl chema înapoi pe front.

– Vine Herr General! strigă observatorul special.

– Acum, atenție sporită, prăpădiților! urlă Schulz. Arătați-i Generalului că sunteți în stare de mai mult decât numai să haliți. Și vă spun, lighioanelor, dacă nu iese cum trebuie, atunci am să vă frec sistematic, încât o să preferați să crăpați.

Echipajele de rezervă ale bateriilor de tunuri, formate în majoritate din soldați mai bătrâni, gâfâiau puternic și-și puneau ținuta în regulă, urmăriți de ochii ageri ai Unteroffizierilor. Serviciile auxiliare – cum ar fi transmisioniștii, secretarii, curierii, Unteroffizierii de siguranță, cei responsabili cu țintele și sanitarii – luară poziție pe flancul lateral. Lor li se alătură și Unteroffizierul Vierbein. Pe așa-numita colină a conducătorilor de oști se aflau Offizierii: instructorul, comandantul bateriei, Offizierul bateriei, Offizierul de siguranță, responsabilul cu țintele, Offizierul sanitar.

Printre ei, se număra și aghiotantul. Iar în fruntea lor era Oberleutnantul Schulz.

Generalul apăru cu o suită „restrânsă", repartizată în două mașini. Era un domn mic, îndesat, cam grăsuliu, cu o figură de locțiitor de General și cu un mers de inspector general. Un teckel brun, care îl urma peste tot, alergă spre Schulz și dădu să se ușureze pe cizma lui.

După câteva comenzi introductive, Oberleutnantul Schulz raportă cu o voce răsunătoare. Offizierii salutară. Trupa stătea nemișcată. Într-o clopotniță îndepărtată, orologiul bătu ora douăsprezece.

– Bună-dimineața, soldați! strigă Generalul.

– Bună-dimineața, Herr General! strigară soldații.

Acesta înclină binevoitor din cap, dădu mâna cu Schulz și spuse, jovial:

– Ei, ia arătați ce știți!

După care se postă în fața cetei de Offizieri, pe creasta colinei conducătorilor de oști, și aștepta.

Între timp se făcuse ora douăsprezece și un sfert. Putea începe „tragerea, cu verificarea concomitentă a stațiilor de transmisiuni", prevăzută pentru ora nouă. Dar lucrurile tergiversară.

Mai întâi clacară cărătorii de ținte. După ce aceștia își reveniră, nu mai exista siguranță. Apoi, se raportă avarierea dispozitivului de ochire al unui tun, prin mânuirea neglijentă a muniției. În cele din urmă, când se raportă din nou că totul era „în siguranță", se rupse funia care aducea țintele.

Generalul, care începuse prin a conversa voios cu anturajul, amuți complet. Încercă să privească sever, însă nu reuși decât să privească tâmp, dintr-o parte în alta. Pe urmă pufni, prost dispus, bătând ritmul cu mănușile sale din piele pe pantalonii de călărie.

Oberleutnantul Schulz se afla pe punctul de a exploda.

După vreo trei sferturi de ceas penibile, se declanșă prima lovitură, care trecu la câțiva kilometri pe lângă țintă. A doua căzu mai aproape, dar tot pe-alături. Nici unul dintre primele opt proiectile nu lovi, și prima țintă mobilă intră cu totul neavariată în adăpost.

– Mare păcăleală! spuse Generalul, maltratându-și în continuare mănușile din piele.

Schulz deveni stacojiu și scrâșni din dinți. Când și a doua țintă rămase absolut neatinsă, încleștă pumnii, cuprins de furie.

– Mare, mare păcăleală! făcu Generalul.

Atunci, Schulz strigă și, după cum credea cu tărie, își jucă singurul as:

– Următoarea salvă o preia Unteroffizierul Vierbein!

Vierbein se duse la tunul prevăzut pentru tragere și schimbă priviri cu echipa. Întâlni o indiferență sinceră, pe care o resimțea și el.

Vierbein știuse încă din primul moment că nu putea face nimic cu servanții, și nici ei cu el, de parcă ar fi aparținut unor lumi diferite.

Unteroffizierul Vierbein dădu comenzile cu glas măsurat. Se declanșă lovitură după lovitură, dar nici una nu nimeri. Și cea de-a treia țintă mobilă trecu teafără la adăpost.

– Foarte mare păcăleală! constată din nou Generalul.

– Nulitatea asta afurisită de pe front! spumegă Schulz.

– Uriașă păcăleală! repetă Generalul, nestăpânit. Apă de ploaie. Sub orice critică.

Și, legănându-se pe genunchi, îi aruncă lui Schulz o privire nimicitoare, în timp ce teckelul dădea vesel din coadă.

– Se vede treaba că postul ăsta nu-i potrivit pentru dumneata, Oberleutnant.

Apoi, Generalul plecă. Câinele alergă după el, iar în urma câinelui, clătinând din cap și cu figuri sumbre, se precipitau cei din suita „restrânsă".

Schulz rămase înconjurat de Offizierii care păreau că se adunaseră în jurul unui mormânt proaspăt săpat. Liniștea ce-i învăluia pe toți era apăsătoare.

– Vierbein! urlă subit Schulz.

Unteroffizierul se prezentă, iar el urlă mai departe:

– N-am să ți-o iert niciodată! Niciodată! M-ai tras în piept. Ai tras ca o scroafă, doar ca să mă compromiți. Dar am să ți-o plătesc eu, găoază! S-a zis cu tine. Ești terminat! Gata! Îngropat!

– Herr Oberleutnant ...

– Te miști imediat în cazarmă, Unteroffizier Vierbein! Dar pe jos. Cei nouă kilometri până acolo să-i dai gata în douăzeci de

minute! La ora trei te prezinți la mine. Și până atunci să-ți faci testamentul, mizerabilule!

Unteroffizierul Vierbein făcu o întoarcere apăsată, de-l împroșcă pe Schulz cu nisip pe pantaloni. După care se urni imediat. Păși singuratic pe șosea, în direcția orășelului de garnizoană.

Mașinile Offizierilor îl depășiră și-l învăluiră în praf. Dintr-una din ele îl privi amenințător Schulz. Apoi, îl depășiră tunurile și camioanele auxiliarilor, și nori grași de praf îl înghițiră.

Vierbein mărșăluia. Și cu cât mărșăluia mai mult, cu atât figura îi devenea mai rigidă. Soarele de primăvară îl făcu să transpire. Sudoarea i se aduna sub bonetă și-i curgea pe față, lăsându-i dâre pe stratul de praf. Arăta de parcă ar fi plâns. Însă era hotărât să nu plângă.

La ora două și treizeci și cinci de minute ajunse la cazarmă. Își spălă sudoarea și murdăria de pe cap. La ora trei fix se afla în uniforma de serviciu în fața Oberleutnantului Schulz.

– Așa, spuse acesta și se balansă pe genunchi, atunci să-i dăm drumul!

– Cer permisiunea să raportez, rosti Vierbein, calm, că trebuie să mă prezint imediat la Excelența Sa, Herr Admiral.

Schulz făcu ochii mari. Așa era, iar el uitase cu desăvârșire. Asta îi strica toate socotelile. Și el își voia victima, îl voia pe Vierbein. Individul ăsta chiar trebuia să meargă la Admiral?

– Se vor duce Bartsch și Ruhnau! ordonă Schulz.

Dar „siamezii" nu erau de găsit nicăieri, și Schulz recunoscu, în cele din urmă, că Excelența Sa, Herr Admiral, nu se cădea să aștepte. Despre alt înlocuitor, dată fiind importanța persoanei sale, nici nu putea fi vorba. Și, în afară de asta, era târziu!

– Bine, mârâi Schulz, du-te, așadar, dracului la Excelența Sa! La patru e cununia religioasă, așa că o să mai scapi nițel, Vierbein. Dar la cinci se rupe vraja, și peste douăzeci de minute o să fii din nou aici, nemernicule! Și o să vezi tu!

– Cer permisiunea de a-l întreba pe Herr Oberleutnant dacă transmisioniștii și aparatele sunt gata de drum.

– Afară! urlă Oberleutnantul.

Schulz îi aruncă lui Vierbein priviri de-a dreptul ucigătoare. Regreta amarnic faptul că-i procurase acestui ticălos un asemenea post de sinecură. Îi venea să-și tragă singur șuturi în fund, de ciudă!

Se uită la ceas. Timpul îl presa. Ce bine că, prudent cum era, ceruse să i se aducă la cazarmă uniforma de mare ținută, cu toate decorațiile, cu pantaloni lungi, pantofi de lac și sabie. Mai rezolvă câteva semnături, se interesă apoi precaut dacă Herr General... Dar acesta încă nu luase nici o hotărâre.

Oarecum ușurat, Schulz se schimbă sprinten, se urcă apoi în mașina de serviciu, care-l aștepta deja de-o jumătate de oră, și ceru să fie dus la hotel *Excelsior*, unde, conform planului său de organizare, urmau să se adune nuntașii înainte de intrarea în biserică. Păși în hală plin de elan și demnitate.

Și simți că-l lovește damblaua. Nu se putea dezmetici, pe toți sfinții (credea el oare în sfinți?), nu se putea dezmetici! Pentru că o văzu pe Lore, soția lui. În rochie de seară! Lângă ea se afla Excelența Sa, Herr Admiral!

Schulz avu senzația că intră în pământ! Lore a sa, grămada asta de lene și îndărătnicie, persoana asta nedisciplinată, absolut nedemnă! Târfa asta! Și tocmai cu Excelența Sa, Herr Admiral.

Stăpânindu-se cu greu, Schulz o trase deoparte.

– Ce cauți aici?

– Ia gheara de pe o doamnă, ripostă Lore, nu ești acasă!

– Cum de-ai ajuns aici?

Și Lore îi aruncă cea mai veche poantă pe care o știa.

– Pe ușă, spuse ea.

Dar Schulz nu râse. Avea chipul aspru și milităros. Deschise gura mare, foarte mare, hotărât să zbiere la ea, s-o acopere cu tone de „drăgălășenii" cazone.

– Dragul meu Herr Oberleutnant Schulz, rosti în clipa aceea Excelența Sa, te invidiez pentru consoarta dumitale.

– Așa! făcu acesta, perplex.

– De ce nu ne-ai prezentat-o până acum? Dacă tânărul meu camarad de război Vierbein nu m-ar fi ...

– Vierbein, se zburli Schulz, de-a dreptul înspăimântat, tot timpul acest Vierbein!

Simțindu-se lovit în străfundul ființei sale, se întâmplă ca Schulz să uite toată scena. Îl lăsă baltă pe Excelența Sa, Herr Admiral, și-l căută pe Vierbein, ordonanța. Îl găsi într-un colț și se îndreptă spre el decis să-l distrugă.

– Vierbein, bălmăji Schulz, într-atât amenința să-l sugrume furia oarbă. Acum s-a zis. Te-ai ars definitiv. Acum mergem amândoi imediat în cazarmă.

Unteroffizierul Vierbein trase adânc aer în piept, după care spuse, hotărât:

– Cer permisiunea de a-i raporta domnului Oberleutnant că mă aflu în permisie. Și în seara asta va expira. La noapte trebuie să mă întorc pe front cu un avion de transport. Rog să mi se distribuie transmisioniștii și aparatele.

– Am să-ți coc eu ceva! urlă Schulz, atât de tare, încât nuntașii încremeniră.

O dată cu lăsarea întunericului, frontul german începu să se desfacă, pentru a se regrupa, după marșurile de noapte, la aproximativ patruzeci de kilometri mai în spate. Deocamdată, totul decurgea conform planului. Organizarea părea să funcționeze mai mult ca oricând.

Singurul impediment era vremea. Ningea. Ningea neîntrerupt. Dar stratul de zăpadă nu era încă destul de gros și de apos, pentru a pune probleme serioase.

– Un ușor văl de camuflaj – conform programului, constată Witterer, cu superioritate.

În orice caz, frontul începea să se urnească. Mai întâi porni coloana eșaloanelor – în frunte aflându-se cele superioare și cele înalte, în măsura în care nu erau deja undeva, departe, în spate. Urmară unitățile de topometri, de meteorologi, mașinile speciale pentru transmisiuni, mașinile cu arhivele și hărțile, mașinile cu bagajele personale și unitățile speciale de aprovizionare.

Hauptmannul Witterer se postă pe un deal și trase cu urechea în noaptea care se lăsa. Peste tot duduiau motoarele. Vehiculele formaseră șiruri lungi și porneau, legănându-se, în întuneric. Încet-încet se umplură toate drumurile – toate drumurile din perimetrul frontului.

Witterer se dedica și mai îndeaproape marii aventuri a războiului. În aceste minute i se părea că putea cuprinde cu ochii tot ceea ce se întâmpla. Așa cum stătea, cu urechea ciulită pe deal, mai-mai că se confunda pe sine însuși cu un comandant de oști.

– Ascultă, îi spuse el lui Krause. Și ascultă iarăși în noapte, cu o încântare mută. Războiul se mișcă din nou.

Și războiul se mișca într-adevăr. Ulițele satelor și drumurile de câmpie pe care se înșirau coloanele de mașini erau ca pâraiele și văile. Din ele se alimentau râurile drumurilor secundare. Și de-aici, arsenalul războiului se vărsa în fluviile străzilor principale.

Eșaloanelor superioare și celor înalte, după care veneau coloanele lor speciale, le urmau eșaloanele medii. Acum rulau unitățile de mecanici, cele ale brutarilor și măcelarilor, lazaretele de campanie, unitățile de recunoaștere, jandarmeria militară, coloanele de muniție.

Mai rămăsese doar linia îngustă a frontului combatant: infanteria, în spatele ei, artileria, iar între ele unitățile de luptă antitanc.

– Noi, spuse Witterer, purtăm răspunderea pentru sute de mii de oameni.

– *Jawohl*, îl aprobă Krause. E un sentiment nobil.

Noaptea părea să debordeze de urletul motoarelor. Și acest urlet parcă răzbătea dincolo de linia orizontului.

Hauptmannul Witterer își privi cadranul ceasului, ca de multe alte ori în această noapte. Acum era aproape unsprezece. Clătină din cap, coborî de pe dealul său de comandant de oști și se îndreptă spre amplasament. Unteroffizierul Krause, „încălzitorul de cur", îl urmă îndeaproape.

În curtea mare a amplasamentului tunurilor cu tragere lungă, vehiculele stăteau îngrămădite. Încremeniseră în mutenie. Șoferii și însoțitorii lor se rezemaseră de capotele motoarelor sau ședeau tolăniți în cabină. Cei mai mulți fumau. Abia dacă scotea vreunul o vorbă.

Hauptwachtmeisterul Bock se afla, împreună cu Wachtmeisterul Asch, în mijlocul curții. Și ei fumau și tăceau. Priveau fulgii de zăpadă, care se așterneau liniștiți.

– Totul e gata? tună Witterer.

– Totul e gata! răspunse Hauptwachtmeisterul.

– Soeft s-a întors?

– *Jawohl*. Acum un ceas. Dar a luat-o iar din loc.

– Pe-ăla o să-l iau eu la întrebări, spuse Hauptmannul. Ăluia o să-i piară graiul.

Witterer își consultă din nou ceasul.

– Încă trei minute, anunță el. Apoi, pornim.

– Ar fi mai bine, spuse Asch, calm și răspicat, prin întuneric, dacă am porni abia peste trei ore.

Witterer rămase mirat, după care se îndreptă spre Wachtmeister. Hauptwachtmeisterul se grăbi să-i deschidă calea. Soldații ascultară cu interes.

– Dumneata dai ordine pe-aici, Asch, sau cine?

– Ar trebui să le dea cel care are viziunea asupra situației. Planurile de organizare făcute la masa verde sunt cel mai adesea un rahat.

– Wachtmeister Asch, zise Hauptmannul Witterer, simțindu-se infinit superior. Nici un război nu se poate închipui fără organizare.

– Și nici fără improvizație, replică Asch.

– Ordinele de marș pentru noaptea asta, Wachtmeister Asch, au fost gândite de cele mai capabile capete ale noastre. Tot ce se desfășoară aici e o capodoperă a strategiei.

– După părerea mea, ceea ce au clocit capetele astea așa-zis capabile e mai degrabă o treabă de diletantism feroce. Fiindcă n-au luat în calcul vremea și nici alte elemente.

– Nu-i căderea dumitale să critici, Asch.

– E cumva interzis să gândești? întrebă Wachtmeisterul, cu încăpățânare.

Străduindu-se mereu să evite pe cât posibil complicațiile din domeniul său, Hauptwachtmeisterul Bock strigă:

– S-a făcut ora unșpe fix, Herr Hauptmann.

– Plecarea! ordonă Witterer, tăios.

Înainte însă ca Hauptwachtmeisterul Bock să dea ordinul de marș, auzi din nou vocea Wachtmeisterului Asch:

– Herr Hauptmann, străzile sunt arhipline. Ninge de azi-dimineață. Toate drumurile creează probleme. În aceste condiții, o viteză normală de marș e pur și simplu imposibil de păstrat.

– Ce mai aștepți, Hauptwachtmeister? întrebă Witterer, nestăpânit.

– Ce spune Wachtmeisterul Asch, vorbi Bock, precaut, nu e chiar complet fals.

– Dacă pornim imediat, adăugă Asch, ne vom împotmoli pe undeva, după câțiva kilometri. Atunci o să rămânem înțepeniți pe stradă și o să încingem motoarele de pomană. Dacă nu așteptăm până se fluidizează circulația...

– Destul! urlă Witterer. Dumneata să-ți mai ții fleanca aia spartă, Asch! Și dumneata la fel, Hauptwachtmeister! La mine ordinul încă mai e ordin. Băgați la cap. Și dacă ordinul spune: plecarea la unșpe, atunci la unșpe se va pleca. Chiar de-ar ploua cu căcat.

– *Jawohl*, spuse Hauptwachtmeisterul, indiferent.

– Atunci o să mărșăluim. Dar, dacă nu ne-om împotmoli după cel mult trei kilometri, să-mi spuneți mie Arsch[1].

– La volan! Strigă Hauptwachtmeisterul. Porniți motoarele! Marș!

Convoiul ieși încet din curte, către șoseaua principală. Vehiculele încărcate din greu mergeau cu luminile stinse. Doar când unul dintre șoferi frâna, se aprindeau lămpile de semnalizare în roșu-aprins. Motoarele urlau și gâfâiau. Wachtmeisterul Asch încheia convoiul, pe motocicleta lui.

– Îl admir pentru răbdarea sa, pe Herr Hauptmann, spuse Krause.

– Acum s-a zis cu ea, făcu Witterer.

Privi în urma coloanei care se îndepărta. Apoi se îndreptă spre mașina lui, în care Obergefreiterul Kowalski dormea. Torcea ca un motan mulțumit.

– Aici e război, și individul trage la aghioase! exclamă Witterer. Scoală, mă!

– Ce s-a întâmplat? întrebă Kowalski, înviorându-se brsc. E rost de haleală suplimentară?

– Bagajele le-ai încărcat? întrebă Witterer.

– Ai încărcat bagajele, Krause? întrebă și Kowalski.

– *Jawohl*, răspunse acesta. Bagajele militare ale domnului Hauptmann se află în portbagaj, iar pe cele personale le transportă Soeft.

– Bagaje militare? făcu șoferul, interesat. Ce-i aia? N-am auzit niciodată de așa ceva.

– Mai ai al naibii de multe de învățat, Kowalski, spuse Witterer, sumbru, și pipăi bagajele.

– Niciodată nu le înveți pe toate, mormăi Kowalski, liniștit. Chiar dacă ai un grad mai înalt, tot nu ești ferit de prostie.

---

[1] Cur – lb. germană vulgară (n. tr.).

Witterer nu dispunea de timp să asculte monologurile kowalskiene. Auzi cum se apropie de ei o motocicletă. Motorul pufăia enervant de tare.

Era Wachtmeisterul Asch. Se legăna în direcția lui Witterer, frână drept în fața lui și apoi opri motorul.

– Coloana e blocată, comunică el. La aproximativ doi kilometri de-aici.

– Grozav cred că te mai bucuri, spuse Witterer, tăios.

– N-am nici un motiv. Drumurile sunt total blocate, așa cum era de presupus. Stratul de zăpadă atinge aproape zece centimetri. Vehiculele trebuie să-și calce pe urme, dacă vor să înainteze. Dar nu pot. Pe drumuri nu mai e liber nici un centimetru. Coloanele s-au împotmolit.

– Și dumneata ții discursuri, Asch!

– Nu fac decât să raportez.

– Dispari, omule! Ocupă-te de convoi. Mergi până la șoseaua principală și vezi cine e ăla care blochează circulația.

– Am fost deja acolo, spuse Asch.

– Ei și?

– Abia se strecoară coloanele care ar fi trebuit să treacă pe la ora nouă și care au fost nevoite să zăbovească mai bine de două ceasuri.

– Atunci așteaptă și dumneata! Chiar și două ceasuri. Și, dacă e nevoie, douăzeci de ceasuri. Iar dacă ești total incapabil, atunci așteaptă acolo până când putrezești sau până când se termină războiul. Dar la mine fiecare ordin se execută!

– Chiar fiecare? întrebă Kowalski, tărăgănat.

– Gura! strigă Witterer.

Asch porni motocicleta și o luă din loc. Krause părea gata să-l urmeze – la ordin. Witterer izbi puternic cu piciorul drept în cauciucul roții din spate a mașinii.

– E destul aer la îndemână, constată Kowalski, ironic.

– Notează, Krause! spuse Witterer, furios. Notează tot. Cuvânt cu cuvânt.

Krause se așeză pe bancheta din spate, aprinse o lanternă de buzunar, îi camuflă cu o pătură fasciculul și începu să scrie. Witterer se plimba prin curtea goală, dintr-o parte în altă, iar Kowlaski își aprinse calm o țigară.

– Pe nimeni nu te mai poți baza, spuse apoi Hauptmannul Witterer. O adunătură de netrebnici! Sper ca măcar Oberleutantul Wedelmann să fi ajuns între timp în noua poziție.

– E de presupus, Herr Hauptmann, zise Krause, zelos. Herr Oberleutnant Wedelmann a pornit, după cum se prevăzuse, încă de la ora trei. Cu o motocicletă cu ataș, un camion și cu traducătoarea.

– Cu cine, Krause?

– Cu traducătoarea personală. Cel puțin așa a desemnat-o Oberleutnantul Wedelmann pe doamna care-l însoțește.

– Are o așa-numită traducătoare?

– Păi, sigur! spuse Kowalski, generos, de parcă ar fi stat de vorbă exclusiv cu Krause. Și de ce n-ar avea! Și dumneavoastră ați putea avea. Fiecare unitate are. Soeft personal are chiar două traducătoare, dar el le zice „personal auxiliar la bucătărie". Chiar n-ați auzit până acum de așa ceva?

Witterer tăcu și rămase pe gânduri. Acest subiect, găsea el, merita o chibzuință mai atentă.

– Bună – traducătoarea asta? întrebă Hauptmannul.

– Și-ncă cum! aprecie Kowalski. Dar nu cred să se lase folosită de fitecine...

– În orice caz, comentă Witterer, răzând scurt și bărbătește, așa ceva i se cuvine unui șef.

Apoi, se așeză lângă Kowalski și-și puse casca de oțel.

– Încotro? întrebă Kowalski. La noua poziție?

– N-o să răzbați până acolo, Kowalski.

– Eu răzbat peste tot.

– La linia de foc, desigur, indică Witterer. La urma urmei, mai avem pe-acolo o mulțime de muniție suplimentară.

Abia termină de vorbit, și cerul păru să se spargă deasupra frontului. Un fulger uriaș spintecă orizontul. La mici intervale, apăreau alte și alte fulgere. Apoi, cerul se închise la loc cu zgomot. Loviturile bubuiau sălbatic în noapte.

– După cum se vede, și ăia au multă muniție suplimentară! constată Kowalski, sec.

Witterer se aplecă ușor și trase încordat cu urechea. Recunoscu imediat că inamicul, Ivan, fusese cel care dezlănțuise acest foc nocturn, concentrat. Obuzele sale se năpusteau, urlând, asupra frontului german.

– De unde au ăia dintr-o dată artilerie? întrebă Krause.

– Probabil de la Moș Crăciun, răspunse Kowalski, ironic.

– Mare scofală! exclamă Witterer și făcu pe superiorul. Ce mare lucru? Ne iau drept tâmpiți. Fac și ei gălăgie. Au băgat și ei ceva de seamă și acum trag din toate găurile. În cel mult zece minute li se taie răsuflarea. Și într-un ceas ne-așternem la drum! Conform planului.

Din nou lumina brăzdă cerul. De mai multe ori. Obuzele urlau, țipau strident și șuierau sălbatic. La distanță de câțiva kilometri, pământul părea că ia foc pe alocuri, de parcă ar fi erupt un vulcan.

– Așadar, în linia de foc! spuse Kowalski, liniștit.

– Ușurel, n-o lua razna! îl temperă Witterer. Cel mai bine cred că ar fi dacă ne-am deplasa deocamdată la Statul-Major al regimentului.

Oberstul Luschke stătea în fața mesei sale cu hărți, și asta chiar înainte de a se declanșa marele vacarm al frontului. Parcă se chircise și semăna cu un bețiv, fără vlagă. Dar ochii săi tăioși și vicleni se plimbau necontenit pe hartă.

De trei ore, sectorul se afla în retragere. Luschke și Statul-Major nu se retrăgeau – ei nu făceau parte din sector. Încet-încet se apropia miezul nopții. Oberstul aștepta. Ce anume aștepta, nu știa. Era însă clar că desprinderea de inamic urma s-o facă doar atunci când trupele de pe front se puneau în mișcare.

Sună după aghiotant. Acesta apăru imediat, în pas milităresc.

Luschke nu suporta ca perimetrul Statului-Major să fie confundat cu un teren de instrucție. De aceea, aghiotantul se purtă ca un civil în uniformă. Acum nu mai avea altceva de făcut decât să aștepte ordinele comandantului său. Totul era în mișcare.

– Vremea? întrebă Luschke.

– Stratul de zăpadă se îngroașă, iar barometrul scade încet-încet, până la furtună.

– Situația pe străzi?

– Toate-s blocate.

Oberstul încuviință scurt. Date previzibile: vremea scârboasă și blocarea drumurilor. Migrația asta nocturnă fusese o pură idiotenie – scăpată din creierașul de vrabie al vreunui strateg de

duzină. Momente de surprindere? La urma urmei, un asemenea război nu era altceva decât un uriaș calcul. Dar fantezistii au stat întotdeauna prost cu calculele.

– Rapoarte de la baterii?

– Nici unul important. Deocamdată, totul decurge conform planului.

– Altceva?

– Afară așteaptă un Unteroffizier din Abwehr[1] și cere permisiunea de a vorbi cu Herr Oberst.

– Un Unteroffizier din Abwehr vrea să-mi vorbească? Departamenul ăstora n-o ia și el din loc?

– Cu siguranță, Herr Oberst, dar Unteroffizierul pare să aibă ceva de comunicat.

– Da, bine – ce mai e?

– A sunat comandantul aeroportului de campanie. Au vești de la Unteroffizierul Vierbein. Unitatea auxiliară creează probleme.

– Probleme – Unteroffizierul trimis de mine?

– Așa se pare, Herr Oberst.

Luschke își concentră privirea asupra hărții și începu să bată cu degetele un ritm de marș în surdină.

– Rețeaua de comunicații la distanță e foarte aglomerată? întrebă, în cele din urmă.

– E liberă cum rareori se întâmplă, răspunse aghiotantul. Eșaloanele se deplasează, dar contactele se mențin. Abia dacă mai telefonează cineva.

– Atunci, fă-mi imediat rost de-o legătură cu comandantul unității auxiliare de artilerie. Precizează: convorbire urgentă la nivel de comandă. Din partea mea: convorbire-fulger la cel mai înalt nivel. Ce mai aștepți?

– Herr Oberst, dacă...

– Dacă războiul va începe din nou pe-aici, dragul meu, o să am nevoie de noile aparate. Și războiul dă semne de mișcare – o simt în oase. Așa că să le tragem un șut telefonic în fund adormiților din Patrie, cât mai avem timp. Sau îți închipui cumva că sunt sensibil?

---

[1] Serviciile de spionaj și contraspionaj ale armatei germane (n. tr).

Aghiotantul negă și dispăru. Unteroffizierul din Abwehr păși înăuntru și rămase modest lângă ușă. În camera de-alături, aghiotantul urla într-un asemenea hal, de parcă încerca să se facă auzit în Patrie fără telefon.

– Închide ușa și vino mai aproape, îi spuse Oberstul Unteroffizierului din Abwehr. Deocamdată nu mușc.

Acesta se apropie. Arăta ca un învățător miop. Fiecare gest trăda veșnicul civil din el. Părea să poarte uniforma din greșeală. Îl privi pe Luschke, timid, de parcă și-ar fi cerut iertare că trăiește.

– Cum de-ai ajuns dumneata în Abwehr? întrebă Luschke, cu blândețe.

– În viața civilă, explică Unteroffizierul și surâse modest, am fost inginer la Königsberg. Pe deasupra, stăpânesc bine limba rusă. Înainte de război, am montat pentru firma mea stații de emisie în Rusia sovietică.

– Și de ce nu pleci acum, împreună cu gloata dumitale?

– Acum, Herr Oberst, răspunse Unteroffizierul, cu un surâs pronunțat, în ceasurile astea, pe-aici e oarecum liniște. Cele mai multe eșaloane sunt pe drum, și ocazia e favorabilă, fiindcă nu trebuie să trec peste nimeni. Iar faptul că tocmai dumneavoastră vă aflați aici, Herr Oberst, constituie pentru mine o plăcută coincidență.

– Dacă-i chiar atât de plăcută, se va mai vedea, spuse Luschke. Lucrezi pentru Serviciul de Siguranță al Gestapoului sau pentru Contrainformații?

– N-am nimic de-a face cu poliția politică, preciză Unteroffizierul și-l privi cu seninătate pe Luschke. Și nici nu vreau să am de-a face cu ea.

– Asta mi te face deja mai simpatic.

– Știu, Herr Oberst, spuse Unteroffizierul, pașnic. Și pe urmă cită: „Coșurile încă mai fumegă!"

– Sunt cumva ascultate convorbirile mele telefonice? șuieră Luschke, amenințător.

– Multe telefoane sunt ascultate, răspunse Unteroffizierul. Din ce în ce mai multe, după cum tind să se orienteze evenimentele.

– Mulțumesc pentru informație, spuse Luschke, sec.

– V-am dat-o cu plăcere, îl asigură Unteroffizierul.

Luschke părea să se facă și mai mic îndărătul mesei cu hărți. Doar ochii îi licăreau senini. Mutra sa de cartof începuse să-i strălucească.

– Vasăzică vânăm același vânat, constată el.

Unteroffizierul înclină din cap.

– Cât timp ne vor mai fumega coșurile.

Luschke râse înfundat. Umerii îi tresăltau. Arăta ca un spărgător de nuci morocănos. Existau mai mulți indivizi de teapa lui decât credea, mai mulți decât cutezase el să spere vreodată, ceea ce îi pica bine.

– Asta-i tot ce-ai vrut să-mi comunici, Herr Unteroffizier?

– Nu chiar. Dar ăsta cred că a fost esențialul.

Telefonul sună strident. Luschke ridică receptorul și trase cu urechea. Pe urmă, îi spuse, rânjind, vizitatorului său:

– O convorbire-fulger, la nivel de comandă, cu Patria. Dacă doriți să ascultați din nou, luați căștile.

– Nu mai e nevoie, zise Unteroffizierul și făcu un semn ușor, de refuz, cu mâna.

– Cine-i acolo? întrebă Luschke, tunând în aparat. Dumneata, Schulz? Nu-mi vine să cred! Ai ajuns cumva comandant?

Oberstul ascultă cu vădită satisfacție. Vocea lui Schulz atât de sigură, de obicei, părea tulburată. Faptul că încă exista un Luschke pentru el, îl chinuia cumplit.

– De necrezut! strigă Oberstul, cu ironie. Vasăzică, se însoară comandantul, iar dumneata îi ții locul. Ești cumva locțiitorul înnăscut?

La celălalt capăt al firului, pe Schulz îl treceau toate sudorile. Când i se raportase că îl caută la telefon un anume Oberst Luschke, crezuse că era vorba de o glumă bună. Dar binecunoscuta voce tăioasă, ca un brici, care-i sună în receptor îl trezi într-o clipă la realitate.

– Oberleutnant Schulz, spuse Oberstul, se pare că m-ai uitat de-a binelea. Mă doare sufletul, dar sunt dispus cu plăcere să-ți împrospătez memoria.

– Herr Oberst, zise Schulz, zelos, sperând că salvase în ultima clipă aparențele, în ceea ce privește cererile adresate de Herr Oberst, bineînțeles că imediat am să...

– Herr Oberleutnant Schulz, continuă Luschke, dacă ai să creezi vreo problemă pe-acolo...

– Niciodată, Herr Oberst, îl asigură Schulz.

– Dacă faci acolo fie și cea mai mică problemă, Schulz, atunci am să te cer personal. M-ai înțeles?

– *Jawohl*, gâlgâi Schulz.

– Și dacă te voi cere personal, Schulz, am să te și obțin!

– Chiar la noapte, spuse Schulz, toate cel dorite vor fi pe drum. Chiar la noapte!

– Dar de ce atâta grabă? făcu Oberstul.

Acestea fiind zise, Luschke sistă, rânjind mulțumit, convorbirea-fulger la nivel de comandă cu Patria. Faptul că vocea sa era suficientă pentru a pune pe jăratic, la distanță de sute de kilometri, un erou de cazarmă din Patrie îl încânta peste măsură.

Luschke se întoarse iarăși spre vizitatorul său, care continua să-l privească țintă, modest, ca și atunci când intrase. Scoase din buzunar un bilețel cu însemnări și aștepta răbdător să fie din nou băgat în seamă.

– Dă-i drumul, spuse Luschke și se rezemă pe spate, așteptând. Se pare că ai o ghiulea zdravănă pe țeavă.

– Herr Oberst, începu Unteroffizierul, încercând să pară că regretă amarnic. În perimetrul sectorului de front au existat trei agenți sovietici cu emițătoare. Am interceptat aproape toate emisiunile – majoritatea le-am descifrat, iar două dintre ele le-am localizat și le-am stins.

– Să vorbim, așadar, despre al treilea emițător, spuse Luschke, atent.

– Poziția celui de-al treilea emițător, explică Unteroffizierul, n-a putut fi stabilită până acum. Abia în dimineața asta am reușit o localizare aproximativă.

– Ce înțelegeți prin aproximativă, Herr Unteroffizier?

– Sunt posibile erori de până la doi kilometri.

– Și unde credeți că se află sau s-a aflat acest emițător?

– Aproximativ acolo unde se află poziția tunurilor cu tragere scurtă ale bateriei dumneavoastră, a 3-a, spuse încet Unteroffizierul.

Luschke miji ochii, apoi își scărpină intens bărbia cu mâna stângă. În cele din urmă, vorbi:

– Acolo unde se află tunurile cu tragere scurtă ale bateriei a 3-a veți găsi o mulțime de unități: infanterie, antitanc, transmisiuni, aruncătoare, blindate.

– Cu siguranță, aprobă Unteroffizierul. Exact.

– Dar?

– Herr Oberst, abia astăzi după-amiază târziu am putut descifra împreună cu oamenii mei mesajele celui de-al treilea emițător. Și s-au dovedit mai bine documentate decât celelalte două. Lansase deja informația în urmă cu patru zile; era plănuită o retragere a frontului cu aproximativ patruzeci de kilometri.

– Încep să pricep, spuse Luschke, mai mult pentru el.

– Numai că, Herr Oberst, informația privind retragerea frontului a fost comunicată abia acum cinci zile, într-un cerc restrâns – până la comandantul de regiment, inclusiv. Iar trei zile mai târziu acest ordin a fost transmis mai departe ca strict secret, până la nivel de comandanți de companie.

Luschke îl privi țintă pe Unteroffizier.

– Prin urmare, întrebarea dumitale sună astfel: ați vorbit cu vreunul dintre Offizierii dumneavoastră, eventual cu vreunul din bateria a 3-a, acum patru zile despre retragerea frontului?

– Această întrebare, sau una asemănătoare, Herr Oberst, am pus-o astă-noapte și altor doi comandanți de regiment.

– Și răspunsurile au fost, evident, negative.

– Bineînțeles, admise Unteroffizierul. Dacă însă aceste răspunsuri rezistă unei verificări amănunțite, e cu totul altă problemă.

– Și dacă vin și eu și spun nu?

– Vă rog, Herr Oberst, să nu mă înțelegeți greșit. Eu nu vă adresez dumneavoastră o întrebare. Dumneavoastră, nu. Coșurile ar trebui să fumege în continuare pe cât posibil fără să fie stânjenite. Dar poate veți considera nimerit să cercetați personal această problemă în continuare. Pentru propria dumneavoastră siguranță sau pentru a găsi o confirmare – sau ce veți mai găsi.

– Aproape că ești prea șiret pentru a putea fi cumsecade, spuse Luschke, după o pauză mai lungă.

– Pesemne că una o condiționează pe cealaltă în ziua de azi, replică Unteroffizierul, cu o resemnare abia perceptibilă. Poate că eu sunt totuși un tâmpit. Sau sovieticii sunt idioți.

– De-alde ăștia o să găsești în orice tabără. Ce te face să crezi una ca asta?

– Nimic, Herr Oberst! Eșaloanele merg și înfundă străzile, dar pe front nu-i nici o schimbare. Și de aceea mă întreb dacă nu cumva sunt eu tâmpit. Sovieticii cunosc planurile noastre de zile întregi, însă noi nu ne mișcăm. Activitatea de transmisiuni a inamicului s-a înviorat brusc. Agenții au semnalat deplasări de trupe. E clar că inamicul a pus în poziție și artilerie suplimentară. Dar de întâmplat nu se întâmplă nimic.

Oberstul se ridică și-i făcu Unteroffizierului semn cu capul.

– Vino! spuse el. Hai să adulmecăm nițel războiul.

Ieșiră amândoi afară. Luschke mergea aplecat și repede înainte. Din când în când, aprindea lanterna de buzunar. O santinelă strigă la ei, apoi luă poziția de drepți când îl recunoscu pe Oberst.

Luschke se îndreptă spre biserică, pe care o numea în taină „biserica lui". Fulgii deși de zăpadă se transformau în apă când atingeau uniforma. Și totuși noaptea era senină. Pentru că luna lumina norii, iar zăpada strălucea asemenea unui voal ud de mătase.

Oberstul lumină treptele ciobite, care duceau sus în turn. Pe urmă ajunseră pe o platformă și se uitară prin găurile uriașe ale bisericii ruinate.

– Ascultă! făcu Oberstul. Acolo, acolo e frontul. Și ce auzi? Nimic.

– Nu se-ntâmplă nimic, constată Unteroffizierul, aproape disperat.

– Acum ascultă dincolo! Zgomot de motoare. Acolo se află străzile care duc înapoi. Vehiculele îngrămădite le-au blocat de vreo patru ceasuri. Și cu fiecare minut, Herr Unteroffizier, momentul ăsta devine și mai periculos.

– Dar credeți că rusul știe treaba asta, Herr Oberst?

– Oricine care cunoaște frontul o știe. Marea artă însă e să folosești această știință la momentul potrivit. Să-l lași pe inamic să se apropie până la poziția cea mai favorabilă pentru tragere, sau să aștepți până s-a împotmolit. Dar pentru așa ceva îți trebuie sânge rece, nu glumă! Sânge rece! Lucrurile astea nu le înveți la birou. Iar dacă se confirmă într-adevăr bănuiala dumitale, Unteroffizier, dacă inamicul nostru a masat într-adevăr forțe pentru a ataca din urmă, atunci – îndure-se Dumnezeu de noi!

Unteroffizierul tăcu, privi în noaptea strălucitoare, dar de nepătruns, cu respirația aproape întretăiată.

– Dacă aș fi dincolo, spuse Luschke, aș aștepta.

– Cât?

– Cam până pe la miezul nopții. Deci încă vreo cincisprezece minute.

Coborâră și se întoarseră în adăpostul apropiat al Oberstului. Luschke contemplă gânditor harta, apoi o smulse de pe masă, împăturind-o neglijent și cu mișcări bruște. Îl chemă înăuntru pe aghiotant și ordonă:

– Oberleutnant Wedelmann să se prezinte la mine! Imediat!

Pe urmă se întoarse din nou spre Unteroffizierul din Abwehr.

– Mă bucur că te-am cunoscut. Și sper să păstrăm legătura, spuse el.

– Ca să continue coșurile să fumege, zise Unteroffizierul, surâzând timid.

– Și, în cel târziu o oră, adăugă Oberstul, se va vedea dacă ești un tâmpit sau nu. Dar tare mă tem că nu ești!

– Dacă insiști cu orice preț, îi spuse comandantul aeroportului din Patrie Unteroffizierului Vierbein, atunci ți se va face voia.

– Cer permisiunea să pot zbura și eu, regulamentar.

Comandantul aeroportului din Patrie, prieten intim al comandantului aeroportului de pe front, prieten, la rândul lui, cu comandantul de regiment Luschke, îl privi pe Unteroffizierul Vierbein cu o bunăvoință părintească.

Comandantul asculta în noapte. Țeasta sa cheală strălucea rozalie sub lumina veiozei. Afară, pe pistă, duduiau câteva motoare de avioane. Din hale răzbătea vacarm de la montaj. Trecuse puțin peste miezul nopții.

– Unteroffizier Vierbein, spuse comandantul, amabil, nu cred că e vreo grabă cu zborul. Dacă vrei, de ce să nu mai rămâi liniștit câteva zile pe-aici? Eu sunt dispus să-ți confirm în scris că n-aveai nici o posibilitate de transport.

– Mulțumesc, zise Vierbein, dar mă cheamă înapoi o telegramă.

– O telegramă de la Oberst Luschke?

– Nu.

– Dacă nu vine direct de la Oberst Luschke, în locul dumitale aș considera că nici n-a ajuns. Serios, dragă Vierbein. În ce mă privește, am să-ți dau la orice oră un loc într-unul dintre avioane, ba chiar îți pot pune la dispoziție un avion special. Pentru Oberst Luschke fac cu plăcere acest lucru. Dar, fie vorba între noi, momentul este total neprielnic. În noaptea asta, frontul se mută înapoi. S-ar putea să nimerești chiar în mijlocul marii schimbări de poziții.

– Poate că va fi nevoie de mine, spuse Vierbein, cu naivitate.

Comandantul ridică încet privirea de pe birou, uitându-se la Vierbein sincer uimit.

– Nevoie? întrebă el, încet. Pentru ce? Războiul se descurcă și fără dumneata, câteva ceasuri.

Nevoie! Încă mai crede că e nevoie de el! gândi comandantul. Nu știe că Generalii socotesc în termeni de divizii. Nu bănuiește că există nopți în care se duc pe copcă vreo câteva mii de Vierbeini, fără ca vreun comandant să viseze urât din pricina asta. S-a lăsat convins că el schimbă istoria lumii! Dar un mic capitol al istoriei universale se scrie cu milioane de litri de sânge. Ce înseamnă aici un Vierbein?

– Poate nimerești chiar într-o învălmășeală generală, rosti comandantul, încet. S-ar putea să fii obligat doar să stai pe-acolo și să aștepți până când se liniștește din nou toată treaba.

– Am să dau eu de subunitatea mea, zise Vierbein, încrezător.

Avea ordin, iar el se supunea ordinelor întocmai și la timp.

– Atunci fă ce vrei, spuse comandantul, în consecință, și sună după aghiotant.

Aghiotantul sosi imediat. Arăta de parcă avusese o pățanie deosebită, dar nimeni nu părea dispus să ia în seamă înfățișarea lui.

– Unteroffizierul Vierbein, spuse comandantul, va zbura cu unul dintre aparatele următoare pe front. Cel mai bine cu o „ladă", care ajunge la destinație în primele ore ale dimineții.

– E-n regulă, se conformă aghiotantul, însă rămase locului, de parcă ardea de nerăbdare să fie întrebat.

– Ce ai, e ceva deosebit?

– Afară, relată aghiotantul, cu aerul că divulgă un minunat secret, în fața hangarului numărul unu stă un Admiral, un Admiral

adevărat. Dar pesemne unul din primul război mondial. Și cu o damă.

– Zău? exclamă comandantul, uluit. Ești sigur? Dacă n-aș ști că ești antialcoolic, aș putea crede că ești beat. Un Admiral! Ce să caute unul ca el pe-aici?

– Cer permisiunea să raportez, spuse Vierbein, corect, că Excelența Sa Herr Admiral m-a adus încoace.

– Cu tot respectul. E unchiul dumitale – sau așa ceva?

Vierbein negă.

– Excelența Sa, Herr Admiral, e socrul comandantului subunității auxiliare de artilerie, care s-a însurat astăzi. I-am fost repartizat ca ordonanță Excelenței Sale.

– Ia te uită! se minună comandantul. Pe ăla chiar că trebuie să-l văd.

Comandantul se îndreptă spre hangarul numărul unu, împreună cu Vierbein. Aghiotantul, care voia să-i urmeze, curios, primi ordin să se ocupe de pregătirea decolării avioanelor.

Noaptea senină și răcoroasă învăluia aeroportul. Cerul părea o cortină întunecată de catifea.

În fața porții mari a hangarului numărul unu, Excelența Sa, Herr Admiral, se plimba cu Lore Schulz, căreia îi oferise brațul, ca un cavaler de modă veche. Vorbea entuziasmat, iar Lore Schulz îl asculta îngândurată.

Comandantul aeroportului se îndreptă către Excelența Sa și ceru permisiunea de a se prezenta. Admiralul îi întinse mâna. Comandantul o apucă, explicându-i ce onoare era pentru el să-l poată saluta pe Excelența Sa în perimetrul lui. Lore Schulz și Vierbein priveau uimiți această scenă ceremonioasă.

– Dar, vă rog, stimate camarad, spuse Admiralul, foarte cordial. Sunteți în exercițiul funcțiunii, și probabil că timpul vă este drămuit. Am venit doar să-mi iau rămas-bun de la dragul și tânărul meu camarad de artilerie. A avut urgentă nevoie de un vehicul, iar eu l-am îndemnat pe ginerele meu, comandantul, să ne pună la dispoziție mașina lui. Atâta lucru doar puteam face pentru prietenul nostru.

– Desigur, Excelență, îngădui comandantul, găsindu-l la rândul său pe bătrânul, cam țicnitul, dar cordialul și veselul lup de mare grozav de simpatic. Mi se pare formidabil că Excelența Voastră îl însoțește pe Unteroffizierul Vierbein al nostru.

– Mi-am luat adesea rămas-bun de la trupe, spuse Excelența Sa, cu demnitate. În măsura în care serviciul meu personal la Maiestatea Sa mi-a permis acest lucru, n-am pierdut niciodată ocazia de a inspecta vasele de luptă înainte de plecarea pe mare și de a le vorbi Offizierilor, Unteroffizierilor și echipajelor.

– Ar fi o onoare pentru mine, îl asigură comandantul, dacă Excelența Voastră ar binevoi să viziteze aeroportul și dotările lui.

Bătrânul lup de mare radia. Se ridică în capul oaselor și se simți ca în vremurile de odinioară.

– Ați fost și dumneavoastră Offizier sub Maiestatea Sa? întrebă el, bănuitor.

Comandantul răspunse afirmativ și cu mândrie:

– Pilot de luptă! În escadrila Immelmann.

Nu era chiar așa, dar suna bine. Mai exact, fusese pe atunci ceva în genul unui Offizier de siguranță a zborului, numit în glumă, la popotă, Mătură-de-Nuiele – termen în care era glosată activitatea sa ca specialist în construirea pistelor.

– Așadar, pilot de luptă, repetă Excelența Sa. În escadrila Immelmann. Sub Maiestatea Sa. Asta se simte și nici nu se uită, Herr Kamarad. Pentru că, la vremea aia, Comandantul Suprem – dacă mă gândesc, în schimb, astăzi... Dar să lăsăm asta.

– Mai ales în acest punct sunt întru totul de acord cu Excelența Voastră.

– Mă bucur. Mă bucur din cale-afară.

Apoi, Excelența Sa, Herr Admiral, se adresă doamnei Lore Schulz:

– Dacă permiteți, spuse el, galant, aș vrea ca, împreună cu Herr Kamarad de la Luftwaffe[1], un sfert de oră...

– Dar vă rog, acceptă Lore, cu zel.

Întotdeauna era fericită când se simțea respectată ca doamnă. Această seară plină de evenimente părea s-o încânte după multă vreme.

– Și până atunci îi țineți companie tânărului nostru luptător de pe front, nu-i așa, stimată doamnă?

„Stimata doamnă" Lore Schulz roși până în vârful simpaticelor ei urechi.

---

[1] Forțele Aeriene Militare Germane (n. tr.).

– Desigur! consimți ea, fericită că iluminația nu era atât de puternică, încât să-i trădeze tulburarea.

Excelența Sa, Herr Admiral, și Offizierul Maiestății Sale, actualul comandant de aeroport, păși rără voioși în hangarul numărul unu.

Lore Schulz se uită entuziasmată în urma lor. Vierbein privea în întuneric, spre fâșia latră a pistei, care părea să se îngusteze tot mai mult, pierzându-se apoi în albastrul întunecat al nopții. Foarte sus, deasupra lor, se rotea un far de poziție.

Un megafon urlă:

„Unteroffizier Vierbein la aghiotant."

Vierbein înclină din cap, de parcă ar fi fost nevoie să încuviințeze urletul.

– Mă grăbesc, o anunță el pe Lore Schulz.

– Fii liniștit, spuse ea și-i aruncă o ocheadă. Cu siguranță n-am să fug de tine, micuțule.

Vierbein surâse, duios și ușor îndurerat.

– Ce bine c-ai venit, zise el.

– Dacă era alta în locul meu – ar fi fost și mai frumos, așa-i?

– Tu ești bună și dârză, făcu el, nițel încurcat. Știu asta. N-am să uit asta niciodată.

– Oh, micuțule, mare târfă mai sunt și eu – dar cu tine n-am fost nici o clipă.

Megafonul din apropiere acoperi necruțător discuția cu un urlet. Striga după Vierbein. Și Vierbein se grăbi să ajungă la aghiotant.

– Zborul dumitale, îi comunică aghiotantul, se amână cu o oră. N-o să pleci cu al treilea, ci abia cu al nouălea avion.

– Pot să întreb...

– A sunat unitatea auxiliară de artilerie. La aparat era Oberleutnant Schulz. N-o să zbori singur. O să vină cu tine doi Unteroffizieri și zece soldați. Un camion cu soldați și material e deja pe drum.

– Aparatele de transmisiuni! constată Vierbein, pe un ton fericit.

Aghiotantul clătină din cap. Căzu din nou pradă mirării; noaptea asta părea plină de fapte neobișnuite.

– Ei, dar te bucuri ca de o decorație! zise el.

– Acum mi-am îndeplinit misiunea, spuse Vierbein.

– Din partea mea, așa să fie ! făcu aghiotantul și ridică din umeri.

– Mai trăiești! spuse Oberstul, sumbru, și-l privi cu interes pe Witterer. Cât mă bucur.

Hauptmannul, în mare ținută de război, încercă să salute regulamentar. Dar nu reuși prea bine. Se încurcă în cordonul măștii de gaze și mâna îi ajunse cu greu la casca de oțel.

– Războinicul înnăscut! constată Luschke. Dacă te arăți așa în fața rușilor, ziua în amiaza mare, ăia se sperie.

– Cer permisiunea să raportez, Herr Oberst...

– O clipă! spuse Luschke, stăvilind zelul Hauptmannului cu mâna întinsă, ca un agent de ciculație.

Ridică receptorul și ceru legătura cu un eșalon al diviziei, dar n-o obținu. Cu stânga bătea darabana pe harta din fața lui, cu mișcări scurte și precipitate, care-i trădau nervozitatea. Însă vocea lui era calmă, ca întotdeauna.

– Am nevoie de General, spuse Luschke. Cu servitorii n-am ce discuta.

Afară, frontul clocotea cu sălbăticie. Fulgerele tunurilor se succedau cu o repeziciune pe care ochiul n-o putea percepe: orizontul pâlpâia aprins. Sub loviturile ce păreau să se apropie, coliba Oberstului începu să tremure ușor.

Luschke aruncă receptorul cât colo, își descheie gulerul, se aplecă scurt peste hartă, după care pufni cu dispreț:

– Vii de pe front, zise el. Cum e pe-acolo?

– Cer permisiunea să raportez, Herr Oberst, că am preferat să vin direct la Herr Oberst...

– N-ai fost deloc de față?

– Supravegheam plecarea la oră fixă a poziției mele și primele manevre din cursul deplasării, când focul inamic...

– Bine, spuse Oberstul, scurt.

– Dacă Herr Oberst consideră...

– Nu-ți fac nici nu reproș, Herr Hauptmann. Poate că ai acționat totuși potrivit. Cunosc și eu câte ceva din cele ce se-ntâmplă

acolo, în față. De schimbat, n-ai fi putut schimba nimic – cel puțin în momentul actual.

– Voiam să întreb, Herr Oberst, dacă vor apărea modificări esențiale?

Oberstul își descheie vestonul, trecu pe lângă Witterer și crăpă ușor ușa:

– Cafea și o țigară! strigă el.

După care se întoarse la masa hărților.

– Unde-i Oberleutnantul Wedelmann? se interesă Luschke.

– În noua poziție.

– Cine mai e cu el?

– Cinci soldați, un autovehicul și un camion, Herr Oberst.

– Și în rest, nimeni?

Deoarece Witterer ezita vizibil cu răspunsul, învăluindu-se într-o tăcere de-a dreptul iritantă, Oberstul întrebă, tăios:

– Și în rest, nimeni, Herr Witterer?

– O traducătoare, răspunse acesta, încet.

Luschke se așeză, sorbi puțin din cafeaua ce-i fusese adusă, apoi mușcă trabucul, scuipă restul de tutun și nu luă în seamă chibritul pe care Hauptmannul i-l întindea, binevoitor. Fumă cu indiferență.

– Situația e încă neclară și extrem de de imprevizibilă, spuse el, într-un târziu. De la miezul nopții, adversarul a pus în bătaie unități grele de artilerie și grupe de aruncătoare. Nu e sigur ce va urma. Părerea dumitale, te rog.

– O cacialma, probabil, Herr Oberst. Ivan...

– Spune, te rog, adversarul.

– Adversarul, Herr Oberst, a observat mișcările noastre de trupe și acum, pentru a le distruge, își consumă întreaga provizie de muniție. În curând se va fi epuizat.

– Îmi amintesc, Herr Hauptmann, de încercările dumitale de tragere de acum câteva zile, pe care le-ai denumit în glumă „saltul mânzului". Până atunci, inamicul nu avea artilerie aproape deloc în sectorul ăsta de front. Unul dintre Hauptwachtmeisterii dumitale numea acest fapt „invitație la dans", și găsesc că avea dreptate. Ei, mi se pare că acum s-a dat curs acestei invitații.

– Artileria, Herr Oberst, zise Witterer și se felicită în taină pentru măiestria sa, pe care adversarul a pus-o în bătaie aici trebuie să fi retras-o de pe un un alt sector de front.

– Herr Hauptmann, spuse Luschke și-și mirosi cafeaua, în timp ce masa la care stătea tremura ușor, așa-numita privire de ansamblu e câteodată o simplă autoamăgire. Aici însă, în micul nostru sector, a început urgia, iar ansamblul doarme liniștit mai departe.

– Dar, dacă tirul de artilerie va înceta, după ce nu va mai avea muniție, atunci...

Oberstul ridică mâna și trase cu urechea. Witterer se înclină puțin și abia cuteza să respire.

Nu auziră nimic.

Luschke stinse lumina și se duse la geam. Smulse perdeaua la o parte și deschise fereastra. În afară de uruitul îndepărtat al motoarelor, nu auziră nimic. Frontul tăcea.

– Ei, poftim, Herr Oberst! constată Witterer, ușurat.

– Până acum, spuse Oberstul și inspiră aer proaspăt, inamicul a tras asupra pozițiilor noastre cele mai înaintate. Pierderile infanteriei se păstrează, cum atât de nimerit se zice, în limite normale, iar pierderile noastre ar putea fi considerate mărunte. Acțiunile de retragere care se desfășoară pe străzi, chiar dacă nu întocmai conform planului, decurg totuși fără deranjamente periculoase. Disciplina de marș e bună și nu e pusă în pericol.

– Prin urmare, și trupele de front se vor putea retrage conform planului.

– Dacă nu...

Luschke tăcu. Se auzi din nou focul de artilerie și fulgerele brăzdară orizontul.

– Slab, rosti Witterer. Nu prea convingător.

– Asta, precizâ Luschke, abia perceptibil, e artileria noastră. Printre lovituri – auzi? – foc de infanterie.

– Într-adevăr, admise Witterer, uluit.

Luschke închise fereastra, trase perdeaua, se îndreptă spre masa hărților și aprinse lumina. Mutra sa de cartof părea să asude.

– Înseamnă că inamicul atacă, spuse el.

– Și acum ce facem? întrebă Witterer, evident nedumerit.

– Dacă adversarul atacă într-adevăr, explică Luschke, atunci există întotdeauna numai două posibilități: sau îl oprim, sau ne calcă în picioare.

– Și mișcările ordonate, de retragere?

– Probabil că vom fi nevoiți să le contramandăm. Sau doar să le stopăm. Ori, dacă inamicul atacă din urmă, ceea ce e de presupus, va trebui să ne retragem luptând. Sistem defensiv-ofensiv. Tot un fel de „salt de mânz", Herr Hauptmann.

– Înțeleg, Herr Oberst.

– Cât mă bucur, spuse Luschke, cu asprime. Dar mă voi bucura și mai mult când mă vei suna, în scurt timp, din poziția dumitale de foc și vei avea amabilitatea să-mi relatezi cum arată pe-acolo.

– *Jawohl*, Herr Oberst.

Witterer dispăru, cu mersul său vioi. Simiți încă o dată că se apropie unul dintre marile sale ceasuri.

Abia acum, rămas singur în cameră, Luschke își aprinse țigara. Ardea strâmb și nu-i plăcu. O puse deoparte și o lăsă să se stingă.

Apăru aghiotantul cu primele rapoarte prin radio. Luschke le răsfoi: „Inamicul atacă pe înălțimea 234, la digul de cale ferată, lângă lac – practic pe o lățime mare. Unități de infanterie de putere medie. Deocamdată n-a cucerit teren, și nu sunt semnalate tancuri. Ușoare pierderi de partea noastră."

Mereu același lucru, gândi Luschke. Mai întâi, simptomele nebunului furios. Nebunul aleargă și se dă cu capul de un perete din cauciuc, care cedează puțin, apoi revine la forma inițială. Nebunul aleargă din nou și se izbește cu capul de perete, cu forța unui berbece. Până la urmă, dacă are țeasta de fier și elanul mare, iar materialul de care se ciocnește e șubred, va sfârși trecând prin el.

– Nici acum nu se poate lua legătura cu comandantul divizici, raportă aghiotantul. Și locțiitorul lui...

– Locțiitorul diviziei e în particular un om de treabă și în funcție un papagal al Generalului – unul făcut cadou!

– A sosit Oberleutnantul Wedelmann.

– Să intre copilul-minune. Între timp, încearcă să-l prinzi la telefon pe stimabilul meu coleg de la Infanterie.

Aghiotantul înclină din cap. Se purta mai degrabă ca un civil: intra și ieșea fără să salute, nu lua niciodată poziția de drepți și nu vorbea militărește. Iar asta era întru totul în spiritul lui Luschke, care spusese: „Am nevoie de un om destoinic, nu de o paiață!"

Wedelmann apăru, mare, suplu, grav ca întotdeauna, și, fiind cu capul descoperit, execută salutul german.

– Nu te mai schimonosi! îl dojeni Luschke. În clipa de față n-are loc nici un fel de sărbătoare a partidului pe-aici. Stai jos. Și vezi să stai bine.

Oberleutnantul se așeză, docil. I se părea că Oberstul Luschke era ușor nervos. Wedelmann îl înțelegea, având în vedere că situația nu era deloc roz.

– De ce crezi, Wedelmann, că te-am chemat încoace?

– Să preiau din nou bateria a 3-a, Herr Oberst?

– Ți-ar conveni! Vreau să te aduc în fața Curții Marțiale!

Wedelmann tăcu, supus și răbdător. Bănuia că era vorba de una dintre glumele seci ale Oberstului. Una nu prea reușită. Însă nici nu-l surprindea, dată fiind situația de moment.

– Vii din noua poziție, Wedelmann?

– *Jawohl*, Herr Oberst. Cu o motocicletă. Cu alt vehicul e imposibil să răzbați. Am parcurs treizeci și cinci de kilometri în nouăzeci de minute.

– Bună viteză! Dacă ai fi bănuit pentru ce te-am chemat, ai fi mers probabil mai încet. Cum e disciplina de marș?

– Deocamdată, în regulă. Se simte, totuși, o ușoară neliniște. Dacă inamicul ar trimite avioane...

– Wedelmann, spuse Luschke și se rezemă pe spate, te-am chemat să-ți spun o poveste. Drumul dumitale cu motocicleta până la mine a presupus un mic efort, pe care, probabil, o să-l mai faci de vreo două ori la noapte – dar o poveste ca asta merită atâta lucru.

Wedelmann aștepta, fără să comenteze. Era sincer curios; nu bănuia câtuși de puțin ce voia să-i povestească Luschke.

– E povestea unui aparat de radioemisie care nu era german, dar care se afla totuși exact în perimetrul poziției tunurilor cu tragere scurtă, unde își desfășura activitatea un garant al Führerului. Și aparatul pălăvrăgea tot ceea ce știa acest prețios reprezentant al Führerului.

Wedelmann se făcu alb, ca varul.

– Cu neputință, Herr Oberst.

– E dovedit, Herr Oberleutnant.

– Nu!

– Cine a manevrat aparatul deținea toate informațiile, cunoscute doar de eroul Führerului și de bătrânul nătărău cu mutră de cartof.

– Nu, repetă Wedelmann.

Oberstul Luschke își schimonosi gura, de parcă ar fi vrut să rânjească. Dar chipul îi rămase neclintit. Ochii săi mici exprimau tristețe și răceală.

– Dacă-i adevărat, am să suport toate consecințele, spuse Wedelmann, pălind.

– Numai una, preciză Oberstul. Pe toate celelalte lasă-le în seama mea.

Wedelmann se ridică rigid.

– Chestia cu „celelalte consecințe" e un ordin, adăugă Luschke. Un ordin de la mine, Wedelmann.

Wachtmeisterul Asch știa ceea ce avea să urmeze. Trecuse prin toate astea, într-o măsură mult mai mare, în decembrie 1941.

Atunci, o armată întreagă înaintase prea mult, chipurile pentru a cuceri Moscova, iar vârfurile ei se înfipseseră până la Tula. Apoi, armata o luase la goană. Și raportul Wehrmachtului anunțase: retragere a frontului, conform planului.

Străzile deveniseră niște gropi comune, de cinci sute de kilometri, pentru oameni și vehicule. Ofițierii de stat-major își pierduseră pentru prima oară stăpânirea de sine și puseseră la îndoială credința în Führer. Se zvonise atunci că Hitler îl făcuse „albie de porci" cel puțin pe unul dintre Generalii comandanți. Soldații nu avuseseră nimic împotriva gestului ca atare, însă faptul că toată generălimea ajunsese să tremure îi pusese pe gânduri.

Din acele zile, începuse să circule în rândul trupelor de pe front sloganul: „Și Generalii au un fund, și ăla se cere tăbăcit!"

În noaptea cu pricina, Asch porni pentru a cincea oară alături de coloana Hauptwachtmeisterului Bock, care, în ultimele trei ore, abia înaintase vreo trei kilometri. Vehiculele supraîncărcate se

legănau pe drumul accidentat. Roțile lor se înfundau în zloata tot mai adâncă. Motoarele fierbeau, iar fulgii de zăpadă ce cădeau pe ele sâsâiau ușor.

Coloana se blocă din nou. Unii șoferi își stinseră motoarele. Hauptwachtmeisterul Bock moțăia în vehiculul-limuzină. Zgomotul îndepărtat al frontului nu-l deranja câtuși de puțin.

Wachtmeisterul Asch se strecură cu motocicleta lui fără dificultate și se opri lângă mașina Spiessului. Bătu în geamul închis. Bock tresări.

Pe urmă, Hauptwachtmeisterul îl întrebă printr-o mică fantă de aerisire:

– Vrei să te încălzești, Asch?

– E bun la ceva romul tău, Bock?

– Chipurile e original din Jamaica, dar să știi că gustul corespunde. M-a costat oricum o cutie cu trabuce.

Wachtmeisterul Asch luă sticla și bău.

– Nu-i rău deloc, spuse el, apoi. Îți cam dă însă la temelie.

– După cum se pare, noaptea asta o vom petrece în drum, zise Bock.

– Tot mai bine decât în șanț. Sau chiar în groapa comună.

– Când vom fi ajuns o dată la șoseaua principală, spuse Bock, restul de treizeci de kilometri îi vom parcurge în două ceasuri.

– Ești șoferul de curse înnăscut, Bock. Dar nu uita că nu poți avansa mai repede decât cel mai lent vehicul din coloană. Și asta, presupunând că vom fi lăsați să avansăm. Pe deasupra, mai intervin vremea, care nu se supune Führerului, sovieticii, care nu ne menajează deloc, și Generalii noștri, dintre care nici unul n-a scos până acum nasul la aer rece.

– În clipa asta vreau să trag la aghioase, spuse Spiessul. Noaptea e lungă.

– N-o să tragi la nimic, făcu Asch, ci o să ai grijă de mașinile tale. Eu mă duc înainte să văd ce se-ntâmplă.

– Tu și veșnicele tale călătorii de plăcere, zise Hauptwachtmeisterul, morocănos. Odată, tot ai să te izbești cu capul de zid, și eu am să spun: „Așa-i trebuia!"

Bock se văzu nevoit să coboare din mașină. Merse de-a lungul coloanei sale, cercetând vehicul după vehicul. Soldații erau prost-dispuși, dar nu din cale-afară de obosiți. Vacarmul de pe

front îi neliniștea. Voiau să plece, să plece mai departe, să ajungă la noile adăposturi. Știau ce pericole te păsteau, dacă rămâneai blocat pe un drum de câmpie.

Wachtmeisterul Asch își părăsi coloana și trecu pe lângă un lanț de camioane, ce părea nesfârșit. Doar ici și colo se zăreau câteva vehicule mici. Abia dacă vedeai vreun soldat afară. Pe o porțiune de vreo trei kilometri, convoiul încremenise. Drumul de acces părea o linie moartă.

La ramificația cu drumul de marș numărul trei domnea însă o agitație vie. Aici, jandarmii militari înarmați până-n dinți, „copoii", făceau pe poliția rutieră. Și un Major îi dirija.

Asch se apropie mai mult. Dintr-o dată, situația se limpezi: Majorul și agenții săi de circulație blocau toate căile de acces – cu excepția celei pe care pătrundea divizia lui. Și, de fiecare dată când alte coloane încercau să se strecoare, Majorul părea să explodeze.

Era un bărbat de statură mijlocie, a cărui față colțuroasă și brutală se ițea din gulerul de blană. Când se simțea provocat, dădea porunci tăioase.

Acest om, găsi Asch, era atât de energic, încât putea ajunge la crimă. Cunoștea bine genul. Ăsta știa să se impună! Și, dacă într-adevăr s-ar fi lovit de o rezistență serioasă, ar fi scos pistolul.

Asch era convins că, atâta vreme cât individul stăpânea intersecția, coloanele de pe drumurile de acces puteau să moară liniștite, până să le dea el cale liberă. Așadar, Majorul trebuia să plece. Dar cum?

Asch pătrunse în intersecție, dădu să intre pe șoseaua principală, însă un jandarm îl bloca prompt, cu brațele întinse.

– *Halt!* strigă el.

Ca atras de un magnet, Majorul se și năpusti într-acolo.

– Curier! zise Asch, care cunoștea prea bine regulile.

– Poate trece, spuse Majorul.

Asch accelera și intră pe șoseaua principală de marș. Mașinile pe care le depășea înaintau încet. La trei kilometri mai încolo, părea să fie un ambuteiaj. Drumul era din nou blocat.

Niște soldați se agitau în jurul unui camion. Înjurau și strigau. Se amestecă și un Offizier, ocărând.

– Ce se-ntâmplă? întrebă Asch.

– S-a rupt axul, răspunse un soldat. Suprasarcină. Cu siguranță, e mașina cu haleală a vreunui ștab.

– Răsturnați-l în șanț! ordonă Offizierul.

Șoferul camionului refuză să execute ordinul. Alți șoferi îl acoperiră cu urlete. Un alt camion încercă să depășească, alunecă pe stânga și se izbi de-un copac.

– Ambele mașini în șanț! ordonă Offizierul.

Un Henschel mare se apropie încet și se propti în camionul cu axul rupt. Îl împinse cu bara înainte, până când acesta ieși de pe șosea, își pierdu echilibrul și se răsturnă pe o mică pantă.

– Cale liberă! strigă Offizierul. Înainte!

Asch își continuă drumul, evitând motocicliștii care veneau din sens opus. Constată că numai motocicletele puteau circula aproape nestânjenite în fiecare direcție. Mașinile de mare tonaj, ce voiau să depășească, se trezeau scoase din traseu de coloanele strânse.

Doi jandarmi militari pe motociclete se îndreptau în direcția coloanelor din sens opus.

– Toate vehiculele mult la dreapta! strigară ei. Eliberați șoseaua și opriți motoarele! Generalul vrea să meargă înainte.

Camioanele grele se legănară cuminți către partea dreaptă a șoselei. Asch se strecură lângă un microbuz. Se auzeau niște sirene. Trecu, urlând, un vehicul de teren cu șenile, închis.

Un soldat se aplecă din camion și privi în urma mașinii Generalului, apoi i se adresă lui Asch:

– Se pare că în față rahatul e mare!

– Nu cred că-i așa de groasă, spuse Asch, de vreme ce un General adevărat reușește să avanseze.

– Poate că ai dreptate, admise soldatul, aruncând din nou o privire și căutând s-o ia din loc cât mai repede.

Însă șoseaua părea blocată în continuare.

Asch băgă în viteza întâi și încercă să treacă pe lângă microbuz. Aprinse farul și, la lumina fasciculului îngust, zări în spatele microbuzului niște bagaje ce-i păreau familiare. Frână, stinse farul și apoi motorul.

Deschise ușa din dreapta șoferului și strigă prin întunericul din microbuz.

– Ei, fete de eroi! Cum vă merge?

– Nu cumva e Herr Asch? întrebă o voce sumbră, puțin obosită, care nu putea fi decât a Charlottei.

– E spiritul meu! spuse Wachtmeisterul Asch și intră.

– Dumneata! exclamă Viola, prost dispusă, înfășurându-se mai strâns în blana ei și ghemuindu-se în colț. Dumneata mai lipseai.

– Dumitale, cu siguranță nu-ți lipsesc! replică Asch. Și pe urmă, am crezut întotdeauna că vei fi transportată de Offizieri de stat-major în persoană.

– Ne puteți ajuta, Herr Asch? întrebă iluzionistul, uitând parcă de orice controversă. Se prefăcea a nu fi ranchiunos, dar, în realitate, se temea. Suntem blocați aici și nu mai putem înainta. Nu vi se pare groaznic?

– Ce, cum? strigă Asch, voios. Doar nu v-ați așteptat ca războiul să fie simpatic.

– Herr Asch, insistă iluzionistul, cu o amabilitate forțată, dacă ne ajutați...

– În locul dumitale, strigă Lisa Ebner spre așa-zisul membru masculin al trupei lor, aș ruga pe oricine altcineva, dar nu pe acest domn!

– Îmi pare bine că ești veselă Lisa, remarcă Asch.

– Nu mai putem de frig și de foame, mormăi Charlotte.

– Sete nu vă e? se interesă Asch. Am niște coniac în bidonaș.

– Dă -ncoace! ceru imediat Charlotte.

– Ieși afară! făcu Lisa Ebner.

– Dacă ne-ați ajuta... îl conjură iluzionistul.

– Liniște! strigă Asch.

Îndată se liniștiră cu toții.

– Nu auziți nimic? întrebă Asch.

Dar pe moment nu auziră nimic.

– Toată lumea afară, urgent! strigă Asch.

Hotărârea din glasul său îi determină pe călătorii din microbuz să coboare în grabă, în frunte cu șoferul.

Stăteau nemișcați și ascultau. Soldații ieșiseră din vehicule și priveau în sus. Din înălțimi, se îndrepta spre ei un zumzet, apropiindu-se din ce în ce mai mult.

– Un avion! constată sec iluzionistul.

– O așa-numită mașină de cusut, explică Asch. Una dintre cele mai vechi „lăzi" ale sovieticilor, din care bombele se aruncă tot cu lopata.

Lisa Ebner stătea aproape de Asch. Încerca să ghicească ce se citea pe fața lui. Dar se izbea de o masca dură și cenușie. O figură inexpresivă și fără contur.

„Mașina de cusut" zumzăia acum chiar deasupra lor. Deodată, un zgomot tremurat și strident străpunse aerul. Iluzionistul se aruncă în șanțul de la marginea șoselei. Lisa Ebner se agăță de Asch; mâinile ei mici îl apucară cu putere de braț.

– Nu-i nici un pericol pentru noi, conchise Asch.

Bomba căzu urlând și se sparse la aproximativ trei sute de metri în fața lor, chiar lângă șosea. Asemenea unui far ce luminează totul în jur, ca apoi să se stingă pentru totdeauna. Urmă o bufnitură înfundată și se auzi un țipăt sălbatic.

– Doamne! exclamă Lisa Ebner.

Asch se desprinse ferm de lângă ea.

Din locul în care explodase bomba, se înălțau tot mai multe strigăte, acoperite, la rândul lor, de ordine răcnite în noapte. Cerul părea înțesat de zumzete.

Apoi, motoarele câtorva sute de camioane porniră din nou. Coloanele voiau să scape, să lase în urmă șoseaua mânjită cu zăpada lipicioasă și avioanele amenințătoare.

Dacă o mai țin tot așa, gândi Asch, să vezi pe urmă panică și încă un front spart!

– S-ar putea să revină, ceva mai târziu, spuse Asch și se îndreptă spre motocicleta sa.

– Nu rămâi? întrebă Lisa Ebner, care-l urmase.

– Imposibil, răspunse Asch. Trupa are nevoie de mine.

Wachtmeisterul se urcă pe motocicletă, băgă în viteză, acceleră și demară. Se îndreptă spre Majorul care continua să domine intersecția cu comenzile sale violente.

– Herr Major, i se adresă Asch, la doi kilometri de-aici s-a împotmolit un General.

– La naiba! făcu Majorul. Care General?

– Nu știu, răspunse Asch. În orice caz, Generalul a ordonat să vă prezentați de urgență la el. Cu trei jandarmi militari.

– Eu?

– Majorul de la intersecție – așa a spus Generalul.

– La naiba! strigă Majorul, după care luă trei jandarmi cu el, lătră câteva cuvinte de avertizare spre ceilalți cerberi ai circulației și se evaporă.

Wachtmeisterul Asch coti pe drumul lăturalnic, unde rămăsese blocată și coloana Hauptwachtmeisterului Bock, și-l căută pe Offizierul cel mai apropiat de intersecție. Găsi foarte repede un Oberleutnant, care ocăra de zor.

– Herr Oberleutnant, spuse Asch, acum s-a ivit ocazia favorabilă. Pe moment, intersecția e liberă de orice superior.

Oberleutnantul pricepu imediat, o zbughi și preluă comanda în intersecție. Opri divizia Majorului și dădu undă verde coloanelor sale.

După o jumătate de oră, când reveni Majorul, spumegând de furie, tocmai intrau vehiculele bateriei a 3-a pe șoseaua principală. Cele care le urmau se treziră în față cu țeava pistolului Majorului furibund.

Wachtmeisterul Asch se îndrepta însă spre poziția de foc a bateriei a 3-a.

Excelența Sa, Herr Admiral, și respectabilul său camarad, comandantul aeroportului din Patrie, fost Offizier al Maiestății Sale, își terminaseră vizita nocturnă.

– Ceea ce am văzut, Herr Kamarad, m-a impresionat peste măsură, explică Excelența Sa, aproape ceremonios. Poate doar vizionarea submarinelor imperiale după o luptă victorioasă cu inamicul m-a mai impresionat așa.

– A fost o epocă fericită, îl asigură comandantul.

Excelența Sa încuviință.

– Pentru noi, soldații, fără îndoială.

Păși împreună, pe deplin conștienți acum de valoarea lor, către hangarul numărul unu, în fața căruia o zăriră deja de departe, în lumina farurilor, pe Frau Lore Schulz, alături de Unteroffizierul Vierbein.

– Tânărul nostru camarad de la Artilerie, rosti Excelența Sa, cu convingere, e un adevărat simbol al timpului prezent, un adevărat soldat german – modest și viteaz.

– Și mereu supus, adăugă comandantul, ușor aluziv.

– Întruchipează realele virtuți soldățești, constată Herr Admiral. Se supune. Doar ăsta e lucrul cel mai important!

– Dacă însă vor fi distribuite vreodată ordine care îndeamnă la crimă? întrebă comandantul, prudent.

– Asta nu-i nici o problemă, dragă Herr Kamarad, spuse Excelența Sa, aproape solemn. În Germania n-a existat și nici nu va exista așa ceva.

Comandantul preferă să nu comenteze. Bătrânul lup de mare era un soldat grozav și un om bun – însușiri deja rare. Și avea o fire plină de naivitate. Ar fi fost detestabil să distrugă toate astea.

Comandantul aeroportului căută un alt subiect.

– Persoana cu care ați venit pare deosebită.

– Această doamnă, spuse Excelența Sa, e fermecătoarea soție a unui Offizier remarcabil, care, în clipa de față, îl suplinește pe ginerele meu, comandantul. Fermecătoare și foarte feminină. Nu aparține, desigur, vechii școli a doamnelor noastre de Offizieri. Dar nu numai metodele războiului s-au schimbat, ci și obiceiurile și tradițiile din cazinouri.

– Așa s-ar zice, îl asigură comandantul, privindu-i pe Vierbein și pe Lore Schulz, care i se păreau suspect de apropiați.

– O doamnă exemplară, adăugă Excelența Sa, Herr Admiral, cu o ușoară sensibilitate marinărească. Nici urmă de infatuare sau chiar de falsă mândrie cu privire la importantele realizări ale soțului dumneaei. Mai degrabă aplecare spre grijile și nevoile subordonaților. Vă mai amintiți, desigur, cum Maiestatea Sa, împăratul, vizita și îngrijea răniții, și cum Altețele lor regale, prințesele, făceau chiar serviciu regulat în lazarete?

– Fără îndoială, spuse comandantul. Și din păcate nu găsesc nici un exemplu asemănător la ora actuală. Nici doamnele Reichsleiterilor[1] și nici cele ale Gauleiterilor...

– Dar, vă rog, dragă Herr Kamarad, priviți-o pe simpatica noastră doamnă Schulz! Ce face ea, de fapt? Părăsește o petrecere ca să însoțească un soldat care merge, respectiv zboară, pe front. Găsesc acest lucru exemplar!

---

[1] Persoane desemnate de Führer pentru executarea unor sarcini de conducere pe linie de partid (n. tr.).

Comandantul încuviință din cap. Când, împreună cu Excelența Sa, se apropie de Vierbein și de simpatica lui însoțitoare, Unteroffizierul luă poziție de drepți. Lore Schulz surâse.

– Ei, cum merge?

– Decolarea în douăzeci și cinci de minute, raportă Vierbein. Dar soldații și aparatura încă n-au ajuns.

– Vor ajunge, îl asigură comandantul. Și dacă va fi să întârzie, vei lua alt avion.

Excelența Sa râse cu poftă.

– Nici o grijă, dragul meu. Războiul n-o să fugă de dumneata, de dumneata cu siguranță nu.

Un alt avion rulă afară din hangar și se îndreptă, duduind, spre pista de decolare. O dată ajuns, se opri, tremurând din aripi.

Megafonul urlă:

– Siegfried 18. Loc două sute șaptezeci și nouă. Încărcătură ca de obicei. În plus, Hauptmann Lehmann. În plus, Stabsarzt Dr. Winter, cu doi oameni. În plus, Unteroffizier Vierbein, cu doisprezece oameni. Decolarea în douăzeci și două de minute.

– Uimitor de precise, ordinele! constată Excelența Sa, Admiralul.

– Ordine de decolare asemănătoare am introdus încă pe-atunci, la escadrila Immelmann.

Dinspre clădirea Administrației se apropie de pistă un camion. Se opri lângă aparatul de transport, scrâșnind din frâne. Sări din el un bărbat în manta de Offizier, care comandă ca într-o curte de cazarmă:

– Coborârea! Alinierea!

– Bărbatul meu! exclamă Lore Schulz, surprinsă.

– Un bărbat vrednic, o asigură Excelența Sa, Herr Admiral, sincer încântat. Un bărbat eminent de vrednic.

– Așa cred și eu, spuse comandantul.

Vierbein însă tăcu.

Oberleutnantul Schulz stătea mare și lat în mijlocul pistei și părea conștient de faptul că mulți ochi se ațintiseră asupra lui. Se pregătea să le ofere o reprezentație semisoldaților din Luftwaffe și era convins că îl vor privi cu venerație.

Urmărit de privirile Oberleutnantului, șoferul ocoli în fugă camionul, desferecă latura transversală și o coborî. Dinăuntru săriră soldați cu bagaje și se aliniară în fața lui Schulz.

Unul dintre cei doi Unteroffizieri, încoronat cu o cască de oțel nou-nouță, care strălucea în bătaia reflectoarelor, comandă celuilalt Unteroffizier și celor zece soldați, îi puse să ia distanță, să întoarcă privirea, și-i raportă lui Schulz:

– Doi Unteroffizieri și zece soldați, aliniați!

Vierbein constată cu mare uimire că Unteroffizierul care dădea raportul era Ruhnau. Iar celălalt, Unteroffizierul Bartsch. „Siamezii de la garnizoană"!

Oberleutnantul Schulz își atinse ușor cascheta, tună un „mulțumesc" și dădu pe loc repaus.

– Aștept de la voi să nu-mi faceți de râs pe front subunitatea. Și nici pe mine. Acum, în „ladă" cu toții.

Se întoarse, uitându-se cercetător în jur, în timp ce soldații își încărcau bagajele în avion. Vierbein înțelese imediat că pe el îl căuta. Dar Schulz păru să nu-l observe. Își privea soția, care surâdea și se uita pe-alături de el. Atunci îi observă pe Excelența Sa și pe comandantul aeroportului.

Schulz se îndreptă spre cei doi Offizieri, salută și le întinse mâna.

– Mi-am permis, spuse el, să livrez personal soldații și aparatura. Ocazia nu e doar urgentă, ci și importantă.

– Ăsta zic și eu spirit de responsabilitate, aprecie Excelența Sa, Herr Admiral.

– Când va afla Oberst Luschke, se va bucura nespus, îl asigură comandantul.

– Sper, admise Oberleutnantul Schulz, cu gravitate.

După care se duse glonț spre soția lui și se priponi în fața ei.

– Cine te-a adus încoace? întrebă el, cercetător.

– Bineînțeles că din nou acest Vierbein, răspunse Lore Schulz.

Oberleutnantul pufni scurt; privirea sa scrutătoare exprima, totodată, dispreț și amenințare. Trecu mecanic cu mâna peste centură, de parcă ar fi vrut să-și netezească niște cute imaginare.

– Unteroffizier Vierbein! rosti apoi Oberleutnantul Schulz, legănându-se ușor pe genunchi.

Cel apelat luă poziția dc drepți în fața lui. Întrucât Schulz nu găsi imediat cuvintele potrivite, își privi subordonatul tăios și cu subînțeles. La rândul lui, Vierbien credea că, până și în aceste ultime minute, îl putea paște o catastrofă nimicitoare.

– Unteroffizier Vierbein! repetă Schulz și tăcu din nou.

Excelența Sa, Herr Admiral, asculta interesat și cu o vie participare. Pe Oberleutnant îl considera un mare soldat, pe Unteroffizier un războinic vitez, iar vremurile le considera năvalnice. Doar actualul Comandant Suprem nu-i prea plăcea. Însă: *Deutschland über alles!*

Comandantul pretinse că trebuia să se ocupe de avionul gata de zbor. Lore Schulz se apropie, de parcă ar fi intenționat să ia parte la disputa dintre Schulz și Vierbein. Unteroffizierul rămase ca un copac amenințat de trăsnet.

Lumina reflectoarelor se revărsa în noapte. Motoarele aparatelor de zbor mormăiau într-un ritm obosit. Soldații unității de încărcare lucrau la intensitate maximă. Pilotul discuta strident cu un mecanic, dar nu pe o temă tehnică, ci făceau schimb de adrese.

– Unteroffizier Vierbein, spuse acum Oberleutnantul Schulz, în ciuda marilor dificultăți, a fost posibil să pun la dispoziția regimentului de pe front doi Unteroffizieri, zece oameni și șase stații radio.

– *Jawohl,* Herr Oberleutnant, răspunse Vierbein, automat.

– În ciuda marilor dificultăți, reluă Schulz, cu încăpățânare, de parcă ar fi vrut să-i inoculeze tocmai acest termen Unteroffizierului. Ai văzut și dumneata însuți, Vierbein, cât de mari sunt problemele pe-aici. Pe scurt; ți-am oferit ocazia să cunoști aceste dificultăți, și cred că ai reușit să le cunoști.

– *Jawohl,* Herr Oberleutnant.

– Materialul uman care ni s-a pus la dispoziție e prost și, de la o lună la alta, se degradează din ce în ce mai mult. Sigur că astfel se îngreunează considerabil procesul de instruire. În consecință, e nevoie de cei mai buni instructori. Ai observat asta, Vierbein?

– *Jawohl,* Herr Oberleutnant.

Schulz clătină din cap cu importanță, de parcă și-ar fi adunat forțele să depășească ultimul obstacol, cel mare și cel mai greu.

– Și asta, fiindcă avem mereu în fața ochilor un singur țel: să asigurăm frontului materialul cel mai bine instruit cu putință. Sper că te-ai lămurit.

– *Jawohl*, îl asigură Vierbein.

– Dacă într-adevăr te-ai lămurit, atunci nădăjduiesc – Schulz mai trase o dată adânc aer în piept, după care dădu drumul porumbelului – că vei ști să-i explici toate astea Oberstului Luschke.

Dar, înainte ca Vierbein să răspundă ceva, Schulz se aplecă ușor și-i spuse, confidențial, așa, ca de la camarad la camarad:

– Dacă Herr Oberst Luschke are vreo dorință specială – i-o îndeplinim la orice oră. Eu personal garantez acest lucru. Chiar dacă, la fel ca acum, trebuie să depășesc cele mai mari greutăți. După cum se vede, nu am ezitat să-i trimit doi dintre cei mai buni și mai de nădejde Unteroffizieri ai mei, de care mi-e foarte greu să mă despart. Dar am făcut-o pentru Oberstul Luschke, și ai putea să i-o raportezi.

Unteroffizierul Vierbein, care nu apucase să-și stăpânească tulburarea, tăcu. Nu era în stare să priceapă cu limpezime marea realizare a lui Schulz. Nu prididise nici măcar să se întrebe ce l-o fi determinat pe Schulz să se lipsească până și de serviciile celor doi „siamezi de la garnizoană".

Megafonul urlă:

– Aparatul Siegfried 18 decolează în cinci minute. Toți pasagerii la bord.

Unteroffizierul Vierbein ceru permisiunea de a-și lua rămas-bun.

– Coșurile încă mai fumegă, zise comandantul și transmise rugămintea ca Oberstul Luschke și comandantul aeroportului să fie salutați din partea lui cu aceste cuvinte.

– Te invidiez, tânărul meu camarad, spuse Excelența Sa, Herr Admiral, și se simți de parcă și-ar fi luat rămas-bun de la mari unități ale Marinei Imperiale. Ai voie să lupți pentru Germania. Să faci cinste patriei dumitale.

– Raportează-i Oberstului Luschke din partea mea că ordinul a fost executat, conchise Schulz.

Lore se apropie de Johannes Vierbein, îl privi țintă, se aplecă apoi repede și-l sărută drept pe gură.

– Sărmane micuț! șopti ea, cu ochii înlăcrimați.

Vierbein se îndreptă repede spre avion, dispăru în burta lui, privi scurt fețele palide ale soldaților, printre care și cele ale „siamezilor de la garnizoană". Încercă să se agațe de un geam al cabinei, dar nu văzu decât o elice care se rotea.

Încet-încet, avionul porni, tremură puternic, prinse viteză și se ridică apoi de la pământ, clătinându-se obosit.

Ceea ce Vierbein numea Patrie dispăru în beznă.

Wachtmeisterul Asch se apropie de poziția de foc a bateriei a 3-a. Cu cât înainta, cu atât traficul devenea mai dificil; chiar în spatele liniilor celor mai avansate se blocase aproape complet. Abia se mai vânzoleau prin nori ambulanțele și camioanele cu muniție.

Pe front se deștepta un război care cu greu își revenea în simțiri. În depărtare, tunurile lătrau ca niște câini obosiți. Mitralierele își scuipau încărcătura placide. Seriile loviturilor de aruncătoare se auzeau asemenea unor cărbuni azvârliți într-o pivniță.

Ochii se obișnuiseră cu noaptea. Zăpada apoasă cădea cu fulgi tot mai deși, și în curând avea să se transforme în lapoviță.

Asch intră în satul din spatele frontului, unde se mai afla încă poziția tunurilor cu tragere scurtă a bateriei a 3-a. La doar câteva sute de metri în față, în linia de foc, gemea o mașină de tracțiune; când motorul ei amenință să se oprească, se auziră voci care înjurau de zor. În rest, războiul dezlănțuit din nou părea să ignoreze acest sector de front.

Wachtmeisterul văzu mașina comandantului la intrarea colibei în care locuiseră până acum el și Wedelmann. Asch își rezemă motocicleta alături și păși înăuntru. Kowalski își usca ciorapii la focul din sobă.

– Ce cauți aici? întrebă șoferul. Ți s-a făcut dor de noi?

– Voiam să văd dacă ați fost terminați.

– La noi nu se arată nimic, spuse Kowalski. Inamicul nici nu ne bagă în seamă. Witterer a început să renască.

Așa își închipuise și Asch: mai întâi câteva atacuri ample pe tot segmentul frontului, după care aveau să se formeze puncte principale. Și nici unul dintre aceste puncte principale nu atingea spațiul bateriei a 3-a.

– Lui Witterer al nostru, declară Kowalski, i-a încolțit încet-încet ideea că sovieticii se tem de el.

– Consum mare de muniție? presupuse Asch.

– Cam așa ceva, răspunse Obergefreiterul și făcu vânt cu ciorapii prin dreptul gurii sobei. Mai nou, eroul nostru face economie. A aflat și el, în cele din urmă, că sovieticii trag întotdeauna cu precizie absolută atunci când trage și el. Și asta l-a călcat pe nervi.

Asch se așeză pe pământ, lângă Kowalski, și-și întinse mâinile spre focul din sobă.

– Sovieticii vor încerca să spargă frontul, zise Wachtmeisterul.

– Nu pe la noi. Nu vor să-i facă lui Witterer una ca asta.

– Dar pe undeva pe la stânga sau pe la dreapta sectorului nostru. Și pe urmă o să-i avem dintr-o dată în flanc sau chiar în spate.

– Ești curios să afli ce se-ntâmplă cu rahatul ăsta mare, așa-i? Vrei să-l vezi pe Witterer cum aleargă cu nădragii plini. Altminteri, de ce-ai fi venit încoace?

Asch rânji spre Kowalski.

– Am adus jumătate din baterie pe drumul ce bun, iar acum trebuie să mă ocup de cealaltă jumătate.

– Vezi să nu uiți că Witterer se află pe lista mea neagră, îl atenționă Kowalski.

– Nu face prostii, zise Asch, prevenitor. S-ar putea să pui în pericol întreaga baterie.

– Vreau numai să-l încerc nițel, spuse Kowalski, sumbru. Dacă-i putred, oricum se va vedea mai devreme sau mai târziu. Și cel mai bine e cât mai devreme!

Asch se mai încălzi un pic, apoi îl părăsi pe Kowalski și ieși din nou în noapte. Situația rămăsese neschimbată. Frontul fremăta de ambele părți; în sectorul său domnea o relativă liniște. La doi sau trei kilometri mai departe răpăi o mitralieră. Apoi, căzură împușcături răzlețe de carabină.

În linia de foc a bateriei a 3-a, vehiculul de tracțiune continua să geamă. Încerca să tragă un tun afară din poziție, însă roțile i se împotmoliseră, iar șenilele scăpau și ele în mod repetat. Soldații se propteau de marginile laterale, fără prea mare tragere de inimă,

după cum observă Asch imediat. Witterer stătea alături și striga comenzi.

Asch se postă în apropierea Hauptmannului și privi.

– Ce stai pe-aici degeaba? țipă Witterer. Mai bine pune mâna!

– N-are rost, replică Asch. Pământul e mult prea răscolit.

– Lasă-mă pe mine să judec treaba asta! strigă Witterer.

– E o chestiune de experiență, preciză Asch. Dați-mi voie să mă ocup eu.

Și fără să aștepte aprobarea Hauptmannului, Asch preluă comanda cu mare naturalețe.

– Opriți motorul! Trei oameni să aducă legături de vreascuri.

– Păi, sigur! făcu șoferul. Doar așa. Am spus deja acest lucru acum o jumătate de oră.

– Cum de-ai ajuns aici, Asch? întrebă Witterer, supărat.

– Cu o motocicletă.

– Nu trebuia să fii la coloana de marș a lui Bock?

– Am fost!

– Ei și? Coloana a ajuns la noua poziție?

– E blocată pe drumul numărul trei. Deocamdată, nu se poate face nimic. Și fiindcă aveam misiunea să însoțesc și formațiunea tunurilor...

– După cum vezi, nici vorbă să mărșăluim mai departe.

– Am bănuit că vor fi date peste cap toate planurile. În orice caz, teoretic, trebuia ca tunurile să fi pornit deja.

– E chiar atât de târziu? întrebă Witterer, sincer uimit. Își consultă ceasul la lumina lanternei lui Krause. Într-adevăr, strigă el. Continuă dumneata aici, Asch. Mă duc să-i telefonez comandantului.

În timp ce Witterer sărea în adăpostul unde se afla stația telefonică de campanie, Asch se ocupă de tun. Ordonă să se pună legături de vreascuri sub șenile și împinse în urmă lor și două coșuri goale de proiectile.

– Pornește ușor, spuse el.

Șoferul acceleră, șenilele mai alunecară nițel, după care se proptiră. Încet-încet, vehiculul de tracțiune se urni și trase după el tunul, până când ambele ajunseră pe pământ mai tare.

– E-n regulă, îi asigură Asch pe soldați, apoi se duse la Witterer, în adăpost.

– *Jawohl,* Herr Oberst, spuse Witterer. Repetă de trei ori, după care îi strigă lui Krause: Harta!

Krause despături harta, avu grijă s-o ilumineze și ținu un creion la îndemână. Witterer îl apucă și însemnă un loc pe harta sa, care, după cum văzu Asch, se afla cam pe la jumătatea distanței dintre poziția veche și cea nouă. Apoi, Witterer spuse din nou:

– *Jawohl,* Herr Oberst.

Hauptmannul ieși din adăpost, cu aerul unui conducător de oști. Mantaua îi venea impecabil pe ținuta rigidă. Urmele de noroi de pe mâneci și de pe umeri îl făceau să apară ca un om de acțiune.

– Comandanții de subunități la mine! ordonă el.

Părea din cale-afară de mulțumit de discuția telefonică recentă. Privi aproape provocator spre colinele din față, unde se aflau pozițiile inamicului, regretând pe moment că acesta n-avea forță să-l atace.

–Tot regimentele vecine au parte de cele mai bune poame, i se adresă el lui Krause.

– Poate o să le rămână în gât, spuse Asch, liniștit.

– Ei, asta-i! făcu Witterer pe superiorul. Ivan încearcă să năvălească peste tot, dar nu răzbate pe nicăieri.

– Până acum! îl corectă Asch. Nici un front n-a fost spart vreodată doar dintr-un simplu asalt.

– Ne-am înfipt în ei de nu s-au văzut! spuse Witterer. Dacă și la adversari treburile funcționează ca la noi, în cel mult o oră nu vor mai spune nici „pâs"!

Wachtmeisterul Asch se amestecă printre comandanții de grupă, care se adunaseră în jurul lui Witterer. Krause făcu prezența. Răspunseră pe rând: „Aici!" Deocamdată, totul decurgea ca într-o școală de recruți. Doar Obergefreiterul Kowalski răspunse: „În carne și oase!" Unii o luară ca o glumă și râseră înfundat.

Pe urmă, după un raport oficial pe care Witterer îl recepționă cu detașare, începu distribuirea ordinelor. Inițial, Witterer ceru să-i fie prezentate hărțile de către fiecare comandant de grupă în parte.

– Sper că știți să citiți o hartă! li se adresă apoi.

Comandanții înregistrară în tăcere și cu demnitate această bănuială de-a dreptul jignitoare. Doar Kowalski spuse:

– Singurele cărți care mă interesează sunt cărțile de joc[1].

Witterer îi aruncă lui Kowalski o privire tăioasă și batjocoritoare, pe care o percepură, în ciuda semiîntunericului, toți cei prezenți, cu excepția persoanei în cauză.

– Căutați fiecare pe hartă poziția noastră din momentul de față, ordonă Witterer, în continuare. O aveți? Arătați-o!

Comandanții de grupă își prezentară hărțile supuși, însă cu dispreț. Indicară cu degetul arătător poziția actuală. Se simțeau ca niște recruți aliniați pentru inspectarea îmbrăcămintii.

– Și harta dumitale, Asch?

– N-am, Herr Hauptmann. Nici nu-mi trebuie. Cunosc ținutul pe dinafară.

– În cel mult douăsprezece ore, ordonă Witterer, te prezinți la mine cu o hartă. Nu mă interesează de unde o iei. Poți s-o iei și de sub fundul unui General.

Kowalski izbucni în râs. Witterer se simți satisfăcut că tocmai Kowalski îi apreciase gluma. Dar șoferul spuse:

– Ăla pe care îl ține un General deasupra hărții nu-i fundul, ăla arată doar ca un fund.

– Dacă cineva face glume pe-aici, Obergefreiter, zise Hauptmannul, cu severitate, atunci ăla sunt eu.

– *Jawohl,* se știe!

– Așadar, domnilor, continuă Witterer cu distribuirea ordinelor, știți unde se află actuala poziție pe hartă. Acum vom muta degetul cu optsprezece kilometri – deci optsprezece centimetri – mai la vest, așadar, spre stânga. Acolo se află un sat, Nikolski – sau așa ceva. Găsit?

– Găsit! murmurară câțiva comandanți de grupă, cu jumătate de glas.

– Acolo e o culme – culmea 175. Râde cineva?

Asch interveni:

– În Marea Expoziție de Artă Germană, sub numărul 175 atârna un tablou intitulat: „Asta este a noastră, SA."

– Notează, Krause! indică Witterer. Seamănă cu o bătaie de joc la adresa statului.

---

[1] Efect intraductibil: în lb. germană, *Karte* înseamnă „hartă", dar și „carte" (de joc, poștală etc.) (n.tr.).

– Dar Asch chiar nu are nevoie de așa ceva, Herr Hauptmann, spuse Kowalski, rânjind.

– Știu eu mai bine cine are nevoie sau nu, făcu Witterer, tăios. Iar ăla o va și încasa – imediat ce se va fi destrămat vraja de-aici. În orice caz, culmea 175 e noua poziție provizorie. A notat fiecare? Deocamdată, aici ne vom stabili. Apoi, vom mai vedea. E clar?

Comandanții de grupă încuviințară. Nici măcar Kowalski nu obiectă.

– Optsprezece kilometri, făcu Asch, dus pe gânduri, înseamnă cam patru-cinci ore de marș, dacă nu intervine nimic deosebit.

– Am calculat totul, spuse Witterer.

– Și eu am luat în calcul orice eveniment neprevăzut, zise Wachtmeisterul.

– Plecarea, imediat! ordonă Witterer. Și pretind o disciplină de marș impecabilă. Vai de cel care iese din rând. Să-l ferească Dumnezeu pe cel care-și pierde stăpânirea de sine. Dacă clachează vreunul sau își ruinează vehiculul, pe ăla îl aduc în fața Curții Marțiale.

– Măi, da' ce lozinci scoate și ăsta! îi spuse Kowalski lui Asch.

– Sper să fie într-adevăr doar lozinci, zise Asch.

– Dumneata, Wachtmeister, rămâi la Baterie! ordonă Hauptmannul Witterer. Eu pornesc înainte!

– Ăsta încurcă direcțiile! rosti Kowalski, sec. Când zice că merge înainte, merge de fapt înapoi.

– Ce treabă ai tu, șofer?

– Fii sigur că ăstuia am să-i arăt eu ce înseamnă înainte, apoi departe, tot înainte.

– Am de vorbit cu tine, spuse Oberleutnantul Wedelmann și o împinse în lături pe Natașa, care voia să-l îmbrățișeze.

– Ce bine că ești din nou aici.

– Nu voi rămâne.

Străbătuse cu motocicleta cei treizeci și cinci de kilometri prin noaptea târzie, în aproape două ceasuri. Trecuse pe lângă coloanele înghesuite, se strecurase printre ele, se împotmolise de

câteva ori în zăpada adâncă, reușind să iasă de fiecare dată, mai mult trăgând motocicleta, decât conducând-o.

– Acum le-am văzut pe toate, zise Wedelmann. Vehicule frecate până când au ajuns niște hârburi, oameni care zbierau unii la alții, iar printre ei răniți, care urlau. În mijlocul drumului zăcea un cadavru de care nu se ocupa nimeni. Mașinile grele au trecut peste el și l-au terciuit.

– Războiul e groaznic! spuse Natașa.

Wedelmann, se trânti pe un scaun, așa echipat cum era. Se simțea epuizat și nu ascundea acest lucru.

– Ceai? întrebă ea, timidă.

– Nu! răspunse el, aspru.

Rămase în picioare în fața lui, lângă perete. Nu se mișca, dar îl privea neliniștită.

– Știu cum e pe front, continuă Oberleutnantul. În mai multe locuri e foc intens de artilerie. Infanteria a pornit asaltul. Pierderi de ambele părți. Presiunea crește din oră în oră. Dacă în noaptea asta se va reuși o pătrundere mai mare, catastrofa devine inevitabilă.

– Nu te mai gândi tot timpul la asta, sugeră Natașa.

– O să mă gândesc cât voi trăi, mărturisi Wedelmann. Și adăugă, aproape imperceptibil: Iar în clipa asta îmi doresc sincer să nu mai am mult de trăit.

– N-ai voie să spui așa ceva – nici măcar să gândești astfel.

– Morți, cu miile! Insuportabil pentru o conștiință.

– Despre ce vorbești?

– Am văzut destui soldați murind și am fost lângă ei, cât pe-aci să mor și eu – dar conștiința îmi rămânea curată. Acum, s-a zis cu asta. Acum, sunt un câine ticălos.

– Niciodată, spuse Natașa.

– Sunt un ticălos.

– Ce s-a-ntâmplat?

Wedelmann o privi pentru prima oară, la această întâlnire, drept în ochi. Natașa citi pe chipul lui disperare, dar și teamă și hotărâre. Părea cuprins de-o febră sălbatică.

Însă mișcările îi erau de o încetineală înspăimântătoare, de parcă i-ar fi provocat dureri. Duse mâna la tocul pistolului, îl deschise, scoase pistolul și-l puse în fața lui, pe masă.

– Desfă patul! zise Wedelmann.

Natașa se uită la el, din cale-afară de tulburată, fără să se urnească. Ochii ei exprimau o groază desăvârșită.

– Am spus să desfaci patul!

Ea se mișcă precipitat, ca împinsă de un arc. Smulse păturile, aruncă pernele pe jos și trase salteaua de paie din cadru.

– Rupe salteaua! spuse Wedelmann.

Natașa sfâșie salteaua și risipi conținutul prin încăpere.

– Golește dulapul! strigă Wedelmann.

Ea aruncă pe paie hainele, lenjeria și o pereche de pantofi.

– Golește-ți lada! țipă Wedelmann.

Natașa încremeni, ușor încovoiată, cu un batic în mână, cu capul plecat.

– Nu! se opuse ea.

– Deci, totuși!... făcu Wedelmann, simțind că tocmai rostise un fel de sentință. Apoi strigă: Lada!

– Bine! încuviință ea, tot atât de sălbatică și de hotărâtă ca el.

Deschise capacul lăzii, scotoci cu mâinile printre stofe și veștminte, smulse din fundul lăzii o cutie de mărimea unei cutii de ghete și o puse în fața lui Wedelmann, pe masă, lângă pistol.

Oberleutnantul respira precipitat. Avea fața palidă ca zăpada proaspătă. Întinse ușor mâna și scoase capacul cutiei. Se vedea un aparat de emisie.

Wedelmann simți că nu se mai poate mișca. Scrâșni din dinți și mâinile începură să-i tremure.

Apoi, se sculă încet, de parcă ar fi plutit, își încleștă mâinile pe cutia cu aparatul de emisie, o ridică deasupra capului și o trânti cu toată puterea de pământ, sfărâmând-o.

Trosni înfundat. Sticla spartă și bucățile de metal se rostogoliră pe podea. Natașa nu se clinti. Stătea cu ochii închiși. Avea o rană la piciorul stâng, care sângera.

Wedelmann se lăsă din nou pe scaun.

– Da, constată el, e adevărat!

– E-adevărat. Și eu te iubesc, spuse Natașa, după o pauză mai lungă.

Wedelmann închise ochii, de parcă își dorea să n-o mai vadă.

– M-ai mințit. M-ai înșelat și te-ai folosit de mine. Nu te-ai dat în lături de la nimic.

Natașa clătină ușor din cap.

– Cât de puțin mă cunoști!

– Cât de puțin te-am cunoscut! spuse Wedelmann, tăios.

– Niciodată nu te-am mințit. Nici atunci când îți mărturiseam că te iubesc. Și te iubesc! N-am iubit nici un bărbat înaintea ta și nici n-o să pot iubi pe altcineva așa cum te iubesc pe tine.

– Și ai făcut din omul pe care pretinzi că îl iubești un ticălos ordinar.

– Niciodată nu te-am lăsat să te îndoiești de faptul că-mi iubesc patria, cel puțin la fel cum o iubești și tu pe-a ta.

– Eu sunt soldat și lupt pentru ea.

– Iar eu nu sunt soldat și totuși lupt pentru patria mea. Cât îmi stă în puteri. Nu vreau să ucid, nu pot lupta la partizani. Trebuia să fac un lucru la care mă pricep cel mai bine. Și dacă n-aș fi făcut-o, m-ai fi putut disprețui.

– Am vrut să te iubesc, nimic altceva.

– De parcă mai există dragoste pur și simplu! strigă Natașa, înviorată, cu o voce adâncă și puternică.

– N-am făcut decât să te iubesc.

– Ai omorât ruși sovietici – da sau nu?

– Am luptat cinstit și deschis cu adversarul meu. Au existat și morți – *Jawohl*. Dar de ambele părți. Îmi reproșezi cumva că mai sunt în viață? Eu însumi îmi reproșez. Dar eu sunt îndreptățit.

– Bine, admise Natașa. Tu ți-ai făcut întotdeauna datoria. Exact același lucru l-am făcut și eu.

– Până și războiul are legile sale, dispozițiile sale, regulile sale de joc stabilite de sute de ani, spuse Wedelmann.

– Nu și ăsta!

– Ăsta-i un război ca toate celelalte.

– În nici un caz! Am fost atacați. Ne-ați jefuit, ați împușcat oameni și i-ați deportat.

– Eu n-am împușcat și n-am deportat pe nimeni. Am luptat.

– Dacă noi am fi atacat Germania – ce crezi, ce-ar fi trebuit să facă femeile voastre? Să se uite? Sau să vă susțină lupta?

– Femeile n-au ce căuta în război.

– Da, dar războiul a ajuns și la ele, obligându-le să participe. Unele fabrică grenade, altele îngrijesc răniți, iar altele transmit ordine. Ei bine, eu am adunat informații.

– De la mine.

– De unde am putut. Și de la tine. Te iubesc ca pe nimeni altul, dar tu ești german și, ca german, ești un soldat al lui Hitler, iar toți soldații lui Hitler sunt dușmanii noștri.

Wedelmann izbi cu palmele în tăblia mesei, de făcu pistolul să salte.

– Ajunge! strigă el.

Întinse mâna dreaptă și o așeză pe pistol. Îl simțea rece, rece ca gheața. Îl trase mai aproape.

Natașa își roti privirea prin camera devastată. Stătea ușor încovoiată, de parcă ar fi obosit.

– Acum fă ce vrei, spuse ea. N-am avut de ales. Cel mai bine ar fi să mă împuști chiar aici. Sau poți să mă dai pe mâna oamenilor tăi, și atunci mă vor împușca ei. Înainte de a mă ucide, e posibil să mă chinuiască și să mă interogheze. Mi-e indiferent. Orice s-ar întâmpla – știu că mor pentru patria mea. Și o să spun mereu că te-am iubit.

– Patria asta, spuse Wedelmann, cu o voce slabă, e câteodată ca un știreang.

– Și probabil nu ne vom gândi niciodată să scăpăm de el.

Wedelmann rămase rigid. Apucă strâns pistolul și-l cântări în palmă. O privi încă o dată cercetător pe Natașa. Ea nu-i evită privirea. Și fiecare citi în ochii celuilalt ceea ce gândea.

– Nu vreau să te mai revăd, rosti Wedelmann. Ca și cum nu te-aș fi cunoscut. N-ai existat niciodată în viața mea.

– Iar eu te iubesc mai presus de orice, spuse Natașa, și lacrimile îi șiroiau din ochii duioși și triști.

Wedelmann ieși în noapte, pentru a-și ascunde fața. Și el plângea.

Avionul își croia drum prin întuneric către front. Pilotul privi morocănos aparatele de bord și căscă. Se săturase de existența asta de vizitiu.

Cei doi Unterofizieri, care până nu de mult purtaseră cu mândrie numele de „siamezii de la garnizoană", ședeau acum tăcuți și neînsemnați într-un colț al calei și se uitau în gol.

Lângă ei, Vierbein, cu capul înclinat ușor pe spate, parcă privea spre cer. Dar peste tot nu vedea decât pereți din tablă on-

dulată, deși cerul părea să fie omniprezent, chiar și sub picioarele sale.

– Totul a început cu javra nevestei comandantului.

– N-ar fi trebuit să atârnăm niciodată placa aia la poarta cazărmii.

– Ce fel de placă? întrebă Vierbein.

– Una inofensivă, vopsită în negru, alb și roșu, pe care scria: „Strict interzis în cazarmă accesul câinilor de rasă inferioară, al așa-numiților maidanezi sau javre."

– Și imediat a fost interpretat personal!

– La noi pe front, spuse Vierbein consolator, nu vi se poate întâmpla una ca asta. În comparație cu Schulz și cu cazarma lui, linia întâi e pentru noi un adevărat sanatoriu.

Și, în timp ce Unteroffizierul Vierbein făcea aceste afirmații, la câteva sute de kilometri în față, frontul se rupse, de parcă ar fi fost la fel de fragil ca peretele unei cutii de chibrituri.

Unitățile rusești de infanterie înaintară și se treziră în mijlocul pozițiilor germane, cu fețele lor schimonosite, pline de sânge. Apoi, alte unități porniră asaltul și se împiedicară de primele rânduri, care zăceau împrăștiate prin peisaj ca niște așchii risipite.

Pe urmă, asupra artileriei germane se năpustiră blindatele. Se încrâncenară până când ajunseră niște mormane de fier vechi. Alte tancuri rupseră flancurile descoperite. În frontul kilometric se deschisese acum o breșă, care nu era mai mare decât albia unui fluviu. Dar era un fluviu de sânge.

Avionul păru să se îndrepte tocmai către această breșă. Pilotul cunoștea pe dinafară cifrele sale de navigație. Fixase maneta de comandă și fuma. Rutina asta veșnică îl plictisea.

– Și apoi, povesti Bartsch, îngândurat, n-ar fi trebuit să ne luăm niciodată de Lore Schulz.

– Persoana asta a însemnat pentru noi catastrofa!

– Halal iluzie optică!

– Ce și-a permis ea, a fost înșelătorie curată!

– Frau Lore Schulz, zise Vierbein, cu convingere, e un om foarte cumsecade.

– Păi, tocmai despre asta-i vorba, omule!

– Tocmai asta ne-a frânt șira spinării.

– Nu pricep, spuse Vierbein.

– Întotdeauna, așa-zișii oameni cumsecade sunt ăia de care te lovești.

– Ăia, făcu Ruhnau, sunt nenorocirea noastră.

– Și când te gândești că i-am oferit toate șansele posibile! I-am dat până și un calendar exact cu programul lui bărbatu-său, și asta tot cu câte douăspatru de ore înainte. Dacă o femeie nu reacționează imediat la așa ceva, și încă una de calibrul ei, atunci nu e-n regulă.

– I-am lăsat un gust amar, fiindcă nu i-am fost simpatici. Și lucrul ăstă poate fi periculos. Măi, Vierbein, muierile astea o să ruineze tot Wehrmachtul. Ar trebui să li se dea răspicat un ordin de luptă, altminteri se duce totul de râpă. Ți-am povestit întâmplarea cu Wachtmeisterul Reitter? Ce – încă nu? Deci: Reitter a înțepat-o pe fiica intendentului nostru șef și, fiindcă ăla era recunoscut ca livrant angrosist pentru Generali, Reitter s-a trezit una-două pe front. Pe urmă, s-a constatat însă că drăgălașa copilă de Stabszahlmeister e gravidă, și Wachtmeisterul Reitter a fost din nou transferat în Patrie, pe motiv de căsătorie obligatorie. Dar apoi a urmat chestia cu avortul, așa că Wachtmeisterul, fiind în plus, a fost aruncat prompt înapoi pe front. Acum însă vine cheia: în următoarea sa permisie, Wachtmeisterul Reitter s-a îngrijit din nou de urmași...

– La noi pe front, interveni Vierbein, asemenea lucruri, slavă Domnului, nu se petrec.

Și, în timp ce Unteroffizierul Vierbein făcea aceste afirmații, într-un sătuc de câmpie, Unteroffizierul Soeft scoase la licitație trei fete aparținând trupei de divertisment. Contravaloarea – un tractor închiriat pentru douăzeci și patru de ore.

Afacerist din cap până-n picioare, Soeft garantă, ce-i drept, pentru livrarea în condiții bune a mărfii și pentru calitatea ei excepțională, dar nu și pentru comportament și servicii. Asta, explică el, era treaba destinatarului, respectiv a destinatarilor. În orice caz, ocazia se arăta favorabilă, iar prețurile sale puteau trece drept modice.

Partenerii lui de discuție – membri ai unei „stații-pilot pentru obținerea produselor indigene", niște semisoldați în uniformă, cu creier de partid – îl cunoșteau îndeajuns de bine pe Soeft. Știau din experiență că ofertele lui erau, în general, serioase – serioase

din punct de vedere negustoresc. Și astfel pecetluiră contractul printr-o strângere de mână.

Așadar, pentru următoarele douăzeci și patru de ore, Soeft avea la dispoziție un tractor aproape nou, și în plus foarte util. Iar Soeft știa prea bine cu ce scop o să-l folosească. Să dispui într-o asemenea situație de un vehicul care putea merge pe orice teren, nu însemna altceva decât să-ți creezi independență față de șosele.

Acum, avea să încaseze o dată mai mult în stil mare! Atâtea vehicule supraîncărcate zăceau stricate și părăsite în șanț. Nu trebuia decât să le tracteze de-acolo. Măsura panicii lui era echivalentă cu rata profitului. Dacă totul decurgea conform planului – din punctul său de vedere –, exact douăzeci și patru de ore mai târziu bateria a 3-a ar fi numărat în rândurile ei un om putred de bogat.

Și avionul se apropia tot mai mult, cu fiecare minut, de acest cazan în clocot. Pilotul calculă punctul în care se aflau, deși știa încă dinainte fiecare cifră în avans.

– Războiul, spuse Bartsch, cu amărăciune, e doar o treabă de bărbați! De ce li se permite muierilor să se amestece?

– Ți-amintești de sărmanul nostru prieten Senkpiehl? întrebă Ruhnau.

– Sărmanul Senkpiehl! N-a vrut, și asta l-a nenorocit.

– La urma urmei, a fost un dobitoc. Nevasta Hauptmannului Wolf îi făcea propuneri clare, iar el, tâmpitul, a refuzat. Pe front cu dumnealui!

– Măi să fie, câteodată soarta e tare crudă.

– Și, după Senkpiehl, i-a venit rândul lui Kempka. Ăla a acceptat. Dar l-a prins Hauptmannul la nevastă-sa! Pe front cu el!

– Nu vă rămâne altceva de făcut, spuse Vierbein, într-un surprinzător acces de ironie, decât să deveniți eroi.

– Nevoia voastră e mare, așa-i?

– Oricine luptă pe front e un erou, filozofă Ruhnau. Scrie prin ziare. Pe unde scuipi, dai de eroi. Păi bine, prin urmare suntem și noi eroi!

Și, în timp ce Unteroffizierul Vierbein asista la aceste discuții, periculoasa rană a frontului se sparse și mai tare.

Pe-colo pătrundeau din ce în ce mai multe blindate inamice, aduse în marșuri forțate de prin alte sectoare. Sfârtecau pământul și

doborau soldații din calea lor. Foc, sânge, apă, zăpadă și pământ – totul se amesteca într-un terci al războiului.

Era de parcă s-ar fi rupt un zăgaz. Moartea se revărsa în potop peste câmpie. Se apropia de drumurile supraaglomerate și le înghițea. Vehicule strivite, arse și jefuite rămâneau țintuite ca niște gunoaie.

Nu puțini erau cei care încercau să se salveze cât mai aveau timp. Izbucnise panica! Se năpusti asupra coloanelor în marș, iar acestea se cutremurau ca sub impulsul unei febre nebune.

Mașini se ciocneau de mașini. Se amenința cu pistoalele. Soldații strigau, înjurau, răcneau, se rugau, plângeau, ocărau, țipau. Deasupra tuturor însă se roteau „mașinile de cusut", iar în spatele lor frontul avansa, apoi se retrăgea, și iar avansa. Frontul se întindea peste tot.

Printre soldații fără teamă, fără speranță și fără iluzii se aflau câțiva Offizieri, cu ochi ageri și minte limpede, și câțiva Unteroffizierii cu sânge rece.

Și în mijlocul lor se agita Unteroffizierul Schulz, cu tractorul său, zbătându-se să nu-i fie rechiziționat, lucru care scotea din sărite o mulțime de Offizieri. Schulz pretinse că acționa din ordinul direct al Generalului comandant. Deocamdată scoase din zona periculoasă microbuzul cu fetele din trupa de divertisment – poziția exactă o aflase de la Asch – pentru a le plasa partenerilor săi de discuție.

Hauptmannul Witterer își trăgea sufletul într-o casă țărănească. Acest moment de respiro dura de vreo două ceasuri, și Kowalski găsi că era categoric prea mult. Propunerile Obergefreiterului de a merge din nou în linia de foc deveneau tot mai insistente, drept care Witterer se decise, în sfârșit – cum spunea el – să intervină personal.

Avionul se legăna pe ultima sută de kilometri. La orizont, părea să se crape de ziuă. Pilotul constată fenomenul cu oarecare mirare.

Se uită la ceas. Era prea devreme să apară zorile, gândi el. Poate ardea vreun rezervor de benzină sau vreun sat, ori poate a sărit în aer vreun depozit de muniție. Căscă cu gura până la urechi. Ah, cărăușia asta era curat somnifer!

– Dar pe front, spuse Bartsch, există și surori de caritate. Sunt bune de ceva?

– Când vei avea prima rană gravă, o să afli, răspunse Vierbein.

– Și cum e cu ajutoarele de la Statul-Major? întrebă Ruhnau.

– Acolo unde suntem noi, nu există eșaloane superioare cu ajutoare-femei.

– Dar fetele din trupele de divertisment? Așa, ca un fel de bordel de campanie?

– Încă n-am văzut.

– Ei, și copilele țării?

– Nici din astea n-am văzut.

– Măi, omul lui Dumnezeu, exclamă Bartsch, cutremurat, doar nu vorbești serios!

– Dacă-i într-adevăr așa, spuse Ruhnau, acum știu și de ce sunteți voi asemenea eroi! Pentru că nici nu vă rămâne altceva de făcut.

Încet-încet, avionul se pregăti de aterizare. Ajunsese pe noul aeroport de pe front. Pilotul mai căscă o dată din rărunchi, pe urmă închise gura și împinse bărbia înainte. Zborul era un joc de copii, decolarea, o chestie de rutină – dar aterizarea! Aterizarea era o treabă de bărbați.

Avionul tremura. Pe urmă, motoarele tăcură. Unteroffizierul Vierbein sări primul pe pistă. Se bucură când simți pământul bătătorit sub picioare.

– Bine-ai venit în patria ta! îl întâmpină o voce voioasă.

– Soeft! Doamne, Soeft! strigă Vierbein, apoi alergă spre Unteroffizier și-l îmbrățișă.

– Păi, cum! făcu acesta. Credeai c-am devenit muiere peste noapte?

– Măi omule, Soeft! exclamă Vierbein, fericit. Ce grozav că ești aici. Ai venit să mă întâmpini?

– Așa de prăpădit arăt? îl întrerupse Soeft. Am vrut să arunc și eu o privire pe-aici, să văd care-i situația. Și, dacă e posibil, să preiau marfă nouă. Nici un transportator care se respectă nu umblă gol de colo-colo.

– Noi suntem marfa ta, Soeft!

– Da' prost aș fi! făcu acesta. Ai sosit destul de devreme. Ia-ți grădinița cu tine și du-te de trage una la măsea. Pe urmă, umflați-vă de somn cât puteți. Abia dup-aia să te prezinți cu sugarii tăi

la următorul post de comandă de pe front. Până atunci rahatul ăla mare se va fi sfârșit.

– Ce se-ntâmplă aici, Soeft?

– De toate pentru toți.

– Du-ne la Baterie!

– Dar ce-s eu, întreprinderea de pompe funebre? întrebă Soeft. Măi omule, stai unde ești și fii bucuros. Nici un individ zdravăn la cap n-are chef de un anunț cu chenar negru.

– Comandanții de grupă, imediat la mine! strigă Hauptmannul și sări, încă agil, din mașină.

Cu ocazia asta, Kowalski scăpă frâna, rânjind, roțile se mai învârtiră puțin și Witterer se împiedică strașnic.

– Fii atent, omule! țipă Witterer.

– Am fost foarte atent, ripostă Kowalski.

După mai multe telefoane și un nou respiro, Hauptmannul aterizase, în cele din urmă, în poziția de foc a bateriei a 3-a, la primele ore ale dimineții. Era poziția pe care o desemna cu numărul doi, situată la optsprezece kilometri mai la vest de cea veche.

Witterer privi cercetător în jur, de data asta, neînsoțit de Krause, care plecase înainte în noul adăpost. Tunurile i se păreau prea aproape unul de celălalt. Desigur, puterea de foc a bateriei sporise, dar crescuse, totodată, și gradul de vulnerabilitate. El prețuia cel mai mult coordonarea perfectă a efectului cu siguranța. Însă comandanții de grupă nu puteau pricepe asemenea rafinamente.

În fața lor, terenul era cam descoperit. De-a lungul și de-a latul lui, nici urmă de infanterie. Tunurile, aduse în poziție după un deal, astfel încât țevile se iteau dincolo de el ca niște nasuri curioase, erau gata de tragere.

Wachtmeisterul Asch îi anunță pe comandanții de grupă. Preluase tacit comanda bateriei de luptă, iar Witterer se prefăcea că nu observă. Situația e a nabii de gravă, gândi Hauptmannul, iar acest Asch se zice că-i un soldat bun – și tot mai bine e să se ostenească pe-aici decât să facă pe deșteptul în altă parte.

– A fost ceva deosebit? întrebă Witterer.

– Până acum nici un contact cu inamicul, răspunse Asch.

– Al naibii de păcat! făcu Hauptmannul, sincer.

Ar fi fost tare îmbucurător dacă acum ar fi avut de raportat „mai sus" câteva obiective doborâte.

– Dar se poate ivi, spuse Asch.

– Să sperăm, admise Witterer.

– Am instalat un obervator la trei kilometri în față, anunță Asch, cu detașare. A semnalat apropierea infanteriei inamice de puterea unui batalion.

– Când? Unde?

– Adineauri. Direcția de marș – exact încoace. Cam într-o jumătate de oră veți avea mult doritul contact cu inamicul.

Witterer stătu și chibzui. Infanterie inamică era bine – dar un batalion întreg i se părea mult, categoric prea mult. Cine știe ce mai vine din urmă? se întrebă el. În afară de asta, a sosit un nou ordin din partea Oberstului Luschke – și acesta trebuia executat.

– Îmi pare sincer rău că sunt nevoit să te lipsesc de această plăcere, ca și pe mine, de altfel. Facem schimb de poziții, spuse Witterer.

– Probabil că după aceea...

– Imediat. Hărțile afară! ordonă Hauptmannul. Noua poziție: la nouă kilometri mai încolo, exact în direcția vest. Acolo se află un colhoz. Sunt însemnate trei case. Chiar în fața celei de-a treia intrăm în poziție. Priceput?

– Clar! confirmă Asch.

– Altă întrebare?

– Pentru mine totul e clar! repetă Wachtmeisterul și-i aruncă o privire lui Kowalski.

– Păi, atunci să-i dăm drumul! strigă Witterer. Scuipăm în palme și ne suflecăm nădragii. Împrăștiem repede vreo câteva grupe prin zonă, ca să-l oprim pe Ivan, și după aia o luăm din loc.

– Câte grupe?

– Nu mai întreba mereu ca un școlar, Asch! Trei, patru sau cinci. Toată bateria.

Și-l cuprinse o adevărată bucurie la gândul unor împușcături înverșunate. Făcu vesel o socoteală: infanteria inamică la distanță de vreo patru kilometri – vasăzică timpul de marș până încoace, de aproximativ treizeci de minute. Atacuri și foc cu întreaga baterie: zece minute. Schimb de poziții: cincisprezece minute. Ajunge!

– Ia lăsați-mă să mă ocup eu de asta, spuse Hauptmannul.

Dădu comenzile de pregătire pentru foc, de parcă s-ar fi aflat pe un teren de instrucție. Le învățase bine, și, în succesiunea lor, se derulau fără cusur. Iar vocea lui era tăioasă.

Wachtmeisterul Asch luă legătura prin telefon cu observatorul avansat, ceru poziția inamicului aflat în înaintare și o trecu pe hartă. Apoi i-o ținu sub nas lui Witterer.

Hauptmannul pricepu și întrebă, ceva mai blând decât adineauri:

– Cât să fie înălțătorul?

Asch scrise o cifră pe marginea hărții.

– Începem cu asta!

Witterer încuviință din cap. Urlă comenzile pentru foc, stând aproape în poziție de drepți. Kowalski îl privea cu ochii mijiți. Hauptmannul căscă gura larg și ordonă:

– Foc!

Înainte ca Asch să poată afla poziția de la obervator, pentru a putea aduce apoi corecturile pentru tragere, Hauptmannul urlă din nou:

– Foc! Și încă o dată: Foc! Și iarăși: Foc! Și din nou: Foc! Foc! Ochii săi licăreau și spuse: Salva asta n-or s-o poată face nevăzută! Apoi comandă: Schimb de poziții!

Rămase pe locul unde se afla, satisfăcut după marea aventură pe care tocmai o trăise. Privi cum mureau oamenii din bateria sa de luptă și nu găsi nimic semnificativ de reproșat.

Stătu mai departe neclintit, când începură să sosească primele mașini. Wachtmeisterul Asch adună bateria la cinci sute de metri mai departe, pe șosea. Pe urmă, aceasta porni în marș.

Curând după aceea, războinicul Hauptmann se afla singur pe poziție.

– Atunci, să-i dăm drumul! îi comunică Witterer lui Kowalski, care sătea liniștit lângă mașină și privea în direcția inamicului.

– Se face și timpul, spuse Obergefreiterul.

– Grija asta las-o în seama mea, auzi?

– Cum vreți. Dar, poate că Herr Hauptmann dorește să privească într-acolo.

Și Kowalski arătă cu degetul spre vale.

Infanteria inamică, larg desfășurată, se îndrepta în direcția colinei. Erau oameni bruni-cenușii. Unii se aruncară la pământ și începură să tragă.

– Acum însă, plecarea! strigă Witterer și sări lângă mașină, apoi, cu un salt uriaș, înăuntru.

Kowalski se așeză la volan și-l privi scurt pe Witterer, care era ușor agitat.

– Dă-i drumul o dată, omule! țipă Hauptmannul.

Kowalski apăsă pe accelerație. Motorul porni brusc, dar se opri imediat. Kowalski călcă din nou accelerația.

– Ce se-ntâmplă? strigă Witterer, sălbatic.

– Nimic, răspunse Kowalski. Se pare că nu vrea s-o ia din loc.

Infanteriștii inamici se aruncaseră în noroi. Unii trăgeau, însă distanța era prea mare pentru a nimeri. Gloanțele șuierară din toate direcțiile asupra mașinii.

– Fă ceva cu mașina ta, ticălos blestemat! urlă Hauptmannul.

– *Jawohl.*

Cu mișcări enervant de lente, Kowalski coborî din mașină, deschise capota din stânga, o asigură și privi cu atenție motorul.

– Încearcă să te grăbești! urlă Witterer.

– Ușurel, spuse Kowalski și desfăcu capacul distribuitorului.

Infanteria inamică, bănuind că are de-a face cu unități inamice puternice, se răsfiră și înaintă apoi în salturi răzlețe.

Din nou unii traseră, însă distanța era prea mare pentru armamentul de infanterie.

– Dacă nu te grăbești, porcule, am să te aduc în fața Consiliului de Război.

– Cine știe, spuse Kowalski, pipăind acum ventilele, dacă veți mai avea ocazia.

– Meritai s-o fac mai de mult! tună Witterer. Ești un câine ticălos și mizerabil.

– Vreți să vă spun ce sunteți dumneavoastră? întrebă Kowalski și se ridică încet, cât era de mare.

– Nu mai vorbi! Pune mașina aia pe roate! Sau s-a zis cu tine.

– Cu amândoi, Herr Hauptmann. Cu amândoi.

Gloanțele de infanterie șuierau strident, periculos de aproape. Unul găuri aripa din spate cu un zgomot sec și clar. Witterer se aruncă la adăpost.

– Cum e temperatura la sol? întrebă Kowalski și deschise capota din dreapta a motorului.

Îndrăzneț ca întotdeauna, Kowalski avea acum o mașină întreagă drept scut. Privi cu atenție în direcția infanteriei inamice. Înainta, dar nu era încă îndeajuns de aproape pentru a deveni cu adevărat periculoasă. Kowalski acumulase și în acest domeniu o experiență vastă.

– Măi omule! gemu Witterer, ceva mai blând. Pune-ți odată moara în mișcare.

Pe Kowalski părea să-l fascineze priveliștea capetelor de cilindri. Își scoase pistolul și-i ciocăni. Witterer nu pricepu de unde venea sunetul și tresări.

– Kowalski, omule! Doar ești un șofer bun, cel mai bun...

– Credeam că sunt un câine ticălos și mizerabil.

– Kowalski! îl conjură Witterer.

O rafală de mitralieră se înfipse în pământ, la numai douăzeci de metri de ei, împroșcându-l pe Hauptmann cu toată mizeria din jur. Acesta stătea întins chiar lângă mașină, cu fața apăsată febril de pământ, iar mâinile sale căutau ajutor, cu mișcări agitate și frânte.

– Kamarad Kowalski! gemu Witterer.

– Se apropie din ce în ce mai mult, spuse Obergefreiterul. Acum pot să-ți vadă curul tău mare, Kamarad Witterer.

Din nou mitraliera sfâșie pământul. Împușcături răzlețe găuriră capota din spate. Witterer încercă să se salte în sus. Se ridică, clătinându-se. Pe urmă se îndepărtă alergând îngrozit și bezmetic, fără vioiciunea lui obișnuită.

Kowalski sări în mașină, deschise robinetul de benzină, porni, și motorul se aprinse imediat. Merse în urma alergătorului Witterer și-l trase la bord. Acesta gâfâia înecăcios și se agăță de o latură.

– Da, spuse Kowalski, un asemenea război poate fi într-adevăr o mare aventură.

Oberstul Luschke se afla chiar lângă pistă. Stătea cu bărbia împinsă înainte, morocănos, și cu mâinile la spate. Arăta de parcă s-ar fi aflat în curtea unei cazărmi, și nu în centrul unui vulcan. Se uita ușor obosit, dar liniștit, la soarele timpuriu al zorilor.

Nimeni nu-l băga în seamă. Lui însă nu-i scăpa nimic. Privea vehiculele care derapaseră, soldații care strigau, mașinile ce goneau nebunește peste tot.

Oberleutnantul Wedelmann se apropie cu motocicleta de comandantul său, frână brusc în fața lui și salută. Oberstul îi răspunse ceremonios, apoi spuse:

– Bună dimineața, Herr Oberleutnant! Nădăjduiesc că ai suportat cu bine noaptea.

– Bună dimineața, Herr Oberst, răspunse Wedelmann și-l privi țintă pe Luschke.

– Pune morișca deoparte, Herr Oberleutnant, și vino să-mi ții puțin tovărășie.

Wedelmann își rezemă motocicleta de zidul unei case din apropiere. Pe urmă se îndreptă din nou spre Luschke, se postă lângă el și tăcu.

– Mai avem de discutat câteva chestiuni, Herr Wedelmann. Dar, deocamdată, nu ceea ce-ți închipui. Cum vezi dumneata situația?

– Herr Oberst, până acum nu prea am avut ocazia...

– Știu asta, și totuși te întreb.

Wedelmann se străduí să se concentreze și privi drumul tixit.

– Sunt motive de panică, spuse el. Dacă inamicul atinge, în următoarele două sau trei ceasuri, noua noastră linie a frontului, totul se prăbușește.

Luschke încuviință scurt din cap.

– Bateriile noastre se retrag în salturi de câte zece kilometri. Până acum totul a funcționat, oarecum. N-au fost nici pierderi, dar nici succese semnificative.

– Se pare că încă nu s-a atins punctul critic, Herr Oberst. Atacurile de noapte au fost mai mult niște manevre la derută. Abia atacurile de zi pot fi folosite pentru formarea unor puncte forte decisive.

– Ca soldat, ai ceva calități, spuse Luschke, privind cerul palid și încărcat cu zăpadă.

Wedelmann pricepu; rămase nemișcat și tăcut.

– De curând mi-a parvenit un raport al bateriei a 3-a. Acolo, pare-se că a existat un contact cu infanteria inamică, de puterea unui batalion. Pierderi nu, succese, da! O duzină, cică, au mușcat iarba.

Acum, fie vorba între noi, Wedelmann, crezi că acest Witterer se laudă?

– Herr Oberst, eu sunt Oberleutnant, iar Herr Hauptmann Witterer e comandantul meu de baterie.

Luschke își îndreptă mutra de cartof spre Wedelmann, mijì ochii și spuse glacial:

– Herr Wedelmann, n-am nevoie de povețe. Vreau să aud un răspuns.

– Răspunsul meu, Herr Oberst, e afirmativ.

– Mulțumesc, făcu Luschke, dur.

– Dar îmi permit să observ...

– Mulțumesc, Herr Wedelmann. Fără operă! Repertoriul mi-e destul de cunoscut.

Oberstul făcu un semn scurt cu mâna stângă și aghiotantul său, care așteptase la intrare, se apropie în fugă.

– Află poziția bateriei a 3-a. Caută să stabilești cât mai grabnic legătura permanentă. Adu-mi mașina. Ordin către toată trupa: îngroparea, imediat ce sunt atinse noile poziții; pregătiți apărarea cu tot armamentul de infanterie. În plus, am nevoie de ultimul comunicat radio de ieri-noapte.

Aghiotantul încuviință, apoi plecă, luându-și câteva notițe rapide.

– Noi doi, Herr Wedelmann, mai avem însă și altceva de discutat.

Luschke o luă înainte, spre casa din lemn de lângă drum. Wedelmann îl urmă. Pe ușă fusese desenat cu cretă groasă însemnul regimentului.

Oberstul trecu printr-o încăpere mai mare, în care aghiotantul lucra împreună cu soldații din Statul-Major personal. Fiecare se străduia să nu-l ia în seamă pe Luschke, întrucât acestuia nu-i plăcea ca soldații să-și întrerupă activitatea pentru a face sluj. Nu putea suferi timpii morți, indiferent ce motive i-ar fi provocat.

Apoi, Oberstul intră într-o încăpere mică, un fel de celulă cu un geam îngust, cu gratii. Își aruncă cascheta boțită – nimeni nu-l văzuse vreodată cu o cască de oțel – pe masa care se clătina.

– Nu trage cine știe ce concluzii dacă nu te invit să iei loc, spuse el. Patul e plin de plosnițe. Scaunul se va prăbuși cu prima ocazie. Și pe scaun, dacă vreau, șed eu însumi.

– *Jawohl*, Herr Oberst.

– Nu pentru că sunt Oberst! Dar oasele mele încep, treptat, să se anchilozeze, sângele se leneveşte, iar muşchii nu mai sunt decât nişte vreascuri. Ce se-ntâmplă cu creierul meu, încă nu ştiu prea bine.

Oberleutnantul tăcu. Luschke îl privi cu atenţie, de parcă ar fi vrut să-l evalueze.

– Vezi, Herr Wedelmann, asta-mi place la dumneata. Oricare altul ar fi spus acum: „Herr Oberst arată foarte vioi" – sau alte trăsnăi de-astea. Dar dumneata nu eşti un târâtor. Şi chiar dacă ai fi – ceea ce nu cred –, atunci, cel puţin ai destulă devlă să pricepi că, dată fiind situaţia dumitale actuală, nu-ţi poţi permite să faci echilibristică pupincuristă.

– Aşa e, Herr Oberst.

Luschke se apropie, se sprijini cu ambele mâini de masă şi întrebă, veşnic la pândă:

– Totu-i rezolvat?

Wedelmann se încordă.

– Totul e adevărat. Emiţătorul a existat, mărturisi el.

– Şi mai departe, Wedelmann?

– Iau toată vina asupra mea, Herr Oberst.

– Curte Marţială?

– *Jawohl*, Herr Oberst.

Luschke ridică încet braţele, după care lovi cu palmele în tăblia mesei. Lemnul gemu din toate încheieturile. Oberstul se sculă în picioare.

– O fată? întrebă el, încet.

– Da.

– Înţeleg, spuse Oberstul, privind neajutorat în jur, de parcă ar fi căutat un sprijin. Se mişcă neliniştit. Apoi păşi spre fereastră, unde rămase câteva secunde. Dintr-o dată se întoarse şi reveni lângă Wedelmann. Măi omule! Ştii ce mai poate însemna asta? îl întrebă.

– Sunt pregătit, Herr Oberst, să suport orice consecinţă a comportamentului meu.

– Vasăzică eşti pregătit. Herr Oberleutnant vrea să suporte consecinţe. Ia te uită: e pregătit! Pregătit să se lase arestat, să stea în faţa unei Curţi Marţiale, să fie pus la zid sau să fie ultimul cur

gol într-un batalion disciplinar, unde să îngroape cadavre și să dezgroape mine. E pregătit pentru orice! Cât de nobil. Scârbos de nobil! Dar nu ești dumneata singur pe lumea asta!

– Regret sincer, Herr Oberst...

– Fac ceva pe regretul dumitale! strigă Luschke, cu grosolănie. N-am nevoie de el. Mă descurc și fără.

– Eu nu, spuse Wedelmann, supus. Niciodată.

– Ce înseamnă asta? întrebă Oberstul și se postă foarte aproape, în fața lui Wedelmann. Înseamnă că nu-l mai poți privi pe iubitul dumitale Führer în ochii săi de conducător de oști?

– Cam așa ceva, răspunse Wedelmann, cu o voce slabă.

– Dacă vrei să știi, Wedelmann, nu mi-am dorit niciodată să privesc în ochii ăștia de viței! Pentru că războiul pe care-l duc eu nu e războiul lui. Și, dacă bunăvoința lui e singura dumitale grijă, Wedelmann, atunci ce n-aș da să am eu grijile dumitale!

– Nu-l înțeleg pe Herr Oberst.

– Va trebui, în sfârșit, să mă înțelegi, spuse Luschke, sugestiv. Și fiindcă pari cam greu de cap, cel puțin în acest punct, trebuie să fiu mai exact. Ascultă cu atenție, Wedelmann: războiul ăsta e un război murdar.

– Nu, Herr Oberst. Acest lucru n-are voie să fie adevărat!

– Nu, n-are voie, Wedelmann! Dar așa este. Și cu cât pricep mai limpede, cu atât mă consider mai demn de dispreț.

– Herr Oberst!

– Mă simt vrednic de dispreț, Wedelmann.

Luschke ridică mâinile, lăsându-le apoi să cadă, într-un gest de disperare, care-l mișcă pe Oberleutnant.

– Eu vă respect, spuse Wedelmann, abia perceptibil.

– Iar eu sunt un Luschke. Dar ce mare lucru e un Luschke? Au existat câteva duzini pe lume. Oameni mărunți, pastori, funcționari, Offizieri. Oameni cinstiți. Au trăit decent, au făcut copii cumsecade, au murit în liniște. Eu sunt ultimul. Nu trăiesc decent, n-am făcut copii și nu voi muri în liniște.

Wedelmann se simțea peste măsură de tulburat; sentimentele i se contopeau, ca niște fluvii învolburate, se amestecau și nu-și găseau liniștea. Îl iubea pe acest om, dar nu-l înțelegea. Se simțea atras de el, dar îi provoca teamă.

– Pe ultimul Luschke l-a făcut de rahat propria-i patrie! Pentru cine îmi fac datoria, Wedelmann? Cine e ăsta? Omul care a pus

la cale acest război nu e cinstit. Și de aceea întregul război nu e cinstit.

– Nu, Herr Oberst.

– Da, Herr Oberleutnant – un război dezonorant. Înfăptuit cu premeditare! Dus cu metodele unui proxenet! Plin de dispreț pentru viețile omenești. Îmboldit de un patos năucitor. Ferecat în frazele ieftine ale gloriei. Eroismul unor indivizi turbați și o patrie pentru cei bolnavi de putere. Și toate astea vor otrăvi întreaga omenire. Fără scăpare.

– Nu pricep, spuse Wedelmann, neajutorat.

– E timpul să înveți să pricepi, Wedelmann. Tot nu pricepi ce se-ntâmplă aici? Rahatul care e purtat acum prin lume îi murdărește pe toți. Unii măcelăresc o mie, alții două, alții cinci, și alții zece mii. Aici se jefuiește, acolo se violează. Mai întâi, case arzânde, apoi, șosele bombardate, pe urmă, orașe năruite. Mai întâi, cadavre de bărbați, apoi, de femei, pe urmă, de copii. Nu mai e un război pentru soldați, Wedelmann. Trebuie să fii animal, ca să crezi că e grozav.

– Și eu urăsc războiul.

– Cunosc! Urăști războiul, dar îți iubești Patria. Și tatăl acestei patrii se numește, pentru dumneata, Hitler. Iar omul ăsta zice că a fost soldat pe front, dar foarte repede a mai uitat. Soldații luptă, ei nu atacă, nu înșeală, nu urăsc. Dumneata însă împușți jidani, jefuiești ținuturi întregi, îi obligi pe civili la serviciu de război, omori ostatici?

– N-aș lua niciodată parte la asemenea acțiuni, Herr Oberst.

– Te cred, Wedelmann. Te cred pe cuvânt. Dar dumneata nu ești nici întrebat și nici nu ești necesar. Există o mulțime de băgători de seamă. Criminali înnăscuți și ucigași cu ideologie. Iar în acest climat, Wedelmann, soldații se pierd și ies la iveală criminalii. Când trupele noastre au fost cuprinse de primul val de panică din acest război, în decembrie trecut, criminalii au început să-i pună în umbră pe soldați: revolte, jafuri, contrabandă, chipurile în legitimă apărare. Gândește odată! Trezește-te, fii realist, foarte lucid. Și recunoaște odată în ce situație mizerabilă a nimerit lumea ásta! Anesteziată de megafoane, urlete, orbită de cerneală tipografică. Ai impresia că stai de vorbă cu un om când, în realitate, te dai pe mâna unui agent. Și eu, Wedelmann, cred că în clipa de față vorbesc cu un camarad – am cumva un turnător înaintea mea?

– Herr Oberst!

– E-n regulă, băiatul meu.

– Și ce-o să se-ntâmple acum, Herr Oberst? întrebă Wedelmann, după o tăcere lungă.

Luschke trase adânc aer în piept. Părea epuizat. Însă ochii săi licăreau.

– Herr Oberleutnant Wedelmann, spuse el, redevenind întru totul intangibilul, vicleanul, superiorul comandant Mutră-de-Cartof. Ca soldat, te-am prețuit întotdeauna, ca om, nu mi-ai fost niciodată indiferent. Voi consemna așadar raportul dumitale cum că ai dibuit un emițător inamic, dar agenta respectivă ți-a scăpat printre degete.

– Herr Oberst!

– O să punem împreună la punct raportul când se va fi terminat cu toată vânzoleala de-aici. Nu veni acum cu mutra asta de câine credincios, Wedelmann – fir-ar să fie!

Wedelmann era copleșit. Tot nu pricepea ce i se întâmplă. Simțea doar recunoștință și atașament. Mai mult dragoste.

– De fapt, continuă Luschke, trebuie să-ți mai arăt conținutul unui mesaj. O să-l poți verifica pe urmă la aghiotant. Surâse, cu viclenie. Herr Wedelmann! Te felicit cu prilejul avansării dumitale la gradul de Hauptmann. Începând cu ziua de astăzi, preiei comanda batalionului 1 al regimentului meu.

Wedelmann îl privi neîncrezător pe comandantul său. Încet, foarte încet, se lămuri cam ce se petrecea cu el. Era gata să se înmoaie, ca o cârpă.

Dar Luschke nu-i lăsă răgaz și spuse:

– Te-aș sfătui, Herr Hauptmann Wedelmann, să te ocupi acum de batalionul 1, în special de bateria 3-a.

Hauptmannul Witterer părea că trecuse cu bine și rapid peste umilința pe care i-o administrase Obergefreiterul Kowalski, în primele ore ale dimineții – slavă Domnului, fără martori! Se năpusti în luptă plin de speranțe în izbândă. Dar acțiunile sale erau stăpânite de nervozitate.

Se lăsă condus la poziția numărul 3 de Kowalski, care pentru el nu mai exista ca om, ceea ce pe șofer bineînțeles nu-l impresiona. Pe drum se lovi de un Unteroffizier care, văzând mașina

comandantului bateriei a 3-a, sări dintr-un camion, ce se căznea să treacă prin noroi.

– Kowalski! strigă Unteroffizierul. Oprește, Kowalski!

– Tu ne mai lipseai, mormăi șoferul și își continuă drumul.

– Oprește odată! ordonă Witterer.

Unteroffizierul se năpusti vioi spre ei și-l privi pe Kowalski cu prietenie, ceea ce părea să-l aducă pe acesta la exasperare. Luă poziție în fața lui Witterer și strigă:

– Unteroffizier Vierbein revine din misiunea la unitatea auxiliară de artilerie.

– Prin urmare, dumneata ești Unteroffizierul Vierbein!

Witterer știa că soldatul din fața lui, pe care-l vedea pentru prima oară, era cel mai eficient comandant de tun al Regimentului Luschke. Nu arăta el, ce-i drept, ca un spărgător de blindate înnăscut, dar asta era – după cum reieșea clar și din hârtiile personale. Dacă cineva putea aduna lauri pentru baterie, atunci puștiul ăsta o făcea.

– Cine sunt eu, probabil că știi.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann.

Știa. Mașina condusă de Kowalski era a comandantului; așadar, acesta trebuia să fie șeful cel nou, care, împreună cu Witterer, semnase telegrama ce-i fusese expediată.

– Ți-ai putut îndeplini misiunea, Unteroffizier?

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, raportă Vierbien, mândru. Doi Untteroffizieri și zece oameni, plus șase stații radio. În momentul de față, aceștia se află la aeroport, gata de apel.

– Mă bucur pentru dumneata, spuse Witterer. De fapt, ai sosit la timp. E nevoie urgentă de comandanți de tun cu experiență de luptă. Urcă, Unteroffizier!

– Nu trebuie să te prezinți mai întâi la Oberst Luschke? întrebă Kowalski, aluziv.

– Am spus să urci, Unteroffizier!

– Dar, dacă trebuie să treacă mai întâi pe la Oberst Luschke? insistă Kowalski, cu încăpățânare.

– Urcă!

Unteroffizierul Vierbein se grăbi să se supună, fără a se gândi la vreun refuz. Îl mira însă felul în care vorbea Kowalski cu noul comandant. De la Kowalski te puteai aștepta la multe. Când era

șoferul lui Wedelmann, fusese el nițel guraliv, dar întotdeauna decent. Nu-și permisese niciodată să fie obraznic sau de-a dreptul nerușinat.

Obergefreiterul îi conduse cu viteză mică la poziția ocupată între timp. Drumurile de marș erau mai descongestionate; scăpaseră deocamdată de presiunea directă a sovieticilor. Câmpul era stăpânit acum de trupe.

– Aici o să mă lățesc! strigă Kowalski când se apropie de poziția de foc.

Tunurile se aflau în vecinătatea caselor colhozului; nu erau doar trei sau cinci clădiri, așa cum apăreau pe hartă. Wachtmeisterul Asch le rechiziționase pe toate pentru bateria a 3-a și le explicase celor interesați în continuare că încartiruia un regiment întreg.

Poziția de foc oferea o imagine de-a dreptul pașnică. Regiunea bântuită de puternicul vacarm al luptei se afla acum la câțiva kilometri depărtare. Lângă tunuri stăteau doar santinelele de alarmă. Restul soldaților se întinseseră prin adăposturi; unii jucau cărți, cei mai mulți moțăiau, doi se bărbiereau, iar unul își tăia unghiile, cufundat în gânduri. Lui Witterer îi displăcură toate astea.

– Unde-i Wachtmeisterul Asch? întrebă el.

Și când acesta se apropie fără prea mare grabă, îi strigă:

– Te afli cumva în concediu de odihnă sau ce se-ntâmplă?

– Dar ăsta-i Vierbein! exclamă Asch, surprins. Cum de-ai nimerit aici, micuțule? Și adăugă imediat: Puteai să mai rămâi liniștit acolo, o scoteam noi la capăt și fără tine!

– *Jawohl*, strigă Witterer. Ca să stai și să lenevești nu-i nevoie de comandanți de tun cu experiență.

Asch prezentă cu un gest larg poziția sa de foc.

– Un ținut sănătos, Herr Hauptmann. Războiul se pare că ne ocolește.

– Nici un contact cu inamicul? Nici un succes?

– Nici un succes, fiindcă n-am avut nici un contact cu inamicul, răspunse Asch. Războiul se derulează la cinci kilometri mai încolo. Ghinion!

Witterer tăcu, prost dispus. Situația nu-i plăcea deloc. Războiul era în plină desfășurare, dar bateria sa se afla departe de zona

de acțiune. Cum putea el să demonstreze de ce erau în stare oamenii lui!

– Ce se-ntâmplă acolo, în față? întrebă el.

– Obișnuita vânzoleală, conform rapoartelor observatorilor, precizează Asch. Mirajul infanteriei. Și ceva blindate.

– Blindate? se interesă Witterer.

– Pot să-mi preiau tunul, Herr Hauptmann? vru să știe Unteroffizierul Vierbein.

– Poți! răspunse Witterer, cu mărinimie.

– Măiculiță, Doamne! se minună Kowalski, în gura mare, și-l privi pe Asch. Eroii nu mai au astâmpăr.

– Unteroffizier Vierbein! strigă Witterer, căruia tocmai îi venise o idee, după părerea lui, genială. Vei avea posibilitatea să arăți imediat ce poți. Doar ești destul de odihnit – acum, la treabă!

– Cum să înțelegem asta, Herr Hauptmann? întrebă Asch, liniștit.

– Dacă blindatele nu vin la noi, Wachtmeister, atunci le vom face noi o vizită. Trei până la cinci kilometri – nu-i mare distanță. Pregătește-ți tunul de marș, Vierbein! Să afle Ivan cine suntem.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann! strigă Unteroffizierul, bine dispus.

Alergă spre tunul său, comandă „schimb de poziții" și, între timp, își salută camarazii scurt și cordial. Soldații îi făcură semn cu capul, iar unul îl bătu pe braț – cu toții arătau cât de mult îl prețuiau.

Acest lucru îl umplu de fericire. Le surâse camarazilor, și ochii săi de puști străluceau. Abia acum se simțea ca „acasă".

– Merg și eu, spuse Asch, cu cea mai mare naturalețe, și se îndreptă spre tunul lui Vierbein.

– Herr Hauptmann, probabil că nu va merge, zise Kowalski, provocator.

– Voi conduce personal această acțiune, explică Witterer.

Kowalski încuviință. Acest Witterer, gândi el, poate că era ticălos, dar în nici un caz dobitoc. Ăsta știa cu precizie unde se culegeau roadele. Pe deasupra, o plimbare pe front cu Unteroffizierul Vierbein și cu Wachtmeisterul Asch putea deveni o ocazie sigură și favorabilă.

– Wachtmeister Asch, spuse Witterer, misiunea dumitale și a Unteroffizierului Vierbein, pe care o voi supraveghea personal, sună astfel: înaintare până în terenul unde se dau lupte, așezarea tunului în poziție și intervenție în acțiunea de luptă. Țintele principale: tancurile.

– E limpede, Herr Hauptmann.

– Wachtmeister Asch, insistă Witterer, pe care aprobarea necondiționată a comandantului de subunitate, în general atât de reticent, îl făcea suspicios, ai vreo obiecție sau ceva propuneri?

– Nu, Herr Hauptmann, răspunse Asch. După părerea mea, totul e în ordine. Am întreprins acțiuni asemănătoare și împreună cu Oberleutnantul Wedelmann. Poate că acolo, în față, e într-adevăr nevoie de noi.

– Păi, ce mai așteptăm? strigă Witterer.

Wachtmeisterul Asch chemă tractorul. Unteroffizierul Vierbein supraveghe înaintarea tunului. Pe urmă, se urcară amândoi lângă șofer, iar echipele de servanți pe laturi.

Tractorul porni cu greu, apoi prinse viteză; în spatele lui, se legăna tunul. Witterer venea în urmă, condus de rânjitul de Kowalski.

Asch se orientă după harta sa și-l îndrumă pe șofer. Apoi se uită la Vierbein și-i zâmbi.

– A fost frumos acasă, micuțule?

– Mai târziu, am să-ți povestesc multe.

– Aștept cu bucurie, Johannes.

Wachtmeisterul Asch se concentră acum exclusiv asupra terenului. Părea părăsit. Doar vehicule izolate de transport se ațineau pe lângă copaci și tufe. Zgomotul luptei se apropia.

– Dacă n-am fi avut tractorul tău, îi mărturisi Asch șoferului, am fi stat acum în rahat până la urechi.

– Și unde mai pui că această căruță e și un bilet sigur de întoarcere.

– Doar până la vulcan și înapoi, spuse Asch. Sper că nimeni n-o să-și pârlească fundul cu ocazia asta!

Vehiculul cel greu se strecura prin peisaj. Vierbein trecu în spate și număra muniția. Kowalski, care venea în urmă, îi făcu semn cu mâna Unteroffizierului. Witterer consideră gestul nelalocul lui, dar tăcu, pentru că-și jurase să nu-i mai adreseze nici un cuvânt personal lui Kowalski.

După trei kilometri de drum pieziș, prin câmp, Asch dădu semnalul de oprire lângă un petic de pădure. Sări din mașină și urcă în fugă un deal. Acolo se opri scurt, pentru a se orienta. Apoi se întoarse, îi făcu semn șoferului și-i descrise cu ambele brațe un semicerc mare.

Șoferul pricepu imediat. Acceleră și se apropie de deal, executând un ocol. La câțiva metri de creastă, se opri.

– E bine așa! făcu Asch.

– Poziție! strigă Vierbein.

Servanții coborâră, desfăcură cârligele de ancorare și aduseră tunul în poziție. Doi tunari aruncară în zăpadă coșurile cu muniție. Tractorul se retrase, la indicația lui Asch, către peticul de pădure. Și tot acolo își lăsă și Kowalski mașina.

Hauptmannul Witterer se urcă pe deal și privi prin binoclu peisajul ce se întindea la picioarele lui. Rămase uluit de ceea ce văzu. Totul părea să scuipe pământ și foc, sfâșiind orizontul. Oamenii abia se distingeau, dar se făceau auziți.

– Jumătate dreapta la trei mii, spuse Asch. Între copacul rotund și șură.

– Măi, să fie! se minună Witterer, cu un glas cât se poate de nefiresc.

– Localizat ținta! strigă Unteroffizierul Vierbein, dându-l la o parte pe țintar și operând el însuși la instalația de ochire.

– Cinci tancuri! făcu Witterer, neîncrezător.

– Opt! îl corectă Asch și închise ochii.

– Hai, oameni buni, hai! strigă Witterer, cu o voce spartă, agitată. Ce mai așteptăm?

– Putem începe, Vierbein? întrebă Asch.

– Grenade antitanc! comandă Witterer.

– Nici nu avem alt fel de muniție la noi, Herr Hauptmann. Și comanda o are acum Unteroffizierul Vierbein.

Vierbein îl îndrumă pe țintar. Pe urmă, dădu ordinele pregătitoare de foc. Deschise tabla de tragere și controlă înălțătorul.

– Foc! ordonă Vierbein.

– Prea scurt, mult prea scurt! strigă Witterer. Prea departe! strigă el, după cel de-al doilea foc. Mult prea departe.

– Al treilea foc, spuse Asch, fără a scăpa din ochi ținta, e o lovitură în plin. Îl cunosc pe Vierbein.

A treia lovitură atinse ținta. Lângă copacul rotund, un tanc izbucni în flăcări și din el țâșniră nori negri-albăstrui de fum.

– *Jawohl!* urlă Witterer. Așa e bine! Așa trebuie! Tot așa!

Vierbein își supraveghea grupa de servanți. Și Asch îl urmărea pe Vierbein. Îl iubea pe tipul ăsta palid, nebănuit de viteaz, îl iubea ca pe propriul său frate.

– Tancul din marginea stângă, indică Unteroffizierul.

– Acum! spuse țintarul.

– Foc!

Tancul păru împins de-o uriașă forță nevăzută, ca și cum s-ar fi ciocnit de-un zid invizibil. Turela îi zbură câțiva metri prin aer și din tanc izbucniră flăcările. Pe urmă începu să fumege, de parcă ar fi fost înăbușit cu o pătură udă.

– *Jawohl!* țipă Witterer. *Jawohl!*

– Acum dă-i zor, Vierbein! îl îndemnă Asch, pentru că știa ce avea să urmeze.

Nici o haită de tancuri nu s-ar fi lăsat ciopârțită, fără să acționeze. Acum, rapiditatea era egală cu prelungirea vieții. Cine reacționa cel mai încet mușca cel dintâi țărâna.

Încă un tanc arboră stindardul morții. Apoi, celelalte cinci porniră. De undeva, încercă să se facă simțit un aruncător de grenade. Deodată, în jurul dealului se ridicară ciupercile primelor lovituri.

Unteroffizierul Vierbein lichidă cu echipajul său și un al patrulea tanc. Pe urmă, la doar douăzeci de metri de tun, explodă un obuz greu. Un val de murdărie, zăpadă și schije de oțel se năpusti asupra soldaților.

– Mai bagă cât mai intră! îl povățui Asch. Și apoi valea, la iuțeală!

Lui Witterer ăsta i-a pierit graiul, gândi sec. Dar nu avu vreme să se întoarcă și să-l privească pe Hauptmann. Acum era o chestiune de secunde.

Țeava tunului scuipa înspre inamic obuz după obuz, după care aluneca înapoi, tresăltând, și scuipa tubul gol. Tunarii responsabili cu muniția rupeau coșurile și-i aruncau obuzele tunarului încărcător. Acesta le împingea în închizător, de parcă ar fi împins niște pâini în cuptor.

Un al cincilea tanc se opri, arzând. Celelalte trei, care se tot apropiau, trăgeau din răsputeri. Obuzele inamice se năpusteau asupra lor, ca o ploaie grea.

– Încă douăspe lovituri! comunică Unteroffizierul Vierbein.

– Afară cu ele! După aia, schimb de poziții! Eu aduc tractorul.

Asch privi în jur. Witterer dispăruse. Parcă-l înghițise pământul. Wachtmeisterul rânji disprețuitor. Pe urmă, coborî dealul și se îndreptă spre pădurice pentru a aduce tractorul.

Însă tractorul nu mai era acolo. Doar mașina lui Kowalski stătea părăsită la liziera pădurii. Altceva nimic.

Asch urlă. Kowalski veni din pădurice, ridicându-și nădragii. Avea un aer mulțumit.

– Unde-i tractorul?

– S-a dus. Cu Witterer. Ăla a strigat după mine ca un copil de țâță după mă-sa. Dar eu tocmai eram foarte ocupat. Atunci a luat tractorul, în locul mașinii șefului.

– Hai! urlă Asch. După el!

Kowalski pricepu imediat. Sări în mașină, porni motorul și demară.

– Vierbein nu mai are muniție, îl informă Asch, în timp ce goneau peste câmp, legănându-se violent. Va fi curând copleșit. Dacă nu poate face imediat schimb de poziții, s-a zis cu el și cu tot echipajul.

– Porcul ăsta! spuse Kowalski și călcă accelerația până la refuz.

După un kilometru de goană nebunească, zăriră tractorul. După alte trei sute de metri, Kowalski îl depăși. Îi dădu ocol și apoi puse mașina sa de-a curmezișul șoselei.

Asch sări afară și alergă spre tractor.

– Înapoi, imediat! urlă el.

– Dă-te la o parte! țipă Witterer. Aduc întăriri. Și, către șofer: Continuă drumul!

– Înapoi!

Fără să stea pe gânduri, Asch scoase pistolul, îndreptându-l spre Witterer. Apoi sări pe tractor.

– Afară! îi strigă lui Witterer. Jos cu tine!

Hauptmannul păli și începu să tremure. Asch îl înșfăcă de piept cu mâna liberă, îl ridică și-l îmbrânci din tractor. Witterer se prăbuși la pământ și rămase lat.

– Înapoi, imediat! îi ordonă Asch șoferului.

Dar când ajunseră la poziția de tragere, Unteroffizierul Vierbein căzuse.

Soarele încerca să strălucească, însă cerul rămase șters. Nu mai ningea, nu mai ploua.

Străzile erau ca niște mormane de fiare vechi, iar printre epavele din lemn, tablă și fier zăceau cadavre. Nimeni nu se ocupa de ele. Tot ceea ce lumina ziua cea nouă părea să moară, nebăgat în seamă.

Frontul se liniștise. Inamicul își terminase cursa. Se consemnaseră destule pierderi de-o parte și de alta. Dar de când războiul era zgârcit?

Din nou patrulau santinele, din nou priveau în tabăra opusă. Obiectivul – se zicea cu emfază – fusese atins. Dar santinelele nu-și băteau capul cu asta.

Totul arăta ca și în ziua precedentă: aici, tunurile, acolo, inamicul. Colibele semănau între ele, iar mușcăturile păduchilor erau și aici la fel de iritante, ca și cu patruzeci de kilometri mai spre răsărit. Totuși, ce se schimbase?

Câteva mii de vehicule deveniseră epave. Câteva mii de oameni nu mai respirau. Printre ei, unul care se numise Johannes Vierbein și care fusese Unteroffizier.

Unteroffizierul Soeft transportase în siguranță trei camioane străine cu tractorul închiriat. Acum le desfăcea în noua poziție.

Soeft nu era un cărăuș orb. Pentru a recupera într-un mod profitabil capitalul investit în tractor, fiecare încărcătură fusese verificată personal de el, înainte de a monta cablul de tractare.

Era mulțumit de pradă. Primul camion conținea echipamente pentru vivandiere, celălalt îmbrăcăminte, iar al treilea, un cabinet stomatologic complet.

– Ce vrei să faci cu astca? întrebă Obergefreiterul Bock, care, în mod excepțional, avea voie să asiste la evacuare.

– Poate mă ia vreodată durerea de dinți, răspunse Soeft, ironic.

– Nu-i un obiect prea bun de schimb, spuse Obergefreiterul, bănuitor.

– Depinde cine cu cine negociază. Un prieten de-al meu, partener de afaceri, se pricepe. A investit în Balcani într-un submarin. Alt prieten posedă o vilă la Atlantic. Unde mai pui că, în momentul de față, cursul aurului dentar e destul de ridicat. Și-ți garantez că vor mai fi și altele.

– Mecanicul poate să căsăpească pe urmă vehiculele?

– Două bucăți, dacă mi-l repară pe-al treilea. Pentru că mai am nevoie de-un camion – la belșugul ăsta!

Și arătă, mândru, spre mormanul de lăzi.

– Măi să fie! făcu Bock, nemulțumit. Domeniul tău acumulează întruna, în timp ce soldații bateriei se tot împuținează.

– Cele câteva pierderi, spuse Soeft, abia dacă atârnă la cântar. În orice caz, nu la aprovizionare. Iar aprovizionarea cu material uman merge strună.

Numele lui Vierbein și ale altor șapte soldați nici nu mai figurau pe lista lui. Le tăiase.

Wachtmeisterul Asch sapă un mormânt adânc, împreună cu Obergefreiterul Kowalski. Cadavrele soldaților morți se aflau alături, înfășurate în foi de cort.

– Toată bateria va trebui să fie aliniată, spuse Kowalski. Și pe urmă voi striga ceea ce știu.

– Nu. Înmormântarea e doar pentru morți.

– Și vinovatul?

– Va fi tras la răspundere în altă parte.

Kowalski clătină din cap a dispreț. Apoi continuă să sape cu înverșunare. Li se alăturară, în tăcere, și alți soldați.

– Am să-l târăsc încoace, mai zise Kowalski. Să vadă ce-a făcut.

– Vorbești prea mult! îl articulă Wachtmeisterul Asch și măsură mormântul. Nici n-ai cum să-l târăști, pentru că e pe drum. Își valorifică victoria.

Continuară să sape, cu mișcări greoaie și largi. Se adunaseră deja cincisprezece soldați. Și veneau mereu alții.

– Odată, am să-i sap și lui groapa – dar singur. Și va fi pentru mine cea mai frumoasă îndeletnicire din războiul ăsta.

– Acum, gata! făcu Wachtmeisterul Asch și privi în jur. Înmormântarea are loc peste un ceas. Cine vrea poate să participe.

Fetele din trupa de divertisment se aflau împreună în noul lor cvartir. Traversaseră cu bine noaptea precedentă. După câteva ore de somn se treziră înviorate.

– Soldații noștri, spuse Viola și-și frecă bărbia, sunt niște tipi strașnici.

– Tu trebuie să-i știi! făcu Charlotte. La experiențele tale!

– Acest Herr Asch, explică Lisa Ebner, e pentru mine un nimeni. Ne-a lăsat baltă.

– O fi avut și altele de făcut, decât să ne dădăcească pe noi, obiectă Charlotte. În afară de asta, se aude că tocmai unitatea lui a avut o contribuție decisivă la stăvilirea inamicului.

– Doar nu Asch!

– Se zice că tipii ăia viteji au distrus șase tancuri, spuse Charlotte.

– Trebuie să fi fost cu siguranță Hauptmannul Witterer.

Viola, dansatoarea, ciuli urechea.

– Un bărbat viteaz e și un bărbat puternic?

– Aș vrea să-ncerci?

– Nu-i o idee rea.

– Ție am să-ți scot ochii odată! strigă Lisa Ebner.

– Ești geloasă, copilaș?

– Furioasă!

– Din cauza ocaziilor ratate?

– Acum taci, capră, o dojeni Charlotte. Încă vreo câteva duzini de teapa ta, și tot frontul ajunge o cocină.

Hauptmannul Witterer se protăpise mândru în fața Oberstului Luschke, care ședea înfundat în fotoliul său din lemn de mesteacăn. Părea să aibă crampe acute la stomac. Însă ochii îi erau reci și limpezi.

– Repetă, te rog, Herr Hauptmann.

– Mai multe unități inamice de infanterie luate sub foc. Cifra succeselor nu se mai poate stabili cu exactitate. Pierderile inamicului se ridică, probabil, la treizeci-patruzeci de oameni și vreo două-trei mitraliere.

– Și mai departe, Herr Hauptmann?

– Șase blindate inamice distruse.

– Și asta sub... Cum ai spus atât de frumos adineauri?

– Sub comanda mea, Herr Oberst.

– Și propriile noastre pierderi, Herr Hauptmann? întrebă Oberstul, la pândă.

– Doar un Unteroffizier și șapte oameni!

Luschke urlă deodată cu o voce tunătoare:

– Doar un Unteroffizier și șapte oameni căzuți!

Witterer se sperie, pocni din călcâie și-l țintui cu privirea pe comandant.

– Puteau să fie mai mulți, spuse el. Situația a fost extrem de periculoasă. Însă succesele justifică...

– I-ați înmormântat pe soldații căzuți?

– *Jawohl* – dispozițiile au fost date.

– Scrisori la rude?

– *Jawohl* – le compune Obergefreiterul. Rudelor Unteroffizierului le va fi expediată în plus și o telegramă.

– Mort pentru Führer și Marea Germanie?

– *Jawohl*, Herr Oberst – așa se procedează de obicei.

Luschke îl privi pe Witterer cu ochi duri, apoi spuse:

– Dispari! Prezintă-te la comandantul dumitale de batalion, la Hauptmannul Wedelmann!

– La cine? întrebă Witterer, neîncrezător.

– La Hauptmannul Wedelmann. Și acum, piei odată din ochii mei! Crucea de Fier am să ți-o arunc când se va ivi ocazia.

Soldații înconjurau mormântul deschis. Erau treizeci și opt – treizeci și opt din o sută douăzeci de oameni. Veniseră cu toții voluntari. Aveau căștile de oțel pe cap și erau încinși cu centiroanele.

– Să-i așezăm în groapă, spuse Wachtmeisterul Asch.

Soldații puseră mâna, tăcuți, ridicară morții și-i purtară în foaia lor de cort până la mormânt. Kowalski stătea înăuntru și prelua cadavrele. Le așeza cu grijă unul lângă celălalt.

Când Obergefreiterul isprăvi, ieși. Se duse lângă Asch și se uită în groapă. Soldații se apropiară.

Wachtmeisterul Asch rosti:

– Îi înmormântăm aici pe Unteroffizierul Vierbein și echipa sa de servanți. Nimeni nu știe exact cum au murit. Când i-am găsit, decedaseră cu toții. Un singur lucru e cert: suntem îndreptățiți să credem că n-au vrut să moară.

Și Wachtmeisterul Asch continuă:

– Se poate spune că au murit vitejește. Însă nimeni dintre noi nu prea știe ce înseamnă de fapt vitejia. Liniștea dinaintea morții, sau supunerea față de ceea ce se cheamă soartă? Nu l-am auzit strigând pe nici unul dintre acești opt soldați, nu l-am văzut pe nici unul plângând – războiul a fost prea asurzitor.

După care Wachtmeisterul Asch spuse:

– Cine va să știe cu exactitate dacă s-au jertfit sau au fost jertfiți? Nu mă refer la ei ca la niște camarazi. Johannes Vierbein mi-a fost prieten. În cei doi ani și jumătate de război, unii mi-au ieșit de multe ori în cale și i-am văzut întotdeauna cu plăcere, alții îmi sunt aproape necunoscuți. Dar și moartea noastră poate fi ca a lor – asta ne leagă pe toți.

Asch tăcu, iar soldații din jurul lui tăcură și ei. Aveau chipurile încremenite. Nimeni nu plângea.

Și cerul privea cenușiu și indiferent pe deasupra tuturor.

– Acest Vierbein, spuse Unteroffizierul Soeft și deschise o nouă ladă, a fost întotdeauna un câine amărât.

– Un băiat cumsecade, ripostă Bock, cu asprime.

– După părerea mea, nici nu putea să sfârșească altfel! Ăla era însemnat. Câteodată chiar mă întrebam: oare cum o să muște ăsta țărâna?

Hauptwachtmeisterul băgă mâna în lada deschisă, scoase o bucată de ciocolată și se înfruptă din ea.

– Le-am scris rudelor sale, din ordinul lui Witterer, că a fost un erou – asta a și fost, dacă există într-adevăr eroi.

– Iar dacă există porci, Witterer e unul dintre ei.

– Vierbein e mort, spuse Bock, mestecând, pe când Witterer trăiește și e comandant al bateriei – observi distincția?

– Ai dreptate. De înviat, nu putem învia pe nimeni. Cine trăiește profită mai mult de viață!

– Și totuși, continuă Bock, moartea asta nu prea i se potrivea lui Vierbein. După părerea mea, ar fi trebuit să moară altfel.

– Cum?

– Poate să fi degerat! Ăla, dacă era santinelă pe undeva, și nu-l schimba nimeni, ce se-ntâmpla? Degera. Un Vierbein, mai degrabă degera, decât să-și părăsească postul.

– În principiu, e corect, spuse Soeft. Un mic detaliu în plus: nu și-ar fi părăsit postul chiar de-ar fi vrut. Propriul său Hauptmann nu i-a mai dat ocazia s-o facă. Ai zis ceva?

– Ciocolata este excelentă!

– Am șase lăzi cu sortimentul ăsta.

Hauptmannii Wedelmann și Witterer stăteau în fața mormântului proaspăt de pe deal și priveau crucea pe care atârna o cască găurită.

O tăbliță anunța: „Aici odihnește Unteroffizierul Vierbein, cu echipa sa de servanți." Și urma numele celor șapte soldați. Iar dedesubt scria: „Au căzut pentru că au fost soldați."

– Au căzut, spuse Hauptmannul Witterer, pentru Führer și Marea Germanie. Cu precădere, dumneavoastră, Herr Hauptmann, veți ști să apreciați acest lucru.

– Unteroffizierul Vierbein mi-a fost foarte apropiat.

– Ca, de altfel, fiecare soldat din baterie, bănuiesc.

– Ca nimeni altul.

– Ei, da – dar mai sunt necesare și jertfe.

– O dată cu Vierbein, a murit cel mai cumsecade om pe care l-am cunoscut. Acum, am impresia că războiul nu mai e destul de curat, fără el.

– Dar, vă rog, Herr Kamarad!

– Nu sunt camaradul dumitale! spuse Wedelmann și plecă.

Oberstul Luschke îl privi lung pe Wachtmeisterul Asch. Pe urmă, se uită la Wedelmann, care stătea alături. Le ascultase rapoartele și tăcea.

– Trăim într-o epocă măreață, spuse el, în cele din urmă. Și în asemenea epoci multe lucruri sunt neobișnuite. Puteți citi zilnic despre cât de măreață e această epocă.

Apucă un teanc de ordine de zi, care zăceau pe biroul său, le trase mai aproape și ridică foaie după foaie.

Cită de pe primul ordin de zi:

„Führerul și Comandantul Suprem: *De aceea am zburat la voi, ca să epuizez toate mijloacele de a vă ușura lupta de apărare și de a o transforma, până la urmă, într-o victorie. Dacă fiecare dintre voi mă sprijină, cu ajutorul Atotputernicului, vom reuși din nou.*"

Cită de pe cel de-al doilea ordin de zi:

„Generalul comandant: *Am trecut prin zile de intensă încărcătură istorică. Atunci când Führerul ne-a spus, la Cartierul General, că viteaza noastră Abwehr i-a depășit așteptările, și când mi-a strâns mâna cu putere, am considerat acest gest ca pe un omagiu adus vouă, soldaților.*"

Cită de pe cel de-al treilea ordin de zi:

„Comandantul Diviziei: *în nenumăratele ei lupte grele, Divizia a dobândit tot atâtea strălucite victorii. Asta a fost posibil doar pentru că fiecare a participat neabătut la postul său. Fie ca și în viitor să rămână tot așa.*"

Cu mici modificări, citatele de față sunt autentice.

Oberstul împinse deoparte hârtiile și-l privi pe Wachtmeisterul Asch.

– Astea sunt câteva mostre ale măreției epocii în care ne e dat să trăim, spuse el, apoi. Ce părere ai, Asch?

– Trebuie să v-o comunic, Herr Oberst?

– Și dumneata, Herr Hauptmann Wedelmann?

– Aceeași, Herr Oberst.

– Vă ofer încă o mostră, spuse Luschke, și de data asta citez un Generalfeldmarschall: *Vă cer categoric tuturor, soldați și membri ai trupelor de sub comanda mea, să dați dovadă de o voință fanatică și necondiționată pentru victorie. Ca un semn exterior al dorinței noastre comune de a lupta, ordon să se adauge următoarele cuvinte fiecărei parole zilnice: „Nici un soldat nu trebuie să fie mai bun!"*

Wedelmann se uită stânjenit într-un colț și își verifică mecanic ținuta. Asch se mânie peste măsură și dădu de înțeles fără înconjur că aceste citate erau execrabile. Oberstul Mutră-de-Cartof rânjea.

Pe urmă spuse, încrâncenat:

– Ordinul meu de zi sună astfel: *Terfeliți-l odată pe Witterer ăsta și încetați de-a vă mai încurca cu toți porcii!*

Telegrama care consemna că Unteroffizierul Vierbein a căzut „pentru Führer și Marea Germanie – exemplar, viteaz și devotat până la ultima suflare" ajunse în mâinile bătrânului Asch.

Acesta o citi și apoi îi dădu drumul pe masa la care stătea Ingrid. Multă vreme nu spuse nimic. Într-un târziu, împinse telegrama, tăcut, către fiica sa.

Aceasta o despături. Păli brusc și începu să respire precipitat.

– A fost un soldat viteaz, rosti ea, în momentul următor.

– Acum e un soldat mort, spuse bătrânul Asch. Și sunt sute de mii ca el.

– „Exemplar, viteaz și devotat până la ultima suflare", citi Ingrid Asch.

– Și, înainte de a muri, a strigat: „Trăiască Führerul și Marea Germanie!"

– Mulți soldați mor astfel, zise Ingrid, cu o tristețe mândră.

– Asta citești peste tot! constată bătrânul Asch, cu duritate. În telegrame, în scrisori și în rapoartele din ziare. Dacă e să le dai crezare, înseamnă că tot frontul vuiește de strigătura asta. Dar eu nu cred.

– E posibil să fie și unii care, înainte să moară, îl blestemă pe Führer, cu Marea lui Germanie. Trebuie să fie! Sau o să crăpăm cu toții.

Un singur om plânse după Vierbein. Lore Schulz. Nu avea pe nimeni altcineva după care să fi putut plânge.

– Pentru Germania asta nu vreau să mor, declară Wachtmeisterul Asch.

– Cine te-ntreabă? vru să știe Kowalski.

– Trebuie să existe o altă Germanie pentru care să merite să mori.

– Măi omule! spuse Kowalski. Poate că vreodată o să existe și o Germanie în care să fie plăcut să trăiești.

Război! Pe scene diferite ale globului, cu arme din ce în ce mai sofisticate. Dar ceea ce rămâne întotdeauna neschimbat este umanismul personajelor, necorupt de ororile din jurul lor, sentimentul solidarității și al prieteniei în momentele-limită, curajul și voința de a supraviețui – natura omenească în cea mai reală dimensiune a sa. Iată de ce literatura de război se bucură de un imens succes la public.

În curând:

Hans Hellmut Kirst
08/15 LOCOTENENTUL ASCH

Chris Buster Morris
SINDROMUL TIRPITZ

Au apărut:

Arno Hilf
ADIO, ENTEBE!

De formație fizician, profesorul Arno Hilf este român rezident în Israel. Destinul i-a hărăzit să fie martor la unul dintre cele mai celebre și dramatice acte de terorism ale istoriei contemporane: deturnarea unui Airbus 310, pe ruta Tel-Aviv – Paris, de către un comando palestinian. Cartea de față este mărturia unui om care a trăit o săptămână de infern, la Entebe, în Uganda dictatorului Idi Amin. O săptămână care s-a încheiat cu o la fel de celebră și dramatică acțiune de comando a trupelor speciale israeliene, una dintre cele mai îndrăznețe acțiuni militare din istorie.

Douglas Reeman
VOLUNTARII

Erau antrenați pentru raiduri-fulger pe coastele ocupate de inamic, și fiecare dintre ei fusese ales cu grijă pentru a nu da greș niciodată. În tot timpul celui de-al doilea război mondial au îndeplinit misiuni de mică anvergură, dar ucigătoare – misiuni dincolo de orice speranță și uneori dincolo de îndurare. Ei au fost bărbații din unitățile speciale ale Marinei Regale britanice. Voluntarii. Scriitorul englez Douglas Reeman este celebru pentru romanele sale de război care descriu acțiunile forțelor navale ale Marii Britanii în cei șase ani de război.

Traducere din limba engleză de OCTAV BOZÂNTAN

Peter McAleese
MERCENARUL

„Era pentru prima dată când, față în față cu un inamic, a trebuit să-l omor. Mă simțeam bine, eram în formă, mă simțeam tare. Numai că euforia ce mă cuprinsese nu avea nimic de-a face cu faptul că luasem viața unui om. Mă simțeam perfect pentru că nu intrasem în panică, nu-mi dezamăgisem camarazii și reacția mea a fost cea a unui soldat profesionist, pregătit de alți profesioniști în domeniu, iar entuziasmul și agitația acelui schimb de focuri erau ceva de-a dreptul fantastic. E adevărat că nu m-am drogat niciodată, dar nu pot să cred că există ceva pe lumea asta care să se poată compara cu senzația atât de puternică a unei bătălii. O ador, pur și simplu!" (Autorul)

Traducere din limba engleză de IOANA UNTEANU

Chris Buster Morris

SINDROMUL TIRPITZ

Traducere din limba engleză de FLORIN CHIRCULESCU

Portul Haiphong. Sute de sampane se leagănă ușor pe valuri. Unul dintre ele nu este însă ce pare a fi. Echipajul lui este format din trupe SEAL și în cală, sub baloturi de mătase, sunt ascunse două minisubmarine. E singura posibilitate pe care o au americanii de a distruge un submarin nuclear sovietic care s-a strecurat în port. Și care poate bombarda orice țintă din Vietnamul de Sud. Planul de șantaj al rușilor trebuie dejucat, dar în cel mai mare secret. Klaus Spaatz și echipa lui nu prea au șanse să se întoarcă din această misiune...

Editor: VALENTIN NICOLAU
Redactor: MARCELA IONESCU
Tehnoredactare computerizată: LUMINIȚA CATANĂ
Apărut 1997, București
Timbrul literar se varsă în contul ASPRO
nr. 45.10.80.12.108, BCR – sector 1, București

MULTIPRINT
Executat la Tipografia **MULTIPRINT** Iași
str. Sf. Lazar 49, tel: 032 230060; 211252;
211225; fax: 032 270415

Herbert Asch, eroul lui Kirst, luptă cu orice preț împotriva prostiei și răutății, a brutalității și lipsei de înțelegere care dezumanizează soldații armatei germane. Între ridicol și tragic, asemeni unui Don Quijote, el se împotrivește ierarhiei militare ce are ca unic scop mascarea inutilității sacrificiului și a haosului.

08/15
ÎN RĂZBOI

Experiența de front a autorului, felul în care a înfruntat fanatismul hitlerist, ne ajută să vedem cu alți ochi aventurile celor trimiși pe front să devină carne de tun.

ISBN 973-9301-56-7

NEMIRA